HANS HELLMUT KIRST

08/15

ÎN RĂZBOI

HANS HELLMUT KIRST

08/15 ÎN RĂZBOI

TRADUCERE DE CLAUDIU FLORIAN

NEMIRA
1997

Născut în 1914, HANS HELLMUT KIRST a fost, rând pe rând, agricultor, funcţionar, soldat, dramaturg, cantonier, grădinar, critic.

A început războiul ca simplu caporal, promovând la gradul de locotenent. Vasta experienţă care a stat la baza romanelor sale l-a făcut unul dintre cei mai cunoscuţi scriitori germani. Aproape toate operele i-au fost ecranizate. A rămas totuşi indiferent faţă de succesele obţinute, iubind singurătatea şi liniştea unui sat din Bavaria.

HANS HELLMUT KIRST
IM KRIEG
C. Bertelsmann Verlag GmbH, München, 1954/1977
Editura Nemira & Co, 1997

ISBN 973 – 9301 – 56 – 7

Vehiculul străin se afla în mijlocul drumului de ţară. Un morman părăsit, din tablă, cauciuc şi pânză de cort. De roţile sale se lipise un amestec terciuit de zăpadă şi noroi, frământat de coloanele de maşini.

Wachtmeisterul Asch, care se îndrepta într-acolo, îl privi scurt pe şoferul său şi ridică puţin mâna. Însă acesta începuse deja să acţioneze frânele camionului de mare tonaj, pe care-l conducea. Tunul agăţat în spate se mai legănă uşor şi se opri.

— Care idiot o fi lăsat hârbul ăsta aici? întrebă şoferul.

— Vom vedea imediat, răspunse Asch şi sări din cabină.

Soldaţii aflaţi pe platforma camionului, înfăşuraţi în mantale ca în nişte saci, abia luară în seamă incidentul. Unul dintre ei îşi întinse alene picioarele pe o banchetă, ce părea că trosneşte din toate încheieturile. Altul îşi ridică până peste cap gulerul mantalei, şi fumul ţigării sale ieşea ca dintr-un horn.

Asch se îndreptă agale spre vehicul. Privit din apropiere, mormanul de fiare părea să fie un Mercedes-Kübel. Capota motorului nu se răcise încă, avea uşile blocate, iar prelata din foaie de cort se sfâşiase pe alocuri. Asch trase cu ochiul printre sfâşieturi şi zări două geamantane şi un sac marinăresc burduşit.

Şoferul mai ambală o dată motorul, după care îl opri. Se tolăni peste volan şi întrebă:

— Să strivesc în şanţ păduchele ăsta de şosea?

— Ţi-ar conveni, aşa-i?

— Dacă-mi dai ordin, spuse şoferul cu largheţe, atunci o fac bucuros.

Asch privi cercetător în jur. La prima vedere, figura lui era dominată de smocurile de barbă şi de ochii reci, ironici, puţin obosiţi.

Satul, situat la numai câţiva kilometri în spatele frontului, părea să fie părăsit. Pe lângă case, se înghesuiau

câteva vehicule ale armatei, iar din câteva hornuri răzleţe se înălţau fuioare de fum.

Războiul îşi permitea un somn de iarnă, şi în această regiune nimic nu părea să-l tulbure. Dar primăvara ce se apropia urma să pătrundă şi în „trupul” războiului, ajutându-l să renască. Prima lui hibernare rusească nu era de durată.

Lângă vehiculul părăsit se afla o colibă ce se căznea, parcă, să se ascundă în pământ. De uşa ei atârna un petic din pânză de corabie, pe care era vopsit un „F” grosolan.

— După cum se vede, tipii tocmai sunt pe cale să dea un telefon, făcu şoferul, ştiind că „F”-ul galben indica un post de emisie-recepţie. Pesemne că pun la cale o întâlnire.

Rânji, la propria-i glumă.

Asch rânji la rândul său, apoi se îndreptă către altă colibă, pe al cărei perete era mânjit cu cretă un „F” asemănător. Împinse uşa înţepenită cu umărul şi, când aceasta se izbi de perete, pe podea se aşternură fărâme de tencuială. Încăperea în care intră mirosea puternic a ciorapi şi a tutun, îl învălui o căldură de grajd şi se trezi înghiţit de un semiîntuneric somnoros. Avu nevoie de câteva secunde pentru a se orienta.

— Vezi de închide uşa, măi! îi strigă o voce aspră, dar plăcută. Aici nu eşti acasă.

Asch trase uşa după el cu putere şi din nou se cernu tencuială pe jos. Privi cercetător în jur, de parcă ar fi intenţionat să cumpere ceva.

Odaia era ticsită cu soldaţi, tolăniţi care pe unde se nimerea. Şedeau întinşi, fumau, picoteau, căscau a lehamite, jucau cărţi şi îşi strigau câte ceva reciproc. Niciunul însă nu părea să-l ia în seamă pe celălalt. Asch simţi că se înghesuise într-o cutie de sardele.

Chiar lângă uşă, în dreapta, exact sub fereastra de grajd, se găsea un dulăpior portabil, pentru zece linii telefonice. Alături, un soldat într-o haină de blană uzată stătea rezemat de o grindă. În faţa lui, un alt individ,

îmbrăcat într-un palton de stofă nou-nouţ, încerca să telefoneze. Strigă atât de tare să obţină legătura, încât îi alunecă boneta de pe frunte. Era o bonetă de Offizier.

Asch nu-l băgă în seamă pe cel care ţipase energic la telefon şi întrebă prin furnicarul de oameni:

— A cui e maşina de-afară?

Nu primi niciun răspuns. Nimeni nuri auzise. O dată ce nimerise în cutie, era o sardea între atâtea altele.

Asch urlă, aproape turbata

— Am întrebat a cui e mizeria de hărăbaie de-afară!

— Aia se-ntâmplă să fie a mea, răspunse, imperturbabil, soldatul cu haina de blană uzată, stând mai departe rezemat de grindă.

— Atunci, fă bine şi vino să-ţi muţi rabla într-o parte, spuse Asch. Ne stă în drum.

— E destul loc, zise omul, îndărătnic, şi scuipă cu boltă, ţintind meseriaş între doi soldaţi, în direcţia sobei. Oricine poate trece.

— Nu şi un camion cu platformă, insistă Asch, menţinând tonul ridicat. Hai, dă-i drumul! Ai grijă să eliberezi calea. N-am chef să alunec doar pentru că ţie ţi-e lene să-ţi muţi tinicheaua mai încolo.

— Aia nu-i tinichea, replică tipul, fără să se clintească. Ăla-i un Mercedes-Kübel.

— Ieşi imediat afară! strigă Asch. Altminteri îţi fac limuzina arşice.

Offizierul de la telefon, care nici acum nu obţinuse legătura solicitată, se simţi deranjat.

— Ţine-ţi şi tu gura, omule! îl mustră el fără răutate, ba chiar cu o uşoară urmă de camaraderie ofiţerească. N-auzi că tocmai telefonez?

— *Jawohl*! răspunse Asch.

— Atunci, caută să nu mă mai tot întrerupi.

Asch încuviinţă din cap, apoi se apropie atât de mult de şoferul maşinii Mercedes-Kübel, încât acela îi simţi respiraţia şi încercă să se retragă.

— Ai de gând să vii, băieţaş, sau nu? Vrei cumva să te mân din urmă?

— Nu-i comanzi dumneata şoferului meu, zise Offizierul, pe un ton tăios. Dacă cineva îi ordonă, acela sunt eu.

— Atunci, ordonaţi-i o dată!

Offizierul de la telefon, care aşteptase zadarnic legătura, coborî receptorul şi privi cu totul nedumerit la Wachtmeisterul Asch.

— Cum vorbeşti cu mine? întrebă el. Nu vezi că ai în faţa dumitale un Offizier?

— *Jawohl*! făcu Asch. Văd. *Jawohl*.

— Sunt Hauptmann, spuse Offizierul.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann.

Soldaţii din încăpere îşi întrerupseră treptat îndeletnicirile plictisitoare şi începură să urmărească incidentul, nu fără interes. Unii se şi ridicaseră puţin. De fapt, în calitatea lor de telefonişti şi transmisionişti, erau familiarizaţi cu astfel de discuţii, mai cu seamă în zilele de criză; de obicei însă diferiţii cocoşi de luptă erau despărţiţi de câţiva kilometri de cablu, ceea ce le sporea curajul. Confruntarea directă, ochi în ochi, cum s-ar spune, fiind prea rară, se dovedea, prin urmare, şi mai pătimaşă.

— Herr Hauptmann, spuse Wachtmeisterul Asch cu indulgenţă, dându-şi silinţa să rostească cât se poate de clar iminentele poveţe ce aveau să urmeze. Poziţia noastră de artilerie se află la patru kilometri în faţă.

— Eşti de la Artilerie? întrebă Hauptmannul, interesat.

— Jawohl.

— Cumva din Regimentul Luschke?

— Jawohl.

— Nu uita că sunt Hauptmann.

— Nu, Herr Hauptmann.

— De la ce baterie?

— A 3-a, Herr Hauptmann.

— Aşa! strigă acesta, şi faţa lui netedă, dar un pic colţuroasă, radia triumfător. De la bateria a 3-a? Tocmai de-acolo? Asta-i o chestie tare!

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, spuse Asch, impasibil. Iar în clipa de faţă nu se află în poziţie de tragere decât trei baterii. Cea de-a 4-a stă de două zile în reparaţii. Acum trebuie s-o duc din nou în faţă. Dar maşina dumneavoastră e postată în mijlocul drumului.

— Dacă bateria s-a descurcat două zile fără tunul ăla, atunci o să mai poată aştepta zece minute până isprăvesc aer cu această convorbire.

— Şoferul, Herr Hauptmann…

— Vreau să văd eu însumi, spuse Offizierul, răspicat. Să mă conving personal dacă cererea dumitale exprimată cât se poate de neregulamentar e întemeiată sau dacă nu cumva e vorba de incompetenţă, de tendinţă spre comoditate, de şicană indirectă.

— Dar nu trebuie decât ca şoferul să…

Tocmai ţi-am transmis un ordin, Wachtmeister.

— Şi dacă între timp…

— Obişnuiesc ca, odată cu ordinele, să preiau şi întreaga responsabilitate. Ţine minte asta, Wachtmeister. Probabil, îţi va folosi şi mai târziu.

Asch preferă să amuţească şi privi gânditor chipurile soldaţilor din încăpere, care rânjeau încântaţi. Avuseseră parte de o reprezentaţie aparte, iar acest lucru aducea puţină culoare în cotidianul lor cenuşiu. Li se şi cuvenea!

Şoferul însă, care continua să stea rezemat de grindă, rânjea acum, nestânjenit, cu gura până la urechi. Scuipă din nou, cu o boltă şi mai mare decât înainte, şi nimeri drept în mijlocul plitei. Hauptmannul urla iarăşi în receptor, energic şi perseverent, încercând să obţină legătura.

Wachtmeisterul Asch se răsuci pe călcâie, deschise uşa larg cu piciorului le strigă soldaţilor aşezaţi pe platformă:

— Coborâţi şi intraţi! Se pare că situaţia va mai dura.

— Care-i treaba? întrebă şoferul, cu asprime. E vreun băgător de seamă care ne face greutăţi?

— Aici nu face nimeni greutăţi, spuse Asch, fără jenă. Aici se face disciplină.

— Pesemne că ăla e picat din lună, aşa-i?

— Şi mie mi se pare că vine tocmai din Patrie.

Soldaţii Wachtmeisterului Asch lăsară baltă tunul şi camionul şi se îmbulziră, mormăind, în coliba strâmtă; accentuând înghesuiala. În colţul cel mai întunecat, cineva gemea disperat şi încerca zadarnic să arunce cu un obiect greu. Oamenii de pe margine mârâiau proteste furioase, dar, cu toată justeţea lor, acestea rămâneau fără efect.

Hauptmannul, care tot nu obţinuse legătura, îşi şterse sudoarea de pe frunte şi întrebă ostil:

— Oamenii ăştia nu puteau să aştepte afară?

— Nu, spuse Wachtmeisterul. Asch. Pentru că afară e frig.

Hauptmannul nu mai apucă să răspundă, fiindcă, în sfârşit, se stabilise mult dorita legătură telefonică. Deveni brusc extrem de vioi, iar glasul său nu mai suna deloc provocator, ci aproape amabil:

— Vă rog cu Majorul Bär.

Majorul Bär, care făcea parte din AOK (Comandamentul Superior al Armatei), se prezentă imediat. Iar Hauptmannul, aflat în culmea încântării, deveni dintr-odată intim, adresându-i-se interlocutorului său, de la capătul opus al firului, pe numele mic, ca un prieten la cataramă.

— Cum îţi merge, Richard? Aici Witterer, Hauptmann Witterer, Paul Witterer. Eşti uluit, stimabile, aşa-i? Slavă Domnului, eşti în ţară!

Hauptmannul Witterer, a cărui convorbire o ascultau cu interes două duzini de soldaţi uşor plictisiţi, revărsa un potop de camaraderie ofiţerească.

— E cam ca într-o cocină! strigă el, vesel. Nici nu te

puteai aştepta la altceva. Dar îi dăm noi de capăt. Sper că Marele Sfârşit va veni la timp. Pentru că mie îmi ajunge ce-am văzut până acum. E nevoie urgentă de sânge proaspăt. Dar să trecem peste mărunţişuri. Ce face micuţa Lisa, bătrâne? E şi ea pe drum?

Soldaţii ciuliră urechile, cu un interes crescând. Fie şi numai rostirea unui nume femeiesc îi înviora vădit. Nutreau speranţa sinceră ca nu cumva „Lisa" să fie vreun nume de cod, eventual pentru muniţie, ci o femeie autentică, în came şi oase.

Până şi Wachtmeisterul Asch era preocupat – această Lisa despre care se vorbea aici, în Rusia, deci indirect în spatele frontului îngheţat, îl purta cu gândul la Elisabeth a lui. Lisa-Elisabeth. Pentru cei mai mulţi, doar un simplu nume – pentru el, o lume întreagă, mai exact *singura* lui lume. Dar nu mergea după el. Soldaţilor nu li se cere părerea. Unora chiar le pria acest lucru. Mai degrabă şi-ar fi vărsat sângele decât să-şi pună creierul la contribuţie.

Hauptmannul care urla încântat la telefon îl smulse pe Asch din gândurile sale. Poate că erau lipsite de sens, pentru că prea puţini le împărtăşeau. Trebuie să vezi mai întâi realitatea, şi apoi să cauţi să profiţi la maximum de ea. Şi reveni imediat cu picioarele pe pământul bătătorit al colibei.

— Dar asta-i grozav! trâmbiţă încântat Hauptmannul Witterer. Tocmai în sectorul nostru de front. Şi încă atât de repede! Crede-mă, dragul meu, că mă voi lăsa consolat de micuţa asta cu o deosebită încântare. De Lisa, oricând. Aşadar, rămâi cu bine, bătrâne prieten. Am să te sun cât de curând.

Hauptmannul Witterer îi înapoie receptorul operatorului de la staţie. Încă mai radia. Convorbirea recentă îl delectase. Dar imediat trecu la obiect.

— Ia spune, aşa e mereu la voi? îl întrebă pe centralist.

— De cele mai multe ori, răspunse acesta.

— La voi, poţi să-ţi dai sufletul până primeşti o legătură telefonică.

— N-a murit încă nimerii pe-aici, mormăi centralistul. Şi pentru a accentua confuzia, adăugă: Din păcate.

Hauptmannul Witterer nu-l mai luă în seamă. Îşi împinse chipiul înapoi pe frunte, îl îndreptă şi-l privi cu atenţie pe Asch. După o pauză bine studiată, i se adresă:

— Şi acum să trecem la dumneata, Wachtmeister!

Asch se întoarse şi ieşi în tăcere. Hauptmannul îl urmă. Şoferul se urni şi el anevoie după Hauptmann. Personalul bateriei dădu buzna automat în spatele lor.

Proţăpindu-se în faţa colibei, Wachtmeisterul Asch arătă spre vehicul, camion şi tun cu o mişcare lejeră a mâinii. Hauptmannul Witterer se apropie de controversatele obiecte, le cercetă pe îndelete şi zise:

— Hm!

Soldaţii se hliziră.

Hauptmannul îşi dădu seama imediat că Asch avusese dreptate. Vehiculul plasat pe drumul îngust constituia pentru un camion un obstacol cu neputinţă de ocolit. Tocat în decursul lunilor lungi de iarnă de mii de vehicule, drumul nu aducea nici pe departe cu o autostradă.

— Mută-ţi sania mai încolo! îi spuse Hauptmannul, fără convingere, şoferului său.

— În fine! făcu Asch. De ce nu imediat?

Hauptmannul Witterer îşi plimbă degetele pe centiron şi se postă în faţa lui Asch-Wachtmeisterul rămase uluit de echipamentul nou-nouţ al acestuia şi savură priveliştea unui palton aproape fără pată, căptuşit cu blană. Toate astea le găsea remarcabile.

— Comportamentul dumitale, vorbi Hauptmannul cu asprime, e sub orice critică.

Wachtmeisterul nu scoase niciun cuvânt. Contemplă peisajul pustiu, apoi un horn din care fumul se chinuia să se înalţe la cer, şi tăcu mai departe.

— Cum te numeşti, de fapt?

— Asch.

— Şi ţii de bateria a 3-a a Regimentului de artilerie Luschke?

— *Jawohl*. Oberleutnant Wedelmann.

— Păi tocmai asta e marea dumitale eroare, spuse Hauptmannul Witterer şi surâse cu nesfârşită superioritate. Începând de azi, comandantul bateriei a 3-a sunt eu.

— De câte ori îţi văd figura dumitale pătrunsă de loialitate germană, spuse Oberstul Luschke, cu o amabilitate crispată, ştiu că războiul va fi cu siguranţă lung. Totuşi, ia loc.

Oberleutnantul Wedelmann mimă o reverenţă şi murmură formule convenţionale.

— Suntem aici cumva la cazinou? întrebă Luschke cu o ironie binevoitoare. Ne aflăm în Rusia, dragă Wedelmann! Adăpostul meu nu e cu mult mai mare decât căcăstoarea cetini stătea la dispoziţie în garnizoană, pentru propria-mi folosinţă.

Wedelmann râse înfundat, dar fără intenţia de a se face agreat. Nu părea nici pe departe „un râs de subaltern”! Era arhicunoscut faptul că Luschke obişnuia să reacţioneze înspăimântător la aşa ceva. Însă Wedelmann îl venera pe omul-Luschke; nu se strecura în spatele superiorului Luschke. Nu făcea parte dintre cei care chicoteau politicoşi, căutând să simuleze un devotament de cazinou.

— Noi doi avem ceva de discutat, spuse Oberstul. Caută-ţi un loc.

Wedelmann îşi trase mai aproape un fotoliu grosolan din lemn de mesteacăn şi se aşeză lângă comandant, care se tolănise într-un balansoar obosit de pe vremea Străbunicii. Cei doi se înţelegeau atât de bine, nu în ultimul rând fiindcă erau străini de orice fel de eroism.

Pentru ei, moartea nu constituia un titlu de glorie. Doar în privinţa a ceea ce reprezenta Germania, punctele lor de vedere se deosebeau radical.

Încăperea joasă şi strâmtă, în care Luschke sălăşluia de câteva luni, era sumar mobilată. Un pat de campanie, câteva scaune, plus o masă pentru hărţi, care, prin comparaţie, părea uriaşă. Şi pe pereţii proaspăt văruiţi atârnau hărţi – dar acelea jucau mai degrabă un rol igienic, decât strategic: acopereau petele de sânge, mari cât gămăliile de chibrit, ale ploşniţelor strivite.

— Ce fac soldaţii dumitale? întrebă Oberstul, chipurile în treacăt, şi se rezemă înapoi.

Wedelmann ciuli urechea, suspicios.

— Din câte ştiu, Herr Oberst, totul e în ordine.

— Conştiinţa dumitale se pare că nu e niciodată curată, Wedelmann?

— Câtă vreme depinde numai de mine…

— Nici eu nu mai am de multă vreme o conştiinţă curată, spuse Oberstul cu detaşare şi cât se poate de firesc, de parcă ar fi vorbit despre vreme, întotdeauna am crezut că aş fi apărătorul înnăscut al Patriei. Dar cu Patria asta e aşa o chestie, Wedelmann! Câteodată mi se pare ca o firmă ce caută cu tot dinadinsul concurenţa.

Wedelmann dădu să protesteze, însă Oberstul îl opri cu un semn plictisit al mâinii.

— Noi toţi, spuse Luschke, suntem acum, mai mult sau mai puţin, bătăuşi. Ne supunem trup şi suflet. Suntem cei mai viteji când e vorba să ne apărăm pielea. Iar unii nu sunt „viteji” decât atunci când se află în afara oricărui pericol. Dar niciunul nu poate să dispună de el însuşi. Cine înoată însă împotriva curentului, Wedelmann, fie dispune de un curaj enorm, fie de o nemărginită prostie. Parteneriatul ăsta dintre idealişti şi idioţi mă aduce câteodată la disperare.

Oberleutnantul îl privi în tăcere «pe comandantul său de regiment, Oberstul cu mutra de cartof şi cu ochii de

vulpoi, care şedea tolănit şi nemişcat în balansoar. Vestonul uniformei sale, încheiat ca de obicei regulamentar, făcea cute în jurul trupului firav. Picioarele îi atârnau, legănându-se, în cizme din pâslă, căptuşite cu blană.

— Nu-i o imagine din cale-afară de impozantă, aşa-i? întrebă Luschke, cu voce domoală.

Wedelmann era confuz. De fiecare dată, Oberstul reuşea să-l zăpăcească. În faţa lui Luschke până şi cei mai duri bărbaţi se topeau ca ţurţurii de gheaţă pe o plită încinsă.

— Să nu te ascunzi niciodată în spatele unei măşti, Wedelmann, spuse liniştit Mutră-de-Cartof. Pentru că altminteri va veni, fără doar şi poate, ziua în care ai să regreţi amarnic.

— *Jawohl*, Herr Oberst, spuse Wedelmann, docil.

Era limpede că nu ştia cum să interpreteze observaţia comandantului său de regiment.

— De altfel, făcu Luschke, schimbând brusc subiectul, se pare că unul dintre Unteroffizierii dumitale îşi permite iarăşi escapade.

— Soeft?

— Bineînţeles. Cine altcineva? Se pare că Soeft a primit alimente pentru o unitate care nici nu există în perimetrul nostru.

— Fiţi sigur că imediat am să…

— N-ai să faci absolut nimic, dragă Wedelmann. Pe de o parte, fiindcă nu s-a stabilit încă dacă tot Soeft a fost cel care i-a tras în piept pe grangurii cu aprovizionarea de la AOK. Apoi, nu văd de ce trupa de front trebuie neapărat să încaseze papara pentru erorile celor din serviciul logistic. Dar, dacă se-ntâmplă să-l surprinzi vreodată în flagrant pe Soeft al dumitale…

— Consider că este exclus, Herr Oberst.

— Şi eu. Dar nu se ştie niciodată dacă nu va veni o vreme în care până şi serviciile din teritoriu să înceapă să

gândească. Şi dacă va fi să se producă imprevizibilul, iar Soeft al dumitale să fie luat ca din oală, atunci, Wedelmann, nu te aştepta să închid ochii.

— Am să mă ocup de Unteroffizierul Soeft, Herr Oberst, şi am să-i spun cum stă treaba.

Luschke râse abia perceptibil. Presupusa conştiinţă a Unteroffizierului Soeft şi zelul cu care Wedelmann intenţiona să facă apel la ea îl distrau. Întotdeauna îl bucura nespus tot ceea ce-i împiedica pe specialiştii militari de pe câmpurile minate să-şi facă treaba.

Luschke luă receptorul staţiei telefonice de campanie şi răsuci scurt manivela.

— Lemne şi ceai, spuse el domol, după care urmă o pauză de o jumătate de oră.

Apăru ordonanţa Oberstului, împinse doi butuci în soba încinsă la roşu, apoi aşeză două căni cu apă fierbinte pe masa hărţilor şilângă ele o sticlă cu rom. Apoi dispăru, fără zgomot, aşa cum apăruse.

— Serveşte-te, Wedelmann, îl invită Luschke, cu o mişcare scurtă a mâinii. Bea, ca să-ţi faci curaj. Poate îţi va fi de folos. Lasă modestia. Statutul meu îmi permite un sfert de litru de rom. Dacă vei bea mai mult, Soeft al dumitale va trebui să se ocupe de provizii noi.

Wedelmann umplu o cană. Oberstul abia dădu drumul câtorva picături de rom în apa sa fiartă. Ridică încet cana în direcţia Oberleutnantului şi începu să bea cu înghiţituri mici. După care spuse:

— Hibernăm deja de vreo câteva luni pe aceste meleaguri. În următoarele zile s-a putea ca hibernarea să se cam termine, Primăvara care se apropie începe să pătrundă şi în „mădularele” frontului. Peste câteva săptămâni, războiul o să se urnească din nou.

— Era şi timpul, Herr Oberst.

— Pesemne că tânjeşti după noi aventuri, aşa-i?

— Nu vreau să îmbătrânesc pe-aici, Herr Oberst. Asta-i tot.

Luschke încuviinţă din cap.

— N-ai să îmbătrâneşti pe-aici, Wedelmann. Fii sigur.

— Am folosit cum trebuie lunile de iarnă, Herr Oberst. Arme, materiale şi maşini – toate sunt asigurate. Unităţile s-au odihnit. Muniţia se acumulează.

— Bravo, Herr Oberleutnant! strigă Luschke, ironic. Şi în vreme ce voi făceaţi toate astea, ruşii au dormit. Pentru că Hitler e un geniu şi Stalin un dobitoc. Pe partea noastră umblă eroi, iar pe partea lor dai numai peste creaturi. *Deutschland*, *über alles*, restul e sub orice critică. Dragă Wedelmann, fă-mi cel puţin plăcerea şi păstrează-ţi judecata sănătoasă, de om întreg la minte! mai cu seamă în ceea ce priveşte Marea Germanie, Wedelmann!

Wedelmann tăcu. Ţinea cana cu amândouă mâinile, uşor nedumerit. De fiecare dată, simţea la Oberstul Luschke lipsa încrederii în Victorie. Însă îl respecta prea tare pe omul scund, cu ochi şireţi, pentru a cântări până şi un simplu reproş.

— Logistica, spuse Luschke, cu dispreţ, a fost sub orice critică. Sigur că iar ne au pompat din plin – până la gât, ca să zic aşa. Dar în sectorul meu n-am simţit nicio tentativă de a ne întări, de a ne îmbunătăţi, sau de a ne moderniza puterea combativă.

— Poate au avut prioritate alte categorii de arme, Herr Oberst.

— Adesea, prioritate nu au decât băieţii care se află la surse. Îl privi pieziş pe Oberleutnantul uluit. Te surprinde comandantul dumitale, Wedelmann? Se vede treaba că nu eşti obişnuit cu aşa ceva. Nu cred că te-ai aşteptat la asta, ce zici? Un Oberst nu e doar nemulţumit – nu, o mai şi spune!

— Herr Oberst o fi avut motivele sale.

— Ba bine că nu, Wedelmann! Cu zecile. De luni de zile încerc să obţin staţii de emisie-recepţie. Ştii prea bine care a fost punctul nostru vulnerabil în timpul operaţiunilor: imposibilitatea stabilirii unei legături

directe. Deseori, n-am putut să iau contact direct cu bateriile mele, zile în şir. Rătăceau şi ele pe undeva, prin zonă. Doar prin cabluri de kilometri lungime, e greu să ţii legătura de la baterie la baterie şi de la tun la tun, mai cu seamă atunci când toate sunt antrenate într-o bătălie de blindate.

— Poate că totuşi aparatele or sosi, Herr Oberst.

— Cu siguranţă, Wedelmann. Dar noi nu le vom aştepta. Ne vom duce pur şi simplu şi ni le vom lua.

— Să le luăm pur şi simplu? De unde, Herr Oberst?

— Direct din Patrie – de unde altundeva? La noi acasă, Wedelmann, la trupele noastre de rezervă, se găsesc de toate: staţii de emisie-recepţie şi echipaje instruite în acest scop. N-avem decât să le transportăm până aici. Şi cu ele vom echipa apoi secţiunea I, din care faci şi dumneata parte.

— *Jawohl*, spuse Wedelmann, docil ca de obicei, când se afla în faţa lui Luschke.

Comandantul surâse cu superioritate către Oberleutnantul său. Începu să se legene încet în balansoar, iar acesta gemu îngrozitor. Crucea de Fier clasa I sclipea pe pieptul îngust al Oberstului.

– Totul e foarte simplu, anunţă el. Un camarad de-al meu e demandant al aeroportului din perimetrul corpului de armată. În clipa de faţă, unele dintre aparatele sale Junkers[1] transportă material fabricat în oraşul nostru de baştină, unde se află un alt prieten. Camaradul mai de-aici e dispus să-i permită unui om de nădejde de la noi să zboare până la aeroportul cu pricina şi tot el să se ocupe apoi, la secţia Aprovizionare, de aparate şi de personalul calificat pentru deservirea lor. Iar când a rezolvat problema, să zboare înapoi încoace…

---

1 Aparate de zbor construite de Hugo Junkers (1859-1935), fondatorul uzinelor cu acelaşi nume. Firma a fost unul dintre principalii furnizori de avioane de luptă ai Luftwaffei germane în timpul celui de-al doilea război mondial (n. tr.).

— Excelent! zise Wedelmann, cu sinceră admiraţie.

— Alege pe cineva dintre oamenii dumitale pentru treaba asta.

Wedelmann chibzui, apoi spuse:

— Asta-i o recompensă.

— Luschke încuviinţă.

— Şi o răspundere destul de mare. În orice caz, ml poate fi vorba de o distracţie. Aşadar – cine? îţi e atât de greu să decizi? Doar nu trebuie să te sfătuieşti mai întâi cu Hauptwachtmeisterul dumitale? Nu-mi face una ca asta, Wedelmann!

— Îl propun pe cel mai bun om al meu, decise Wedelmann. Unteroffizierul Vierbein.

Luschke tăcu şi încetă să se mai legene. Mutra sa de cartof devenise impasibilă. Îşi împreună mâinile mici şi aşteptă.

— Unteroffizierul Vierbein, spuse Wedelmann, e comandantul nostru de tun cel mai bun. Prin măiestria lui, a reuşit să lichideze şapte tancuri. Deţine Crucea de Fier clasa I.

— Cunosc toate astea, replică Oberstul, apoi continuă să tacă.

— Tocmai Unteroffizierul Vierbein, îl asigură Wedelmann cu convingere, ar merita o asemenea recompensă. Şi, în afară de asta, n-a mai fost în permisie de peste un an de zile.

— Desigur, făcu Luschke, gânditor. S-ar putea ca lucrurile să se prezinte astfel, dar nu uita că frontul înseamnă cu totul altceva decât jungla birocraţiei de-acasă.

— Mă pun chezaş pentru Unteroffizierul Vierbein.

— Asta îţi face cinste, spuse Mutră-de-Cartof şi surâse cu suficienţă, fără a-şi dezvălui, câtuşi de puţin, intenţiile. Dacă ar fi s-o iau încă o dată de la obiele, atunci aş dori să slujesc în bateria dumitale, Wedelmann. E drept că eşti încă tânăr, dar dispui de excelente calităţi paterne.

Wedelmann încercă să se prefacă a nu fi sesizat această remarcă a comandantului său de regiment.

— Dacă Herr Oberst nu poate aproba propunerea mea, spuse el circumspect, atunci doresc ca, în locul Unteroffizierului Vierbein, să-l desemnez pe Wachtmeisterul Asch. El se va descurca negreşit.

— Asch? Pentru numele lui, Dumnezeu, Wedelmann! N-am nevoie de niciun fel de complicaţie în această misiune dificilă. Dacă un lucru nu merge cum trebuie, e belea mare. Atunci, voi avea o grămadă de Generali pe cap şi se va termina cu postul meu de comandant al regimentului din care faci parte. În niciun caz pe acest Asch! Decât aşa, mai degrabă pe Vierbein.

— Aşadar, Unteroffizier Vierbein! constată cu mulţumire Oberleutnantul.

— Mă rog, făcu Luschke. Apoi zâmbi şi spuse: Să nu încerci prea des figura asta cu mine, Wedelmann. Nu-mi face plăcere să mă las îmbrobodit de alţii cu propriile mele metode.

Wedelmann râse din inimă. Oberstul îi ţinu isonul. Se înţelegeau amândoi de minune.

— Întreaga mizerie de aici, continuă Luschke, bucuros, ne-a apropiat reciproc. Dar aşa e la război! Oamenii ori se înfrăţesc, ori îşi fac viaţa un iad, unul altuia.

Telefonul de campanie ţârâi uşor. Luschke ridică receptorul şi se prezentă. Redeveni dintr-odată grav.

— E bine, spuse el. În cinci minute.

Oberstul puse receptorul în furcă, dus pe gânduri. Îl cercetă cu privirea pe Wedelmann, de parcă ar fi analizat o nouă baterie de tun. Apoi zise:

— Afară, aşteaptă un Hauptmann – Witterer.

— *Jawohl*, Herr Oberst.

— Acest Hauptmann soseşte aproximativ cu opt zile prea devreme. Se vede treaba că a fost tare grăbit. Însă acum e aici, şi cu asta, basta! îmi pare rău, Wedelmann.

— *Jawohl*, Herr Oberst, făcu acesta, complet

nedumerit.

— Să lămurim lucrurile: Hauptmannul Witterer e noul şef al bateriei a 3-a.

— Bateria mea?

— Întocmai. Noul şef al bateriei care, până astăzi, a fost a dumitale.

— Şi eu?

— De utilizarea dumitale în continuare, Wedelmann, mă voi ocupa personal. Vei auzi la timpul potrivit. Până atunci însă predai bateria şi rămâi pe loc măi departe, până când Hauptmannul Witterer se familiarizează, în toate privinţele.

Wedelmann păli. Nu-şi găsea cuvintele. Puse pe masă paharul pe jumătate plin, cu o mişcare precipitată, şi se îndreptă de şale.

Lemnele trosneau în sobă, iar în încăpere căldura te moleşea şi? aerul era uscat, în faţa adăpostului comandantului, un camion se strecura prin ţesătura străzilor.

Tolănit adânc în balansoar, legănându-şi picioarele, Luschke îi făcu Oberleutnantului un semn încurajator cu ochiul.

— Linişteşte-te, Wedelmann, ce naiba!

Acesta clătină din cap. Se vedea limpede că se simte profund jignit. Însă simţul disciplinei mereu treaz îi interzicea să încerce vreun comentariu – în niciun caz faţă de Luschke.

Oberstul se cufundă mai adânc în balansoar.

— Dragul meu Oberleutnant Wedelmann, rosti el, încântat, ştiu ce gândeşti în clipa asta. Dacă ar fi după dorinţa dumitale, ai încerca să-i tragi un şut în fund bătrânului comandant şi să-l azvârli cât colo. Sau nu? Nici măcar nu protestezi, Wedelmann.

— Herr Oberst, eu tocmai am…

— Ştiu, Wedelmann, ştiu. Am şi ochi, şi urechi, şi toate funcţionează. Eşti. de departe cel mai bun şef de

baterie al regimentului meu. Erou înnăscut şi supus al Führerului. Prima însuşire îţi face cinste, pentru cea de-a doua te iert. În orice caz, un lucru e limpede: fără dumneata, Regimentul Luschke ar fi mediocru, prin dumneata e de elită. Ştiu toate astea! Şi Crucea de Fier clasa i am obţinut-o, nu în ultimul rând, datorită realizărilor bateriei dumitale. Toate astea îmi sunt cunoscute.

— Atunci, dacă-mi permiteţi, Herr Oberst, chiar că nu mai înţeleg…

Luschke îl opri printr-o mişcare a mâinii.

— Dragul meu Wedelmann, spuse el, ce ştii dumneata câte planuri am eu în ceea ce te priveşte? Nici nu bănuieşti pentru câte lucruri te am în vedere. Ce-ţi închipui dumneata, ce-o să urmeze aici? Dragă prietene, ascultă-l pe bătrânul dumitale comandant: războiul ăsta de rahat nici măcar n-a început de-a binelea!

— Herr Oberst, dacă Führerul…

— Nu pune la inimă, dragul meu. Dacă spun şi eu o dată „Rahat”, nu trebuie să te gândeşti imediat la naţional-socialism. Dar să lăsăm subiectul ăsta spinos. Spune-mi mai bine, ce fac fetele?

— Cine, Herr Oberst?

— Nu mai fi aşa, măi, omule, îl tachină Luschke cu bunăvoinţă. Când am trecut acum câteva zile prin satul vostru văcăresc, Soeft tocmai stătea de vorbă cu un exemplar superb. Însă m-a deranjat un lucru: cei doi nu se potriveau deloc. Pentru că fata părea inteligentă. De când se ocupă tocmai alde Soeft cu aşa ceva?

— Nu mă interesează asemenea lucruri, Herr Oberst.

— Ar trebui să te intereseze, Wedelmann! Cine ştie cât vei mai avea timp pentru ele? La urma urmei, şandramaua asta poate sări în aer mai repede decât ne aşteptăm noi.

Unteroffizierul conţopist al bateriei a 3-a ţâşni ca o

cometă din coliba în care se adăpostiseră Hauptmannul şi dosarele sale. Alergă peste terenul descoperit al poziţiei, pe lângă bucătăria de campanie, în direcţia casei din lemn, pe a cărei uşă stătea scris cu litere groase, trasate cu creta: AS. Şi AS semnifica, foarte elegant: Aprovizionare Soeft.

Unteroffizierul conţopist deschise prima uşă şi nimeri într-un holişor, iar de-acolo intră într-o anticameră, cu pereţii proaspăt văruiţi şi podeaua presărată cu pietriş. Doi bărbaţi în combinezoane închise la culoare tăiau nişte cârnăciori pe care-i cântăreau cu generozitate pe un cântar zecimal şi apoi îi împachetai!

— Soeft e aici? întrebă Unteroffizierul conţopist şi se uită, hămesit, la cârnăciori.

Ajutoarele lui Soeft clătinară din cap.

— Se ştie unde se află?

Cârnăţarii ridicară din umeri.

Unteroffizierul conţopist, căruia îi făcea rău priveliştea cantităţii imense de came, pentru că îi amintea fără echivoc cât de sumar fusese micul său dejun, se retrase. Rămase afară în curte, lângă uşă, mic, zgribulit şi cuprins de o nehotărâre chinuitoare. Îl pătrunsese frigul şi îşi frecă mâinile.

Privi în jur ca un piţigoi obosit. Îl izbi un miros puternic de condimente de la bucătăria de campanie, ce funcţiona în şopronul din spatele casei. În fierăria încropită provizoriu, fierarul îl ocăra cu năduf pe un şofer, care nu reuşea nici măcar să îndrepte o aripă de maşină.

— Ca o muiere! strigă fierarul, ajuns la disperare.

Pentru Unteroffizierul înfrigurat, care nu cuteza să se înfăţişeze înaintea Hauptwachtmeisterului cu misiunea neîndeplinită, „muiere; „suna ca un cuvânt-cheie. Se mobiliză imediat, frecându-şi în continuare mânuţele, şi alergă peste uliţa pustie în direcţia unei case mai izolate, în formă de ciupercă.

După cum se aştepta, ăcolo îl găsi pe Soeft, care

tocmai se pregătea să-şi ia rămas-bun de la o tânără rusoaică. Unteroffizierul conţopist rămase încremenit, continuând să-şi maseze în mod reflex mâinile sensibile.

Faţă în faţă căreia stătea Soeft parcă se învelise într-un sac de cafea. Ceea ce la femeile obişnuite se numeşte rochie flutura lejer în jurul trupului ei, îndesat şi gingaş, totodată, care nu putea trece neobservat. Unteroffizierul conţopist o privi cu atenţie, de parcă ar fi fost ceva de o mare importanţă.

— Chiar nu se poate face nicio afacere, Nataşa? întrebă Soeft.

Aceasta clătină din cap energic, cu mişcări scurte şi puternice, cum fac uneori poneii când nu vor să fie prietenoşi.

— Nu închei afaceri, spuse ea, într-o germană şcolărească, încet, accentuând fiecare dintre primele silabe: Nu cu dumneavoastră, Herr Soeft.

— Doar nu vrei să ridici preţul, Nataşa?

— Trimiteţi-mi-l pe Offizierul dumneavoastră, Herr Soeft. Poate că voi negocia cu el.

Soeft stătea răscrăcărat şi părea furios. Se întoarse către Unteroffizierul conţopist şi-l repezi:

— Ce cauţi aici? Mă deranjezi la negocieri.

— O situaţie urgentă, Soeft.

— Nu înainte de micul dejun! spuse acesta. Nu mai devreme de un sfert de ceas.

Şi cu asta se despărţi de Nataşa, fără a-i mai arunca vreo privire. Voia să-i demonstreze că-i era indiferentă. Înainte de a coti după casele vecine, se mai uită o dată în urmă. Nataşa îi zâmbi uşor ironie, ceea ce-l necăji peste măsură.

Soeft păşea prin zăpada frământată şi cleioasă, absent, cu o ţinută neglijentă. Un camion ce se târa pe stradă frână brusc pentru a nu-l călca. Şoferul înjură. Soeft nici măcar nu-l băgă în seamă. Era ocupat. Calcula”.

Se îndreptă spre adăpostul său, cercetând scurt, ca

de obicei, AS-ul de pe uşă. Unteroffizierul conţopist care se străduise să circule tot pe partea stângă a lui Soeft, dădu să se strecoare şi el înăuntru. Dar Soeft îi trânti uşa în nas.

Unteroffizierul conţopist aşteptă răbdător câteva minute. Bătu pasul pe loc pentru a se încălzi şi adulmecă mirosul puternic de condimente ce plutea dinspre bucătăria de campanie. Stomacul său gol începu să se revolte. Se îndreptă spre baracă şi-i făcu ochi dulci bucătarului, dar acesta îi răspunse doar cu un rânjet de măcelar.

Simţindu-se profund jignit, porni cu paşi siguri spre perimetrul lui Soeft.

Cei doi cârnăţari, care-şi vedeau de treaba lor, ridicară privirea. Unul dintre ei îi făcu un semn cu capul, apoi îi arătă cu mâna liberă următoarea uşă, unde scria pe un carton: „Cabinet particular. Ciocăniţi înainte de a intra”.

Unteroffizierul avu o scurtă ezitare. Privi anunţul cu o uşoară indiferenţă. Se simţea observat, şi acest lucru îl încurca. Hotărî să nu ciocănească. Şi, o dată decizia luată, îşi recăpătă curajul. Bătu, ca din întâmplare, în uşă. Aşteptă o clipă, după care deschise.

În această zi liniştită, Soeft, acum şef absolut al Aprovizionării, lua un al doilea mic dejun, mai uşor, format din ton, pâine prăjită, salată de fructe şi o bucată de unt. Delicatesele tronau pe un ştergar mare, de un alb imaculat. În spatele mesei, şedea Soeft şi mesteca.

— Să te prezinţi la Hauptmann, zise Unteroffizierul conţopist, uitându-se fix la masa întinsă. Imediat. Umblu după tine de-o jumătate de oră.

— Poţi să te serveşti, spuse Soeft şi continuă să mestece pe îndelete.

Unteroffizierul conţopist nu stătu pe gânduri. Înşfăcă o felie de pâine prăjită cu amândouă mâinile, o unse cu un strat gros de unt şi puse deasupra bucăţele de ton. Apoi căscă gura mare, închise ochii strâns şi îmbucă totul cu

grijă. Mestecă, se înecă, înghiţi şi treptat deveni stacojiu.

Soeft nici măcar nu zâmbi. Continua să calculeze. Şi nu se lăsa niciodată deranjat de la această îndeletnicire preferată. Scoase o ţigară dintr-un pachet gros, marcă străină, o aprinse şi azvârli chibritul pe podeaua cu pietriş.

Încetul cu încetul, părea să-i iasă calculul: nu toate fetele aveau acelaşi preţ – iar această Nataşa era demnă de un Offizier. O să-i facă hatârul, dacă altfel nu se putea. Pentru că, la drept vorbind, în această ţară pustie, translatorii erau pur şi simplu inestimabili. Pe deasupra, faptul că translatorul era o femeie nu făcea decât să sporească farmecul afacerii. Aproape ca în Franţa!

— Ce vrea de fapt Spiessul de la mine? întrebă Soeft într-un târziu. Trase cu voluptate fumul în piept, convins că avea toate motivele să fie mulţumit. Sunt cam ocupat, amice, astăzi trebuie să mai mulg şi compania de brutari.

Unteroffizierul conţopist clătină energic din: cap. Într-atât se îndopase, încât nu reuşi să rostească niciun cuvânt. Se înecă puternic şi tuşi.

— Vreau să comand pâine proaspătă pentru duminica viitoare, spuse Soeft, grijuliu.

— Dom’le! făcu Unteroffizierul conţopist; încercând să-şi lingă degetele unsuroase.

— După cum vezi, nu-mi pot permite timpi morţi. Asta să-i transmiţi Spiessului.

— Haide, Soeft. Vino să i-o spui personal Hauptwachtmeisterului. Unde mai pui că de data asta cred că s-ar putea să merite osteneala.

— De ce?

— Nu vreau să divulg nimic, zise Unteroffizierul conţopist, arătând două degete unsuroase şi făcând pe misteriosul. Doar atât: femei!

— Ce fel de femei? întrebă dintr-odată Soeft, interesat.

— Amănunte la Hauptwachtmeister, răspunse conţopistul şi se retrase precipitat, înşfăcând o conservă

de ton pe care scria: „Peştele e sănătos!”

Soeft nu se grăbi. În orice caz, devenise curios. Îşi bău cafeaua, care, bineînţeles, era naturală, mult mai repede decât de obicei. Apoi îşi îmbrăcă paltonul uşor, cu guler de blană. Verifică scurt treaba cârnăţarilor săi, nu găsi nimic de reproşat şi trecu în biroul de-alături.

Hauptwachtmeisterul Bock, mimând cu succes o energie debordantă şi o activitate febrilă, îl întâmpină cu vădită nelinişte.

— E timpul, Soeft! spuse el precaut şi dădu de înţeles prin tonul său că nu era exclus un posibil reproş. Se apropie timpul!

— Nu şi pentru mine, spuse Unteroffizierul Soeft şi se aşează calm pe una dintre lăzile din birou, după ce, în prealabil, ştersese locul cu o batistă supradimensionată, din mătase de paraşută.

Se priviră reciproc, cu toate că nu mai era necesar, fiindcă se cunoşteau prea bine. Ştiau exact ce să creadă unul despre celălalt. Şi nu era puţin lucru, pentru că fiecare nutrea convingerea că are bateria la degetul mic.

Spiessul, încântat de vraja curţii interioare a cazărmii, alerga într-un du-te-vino de la un post la altul. Putea să-şi piardă, eventual, autoritatea, dar nicidecum încrederea în sine. Unteroffizierul responsabil cu aprovizionarea, care dispunea de relaţii de-a dreptul fantastice, îşi permitea cam tot ceea ce voia. Pentru că standardul de viaţă al bateriei a 3-a, care atinsese un nivel comparabil cu cel al eşaloanelor superioare, se datora doar vredniciei sale.

— Ce s-a-ntâmplat de fapt? întrebă Soeft, umezindu-şi buzele cu o limbă neobişnuit de mare.

— După cum probabil ştii, făcu Hauptwachtmeisterul, pe va sosi un şef nou.

— Ei şi ce? Crezi că se schimbă vremea? Sau cârnaţii mei o să aibă alt gust din cauza asta? Un nume nou şi-o firmă veche. Alde-ăştia sunt croiţi cu toţi pe-un calapod.

Sunt făcuţi pe bandă rulantă. Cei mai interesanţi sunt îndeobşte ăia cu un uşor defect de fabricaţie. Şi chiar dacă noul şef nu va atinge cota lui Wedelmann – lucru uşor de imaginat –, atunci îl vom da noi pe brazdă. Nu?

Hauptwachtmeisterul Bock făcu pe surdul la afirmaţiile lui Soeft. Ca vechi tactician al aparenţelor, îşi cunoştea caii de paradă! Nu era întotdeauna recomandabil să auzi chiar tot ce spune unul ca Soeft. Să-l mustre pe Soeft, ar fi fost curată pierdere de vreme, fiindcă era conştient de poziţia lui privilegiată şi o exploata fără jenă.

— N-am putut vorbi decât foarte scurt cu noul şef, Hauptmannul Witterer. Adineauri, la telefon. Se pare că ajunge la noi abia mâine. Pentru că astăzi mai are de lucru la Regiment.

Soeft dădu din cap înţelegător.

— Oberstul Luschke o să vrea întâi să-l cântărească, spuse el. Ştiu eu cum vine treaba.

— În orice caz, făcu Hauptwachtmeisterul, trecând din nou cu eleganţă peste remarca lui Soeft, Hauptmannul Witterer s-a interesat dacă suntem în posesia vreunui gradat de mare încredere.

— Da’ grăbit mai e! spuse Soeft şi rânji larg.

— Bineînţeles că am rostit numele dumitale, Soeft.

— Desigur, spuse el. Şi în ce domeniu trebuie să strălucesc?

— E vorba de-o misiune de ordin mai degrabă personal.

— Specialitatea mea, îl asigură Soeft, cu delicateţe.

— Astăzi după-amiază, spuse Hauptwachtmeisterul, aşa, cam spre ora trei, pe aeroportul oraşului în care se află poziţia noastră va sosi o grupă de caritate.

— În dâre, câte. muieri sunt?

— Trei doamne şi un domn, îl corectă Hauptwachtmeisterul Bock, fără Reproş în glas. Între ele, o anume Lisa Ebner.

— Şi mititica e punctul sensibil, aşa-i?

— Hauptmannul Witterer doreşte ca domnişoara Lisa Ebner să fie cazată corespunzător şi să i se pună la dispoziţie tot ceea ce i-ar putea face şederea cât mai plăcută, spuse Bock cu oarecare demnitate, întin Zând mâna spre pachetul cu ţigări de foi, pe care Soeft îl pusese în faţa lui.

— Prea bine. De ce nu? Arătă spre ţigara de foi pe care Hauptwachtmeisterul o muşcase. Aveţi cumva nevoie şi de foc?

— I-am spus deja Hauptmannului Witterer că se poate bizui pe dumneata, Soeft.

— Şi altceva? întrebă Unteroffizierul, cu nările umflate şi cu ochii mici şi ageri de vulpe, suflând în chibritul cu care Spiessul îşi aprinsese ţigara de foi.

— Din partea mea, nu.

— Cum stă treaba cu chestia aia de opt tone?

— Dragă Soeft, zise Bock, zelos, ţi-am spus de câteva ori că Henschelul de opt tone trebuie să-l lăsăm la subunitatea de aprovizionare cu muniţie.

— Se Vede treaba că pe-aici muniţia e mai importantă decât mâncarea, făcu Soeft, agasant de liniştit.

— Fii rezonabil, Soeft! Cu siguranţă că Oberleutnantul Wedelmann nu e meschin…

— În clipa de faţă, nu ştiu altceva despre Wedelmann decât că nu mai e şef. Iar cel nou n-a sosit încă. Aşa că ocazia pare mai favorabilă ca oricând. Eu capăt Henschelul de opt tone pentru aprovizionarea cu alimente şi renunţ în schimb la Fordul meu.

— Hârbul ăla!

— Intendentul a acceptat!

— Însă Wachtmeisterul Asch, sub nicio formă nu e de acord cu asta, Soeft. Şi câtă vreme Asch e aghiotant aici…

Ochii mici ai Unteroffizierului responsabil cu aprovizionarea se micşorară şi mai mult. Suflă un rotocol de fum şi spuse:

— Nici Asch nu va rămâne veşnic aghiotant. Dacă

Oberleutnantul o să plece, probabil că Wachtmeisterul său o să plece şi el. Sau credeţi în permanenţa lui Asch? Dacă noul şef nu e un Wedelmann, şi se pare că nu e un Wedelmann – misiunea ce mi-a fost încredinţată mă convinge de contrariul –, atunci o să se lipsească şi de un Asch.

Hauptwachtmeisterul se lupta să ia o hotărâre oficială. Sigur că Soeft avea dreptate. Momentul de faţă era deosebit de favorabil schimbărilor în orice domeniu.

— Prin urmare, spuse el, dacă dumneata consideri că ai neapărată nevoie de Henschel, şi dacă intendentul acceptă…

— E-n ordine, spuse Soeft; Rezolv eu totul urgent. Şi adăugă imediat, cu tupeul său specific, profitând de momentul prielnic: Şi cum rămâne cu Obergefreiterul Kowalski? Pentru că de el am mare nevoie.

— Exclus, făcu Hauptwachtmeisterul Bock, fără să mai stea pe gânduri. Exclus, fără discuţie! ăla trebuie să rămână şoferul principal. Toate ca toate, Soeft, dar aici se opreşte înţelegerea mea pentru dumneata.

Soeft clătină din cap. Intuise acest refuz şi ştiuse că va fi radical. Spiessul adulmeca lupul care dădea târcoale turmei lui. Chiar şi singur, Soeft era o mare putere în bateria a 3-a. Dar, în combinaţie cu Kowalski, ar forma un imperiu.

Ca mai toţi cei de-aici, Hauptwachtmeisterul Bock purta şi el un mic război personal. Ştia prea bine unde bătea Soeft, sau cel puţin bănuia. În ceea ce-l privea, distribuirea forţelor în baterie cât mai echilibrat cu putinţă ţinea, la urma urmei, de purul instinct de conservare.

Soeft se arătă mulţumit, cel puţin pentru început. Şi el era adeptul zicalei după care ceea ce e amânat, nu e obligatoriu şi anulat. Deocamdată, se asigurase de Henschelul de opt tone. Acesta îi oferea un spaţiu de depozitare considerabil mai mare, pentru proviziile şale, care se acumulaseră vertiginos în lunile de odihnă.

— Acum, spuse Hauptwachtmeisterul, totul depinde de buna noastră colaborare. Noul şef o să simtă astfel că s-a ajuns la p înţelegere pe care se poate bizui.

Pieptul i se bombă în uniformă, lucru pe care Soeft îl constată cu interes.

— Dacă nu e smintit, făcu Soeft, o să priceapă ce aşteptăm de la el.

Înainte ca Soeft să se deplaseze în oraşul în care se afla poziţia lor, pentru a organiza acolo festivitatea de întâmpinare a doamnelor din grupa de caritate, consideră necesar să-şi asigure mai întâi Henschelul de opt tone făgăduit. Şi pentru versatul Soeft era clar că acest schimb nu putea să decurgă fără fricţiuni.

Hotărî să procedeze cât mai sistematic. Mai întâi se aţinu scurtă vreme în adăpostul său, făcu din nou plinul cutiei de trabucuri, îşi îndesă buzunarele cu ţigări, printre care şi unele de calitate mai bună, apoi se duse la intendent.

Până aici totul se rezolvă fără probleme. Îi relată intendentului că Hauptwachtmeisterul îi repartizase lui, Soeft, Henschelul de opt tone. Acesta nu făcu decât să clatine din cap. Pe el nu-l interesa unde circulau vehiculele sale, important era ca acestea să se afle în stare de funcţionare. Înţelept, ca de obicei, Hauptwachtmeisterul rămăsese în umbră; pur şi simplu dispăruse.

Soeft ştia că şoferii o să-i facă probleme. Cel de pe Henschel avea să accepte bucuros ca, începând din acel moment, să fie şofer la serviciul de aprovizionare cu alimente. Cel de pe Ford însă, cu siguranţă că avea să înjure amarnic – cui îi convenea să plimbe muniţie de colo-colo, şi încă în vreme de război? Oricum, câtă vreme se rezuma doar la înjurături, nu era atât de grav, dar, dacă urma să facă plângere – fapt foarte posibil –, puteau apărea complicaţii.

— În regulă, zise voios şoferul de pe Henschel. Se face! Imediat. Şi unde să las muniţia?

— O descarci pur şi simplu undeva, spuse Soeft. Tragi o foaie de cort deasupra, şi gata treaba.

— Din partea mea!... făcu şoferul şi adună câţiva oameni întrucât şoferul de pe Ford era foarte stresat, Soeft nu-i spuse deocamdată nimic. Bine că maşina cea nouă intrase în posesia lui. Pe cea veche o putea preda oricând, şi, cine ştie? Putea să apară brusc o schimbare de situaţie. Pe urmă, cei doi şefi! Niciunul nu ştia nimic despre celălalt! Iar până să-i vină vreunuia dintre ei ideea de a cântări situaţia, el, Soeft, urma să aibă, pe lângă maşina nouă» şi pe cea veche. Trebuia să fii idiot să predai ceea ce nu-ţi cerea nimeni!

Această multitudine de aspecte îmbucurătoare îi provocară sete. Se grăbi către adăpostul său şi scoase la iveală o ladă specială. Cotrobăi prin buzunar după legătura de chei şi se lăsă furat de vis. Descuie lada specială, plină de sticle cu băuturi selecţionate, împachetate în rumeguş fin, şi alese un coniac Benedictine, îl destupă şi-l mirosi.

— Franţa! făcu el şi adulmecă, încântat.

Se aşeză şi-şi îngădui un pahar plin. În timp ce sorbea, îl copleşi un sentiment delicat de fericire. „Dacă acum închid öchii”, îşi spuse el, „mă simt ca în Franţa!” însă nu închise ochii săi de vulpe; era prea prudent s-o facă – nu risca niciodată să fie surprins.

Şi astfel auzi la timp paşii ce se apropiau de adăpostul său. Nu era de neglijat nici tropotul cu care năvălitorul pătrunse în anticameră. Soeft îşi putea închipui lesne cine era în stare de asemenea maniere de om al pădurii.

— Iei şi tu un păhărel? întrebă în clipa în care vizitatorul intră în încăpere.

Wachtmeisterul Asch înregistră în tăcere imaginea ce i se înfăţişa înaintea ochilor.

— Ce e cu Henschelul? vru să ştie Asch. Şeful depozitului de muniţii e ca scos din minţi! Doar nu poţi băga în buzunar vehiculul nostru de transport cel mai bun!

— Ba pot, spuse Soeft şi făcu semn cu ochiul. Ba bine că nu!

— Obergefreiterul rămâne la subunitatea de aprovizionare cu muniţie, spuse Asch.

Soeft îl privi pe vizitatorul său ca un uncheş blând, care şade paşnic în faţa unui pom de Crăciun.

— Întotdeauna am crezut că eşti un om absolut normal, Asch. Dar câteodată am impresia că, de fapt, eşti un maniac al războiului.

Pentru iine muniţia e mai importantă ca haleala. Prin urmare ţi-e mai drag să lichidezi oameni decât să-ţi pui burta la cale”.

— Ascultă; Soeft! N-am inventat eu războiul, ci am fost vârât în mijlocul lui. Aşa că trebuie să-mi apăr pielea. Şi pentru asta e nevoie în primul rând de muniţie.

— Wedelmann luptă în exclusivitate pentru Germania Mare şi pentru Apus. Iar tu eşti mâna lui dreaptă.

— Soeft! Dacă am de ales între un stomac gol şi o gaură în ţeastă, atunci prefer stomacul gol. Ai priceput?

— De ce Wedelmann nu se preocupă şi el o dată de fetiţele alea, ci doar de război? zise Soeft. Aşa ceva nu-i normal. În privinţa asta i-aş putea face o ofertă extrem de tentantă. Pe mititică o cheamă Nataşa. O rusoaică de suflet. Descrise cu mâinile nişte curbe elegante. Uite-aşa un suflet!

— Hai, hai! spuse Asch, relaxat. Nu-mi juca rolul peştelui. Scuipă Henschelul şi pe urmă poţi continua să tragi la măsea în linişte.

— Asch, iată ultima mea ofertă; o fată pentru Wedelmann şi o ladă pentru tine, spuse Soeft. Conţinutul la alegere. În schimb, vreau un Henschel de opt tone la dispoziţia mea.

— Ridică-te, făcu Asch tăios, ca să-ţi pot trage un şut în fund!

— E ultimul tău cuvânt în afacere?

— Dacă nu te mişti mai repede, Soeft, atunci ţi-ai

ciripit tu ultimul cuvânt

Soeft clătină din cap şi încercă să fie detaşat.

— Atât am vrut s-aud de la tine, Asch. Atât şi nimic mai mult. Acum mi-e clar.

— Era şi timpul!

— Iar în ceea ce priveşte Henschelul – ordin de la comandantul bateriei Asch.

— Eşti ţicnit, Soeft! Doar ştiu exact ce-a ordonat Wedelmann şi ce nu.

— Cine vorbeşte de Wedelmann? Noul şef al bateriei se numeşte Witterer.

— Dar ăla încă n-a sosit, omule!

Soeft îşi mai îngădui încă un păhărel de Benedictine. Avea nevoie urgent de un întăritor şi mai cu seamă de un anume curaj. Se linse pe buze, după care spuse:

— În cazul în care încă n-ai aflat, Asch, există o chestie care se cheamă telefon. Şi am deja în buzunar – pe această cale – unele însărcinări speciale de la Witterer.

— O să verific, spuse Wachtmeisterul, şi să te ferească Dumnezeu dacă ce mi-ai spus nu-i adevărat.

Soeft îl urmări cu ochii mijiţi pe Asch, carest îndepărta. Apoi se scărpină intens cu mâna stângă la nas şi îşi frecă genunchiul. Bău restul de coniac Benedictine, dar nu i se mai păru atât de grozav.

„E dificil”, îşi zise el, dar nu ezită nicio clipă. Se afla tare pe poziţie, pe când Asch era deja pe picior de lichidare. Totuşi, ar fi al naibii de necugetat să-l subaprecieze pe Asch!

Hotărî deci să-l convingă pe Wachtmeister că el, Unteroffizier Soeft, era cel mai important om din bateria a 3-a.

Soeft dădu ordin să i se pregătească maşina personală – o limuzină capturată, a cărei parte dorsală fusese transformată într-un portbagaj spaţios conform instrucţiunilor sale. Soeft părăsi tabăra în acest vehicul, însemnat cu iniţialele AS. După primii kilometri, motorul

începu să fiarbă, să gâfâie şi să scuipe, pe drumul cu hârtoape.

În oraşul de garnizoană, situat la o distanţă de optsprezece kilometri, toţi oamenii erau ocupaţi. Din fostele biserici răzbătea vacarmul atelierelor de campanie. În clădirile de partid se încartiruiseră, de nevoie, Statele-Majore cu personal mai numeros. Celef mici preferau adăposturi private, pe cât posibil locuite de familiile respective.

Pe lângă case se înghesuiseră vehicule de toate tipurile şi de toate mărimile. Câţiva curieri îşi căutau din ochi maşinile. Doi soldaţi păreau că fac o mică plimbare. Din toate hornurile ieşea fum.

Soeftse decise – şi asta „de fiecare dată sistematic” – să dea o probă de măiestrie. Ştia prea bine unde trebuia să acţioneze din obişnuinţă, pentru că avea darul de a se orienta dintr-o privire în jungla situaţiilor create, la faţa locului. În rest, se baza pe mâna norocoasă, pe ocazia favorabilă şi pe o porţie zdravănă de tupeu.

Pentru început, Soeft trecu direct pe lângă subunitatea de aprovizionare. Îl căută pe Offizierul responsabil cu aprovizionarea, căruia îi explică destul de convingător că era ataşat al Comandamentului şi că voia să mai discute încă o dată relativ la grupa de aprovizionare ce avea să sosească astăzi. Rămase impasibil la mustrările primite, şi astfel obţinu cam toate informaţiile pe care le dorea.

După această etapă, Soeft se îndreptă spre Comandament, unde se prezentă, conform adevărului, drept membru al subunităţii de aprovizionare, însărcinat cu asigurarea proviziilor. Şi aici, Offizierul responsabil începu să-l ocărască pe Soeft, care încasă frecuşul fără să clipească. De astă dată obţinu şi restul de informaţii necesare.

— Aşa procedaţi mereu, făcu Offizierul de la Comandament, cu o distincţie crispată. Voi ăştia de la

Aprovizionare decideţi distribuirea trupelor, iar noi trebuie să ne ocupăm cu încartiruirea.

— Pot să văd încartiruirea? ceru Soeft cu tupeu.

Offizierul încuviinţă fără tragere de inimă. Îl desemnă pe un

Feldwebel să-l conducă pe Soeft în ceea ce odinioară fusese o şcoală. Acolo, la etajul superior, era rezervată o cameră curată, cu trei paturi de campanie.

— Pentru femei! spuse Feldwebelul. Am instalat şi o toaleţă specială. Destul de dificil. Tot timpul am fost nevoiţi să improvizăm. Mulţumiţi-i lui Dumnezeu că n-aţi nimerit la Comandament. Şi pe urmă, bărbatul va dormi jos, împreună cu doi Offizieri.

— Nu mă interesează unde doarme bărbatul, făcu Soeft cu toată demnitatea sa de aghiotant. În orice caz, nu-i posibil ca toate cele trei dame să doarmă laolaltă. Una dintre ele trebuie să capete o cameră specială.

— Cum adică, *trebuie*? făcu Feldwebelul, apăsat. Doar nu suntem în Franţa!

— Din păcate! spuse Soeft şi oftă, ca întotdeauna când se întorcea cu gândul la Franţa lui iubită.

Şi de data asta gestul său era sincer. Ah! Fusese o plăcere să poarte un război în Franţa! Cerule – cât putea iubi această ţară! Un adevărat El Dorado pentru intendentul înnăscut. În viaţa lui nu se simţise atât de fericit, atât de împlinit. Şi oftă din nou. Apoi spuse:

— Uneia dintre dame i se va da o cameră specială. Generalul în persoană insistă asupra acestui lucru. Şi adăugă, după un semn discret cu ochiul: Se pare că-i o rubedenie – sau cam aşa ceva.

— Voi ne daţi mereu bătaie de cap, făcu morocănos Feldwebelul de la Comandament. Tot timpul regimurile astea speciale! De parcă aici ar fi o staţiune pentru sporturi de iarnă. St. Moritz – poate. Ne străduim şi noi cât e posibil. Sper ca Generalul să recunoască treaba asta. Şi dacă nu reuşim.

— Pe doamnă o cheamă Lisa Ebner, spuse Soeft. Aranjaţi să i se pună nişte flori în cameră.

— Poate şi un baldachin! exclamă Feldwebelul cu sarcasm.

— Dacă faceţi rost de aşa ceva – de ce nu? replică Soeft, încuviinţând.

O dată depăşit acest episod, Soeft se lăsă condus la aeroport, ba chiar direct la comandant, pe care, în urma unei discrete atenţionări din partea lui Luschke, bun prieten cu şeful Aviaţiei, îl aprovizionase din când în când cu specialităţi. Comandantul îl întâmpină cu amabilitatea de rigoare şi-i oferi toate informaţiile solicitate.

La scurt timp după ora cinci după-amiază ateriză avionul de transport anunţat pentru ora trei. Se lăsă, hurducăind, pe pistă şi apoi se opri. Motoarele încă mai vibrau când burta i se deschise. Din el coborâră câţiva militari, majoritatea Offizieri, apoi patru civili – trei femei şi un bărbat.

Soeft îi cercetă mai întâi cu atenţie. Bărbatul arăta ca un soldat în concediu şi nu-l interesă prea mult. Însă femeiile erau bune de ceva. Făceau impresie fie şi numai pletele lor lungi, să nu mai vorbim de picioare, care puteau fi considerate de-a dreptul senzaţionale. E-adevărat că zborul prelungit le cam şifonase pe doamne şi aşternuse câteva cute de praf sau de sudoare pe feţele lor, acum palide. Dar şasiurile – constată Soeft – erau grozave.

Una dintre ele, aparent cea mai vârstnică, ducea un geamantan şi o mapă pentru acte. Privirea ei rece şi pătrunzătoare te purta cu gândul la o pedagogă a unei şcoli de fete. Cea de-a doua, blondă ca spicul de grâu, cu buze de un roşu-aprins, ţopăia veselă pe pistă, lăsând impresia clară, găsi Soeft, că ar fi dispusă să „pună pe picioare” o armată întreagă. A treia, mică, delicată, cu ochi mari, rotunzi, şi cu paşi de balerină, strângea la pieptul său nu prea impozant o chitară învelită într-o husă.

Soeft se apropie de doamne şi se postă în faţa lor.

— Ei, iată-vă, în sfârşit! spuse el, clătinând binevoitor din cap.

Apăru şi Offizierul de la Comandament, cu care Soeft negociase în prealabil. Bâlbâi un discurs cam lung de întâmpinare, repetând de vreo trei ori: „Bine aţi venit!” Civilul privea ferm în jur. Doamnele tropăiau discret pentru a se încălzi. Doar blonda îşi legăna fără jenă şoldurile, „blocând” minute înşir toate activităţile de pe aeroport.

— E rece pe-aici, aşa-i? întrebă Soeft, rânjind!

— De-aia suntem în Rusia, spuse civilul, nu lipsit de eleganţă, în timp ce blonda chicoti stupid, dar drăgălaş.

Offizierul de la Comandament îi pofti apoi pe distinşii oaspeţi să treacă în vehiculul alăturat, transformându-se brusc şi cu succes într-un hamal zelos. Când însă civilul dădu să-i întindă un geamantan, îl refuză glacial.

— Care dintre dumneavoastră e domnişoara Lisa Ebner?

Fata cea oacheşă şi drăguţă, cu chitara, îl aţinti cu ochii ei mari şi răspunse nerăbdătoare:

— Eu.

— Veţi fi asistată de mine personal, explică Soeft. Veniţi!

Offizierul de la Comandament puse jos cele două geamantane grele pe care le cărase. Deschise gura şi încercă să protesteze cam nepoliticos, judecând după înfăţişarea sa.

— Ordin de la General! preciză Soeft.

Apoi o luă înainte, iar fata îl însoţi cuminte şi curioasă.

Rândui bagajele Lisei Ebner în maşina sa specială, în timp ce ea îi urmărea fiecare mişcare cu ochi lacomi, de copil. Soeft se simţi admirat.

— Sunteţi puţin uluită, aşa-i?

— De ce-aş fi? întrebă cu delicateţe Lisa Ebner.

— O să aflaţi destul de curând, replică Soeft. Şi abia

după aceea veţi fi într-adevăr uimită. Garantat!

Rigid, cu privirea lui inocentă, de puşti, şi cu bărbia împinsă zelos înainte, Unteroffizierul Vierbein şedea la masă lângă Oberleutnantul Wedelmanh. Rucsacul său burduşit, din foaie de cort, era deja pregătit şi atârna de uşă, alături de casca de oţel, arma şi masca de gaze. Toate păreau aşezate cu grijă, de parcă cineva ar fi intenţionat să le fotografieze pentru *Illustrierten Beobachter*.

Wedelmann îi surâse Unteroffizierului viteaz şi totodată încurcat, spunându-i:

— Mă bizui întru totul pe dumneata, dragă Vierbein. Întotdeauna m-am bizuit pe dumneata.

Vierbein încuviinţă scurt, cu o dârzenie de-a dreptul solemnă. Avea un aer atât de hotărât, ca şi cum ar fi tras încontinuu cu urechea dacă nu cumva se rostea pe undeva vreun ordin care să-i fie adresat lui. Iar pe vestonul ponosit, dar foarte curat, strălucea întunecată Crucea de Fier clasa I.

Oberleutnantul Wedelmann încuviinţă la rândul său. Un Vierbein n-avea să-l dezamăgească vreodată, după cum niciodată un idealist nu l-ar lăsa pe altul în pană. Pentru că Vierbein făcea parte, ca şi el, din ordinul ales al credincioşilor.

Wedelmann ciuli urechea în amurgul ce începuse să învăluie tabăra. Frontul tăcea, ca de obicei la ora asta, în ultimele săptămâni: O tăcere urâtă, incertă, încordată.

Soldaţii din ambele tabere continuau să evite un atac, „încercând cu încăpăţânare să nu-şi îngreuneze reciproc viaţa, mai exact ceea ce rămăsese din ea. Şi totuşi, fiecare ştia cât de ridicole şi de zadarnice erau în timp asemenea încercări. Tăcerea apăsătoare a frontului îi pândea aidoma unui animal de pradă. Părea să pândească şi în faţa colibei în care se aflau Wedelmann şi Asch. Până şi focul din vatră ardea, parcă, într-o tăcere desăvârşită.

Nu se auzea zgomotul nici unui vehicul De paisprezece zile nu se mai zărise niciun avion. Deasupra

liniilor celor mai înaintate ale frontului, aflate la o distanţă de trei kilometri, se întinsese o linişte mormântală.

Wedelmann făcu din nou un semn cu capul către Unteroffizierul Vierbein. Se bătu cu putere pe coapsă, după care se uită la Asch. Acesta îngenunchease în faţa sobei, cu privirea aţintită la jar, şi părea să aştepte cu indiferenţă să fiarbă apa.

— Încă nu-i gata, Asch? întrebă Oberleutnantul pe un ton răstit, ca şi cum îi făcea plăcere să-şi audă vocea.

— Avem timp destul, spuse Asch. Mult, mult timp.

Wedelmann împinse cu zgomot scaunul rudimentar pe care şedea, improvizat dintr-o ladă, şi i se adresă din nou lui Vierbein:

— Să nu uiţi nicio clipă: misiunea dumitale e dificilă.

Asch se ridică pe îndelete, luă ceaunul cu apă şi se apropie de masa acoperită cu hârtii.

– Micuţul nostru, spuse el – şi-i făcu lui Vierbein cu ochiul –, o va scoate cu bine la capăt.

— Desigur, făcu zelos Oberleutnantul. Desigur.

Wedelmann îl privea acum pe Unteroffizierul său, Vierbein, cu bunăvoinţă. Acest bărbat palid, cu trăsături copilăreşti, cu ochii săi docili, de şcolar, era unul dintre cei mai viteji soldaţi ai regimentului. Liniştit şi curajos – cum era şi de aşteptat din partea unui idealist. Şi, cu toate astea, tocmai Vierbein! Acelaşi Vierbein care, în urmă cu câţiva ani, abia dacă putea să fugă, şi cu atât mai puţin să gândească, aşa era de rigid! Acest Vierbein stătuse aidoma unui mesteacăn lângă tunul său, distribuise ordinele de tragere cu siguranţă de somnambul şi, doar într-un sfert de oră, aruncase în aer trei blindate inamice, iar peste două săptămâni repetase figura. Apoi, un ceas mai târziu, lichidase încă un tanc.

— Dacă ar fi fost după mine, spuse Wedelmann cu sinceritate, ai avea acum Crucea de Cavaler, Vierbein. În orice caz, ai meritat ca nimeni altul această călătorie acasă.

— Mulţumesc, Herr Oberleutnant, spuse cuminte Unteroffizierul.

Wachtmeisterii! Asch murmură câteva cuvinte ininteligibile, care însă nu sunau deloc prietenos.

— Ce individ de rahat! făcu el.

Părea să se refere la dopul unei sticle de rom ce nu voia să iasă. După alte câteva demonstraţii de forţă, destupă, în cele din urmă, două sticle şi le puse pe masă cu câteva pahare.

— Pentru ce toată osteneala, Asch? Nu suntem decât trei persoane – nu ştiu să aibă loc pe-aici vreun ospăţ.

— O să ne mai vină oaspeţi, Herr Oberleutnant, anunţă Asch. Mi-am permis să-i invit pe Hauptwachtmeister şi pe Unteroffizierul Soeft. Unul emite actele de deplasare, celălalt asigură proviziile pentru drum. În afară de asta, trebuie să-l mai puric puţin pe Soeft şi într-o altă problemă. Al şaselea oaspete o să fie Obergefreiterul Kowalski, cel care îl va duce dis-de-dimineaţă pe micuţul nostru la aeroport cu maşina.

Wedelmann acceptă explicaţia de parcă ar fi fost vorba de livrarea zilnică a muniţiei. Se dezvăţase de mult să se mai mire de dispoziţiile aghiotantului său. Asch obişnuia să lucreze aproape întotdeauna independent. Întrucât cunoştea prea bine mentalitatea lui Wedelmann, deciziile sale erau, aproape fără excepţie, cele ale Oberleutnantului său, şi prin urmare potrivite.

— Să ai grijă de tine, micuţule, făcu Asch către prietenul său, Vierbein.

— E-n regulă, Asch, spuse Vierbein. Misiunea mea e clară. Am s-o îndeplinesc cât se poate de repede.

— Păi, de ce? întrebă Asch fără jenă. Cine te zoreşte? Ia-o pe-ndelete. Mai vezi şi tu ce-i pe-acasă. Profită de ocazie.

Vierbein, care devenise uşor neliniştit, se uită la Wedelmann, însă acesta se prefăcea că nu auzise nimic. Îşi turnă un grog puternic, cu care prilej lăsă apă şi rom în

cantităţi egale să se amestece în pahar. Şi această ocupaţie părea că-l absorbise cu totul.

— Leneveşte în voie câteva zile, îl sfătui Asch. Încearcă să uiţi, chiar dacă-ţi vine greu, că războiul nu poate trăi fără tine. Spune-i bătrânului meu să-ţi dea camera mea. Lasă-te răsfăţat de soră-mea, dar să nu vă apucaţi de prostii amândoi. Poţi să te plimbi o dată şi cu soţia mea, Vierbein. Şi povesteşte-le tuturor că noi o ducem grozav!

— Aşa am să fac, îl asigură Vierbein.

Asch se uită în jur, la lumina palidă a lămpii cu gaz, la duşumea, la mormanul de paie din colţul încăperii, pe care erau aruncate câteva pături, şi spuse:

— Trebuie să-i lămureşti pe-ai noştri de-acasă că noi trăim aici ca nişte domni. Că avem de toate, şi nu ne trebuie nimic. Singura noastră dorinţă e să îngenunchem Rusia, pentru ca Patria să poată dormi în linişte…

— Aşa am să fac, spuse Vierbein.

— Te cred, consimţi Asch, mustrându-şi din ochi prietenul.

Wedelmann, care gustase grogul şi găsise că era destul de bun, se amestecă din nou în vorbă:

— Rezolvă totul pe-ndelete, temeinic, Vierbein. Nu te pripi.

— Şi asta înseamnă în traducere liberă: Nu fi idiot! O asemenea ocazie nu ţi se va mai ivi curând.

Wëdelmann surâse aprobator, dar nu dădu glas aluziei sale. Se bucura sincer pentru zborul în Patrie al lui Vierbein şi ştia prea bine că el n-avea să profite de această favoare, pe care o meritase mai mult decât oricine altcineva.

Afară zăpada era îngălbenită. Noaptea care se apropia se lipise, cenuşie, de ferestrele îmbâcsite. Asch le acoperi cu folia de camuflaj. Lampa abia pâlpâia, şi părea să încălzească încăperea.

Din depărtare se auzea tot mai mult un zgomot înecat

de motor, care acoperea trosnetul sobei. Asch trase scurt cu urechea şi spuse:

— Ne sosesc oaspeţii!

Obergefreiterul Kowalski pluti cu maşina sa printre câteva gropi adânci, apoi călcă brusc frâna şi vehiculul ateriză chiar în faţa colibei comandantului.

— Un bulevard e ultimul gunoi în comparaţie cu ăsta! făcu Kowalski şi privi cu savoare drumul desfundat pe care venise.

… Hauptwachtmeisterul, cu un dosar sub braţ, sări din maşină şi se împiedică spre intrare. Soeft nu se grăbi. Îşi desfăcu tacticos pătura pe care şi-o înfăşurase în jurul picioarelor şi apoi îşi netezi, cu mişcări domoale, mănuşile personale din blană.

— Adu lada înăuntru! îi spuse el lui Kowalski.

— Da’ ce-s eu, valetul tău? îi aruncă Kowalski, slobozind un vânt şi coborând din maşină.

Unteroffizierul Soeft murmură câteva ocări grele, pe care Kowalski le luă, se vede treaba, drept glume, pentru că râse prelung şi sincer. Iar lada lui Soeft, din spatele maşinii, rămase deocamdată pe loc.

Cei trei soldaţi înfofoliţi în şube groase intrară în colibă, împreună cu Soeft, care, la adăpostul nopţii, îşi permitea să poarte paltonul său de blană.

Wedelmann le făcu amabil semn cu mâna şi exclamă:

— Bine-aţi venit la castel!

Hauptwachtmeisterul Bock încercă să ia poziţia de drepţi şi să salute cât se poate de corect. Acest lucru nu-i reuşi prea bine, în încăperea joasă. Soeft schiţă uşor un gest de salut, iar Kowalski nu făcu absolut nimic.

— Am adus o lădiţă cu marfă de vivandiera, anunţă Soeft.

— Grozav, spuse Wedelmann. Îi găsim noi un rost.

— E afară! în maşină, spuse Soeft. Şi, deoarece nu se găsea nimeni care să reacţionezi aşa cum dorea de el, adăugă: Prin urmare, va trebui adusă înăuntru.

— Fă în aşa fel încât să fie adusă, spuse Wedelmann.

Soeft îl privi insistent pe Obergefreiter şi ordonă:

Kowalski! Lada!

Kowalski nu reacţionă. Se scobea în ureche şi se uita, transpus, la sticla de rom desfăcută.

— Ce-aştepţi, de fapt? întrebă Wedelmann.

Obergefreiterul termină încet-încet cu scobitul în ureche, se întoarse enervant de leneş, îşi târî picioarele până la maşină şi reveni imediat.

— Nu văd nicio ladă, spuse el calm.

Soeft îşi pierdu răbdarea îndelung exersată – lucru care i se întâmpla foarte rar – şi se repezi afară. Kowalski eliberă calea cu solicitudine. La scurt timp, Soeft intră din nou, roşu la faţă, cărând lada.

— Aşadar şi prin urmare, făcu Kowalski, profund împăcat, de ce n-ai procedat aşa de la început!

Asch râse în gura mare. Soeft îşi miji ochii şi-l săgetă furios cu privirea pe aghiotant, care însă nu se sinchisi.

Wedelmann îi întâmpină pe soldaţi cu o strângere de mână, îndemnându-i prietenos să ia loc. Kowalski se aşează primul. Şi până să-şi lepede ceilalţi paltoanele, el sorbea deja cu vădită voluptate din grogul său, ce conţinea aproape numai rom pur.

Hauptwachtmeisterul îi aruncă Obergefreiterului o privire plină de reproş, ceea ce nu deranjă pe nimeni, şi cu atât mai puţin pe Kowalski. Apoi Bock scoase la iveală foile de drum pentru Vierbein, le sortă încă odată cu grijă şi i le întinse Oberleutnantului spre a fi semnate. Asch se aplecă interesat peste umărul lui Wedelmann să citească şi el.

— Păi, astea sunt acte de la Comandament! exclamă Asch, mirat. De ce nu i se dă lui Vierbein o permisie?

— Pentru că mai nou în toată armata s-au blocat permisiile, explică Hauptwachtmeisterul Bock, cât se poate de acru.

— Dar ăia din Patrie habar n-au despre asta.

— În schimb, noi avem habar, Asch, replică

Hauptwachtmeisterul, şi va trebui să ne conformăm.

Avea o stare de proastă dispoziţie, pe care n-o ascundea deloc. Dacă cineva încerca să-şi bage nasul în domeniul lui personal, se lovea de orgoliul său nemăsurat.

Prefăcându-se că citeşte documentele cu mare atenţie, Wedelmann stătea aplecat şi trăgea cu urechea. Asch, care se afla înapoia lui Wedelmann. se uită la Hauptwachtmeisterul Bock şi clătină din cap.

— Nu ştiu dacă e corect ceea ce faci, spuse el cu îndoială în glas.

— În orice caz e conform ordinelor în vigoare. Cred că eşti convins, Asch.

Kowalski îi făcu lui Vierbein cu ochiul, încurajator. Soeft trăgea cu voluptate dintr-un trabuc cât toate zilele, pe care-l scosese dintr-un toc de piele, în timp ce Wedelmann continua, chipurile, să citească hârtiile dinaintea lui. Bock şi Asch se aflau faţă în faţă, gata de duel.

— Dacă-i dai micuţului hârtii de la Comandament, Bock, atunci trebuie să se prezinte la secţia Cadre de Rezervă. Şi ăia pot dispune de el cât poftesc.

— Păi, oricum trebuie să treacă pe la secţia asta, Asch. Altfel nici nu-şi poate îndeplini misiunea.

— Şi la secţia Cadre de Rezervă, făcu Soeft, fără să-şi ascundă satisfacţia, se află mult iubitul nostru ex-Spiess, Schulz, ca Oberleutnant şi şef al bateriei de Stat-major.

Wedelmann ridică privirea, gânditor.

— Într-adevăr, asta… făcu el. Dar nu e obligatoriu să greşească. Războiul a netezit multe lucruri şi n-a trecut pe lângă nimeni fără să lase urme. Iar patru ani sunt o cale lungă. Ce părere ai, Vierbein?

— N-am niciun dubiu, Herr Oberleutnant, spuse acesta cu tărie.

Asch clătină încet din cap.

— Cel mai bun lucru ar fi, probabil, adăugă el, să facem în aşa fel, încât Micuţul nostru să aibă asigurate

toate condiţiile şi, pe deasupra, să poată profita de călătoria lui. Dă-i actele de la Comandament, plus o foaie de permisie.

— Amândouă!

— De cernu? îţi închipui cumva că ăla, conţopistul tău, o să se spetească muncind?

— Două rânduri de acte… făcu, nedumerit, Hauptwachtmeisterul. Aşa ceva nu e îngăduit.

— Dacă vrei, poţi orice! Asta a spus Fiibrerul nostru.

Hauptwachtmeisterul Bock aruncă o privire fugară spre Oberleutnant, căutând ajutor. Fără îndoială că, Asch era portavocea lui Wedelmann, dar, într-un asemenea caz, L era recomandabilă întotdeauna primirea unei confirmări nemijlocite. În alternativă unui eşec – şi acesta nu era exclus –, nu strica existenţa unui ordin fără echivoc.

— Dacă Herr Oberleutnant consideră…

Wedelmann bătu cu creionul în hârtia de ambalaj, ce acoperea masa butucănoasă. Nu se putea decide, şi din cauza numărului mare de persoane din încăpere. Iar atâţia martori la ordine mai puţin regulamentare constituiau întotdeauna o problemă. Ceea ce el numea „concepţia despre serviciu” îi interzicea acest lucru.

— Tu ce părere ai, Vierbein? îl întrebă pe Unteroffizierul său plin de medalii.

Ca un bun subordonat ce era, Vierbein simţi îndată situaţia neplăcută în care se afla comandantul său de baterie, punându-se, ca de obicei, la dispoziţia acestuia.

— Cred că actele de la Comandament ar fi suficiente, Herr Oberleutnant.

— Cum doreşti, spuse Wedelmann, uşurat, şi semnă.

Asch îşi goli paharul şi-l umplu imediat la loc. Şi Kowalski bău aproape continuu, fără a trăda nici cea mai mică reacţie. Cuprins de un surprinzător acces de mărinimie, Soeft îşi deschise tocul de piele şi oferi trabucuri. Chiar şi Vierbein fumă, dar de data asta nu se înecă.

— Mâine după-amiază, spuse Soeft, vei fi deja în Patrie, micuţule. Îmi închipui ce-ai să faci mâine seară.

Râseră cu toţii. Şi râsul lor se accentuă atunci când Vierbein începu să roşească.

— Ce zici, micuţule? întrebă Soeft, cu naturaleţea sa caracteristică. După cum te cunosc, o să-mi faci cu plăcere un comision. Sau nu?

— Bineînţeles! Dar să nu cântărească mai mult de cinci kilograme, dacă e posibil”.

— Cinci kile! La Soeft atât cântăreşte o scrisoare obişnuită.

Obergefreiterul Kowalski îşi amestecă tacticos grogul puternic aromat, apoi bău cu sorbituri sonore şi spuse:

— Cine ştie ce se petrece de fapt la *Bismarckshöh*? Probabil că pe pajiştile noastre grase pasc acum mânjii cei tineri. Ştiţi la ce visez eu câteodată? Presupunând că războiul, ăsta de rahat s-ar termina cândva, atunci am organizat acolo, în fiecare sâmbătă, operaţiuni de încercuire, cu nimicire la sol, sub motto-ul: „Doar pentru vechi soldaţi care au făcut frontul!” Soldat de linia întâi se cheamă cel care i-a venit de hac măcar unuia – şi care vrea să-i vină de hac măcar uneia. Dovada va trebui să fie făcută pe baza carnetului de serviciu. Consideră-te cercetaş, Vierbeitt! Aştept din partea ta să execuţi acolo un vals de onoare.

— Pe timp de război doar nu se dansează, spuse cu seriozitate Unteroffizierul Vierbein.

— La război nu faci decât să mărşăluieşti! Ţi-ai dat perfect de bine seama, micuţule. Nu există dragoste, nu există fete şi nidi paturi – nu există decât Patria şi duşmanii ei. Şi mai există pui de croi, aşa ca tine, micuţule, şi pentru de-alde ăştia războiul e sfânt.

— Pune frână, Kowalski! interveni Wedelmann, nu fără autoritate. Frânează odată. Pentru un şofer, bei peste măsură.

— Aici nu sunt doar şofer, făcu Kowalski, netulburat.

Mai sunt şi om. Ca om nu mă preocupă numai războiul. Nu-i uşor să treci peste asta, Herr Oberleutnant…

— În orice caz, eşti un om pilit, spuse Asch, încercând să salveze situaţia uşor penibilă.

— Şi tu eşti un Wachtmeister pus pe harţă, obiectă Obergefreiterul Kowalski. Şi asta bate la ochi uneori.

Băură cu toţii pentru a nu fi nevoiţi să vorbească. Simţeau proasta dispoziţie a lui Wedelmann şi cunoşteau motivul. Dar nici nu intenţionau să afişeze o ipocrizie inutilă. Naţional-socialismul I ui Wedelmann le ajungea tuturor a până peste cap.

— De fapt, aveţi de gând să înnoptaţi aici? întrebă Asch, când se termină ultima sticlă.

Porniră bine dispuşi, după ce Asch îi asigură că nu mai era nimic de băut, iar Wedelmann consideră că nu se făcea să mai atace şi lădiţa primită de la Soeft.

Îl vârâtă pe Vierbein la mijloc. Acesta îşi luase rămas-bun de la servanţii săi din baterie, în după-amiaza respectivă, înainte de se prezenta la Oberleutnantul Wedelmann, în zona apropiată de linia frontului. Acum pleca în zona îndepărtată, unde îşi avea reşedinţa 1 lauptwachtmeisterul. De-acolo avea să fie transportat a doua zi dimineaţa la aeroportul din oraşul de garnizoană. Şi doar câteva ore mai târziu: Patria!

Wachtmeisterul Asch îşi bătu prietenul pe umăr.

— Cu bine! spuse el. Salut-o pe nevastă-mea. Transmite-i c-o duc excelent. Povesteşte-i despre iarba rea care nu piere, şi alte chestii asemănătoare.

Asch se retrase. Penumbra lipicioasă a lămpii cu gaz obosite îi adumbrea faţa. Îl lăsă pe Vierbein cu Oberleutnantul Wedelmann.

— Te mai conduc până la maşină, zise acesta.

Ieşiră. Zăpada zăcea gălbejită în lumina înceţoşată a lunii. Noaptea era rece şi umedă. Din norii groşi se strecura deja prima geană de căldură a primăverii.

— Vierbein, spuse Oberleutnantul, rezolvă-ţi

misiunea bine şi temeinic. Nu te lăsa tras în piept. Să te întorci sănătos şi să vii cu aparatele de emisie-recepţie şi cu personalul calificat.

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

— Şi încă ceva, dragă Vierbein. Ceva personal. Îl luă deoparte pe Unteroffizier, vizibil fâstâcit. Spuse mai precipitat ca de obicei: Adineauri am ordonat să fie împachetate în bagajul dumitale două sticle de coniac foarte bun. Una e pentru dumneata. Şi poftă bună, dragul meu! Bea-o şi goleşte-o într-o companie plăcută. Cealaltă sticlă dă-i-o, da, dă-i-o doamnei Schulz. Doamnei Lore Schulz. Doar o ştii. Spune-i… nu-i spune nimic. Spune-i doar că-i transmit salutări. Şi că-i doresc numai bine. Altceva nimic. Asta-i, Vierbein. Sper că totul va fi în regulă.

Oberleutnantul se retrase vizibil uşurat, chiar înainte ca Vierbein să răspundă. Îşi frecă mâinile de parcă tocmai apucase un fier încins. Apoi îl înghiţi întunericul. Şi nu se întoarse în coliba sa; parcă voia să se mai plimbe puţin prin noapte.

— E aşa cum spun eu, îşi permise Soeft o remarcă. Ăsta are nevoie de-o femeie. Numai idealismul nu te face fericit. Ce-ar fi ca Asch să-i facă rost de-o Nataşă?

— Tot mai eşti aici? întrebă Asch. Dacă nu vă căraţi în următoarele două minute, se va trage în plin!

— La revedere! spuse încă o dată Vierbein.

Apoi se sui la Kowalski în maşină, undele aflau deja Hauptwachtmeisterul şi Soeft. Kowalski ambală motorul şi maşina porni, luând primele curbe îndrăzneţe printre gropi. Se pierdu în noapte.

— Individul ăsta conduce ca un căpiat – constată Wedelmann, care apăruse şi se postase în spatele lui Asch!

— Ne putem bizui pe micuţul nostru, făcu Asch, care ghicise gândurile Oberleutnantului său. Dacă nu şi-ar băga dracu' coada…

— În vremea noastră, nu este exclus.

Wedelmann îşi puse mâna pe umărul lui Asch şi trase

cu urechea după sforăitul motorului. Acesta parcă amuţise. Noaptea înghiţise totul. Pentru ei se aşternea din nou calmul încordat şi nesigur al războiului.

— E frig, făcu Asch, doar ca să întrerupă starea de acalmie. Frig şi umed.

Apoi o lună gălbuie îşi croi drum dintre nori. Părea aureolată. Pătura de zăpadă, de o paloare cadaverică, absorbea lumina lunii, întunericul începu să se destrame.

În locaş, pe direcţia liniilor de foc, se întrezări o santinelă. Păşea prin zăpada adâncă, aproape fără zgomot, cu mişcări chinuitor de lente. Ca şi cum nu s-ar fi putut urni din loc. Apoi încremeni.

Parcă întreaga lume încremenise. Nu mai existau fronturi şi nici mulţimea de cadavre îngheţate. Niciun soldat care să respire în păturile sale murdare. Niciun oraş de garnizoană care să nu cunoască liniştea şi ceea ce însemna războiul. Şi nicio femeie pe pământ de care să te poţi agăţa. Era lumea asta un cimitir?

Wachtmeisterul Asch spuse:

— De s-ar putea şti ce pune lumea la cale într-o asemenea noapte!

Noul şef, Hauptmannul Witterer, se urcă vioi în Kübelwagenul bateriei a 3-a, care-l aşteptase în faţa clădirii Statului-Major al regimentului. Arcurile scârţâiră când se trânti pe banchetă, fără însă a-şi deranja ţinuta.

Şoferul şedea detaşat la volan. În spatele maşinii, se vârfuiau numeroasele bagaje. Parcă soarele îl ademenise pe şofer să tragă un pui de somn, fiindcă acesta nu schiţă niciun gest.

— Aşadar, la bateria mea! exclamă Hauptmannul Witterer, pus pe fapte mari. Dar iute!

— Linia de foc, zona apropiată, zona îndepărtată? întrebă şoferul; lălăind cuvintele ca un chelner foarte ocupat, care înşiră specialităţile din lista de bucate.

— Mai întâi la cancelarie, spuse Witterer, cu oarecare amabilitate.

Comportamentul acestui şofer îi displăcea, tot aşa cum îi displăcuseră şi alte lucruri întâlnite pe-aici. Remarcase imediat că aproape toţi soldaţii, cel puţin cei din bateria sa, păreau din cale-afară de neglijenţi. Situaţia asta trebuia să se termine – cât mai repede şi cât mai temeinic.

— Cum te numeşti? îl interogă pe şofer.

— Kowalski.

— General Kowalski?

— Doar Kowalski, zise şoferul, apăsând pe accelerator şi îndreptându-se spre o groapă.

Maşina se scufundă, trecu, apoi sări cu frenezie; Witterer se agăţă instinctiv de-o aripă, şi cascheta îi căzu pe ceafă.

— Gradul meu de serviciu e Obergefreiter, specifică apoi Kowalski.

Witterer tăcu şi începu să se concentreze asupra drumului. „Bateria a 3-a”, îşi spuse el, şi-i păru rău că trebuia s-o spună, „pare o adevărată cocină”. Ca şi multe altele din zonă! Dar nu era omul care să se lase descurajat. „Cu cât mai dificil, cu atât mai interesant”, îşi mai zise, străduindu-se să-şi păstreze echilibrul în această goană nebună. Însă cocina trebuia transformată într-o unitate-model: o sarcină demnă de un bărbat energic!

Hauptmannul Witterer venea direct de la Comandamentul Superior al Armatei, unde se numărase printre aceia care fuseseră mâna dreaptă a unuia dintre cei mai competenţi Generali într-ale transporturilor. În curând avea să fie singura mână dreaptă a respectivului General. Ceea ce-i mai lipsea pentru o carieră militară de elită era doar „experienţa de front”. Însă pentru el, care până acum rezolvase toate dificultăţile „cu stânga”, cum se spunea, asta nu constituia o problemă. Prin urmare, tocmai se pregătea să corecteze acest mic „defect” estetic. În două-trei luni, ospeţia sa aici se va fi terminat, iar frontul va fi beneficiat de o unitate în plus de care să fie mândru.

Kübelul părăsise oraşul de garnizoană şi alerga cu şaizeci de kilometri la oră pe drumul desfundat. Zăpada cenuşiu-albăstruie, copacii morţi, cocioabele ca vai de lume – toate păreau să zboare pe lângă el! Benzina puţea, motorul urla, un aer umed îi pătrundea în nări. Şoferul conducea cu două degete ale mâinii stângi, iar pe cea dreaptă o vârâse adânc în buzunarul şubei.

Witterer îl cercetă pe acest om mai îndeaproape. Avea paltonul soios, pătat de ulei, cu stropi de murdărie din toamna trecută. Pe deasupra, individul nu era nici bărbierit. Iar dacă-l miroseai, te izbea un abur tulbure şi dulceag de alcool, cum întâlneşti de obicei, dimineaţa devreme, în bodegi. Şi mâinile sale, care aduceau mai mult a înotătoare, arătau de parcă obişnuia să se vâre în fiecare seară în pământ. Ăsta nu era soldat; în orice caz, nu un soldat care să-şi aibă locul în unitatea sa. Iată o temă! însă tipul, ştia să şofeze. Conducea maşina al naibii de bine. Tot era ceva.

— Cât mai avem de mers? întrebă Witterer.

— Nu mai e mult, spuse Obergefreiterul.

Kowalski se îndreptă spre satul aglomerat până la refuz, în care se afla poziţia bateriilor cu tragere lungă. Slăbi numai puţin acceleraţia, cu toate că oamenii şi maşinile încercau să-i blocheze calea. Trecu periculos de aproape pe lângă ei, iar cei ameninţaţi fugiră cât îi ţineau picioarele. Witterer era sincer mirat. Îşi privi noul domeniu de activitate cu o suspiciune crescândă.

Prin curţi staţionau blindate. Dintr-o fierărie prăpădită răzbăteau zgomotele unui atelier de reparaţii, în jurul căruia zăceau risipite camioane bolnave. Lazaretul de campanie se înghesuise în clădirea şcolii, în casa cea mai impozantă din sat se afla Statul-Major al unui regiment de infanterie. Împrejurul celei de-a doua case ca mărime se instalase poziţia tunurilor cu tragere lungă ale bateriei a 3-a.

Kowalski se îndreptă în direcţia cancelariei. Când

ajunse în faţa ei, frână atât de tare, încât Witterer cât pe ce să se lovească de parbriz. Înainte ca Hauptmannul să poată spune ceva, deşi simţea

O nevoie acută, se deschise uşa colibei şi Hauptwachtmeisterul Bock năvăli afară.

Obergefreiteful Kowalski se delectă cu scena neobişnuită ce i se înfăţişa privirii: Spiessul se echipase complet, după toate regulile jocului curţii de cazarmă; până şi carneţelul său pentru notiţe se afla la locul potrivit. Îşi pusese eşarfa pentru decoraţii şi Crucea de Fier clasa I cu Spade, care încă mai strălucea a Sidol. Se vedea până şi lustrul centurii, iar în cizme se oglindea zăpada murdară, Kowalski, ejra încântat; nu ştiuse, că mai exista aşa ceva.

Hauptwachtmeisterul Bock se ridică semeţ, execută un salut strict regulamentar şi raportă zelos:

— Bateria 3-a – 2 Offizien, 23 Unteroffizieri, 138 trupă. Dintre care: 2 Unteroffizieri şi 9 trupă în Lazaret, 1 Unteroffizier şi 4 trupă în misiune, 1 soldat în detenţie preventivă şi 2 la arest.

Witterer era sincer fericit. În sfârşit, un om din bateria sa care făcea o impresie bună. Un veteran – asta. se observa la prima vedere. Coloana vertebrală a armatei! Pe asemenea oameni se putea bizui, de ei avea nevoie aici – tocmai de ei!

Witterer coborî vioi, se îndreptă cu paşi apăsaţi către Hauptwachtmeisterul său şi-i strânse mâna, ceea ce-i oferi acestuia prilejul de a se mândri. Se priviră de parcă ar fi vrut să se felicite reciproc. Kowalski se amuza copios.

Hauptwachtmeisterul porni în grabă înapoi spre adăpostul lui şi deschise năvalnic uşa. Witterer se aplecă uşor când intră în colibă, cu toate că acest lucru nu era absolut necesar. Aici dădu peste Oberleutnantul Wedelmann, care tocmai studia hărţile secrete.

Cei doi Offizieri se salutară rezervaţi, apoi îşi rostiră numele, ascuftzându-şi curiozitatea în spatele unei evidente cordialităţi. După câteva complimente de cazinou,

se cercetară precum negustorii de cai şi se aşezară.

— De fapt, mă aflu în ţară de-alaltăieri după-amiază, însă Herr Oberst Luschke a considerat mai potrivit să mă introducă pentru început, în linii mari, în problematica acestui sector de front, vorbi Witterer.

— Asta e una dintre metodele Oberstului Luschke, preciza Wedelmann.

Îi aruncă o scurtă privire Hauptwachtmeisterului Bock, care se postase tactic îndărătul lui Witterer şi, prin urmare, nu mai trebuia să-şi înăbuşe zâmbetul obraznic. Wedelmann şi Bock gândeau acelaşi lucru: una dintre metodele lui Luschke consta în a-l „prăji" pe fiecare Offizier nou, cel puţin douăzeci şi patru de ore, în Statul-Major al regimentului, şi dacă omul nu era chiar căzut. În cap sau sătul de viaţă avea să se prindă dincotro bătea vântul în regiment şi apoi să se orienteze.

— Comandantul regimentului, spuse Witterer precaut, e un domn remarcabil.

Wedelmann confirmă din cap.

— E aproape imposibil să-l ocoleşti sau să treci peste el. Ţine minte.

— Bateria a 3-a a înregistrat succese până acum, aşa-i?

— Se poate spune şi astfel:

— Sper că nu în dauna disciplinei.

Wedelmann îşi puse mâinile în şold. Arăta ca un boxer care aştepta prima repriză în colţul ringului.

— Puterea combativă e mai. importantă decât disciplina, zise el scurt.

— Una o determină pe cealaltă, făcu Witterer, pe un ton I arăgănat, de dascăl.

La urma upnei era Hauptmann „Câteodată se impunea să le atragă atenţia asupra acestui fapt şi camarazilor Qffizieri.

— O asèmenea teorie sună întotdeauna bine, Herr Hauptmann. Dar, de cele mai multe ori, practica arată cu

totul altfel. Sau – ce credeţi, va exista vreodată o regulă despre felul în care ar trebui să mori corect?

Witterer surâse dur şi superior. Wedelmann nu i se păru Offizieri ideal, pe care Oberst Luschke încercase să i-l portretizeze cu atâta insistenţă. Aşa cum stătea în faţa lui. Oberleutnantul clădea dovadă de o totală lipsă de ţinută ofiţerească… Se vedea treaba că stagnarea fronturilor nu-i priise. Atunci, pasele ruginesc; energia amorţeşte şi mintea începe să umble. Cei din primele linii aveau urgent nevoie de sânge proaspăt. De-asta se şi afla aici.

— Aţi pregătit totul pentru predarea bateriei, Herr Oberleutnant?

— Ce-i de pregătit? îi întoarse întrebarea Wedelmann. Vă predau bateria aşa cum e. Şi vă predau o baterie experimentată în luptă, distinsă în repetate rânduri. Ce veţi face cu ea, e treaba dumneavoastră.

— Într-adevăr, spuse Hauptmannul, glacial. În orice caz, o notă scrisă de predare-primire nu va putea fi omisă.

— Aici nu ţinem jurnale de bord, spuse Wedelmann, cu o nemulţumire crescândă. Ordinul de zi oferă date exacte despre personal, maşini, muniţie, combustibil – dacă la asta vă referiţi, Herr Hauptmann.

Hauptwachtmeisterul se amestecă în discuţie şi încercă să dea dovadă de tact.

— Procesul-verbal de predare-primire a secretelor şi a lucrurilor secrete e pregătit.

— Păi, atunci e bine, acceptă Witterer şi se ridică. Mai întâi, vom arunca o privire amănunţită înjur.

— De acord, spuse Wedelmann şi se ridică, la rândul său. Să începem cu linia de foc.

În timp ce se îndrepta spre uşă, Witterer se prefăcu a-şi aminti brusc ceva – un fapt secundar, dar nu lipsit de importanţă.

— Înainte de a merge la tunurile din linia-ntâi, spuse el – încă un lucru: unde voi locui?

Date fiind condiţiile de-aici, gândi Wedelmann, „a

locui” nu era tocmai expresia potrivită!

— Vă puteţi instala în adăpostul meu, Herr Hauptmann, îi propuse el. În caz de nevoie, acolo se găseşte oricând un loc. Se află la poziţia avansată.

— Pentru început, spuse Witterer, prefer adăpostul de la poziţia îndepărtată, ca să cercetez temeinic cum stă treaba.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, consimţi Spiessul, străduindu-se cu greu să-şi ascundă nemulţumirea privind această perspectivă.

Era vorba de reşedinţa lui. Nu-i convenea deloc să se instaleze aici unul cu funcţie mare, care ar fi putut interveni în dispoziţiile sale şi care părea chiar hotărât s-o facă.

Witterer dădu scurt din cap spre Hauptwachtmeisterul său şi-i râse în faţă, strecurându-i acestuia bănuiala că-l mai aşteptau o mulţime de alte surprize. Şi, până să priceapă ce se petrecea aici, Hauptmannul Witterer spuse:

— Cel mai bun cvartir de pe poziţie îţi aparţine, cu siguranţă, dumitale, Bock.

Wedelmann rânji, plăcut surprins. Hauptwachtmeisterul rămăsese ţeapăn şi nu scotea un cuvânt. Amândoi ştiau că nu Spiessul deţinea cel mai bun cvartir, ci Soeft, bineînţeles, împăratul aprovizionării. Dar Witterer nu avea de unde să cunoască asemenea fineţuri.

— Da, aici mă pricep, dragul meu, spuse Witterer voios, încântat de superioritatea lui. Cel mai bun cvartir îl are întotdeauna Spiessul. Ăsta e un lucru ştiut. Dar sunt convins e? ai să-l predai bucuros Hauptmannului dumitale, aşa-i?

— *Jawohl,* făcu Bock, gâtuit:

— Păi, atunci apucă-te şi evacuează ce-i pe-aici, zise Hauptmannul Witterer, savurându-şi umorul autentic şi sănătos de soldat. Când mă voi întoarce din linia de foc, voi vedea ce-i pui la dispoziţie noului dumitale şef.

— *Jawohl*; Herr Hauptmann, acceptă Bock, amărât.

— Propun, să treceţi împreună cu biroul dumneavoastră la

Soeft, Hauptwachtmeister, interveni Wedelmann, amuzat. Presupunând că dumneavoastră, Herr Hauptmann, nu aveţi nimic împotrivă?

— Aşa vei face, hotărî Witterer.

Hauptwachtmeisterul simţi cum se abat asupra lui cele mai cumplite complicaţii. Nu numai că pierdea cel mai bun cvartir, dar acum îl mai avea şi pe Soeft pe cap. Ce-şi închipuia de fapt şeful ăsta nou? Doar nu putea fi mână-n mână cu Soeft? Tocmai cu Soeft? Dacă treaba nu se lămurea la timp, putea să se termine cu raţii de subzistenţă. Proaspătul şef habar n-avea ce se întâmpla aici!

— De fapt, cine e şoferul meu permanent? întrebă Witterer.

— Obergefreiterul Kowalski, răspunse Bock, zelos, şi asta îl mai linişti niţel.

Întrucât Kowalski era frânarul ideal pentru oricine avea chef să facă salturi lungi înainte, Wachtmeisterul se consideră recompensat.

— Tocmai acest Kowalski? întrebă Witterer, nu prea entuziasmat.

— E cel mai bun şofer al bateriei, îl informă Wedelmann. E croit pentru orice situaţie.

Şi el simţea o satisfacţie profundă la gândul, că Obergefreiterul Kowalski îi fusese repartizat lui Witterer. Dacă voia, Kowalski putea să audă iarba cum creşte. Una dintre specialităţile lui era ghicirea gândurilor. În clipa în care ele deveneau incomode, avea puterea să le dea peste cap.

— Ei biâie, spuse Witterer. O să-l dăm noi pe brazdă şi pe-ăla!

Witterer şi Wedelmann părăsiră încăperea, aparent în consens, şi se îndreptară, însoţiţi de Bock, spre

Kübelwagen. Obergefreiterul Kowalski nu era prezent, îl găsiră imediat la bucătăria de campanie, unde se convingea dacă într-adevăr carnea era fiartă.

Kowalski îi conduse pe fostul şef şi pe cel nou la poziţiile avansate într-o viteză nebună. De-aici amândoi se duseră pe jos la tririuri, care duseseră aşezate în poziţie, la marginea satului.

Witterer îşi puse casca de oţel şi, folosind regulamentar fiecare adăpost natural, cerceta împrejurimile, rezemat de un copac, uşor aplecat de spate şi concentrat. Liniile inamice nu se zăreau.

— Doar două dintre tunurile noastre pot fi folosite pentru tir direct, explică Wedelmann, care stătea crăcănat lângă el, în zăpadă. Celelalte două domină dealurile din faţă, dincoace de linia noastră de demarcaţie, şi sunt folosite special, ca tunuri antitanc.

— Şi indirect?

Wedelmann scoase din manşeta mânecii o hartă rufoasă, mânjită cu tot felul de creioane colorate, şi i-o întinse.

— Indirect, cele patru tunuri controlează pe toată raza lor de acţiune sectorul de front din faţa noastră.

Cu gesturi scurte, indică punctele de sprijin, desemnă pe hartă şi în teritoriu poziţiile bateriilor, vecine, după care încercă să evidenţieze linia îngustă de front a adversarului.

— Şi cât de des îi încingeţi pe fraţii de dincolo?

— În ultimele săptămâni, pe-aici a fost o linişte absolută.

— Ce? Nu tu salut de dimineaţă? Nu tu urare de noapte bună?

Wedelmann împături din nou harta.

— Herr Hauptmann, spuse el sec, consumul nostru de muniţie este adaptat situaţiei şi numai e nevoie: să executăm exerciţii de tragere. Bateria noastră a acumulat deja destulă experienţă de front.

Stând în continuare la adăpost, Witterer nu se învrednici să comenteze în niciun fel aceste afirmaţii. Atitudinea lui critică faţa de Oberleutnantul Wedelmann părea pe deplin îndreptăţită, lucru ce i se confirma de fiecare dată. Wedelmann era obosit de front, iar soldaţii săi dezorientaţi. Lipsea scânteia detonatoare.

După ce se convinse de liniştea desăvârşită din acest sector de front, Hauptmannul Witterer merse de-a lungul poziţiilor şi-i înveseli cu vorbe bine alese pe soldaţii încordaţi, pe santinelele de la tunuri şi pe cei din echipele de servanţi aflate în buncărele de siguranţă. Se auziră din belşug expresii cunoscute precum: „a activa”, „a nu rugini”, „a arăta cum stă treaba” şi aşa mai departe. Wedelmann tăcea la toate astea şi nu se mira. Soldaţii se mirau, dar tăceau şi ei. Witterer o luă drept veneraţie.

— Cei doi Offizieri, care de-acum îşi făceau gânduri dintre cele mai felurite şi opuse, trecură apoi în adăpostul Oberleutnantului Wedelmann. Aici dădură peste Wachtmeisterul Asch. Când îl văzu, Hauptmannul Witterer rămase contrariat. Apoi surâse crispat, ca un pedagog care tocmai se pregătea să corecteze caietele.

— Aproape să te uit! i se adresă Witterer.

— Ştiam că o să vă amintiţi de mine, Herr Hauptmann.

— Wachtmeisterul Asch e aghiotantul bateriei noastre, îl informă Wedelmann. Habar n-aveam că deja l-aţi cunoscut.

— Da, l-am cunoscut, făcu Hauptmannul Witterer. Şi cred că l-am cunoscut temeinic;

Se aşeză la masă. Asch se aşeză şi ei alături, cu naturaleţe, fără să fie poftit. Witterer hotărî să tolereze asta în tăcere. Mai târziu, când avea să se lămurească situaţia, lucrurile urmau să se schimbe.

— Ceva deosebit în linia de foc, Asch? întrebă Oberleutnantul.

— Tunul al treilea ar trebui ajustât din nou. Dacă-l

ducem astăzi la atelier, poimâine. e gata.

— De acord, Herr Hauptmann?

— Dar armurierii nu pot veni încoace, în linia de foc? se interesă Witterer. Sau ăia au deja nădragii plini?

— Nu există niciun motiv pentru asta, Herr Hauptmann, spuse

Asch Prin urmare, armurierii ar putea să ajusteze tunul chiar aici, în linia de foc, dacă noi am insista. Totuşi, în ateliere, munca. e mai rapidă şi mai sigură…

— Vorbeşti cu atâta uşurinţă! Şi dacă între timp se întâmplă ceva pe-aici, Wachtmeister?

— Exclus să se întâmple de pe-o zi pe alta, Herr Hauptmann, în tot sectorul inamic de front nu se află în momentul de faţă niciun blindat, iar artilerie mai deloc. Observatorii noştri n-au semnalat niciun fel de întăriri, materiale sau în personal. Am fi cu cel puţin câteva ceasuri înainte…

— Pe viitor, judecarea unor asemenea chestiuni, Wachtmeister, s-o laşi în seama mea.

Witterer vorbise cu măsură, de parcă ar fi dat un simplu sfat. Dar, fără îndoială, nici n-avea chef de discuţii.

Asch îl înţelese imediat pe Hauptmann şi tăcu. Se uită la Wedelmann, însă el îi evită privirea.

— Am să ţin cont de asta, spuse Wachtmeisterul.

Uşa se trânti de perete şi Kowalski intră cu pas tărăgănat. Îşi împinsese pe ceafă căciula soioasă de campanie, iar sub palton îşi descheiase larg gulerul de la veston.

— Ce pauţi aici? întrebă Witterer.

— Vreau să mă încălzesc, răspunse Kowalski şi se îndreptă către sobă.

Îşi întinse mâinile şi rânji mulţumit Apoi îşi scutură zăpada de pe cizme.

— Şi altceva? îl iscodi Wedelmann, care era obişnuit cu asemenea scene de la Asch.

— N-ar trebui să-i dăm Unteroffizierului Krause tunul

lui Vierbein.

Witterer vru să ştie cine e Vierbein. Wedelmann îl lămuri. Pe urmă, Witterer căută să afle din ce motiv nu se afla Vierbein în linia de foc. Wedelmann îl lămuri şi în această privinţă. Şi cine e Krause? Şi de ce să nu preia tunul Vierbein?

— Lfnteroffizierul Vierbein, explică Asch, are o relaţie armonioasă cu servanţii săi. Unteorffizierul Krause e un tip total diferit, de fapt, e tocmai opusul lui Vierbein. Soldaţii nu se vor obişnui cu el, decât cu multă greutate. S-ar putea să strice toată echipa lui Vierbein.

— Am să-l cercetez odată pe Unteroffizierul Krause, declară Witterer. Iar în sinea lui îşi spuse: „Dacă Asch e într-atât de pornit împotriva lui Krause, atunci, Krause trebuie să fie un exemplar opus acestui Asch. Şi asta e interesant. Pentru că Asch…”

— N-aveţi ceva de băut pe-aici? întrebă Kowalski fără jenă, de parcă s-ar fi aflat într-o berărie.

— RDupă cum se pare, ăsta e unicul tău ţel, aşa-i? întrebă Witterer, ironic.

— Cam aşa ceva, răspunse Kowalski. Ce altceva ne mai rămâne? Cel mai mult mi-ar plăcea dacă, odată cu băutura, am putea sorbi şi muieri.

Witterer căută în continuare să fie ironic, mai ales că Obergefreiterul Kowalski, după cum bănuia el, în mod eronat, părea un teren propice pentru asemenea glume soldăţeşti. Folosi deci ca pretext cuvântul „muieri”, pentru a aduce în discuţie una dintre temele sale favorite.

— Când a fost pe-aici ultima echipă de surori de caritate? se interesă Hauptmannul cu amabilitate.

- Aici la noi? întreba uluit Wedelmann. Glumiţi.

— Iată încă un domeniu neglijat, făcu Witterer cu convingere» Pur şi simplu vă lipseşte iniţiativa; Trebuie puţină acţiune, fiindcă altfel nu va veni nimeni. Iar eu nu ezit să iau măsurile necesare. Maşina e pregătită, Obergefreiter?

— Pentru aşa ceva oricând, spuse acesta, cu un zel de care Wedelmann şi; Asch se mirară sincer.

Motorul pufăi puternic, ca un cal care e strunit brusc, după un galop nebunesc. Mai gâfâi o dată şi pe urmă tăcu, Obergefreiterul Kowalski rânji calm către Hauptmannul Witterer, căruia viteza nebună încă îi stăruia în oase.

— Asta-i! făcu Obergefreiterul.

Ajunseseră în faţa şcolii din oraşul de garnizoană, unde fusese cazată echipa de caritate. Witterer cercetă clădirea relativ stabilă, de parcă ar fi ieşit la raport în faţa lui, îşi luă mapa cu dosare şi coborî. Kowalski dădu şi el să coboare.

— Aşteaptă aici, îi spuse Hauptmannul Witterer.

Kowalski îşi privi şeful în tăcere, cu o figură înduioşător de devotată, ca de oaie. Acesta însă nu-l luă în seamă pe şoferul a cărui docilitate li se putea părea celor care-l cunoşteau de-a dreptul periculoasă. Witterer dispăru cu paşi ageri, elastici, în clădirea şcolii, în care se aflau acum membrii Comandamentului.

Rămânând singur, Obergefreiterul se tolăni adânc în scaunul său de şofer, îşi ridică picioarele, cu cizmele din cale-afară de murdare, pe bancheta din pigje de-alături şi, prost dispus, îşi îngropă mâinile în buzunarele paltonului. Se uita fix, fără să se clintească, la toţi soldaţii care se perindau pe lângă el, indiferent de grad.

— Ce hardughie împuţită mai e şi asta! spuse Kowalski, hotărât.

Vorbise atât de tare, încât un Leutnant care tocmai trecea prin preajmă se simţi vizat şi se întoarse spontan. Kowalski privi dincolo de el şi oftă dispreţuitor.

Prin localitate, şerpuiau străzi desfundate şi întortocheate. Din câteva foste biserici şubrezite răzbăteau vălătuci de fum negru-albăstrui; acolo funcţionau acum atelierele, iar unele dintre ele ardeau şi combustibil, după cum ştia Kowalski. Casele scunde, construite pe jumătate din lemn, se aflau la distanţe neregulate; arătau ca nişte

lemne de foc risipite şi uitate. Peste tot, zăpada era îmbibată de apă şi lipicioasă…

„Mi se pare", îşi spuse Kowalski, privind apatic clădirea cărămizie în care dispăruse Witterer cu geanta de acte, „că şeful ăsta mă confundă c-un şofer”. Şi se întrebă, cu seriozitate, aşa cum i se întâmpla câteodată, dacă era cazul să lămurească această eroare sau nu. Iar pentru că fusese întotdeauna un adept al clarităţii, aşa cum o înţelegea el, se mai întrebă dacă acest lucru trebuia să se petreacă „imediat”.

Apariţia Unteroffizierului Soeft îl smulse din frământările sale, în cazul lui de-a dreptul profunde. Soeft ieşea ţanţoş din clădirea şcolii, frecându-şi mulţumit mâinile, înainte de a le vârî, aproape ceremonial, în mănuşile de blană. Se străduia să lase impresia că tocmai ar fi avut o aventură. Îi rânji complice lui Kowalski, clipi din ochii săi mici şi dădu să treacă mai departe.

— Hei, Unteroffizier! strigă Kowalski. Ia vino-ncca Se vede treaba că eşti bătut şi de Dumnezeu şi de Führer, aşa-i? Ai uitat pesemne că un Unteroffizier trebuie să salute primul un Obergefreiter!

Soeft se legănă înapoi, se proţăpi în faţa „saniei” lui Kowalski, îi cercetă pe amândoi şi spuse:

— Oare de ce strigi tu, căţeluş? Probabil că ţi-e frig? Dar las că nu-ţi strică, inimă de slugă!

— Stau aici pentru că aşa vreau, îl contrazise Kowalski, care se simţi puternic afectat, dar se pricepu să-şi mascheze starea cu măiestrie.

— Aşa şi arăţi, îi aruncă Soeft, rânjind mulţumit. Omul de voinţă înnăscut!

— Dacă am chef, îţi sparg mutra, zise Kowalski, cu mult calm. În fond, sunt un om paşnic. Mă poţi înmuia cu o sticlă de rachiu – una de-un litru, se-nţelege.

— O poţi avea imediat, dacă vrei, îl tentă Soeft, balansându-se pe genunchi. Fiindcă trebuie să bei, să-ţi faci curaj.

— Pentru ce, omule?

Soeft îşi înclină într-o parte capul său în formă de pară şi adulmecă în direcţia clădirii şcolii, cu ochii mijiţi. Lui Kowalski i se părea că semăna cu un Viţel înjunghiat, dar vesel nevoie-mare.

— Ai văzut deja păpuşelele, şofer?

Obergefreiterul înghiţi cu greu apelativul de „şofer", cu toate că se arătă interesat.

— Sunt grozave? întrebă el.

— Supergrozave, răspunse Soeft şi făcu semnul bine cunoscut, cu degetul mare îndreptat în sus. Absolut supergrozave! apoi adăugă, expert: în comparaţie cu oferta generală.

— Aproape ca în Franţa?

— Măi! exclamă Soeft cu dispreţ. Incultule! Cum poţi face o asemenea comparaţie?

— Ochii tăi au început să se micşoreze, Soeft. Haleşti prea mult. Poate că asta-ţi strică vederea.

— Convinge-te singur, maşinistule. Du-te o dată sus, şofer! Sau şoferii n-au voie?

— Cară-te, bă! urlă Kowalski, furios. Sau mătur cu tine pe jos. Dar aproape imediat îl iscodi: Unde se află, de fapt, păpuşelele?

— La ultimul etaj, pe stânga, ultima uşă, îl informă Soeft. Când şeful o să te azvârle de-acolo, ceea ce e mai mult ca sigur, atunci să vii la mine, în căminul Wehrmachtului. Camera din fund. Vezi, întreabă de sora Betty.

— Aşteaptă tu mult şi bine, spuse Kowalski, încrezător. Pe mine nu mă azvârle nimeni afară. Cine încearcă una ca asta înseamnă că S-a săturat de viaţă.

— Într-un sfert de ceas vei fi acolo. Mă pricep. Garantat, dacă vrei. În cinşpe minute, ori eşti în căminul Wehrmachtului, ori aştepţi mai departe cuminte aici pe stradă, aşa cum se cade pentru un şofer.

Spunând acestea, Soeft plecă. Kowalski ieşi gemând

din maşină şi se îndreptă spre clădirea şcolii, care semăna cu o cutie de chibrituri. Pe un panou cât un perete, de un galben strident, scria cu vopsea neagră că aici se instala personalul Comandamentului. Dedesubt, pe un alt panou, mai mic, se anunţa că intrarea era „strict interzisă” pentru cei „neautorizaţi”. Ca de obicei, Kowalski se considera autorizat.

Ţopăi înăuntru şi urcă până la ultimul etaj, unde, după ce-şi suflă nasul cu degetele, o luă la stânga. La capătul unui aşa-zis coridor, se opri şi trase cu urechea, Auzea voci de femei. Le ascultă încântat şi rămase gură-cască, scărpinându-se în bărbie.

Însă vocile de femei nu veneau, cum se aşteptase, de fapt, din ultima încăpere, ci din direcţia penultimei uşi pe stânga. Kowalski se trase mai aproape, cu o încântare crescândă. Deschise uşa şi-şi vârî capul înăuntru.

Mai întâi văzu o femeie cu o privire cam severă, care stătea la geam şi scria. La apariţia lui, îşi ridică ochii, părând că aşteaptă ceva. Şi o făcea cu răbdare.

Dar privirea curioasă a lui Kowalski se plimbă mai departe prin cameră şi Obergefreiterul zări o altă femeie, întinsă pe pat, într-o poziţie lascivă; se uita lung la el. fără jenă, însă nici din cale-afară de galeş.

Femeia de la geam îi aruncă o căutătură glacială…

— Aţi bătut cumva la uşă? întrebă ea.

— Nu, spuse Kowalski, surprins, şi vocea acesteia i se păru obişnuită să comande.

— N-aţi auzit până acum că există şi aşa ceva?

— De auzit am auzit, admise Kowalski, preferând s-o contemple pe fata întinsă în pat. Deschise uşa de-a binelea şi intră în cameră. Dar mi-am pierdut antrenamentul. De peste un an nu mai cunosc uşi la care trebuie să bateţi. Şi cu atât mai puţin uşi în spatele cărora se află nişte fete.

— Atunci, ar cam fi timpul să vă obişnuiţi din nou cu ele, spuse femeia, zâmbind uşor. Vă rog, cu ce vă putem ajuta, Herr…

— Kowalski, se prezentă şoferul, rânjind, şi se strădui să pară fâstâcit.

— Vă rog, Herr Kowalski.

Femeia de la geam avea ochii blânzi, învăluitori – şi acum o voce! Domnilor – ulei şi mătase! Kowalski se arătă impresionat.

— Îl caut pe Hauptmannul meu, preciză el.

— Aici nu e niciun Hauptmann, explică femeia de la geam şi surâse.

— Poate că e la mine în pat! chicoti blonda, cu seninătate.

— Aş vrea să arunc o privire! insistă Kowalski, bine dispus.

— Aşadar, Herr Kowalski, ce altceva mai doriţi? întrebă femeia brunetă, cu părul tuns scurt.

— Îmi închipui ce vrea, zise blonda.

— Nu vor toţi ceea ce-ţi închipui tu, Viola, spuse bruneta, în timp ce blonda îşi vârî şoldul sub pătura subţire.

— Sigur că nu, preciză Kowalski, pe un ton suspect de blând, cu siguranţă că nu. Sunt absolut inofensiv.

Şi avu senzaţia penibilă dea se îmbujora, uitând pe moment că, de obicei, nu-l pândea acest pericol. Femeia de la geam împinse deoparte scrisoarea pe care tocmai o terminase şi zâmbi. Blonda din pat chicoti din nou. Pe Kowalski, zâmbetul îl zăpăcea, iar chicotitul îl irita.

Trebui să facă adevărate eforturi pentru a reveni la vechea lui obrăznicie.

— Dacă tot mă întrebaţi ce vreau, atunci tare aş vrea să ştiu cum vă cheamă. Eu sunt Kowalski – asta ştiţi – şi pe numele mic Bruno. Dar dumneavoastră?

— Ei, vezi? comentă blonda. Mereu acelaşi lucru! mai întâi are chef să stea de vorbă.

Bine, deci, conchise femeia cu ochii blânzi, pe un ton temperat de prietenos. Facem parte dintr-o echipă de surori de caritate. Eu mă numesc Charlotte, cânt la pian,

recit poezii şi încerc să prezint numerele noastre de divertisment. Ea e Viola – pe numele adevărat, Wilma, dacă nu mă înşel – şi dansează. În orice caz, în paşaportul ei scrie: „dansatoare”.

— Asta şi sunt – dansatoare!

— Îmi închipui, spuse Kowalski, făcându-i îndrăzneţ cu ochiul şi arătând cu degetul mare în sus, în semn de admiraţie.

— Acum, gata cu reprezentaţia în particular! spuse cu fermitate bruneta –, din a cărei voce dispăruse orice urmă de amabilitate. La revedere.

— Şi unde-l găsesc pe Hauptmann? Trebuie să fie prin partea locului. Sunt şi altele ca voi pe-aici?

— Încă un exemplar, răspunse Charlotte. Se numeşte Lisa şi locuieşte în camera de-alături. Anturajul ei e format din oameni de vază. Probabil, va fi la fel de încântată ca şi noi la apariţia dumitale.

— Dacă doriţi să fiţi încântate şi în continuare, atunci rămân cu plăcere, propuse Kowalski, mărinimos.

— În momentul de faţă nu e nevoie, afirmă Charlotte. Se ridică şi se îndreptă spre Kowalski, căruia nu-i scăpă silueta ei înaltă şi bine făcută. Poate altă dată, mai spuse ea, privindu-l mai puţin amabil când deschise uşa.

Kowalski se lăsă împins pe culoar fără să se opună. Îşi pipăi mâneca pe care stătuse mâna ei. O. mirosi, dar îl pocni duhoarea de sudoare, de umezeală şi de paie ce emana din vestonul său. Mai dispunea încă de atâta rafinament, încât să găsească prea puţin ademenitor acest lucru.

— Măi să fie, măi să fie! exclamă el, asemenea unui ţăran care tocmai a constatat că grindina i-a stricat toată secara.

Dar Kowalski nu era un sentimental, un idealist. Lua viaţa ca atare. Nu plusa niciodată; cel mult frâna. Şi încercă să se autoconvingă că toate aceste porniri ale sale erau doar efectul curiozităţii. Iar muierile, reflectă el,

meritau asemenea imbolduri; mai ales în împrejurările date!

Bătu repede la ultima uşă şi intră imediat. Era limpede că deranja, chiar dacă situaţia în care se nimeri nu părea din cale-afară de critică. Cei doi oameni, care-l priviră surprinşi, păstrau distanţa. Şedeau te o masă şi beau cafea. Era cafea-boabe şi mirosea a Soeft.

— Ce cauţi aici? întrebă Witterer, repezit.

Lisa, fata cu ochii mari şi învăluitori, tăcu, într-o atitudine frumoasă. Întinse un deget şi-l plimbă de-a lungul cantului mesei.

— Voiam să întreb cât trebuie să mai aştept.

— Asta ai să vezi.

— Dacă mai durează mult, spuse Kowalski şi o privi pe Lisa cu îndrăzneală, atunci aş merge între timp la popota soldaţilor, să beau una mică.

— Du-te în plata Domnului, la popota soldaţilor, omule! Dar, de băut, o să bei cel mult ceai.

Kowalski găsi mai interesant degetul Lisei, care părea să mângâie muchia mesei. Spuse cu o blândeţe exagerată: *Jawohl*. Şi gândi: vasăzică, doar ceai – cum doreşti. Ceai cu rom. Mai exact, rom cu ceai. Şi zise cu bunăvoinţă:

— Puteţi să mă luaţi de-acolo când terminaţi.

— Ce-ţi închipui dumneata, de fapt? clocoti Hauptmannul Witterer, iar pe figura sa colţuroasă, de robot, i se reliefară muşchii fălcilor.

Lui Kowalski i se păru interesantă această reacţie şi-i lăsă Hauptmannului său timp suficient pentru a-şi găsi din nou cuvintele.

— Totul e foarte simplu, interveni Lisa, cu multă amabilitate. La ora cinci avem o repetiţie. Până atunci, mai e un ceas. N-ar fi mai practic, Herr Hauptmann, dacă şoferul dumneavoastră v-ar lua de aici la cinci fără un, sfert?

— Mă rog, făcu Witterer, ostil, străduindu-se să evite

eventualele ocări, doar de dragul Lisei.

Kowalski înregistră: n-au ajuns. prea departe ăştia doi. Încă îşi mai vorbeau cu „dumneavoastră”. Dar situaţia se putea răsturna rapid, mai ales într-o vreme ca asta. Şi micuţa urma să nimerească sub roţi. Păcat de biata copilă! Dar, în război…?

— Ai de gând cumva să hibernezi aici? întrebă Witterer ironic, cu o notă marcantă de superioritate.

Kowalski se află pe punctul de a-i răspunde: „De ce nu?” Dar se opri la timp, schiţă ceva în genul unui salut şi tropăi afară.

Se duse la popota trupei, intrând în arhicunoscuta clădire ca într-o sală de aşteptare. Trecu prin încăperea cu mese lungi şi se îndreptă spre camera din dos.

Aici se lăfăia, *ca de* obicei, camaradul de la Aprovizionare, Soeft. Tocmai încheiase o afacere rentabilă cu sora Betty şi acum bea una mică în cinstea evenimentului.

— Eşti un tâlhar! spuse cu fermitate sora Betty. Fiind însă vorba de un cămin pentru soldaţi, mi-e indiferent cine ne livrează cele mai bune lucruri. Soldaţii mei au nevoie de ele în permanenţă.

Kowalski se aşeză la masa celor doi. Îşi împinse coatele pe tăblia lustruită, îşi propti ţeasta în palme şi rânji cuceritor.

— Şi dumneata eşti tot unul dintre ăştia? întrebă sora Betty…

— În niciun caz, răspunse Kowalski, paşnic. Din când în când, trag la măsea pe cheltuiala lui, şi asta îl onorează.

Sora Betty râse, clătină din cap şi se îndepărtă. Din spate arăta şi mai corpolentă decât din faţă.

— E leită maică-mea, mărturisi Soeft, uitându-se după ea cu o figură pierdută şi surprinzător de tandră. La fel de meticuloasă ca şi mama! Când mă bate asta pe umăr, nene, parcă mă loveşte un camion încărcat cu conserve.

— Ai nevoie cumva de batistă? întrebă Kowalski, sec.

Nu conta pe faptul că aş avea una.

Soeft îşi recăpătă cu uşurinţă siguranţa de sine.

— Ei? întrebă el şi le linse pe buze. Cum au fost păsărelele?

— Grozave! exclamă Kowalski, ceremonios şi apăsat. Absolut grozave!

– Ţi-am promis oare prea mult?

— Una era pornită pe mine, spuse Kowalski, prefăcându-se împăcat, prilej cu care se frecă în bărbie. Pur şi simplu nu voia să-mi mai dea drumul. Ce ochi! Şi toate celelalte! Şi o voce, Doamne! Să-ţi iei câmpii, nu alta.

— Eşti ţicnit, făcu Soeft cu convingere. Le cunosc pe dame. Ele nu-s dintre alea!... O privire mi-a fost de-ajuns. Şi un tip la valoarea ta are cele mai mici şanse în cursă.

— Dacă-ţi spun că i s-a pus pata pe mine, atunci i s-a pus! Ai priceput? Poţi fi sigur!

— Ascultă liniştit ce-ţi zic, nătărăule. Eu ştiu care-i lista de preţuri valabilă la ora actuală, pentru că ştiu care-i oferta şi care-i cererea...

— Un rahat, asta ştii, măi, suflet de geambaş!

— Nătărău Kowalski, făcu Soeft detaşat, doar n-o să navighezi contra vântului. Charlotte, aia care cântă la pian, încă-i cumsecade. Se vede treaba că vrea să fie luată de nevastă înainteze a se culca în vreun pat. În orice caz, aia ştie prea bine că pe-aici preţurile sunt al naibii de ridicate. Şi ca s-o facă sub nivelul unui Offizier de stat-major, ăla ar trebui să fie director general în viaţa civilă. De asta poţi să fii convins. Un Obergefreiter nu-i ajunge nici măcar până la gaura cheii.

— O să mai vedem noi!

— Sărmane nebun! spuse Soeft cu superioritate. Şi Viola aia alunecoasă – e un gen care are şi măi puţină căutare. Micuţa care-şi leagănă fundul în faţa trupei adunate e o târfă de lux, una din alcovurile Offizierilor. Unul cu o mutră de maimuţă ca a ta trebuie să fie cel puţin Major pentru a ajunge pe lista ei. Da – şi a treia... A treia,

băieţaş!

— La mine n-a nimerit-o. Nu e genul meu. Aia cere suflet, or, sufletul mi l-am lăsat la magazia de efecte, când mi-au pasat uniforma. Dar* să-mi fie cu iertare – Witterer ăsta n-are ce căuta la ea!

— Tot el o s-o aibă, chit că vrei tu sau nu. Sau îţi închipui că se va prezenta mai întâi la tine. „Cer permisiunea Obergefreiterului Kowalski să fac exerciţii libere!”

— Oricum, i se poate strica şusta, Soeft.

— Sigur că se poate! admise Unteroffizierul, căzând pe gânduri.

Aşa făcea de fiecare dată când se punea problema unor dificultăţi, de orice fel – bineînţeles, ale altora. De cele mai multe, ori acestea prezentau şi avantaje. Mai întâi distrăgeau atenţia, dar apoi puteai contribui la înlăturarea lor – ceea ce atrăgea automat gesturi de recunoştinţă şi ţi se oferea prilejul unui profit.

Soeft scoase din tocul de piele unul dintre trabucurile sale de General. Kowalski se servi şi el fără să fie invitat şi le aprinseră reciproc şi pufăiră vârtos.

— Lui Wedelmann, spuse Kowalski într-un târziu, i-aş dori să pună mâna pe micuţă.

— Se pare că Wedelmann n-o să mai aibă răgaz s-o consolele, zise Unteroffizierul Soeft, prin fumul cenuşiu-albăstrui, care urca spre tavan. Probabil că ăla vă ajunge de-acum Offizier de baterie şi va trebui să stea aproape tot timpul în linia de foc. Noul şef nu prea pare să fie un suflet caritabil.

— Doamne, Soeft! spuse Kowalski, uşor amărât, apucând paharul de rachiu care se afla în faţa Unteroffizierului şi golindu-l. Dacă mă gândesc bine, Wedelmann s-a bătut împreună cu noi în toţi anii ăştia şi până acum nu s-a uitat în bluza nici unei muieri. Nici măcar în Franţa! Iar Witterer a venit abia de-o zi şi se şi dă rotund în cămăruţa unei păpuşi de zahăr.

— Aşa-i viaţa, filosofă Soeft. În ceea ce-l priveşte pe Wedelmann, s-a îngrijit de el Moş Soeft – am să-i atrag odată atenţia asupra Nataşei”.

— Cine-i Nataşa, măi, agent de legătura? Doar n-o fi una dintre bucătărese! La gusturile tale ordinare! Ce-i drept, Wedelmann e un nătărău, dar totuşi un tip fânuţ.

— Ai s-o vezi tu, şofer, şi-ai să-ţi beleşti ochii ăia chiompi.

După mine, Nataşa e o marfă de lux!

— Nu mă las eu impresionat prea uşor, Soeft. Ştii că sunt de neclintit.

— Mai vedem noi! făcu Soeft, rânjind, şi privi nerăbdător spre uşă.

Hauptmannul Witterer intrase în încăpere, cu pas vioi ca întotdeauna. Semăna cu un înger al răzbunării. Părea să clocotească, fiindcă faţa îi dogorea. Se postă înaintea lui Kowalski şi i se adresă, periculos de calm:

— Ce-ţi închipui dumneata? Ce-ţi permiţi dumneata să faci? Te aştept pe frigul ăsta de o jumătate de oră, iar dumneata tragi la măsea! Trebuia să mă iei la cinci fără un sfert – acum e deja cinci şi jumătate, Obergefreiter.

Kowalski îşi scoase ceasul şi constată:

— Într-adevăr.

Avionul Junkers 52, numit îndeobşte „Tanti Ju”, o pasăre uriaşă din tablă şi vopsea de camuflaj, ateriză după un zbor de mai multe ore, cu o siguranţă de somnambul. Când pluti spre pământ, păru să se clatine uşor. Apoi ateriză lin, alunecă pe pistă şi se opri.

— Staţia terminus, Patria! strigă un soldat, entuziasmat, dar agitat. Coborârea!

Unteroffizierul Vierbein îşi încheie regulamentar mantaua, cu un gest reflex, dar aproape ezitant. Parcă ar fi stat pe gânduri dacă să facă sau nu următorii paşi. Îşi atârnă îngândurat arma pe umăr şi înşfăcă rucsacul.

Vierbein aştepta, dezorientat. Le dădu întâietate la coborâre camarazilor săi de zbor, care se înghesuiră, se

împinseră şi năvăliră afară. Abia după aceea coborî şi Vierbein, păşind aproape solemn pe pistă.

Privi în jur asemenea unui călător ajuns pe un deal încă necunoscut. Se lăsa amurgul. Aeroportul era scăldat într-o lumină palidă, de seară. Soarele şters încerca să coloreze încă o dată orizontul cu dungi purpurii. Dar lumina lunii părea fără vlagă.

Din umbra serii se desprinse un camion, care apăru de după baracă şi se legănă uşor înspre „Tanti Ju”. Tuşea, bolborosea şi scuipa. Preluă nişte lăzi şi câţiva saci, îndepărtându-se apoi ca un om beat.

Dintr-un difuzor striga un glas metalic, ce răsuna peste întinderea câmpiei:

— Soldaţii nou-sosiţi se vor prezenta la Comandament, iar avionul la Offizierul de serviciu. Atenţiune – eliberaţi pista!

Unteroffizierul Vierbein îşi strânse în chingi rucsacul burduşit şi-şi spuse: „Se pare că acum sunt acasă. După mai bine de-un an!”

Cunoştea din cărţi semnificaţia unui asemenea moment, dar găsea bizar faptul că nu-l bântuia cine ştie ce sentiment măreţ sau nemaipomenit. Dimpotrivă, îl cuprinsese o ciudată strângere de inimă, pe care o resimţea până în stomac. Se afla aici – şi mai departe?

Păşi în urma celorlalţi şi prezentă documentele unui Feldwebel de la comandamentul aeroportului. După ce au fost cercetate şi găsite „în regulă”, au fost prevăzute cu o ştampilă de transport şi bifate. Vierbein ceru apoi permisiunea, într-o manieră neobişnuit de corectă, şi deci bătătoare la ochi, să vorbească personal cu comandantul; avea o scrisoare pentru el.

Feldwebelul care-i rezolva pe soldaţii proaspăt-sosiţi era un om comod. Le stătea la dispoziţie, atâta vreme cât nu-i creau complicaţii. Îl îndrumă pe Vierbein la conţopist, acesta îl pasă aghiotantului, care-l anunţă la comandant…

Comandantul aeroportului, un domn în vârstă, cu o

chelie mai lucioasă decât ochelarii săi, se străduia cu succes să răspândească înjur o bunăvoinţă părintească. Luă scrisoarea pe care i-o înmână Vierbein, îl privi scurt pe expeditor şi-l invita să se aşeze.

Apoi se apucă să citească şi lectura păru să-i amuze; izbucni de mai multe ori în râs, după care spuse:

— Înainte de a zbura înapoi, te mai prezinţi o dată la mine. O să-ţi dau două pacheţele: unul pentru comandantul aeroportului de pe front, celălalt pentru Oberst Luschke.

— *Jawohl*, Herr Major, consimţi Vierbein, plin de respect.

Acum ştia că zborul în Patrie îl datora acestei triple prietenii dintre Offizierii de stat-major. Avea voie să treacă printr-unul dintre acele celebre canale, care erau mult mai rapide şi mai sigure din punct de vedere logistic decât fluviile supraaglomerate şi suprasolicitate, cu nesfârşitele lor ecluze de admisie.

— Dacă ţi se ivesc niscaiva probleme, Unteroffizier Vierbein, să mi te adresezi imediat. Şi chiar dacă în acel moment mi-ar fi cu neputinţă să te ajut în mod direct, îl pot informa amănunţit pe Oberst Luschke, prin legăturile mele, în decurs de douăsprezece ore. Aghiotantul meu îţi va spune cum să iei contact telefonic cu noi.

— *Jawohl*, Herr Major. Mulţumesc mult.

— N-ai pentru ce, spuse acesta şi se uită la ceas. Îmi închipui că arzi de nerăbdare să aterizezi chiar astăzi în orăşelul dumitale natal. Asta se va rezolva. Mai ai de străbătut încă treizeci şi doi de kilometri, aşa-i? Dacă legăturile trenurilor sunt proaste, se va găsi cu siguranţă vreun camion care să te ia. Şi dacă nici asta nu merge, vei căpăta o maşină specială.

După această convorbire, Unteroffizierul Vierbein rămase o oră încheiată în baraca popotei, împodobită cu ghirlande şifonate de hârtie, odinioară colorate, acum prăfuite şi cenuşii. Stătea cuminte şi modest în colţul său,

urmărind fumul ce se ridica din ţigările soldaţilor. Discutau zgomotos, debordau de râs, dar fără cordialitate. Iar un aparat de radio răcnea încontinuu.

Pe urmă apăru un şofer, într-o manta cauciucată. Privi scurt în jur, apoi se îndreptă spre Vierbein şi-i explică cum că are ordin să-l ducă la destinaţie. Era un Gefreiter foarte tânăr, curios şi săritor, cu o figură care încă mai păstra aerul obraznic de copil. Luă rucsacul lui Vierbein şi-l cără până la motocicleta sa cu ataş, care se afla în faţa barăcii.

Direct din Rusia, Herr Unteroffizier? se interesă el.

— Direct din Rusia, răspunse Vierbein, prietenos.

— Aţi avut contacte efective cu inamicul până acum? întrebă Gefreiterul.

— Ocazional, da, spuse Vierbein.

— Trebuie să fie un mare rahat, aşa-i?

— Depinde.

Vierbein aşeză rucsacul cu grijă, după ce, în prealabil, mai pipăise o dată sticlele lui Wedelmann şi se convinsese că erau neatinse. Se urcă în ataş, îşi puse puşca între picioare şi se acoperi cu husa din foaie de cort.

— Putem să-i dăm drumul, zise el.

Gefreiterul ambală, băgă în viteză, şi motocicleta pomi. Atinse repede o turaţie mare. Gefreiterul, mereu dispus să demonstreze ce şofer remarcabil zăcea în el, goni, în scurt timp, cu o viteză apreciabilă. Şi gândi: un Unteroffizier, acolo, probabil de la partea sedentară; unul cu pile speciale; poate, fără niciun fel de experienţă; se plimbă şi el colo-colo, făcând comisioane. De unde şi vehiculul ăsta special pentru el! încă unul dintre ăia din Rusia! Şi acceleră din nou.

— Nu-i nevoie să mergi atât de repede, spuse Vierbein.

— Asta numiţi dumneavoastră viteză? i-o întoarse Gefreiterul, considerându-se infinit superior. Tipic pentru partea sedentară, gândi cu dispreţ: încet, prudent, fără

elan.

Totuşi, gâtui puţin motorul. Se ştia că niciodată nu era recomandabil să-i nemulţumeşti pe protejaţii comandanţilor. Lucrai ăsta putea avea urmări urâte. Doar acum două săptămâni fusese mutat unul, şi încă direct în Rusia, aproape de linia frontului – şi numai fiindcă refuzase, chipurile, să-i dea cuiva benzină pentru o brichetă.

Vierbein nu bănuia nimic despre un asemenea curs al gândurilor. Şedea în ataş, rezemat mult pe spate şi totuşi rigid. Curentul puternic îi usca faţa şi i-o înfierbânta. Tot corpul îi ardea, cuprins parcă de febră. Cu cât se apropia de ţintă, îi creştea încordarea şi sângele începea să-i fiarbă.

— Mai sunt încă doisprezece kilometri prăpădiţi, anunţă Gefreiterul. În cel mult douăzeci de minute le dăm de capăt.

Vierbein aprobă mecanic din cap. N-avea chef de vorbă. Dar, din amabilitate, nu-şi permitea să i-o spună şi şoferului.

Era familiarizat cu strada pe care goneau. Îi cunoştea pavajul, şanţurile de pe ambele laturi, copacii care o străjuiau şi drumurile de peste câmp, dintre care unul ducea la un lac liniştit de pădure. Mărşăluise de mai multe ori pe şosea, în timpul marşurilor forţate, se plimbase pe ea, cu prilejul excursiilor duminicale şi al plimbărilor de seară – ultima oară, împreună cu Herbert Asch, cu Elisabeth, soţia acestuia, şi cu Ingrid. Cu Ingrid Asch. Cu Ingrid a lui!

Fusese o zi ca de mătase! însorită şi fericită. O zi între campaniile din Franţa şi cele din Rusia. Războiul se ascunsese. Vierbein se strădui să uite repede toate astea.

Oraşul creştea încet-încet din beznă, în faţa lor. Casele deveniră mai înalte şi mai voluminoase. Însă erau întunecate. Un complex masiv de clădiri obtura priveliştea cerului de seară.

— Asta doar nu-i cazarma? întrebă Vierbein.

— E noua hidrocentrală, preciză Gefreiterul. Şi adăugă mândru; Am ridicat-o, cum s-ar spune, peste noapte, din pământ. Coşmeliile din jur sunt barăcile muncitorilor.

Gefreiterul redusese din nou viteza. Un amestec eterogen de cocioabe din lemn, colibe din tablă ondulată şi construcţii din plăci de beton, cu un singur etaj, împrejmuia strada. Prin întuneric răzbătea până la Vierbein vacarmul muncii

— Sunteţi uluit, aşa-i? Totul peste noapte! Ca scos din pământ.

Instantaneu apăru în faţa lor clădirea cazărmii, ameninţător de mare, de parcă ar fi fost trasă brusc o cortină. Iar Vierbein avu dintr-odată senzaţia că această cazarmă ar fi cufundată într-o lumină orbitoare. Cunoştea fiecare bloc, fiecare hală, fiecare alee, fiecare fereastră, fiecare uşă – cunoştea fiecare piatră.

— Vreţi să mergeţi la cazarmă, Herr Unteroffizier?

— Nu, spuse Vierbein, precipitat. Nu.

Şi căldura trupului său i se urcă în obraji. Mâinile i se crispară pe husa din pânză de cort de pe genunchi.

— Atunci unde doriţi, Herr Unteroffizier?

— Du-mă în centru, în piaţă. Ştii unde se află *Café Asch*? Bine – acolo să opreşti.

Şoferul ambală din nou motorul. Lumina săltăreaţă a farului şterse câţiva oameni, pe urmă îi pierdu din nou. Apărură alţii ca nişte umbre, pentru a fi iarăşi înghiţiţi de întuneric. Oraşul părea ca şi mort. Zgomotul vehiculului reverbera de ziduri şi părea absorbit de ele. Orăşelul nu era luminat. Motocicleta se opri în faţă la *Café Asch*. Unteroffizierul Vierbein coborî. Îşi săltă rucsacul, arma, casca şi masca de gaze. Apoi se despărţi de Gefreiter. Acesta scutură în grabă mâna Unteroffizierului, porni motorul şi o luă din loc.

Piaţa întunecată îl pândea pe Vierbein. I se părea că

totul devenise mai mic, mai îngust şi mai sumbru. Stătea aproape nemişcat. Rucsacul, armele şi echipamentul îi atârnau din mâini, însă pe urmă îşi spuse: „De fapt, ce caut eu aici? Ar fi trebuit să mă prezint la cazarmă”. Şi tot el îşi răspunse: „Aici locuieşte bătrânul Asch, tatăl singurului meu prieten. Şi tot aici locuieşte Ingrid Asch, fata pe care o iubesc şi cu care vreau să mă însor. Aici sunt acasă!”

Încet, cu paşii grei ai unui om împovărat, Unteroffizierul Vierbein se îndreptă spre *Café Asch*. Deschise uşa cu umărul şi împinse la o parte perdelele de camuflaj. Îl inundă lumina şi gălăgia. Vierbein rămase câteva clipe locului, de parcă ar fi fost orbit şi asurzit.

Totul era altfel decât îşi închipuise. Şi *Café Asch* se schimbase. Amintirile sale parcă-l trădaseră – localul cu ungherele liniştite şi cu conversaţiile duse în şoaptă se transformase. Era mult mai plin şi mai zgomotos decât altă dată. Fumul plutea în vălătuci groşi pe deasupra meselor şi mirosea a bere fadă. Iar un difuzor cu volumul dat la maximum absorbea tot vacarmul discuţiilor.

Nimeni nu părea să-l ia în seamă pe Vierbein. Chelnerii se strecurau ocupaţi prin încăperea lungă şi la bufet serveau cu mişcări reflexe două femei pe care nu le cunoştea. Bătrânul Asch nu era de văzut nicăieri, şi nici Ingrid. Nicio figură familiară.

Un grup de oaspeţi nou-sosiţi se îmbulzi pe uşă, împingându-l în lături pe Vierbein, care se lovi de un scaun gol de la intrare şi se aşeză tăcut.

Abia după câteva minute se ridică din nou. Îşi puse rucsacul într-un colţ, îşi atârnă echipamentul de luptă de-un cuier şi îşi dezbrăcă mantaua. Apoi se aşeză din nou.

Acum însă oamenii la masa cărora şedea începură să-l observe. Pentru că zăriseră numeroasele sale decoraţii şi, printre ele, Crucea de Fier plasa I. Vremea eroilor încă nu trecuse în umbră.

— Ei, cum arată acolo afară, pe front? îl interogă unul, cu o voce dogită, de băutor de bere.

— Bine, ca întotdeauna, spuse Vierbein, grăbit, ridicându-se.

Nu era prea talentat în a se erija în apărător al Patriei.

Se îndreptă precipitat spre bufet. Acum le vedea mai clar pe cele două ospătăriţe, dar nu le cunoştea. La fel ca atâtea altele, fuseseră şi ele schimbate în cursul ultimului an. Multe figuri începeau să se asemene.

— Pot să vorbesc cu Herr Asch? întrebă el.

— Nu-i aici, răspunse una dintre fete, fără a-l privi, şi turnă cu mişcări sigure o bere.

— Şi Fräulein Ingrid?

— Nici ea nu-i aici, adăugă fata, după o scurtă privire aruncată Crucii de Fier clasa I. Doriţi un rachiu? Pe ăsta-l puteţi bea în contul meu. Pentru soldaţii de pe front.

— Mulţumesc, spuse Vierbein şi se îndepărtă.

Se uită nedumerit prin localul supraaglomerat, prin fum, la aburii ce se ridicau din pahare. Îl zări apoi pe chelnerul şi, el Anton şi se îndreptă spre el, fericit că, până la urmă, dăduse peste un om familiar. Însă Anton, nu-l recunoscu imediat. Pus din nou în încurcătură, Vierbein îl ajută să-şi amintească.

— Da, desigur, Herr Vierbein! exclamă Anton, încântat. Aţi mai slăbit şi aţi devenit mai palid. Mai masculin, ca să zic aşa. Da, asta face războiul. Aici ne pricepem. La urma urmei, am fost şi noi soldaţi. Când aţi ajuns? Ce doriţi să beţi?

— Unde e Herr Asch?

— Pe undeva! Abia se mai ţine prin prăvălie. Dar nici nu mai are nevoie s-o facă. Aici lucrurile merg acum de la sine.

— Şi Fräulein Ingrid?

— Tot pe undeva! Probabil că pe la vreo reprezentaţie sau pe-acasă, la treabă. Sau în Lazaret. Totul pentru soldaţii noştri, pentru Victoria Finală şi altele. Pricepeţi?

— Desigur, spuse Vierbein. Bineînţeles că pricep. Aşadar, o să aştept.

— Foarte bine, spuse Anton. Şi beţi ce doriţi. Fireşte, pe cheltuiala casei. Pentru Herr Asch, asta e o chestiune de onoare.

— E-n regulă, făcu Vierbein şi se întoarse la masa lui.

Îi studie mai îndeaproape pe cei patru comeseni ai săi, cărora le zâmbi amabil şi distant. Fetele îi zâmbiră cordial, la rândul lor, mai cu seamă aceea care şedea lângă el. Bărbaţii se rezumară să clatine din cap. Păreau să fie muncitori specialişti, cu leafă mare. Aveau mâinile bătătorite, însă erau bine îmbrăcaţi. Şi beau vin. Încercau să-l atragă într-o discuţie, dar, întrucât era vorba despre chestiuni militare, Unteroffizierul se dovedi dintr-odată circumspect.

În cele din urmă, fata care şedea lângă el deveni şi mai prietenoasă. Râdea senină, cu ochii larg-deschişi, şi îi făcea semne cu piciorul pe sub masă. Un interes atât de viu pentru soldaţii de pe front nu rămase neobservat de însoţitorul ei.

Încurcat, Vierbein se ridică şi căută salvarea la Anton, chelnerul-şef.

— Aveţi vreo idee, Herr Anton, pe unde ar putea fi Herr Asch?

— E greu de spus. De fapt, ar trebui să sosească din clipă-n clipă, fiindcă va fi în curând ora zece. Dar, când îl vizitează pe prietenul său de suflet, meşterul Freitag, de fiecare dată întârzie.

Vierbein mulţumi pentru informaţie, apoi îl rugă să aibă grijă de armele şi de echipamentul său. Anton răspunse imediat cu solicitudine.

— Pentru soldaţii noştri facem totul, îl asigură el. La urma urmei, am fost şi noi soldaţi.

— Am să văd dacă-l găsesc pe Herr Asch, spuse Vierbein şi plecă.

O dată ajuns afară, respiră adânc. Aerul de-aici, aşa i

se părea, era bun. După cum îşi spunea el, era aerul de-acasă.

Merse pe străzile nocturne ale oraşului său de garnizoană de altă dată. Zidurile îi răsfrângeau zgomotul paşilor, ceea ceri dădea plăcuta senzaţie că nu mai era singur.

Se întâlni doar cu puţini oameni – majoritatea soldaţi şi, în general, grade de serviciu. Unii dintre ei erau însoţiţi de fete, alţii păreau să se mulţumească doar cu alcoolul. Erau artilerişti şi infanterişti, cum fuseseră şi în timp de pace. Din unităţile şi batalioanele de odinioară se formaseră unităţi de rezervă şi batalioane de rezervă, cărora li se mai adăugau regimentele muncitorilor, echipele de ingineri şi de funcţionari. Cazarma se extinsese şi ajunsese un lagăr al armatei. Însă războiul din Patrie avea încă un somn liniştit.

Oraşul lăsa impresia de oboseală şi de calm aparent. Întotdeauna arătase uşor adormit – dar acum, cufundat şi în bezna camuflajului, somnul său părea ca de plumb. Iar faţadele caselor îl priveau cu ochi morţi.

Vierbein se înfioră şi grăbi pasul. Trecu pe lângă *Bismarckshöh*, aici îl întâmpină, prin ferestrele camuflate, un vacarm înăbuşit. Pe urmă, aproape brusc, se ridică din nou în faţa lui clădirea cazărmii, mare şi ameninţătoare. Stătea asemenea unui animal la pândă. O coti repede la stânga, înspre grădina de zarzavat a coloniei, unde se afla căsuţa meşterului Freitag. După o scurtă ezitare, păşi dincolo de portiţa grădinii, apoi bătu la uşă, timid.

I se deschise destul de repede. Meşterul Freitag, îmbrăcat doar în pantaloni şi cămaşă, apăru în prag. Lumina lămpii din spatele lui îl proiecta pe omuleţul îndesat mai mare decât era.

— Bună seara, Herr Freitag, spuse Vierbein. Herr Asch e întâmplător la dumneavoastră?

Meşterul privi cu atenţie prin întuneric. Se aplecase puţin, de parcă ar fi tras cu urechea.

— Nuri aici, răspunse el. Am auzit eu bine? Vocea mi se pare cunoscută. Sunteţi cumva Herr Vierbein?

— *Jawohl*, dar n-am vrut să deranjez...

— Intră în casă, omul lui Dumnezeu! Poftește înăuntru! strigă meşterul bucuros şi deschise larg uşa.

Apoi se întoarse şi strigă în casă:

— Veniţi cu toţii încoace! Avem un oaspete; A sosit Herr Vierbein!

— Dar nu voiam decât să...

Neobişnuita cordialitate cu care era întâmpinat aici îl punea în încurcătură.

Însă tata Freitag îl apucă pe Vierbein de mâini şi nu-i dădu drumul decât atunci când ajunseră în sufragerie. După ce se asigură în grabă dacă perdelele de camuflaj erau trase, meşterul aprinse toate luminile. Se uită cu drag la Vierbein şi întrebă:

— Când?

— Tocmai am sosit, spuse acesta. Cu avionul. Ieri-seară mai dormeam încă la Baterie.

— Şi cum îi merge?

— Dacă vă referiţi la ginerele dumneavoastră – lui Herbert Asch îi merge bine.

— Slavă Domnului! strigă uşurat bătrânul Freitag. Asta mă bucură. Pentru Elisabeth a mea.

Apăru şi Frau Freitag, care-l privi cu o căldură maternă, apoi intră Elisabeth, puţin agitată şi puţin adormită. Meşterulle. povesti imediat că Herbert Asch o duce bine.

— Îi merge bine!

Şi aseară, „închipuiţi-vă, cu exact douăzeci şi patru de ore înainte", Vierbein ar mai fi fost împreună cu el.

— Mulţumesc, spuse Elisabeth încet şi-i strânse mâna lui Vierbein.

Pe urmă trebui să istorisească. Pe urmă trebui să mănânce. Pe urmă trebui să bea. Pe urmă trebui să vadă copilul lui Elisabeth – copilul prietenului său, Herbert

Asch. În camera lui Elisabeth, dormea dus un sugar cu pielea trandafirie, pe care-l privi lung, pentru că voia să-i relateze totul amănunţit prietenului său.

Aproape de miezul nopţii, îşi luă rămas-bun, cu promisiunea că o să-i viziteze mai des. Când se întoarse la *Café Asch*, meşterul Freitag îl însoţi până la marginea oraşului.

Chelnerul-şef Anton tocmai isprăvea cu cei din urmă clienţi. Făcea socotelile şi verifica atent casa.

— Îmi pare rău, zise el. Herr Asch tot n-a sosit. Şi nici Fräulein Ingrid.

— Nu face nimic, spuse Vierbein, încercând să-şi ascundă marea dezamăgire. Atunci rămâne pe mâine.

— Regret, făcu Anton. Dar aşa se-ntâmplă. Războiul le învălmăşeşte pe toate. Mă pricep, că doar şi eu am fost soldat. Acum, ce aveţi de gând?

— Ceva foarte simplu, spuse Vierbein. Îşi îmbrăcă mantaua, îşi încinse centironul, de care agăţă masca de gaze, puse mâna pe carabină şi îşi aruncă rucsacul pe umăr. E într-adevăr foarte simplu, repetă el. Bineînţeles că o să înnoptez la cazarmă.

Una dintre primele directive pe care o emise Hauptmannul Witterer, noul comandant al bateriei, suna scurt:

— Nu vreau să-l văd pe individul ăsta.

„Individul ăsta” era Obergefreiterul Kowalski, care, fără să clipească, îi predă comandantului Kübelwagenul şi trecu pe un camion Henschel de opt tone. Căutând să împiedice acest lucru, Hauptwachtmeisterul încercă, în mod aluziv şi cu tact, dar zadarnic, să atragă atenţia asupra rodajului şi a obişnuinţei cu maşina. Witterer rămase de neclintit.

După două ceasuri, proaspăt-numitul şofer al comandantului intră în derapaj la o curbă acoperită cu gheaţă şi se lovi instantaneu de singurul copac din regiune. Rezultă un zgomot înfundat, de tăblărie stricată,

şi imediat se auzi o bufnitură îngrozitoare când Hauptmannul Witterer se izbi cu ţeasta de parbriz. Urlă cât doi lei la un loc.

Noul şofer, cu moralul la pământ, stătea în faţa mormanului de ruine, sub ameninţarea Curţii Marţiale. Pe de altă parte, primi calificativul de „inapt” şi i se interzise să mai transporte oameni pe viitor – cu atât mai puţin superiori.

— Cel mult muniţie! urlă Witterer.

Ajuns la poziţiile îndepărtate, îl căută pe Hauptwachtmeister.

— Şoferii bateriei, afirmă el – sunt cu toţii nişte nulităţi.

Bineînţeles că Hauptwachtmeisterul nu-şi contrazise şeful, dar avea destulă tărie de caracter să nu încuviinţeze.

— Acum patru luni, explică el, a fost primul accident.

— În ultimele patru luni, bateria a fost ţintuită aici – asta lămureşte totul.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann.

— În orice caz, Bock, de regulă, cel mai bun şofer al bateriei trebuie să fie şi şoferul comandantului de baterie. Aşadar, ocupă-te să-mi fie repartizat cel mai bun om;

— Asul şoferilor bateriei este Obergefreiterul Kowalski, Herr Witterer.

— Individul ăsta să se ţină departe de mine.

Exact aşa gândea şi Hauptwachtmeisterul. N-avea nevoie de Kowalski în tot dispozitivul, şi cu atât mai puţin în teritoriul lui Soeft. Trecând însă peste asemenea poveşti, Kowalski era recunoscut într-adevăr că şoferul cel mai priceput din toată zona.

— Herr Hauptmann, Kowalski are la volan un fel de-al şaselea simţ. E pur şi simplu formidabil. Nu se rătăceşte niciodată, poate rezolva urgent orice fel de pană şi niciun teren accidentat nu-i pune probleme. Nu ştie ce-i oboseala, iar la salturile înainte şi în luptă te poţi bizui întru totul pe el.

— Aşa? făcu Witterer. Zău? Dar ăsta n-are deloc maniere.

— O să şi le recapete, cu siguranţă, Herr Hauptmann. În ultimul timp s-a sălbăticit niţel.

— S-ar putea, zise Witterer, dus pe gânduri. Şi adăugă, după o scurtă chibzuire: Acelaşi lucru pesemne că e valabil pentru întreaga baterie, aşa-i?

Hauptwachtmeisterul îşi permise să se lase bănuit cum că ar reacţiona încet. Asta, i se părea lui, era o lovitură sub centură pentru Oberleutnantul Wedelmann şi o invitaţie clară la încuviinţare. Numai că Wedelmann fusese, fără îndoială, un superior cu care se putea discuta. Acum însă, Witterer era noul şef al bateriei, lucru care nu putea fi trecut cu vederea.

— Herr Oberleutnant Wedelmann, spuse Bock, înţelegător, a avut propriile sale metode.

— Iar eu le am pe ale mele! ripostă Witterer, energic. Şi acum astea sunt în vigoare. Cine nu se orientează după ele, va fi pus pe jăratic!

— Desigur, Herr Hauptmann, spuse Bock, uluit de graba nou-venitului.

Oare când va începe ăsta să pună frână, şi cine ar fi cel mai nimerit să-l determine să se mai domolească, se întrebă Hauptwachtmeisterul, care în doi ani de război devenise foarte prudent.

Aşezat pe un scaun acoperit cu pături, pe care de obicei şedea numai Hauptwachtmeisterul, Witterer ceru procesul-verbal de predare-primire, alcătuit după indicaţiile sale. Citi cu atenţie cele patru pagini scrise mărunt, apoi clătină din cap.

— Până aici, totul e-n regulă, Hauptwachtmeister. Un original şi trei copii. Pe cât posibil, astăzi.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann. Şi Obergefreiterul Kowalski?

— Poate fi din nou şoferul meu. Dar să-l previi, încă un lucru nelalocul lui – şi l-am mutat.

— Herr Oberst Luschke s-a interesat de mai multe ori până acum dacă-l poate avea pe Kowalski la Statul-Major al regimentului.

— Herr Oberst Luschke pare să se intereseze foarte îndeaproape de bateria a 3-a, aşa-i?

— Aşa s-ar spune, Herr Hauptmann.

— Legături personale între Oberstul Luschke şi Oberleutnantul Wedelmann!

— Aşa s-ar părea, Herr Hauptmann. În orice caz, succesele bateriei noastre au adus multă glorie regimentului.

— Treaba asta nici nu trebuie să se schimbe, Hauptwachtmeister.

— Sigur că nu.

— Şi nici nu se va schimba, făcu Witterer convins. Cel mult vom avea grijă să rămână aşa. Înţeles?

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, strigă Bock, ţeapăn şi cu un aer supus. Însă gândi: „Ăsta mai vrea să fie şi erou pe deasupra! Cine ştie pe spinarea cui!”

Hauptmannul Witterer desemnă principalele puncte pentru procesul-verbal de predare-primire. Chipul său încă tineresc, energic, rămase neclintit. Întrebă cu o voce crispată, dar hotărâtă, de comandant:

— Când am avut ultimul exerciţiu de alarmă?

— Exerciţiu de alarmă?

— Da.

— Nu ştiu - parcă... în linia de foc...

— Asta am şi bănuit, Hauptwachtmeister. Bateria pare să se afle într-o hibernare prelungită, lucru periculos pentru puterea combativă a trupei. Recunoşti?

— *Jawohl*, făcu Hauptwachtmeisterul, tărăgănat.

— Ce se-ntâmplă, de pildă, dacă trec avioane la mică înălţime?

— Pe-aici nu trec, Herr Hauptmann. Iar dacă ar trece, toată lumea s-ar refugia în adăposturi.

Witterer clătină dispreţuitor din cap. În ochii săi

senini se citea triumful. Pusese mâna pe indivizii de-aici de la bun început.

— Aşa şi arătaţi, făcu el. Aţi auzit vreodată de respingerea aviaţiei inamice? Cu carabina şi cu puşca-mitralieră? Şi dacă vor sări şi nişte paraşutişti? Dacă pătrund unităţi de partizani? Dacă sovieticii pornesc o ofensivă prin surprindere şi vom fi nevoiţi să facem schimb de poziţii? Ce se-ntâmplă în toate cazurile astea?

— Suntem pregătiţi de alarmă la orice oră, Herr Hauptmann. Asta-i clar. Dar planuri încă n-am făcut.

— Mi-am închipuit eu, spuse Witterer şi zâmbi satisfăcut, cu toate că dorise să zâmbească sumbrii. Scrie deci în procesul-verbal de predare-primire: „Punctul 23: Nu există planuri speciale pentru caz de alarmă”.

Hauptwachtmeisterul Bock se conformă. O făcea independent de voinţa lui însă, ce-i drept, conştiincios. „Nu intră în atribuţiile mele să aduc critici”, îşi spuse el sugestiv, repetându-şi de mai multe ori acest lucru. Bineînţeles că voia să spună: „critici rostite cu voce tare”. Ceea ce gândea era treaba lui.

— Să nu uit, adăugă Hauptmannul Witterer, împingându-şi înainte bărbia energică, prezintă-mi documentele personale ale Wachtmeisterului Asch.

„Hauptwachtmeisterul notă: Asch – documente personale – şef. Şi gândi: Domnule, doar n-ai să… Dar îşi ascunse gândurile – cel puţin în clipa de faţă.

— De fapt, cel fel de om e acest Asch?

— E aghiotant aici, Herr Hauptmann.

Asta am aflat. E aghiotant la Oberleutnant Wedelmänn. Dar asta ţine de domeniul trecutului – Oberleutnantul nu mai are nevoie de aghiotant. Ce altă destinaţie i se poate da?

— Asch ar fi, cu siguranţă, un bun Offizier de baterie, spuse Bock, precaut.

— Poate mai târziu – mult mai târziu, probabil. Deocamdată, postul ăsta va fi preluat de Oberleutnantul

Wedelmann, până când va părăsi bateria.

De data asta, Hauptwachtmeisterul îşi ascunse greu uluirea. Puse jos carnetul de notiţe şi-l privi ţintă pe noul şef. Pe toţi sfinţii, dar lucrul ăsta era nemaipomenit! Semăna cu o curată degradare. Omul care condusese bateria mai bine de un an – şi cum o condusese! – să ajungă în ultimele zile… Nemaipomenit!

— Ce-ar fi, Bock, dacă l-am face pe Wachtmeisterul Asch responsabil cu muniţia?

— Wachtmeisterul Asch e un aghiotant într-adevăr excelent, zise Hauptwachtmeisterul, şovăielnic, uşor speriat la gândul că Asch, şi-ar putea exercita pe viitor serviciul în amplasament, deci în imediata sa apropiere. E făcut pentru orice situaţie, iar în linia de foc e de neînlocuit. Nu există niciun domeniu pe care să nu-l stăpânească. Poate fi folosit oriunde.

— Şi ca Hauptwachtmeister? întrebă calm Witterer.

Bock amuţi. Lovitura nimerise în plin. Apoi spuse, curajos:

— Dacă eu aş fi înlăturat, atunci – *Jawohl!*

— Bine, făcu Witterer, încăpăţânat. Dacă omul e atât de multilateral înzestrat, va putea face faţă şi ca responsabil cu muniţia…

— Şi cine va deveni aghiotant, Herr Hauptmann?

— Ai grijă, Hauptwachtmeister, ca Unteroffizierul Krause să se prezinte la mine. Cât se poate de repede. Caută-mi şi hârtiile sale personale”.

— Unteroffizierul Krause să ajungă oare…

— Lasă-mă pe mine să decid, Hauptwachtmeister!

Uşor boţit, dar în niciun caz grav avariat, Bock plecă să caute consolare la şocă şi la marfa acestuia de prăvălie. Sosi şi Krause. Krause îşi adulmecă imediat şansa, lucru obişnuit la el.

Krause era un om energic şi ambiţios, dar cu pieptul vitregit de decoraţii. Deşi participase la cele mai critice momente ale bateriei, nu reuşise să se facă remarcat

personal. De vină erau servanţii tunului său, pe care nu te puteai bizui, apoi lipsa unei ocazii favorabile şi, în cele din urmă, ostilitatea diferiţilor camarazi şi superiori. Pe scurt: climatul din baterie nu-i fusese favorabil. Până acum!

Bărbatul potrivit de statură, vânjos şi cu ochii ageri, de copoi, se prezentă regulamentar la noul său comandant de baterie: Fie şi numai asta îi aduse simpatia lui Witterer. Cu uniforma periată, proaspăt bărbierit, putea trece drept remarcabil. Părul său încă ud, pieptănat ferm, cu cărare, părea dat cu briantină.

Înfăţişarea lui Krause îl încântă pe Hauptmannul Witterer, care iubea corectitudinea, fiindcă în ea sălăşluia respectul, grija vădită şi manifestarea atitudinii lăuntrice faţă de superiori. Era convins că în special Uniforma trăda calitatea omului, iar bateria neglija tocmai acest punct într-o manieră scandaloasă.

Witterer nu zăbovi prea mult asupra generalităţilor şi a întrebărilor de retină. După câteva minute, pătrunse în miezul problemei.

— Ce părere ai despre Wachtmeisterul Asch?

— E un soldat excelent! răspunse prompt Krause, fără a se arăta câtuşi de puţin surprins de faptul că i se ceruse puţin cam ferm să-l judece pe unul dintre superiorii săi. Doar ceva cam dificil.

— Dificil – pentru cine?

— Pentru toate părţile. În funcţie de situaţie. Comportamentul său ar putea fi considerat oarecum inadaptabil.

Krause emise aceste informaţii subiective nestânjenit şi fără să stea pe gânduri, fiindcă lăuntric se pregătise pentru ele. Îşi putea imaginea ce se întâmpla. Vestea ciocnirii cam dure dintre Wachtmeisterul Asch şi Hauptmannul Witterer se răspândise rapid. Bateria se distrase o seară întreagă pe tema asta. Pentru că la tunul numărul trei, doi oameni beţi jucaseră, spre deliciul tuturor, „Asch şi Witterer”. Mai târziu, dădură

reprezentaţii cu acest număr peste tot, de-a lungul poziţiei.

— Ştii, Krause, că Wachtmeisterul Asch nu ţi-e prieten?

— Sunt la curent, Herr Hauptmann. Pot spune că regret acest fapt, deoarece Wachtmeisterul Asch e într-adevăr un soldat remarcabil. Pe de altă parte, e firesc, întrucât suntem două naturi complet diferite. În afară de asta, eu sunt aspirant la gradul de Offizier.

Witterer făcu pe atotştiutorul şi încuviinţă din cap. Demonstra limpede cât de bine îşi stăpânea meseria. Şi Krause se prefăcu că-l înţelege de minune. Începeau să se placă reciproc.

Apoi Witterer îl chestionă pe Krause referitor la origine, calificare şi meserie în viaţa civilă. Spre mulţumirea. să primi răspunsuri exacte şi complete. Încet-încet, imaginea începea să se întregească. Pentru Witterer deveni tot mai clar că acest Krause era un om spiritual, cu studii superioare, şi proverinea dintr-o familie bună: Pretendent la gradul de Offizier! Probabil, tocmai de aceea – lucru foarte semnificativ! – era marginalizat în cadrul bateriei, complet scăpată de sub control. Witterer simţea că acest om putea fi extrem de folositor.

— Vrei să fii aghiotantul meu, Unteroffizier?

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, spuse Krause, pe un ton conspirativ, dar disciplinat.

Căuta să dea impresia că se osteneşte să-şi ascundă orice reacţie personală. Dar nu avea sângele rece necesar pentru a-şi ascunde bucuria sinceră privind această ofertă onorantă pentru el.

— Am să revin asupra problemei, anunţă Witterer, clătinând din cap, cunoscător, şi-l eliberă pe promiţătorul Unteroffizier cu o mişcare binevoitoare a mâinii.

Ceva mai târziu, Hauptmannul Witterer, condus de Kowalski, se duse cu maşina până la poziţiile avansate, la Oberleutnantul Wedelmann. Kowalski îi rânji paşnic, după care porni cu o asemenea viteză, încât maşina trosni din

toate încheieturile, fluturând din aripi, iar motorul stătu gata să pocnească. Însă Witterer, spre nemulţumirea lui, trebuia să recunoască faptul că acesta conducea surprinzător de sigur.

Wedelmann se aţinea, ca de obicei, pe lângă tunuri. Wachtmeisterul Asch îl chemă, în timp ce Hauptmannul Witterer întinse pe masa grosolană din colibă procesele-verbale de predare-primire: un original şi trei copii – toate pe hârtie albă şi groasă, cum se cuvenea pentru nişte documente. Când sosi Wedelmann, îl salută scurt, deocamdată camaradereşte, fără vreo anumită rezervă de superior, apoi îl expedie.

— Semnătura dumneavoastră, vă rog!

Wedelmann semnă, fără să citească, după care strânse din nou foile.

— De acord cu toate? întrebă Witterer, surprins. Niciun comentariu?

— Doar nu-i decât un petic de hârtie, spuse Wedelmann, liniştit.

— Cum credeţi, Herr Oberleutnant.

Hauptmannul Witterer împături cu grijă procesele-verbale semnate – prin urmare, valabile de fapt şi de drept –, în afară de un exemplar, şi i-o băgă în servietă.

— Un exemplar vă aparţine dumneavoastră, zise comandantul.

— Poate c-o să am nevoie de el mai încolo, spuse, Wedelmann, apoi luă cele patru foi scrise şi le vârî în buzunarul din spate al pantalonilor.

— Şi cu asta, am preluat, aşadar, bateria a 3-a, a Regimentului Luschke, făcu Hauptmannul Witterer, cu o undă de solemnitate, fiindcă iubea, aşa cum se cădea pentru un soldat, ceremonialul militar.

Dădu mâna bărbăteşte cu Wedelmann, marcând astfel importanţa momentului.

— Şi mai departe? întrebă Wedelmann.

— Da… zise Witterer şi se comportă de parcă tocmai

în clipa aceea formula în minte ordine, lăsând să se întrevadă că gândea intens. De fapt, clocise câteva ceasuri ceea ce căuta acum să-i comunice omului: Herr Oberst Luschke doreşte ca dumneavoastră, Herr Oberleutnant, să mai rămâneţi câteva zile în perimetrul bateriei, încă se mai discută folosirea dumneavoastră în continuare. În orice caz, Herr Oberst Luschke dă dovadă de generozitate, repartizându-vă să mă asistaţi, cu toate că nu e nevoie. Cred că lucrul cel mai bun ar fi să preluaţi linia de foc în calitate de Offizier al bateriei.

— Dar există deja unul.

— Atunci, până la noi dispoziţii, acesta va lucra sub comanda dumneavoastră.

— E un ordin?

— Da. Dacă tot veni vorba, nu mai aveţi nevoie acum de un aghiotant. Wachtmeisterul Asch este eliberat din funcţie şi preia aprovizionarea cu muniţie.

Cu aceasta, Hauptmannul Witterer ieşi sprinten. Wedelmann rămase fără grai. Wachtmeisterul păşi înăuntru şi întrebă:

— Ei, a intrat elefantul în magazinul cu porţelanuri?

— Până dincolo, făcu Wedelmann şi încercă să râdă.

— Mult porţelan nu mai avem, zise Asch.

Îl pironi cu privirea pe Wedelmann, dar acesta nu-l băgă în seamă. Se apropiase de fereastra murdară. a colibei şi se uita afară, asemenea unui ţăran care e obligat să vadă cum grindina îi strică toată recolta.

Obergefreiterul Kowalski pătrunse fără jenă în colibă, de parcă ar fi fost o crâşmă. Wedelmann se întoarse. Kowalski trâmbiţă un salut voios şi destul de civilizat. Purta sub braţ un pacheţel şi-l puse pe masă, în faţa lui Wedelmann. Apoi rânji cu subînţeles.

— Ce-i asta, Kowalski?

— De la Unteroffizierul Soeft – cu salutări cordiale.

— Haleală?

— Posibil, Herr Oberleutnant. Însă nu chiar pentru

dumneavoastră. Pentru o damă!

— Mai spune o dată, Kowalski!

— Frumoasa copilă se pare că locuieşte în sat. Casa cu numărul 17. O figură – Herr Oberleutnant! Garantată. Pe păpuşă o cheamă Nataşa. Soeft e de părere să-i aruncaţi o privire. Merită.

— Drept cine mă iei, Kowalski?

— Drept cineva care are în sfârşit timp, Herr Oberleutnant. Ce altceva? Şi ar trebui să profitaţi de el.

— Kowalski, spuse Asch, dacă nu dispari imediat de-aici, Hauptmannul tău te va mânca fript.

— Nu-i bai, zise Kowalski şi dădu dispreţuitor din mână. Ăla poate să aştepte. Oricum, va trebui să înveţe încetul cu încetul acest lucru.

Afară, Witterer striga după şofer. Lui Kowalski parcă-i făcea plăcere să-i audă vocea.

— Are un organ numai bun de folosit, aşa-i? spuse el rânjind. Un organ bun înseamnă deja o jumătate de soldat. Dar asta numai în curtea cazărmii! Noi trebuie să-l facem să priceapă ceea ce se cere aici. Apoi Kowalski se retrase, dar, înainte, mai spuse o dată: Ce mai figură… Garantată!

Pacheţelul pentru „frumoasa copilă" Nataşa, despre care se zicea că locuieşte în sat, la numărul 17, zăcea în mijlocul mesei. Wedelmann şi Asch îl contemplară gânditori.

— Ce-i mai trece prin cap şi lui Soeft ăsta! spuse Oberleutnantul, încet. După care adăugă: Dar timp aş avea acum.

Şi zâmbi puţin încurcat, fiindcă i se părea aproape o ruşine să aibă timp aşa brusc – şi încă pentru asemenea lucruri.

Aici e mantaua dumneavoastră.

— Imediat! zise Wedelmann, cu un elan subtil. Imediat. Mai întâi vreau să-i dau un telefon scurt Oberstului Luschke.

Wachtmeisterului Asch nu-i plăceau complicaţiile.

Prefera întotdeauna „linia de urgenţă”, nu numai pentru că era cea mai clară, ci, de multe ori, şi cea mai bună. Dar asta îl costa un mare consum nervos – al lui sau al celorlalţi.

Pentru el nu toate ordinele erau sfinte. Îşi permitea luxul de a avea idei proprii. Şi când dorea, putea fi de o încăpăţânare care, de obicei, trecea drept privilegiu al Obergefreiterilor.

Astfel, Wachtmeisterul Asch ignoră pe moment ordinul şefului său de baterie, conform căruia trebuia să preia grupa de aprovizionare cu muniţie. Deocamdată, preferă să aştepte şi nu renunţă nici la altă îndeletnicire.

Se lungi pe paie, în colibă, privi spre tavanul scund şi afumat, din grinzi, şi se gândi la tânăra lui soţie, Elisabeth, şi la copilul pe care nu-l văzuse niciodată. Zâmbi, fiindcă nu se putea regăsi în rolul de tată. Lumina mată şi lină a lămpii cu gaz îl obosi, dar de dormit nu putea dormi.

Ceva mai târziu, năvăli în colibă Oberleutnantul Wedelmann. Când îl văzu pe Asch lungit pe paie, nemişcat, aparent adormit, căută să păşească mai uşor. Micşoră puţin lumina lămpii şi începu să se dezbrace.

Îşi scoase mantaua şi o întinse lângă Asch. Apoi îşi prinse pe rând cizmele între piciorul mesei şi bancă şi se eliberă de ele, înjurând înfundat. Îşi împături vestonul sub formă de pernă, potrivind-o cu grijă în paie. Acum se chema că se dezbrăcase.

Aprinse lanterna de buzunar şi suflă în lampa de gaz, după care se lungi lângă Asch, se înfăşură bine în cele două pături ale sale şi puse mantaua deasupra. Paiele foşneau zgomotos. În cele din urmă, stinse orice sursă de lumină şi imediat respiraţia îi deveni regulată.

Însă nu dormea. Trăgea cu urechea prin întuneric. Asch mişcă un braţ. Nici el nu dormea.

— Ciudat, făcu Asch, acum există nopţi în care încerc să privesc.

— Încet-încet se face primăvară, spuse

Oberleutnantul. O simt deja în toate oasele. Şi mai. simt cum, o să vină câteva sute de nopţi în care iarăşi nu vom închide un ochi.

Asch tăcu. Wedelmann lua parte la acest război din convingere. Pentru Asch era mai degrabă un rău inevitabil. Wedelmann confunda naţional-socialismul cu Germania şi-l considera pe Hitler un om de Onoare. Asch vedea realitatea şi se gândea la ce ar fi putut să vină. Unul credea că Jumea trebuia schimbată, celălalt nu căuta decât să păstreze vieţi omeneşti.

Wedelmann se apucă să caute o ţigară. În cele din urmă, găsi una mototolită în buzunarul de la veston. O pipăi pe întuneric până când i se păru dreaptă şi cu tutunul răspândit uniform. Asch îi oferi un foc. Oberleutnantul trase câteva fumuri şi apoi îi întinse ţigara Wachtmeisterului său. Asch trase scurt din ea şi i-o înapoie. Fumul dulceag, acoperea mirosul sec şi sufocant al încăperii strâmte.

— Ciudată fată! spuse Wedelmann după o pauză.

— E vreuna dintre protejatele lui Soeft?

— Nu vreuna, Asch – ceva deosebit. În pacheţelul pe care i l-am dus erau alimente, în schimbul cărora ea a spălat rufe. Până aici totul e tipic pentru Soeft.

— Soeft e negustorul înnăscut, Herr Oberleutnant. La el, toate îşi au preţul lor. Nu oferă nimic pe gratis.

— Se poate, făcu Wedelmann, dus pe gânduri.

Bobiţa de jar arse încă odată cu putere, apoi o aruncă, cu boltă, în direcţia sobei. Săriră câteva scântei şi o înghiţi din nou întunericul.

— Pentru Soeft al nostru, continuă Asch, însuşi războiul e un gen de afacere, ceva rentabil. Câteodată am impresia că pentru el nu există fronturi, ci doar terenuri de negocieri, nu există adversari, ci doar diverşi parteneri de afaceri.

— Fata asta e deosebită, Asch. O studentă care a nimerit pe-aici în urma deplasării rapide a războiului. O

cheamă Natalia, dar i se spune Nataşa. Vorbeşte foarte bine germana.

— Aţi discutat mult cu ea.

— Mi-a făcut plăcere. E o femeie, Asch. De luni de zile n-am mai stat de vorbă cu o femeie.

— O damă foarte dispusă, probabil.

— Categoric, nu!

— V-a respins? t

— Nici asta. Ne-am înţeles grozav, şi nimic altceva.

— Şi când aveţi de gând să continuaţi această înţelegere?

— Eşti veşnic bănuitor, Asch. Realmente, n-am făcut decât să stăm de vorbă, într-un mod foarte plăcut – mai mult nici nu vreau. Şi nici ea nu e persoana cu care să…

— Cu care să – ce?

— Cred că ar trebui să încercăm, în sfârşit, să dormim, Asch.

— Să ne culcăm aşadar pe lauri!

— Noapte bună, şef al grupei de aprovizionare cu muniţie.

— Noapte bună, Offizier al bateriei.

Râseră pe înfundate şi apoi încercară să adoarmă. Mai dură o vreme până când li se închiseră ochii.

Dormiră până a doua zi târziu, pentru că acum timpul le permitea. Când se sculară, în cele din urmă, Wachtmeisterul Asch era din nou aghiotantul bateriei a 3-a, iar Oberleutnantul Wedelmann nu mai era Offizier al bateriei.

Obetstul Luschke îl „prăjise” pentru prima oară telefonic pe Hauptmannul Witterer. Pentru Witterer, prelucrarea de la distanţă a lui Luschke era o noutate absolută. Vocea lină, şuierată şi îngrijorător de penetrantă a comandantului îl ridicase fără dificultate din şa până şi pe Hauptmannul atât de sigur pe el.

„Îmi plac oamenii cu iniţiativă”, spusese Luschke, „dar îi prefer pe cei cu minte. Energia e un lucru bun şi

recunoscut. Însă totul trebuie să fie sistematic şi să decurgă conform planului”. Witterer replicase cu multă siguranţă de sine: „Asta-i şi metoda mea, Herr Oberst”. „Metodele dumneavoastră, Herr Hauptmann”, adăugase Luschke, „merită toată consideraţia. Dar nu uitaţi că, şi pentru dumneavoastră, mai există un comandant, care posedă, dacă nu aveţi nimic împotrivă, metodele sale proprii. Şi, ceea ce o să vă cam surprindă, cunoaşte destul de bine bateria a 3-a”. „Desigur, Herr Oberst”. „Cunosc bateria a 3-a chiar ceva n-ai bine decât o cunoaşteţi dumneavoastră în clipa de faţă, Herr Hauptmann. Asta însă n-are nimic de a face cu eventualele calităţi – e pur şi simplu o chestiune de experienţă. Şi experienţa cu bateria a 3-a, dragă Witterer, se pare că vă mai lipseşte – în afară de cazul în care sunteţi un geniu, şi deocamdată nu sunt convins. Va trebui, aşadar, să vă însuşiţi aceste experienţe, ceea ceva necesita un anumit timp. Şi, pentru a vă uşura sarcina, l-am lăsat o vreme acolo pe Oberleutnantul Wedelmann. Wedelmann nu va lucra sub comanda dumneavoastră, ci cu dumneavoastră”. „*Jawohl*, Herr Oberst”. „Până una-alta, nu doresc niciun fel de modificări de personal în bateria a 3-a, cât timp Wedelmann rămâne pe loc. Aici se încadrează şi înlocuirea aghiotantului. Înţeles?" „*Jawohl*, Herr Oberst”, spusese Hauptmannul Witterer, deplin consternat.

După ce Oberstul închise, aruncă receptorul în furcă. Privi cu dispreţ în jur şi pe chip i se puteau citi clar gândurile: „Aşa o porcărie!”

Îl chemă urgent pe Hauptwachtmeisterul Bock, pe care soldatul de la centrală îl informase imediat despre felul şi conţinutul acestei convorbiri îmbucurătoare pentru el. Bock îşi frecă mâinile, nu doar din pricina frigului, şi se îndreptă voios spre adăpostul şefului de baterie.

— Hauptwachtmeister, spuse Witterer şi făcu din nou pe geniul improvizaţiei într-ale milităriei, să procedăm metodic – am stat şi-am chibzuit foarte precis. Bineînţeles

că toate dispoziţiile mele rămân în vigoare – asta e limpede. Doresc însă ca această trecere să fie făcută în mod inteligent.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, consimţi Bock, răbdător.

— Unteroffizierul Krause va funcţiona şi pe mai departe ca aghiotant.

— În cazul ăsta avem acum doi aghiotanţi, Herr Hauptmann.

— Tot un singur aghiotant avem, Hauptwachtmeister. Ceea ce, după cum ştii, corespunde regulamentului. Când celălalt se va fi acomodat, cel vechi va fi înlocuit.

— Înţeleg, Herr Hauptmann, îl asigură Bock. Înţeleg perfect.

Şi se bucură tainic şi din inimă de situaţia încurcată pe care desigur o anticipase. Figura sa rotofeie radia. Doi aghiotanţi la grămadă, şi încă ăştia doi – era o chestie tare! Witterer avea să-i dirijeze cu greu.

Dar Witterer nu părea deloc orbit în acest caz special, aşa cum bănuia Hauptwachtmeisterul, ci lua pe deplin în considerare posibilele complicaţii. Nu degeaba rămăsese învingător nedisputat în bătălii de birou, care duraseră ani de zile. Witterer ştia prea bine că, pentru a evita eventualele ciocniri înainte de vreme, trebuia să fie iscusit, fiindcă în situaţia sa – lucru confirmat cu prisosinţă şi deriiscuţia telefonică – nu-şi putea permite astfel de extravaganţe.

— Am o misiune specială pentru Wachtmeisterul Asch, spuse el.

Hauptwachtmeisterul Bock ciuli urechea; Jocul ăsta îi provoca o plăcere nebune. Cu cât se îmbârligau ceilalţi mai mult, cu atât mai sigură devenea poziţia lui.

— Wachtmeisterul Asch să organizeze reprezentaţia unei echipe de caritate în apropierea frontului.

– Wachtmeisterul Asch? întrebă Bock, neîncrezător.

— Cine altul? Doar asta-i o sarcină tipică pentru un aghiotant. Sau nu-l vezi pe Asch în stare de o asemenea

acţiune?

— De văzut îl văd în stare, Herr Hauptmann. Însă treaba asta nu se poate rezolva în câteva ceasuri. Date fiind condiţiile, poate dura mai multă vreme. Şi atunci vom rămâne aici fără aghiotant.

— Dar cine zice aşa ceva, Hauptwachtmeister? Tot n-ai priceput? Cât timp Asch va avea de lucru cu organizarea, sarcină pe care va trebui s-o execute temeinic, va fi înlocuit de către Unteroffizierul Krause.

— *Jawohl*, spuse Bock, nu fără respect, începând încet-încet să priceapă.

Asch primi noua însărcinare la fel cum le primise şi pe toate celelalte. Nu-l mai surprindea nimic. Era specialist în ordine neobişnuite. În războiul ăsta de rahat, comandase unităţi de intervenţie şi golise latrine, îngrijise răniţi şi săpase morminte, reparase maşini capturate şi lichidase blindate inamice, efectuase misiuni de recunoaştere în spatele frontului şi construise fântâni, pusese la punct un atelier de croitorie şi transformase ziare vechi în înlocuitori pentru haine de blană. Acum avea să organizeze o reprezentaţie a unei trupe de divertisment pentru soldaţii din apropierea frontului. De ce nu?

Făcu rost de o motocicletă şi se deplasă în oraşul de garnizoană. Indicaţiile lui Witterer fuseseră destul de vagi: trebuia organizată o trupă de divertisment, cazată pe moment în clădirea şcolii, în care se afla o cântăreaţă cu numele de Lisa Ebner. Până aici totul era limpede. Asch porni fără ocolişuri către ţintă. Întrebă de Lisa Ebner şi găsi cu uşurinţă camera ei. Intră acolo după o Scurtă bătaie în uşă.

Fata cu ochii mari, naivi, şi totuşi lacomi, se sperie, pentru că nu era complet îmbrăcată.

— Faceţi bine şi aşteptaţi afară, până când sunt gata! strigă Lisaebnfer.

— Nu prea am timp, replică Asch, hotărât să-şi îndeplinească neîntârziat misiunea.

— Şi nici maniere n-aveţi:

— Nu-mi pot permite acest lux, domnişoară.

— Nu vedeţi că nu sunt complet îmbrăcată?

— Aşa ceva trec cu vederea din principiu, spuse Asch. În afară de asta, sunt însurat, dacă vă interesează.

— Nu mă interesează câtuşi de puţin, strigă Lisa, furioasă. Măcar întoarceţi-vă cu spatele.

— Plăcerea asta am să mi-o fac, consimţi Asch şi se întoarse.

Copila brunetă din spatele său îşi foşnea hainele cu mişcări precipitate, care-i trădau nervozitatea.

— Veniţi de la Hauptmannul Witterer? întrebă Lisa.

— Aţi ghicit.

— E un om distins – sau nu?

— Nu-mi permit asemenea aprecieri. Relaţia mea cu Hauptmannul Witterer e, de bună-seamă, cu totul alta decât a dumneavoastră.

— Chestia cu relaţia puteţi s-o lăsaţi baltă, spuse Lisa şi bătu din picior, chipurile pentru a-şi potrivi pantoful. Despre aşa Ceva nici nu poate fi vorba!

Asch cercetă uşa tocită din lemn, în faţa căreia stătea. Peretele alăturat, vopsit odinioară în verde, era scorojit, iar tencuiala începea să se scuture. O hardughie – şi în ea această fată, Care venea din Patrie.

— De fapt, de ce vă aflaţi aici?

— Dar dumneavoastră?

— Sunt obligat!

— Iar eu am venit de bunăvoie.

— Şi mai sunteţi pesemne şi mândră, aşa-i?

Lisa Ebner pufni indignată pe năsucul ei drăgălaş.

— Hauptmannul Witterer m-ar fi putut scuti de un exemplar ca dumneata.

— Nu prea cred, domnişoară. Pe-aici există cam mulţi de felul meu. O s-aveţi vreme să constataţi. Aţi terminat o dată?

— Să nu vă-ntoarceţi.

— Atunci daţi-mi un scaun.

Ea ezită o clipă, apoi îi împinse un taburet. Asch se aşează, tot cu faţa la uşa tocită, şi aşteptă.

Foşni din nou îndărătul lui o rochie. Un obiect dur, probabil o sticlă, trecu sonor peste o suprafaţă din lemn, şi Asch adulmecă mirosul unui parfum greu.

— Faceţi cheltuieli imense, constată el.

— Doar pentru a nu fi nevoită să vă miros pe dumneavoastră!

— Eu mă volatilizez imediat, după ce voi primi câteva informaţii concrete.

— Ce informaţii?

— Când, în ce zi şi la ce oră puteţi veni la noi cu adunătura voastră? Câte persoane sunteţi? Dacă trebuie să fiţi luate, sau dispuneţi de o maşină proprie? Cât durează reprezentaţia? Ce dorinţe speciale aveţi?

— Toate astea nu mă privesc, domnule! Discutaţi-le cu managerul. El e maestrul nostru iluzionist şi stă cu un etaj mai jos, în camera Offizierilor.

Asch se ridică.

— Puteaţi să-mi comunicaţi asta imediat, fără să mă puneţi ceasuri întregi la zid! Salutare!

— Aşteptaţi! Acum vă puteţi întoarce!

Se întoarse încet şi rămase uluit. Buzele sale se destinseră într-un surâs de admiraţie.

Fata cu ochii mari era drăguţă. Dar nu numai acest lucru îl uimi. În rochia pe care o purta – o rochie lucioasă, bleumarin, uşor pensată la şolduri – îi amintea puternic de Elisabeth, care avea tot asemenea predilecţii. Şi pe urmă nu se numea ea şi Lisa?

— Ei, ce zici?

— Remarcabil! făcu Asch, cu sinceritate. Îmi amintiţi foarte mult de cineva”.

— De cine?

— De o persoană pe care-o iubesc.

Lisa Ebner îl privi cu ochii larg-deschişi. Apoi zise

într-o doară:

— Nu-i nicio noutate. Aşa spuneţi cu toţii. E doar o iluzie optică, din pricina faptului că, între timp, aţi uitat cum arată o femeie.

Asch încuviinţă din cap, nu prea convins.

— Se poate, Dar nu neapărat.

Vierbein se afla din nou în sânul cazărmii. Agitaţia ei înăbuşită îl smulse din somn. Rămase multă vreme treaz, înainte de a veni timpul să se scoale.

Aterizase într-o cameră oarecare, de Unteroffizier. Offizierul de serviciu îl îndrumase aici, noaptea trecută, când Vierbein se prezentase la subunitatea lui de rezervă.

— Dormiţi deocamdată pe săturate – toate celelalte o să le rezolvaţi mâine.

Unteroffizierii în a căror cameră se afla îi atraseră imediat atenţia că ăsta era teritoriul lor şi că el n-ar fi aici decât un musafir, prin urmare tolerat.

— Ori eşti cumva pe cale să fii repartizat la subunitatea de rezervă?

— Nu fac decât să iau câteva rezerve. O să dispar de-aici cât se poate de repede.

— Asta-i frumos din partea ta, spuse unul dintre Unteroffizieri.

— Să ştii însă că noi nu suntem rezerve. Noi nu facem decât să le livrăm, preciză celălalt Unteroffizier.

Cei doi „locatari” se numeau Bartsch şi Ruhnau. În oraş erau cunoscuţi drept „siamezii de la garnizoană”, fiindcă amândoi făceau totul în acelaşi timp. Se ştia că ieşeau mereu împreună şi că, tot împreună, se delectau cu femeile…

În orice caz, legătura lor se baza pe prietenie, respect şi camaraderie. Aceste „bombe” erau extrem de întreprinzătoare, mai cu seamă în afara orelor de program, aşadar, „atacanţi” sau „vânători de noapte”, sau „căutători de mine”, cum se autodenumeau ei, în funcţie de situaţie. Unul singur ar fi putut nimeri uşor sub roţi în atare

împrejurări, pe când împreună, se acopereau reciproc.

— Cât vrei să stai, Vierbein?

— Câteva zile.

— Mare lucru nu se-ntâmplă în cuibul ăsta. Dacă ai o sticlă de rachiu, ni te poţi alătura o dată. Pentru două sticle, e garantat cel puţin un număr.

Unteroffizierul Vierbein trecu la spălător. Bartsch şi Ruhnau cerură să li se aducă apă în cameră. Când Vierbein reveni, cei doi Unteroffizieri erau din nou tolăniţi în paturile lor.

— A fost o noapte obositoare, spuse unul.

Şi toate luptele dinainte, măi să fie! Se părea că aia încă nu aflase că războiul e în plină desfăşurare.

— Vierbein se pregăti să se prezinte la Hauptwachtmeisterul bateriei de stat-major. Încercă să le dea puţin lustru cizmelor sale, însă nu reuşi. Transpiră uşor.

— N-ai nevoie, spuse Bartsch. Principalul e să-ţi strălucească Crucea de Fier.

— Aici avem o slăbiciune pentru eroi, preciză Ruhnau.

— Şi, în afară de asta, Spiessul e un nătărău. Nu trebuie decât să-l ocoleşti pe şef, şi poţi face tot ce-ţi place.

— Dar n-ai probleme. În momentul de faţă, Oberleutnantul

Schulz este foarte ocupat, cum s-ar spune, e sufletul întregului rahat.

— Cine?

— Oberleutnantul Schulz. Nu-l ştii? A fost mai demult Spiess pe-aici.

— Ala încă mai e Spiess. De data asta, pentru toată unitatea de rezervă…

Vierbein clătină din cap. Îl cunoştea pe Schulz – şi ce bine îl cunoştea! Spiessul l-a frecat odinioară până „i-a fiert apa-n cur”, după toate regulile artei. Însă Vierbein nu-i purta pică. Schulz îşi făcuse doar datoria, chiar dacă

manifestase exces de zel.

Unteroffizierul Vierbein trecu în cancelaria bateriei şi se prezentă la Hauptwachtmeister. Acesta îi răsfoi hârtiile, după care zise:

— Păi, da! Din partea mea, e-n regulă!

Vierbein aşteptă în faţa biroului…

— Puteţi rămâne la baterie până vă rezolvaţi misiunea.

— Sunt scutit de serviciul regulat, Herr Hauptwachtmeister?

— Ce spui, ce spui? făcu el, mirat. Doar n-ai chef de ăsta?

— Nu, Herr Hauptwachtmeister!

— Aşa, omule! Fă ce vrei! Ai grijă de problemele tale. Celelalte nu te privesc. Înainte de-a o lua iarăşi la picior, mai treci o dată pe-aici. În rest, liber până la loc comanda.

— Mulţumesc.

— E de la sine înţeles. Vrem şi noi să trăim! Sau nu? Păi, vezi? Şi dacă ai nevoie de ceva, să vii la mine.

Vierbein îşi adună hârtiile şi-şi luă rămas-bun de la Hauptwachtmeisterul bateriei de stat-major.

Acesta părea un tip cumsecade, un Spiess sufletist. Să trăieşti şi să laşi şi pe altul să trăiască! Şi avea deplină înţelegere pentru omul venit de pe front.

Unteroffizierul Vierbein chibzui scurt dacă să intre la cantină şi să-l sune pe Asch. Deocamdată însă, se hotărî s-o facă mai târziu, iar acum să pornească repede la îndeplinirea misiunii.

Se duse la Statul-Major al subunităţii, în aceeaşi clădire în care Luschke îşi avusese odinioară reşedinţa. Ceru permisiunea să se prezinte la aghiotant. După o lungă aşteptare, printre actele cu miros stătut şi conţopiştii care se plictiseau peste măsură Sau purtau discuţii telefonice particulare, cineva îl introduse în biroul aghiotantului.

Aghiotantul de rezervă al subunităţii, un Leutnant

rezervist, în viaţa civilă fabricant de lichior, părea extrem de agitat şi avea foarte puţin timp, după cum anunţă de la bun început.

— Sunt foarte ocupat, Unteroffizier.

Vierbein prezentă cererea regimentului: aparate de emisie-recepţie şi personal calificat, solicitate de Oberst Luschke. Cerere aprobată de Comandamentul Superior al Armatei.

— Avem de toate, făcu Leutnantul. Dar, în clipa de faţă, totul e vraişte pe-aici. Zilele astea se însoară comandantul.

Vierbein, care pe moment nu vedea ce legătură avea nunta comandantului cu cererea regimentului său, spuse:

— Există o anumită urgenţă.

— Şi la noi, dragul meu, replică aghiotantul, rezemându-şi cele două chintale de spătarul capitonat al fotoliului.

— Herr Oberst Luschke a insistat să nu existe greutăţi de nicio natură, Herr Leutnant.

— Nici nu există! Cine vorbeşte de aşa ceva? Nouă nu ne poate reproşa nimeni că facem greutăţi, şi încă celor de pe front. Nuu, dragul meu! Din contră! Va trebui să mai aşteptăm doar câteva ceasuri.

— Bineînţeles, Herr Leutnant, spuse Vierbein, uşurat.

— Păi, vezi? Cum a aşteptat regimentul o jumătate de an, mai poate aştepta o jumătate de zi.

— *Jawohl*, Herr Leutnant.

Nici nu bănuieşti câte se-ntâmplă pe-aici. După ce se-nsoară, comandantul e pe cale să-şi ia câteva zile libere, pentru că pe-aici, de atâta muncă, nu ne permitem să ne luăm concediu. Însă locţiitorul său va fi disponibil chiar în după-amiaza asta – şi apoi cazul, dumitale va avea prioritate. Deci, să fii prin preajmă.

— Mă duc la bateria, de stat-major, spuse Vierbein şi se îndreptă spre uşă, gata să se împiedice de covor.

— Încă un lucru, adăugă Leutnantul, binevoitor.

Felicitări pentru Crucea de Fier clasa I!

— Mulţumesc, spuse Vierbein şi plecă.

Cum ajunse la bateria de stat-major, Hauptwachtmeisterul îl chemă imediat la cancelarie. Atât de amabil până mai „adineauri, acesta devenise incomparabil mai rece. Îl privi pe Vierbein de parcă l-ar fi văzut pentru întâia oară.

— Să te prezinţi urgent la Oberleutnantul Schulz, spuse Spiessul. Ai halit ceva?

— N-am avut ocazia până acum, Herr Hauptwachtmeister.

— La voi ăştia nu se ştie niciodată. Cum aţi sosit de-un ceas în Patrie, cum aţi şi pus la cale cine ştie ce tâmpenie. Mai deunăzi, a venit unul care, în decurs de douăzeci de minute, a bătut un om de l-a lăsat lat şi a fost cât pe-aci să violeze o fată. Dar la noi nu se face una ca asta, la noi domneşte disciplina.

— Nici pe front, Herr Hauptwachtmeister, nu se face una ca asta. Şi acolo domneşte disciplina.

Preocupat permanent de liniştea funcţiei sale, Spiessul înghiţi replica fără dificultate. Se ridică şi spuse:

— Atunci, să te anunţ.

Se apropie de uşa cabinetului şefului, ciocăni scurt şi decent, apoi trase cu urechea câteva secunde. În cele din urmă, se strigă: „Intră”. Ţâşni cu pas vioi în cabinet.

Acolo se înălţă un răcnet scurt, şi Hauptwachtmeisterul ţâşni din nou, şi tot vioi, afară.

— Fă bine şi aşteaptă! îl repezi el pe Vierbein.

Vierbein aşteptă. Se familiarizase cu acest fel de reacţie în lanţ. El era ultima za; înghiţi răcnetul, docil şi fără să se mire. În război, asemenea scene deveniseră obişnuite.

Se întrebă, oare ce avea să urmeze. Cercetă fiecare etapă din ultimele ore, de la aterizare până în clipa de faţă, şi continuă să aştepte. Observă spinarea încovoiată a Hauptwachtmeisterului conţopist, care răsfoia preocupat

nişte hârtii, pregătit să sară la orice chemare. Schulz, gândi Vierbein, părea să fie tot cel de odinioară. Dacă era nevoie, se impunea chiar cu…

Uşa de la biroul şefului se izbi de perete şi în prag apăru Oberleutnantul Schulz – corpolent, chiar mai corpolent ca altă dată. Purta o uniforma splendidă. Toţi cei prezenţi încremeniră în poziţie de drepţi…

— Dar ăsta-i Vierbein al nostru! exclamă el şi, ca de obicei, vocea îi răsună ca o fanfară.

Unteroffizierul Vierbein încuviinţă.

— Vino-ncoace, orfănelule.

Vierbein se opri în faţa lui şi raportă cu toată puterea şi corectitudinea de care era în stare:

— Unteroffizier Vierbein, bateria a 3-a, Regimentul de artilerie Luschke, detaşat la unitatea de rezervă a Artileriei, cu scopul preluării de personal şi aparatură.

Oberleutnantul Schulz râse bărbăteşte.

— Şcoala mea! strigă el. Întru totul şcoala mea! Aşa-i, Vierbein?

— *Jawohl*, Herr Hauptwachtmeister!

Schulz părea să crape de râs. Necheza ca un cal de berar. Apoi, în timp ce-l bătea pe umăr pe Vierbein, spuse:

— Tot vechiul spirit, aşa-i? Vechiul spirit, dragul de el! Hauptwachtmeister! Doar că, între timp, dragul meu, am mai urcat cu câteva grade de serviciu.

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant, făcu Vierbein, uluit peste măsură de bunăvoinţă neaşteptată cu care era întâmpinat.

— Priviţi-l, Hauptwachtmeister! spuse Schulz. Ăsta a fost odinioară cel mai „strâmb” individ din bateria mea. Şi acum – Unteroffizier. Şi încă ce Unteroffizier! Are şi Crucea de Fier clasa I.

— Grozav, Herr Oberleutnant, spuse Spiessul şi mimă admiraţia.

— Pentru ce-ai primit-o, Vierbein?

— Am distrus tancuri, Herr Oberleutnant. Şapte

bucăţi.

— Şcoala mea! exclamă Schulz. Poţi să vezi, Hauptwachtmeister! Ăsta a fost individul cel mai „strâmb”! Şi acum – şapte tancuri. Şi Unteroffizier. Intră, Vierbein!

Continuând să fie uşor zăpăcit, Vierbein îl urmă pe Oberleutnant în cabinet. Schulz se trânti în fotoliul masiv şi-l îndemnă pe Vierbein să se aşeze pe un scaun. Acesta se conformă cuminte.

— O ţigară? întrebă Schulz.

— Mulţumesc, nu, Herr Oberleutnant.

Schulz zâmbi cu superioritate.

— Tot vechiul papă-lapte, aşa-i? Ei, nu-i nimic. Principalul e că am făcut din dumneata un bărbat, şi asta ai demonstrat-o.

Oberleutnantul îşi aprinse o ţigară, în timp ce Vierbein tăcea, prudent. Schulz suflă în chibrit, îl aruncă peste umăr şi se rezemă înapoi.

— Prea bărbăteşte tot nu arăţi, îl taxă Schulz. Dar estetica nu-i prea importantă. Crucea de Fier Clasa I compensează multe. Şi, bineînţeles, tresele de Unteroffizier.

Oberleutnantul Schulz nu aşteptă ca Vierbein să aprobe remarcele sale. Consideră că era de prisos. Ştia că, Vierbein îl respecta.

— Probabil că nici în visele dumitale cele mai îndrăzneţe nu ţi-ai fi închipuit să mai ajungi vreodată în faţa mea.

— Nu, Herr Oberleutnant. Cu siguranţă, nu.

— Doar fostul dumitale Spiess nu e un neom, Vierbein, spuse Schulz, şi faţa lucioasă îi străluci de satisfacţie. Şi recunosc faptul că imaginea dumitale mă linişteşte. Se vede încă o dată că nimic n-a fost în zadar. Noi te-am pus pe picioare, Vierbein. Noi am făcut din dumneata ceea ce eşti. Şi succesul obţinut ne îndreptăţeşte.

Vierbein tăcu, calm.

— Sau nu, Vierbein?

— Ba da, Herr Oberleutnant. Desigur.

— Poate că am să te prezint odată la cazinoul Offizierilor, Vierbein. Ăia o să rămână uluiţi văzând ce iese din şcoala mea. Ascultă ce-ţi spun. Şi pe urmă o să le povesteşti treaba cu cele şapte tancuri.

— Nu e prea mult de povestit, Herr Oberleutnant.

— Fără falsă modestie, dragul meu. Şi când spun să povesteşti, atunci ai să povesteşti! E clar? Cu toate detaliile.

Vocea lui suna la fel ea odinioară – penetrantă şi periculos de binevoitoare.

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant, admise Vierbein, docil.

— Da, făcu Schulz, mulţumit. Aşa se-ntâmplă. Cei mai buni se impun. Uită-te la mine! Când am început războiul, am devenit aspirant la gradul de Offizier. Apoi am absolvit Şcoala de Război cu felicitări. Bineînţeles. Am ajuns Leutnant. Am aterizat iar aici, în cele din urmă, şi am primit bateria de stat-major. Acum, fiindcă se însoară comandantul, îi ţin locul. Practic, asta e subunitatea mea, Vierbein.

— Soţia dumneavoastră trebuie să fie foarte mândră, Herr Oberleutnant, spuse Vierbein, cu naivitate.

— Nevasta mea nu te priveşte, Vierbein. Bagă la cap. Aici suntem în serviciu. Lălăielile particulare le poţi păstra pentru tine.

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

Vierbein atinsese, fără să ştie, punctul cel mai sensibil al lui Schulz. Bunăvoinţa Oberleutnantului se sparse ca un balon de săpun. Subiectul ăsta era pentru el tabu, o curată provocare. Trebuia să-şi ducă crucea – astăzi, mai mult ca oricând. Îl durea până în adâncul sufletului când Venea vorba despre soţia lui.

Schulz îşi strivi ţigara. Mirosea înăbuşit.

— Ce vrei de fapt, Vierbein? întrebă el.

Unteroffizierul Vierbein raportă tot ce-i spusese şi

aghiotantului subunităţii. Sublinie încă o dată urgenţa misiunii sale şi dorinţa expresă a Oberstului Luschke ca această treabă să decurgă fără probleme.

— Deoarece tocmai îi ţin locul comandantului, spuse Schulz cu demnitate, chestiunea îmi va fi prezentată personal, spre a decide în privinţa ei. Atunci voi vedea.

— Dacă-mi e permis să-l rog pe Herr Oberleutnant…

— Între timp, dumneata vei ţine automat de bateria de stat-major, al cărei şef sunt în continuare. Înţeles?

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant, spuse Vierbein, supus.

— Şi asta în vechiul spirit! Să nu uiţi niciodată: şcoala mea!

Hauptmannul Witterer se afla la adăpost îndărătul tunului numărul doi şi privea cercetător în direcţia inamicului. În spatele său, stătea Unteroffizierul Krause, care tocmai îşi făcea instrucţia pentru, funcţia de aghiotant. Se uita zelos la comandantul său de baterie. Santinela, care se mişca pe lângă ei de colo-colo, părea indiferentă la cele văzute.

— Foarte interesant, spuse Witterer, important, după ce coborî binoclul.

— *Jawohl*, veni ecoul vocii lui Krause, fără ca acesta să priceapă ce ar putea fi atât de „interesant”.

Se prefăcu însă că înţelege la ce se referă Witterer, ceea ce nu putea să-i dăuneze. Cine se simte superior se bucură întotdeauna atunci când subordonaţii săi îl înţeleg.

Liniile inamice se aflau pe dealurile din faţă. Expuse provocator, după opinia lui Witterer. Se vedeau limpede câteva gropi de adăpostire şi tranşeele de legătură. Inamicul „rezemase” o parte a poziţiilor sale de casele unui sat, iar prin peisaj se deplasau fără teamă mulţi oameni.

— De necrezut! constată Witterer. Curată migraţie a popoarelor! Şi ăsta se mai cheamă război.

— Şi pe deasupra, inamicul de dincolo nici n-are artilerie, îl susţinu Krause, făcând pe Mefisto.

Cel ce stătea de santinelă nu spuse nimic, dar gândi în legea lui. Încerca tot timpul să se încălzească, tropăind. Nu-l interesa decât faptul că într-o jumătate de oră o să fie schimbat. Prietenii săi de Skat îl aşteptau de bună seamă cu nerăbdare, ceea ce-i surâdea.

— Când a fost aici ultimul schimb de focuri? îl întrebă Witterer pe cel de santinelă.

— Schimb de focuri? Cu cine? făcu santinela de parcă n-ar fi ştiut ce-i ăla.

— Ce porcărie! mormăi Witterer.

— Jawohl, totală porcărie! adaugă Krause, zelos.

Witterer se uită însă neîncrezător la tun, fiindcă vedea pe ţeavă imaginea albă a unui tanc şi dungile ce reprezentau numărul carelor distruse. Pe urmă aruncă o privire mormanului înalt de muniţie, acoperit cu pânză de cort, care zăcea lângă tun. Apoi se uită din nou la inamic, mai iscoditor decât adineauri, împreună cu Krause.

— Toţi comandanţii de grupă la mine, pentru o discuţie! ordonă Witterer. Să zicem într-o oră. Locul: poziţiile avansate, adăpostul lui Wedelmann.

Krause repetă ordinul cuvânt cu cuvânt. Witterer se convinse din nou de faptul că acest Krause era aghiotantul înnăscut. Constată mulţumit, încă o dată, că nu se înşelase.

În timp ce Krause alerga la telefon, să-i adune pe toţi comandanţii de grupă sau pe înlocuitorii lor, Witterer inspectă linia de foc. Se asigurase deja că situaţia inamicului îi permitea o inspecţie amănunţită. Echipele de servanţi ai tunurilor şi ai mitralierei, observatorii, topografii şi agenţii de legătură simţiră imediat acest lucru…

Tocmai se pregătea să verifice numeric, muniţia la tunul al patrulea, să controleze capsele de detonare şi să se încredinţeze dacă şi tuburile de obuze erau unse conform ordinului, cu un strat gros de vaselină, când Krause îi raportă:

— Comandanţii de grupă au fost convocaţi!

Hauptmannul Witterer mulţumi, îi scuti pe servanţii tunului de prezenţa sa şi se îndreptă cu pas vioi spre adăpostul Oberleutnantului Wedelmann. Acesta şedea la o masă şi abia ridică privirea. În faţa lui se afla un manual de gramatică rusă, iar alături un caiet de notiţe şi un creion.

— Cred că invers ar fi mai indicat, spuse Witterer, voios. Ar cam fi timpul ca omuleţii de-aici să înveţe, încetul cu încetul, germana.

— La urma urmei, omuleţii aceştia, spuse Wedelmann fără amabilitate, nu se află în Germania.

Witterer luă această observaţie drept o glumă şi râse scurt şi politicos. Dacă împrejurările îi permiteau, era mereu bine dispus.

— Depinde cum priveşti lucrurile, spuse el apoi şi râse din nou.

Wedelmann era mult prea Offizier ca să poată contrazice un Hauptmann, care pe deasupra mai era şi comandantul său de baterie. Mai credea încă în puterea disciplinei şi în valoarea supunerii.

Witterer îi ceru Unteroffizierului Krause, aghiotantul în funcţie la acea oră, să-l lase singur cu Wedelmann, având grijă să nu fie deranjaţi. Urma să-i dea de ştire atunci când se vor fi adunat comandanţii de grupă.

În vreme ce Krause îi strângea afară, în faţa colibei, pe Unteroffizierii pe funcţii şi-i dirija, cu oarecare eleganţă, însă cu un ton clar de comandă, în altă colibă, Hauptmannul Witterer îi prezentă Oberleutnantului situaţia, aşa cum o vedea el. Şi era hotărât să nu lase niciun dubiu privind faptul că avea cea mai bună intenţie.

— Dragă Herr Wedelmann, spuse el, nu peste mult timp, fronturile încremenite se vor dezmorţi, şi atunci vom trece din nou la războiul activ.

— Aici aveţi dreptate, consimţi Wedelmann, fără urmă de ironie. Asta-i posibil să se-ntâmple.

— Şi credeţi că trupa e gata?

— Ce altceva îi rămâne de făcut?

— Ei bine, dragă Herr Wedelmann, puteţi considera că trupa e gata. Atunci vin eu şi vă întreb: Este şi pregătită?

— Cam pentru orice, zic eu.

— Dar pregătirea asta a fost sistematică?

— Oricum, am participat la câteva luni de război, cu toate şicanele lui.

— Să admitem! Dar pe urmă aţi hibernat câteva luni şi aţi uitat totul.

— Cred că într-o zi vom intra din nou în joc. Aproape nouăzeci la sută dintre oamenii noştri au experienţă de luptă.

— Până şi asta se poate uita! Dacă ei nu mai ştiu cum se execută corect „stânga-mprejur", vor fi uitat cu siguranţă şi cum îi poceşti mutra inamicului. Nu vi se pare?

— Într-o anumită măsură, da, răspunse Oberleutnantul, precaut. Dar nu trebuie să umblăm cu prejudecăţi. Frontul nu e un teren de instrucţie, şi cu forţa n-o să reuşiţi să faceţi nimic aici. Regulamentele sunt adesea folosite doar ca hârtie igienică.

— Herr Wedelmann, războiul nu e un joc de copii.

— Cui îi spuneţi asta? întrebă Oberleutnantul, puţin resemnat.

— Pe mine mă interesează, spuse Witterer – accentuând clar fiecare silabă –, următorul lucru: contez pe sprijinul dumneavoastră, sau măcar pe consimţământul dumneavoastră, atunci când voi începe să pregătesc trupa pentru a fi din nou aptă de luptă.

Apăru Unteroffizierul Krause şi raportă, scurt şi răspicat, adunarea în număr complet a comandanţilor de grupă. Wedelmann rămase mirat.

— Atunci să începem, spuse Witterer, pus pe fapte mari. Înăuntru cu ei!

Krause salută, dar nu plecă.

— Şi Wachtmeisterul Asch? întrebă el, mult prea

regulamentar.

— E şi el aici? Credeam că ăla organizează reprezentaţia.

— Tocmai s-a întors, Herr Hauptmann. Abia mâine trebuie să se ducă din nou acolo.

— Ce părere aveţi, Herr Oberleutnant? întrebă Witterer, sec, dând limpede de înţeles că aştepta un refuz.

— Wachtmeisterul Asch, spuse Wedelmann calm, e aghiotantul bateriei. Cel puţin, deocamdată. Se obişnuieşte ca aghiotantul să participe la discuţiile cu comandanţii de grupă.

— Dacă dumneavoastră credeţi… spuse Witterer, tărăgănat, fără să priceapă cum de Oberleutnantul lăsa să-i scape Ocazia de a şi în consens cu vederile şefului său.

— Ca să nu mai spun că Wachtmeisterul Asch e un soldat cu experienţă. E recomandabil întotdeauna să fie ascultată şi părerea lui.

— Atunci ce mai aşteptţi? îl întrebă Witterer; uşor iritat, pe Unteroffizierul său, Krause. Vreau să începem odată.

Comandanţii de grupă – cei de la tunuri, mitraliere, staţii radio şi de telecomunicaţie, de la muniţie şi aprovizionare –, Hauptwachtmeisterul şi intendentul, aghiotantul Asch şi aghiotantul Krause se înghesuiră în încăperea strâmtă. Obergefreiterul Kowalski îşi croi loc şi el, cu nonşalanţă, în mijlocul lor.

La un semn al lui Witterer, cei prezenţi încercară să se aşeze. Unii, printre care desigur şi Soeft, capturară scaunele, iar ceilalţi se lăsară să cadă pe paiele ce acopereau o bună parte a podelei. Odaia neîncăpătoare era acum plină de oameni până la refuz. Imediat se împrăştie un miros pătrunzător de sudoare şi de haine stătute.

— Deschide geamul, Krause! spuse Wachtmeisterul Asch.

Krause ezită scurt şi privi întrebător spre Hauptmannul Witterer, care se adâncise însă în notiţele

sale.

— Nu mai auzi bine, Unteroffizier Krause? întrebă Wachtmeisterul Asch.

Krause împinse geamul în lături, mormăind vorbe de neînţeles. Kowalski rânji satisfăcut. Comandanţii de grupă urmăriră scena cu o uşoară încântare.

Hauptmannul Witterer ridică privirea.

— Domnilor, rosti el, a trecut timpul în care am stat şi n-am făcut nimic.

— Despre cine vorbeşte? întrebă Kowalski în surdină.

— În curând va începe nebunia pe-aici, şi trebuie să fim pregătiţi pentru orice.

— Se poate fuma? se informă Soeft, făcând pe disciplinatul.

Vorbele mari îl transpuneau întotdeauna într-o stare sărbătorească, dar fără consecinţe practice.

— Bineînţeles, spuse Wedelmann. Lasă întrebările prosteşti!

Soeft puse ca de obicei în circulaţie tocul său burduşit, din piele. Îi oferi şi Hauptmannului Witterer o ţigară, însă acesta mulţumi scurt. Kowalski scuipă capătul muşcat al ţigării drept în mijlocul comandanţilor de grupă. Scânteiară chibriturile şi, în curând, prin fereastra cea mică năvăleau afară nori imenşi de fum.

— Prin urmare, acum e vorba să punem din nou căruţa pe roţi, spuse Witterer, energic. Şi asta în cel mai scurt timp. Chiar astăzi am să comand un exerciţiu de alarmă pentru întreaga baterie. Mâine dimineaţă, acelaşi lucru, şi tot aşa până la completa disponibilitate folosind materialul, fără excepţie.

— Exclus, spuse Soeft, răspicat. Păi, mai întâi trebuie să-mi lichidez colhozul.

— Ce să faci? întrebă Witterer, care credea că nu auzise bine. Să-ţi lichidezi colhozul? Ce-i aia?

— Unteroffizierul Soeft, explică Wedelmann, a organizat în timpul iernii ceva în genul unei ferme

particulare a bateriei a 3-a. Prin aceasta, s-a creat o stare de autarhie privind economia aprovizionării.

Soeft încuviinţă, cu o uşoară mândrie. Witterer se uită la el ca la un copil-minune.

— Despre asta vom mai vorbi pe larg, la timpul potrivit.

— Cu plăcere, Herr Hauptmann, spuse Soeft, bine dispus.

Neputându-şi stăpâni în continuare surprinderea, Witterer regăsi cu greu firul pierdut.

— Aşadar, spuse el, un exerciţiu de alarmă până la completa pregătire de marş. Şi-l vom relua aşa, de două-trei ori, până când vom atinge timpul de-o jumătate de oră. Ăsta va fi baremul.

Wachtmeisterul Asch era gata să protesteze, dar Wedelmann, care şedea în faţa lui, clătină din cap. Asch ridică din umeri şi tăcu.

— Şi acum să ne ocupăm de consumul normal al unei, zile de luptă, preciză Witterer.

— Scuzaţi-ne, Herr Hauptmann, interveni Wedelmann, cu spirit de corectitudine – dând astfel intenţionat un exemplu bun subordonaţilor –, dar expresia asta ne este total necunoscută.

— Probabil că aveţi calculată o medie zilnică a consumului de materiale – sau nu?

— Un asemenea calcul, răspunse Weldelmann, ar fi inexact. Vă referiţi cu siguranţă la cifrele standard ale aprovizionării cu materiale.

— Să nu ne încurcăm în cuvinte! strigă Witter, cu o mărinimie neobişnuită la el. Vreau să ştiu: pentru cât timp ne ajunge combustibilul?

— Pentru aproximativ două săptămâni.

— Muniţia?

— Pentru aproximativ patru săptămâni.

— Şi proviziile?

— Cam pentru trei-patru luni, făcu Soeft, cu

detaşare.

Witterer rămase iarăşi uimit şi-l privi scurt pe Soeft, Apoi se mobiliză din opuşi confirmă:

— Conform informaţiilor pe care le deţin, logistica a funcţionat în general bine. O aprovizionare completă, care să se întindă pe o perioadă mai mare de două săptămâni, e inutilă. Prin urmare, domnii mei, avem prea multă muniţie.

Comandanţii de grupă tăceau, aşteptând. Wedelmann părea neliniştit. Asch îşi împinse bărbia înainte.

— Aerul de-aici poţi să-l tai cu cuţitul, spuse, în cele din urmă, Hauptwachtmeisterul Bock. În afară de asta, mie mi-e prea cald.

Îşi dezbrăcă mantaua, dând un exemplu şi altora, printre care şi Witterer. Deasupra pieptului bine bombat, vestonul impecabil al comandantului era lipsit de distincţii şi decoraţii, fapt îngrijorător.

— Unde rămăsesem? întrebă Hauptmannul.

— La muniţie, răspunse Krause. Conform calculelor dumneavoastră, avem prea multă pentru două săptămâni.

— Mai bine prea multă decât prea puţină, replică Weldelmann, cumpătat.

— Domniile voastre, continuă Witterer, mi-au oferit astăzi certitudinea că muniţia putrezeşte. Putrezeşte, pur şi simplu!

— Dar de stocat o stocăm regulamentar, Herr Hauptmann, aminti Wachtmeisterul Asch, cu un calm iritant.

— Avem aici ţinte mai mult decât suficiente. Chiar adineauri m-am convins personal de acest lucru. De ce nu le luăm sub tir? Doar muniţie se găseşte în cantităţi suficiente!

— Şi, în afară de asta, zise Krause, în sectorul nostru de front, inamicul nu are artilerie.

Asch îi aruncă o privire lui Wedelmann. Acesta îi ocoli privirea. Părea să se uite la degetele osoase, care odihneau pe genunchii lui.

— Herr Hauptmann, interveni din nou Asch, de săptămâni de zile n-a mai căzut în sectorul nostru de front nicio împuşcătură – dacă nu punem la socoteală tragerile regulate pentru păstrarea în formă a mitralierelor şi împuşcăturile răzleţe asupra câinilor vagabonzi.

— Asta e cea mai bună dovadă că aici se doarme adânc, preciză Witterer. Şi asta de ambele părţi.

— La câteva sute de metri în faţa noastră, continuă Asch, se află infanteria. Unii dintre ei stau în nişte gropi mizerabile. Când aceşti soldaţi sunt înlocuiţi, se retrag în câteva cocioabe din apropiere. În faţa infanteriei se află inamicul, vizibil cu ochiul liber, exact în aceleaşi condiţii – în gropi de rahat. Are şi el cocioabele lui. În condiţiile date, infanteria – infanteria noastră – consideră schimburile de focuri lipsite de sens.

— De când e lipsit de sens, Wachtmeister Asch, să-i provoci inamicului pierderi?

— Este, fiindcă inamicul, Herr Hauptmann, ne poate provoca, la rândul lui, exact aceleaşi pierderi.

— Se pare că încă n-ai auzit de faptul că asemenea lucruri se petrec frecvent într-un război, Wachtmeister.

— Herr Hauptmann, orice acţiune de luptă trebuie să aibă o justificare „Fie eşti obligat să-ţi aperi poziţia, fie intenţionezi să-l izgoneşti pe inamic din poziţia lui. Nimic din toate astea nu se potriveşte aici. În situaţia dată, orice acţiune individuală e nejustificată, lucru pe care infanteria noastră l-a priceput perfect. În consecinţă, ea nu trage asupra celor care le aduc ruşilor mâncarea, iar ruşii nu trag nici ei asupra celor care ne aduc nouă mâncarea.

— Pe-aici mai e oare război, sau se joacă „Nu te supăra, frate”? întrebă Witterer, ironic.

— Evităm o vărsare inutilă de sânge, asta-i tot.

— Şi uiţi, prieten al oamenilor ce eşti, că, din punct de vedere al artileriei, suntem superiori inamicului.

— Asta se poate schimba peste noapte, insistă Asch, imperturbabil. Dacă o să-i tocăm cumva inamicului

adăposturile, atunci o să aducă urgent artilerie şi o să vizeze şi el adăposturile noastre.

Iar trupa care luptă va fi nevoită să trăiască exclusiv în gropile ei mizerabile.

— Wachtmeister Asch, ripostă Witterer, tăios, dumitale îţi lipseşte forţa necesară. Şi, pe deasupra, cred că-ţi mai lipseşte şi spiritul de luptă. Eu găsesc situaţia îngrijorătoare în cel mai înalt grad. Aici nu ducem un război doar ca să mâncăm liniştiţi. La noi se trage în plin!

— Recomand insistent, vorbi Wedelmann, cu calm, să nu se întreprindă niciun fel de acţiuni pe cont propriu fără a fi înştiinţat, în prealabil, comandantul infanteriei sectorului nostru de front.

— Pe-ăla o să-l vizitez imediat, promise Witterer.

Aruncă o privire hotărâtă comandanţilor săi de grupă, rămânând sincer dezamăgit de a fi descoperit un spirit de luptă atât de slab. Şi din nou îşi spuse: „Ce porcărie!” Şi îşi jură: „Asta se va schimba!”

— În ceea ce-l priveşte pe Wachtmeisterul Asch…

— Exact, în ceea ce-l priveşte pe acest domn, mă interesează să aflu în ce măsură a pregătit reprezentaţia trupei noastre de divertisment.

— În principiu, totul e-n regulă, confirmă Asch, afişând indiferenţa. Mai trebuie încă puse la punct detaliile organizatorice.

— Atunci, pune-le, Wachtmeister! Cât mai repede. Executarea rapidă şi temeinică a misiunilor de serviciu le consider cu mult mai importante decât discursurile populare despre obiceiurile curioase ale frontului. Fă bine şi ţine minte asta.

— Am s-o ţin minte, încuviinţă Wachtmeisterul Asch, cu un calm aparent. *Jawohl*.

Oberleutnantul Wedelmann se îndreptă, cu un pacheţel sub braţ, înspre casa unde locuia Natalia, numită Nataşa. Se întâlni cu câţiva soldaţi, careţi rânjiră complice. Alţi locuitori ai satului, dintre cei care mai rămăseseră, se

făcură că nu-l văd.

Ajuns în fine la ţintă, urcă prin intrarea cu aspect de grajd, pe o scară incomodă şi trosnitoare, păşi cu atenţie peste podeaua şubredă, din scânduri, şi ciocăni apoi la uşa îngustă.

— O clipă! se auzi vocea Nataliei. Aşteptaţi puţin, vă rog. Imediat sunt gata.

Era o voce plină, caldă, cu un ton uşor gutural.

— Cu plăcere, spuse Wedelmann.

I se părea că aude fata cum trebăluia dincolo de uşa firavă. Parcă un obiect greu – probabil o ladă – era împins într-o parte. Pe urmă, se auzi un zgomot de hârtie ruptă.

Wedelmann zâmbi uşor gândindu-se la zelul pe care-l dovedea fata. Avea impresia că acesta se putea simţi până la ultima grindă a casei. „Dar aşa sunt femeile!” îşi spuse. „Peste tot în lume!” Deretică, se fac frumoase, iar apropierea unui bărbat le alarmează automat. Da, aşa erau – şi Wedelmann era convins de acest lucru.

Apariţia unor ochi curioşi sub un păr ciufulit şi blond îl smulse pe Oberleutnant din asemenea exerciţii de gândire. Din capătul scării de lemn îl priveau pătrunzător nişte ochi de copil. Era chipul unei fetiţe de vreo zece ani.

Ei, tu! o strigă Wedelmann, prietenos.

— Porc de câine! spuse copilul în germană, la fel de prietenos.

Wedelmann rămase perplex.

— Ce-nseamnă asta? întrebă el. Ce vrei? Eu îţi spun: „Bună ziua”.

Şi Wedelmann repetă cuvintele, cu un accent clar, pe un ton foarte cordial:

— Bună ziua!

— Bună ziua, porc de câine! răspunse copilul, la fel de cordial.

Wedelmann clătină puternic şi iritat din cap. Ce se petrecea aici? se întrebă. Însă nu reuşea să-şi răspundă la întrebare. Asta-i Rusia, n-ai ce-i face! gândi el. Apoi, bătu

din nou la uşa îngustă.

— Imediat! strigă Natalia. Vă rog să aveţi răbdare.

„Deci, vrea să facă o impresie bună, pentru că nu suportă s-o iau prin surprindere”, îşi spuse el. „Femeile astea! Ce-o fi făcând de fapt? Nu cred să aibă vreun scop practic, fiindcă, la urma urmei, e ca şi intangibilă”. Iar intenţiile sale le putea desemna, cu sinceritate, onorabile. Încă din primul sfert de oră, ea îl făcuse să priceapă că era vorba de o prietenie curată, mai mult spirituală, unde „prietenie” trecea drept un termen chiar mult prea generos. Şi totuşi! Şi totuşi! Ce-o îndemna să se aranjeze într-atât şi să-l lase să aştepte? Asta nu putea fi decât pură cochetărie, conchise Wedelmann, cu îndrăzneală.

Natalia deschise uşa. Părea cam fără suflu, pentru că ochii îi străluceau fierbinţi, iar faţa ei plinuţă era îmbujorată. Părul îi atârna cam răvăşit pe frunte.

Wedelmann rămase uşor dezamăgit: nu se făcuse frumoasă pentru el! Dar atunci, de ce zăbovise?

Fata îl pofti în camera ei minusculă, mai degrabă de dimensiunea unei cămări. Cunoştea deja puţinele obiecte din această încăpere: un pat, o masă cu câteva cărţi şi câteva caiete, un scaun şubred şi o sobă. Într-un colţ, o ladă acoperită cu ziare, tăiate co grijă. Totul foarte primitiv, dar foarte curat.

— Aşezaţi-vă, îl îndemnă Natalia, în germana ei şcolărească. Vă rog.

El se lăsă precaut pe pat. I se recomandase acest fel de a se aşeza încă de la prima sa vizită, cu motivaţia credibilă că scaunul nu ar fi suportat greutatea lui.

— Vreţi ceai? întrebă ea.

Wedelmann încuviinţă şi privi atent cum mânuia ceaunul de pe sobă. Avea umeri laţi şi, după cum vedea el, rotunjimi frumoase… „Dar acest lucru, nu mă priveşte”, îşi spuse Wedelmann.

— Am avut un samovar adevărat… începu ea.

— Ştiu, spuse Wedelmann cu zel, bucuros că-şi puţea

ocupa mintea şi cu alte lucruri. Ştiu că aţi avut un samovar adevărat, însă nemţii vi l-au rechiziţionat. Aţi mai avut şi câteva ceşti şi mai multe pahare. Şi alea v-au fost rechiziţionate. Acum nu mai aveţi decât o ceaşcă şi un pahar.

— Sunteţi prost dispus, constată Natalia şi-l privi cu atenţie. Sunteţi supărat. V-aţi supărat pe dumneavoastră înşivă? Sau aveţi necazuri? Ce s-a întâmplat?

— Ce să se-ntâmple cu un porc de câine! zise Wedelmann şi se strădui să zâmbească.

— Ah! exclamă Natalia. V-aţi întâlnit cu aia mică a noastră, sărmana. V-a ieşit în cale.

— A urcat în urma mea.

— Nu trebuie să fiţi supărat pe copil. Cineva a învăţat-o să folosească expresia aia urâtă.

— Nemţii, probabil.

— Desigur. Cine altcineva? Copilul habar n-are ce spune. Nu ştie decât cuvântul ăsta în germană. Şi-l spune fiecărui neamţ. N-ar trebui să fiţi supărat pe sărmana micuţă.

— Probabil că nemţii i-au omorât părinţii!

— Aşa e! încuviinţă Natalia, cu o strângere de inimă. Chiar aşa!

Wedelmann luă ceaşca pe care ea i-o întinse, fără un cuvânt, şi o aşeză pe genunchi. O privi cu plăcere pe fată, oricât ar fi crezut că se străduia să n-o facă.

Natalia era de talie mijlocie, cu o siluetă plinuţă şi bine conturată. Mâinile ei cu degete lungi trădau o nervozitate greu stăpânită. În ochii săi negri sclipeau atât tandreţe, cât şi răceală.

— Ne urâţi pe toţi, aşa-i?

Natalia clătină din cap. Părul ei lins abia. se clinti.

— N-aş spune. Dar cum aş putea să vă iubesc?

— Nu înţelegeţi… nici măcar acest lucru?

— Pentru ce trebuie să fiţi aici?

— Să lăsăm povestea asta, spuse Wedelmann. Să

vorbim despre altceva.

— Nu există altceva!

Wedelmann puse ceaşca jos cu grijă şi scoase meticulos din buzunarul mantalei pacheţelul îngust pe care Soeft i-l pusese la dispoziţie. I-l întinse fetei.

Ea ezită. Mâinile îi deveniră ceva mai nervoase ca de obicei.

— N-am dat nimic în schimb. Ce trebuie să fac? întrebă Natalia.

— Nimic, răspunse Wedelmann, absolut nimic.

Ea nit pricepea cât îi era de fidel, cu totul dezinteresat.

— Luaţi-l. E un cadou. E ciocolată.

Natalia întinse mâinile.

— Un cadou? Fără obligaţii?

— Desigur! exclamă Wedelmann, sincer înspăimântat de neîncrederea ei. Şi dumneavoastră îmi oferiţi ceva! Nu simţiţi?

— Eu să vă ofer ceva – ce?

— Simpla dumneavoastră prezenţă! Faptul că pot să fiu aici. La dumneavoastră mă simt ca într-o altă lume. Uit ce se află în faţa colibei în care sălăşluiţi. Gândesc altfel. Respir altfel. Sunt un alt eu. Ăsta e un mare cadou!

Natalia luă ceaşca pe care Oberleutnantul o pusese jos, se «plecă, şi el avu senzaţia că simţea pe faţă răsuflarea ei. Îi întinse apoi ceaşca.

— Mulţumesc, spuse Wedelmann.

Când dădu să bea, vărsă puţin din ceai. Râseră amândoi. Pe urmă, chipul ei deveni brusc stacojiu, de parcă s-ar fi speriat de mine însăşi.

Cineva bătu la uşă, ezitant şi abia perceptibil. Natalia se ridică în grabă, merse pe vârfuri şi întredeschise uşa. Privi afară. Apoi, vizibil uşurată, după ce-l recunoscu pe vizitator, rosti câteva cuvinte ruseşti, care sunau foarte prietenos, şi deschise uşa cu totul.

În prag stătea fetiţa cu ochi curioşi. Îl privea uimită

pe Wedelmann. Natalia trase copilul în cameră.

Învelită într-un veşmânt ce semăna cu un sac, micuţa se balansa, grozav de încurcată, de pe un picior pe altul. Îşi apăsă mânuţele împreunate pe burtă şi nu-l slăbi din ochi pe Wedelmann. Deodată, zâmbi încrezătoare şi din cale-afară de înduioşător. Deschise gura şi rosti copilăreşte:

— Porc de câine!

— Copilul vă iubeşte, spuse Natalia.

— Aud, zise Wedelmann, nesigur.

Natalia rupse pacheţelul pe care îl adusese Oberleutnantul, frânse o bucăţică de ciocolată şi i-o dădu micuţei, Aceasta o înşfăcă încântată şi o pipăi cu emoţie. Apoi muşcă din ea lacom.

Natalia o împinse încet către Wedelmann şi-i vorbi insistent, aproape rugător, în ruseşte. De două ori se auzi cuvântul german „mulţumesc”.

Copilul întinse mânuţele înspre Wedelmann şi spuse cuminte:

— Mulţumesc, porc de câine.

Wedelmann tresări. Îi aruncă Nataliei o privire neajutorată şi totodată furioasă. Aceasta îi făcu un semn binevoitor cu capul. Încercă să apuce mâna copilului cu gingăşie, după care fetiţa alergă afară, în culmea fericirii.

— Câteodată e foarte plăcut să fii un porc de câine, spuse Wedelmann, cu amărăciune.

— Nu vă supăraţi, zise Natalia, aşezându-şi protectoare mâinile peste ale lui.

El îi apucă degetele, o mângâie până spre încheieturi, apoi pe braţ în sus.

Ea se smulse cu putere. Ceaşca alunecă pe podea şi se sparse.

— Nu! strigă Natalia. Asta nu! Vă rog, asta nu! După aceea şopti: Vă rog!

Wedelmann era zăpăcit. Se ridică în capul oaselor şi se rezemă pe spate.

— Scuzaţi-mă, spuse el. N-am vrut să vă jignesc. M-am purtat ca…

Cineva ciocăni puternic în uşă. Wedelmann tresări, speriat. Nu-l auzise venind pe cel care ciocănise. Şi, având în vedere că scândurile din podea trosneau, ar fi trebuit să-l audă.

Natalia se zăpăci iarăşi. Îşi netezea rochia cu mâinile, din nou neliniştite, deşi totul era în ordine. O roşeaţă uşoară îi acoperea faţa rotundă. Şi, până să scoată vreun cuvânt, cineva deschise uşa cu băgare de seamă.

Wachtmeisterul Asch îşi strecură uşor capul înăuntru.

— Deranjez cumva? întrebă el.

— Nu, deloc! exclamară Natalia şi Wedelmann aproape la unison.

Asch rânji amabil.

— Îmi pare rău, dar deranjamentul ăsta chiar n-a putut fi evitat. Oberstul vrea să se delecteze cu imaginea dumneavoastră, Herr Oberleutnant. Şi asta cât mai repede.

— Imediat, spuse Wedelmann, bine dispus, şi se ridică.

Era bucuros că putea să pună capăt astfel situaţiei penibile pentru el.

Între timp, Asch îi ocupă locul şi se făcu comod.

— Nu-i chiar atât de mare graba, zise el. Dar, dacă doriţi, eu nu vă reţin. Am adus şi maşina dumneavoastră, e jos. O să vă reprezint aici cu demnitate.

— Bineînţeles că dumneata vei veni cu mine, Asch, spuse insistent Oberleutnantul Wedelmann.

— Trebuie neapărat? se interesă Asch şi o privi binevoitor pe Natalia.

— Ne putem lua rămas-bun, Fräulein Natalie? întrebă Wedelmann, ca un cavaler desăvârşit ce era, evitând cu greu privirile uluite pe care i le arunca Asch.

— Vă rog să reveniţi cât de curând, spuse Natalia încet.

— La revedere, Nataşa! salută Asch, rânjind. Vă aştept jos! strigă el către Oberleutnant înainte de-a ieşi.

Wedelmann îl urmă pe coridorul din scânduri. Coborâră cu grijă, unul după altul, pe scările fără balustradă. În uşa deschisă stătea fetiţa blondă, privindu-l radios pe Wedelmann.

— La revedere, porc de câine! strigă copilul, sincer.

— La revedere, mucoaso! răspunse Asch, indiferent.

Wedelmann aşteptă puţin până când Asch se îndepărtă. Apoi se urcă în Kübelul decapotabil şi se lăsă condus în oraşul de garnizoană, la Oberstluschke.

În timp ce maşina se târa pe drumurile desfundate, gândurile sale erau la Natalia, pe care acest Asch o numise pur şi simplu „Nataşa”. Şi asta doar după fix cinci minute. Cât de simplu putea fi acest Asch.

— Mai întâi, la Statul-Major al regimentului – sau direct la comandant? întrebă şoferul, obligat să reia întrebarea, înainte de a căpăta un răspuns.

— Direct la Oberst Luschke, spuse Wedelmann.

Maşina gâfâia pe şoseaua accidentată. Cerul atârna greu. Era încărcat de zăpadă, de o zăpadă grea şi apoasă de primăvară. Wedelmann continua să se gândească la Natalia.

— Am ajuns, anunţă şoferul.

Wedelmann sări din maşină.

— Încălzeşte-te la Cartierul General al regimentului, spuse el. Când termin aici, vin să te iau.

Intră în casa de lemn, în care îşi avea camera comandantul regimentului. Îl găsi pe Luschke la masa hărţilor. Oberstul stătea sprijinit în coate, adus de spate.

— Vino mai aproape, Wedelmann, îi strigă Luschke. Am aici harta sectorului nostru de front. Ce vezi?

— Acelaşi lucru ca şi în urmă cu trei luni, Herr Oberst.

— Devii tot mai comic, Wedelmann. Creierul dumitale se pare că a îngheţat încetul cu încetul. Dar va veni

dezgheţul, dragul meu. Sper asta pentru dumneata.

Wedelmann îi zâmbi precaut comandantului său, iar acesta îi întoarse zâmbetul, crispat. Se înţelegeau bine, dar nu găseau că era cazul să vorbească despre asta.

— Şi acum ce vezi, de fapt, Wedelmann?

— Aceeaşi veche tâmpenie, Herr Oberst. În sectorul nostru, frontul face o buclă. Armata a înfipt un fel de colţ în inamic, şi cam în vârful acestui colţ ne aflăm noi. O retragere a frontului pe sectorul nostru ar fi corijat situaţia. Asta ar fi întărit automat liniile şi ar fi uşurat sarcina trupelor.

— O să te miri, Wedelmann, dar, între timp, armata a observat şi ea lucrul ăsta.

— Sunt uluit, Herr Oberst.

— Armata a recunoscut că e mai bine ca ofensiva de primăvară să fie întreprinsă de o forţă de şoc cât se poate de compactă şi fără bucle complicate ale frontului.

— Aşadar, pe un front în linie dreaptă.

— Întocmai, Wedelmann, consimţi mulţumit Mutră-de-Cartof şi-i făcu un semn cu; capul elevului său favorit. Înainte să pornească din nou hărmălaia, ne vom desprinde de inamic şi vom ocupa mai în spate o linie dreaptă a frontului.

Wedelmann privi gânditor pe hartă.

— Întrucât suntem cei mai avansaţi, va trebui să ne şi retragem cel mai mult. Aproape patruzeci de kilometri, socotesc eu.

— Un joc de copii, spuse Wedelmann, cu convingere.

Luschke îşi miji ochii.

— Pentru dumneata, poate, Wedelmann. Dar oare şi pentru Hauptmannul Witterer? El e total lipsit de experienţă.

— Asta se compensează la el prin energie, Herr Oberst.

— Să sperăm, făcu gânditor Mutră-de-Cartof. Câtă vreme însă vei fi dumneata la baterie, nu se poate întâmpla

mare lucru. În orice caz, asta e o chestiune strict secretă, Wedelmann. Deocamdată, în tot regimentul, nu ştim de acest plan decât noi doi. Gândeşte-te mereu la asta când o să faci pregătirile necesare cu toată atenţia. Bateria dumitale va părăsi poziţia ultima, împreună cu infanteria.

— Bateria mea? Herr Oberst se referă poate la bateria Hauptmannului Witterer?

— Dragă Wedelmann, spuse Luschke şi rânji cu suficienţă, nu face aici pe gingăşia jignită. Când mă voi convinge de faptul că bateria a 3-a se va putea lipsi de dumneata, atunci vei vedea pentru ce te am în vedere. Şi atunci vei face o mutră şi mai prostească decât acum, dacă-i posibil. Deocamdată însă, Wedelmann, fă pe dracu-n patru! Mă bazez întru totul pe dumneata.

Unteroffizierii Bartsch şi Ruhnau, porecliţi „siamezii de la garnizoană”, deciseră să-l ia pe Vierbein sub protecţia lor, după ce acesta le plăti un tribut sub forma unei sticle de rachiu. La masa de prânz îl introduseră în tainele frontului din Patrie.

— Trebuie să te faci de neînlocuit, spuse Ruhnau.

— Şi apoi, pe cât posibil, şi invizibil, completă Bartsch.

Vierbein îşi mânca tocana şi încuviinţă din cap fără prea mare interes, din pură prietenie. Nu voia să-i jignească pe cei doi „vânători de noapte”, cum le plăcea lor să-şi spună – „La mine urmează pe listă victima numărul 59!”

— Eu administrez măşti de gaze, spuse Ruhnau. Asta-i o îndeletnicire absolut sigură.

— Iar eu sunt aici şef de hală, zise Bartsch. Câtă vreme cazarma stă în picioare, stau şi eu.

— Şi dacă începe vreun atac aerian? întrebă Vierbein, mestecând, doar pentru a arăta că participă la discuţie şi că ştie să aprecieze încrederea pe care i-o arătau „siamezii”.

— Bombe! strigă Bartsch, cu o uşoară spaimă. Atunci

rămân fără pâine.

— Dacă ar fi măcar bombe cu gaz, spuse Ruhnau, resemnat.

Dintr-odată i se aprinse o lampă şi începu să priceapă că urmările unui atac cu gaze ar reprezenta pentru el o conjunctură strălucită.

— Păi, în cazul ăsta, omule, aş avea o activitate intensă. Ar trebui probabil chiar să mă extind, şi întreaga cazarmă să devină un depozit unic de măşti de gaze. În orice caz, tu, Bartsch, ai avea o ocupaţie nouă şi foarte solidă.

— Nu vreau o ocupaţie, vreau un post.

— Păi asta şi încerc să spun!

Bartsch îi făcu semn unei ordonanţe să se apropie şi, după o privire scurtă şi încurajatoare, îi puse în tăcere farfuria lui goală în mână. Omul dispăru de îndată. Vierbein nu ştiu imediat cum să interpreteze acest gest, pentru că în faţa lui pe masă se afla un blid aproape plin.

Ordonanţa apăru din nou şi-i puse lui Bartsch în faţă o farfurie plină-ochi. Părea să fie exact aceeaşi tocană pe care o mâncau toţi. Însă, când Unteroffizierul începu să-şi amestece cercetător mâncarea, ieşiră la iveală bucăţi mari de came.

— Umflatul de la bucătărie s-a dat pe brazdă, spuse Ruhnau şi-i făcu lui Bartsch un semn cu capul.

La rândul lui, Bartsch îi făcu un semn lui Ruhnau. Încă o dată erau amândoi în deplin consens.

Vierbein, cu atenţia mărită, îşi permise un comentariu:

— O rază apreciabilă de acţiune pentru un administrator de măşti de gaze ori pentru un şef de hală. Cum se face de fapt una ca asta?

— Tu n-ai să rămâi aici? întrebă Ruhnau.

— Nu. Cu siguranţă, nu.

— Şi n-ai de gând să administrezi nici hale şi nici măşti de gaze? întrebă Bartsch. Nici acum şi nici mai

târziu?

— Niciodată. Ai cuvântul meu.

— Atunci e bine.

„Siamezii”, care se simţeau acum „detectori de mine”, mestecau cu răbdare, chiar dacă pe faţă nu li se citea încântarea. Bartsch alese în treacăt câteva bucăţi de carne grasă, iar Ruhnau aruncă un os, cu boltă, peste umăr. Apoi, unul dintre cei doi „spărgători de blocadă” zise:

— Aici suntem oameni de încredere, pricepi?

— Nu, spuse Yierbein sincer, n-am auzit niciodată despre asta.

— Îl ştii pe comandantul nostru?

— Nu. Ştiu doar că se însoară în câteva zile.

— Probabil că de data asta încă va mai putea fi în stare, spuse cel care tocmai terminase de mestecat.

Şi cele două „bombe de apă” se priviră reciproc, rânjind.

Ruhnau comandă apoi trei pahare de bere şi-i permise lui Vierbein să le plătească. Bartsch consideră că ar fi fost bune nişte ţigări, pe care tot Vierbein le plăti. Marfa adusă personal de intendentul de la cantină era de o calitate aproape ca în vreme de pace.

— Aşa-i pe-aici, spuse Bartsch, pufăind. Comandantul habar n-are de toate învârtelile.

— Şi aghiotantul, explică Ruhnau, după ce sorbise din bere, îl ajută în chestia asta.

— Tocmai de-aia comandantul are nevoie de cineva care să-i manevreze prăvălia aşa cum se cuvine.

— Şi ăsta e Oberleutnantul nostru, Schulz.

— Pricep, făcu Vierbein, bănuitor.

— Şi fiindcă Schulz nu poate învârti totul singur, are nevoie de sprijin.

— Iar sprijinul ăsta suntem noi!

Vierbein clătină din cap. Acum pricepuse. „Siamezii de la garnizoană” nu administrau pe-aici numai materiale,

erau şi copoii lui Schulz. Se căutaseră şi se găsiseră.

— Treaba vine cam aşa, zise Bartsch, care permise să se-aducă cea de-a doua bere, bineînţeles tot pe cheltuiala lui Vierbein. După ce-am ajuns zonă de război de interes naţional – cu hidrocentrală, antiaeriană, unităţi de rezervă, un lagăr pentru prizonieri de război şi altele –, aveam urgent nevoie de un comandament local.

— Ei, şi cine e vrednic să ajungă comandant local? în cazul de faţă, comandantul celui mai vechi corp din garnizoană.

— Prin urmare, dobitocul nostru.

— Propriu-zis, Schulz – mai ales acum, când idiotul-şef e ocupat cu însurătoarea.

Vierbein îşi goli dintr-o sorbitură paharul cu bere. Se înecă puţin şi „siamezii" îl bătură camaradereşte pe spinare.

— Nu-i lucru uşor, spuse Bartsch, dar le dăm noi de cap la toate.

— Suntem pur şi simplu de neînlocuit, îl susţinu Ruhnau. Şi, în afară de asta, ştim cam multe.

Vierbein începea încet-încet să se cam lămurească în ce situaţie se afla. Oriunde se întorcea, dădea peste Schulz. Nu era o privelişte îmbucurătoare şi nici n-o putea evita. Schulz trebuia acceptat pur şi simplu, ca un fenomen al naturii.

— O încurcătură pe cinste, spuse el, dus pe gânduri.

Cei doi „vânători de noapte", erau de cu totul altă părere.

— E cât se poate de limpede, zise unul. Poţi scuipa unde vrei – ai să-l nimereşti întotdeauna.

— Cu Schulz n-ai cum s-o scoţi la capăt pe-aici, spuse celălalt, cu convingere.

— Comandantul, explică tărăgănat Ruhnau, un adevărat popândău de rezervist, nu pricepe nimic din militărie. Schulz le ştie pe toate din manual.

— Ăla habar n-are nici de războiul hârtiilor, spuse

Bartsch, cu superioritate. Însă Schulz îl stăpâneşte ca nimeni altul.

— În afară de asta, comandantul nu-i de prin partea locului şi nu cunoaşte zona. În schimb, Schulz a mirosit până acum fiecare căcăstoare din regiune.

— Pe urmă, idiotul-şef vrea să se-nsoare şi are nevoie de Schulz ca de pâinea cea de toate zilele. Nici nu m-ar mira dacă primul plod al comandantului va avea urechiuşele clăpăuge şi botul de bivol ale lui Schulz.

Vierbein era pe deplin edificat. Înghiţi, cu o ţinută rigidă, observaţiile nerespectuoase ale celor doi. Se abţinu să aprobe ceva, dar nu-şi manifestă nici dezacordul. În anii de serviciu militar, prelungiţi ca urmare a campaniilor Führerului, pricepuse totuşi că există o mulţime de legături între cazarmă şi front despre care era mai bine să păstrezi tăcerea.

Comandă şi un al treilea rând, după care se retrase, pentru 9 se putea prezenta „la începutul după-amiezii”, la subunitatea de rezervă, aşa cum i se ordonase. Aici aşteptă răbdător în anticameră o oră încheiată, cu ţinuta sa regulamentară, caracteristică, pregătit să execute orice ordin. Apoi, i se permise să se prezinte la Oberleutnantul Schulz.

Schulz şedea, cu demnitate, la acelaşi birou şi în aceeaşi încăpere de unde, odinioară, comandantul subunităţii, Luschke, îşi stăpânise cazarma până în cel mai îndepărtat ungher. Schulz părea conştient de valoarea acestui loc de onoare; ca urmare, se strădui să înlăture orice îndoială cum că îl meritase ca nimeni altul. Trona ţanţoş în fotoliul său, cu braţele întinse aproape de marginile biroului.

Vierbein dădu raportul, tare şi răspicat, dar în niciun caz tărăgănat. Uniforma şi înfăţişarea lui corespundeau întocmai regulamentului, rămas aproape neschimbat încă de pe vremea răposatului Wilhelm.

Schulz ascultă cu o uşoară satisfacţie acest solo

milităresc şi clătină aprobator din cap.

— Încă n-ai uitat nimic! spuse el, admirativ. Dar nici nu m-am aşteptat la altceva, Vierbein. Cine a trecut o dată prin şcoala mea, ăla stă drepţi şi în groapa comună – sau nu e vrednic să poarte aceeaşi uniformă cu mine.

După ce Oberleutnantul termină de spus ceea ce i se părea absolut necesar, îi permise Unteroffizierului să rămână pe loc. Schulz răsfoi prin hârtii, prefăcându-se că meditează profund. De fapt, ştia prea bine ce voia să spună; chibzuise mult şi, cum credea ti, temeinic.

— Cererile Regimentului Luschke sunt în regulă din punct de vedere formal, spuse Oberleutnantul, care specifică încă o dată că el îl înlocuia – ce-i drept, temporar, însă cu puteri depline – pe comandant, ocupat cu pregătirile de nuntă.

Apoi făcu o pauză artificială, îl privi pătrunzător pe Vierbein, după care se uită lung pe fereastră, apoi din nou cu insistenţă în hârtiile împrăştiate pe birou. Cine n-ar fi avut experienţă cu superiorii, ar fi trebuit să admită că Oberleutnantul tocmai se lupta să ia ultimele decizii.

— Formal, spuse Schulz din nou, domol, totul e în regulă. Teoretic, predarea de oameni şi de materiale ar putea să fie deja efectuată. Numai că eu sunt un om al practicii, Vierbein.

Unteroffizierul nu îndrăzni să-l contrazică, fiindcă acest lucru era clar; numai că viziunea lui Schulz asupra „practicii” era diferită de a altora.

— Prin urmare, conchise Vierbein, trebuie să-i raportez Oberstului Luschke…

— Că totul e în bună regulă, interveni Schulz.

Acum, Unteroffizierul era atât de nedumerit, încât nu mai pricepea absolut nimic, ceea ce îi şi comunică Oberleutnantului.

Schulz zâmbi cu superioritate, dar fără urmă de amabilitate.

— Eu, ca om al practicii, accentuă el din nou, nu-mi

pot lua răspunderea să livrez aşa, pur şi simplu, oameni şi materiale. Vreau să livrez oameni instruiţi şi materiale verificate. Pricepi, Vierbein?

— Cred că da, răspunse Unteroffizierul, încercând cu greu să-şi ascundă mirarea.

Oberleutnantul Schulz, cu totul pătruns de ceea ce credea el a fi gândurile şi conexiunile sale adânci, nu remarcă modul incorect în care i se adresase Vierbein.

— Unteroffizier Vierbein, spuse Schulz, de data asta cu o logică zdrobitoare, doar ai învăţat să aştepţi. Aşadar, vei aştepta! în primul rând, trebuie terminate instruirea soldaţilor şi verificarea aparatelor de transmisiuni. Abia după aceea îmi voi putea asuma răspunderea de a pune totul la dispoziţia frontului.

— Şi când va fi asta, Herr Oberleutnant?

— În patru sau cinci zile. Pe urmă, va avea loc tragerea. Douăzeci şi patru de ore mai târziu, regimentul va primi tot ceea ce” solicită.

— Am să-i raportez asta Oberstului Luschke, anunţă Vierbein, lăsând chiar să se întrevadă că un asemenea raport putea fi periculos.

Fără să cunoască deloc puternicele legături de care dispunea Oberstul Luschke, Schulz primi cu detaşare această explicaţie. Şi gândi: raportează liniştit, răţoiule! Poşta până-n Rusia durează cel puţin o săptămână, şi până când Mutră-de-Cartof va mirosi friptura pe care-o voi face din Vierbein, aici se vor petrece lucrurile aşa cum vreau eu.

— Între timp, spuse Schulz, frecându-şi mâinile, o să activezi la noi. Asta nu-ţi poate strica. Deocamdată, până la rezolvarea misiunii dumitale, eşti consemnat la subunitatea de rezervă. Şi, pe moment, eu sunt subunitatea de rezervă, dragul meu.

Vierbein rămăsese rigid ca un par înfipt în pământ. În clipa de faţă, nici nu-şi dorea să gândească. Îl privi ţintă pe Schulz, aparent cu un aer de subordonat.

— O să găsim noi lucrul potrivit pentru dumneata, îi făgădui Oberleutnantul. Doar nu eşti chiar un prostănac.

— Pot să-l rog pe Herr Oberleutnant să mă învoiască astăzi după-amiază? întrebă Vierbein, cu ultima fărâmă de corectitudine.

— Păi, de ce nu! tună Schulz. La urma urmei, oameni suntem. Vii de pe front, vrei să te bălăceşti şi tu. Am toată înţelegerea, dar, fii atent, băieţaş! Nu cumva să vii cu vreo blenoragie sau altceva. Aici nu ştiu de glumă, Vierbein. Sunt absolut ferm pe poziţie. Pentru că eu consider aşa ceva drept automutilare. Ai priceput?

Până la urmă, Schulz îl puse pe liber, specificând încă o dată, din bogăţia experienţei sale practice, că în ziua de azi trebuie să fii precaut şi cu „femeile măritate, şi chiar cu miresele”, fiindcă nimeni nu putea şti prea bine unde îşi „vârâse războiul coada”.

Unteroffizierul Vierbein se consideră norocos că scăpase deocamdată de Schulz şi părăsi cazarma în grabă. Se îndreptă aproape alergând spre *Café Asch*, indiferent la oamenii careţi ieşeau în cale şi chiar la primăvara timpurie, cu pomii ei deja înmuguriţi. Doar pe superiori îi luă în seamă Vierbein.

La *Café Asch*, „permisionistul” era aşteptat cu nerăbdare. Ingrid – imaginea pură a unei iubite de război – i se aruncă la piept, îl îmbrăţişă strâns şi-l sărută, privindu-l cu ochi scânteietori. Când zări Crucea de Fier clasa I, îl sărută din nou.

— Sunt foarte mândră de tine, zise ea, cu duioşie.

— Şi eu mă bucur că eşti aici, spuse bătrânul Asch şi-i întinse mâna "permisionistului”. Nu mă deranjează deloc că mai eşti şi erou, pe deasupra.

Îl conduseră pe Vierbein prin localul slab populat – acum, la începutul după-amiezii – până în încăperile din spate, de la primul etaj. Ingrid îl ţinea de mână, iar bătrânul Asch îl luase pe după umeri.

— Povesteşte! îl îndemnă Ingrid, după ce abia se

aşezară.

— Mai întâi să mănânce, interveni bătrânul Asch. Să mănânce şi să bea. Ştiu eu cum e.

— Trebuie să plec imediat, spuse Vierbein, zelos, cu convingerea că va face impresie. Trebuie să transmit un mesaj important.

— Şi mâine e o zi de război, zise tata Asch şi deschise o nouă cutie cu trabucuri.

— Dar mesajul ăsta nu suportă amânare, explică Vierbein.

Acum am vrut doar să trec şi să vă salut.

— Ei, asta-i! făcu bătrânul Asch. Deocamdată eşti aici, şi aici rămâi. Führerul poate să aştepte. Nu zicea c-a fost şi el odată soldat? Tocmai! Aşa că a învăţat să aştepte.

— Totuşi, mesajul e important, tată! zise Ingrid, cu părtinire. Nu-l poţi împiedica să-şi facă datoria.

— Datoria? Să nu aud de aşa ceva! Datorie are şi faţă de noi.

Bătrânul Asch destupă o sticlă. Ca soldat, şi-a făcut în orice caz datoria, chiar mai mult decât atât. Acum, poate să tragă şi el la măsea…

— Ah, tată! făcu Ingrid, cu reproş. Ţie îţi lipseşte orice entuziasm.

— Ăsta-i un defect de care sunt mândru. Să bem în cinstea lui!

Băură, surâzând reciproc. Erau fericiţi să se afle atât de aproape unii de ceilalţi. Privirile lor sclipeau de bucurie şi tandreţe.

Vierbein povesti pe scurt despre Herbert Asch şi făgădui un raport mai amănunţit la un ceas tihnit.

— În orice caz, zise el, o ducem bine, suntem sănătoşi, starea de spirit e excelentă, mâncarea ne ajunge. Nu există motive de îngrijorare.

— Cam aşa scrie şi prin ziare, spuse bătrânul Asch. Şi încă mai există unii care cred toate astea.

Vierbein strânse tandru, dar ferm, mâna Stei care

stătea foarte aproape de el. Simţea o adevărată bucurie s-o poată vedea, să-i audă glasul.

— Copii, copii! exclamă tata Asch, după o pauză lungă, şi-i privi cu admiraţie pe cei doi.

— Ai nevoie de hârtie? întrebă Ingrid. Hârtie şi cerneală?

Vierbein încuviinţă. Bătrânul Asch clătină puternic din cap şi îşi umplu un pahar mare.

— Încep să mă tem din ce în ce mai mult că într-adevăr vom câştiga războiul, spuse el, scuturându-se.

Ingrid şi Vierbein nu-l luară în seamă. Pregăteau împreună mesajul ca pe o acţiune sărbătorească. Fata aduse cerneală şi hârtie, iar Vierbein verifică tocul. Apoi se apucă să scrie, dar încet şi anevoios. Ingrid stătea acum lângă el; se sprijinise protector pe umerii lui şi-l privea cu interes.

După ce aşternu pe hârtie mesajul pentru Oberstul Luschke, Vierbein îl mai citi odată cu atenţie. Adăugă o virgulă şi repetă cu grijă o adunare. Abia pe urmă îl semnă.

— Mesajul merge direct la Oberst, spuse Ingrid, cu o mândrie naivă, şi-i făcu semn tatălui ei.

— Ei şi? Ce-i cu asta? Şi eu expediez scrisori unui General adevărat. Înainte ca războiul să-l facă General, a fost reprezentantul unor firme de maşini, aici, în regiune.

— În orice caz, acum e General, tată.

— Şi eu i-am scris. Şi încă scrisori de somaţie. Pentru că ăla nu e numai General, ci are şi datorii de General.

Vierbein nu-şi permise decât un surâs uşor şi neregulamentar, pe care Asch îl înregistră surprins şi încântat, totodată. Ingrid îl ignoră, cu tact.

— Aşa, făcu ea mulţumită, după ce-l ajută să împăturească hârtia de două ori. Şi acum o să ducem amândoi la poştă scrisoarea cu mesajul tău.

— Mesajul e foarte urgent, spuse Vierbein. Trebuie să ajungă mai întâi la comandantul aeroportului, din

vecinătate, şi de-acolo va pleca direct în Rusia.

— Chiar trebuie? întrebă Ingrid şi abia reuşi, oricât se străduia, să-şi ascundă dezamăgirea crescândă. Cu asta o să pierdem toată după-amiaza!

— E absolut necesar, insistă Vierbein, sincer amărât că nu putea corespunde aşteptărilor fericite ale lui Ingrid. Şi adăugă: Din păcate!

Bătrânul Asch împinse impulsiv în faţă sticla de coniac.

— Ce vremuri! mormăi el. De când am devenit din nou un popor de eroi, nu mai suntem întregi la minte. Câştigăm bine, ce-i drept, dar trăim ca nişte câini. Şi întotdeauna apare câte unul, pe undeva, care aşteaptă să reacţionăm la primul semn. Şi noi ce facem? Ne supunem! Asta ne stă în sânge. Pe toţi dracii!

— E război, tată!

— Păi asta spun şi eu. Dar voi puteţi să luaţi maşina mea de marfă şi să plecaţi împreună. Am nevoie de praf de budincă pentru aşa-zisele torturi.

— Mulţumesc, tată.

— Mulţumesc, Herr Asch.

— Să-i mulţumim Führerului nostru! spuse bătrânul Asch, Lui îi datorăm toate astea.

Hauptmannul Witterer, care se îndrepta plin de elan spre cele dintâi ţeluri ale sale, îl chemase la el, în colibă, pe Unteroffizierul Soeft. Soeft apăru aproape imediat, fapt pe care cei cu experienţă îl găseau remarcabil. Doar Oberleutnantul Wedelmann se mai putea lăuda cu un tratament special din partea regelui aprovizionării.

Soeft intră, salută scurt şi nu prea corect. Apoi privi în jur, căutând o posibilitate să se aşeze. Unteroffizierul Krause, care urma să devină aghiotant aici şi care era dispus să-l însoţească peste tot, ca o umbră, pe Hauptmannul Witterer, făcu repede rost de-un scaun.

Cu acest prilej, Unteroffizierul Krause încercă să-i rânjească lui Soeft, complice. Soeft schiţă şi el un rânjet,

dar mai puţin complice. Javra de Krause, gândi Soeft, trebuie să mai dea mult din coadă pe-aici, până când o să-mi atragă atenţia.

Dar Krause nu era o javră. Era un om cu un orgoliu profund şi dezlănţuit, foarte pornit pe o carieră, pe cât de strălucită, pe atât de fulgerătoare. În 1938, renunţase la catolicism, pentru că acesta îl împiedica să progreseze rapid. Bineînţeles că avea să revină în sânul bisericii catolice dacă vremurile – ceea ce nimeni nu ştia prea sigur – urmau să se schimbe din nou. Încercase şi cu Partidul, dar acesta nu ştiuse să preţuiască o personalitate ca a lui. De când exista însă în armată un Witterer, pentru el, războiul – şi prin acesta cariera lui de Offizier – intra pe un nou făgaş. Toate astea nu aveau câtuşi de puţin de-a face cu convingerea sau cu alte trăiri. El era pur şi simplu un om al faptei, al realităţilor.

Krause plecase în Rusia cu bateria a 3-a ca proaspăt bărbat şi Unteroffizier, şi ca un aspirant promiţător la gradul de Offizier. Dar fusese tratat ca un recrut. Pentru că nimerise într-o adunătură în care oamenii se cunoscuseră temeinic în perioada celor două campanii – din Polonia şi din Franţa.

Iar bateria a 3-a era – după cum bine se exprimase Hauptmannul Witterer – o porcărie. Eficientă, ce-i drept, chiar din cale-afară de eficientă, însă la capitolul disciplină stătea prost. Încă de la început, de pildă, echipa de servanţi a tunului său încercase să-l tutuiască pe el, Unteroffizierul Krause. Ei bine, le arătase dincotro bătea vântul. Puteau să facă aşa ceva cu Vierbein, dar nu cu el!

— N-am nimic împotrivă, Krause, dacă ai s-ajungi aghiotant pe-aici, spuse Soeft cu tupeu, în prezenţa Hauptmannului Witterer. Însă bagă la cap un lucru: în sectorul meu, al aprovizionării, nimeni nu are vreun cuvânt de spus.

— Nici eu, Soeft? întrebă Witterer, amuzat.

— Herr Hauptmann o să bage curând de seamă că la

mine totul merge strună şi o să-mi dea apoi mână liberă, aşa cum sunt obişnuit, răspunse Unteroffizierul Soeft, suveran.

— Dacă lucrezi în spiritul meu, de ce nu?

— Unteroffizierul Soeft e în stare să aprovizioneze şi un regiment întreg, spuse Krause, zelos, împăcând cu măiestrie ambele părţi.

— Cum faci, de fapt, Soeft?

Acesta se eschivă cu modestie, îşi ridică nasul masiv şi miji ochii.

— Totul prin relaţii, Herr Hauptmann!

— Ai avut vreodată probleme? întrebă Witterer, cu oarecare suspiciune.

— Întotdeauna! afirmă Soeft, agitat. Face şi asta parte din serviciu.

— Şi Oberleutnantul Wedelmann? A acceptat asemenea probleme?

— Nici n-a fost nevoie, Herr Hauptmann, fiindcă habar n-avea de ele. Ştia foarte bine că o scoteam singur la capăt, în ipoteza că mi se lăsa mână liberă.

— Doar Wachtmeisterul Asch a încercat câteodată să se amestece, interveni Unteroffizierul Krause, din fundal.

— Dar nici nu i-a căzut prea bine, explică Soeft, cu o linişte suverană. L-am trecut pur şi simplu pe jumătate de raţie şi în curând a revenit la normal.

— Se pare că acest Asch vrea să se amestece peste tot, spuse Hauptmannul Wittèrer.

— Până acum, nici nu l-a împiedicat nimeni, se băgă în vorbă Krause, turnând gaz peste foc.

Soeft stătea cu mâinile în sân şi aştepta. S-ar fi putut amesteca foarte simplu în discuţia asta speculativă, dar n-avea motiv. El, Soeft, o să-şi dreagă supele din timp la focul la care cei doi socoteau că se vor încălzi. De altfel, nu făcea deloc parte dintre inamicii Wachtmeisterului Asch –, dimpotrivă!

Cu excepţia lui Wedelmann şi a lui personal, în

bateria a 3-a nu-l respecta decât pe Asch. Ce-i drept, era un mare căpos, dar poseda al şaselea simţ. Aici îi semăna. Soeft adulmeca proviziile cale de şapte poşte. Asch intuia din vreme unde va lovi războiul. Să te pui cu el direct, ar fi fost aproape sinucidere curată.

— Uită-te la hardughia asta! îi spuse Witterer lui Soeft.

Soeft o privi. Era ca toate celelalte, poate ceva mai spaţioasă şi mai curată. Dar şi mirosea a piele udă şi uscată la foc, a haine putrezinde, a sudoare de bărbat şi a damf de tutun.

— Ăsta-i un grajd, nu un adăpost pentru un Hauptmann, constată Witterer…

Soeft aprobă din cap. Se stăpâni cu uşurinţă să remarce: „V-aţi aşteptat probabil la un palat!” Era omul care nu risca nici măcar un pacheţel de unt de dragul unei poante. Dacă voia, putea să fie un mare taciturn: Şi asta voia în momentul de faţă.

— Unteroffizierul Krause consideră că mi-ai fi de folos în problema asta, Soeft.

— Aşa! Asta crede Unteroffizierul Krause? făcu acesta.

— Dacă e în stare cineva, atunci numai Soeft e acela, spuse Krause, zelos. La relaţiile lui!

Soeft tăcu. Situaţia începea să se limpezească. Hauptmannul Witterer intenţiona să-şi schimbe coşmelia. Soeft nu ştia de ce, dar deocamdată nu conta. Poate că Witterer avea un cult pentru locuinţă – cine ar fi râs de el? Sau voia să primească dame în vizită. Şi de ce nu? Era posibil ca bruneta cu ochii mari de la trupa de divertisment să încerce o dată cum se iubeşte în perimetrul artileriei inamice. O fi vreo nuanţă nouă!

— Ce părere ai, Soeft?

— Orice e posibil la prusaci, la Führer şi la Bunul Dumnezeu, răspunse acesta.

— Deocamdată, ne-ar fi de folos câteva suluri de

hârtie. Hârtie albă. Ca înlocuitor de tapet, spuse Krause.

— Înţeleg, zise Soeft. Hârtie de ambalaj pentru alimente. Ei bine, o să fac rost de trei suluri. Pentru început sunt suficiente.

— Şi lipici, Soeft. Cel mai bun ar fi cleiul pentru tapet.

— Prostii, Krause, spuse Soeft, priceput. O să fac rost de câteva cutii de pioneze. E mult mai practic. Fixezi colile pe perete – la ce bun să le lipeşti? Doar nu rămânem aici o veşnicie.

— Cu lipitul însă iese mai curat!

— Dacă prinzi pionezele cum trebuie, rezolvi treaba. Iar când ne vom schimba poziţiile, vei rula tapetul la loc.

— De acord, consimţi Hauptmannul Witterer. Aşa să faci, Krause. Şi ce altceva îmi mai poţi oferi, Soeft?

— La ce vă mai gândiţi? întrebă curios regele aprovizionării.

— Păi, răspunse Witterer, tatonând terenul, poate să-mi faci rost de un samovar, de câteva pături şi de două scaune.

Trase adânc aer în piept, dându-i lui Soeft ocazia să-l întrerupă, dar acesta nu reacţionă.

Witterer interpretă atitudinea drept favorabilă şi îşi inventaria în continuare dorinţele:

— Poate şi un fel de pat pliant, iar în locul paielor astea putrede o saltea. Mai am nevoie de ceşti, pahare şi farfurii – din fiecare câte două. Şi ce-ai zice de-o pernă?

— De acord, făcu Soeft, generos.

Witterer răsuflă uşurat. Acest Soeft era pur şi simplu nepreţuit! Un izvor în aparenţă nesecat. Asta nu mai era comandant de subunitate, ci director de depozit! Şi, profitând de ocazie, mâi tatonă puţin terenul.

— Ai cumva şi-un covor, Soeft? Unul mic?

— Am să renunţ la unul dintr-ale mele, răspunse acesta.

Krause îi aruncă o privire triumfătoare lui Witterer,

care clipi mulţumit.

— Şi încă ceva, dragul meu Soeft. Doar ştii că am ordonat să se facă pregătirile, necesare pentru o reprezentaţie a unei trupe de divertisment?

— Sunt la curent, spuse Soeft, vizibil interesat. După informaţiile mele, l-aţi făcut pe Asch grădinar în această problemă.

Witterer rămase o clipă descumpănit, dar nu se lăsă distras de la intenţia lui iniţială.

— În orice caz, atunci când vor sosi artiştii, vreau să organizez o mică întâlnire în particular. Ce părere ai?

— Se face, acceptă Soeft, mulţumit, întinzându-şi picioarele în lături. Întotdeauna am avut o slăbiciune pentru trupele de divertisment.

Soeft se gândi la zilele fericite din Franţa. Şi, ca de obicei, se simţea profund mişcat. Doamne, ce timpuri mai fuseseră alea! Acolo, divertisment! Cum arăta fata aia – n-o chema Yvonne? – cu picioarele lungi şi fundul bombat…

— Cu ocazia ăsta, aş propune să oferim o mică gustare şi câteva băuturi alese, spuse Witterer.

Soeft se smulse cu greu din amintirile sale şi încuviinţă din cap. Apoi zise:

— Icre negre şi vin de Crimeea.

Witterer ciuli urechea. Figura sa în general inflexibilă dădea semne de încântare.

— N-ar fi rău deloc, zise el. Ar fi chiar excelent. Şi poţi pune la dispoziţie toate astea, Soeft?

— În orice cantităţi! se oferi Soeft, cu detaşare. Cine n-a gustat icrele negre şi vinul de Crimeea o să aibă ocazia de a le savura. Pentru mine, n-au nicio semnificaţie. Eu prefer şunca fiartă şi şampania franţuzească. Dar şampania seacă! Nu dulcegării şi nimic colorat. Iar temperatura trebuie să fie şi ea potrivită. În bagajul meu personal am un termometru special pentru şampanie.

Witterer tăcu, respectuos, iar Krause îi făcu triumfător un semn cu capul. Promisese prea multe? Prea

puţine! Era omul un geniu într-ale aprovizionării? Era! Şi Krause se simţea de parcă el însuşi ar fi băgat icrele negre în cutii şi ar fi tras vinul în sticle.

— Da, Franţa asta! oftă Soeft din rărunchi şi încercă zadarnic să-şi întindă şi mai mult picioarele. Cât de dor îmi e de ea! Aveam trei pivniţe pline la îndemână şi o centrală pentru schimb de delicatese – invenţia mea personală. Să nu mai vorbim de propriul meu local. Cum spuneam: Franţa! Acolo te puteai extinde. Aici însă îmi irosesc talentele.

— Ei, ei, Soeft! făcu Witterer, amuzat. Ce scoţi de-aici, din ţara astă, îmi e de-ajuns.

— Nimic, în comparaţie cu Franţa!” spuse Soeft, solemn. Şi cu siguranţă veţi înţelege asta, Herr Hauptmann, fiindcă vă este cunoscută importanţa divertismentului.

— Fireşte. Soldatul are nevoie şi de puţină variaţie, şi trebuie să i se ofere.

— Să v-audă Führerul! zise Soeft. În ultima jumătate de an, am aşteptat în zadar asemenea vorbe.

— Divertismentul se pare c-a fost un domeniu complet neglijat pe-aici.

— Complet neglijat, Herr Hauptmann! veni ecoul vocii lui Krause.

— Din păcate, nu există înţelegere pentru aşa ceva, explică Soeft. Când am vrut să organizez un „zbang” aici…

— Un ce? întrebă Hauptmannul, sincer surprins.

— Un „zbang”! repetă Soeft, şi asta suna de parcă ar fi fost apărătorul unei cauze nobile, de-a dreptul patriotice. Un bordel. O casă de plăceri. Felurite cuvinte pentru aceeaşi chestie.

— Pricep, spuse Witterer, puţin cam neajutorat.

— Când ne-am împotmolit aici, în Ajunul Crăciunului, am ştiut imediat că va dura luni de zile până când ne vom urni din nou.

Atunci, ar fi trebuit pregătit imediat totul pentru

administrarea timpului liber. Pe scurt: eram gata să organizez un „zbang”. s

— Aha! făcu Witterer, continuând să fie nedumerit.

— Deloc simplu, asigură Soeft, cu un zel neobişnuit. Ia închipuiţi-vă câte probleme! În ţara asta! Numai fecioare şi babe. Dacă o întrebi pe una ce-i aia sexualitate, ţi-o confundă cu o instalaţie electrică. Atât sunt de înapoiaţi pe-aici. Nici pomeneală de Franţa. Dar aş fi scos-o eu la capăt. Aş fi reuşit!

— Cu siguranţă, spuse Witterer. i

— Nu prea era „material” din belşug, însă pentru unităţi mai mici era de-ajuns. Asta s-a dovedit clar, în ultimele luni, la unele eşaloane; Cunosc mai multe unităţi care au o duzină de târfe pe statele de plată. Şi de ce n-ar fi posibilă una ca asta aici, pe front? Că doar aici avem cea mai mare nevoie.

— Şi cine ţi-a sabotat planurile, Soeft? întrebă Unteroffizierul Krause, mereu la pândă.

Krause zâmbi uşor, fiindcă ştia răspunsul.

— Bineînţeles. că Asch, spuse Soeft, cu un regret sincer.

Wachtmeisterul Asch e cu siguranţa un bun organizator – asta nu i-o poate contesta nimeni. Dar pentru genul ăsta de organizare n-are niciun talent.

căsătorit, zise Witterer. I-am verificat hârtiile personale. Se pare că-i căsătorit chiar temeinic.

Şi Hauptmannul se felicită în taină că i-l repartizase tocmai pe acest Asch Lisei, fata care, se vede treaba» avea o fire cam aventuroasă. Asta, găsea el, era o mutare bună de şah, dacă nu chiar genială.

— Să nu exagerăm, spuse Soeft. Ăsta e, cu tot respectul, un bărbat întreg. N-are nimic împotriva muierilor. Dar e pentru vânătoarea liberă şi categoric împotriva oricărei organizări în acest domeniu.

— Interesant, făcu Witterer, dus pe gânduri.

— În Franţa însă a fost cu totul altfel. Acolo mă

puteam impune aproape fără probleme. Şi Wedelmann închisese ochii. Iar Asch, ce-i drept, nu mi-a frecventat casă, dar nici n-a şabotat-o. Mai mult nici nu voiam.

— Cum? în Franţa bateria a avut propriul ei „zbang”? întrebă Witterer mirat.

— Cam aşa ceva, răspunse Soeft, cu mândrie. Şi a fost aproape exclusiv meritul meu, cu toate că nu vreau să diminuez rolul Hauptwachtmeisterului. Măsurile sale administrative s-au dovedit destul de utile. Şi nimeni n-a contestat utilitatea unei asemenea întreprinderi.

— În afară de Asch! interveni Krause.

Soeft făcu un gest cu mâna, a lehamite. Tema sa favorită îl captiva.

— Vedeţi dumneavoastră, spuse el, un asemenea stabiliment e o instituţie care întreţine puterea combativă.

— Cum adică? întrebă Witterer, pentru care această discuţie era o noutate.

— Pe de o parte, continuă Soeft, Cu o mare participare lăuntrică, fetele ridică moralul trupei. Bine regulat – bine dispus. Şi, nu în ultimul rând, înseamnă caritate. Pe urmă însă fiecare soldat simte o anumită nevoie trupească. Întrucât aceasta creşte automat într-un război de poziţii şi sporeşte procentual odată cu înaintarea frontului, trebuie luată în considerare.

— Hm, făcu Witterer.

— Conducătorul de trupe, conştient de responsabilitatea sa, spuse Soeft, de parcă ar fi dictat o prevedere regulamentară, n-are voie să se eschiveze de la astfel de probleme. Trupul îşi cere dreptul şi, într-un asemenea stadiu, naturile primitive sunt înclinate spre viol. Cei sensibili, mai rar întâlniţi, caută zadarnic. Ceilalţi însă se năpustesc asupra primei muieri care le cedează. Şi tocmai aici e problema. Există pericolul bolilor venerice, care-l scot automat pe bărbat din luptă. Deci, se ajunge la distrugerea forţei combative. Iar pentru a evita una ca asta, trebuie organizate „zbanguri”.

— Pare logic, făcu Witterer, cu o uşoară ezitare. Pare destul de logic.

— Aşa şi este, constată Soeft, cu convingere. Sau poate vă închipuiţi, Herr Hauptmann, că acele câteva iepuroaice de la trupa de divertisment satisfac, fie şi numai parţial, cererea?

— Uşurel, Soeft, uşurel! zise Witterer, ameninţător. Fără asemenea comparaţii. Eşti mai mult decât îndrăzneţ. Aici e vorba evident şi de doamne de societate.

Soeft rânji, netulburat.

— De ce-mi povestiţi mie lucrurile astea, Herr Hauptmann? Mai bine i le-aţi comunica Wachtmeisterului Asch. El are mai multă iievoie de ele. La urma urmei, chiar dumneavoastră personal l-aţi trimis la sursă.

— La fel de bine ai fi putut veni dumneata la mine, spuse Lisa

Ebner, privind cu superioritate în jur. Sau îţi închipui că mă poţi comanda ca pe soldaţii dumitale?

— Asta o las în seama altora, spuse Asch, de-a dreptul ostil.

— E o aluzie la Hauptmannul Witterer?

— De ce nu-l întrebi dacă se simte lezat? Dar acum amână chestiunea pentru mai târziu. Deocamdată, aşază-te.

Lisa Ebner îl privi pe Asch ca pe un animal ciudat, şi încă slobod. Apoi aruncă din nou o privire în jur, pufnind cu dispreţ pe năsucul ei simpatic.

Se aflau în camera principală a Căminului de soldaţi numărul 1, din oraşul de garnizoană. Semăna întrucâtva cu o sală de aşteptare prăpădită de clasa a treia, din care nu lipsea dècât orarul cu mersul trenurilor. Oricum, pe pereţii scorojiţi atârnau câteva afişe de propagandă, însă dintre cele care îndemnau la rezistenţă. Nici Führerul nu lipsea.

Erau de faţă doar câţiva soldaţi, pentru că nu sosise încă ora adevăratei aprovizionări. Mult aşteptatul şi întăritorul sfert de litru de vin amestecat se distribuia

întotdeauna abia după lăsareajntunericului. Toţi cei iniţiaţi renunţau cu mărinimie la ceaiul de după-amiază sau la supa cu pâine. Dar cei prezenţi erau în majoritate nişte nqvici rătăciţi.

Într-un colţ Jatra încontinuu un difuzor. Nimeni nu-l băga în seamă. Urletele staţiilor de difuzare făceau parte din acest război, ca aerul pe care-l respirai.

Lisa Ebner se strecură pe o bancă şi se aşează în faţa lui Asch. Îşi potrivi în mod reflex rochia, pentru că avea senzaţia, uşor penibilă, că i se urmărea fiecare mişcare. Se strădui să-l privească pe Asch cu condescendenţă, ceea ce nu părea să-l impresioneze prea mult.

— Nu sunt angajata dumitale, spuse ea.

— Nici n-a fost vorba despre asta, replică Asch.

— Atunci să te porţi altfel cu mine!

— Cum? Ca şi cu un ou crud?

— Eşti imposibil! strigă Lisa, iar ochii ei mari scânteiară, jigniţi. Eşti de-a dreptul impertinent! Unii ar fi fericiţi să stea aici cu mine. Dumneata însă îţi închipui că-mi faci d favoare. Ce-ţi imaginezi de fapt?

— Mai bine nu mă-ntreba.

— Sau asta-i tactica dumitale?

— Draga mea domnişoară Ebner, i se adresă Asch, privindu-şi cu detaşare mâinile. Eu sunt însurat.

— Ai mai spus-o. Aşadar, «lasă placa asta! Ori face parte tot din tactica dumitale?

Asch se sprijini în coate, se aplecă peste masă şi o privi cu ochii mari.

— Dragă domnişoară, ca femeie nu mă interesezi câtuşi de puţin! Pentru mine eşti doar un partener de negocieri, cum ar fi unul de la depozitul de provizii sau de la magazia de sicrie. Intenţionez să discut cu dumneata o chestiune de serviciu – şi-atât. Pentru chestiuni personale, nu sunt disponibil.

— Asta să fie din nou o săgeată împotriva Hauptmannului Witterer?

Asch clătină încet din cap, dând astfel limpede de înţeles că o considera căpăţânoasă.

— L-am trimis pe unul dintre camarazii mei la locul de cazare al trupei dumitale de divertisment, ca să se arate cineva pe-aici îndreptăţit să negocieze cu mine – cine, mi-e absolut indiferent. N-am venit personal în coşmelia voastră ca să nu deranjez vreo idilă. Presupuneam că va apărea însoţitorul vostru masculin – vrăjitorul şi cărăuşul de bagaje. Dar nu mă aşteptam să apari dumneata. Şi pe urmă mi-e indiferent.

— Aşa!

— Absolut indiferent.

— Ei bine, spuse Lisa Ebner, cu o hotărâre greu stăpânită. În orice caz, ne-am împărţit munca organizatorică în cadrul echipei. S-a stabilit ca reprezentaţia specială care va avea loc la voi s-o pregătesc eu. Aşa că, vă convine sau nu, va trebui să dai ochii tot cu mine.

— După cum vezi, dau ochii cu dumneata, spuse Asch, împăciuitor, şi se rezemă din nou pe spate.

Pe urmă, o căută din priviri pe sora Betty şi-i făcu semn cu mâna. Aceasta se apropie fără grabă şi se postă în faţa lor. Asch se uită la ea prietenos.

— Dumneavoastră sunteţi sora Betty, aşa-i? se interesă Asch şi o cercetă pe femeia corpolentă şi mămoasă cu o simpatie crescândă.

— De unde ştiţi, Herr Wachtmeister? întrebă ea, ferm.

— După descrierea pe care-am primit-o, ar trebui ca dumneavoastră să fiţi sora Betty.

— Aţi primit o descriere a mea? întrebă înspăimântată sora.

— Vă transmit salutări de la Unteroffizierul Soeft. Sunt din bateria lui.

— Deci, aşa arată prietenii geambaşului ăla scăpătat de Soeft. Mi i-am închipuit cu totul altfel! Dar dumneata

faci o impresie relativ normală, Herr Wachtmeister.

— E o aparenţă înşelătoare, spuse Lisa Ebner, cu convingere.

— M-ar fi mirat! exclamă sora Betty şi-i făcu fetei un semn energic cu capul. Dar acum, fiindcă tot eşti aici, nu vreau să-l dezamăgesc pe Soeft. Aşadar, cevrei să bei?

— Dacă mi-e permis să aleg, spuse Asch, dintr-odată vesel, atunci o bere. Însă una cu spumă! De luni de zile n-am mai băut aşa ceva.

— O s-o capeţi, spuse sora Betty, cu o amabilitate aspră. Şi dumneata, domnişoară?

— O cafea, se poate?

— De ce nu, spuse energica soră. Bineînţeles. Şeful ăla de bandă de hoţi, Soeft, o să aibă el grijă să facă rost de altă cafea.

Sora se îndepărtă, duduind pe podeaua de scânduri, care cedă. Întregul stabiliment soldăţesc părea să se clatine.

— Îmi aminteşte de soacră-mea, spuse Asch.

— Şi asta nu-i decât o iluzie optică, zise Lisa Ebner, uşor iritată. În apropierea frontului, femeile sunt în mod clar doar ceva de rezervă! Mereu vă amintim de câte cineva! Când suntem tinere, de domnişoara mireasă, când suntem bătrâne, de doamna mamă. Încet-încet, lucrul ăsta nici nu mai pare curios.

— Se vede treaba că ai adunat multe experienţe, spuse Asch. De când eşti în branşa asta?

— Pe front, mă aflu pentru prima oară.

— Nu te afli pe front, ci în spatele frontului, o corectă Asch, amabil. Şi unde ai activat înainte? N

— În Lazaret.

— Foarte bine, spuse Asch. Acolo îţi e locul. Dar nu prea cred să-l fi cunoscut acolo pe Hauptmannul Witterer al dumitale.

— Nu e Hauptmannul *meu!* Nu ţi-am spus? Face

parte dintre cunoscuţii mei – asta-i tot.

— Mai ştii şi alţii din aceeaşi tagmă?

— Cu riscul de a te nelinişti – o mulţime! De exemplu, pe Majorul Bär, şi pe Hauptmannul Runge, şi pe Majorul von Falckenstein. Iar apoi şi…

— Mi-ajunge! făcu Asch, ostil.

— Nume ca astea îţi pot înşira cu zecile!

— Fă o listă, multiplic-o şi împarte-o pe la toţi cei interesaţi – ca pe un fel de certificat de capacitate, de evidenţă a realizărilor sau cum vrei să-i mai spui.

Lisa Ebner îl privi cu ochii din ce în ce mai mari. Şi ochii ăştia erau adânci şi trişti. Erau, i se păru lui Asch, ochi de copil. Şi încet, foarte încet, se umplură de lacrimi.

— De ce spui aşa ceva? întrebă ea, aproape deznădăjduită. Drept cine mă iei? De ce crezi că eu… că eu…

Lisa începu să plângă. Lacrimile grele i se rostogoleau pe faţă şi picurau pe tăblia aspră a mesei. Şi plânse în tăcere, cu gura uşor întredeschisă. Umerii îi rămaseră nemişcaţi.

— Nu plânge! spuse Asch, total neajutorat. De ce plângi?

Wachtmeisterul privi din cale-afară de încurcat prin încăpere, bucurându-se de faptul că nu erau de faţă decât vreo câţiva soldaţi, care, pe deasupra, nici nu observaseră ce se petrecea la masă lui.

Lisa continua să plângă. Tăcută. Înmărmurită.

— Stăpâneşte-te, spuse Asch. Doamne, dacă fiecare ar începe numaidecât săplângă…

Sora Betty se îndreptă spre masa lor, puse pe ea o cafea care răspândea o aromă puternică, apoi puse o carafă cu bere în faţa lui Asch. Pe urmă îi cercetă pe cei doi cu o nemulţumire intensă.

— E doar un prieten de-al neisprăvitului de Soeft, vorbi ea în cele din urmă, ferm convinsă. Se vede limpede! Dar nu te necăji, domnişoară. Cu siguranţă nu e singurul

bărbat de pe-aici.

— Nu mai lipseşte doar să te pui şi dumneata pe plâns, soră Betty! spuse Asch, cu un glas iritat.

— În privinţa asta, aşteaptă tu cât o ţine războiul, tinere!

Şi cu aceasta impunătoarea soră se îndepărtă, pufnind.

Râul de lacrimi al Lisei încă nu secase. Asch se simţea neputincios. Duse instinctiv mâna la batistă, dar mai avu destulă prezenţă de spirit să nu i-o ofere, pentru că era departe de a fi curată.

— Dar linişteşte-te odată! insistă el. N-am vrut să te jignesc. Zău că nu.

— Ba da! strigă Lisa răspicat.

— Bine, dacă aşa crezi, atunci îmi cer scuze. Te rog, aşadar, să mă scuzi. N-am vrut să te jignesc. Scuză-mă, te rog!

Lisa nu spuse nimic. Însă lacrimile i se opriră. Se acumulau în ochii ei mari, care acum străluceau lin.

— Vezi, dumneata, spuse Asch, vioi, aici nu prea suntem răsfăţaţi, Fräulein Ebner. Şi multe lucruri le-am uitat. Nu-i cunoaştem decât pe camarazi – şi pe ăştia doar după haleală şi după moarte.

— Eu n-am nimic de-a face cu asta.

Lisa îşi şterse cu palmele urmele lacrimilor de pe faţă. Asch constată cu plăcere că tenul ei nu era pudrat. Acum arăta puţin îmbujorată.

Scoase o oglindă din poşetă şi se privi în ea. Ce văzu acolo păru s-o liniştească. Pufni scurt de două ori pe năsucul ei cel gingaş; pe urmă, încercă din nou să privească dârz către Asch.

— Nu lăsa cafeaua să ţi se răcească, spuse Wachtmeisterul.

Lisa bău docilă şi cu mişcări cam precipitate. Era o fată remarcabilă. Fragedă, aproape naivă.

Brusc, pe Asch îl cuprinse dorinţa ca ea să rămână

aşa – aşa cum se afla acum în faţa lui. La asta se gândi când trase o înghiţitură mare din carafa cu bere. Şi gândul ăsta nu-i dădu pace.

— Trebuie să încerci şi dumneata să vezi lucrurile cu ochii noştri, spuse el-mai apoi. De pildă, ăsta e veşnicul subiect numărul unu: femeile! însoţite de multe gânduri bune, aşternute în câteva milioane de scrisori expediate de pe front. Dar, pe lângă aceste gânduri, mai există şi imaginile din ziarele armatei, revistele răscitite, cântecele languroase de la posturile de radio pentru soldaţi. Pe urmă, discuţiile de noapte şi de latrină şi viziunile din timpul beţiei. Şi deodată apar femei, în carne şi oase, care ne taie pur şi simplu calea, amestecându-se aici printre soldaţi. În medie, cam una la o sută de mii. Din când în când se mai şi întâmplă câte ceva – sau vrei cumva să negi lucrul ăsta? Iar ocazia favorabilă e mereu a celor puţini, care mai au încă o cameră proprie şi ceva în genul unui pat personal. Ştiri ca astea circulă repede. Aşadar, în ochii multora, dumneata treci drept o târfă de Offizier. Şi invidia sexuală e la fel de tare reprezentată aici ca şi invidia pentru o bucată de pâine. Ţine cont de asta! N-ai ce face.

— Cu indivizi care gândesc aşa nu vrem s-avem de-a face.

— Nu vă puteţi alege privitorii.

— Slavă Domnului că mai există încă bărbaţi pe care să te poţi bizui.

— Nu mă jigneşte din cale-afară că nu mă consideraţi şi pe mine ca făcând parte din categoria asta, spuse Asch cu detaşare.

Bău din carafă, pe îndelete, savurând berea. Apoi, după ce se şterse la gură, întrebă:

— Şi Hauptmannul Wittererpe ăla te poţi bizui?

— Pe Hauptmann l-am cunoscut în Germania şi era foarte drăguţ cu mine, foarte cavaler. Întrucât avea relaţii mari – Majorul Bär îi e bun prieten –, l-am rugat să mă ajute să obţin un contract pentru călătorii şi reprezentaţii

pe front.

— De ce? Asemenea contracte sunt mai avantajoase financiar?

— Şi asta. Dar nu asta m-a interesat. Am vrut să particip efectiv. Să capăt experienţă. Să văd lumea! Nu poţi înţelege aşa ceva?

— Nu, spuse Asch, cu fermitate. Pentru asta n-am înţelegere. Ei bine, acum participi! Şi care-i experienţa? Ce vezi din lume? Un rahat! Şezi aici cu un prăpădit de Wachtmeister şi laşi cafeaua să ţi se răcească. Te produci prin hardughii din scânduri şi prin şoproane, cu câteva sute de soldaţi, care se holbează la tine şi pentru care, după propriile-ţi cuvinte, nu eşti decât un surogat de ibovnică. Da? eşti consolată de Hauptmannul Witterer.

— Doar nu e totul atât de murdar după cum crezi dumneata, Herr Asch. Poate că ai avut parte de prea multe lucruri urâte – ceea ce te-a făcut să fii atât de nedrept. Războiul are însă şi el două laturi: unii se duc de râpă, alţii se depăşesc pe sine. Cu siguranţă vor mai fi existând bărbaţi care, în adâncul fiinţei lor, să fi rămas curaţi.

— E posibil. Trebuie însă să te pricepi să-i alegi pe cei potriviţi. Poate că nici nu-i atât de greu.

Lisa Ebner îl privi cu atenţie. Îşi puse mâinile firave pe ceaşca de cafea. Deschise gura pentru a spune ceva, dar nu apucă.

Unteroffizierul Krause se îndreptă spre ei. Îi aruncă o scurt! privire lui Asch, apoi o privi intens pe fată.

— Fräulein Lisa Ebner? întrebă el.

Ea aprobă din cap, puţin mirată, dar şi curioasă, fiindcă avea senzaţia că Wachtmeisterul Asch se simţea şi mai deranjat decât ea. A

— Sunteţi aşteptată, spuse Unteroffizierul Krause.

— Mai am ceva de discutat cu Fräulein Ebner, făcu Asch, expeditiv.

— Herr Hauptmann Witterer, adăugă insistent Unteroffizierul Krause, puă îndu-se de parcă

Wachtmeisterul nici n-ar fi existat, se află deja în camera dumneavoastră, Fräulein Ebner.

— Asta nu schimbă cu nimic faptul că discuţia noastră încă nu s-a încheiat, spuse Asch, liniştit.

— Veniţi, Fräulein Ebner? întrebă Krause, îndărătnic.

Lisa se uită la Asch şi acesta negă din cap, lucru care o bucură.

— Vin mai târziu, răspunse Lisa Ebner.

— Atunci am să aştept, spuse Krause şi se aşeză la masa lor.

Îşi întinse mantaua şi privi cercetător în jur:

— Hei, soră! strigă el fără reţinere.

Sora Betty se apropie şi se proţăpi în faţa lui, îl privi întrebătoare şi tăcu.

— Ei, ce-ai zice de-o cafea, soră?

— N-avem, răspunse aceasta, sec.

— Dar dama?

— Dumneata eşti o damă? i-o întoarse sora Betty.

— Atunci dă-mi o bere.

— Ceai sau nimic, spuse sora. Aici e un cămin pentru soldaţi, şi nu un loc de distracţii. Iar dacă-ţi închipui cumva că şi dumneata ar trebui să capeţi o bere doar fiindcă Wachtmeisterul are una, atunci te-nşeli amarnic. În prăvălia asta eu comand, şi nimeni altcineva.

Krause privi buimăcit în urma surorii care se îndepărta, apoi se răsuci din nou către Lisa Ebner şi Herbert Asch, care, aşa cum i se păruse lui, îşi făcuseră, complice, semn cu ochiul. Iar asta era o situaţie care te punea cel puţin pe gânduri. Chibzui o vreme ce ar trebui să facă.

— Herr Wachtmeister, aşadar, vreţi s-o împiedicaţi pe Fräulein Ebner să dea curs unei dispoziţii a Hauptmannului Witterer? spuse în cele din urmă.

— Unteroffizier Krause, nu ştiu ca Hauptmannul Witterer să aibă căderea de a-i da vreo dispoziţie de orice natură domnişoarei Ebner, răspunse Asch.

— Prin urmare, sabotaţi o dorinţă clară a comandantului de baterie?

— Dorinţele nu se pot sabota. Ar trebui să gândeşti, Krause, înainte de a te lansa în generalizări. Recomandă-i asta şi Hauptmannului Witterer.

— Am s-o raportez! făcu Krause, tăios.

— Cară-te! zise Asch. Sau am să-ţi dau peste degete, de n-ai să mai fi în stare să mânjeşti vreun raport.

Pentru Unteroffizierul Vierbein un ordin era sfânt, iar dorinţa unui superior era pentru el ordin, mai cu seamă când acest superior se numea Wedelmann. Dar, în nemărginita sa naivitate, ajunse să-i întrebe de adresa doamnei*Lore Schulz tocmai pe camarazii de cameră, Bartsch şi Ruhnau.

„Siamezii” presimţiră ivirea unor probleme şi se arătară radios! Se înţeleseră rapid din priviri. Cum venea vorba de „muieri”, Greierele lor păreau să se conecteze automat.

— Domnule! exclamă Bartsch. Vrei una dintre cel mai bune adrese ale noastre! Dar nu fără onorariu!

— Dacă vrei, spuse Ruhnau, cu un rânjet lat, îţi dăm şi un prospect cu nişte instrucţiuni de folosire.

— Trebuie doar să îndeplinesc o misiune, anunţă Vierbein, rezervat. Toate celelalte nu mă interesează!

— Asta-i bine, făcu Bartsch, chiuind de încântare. Asta-i chiar foarte bine! Cunoaştem metoda. „Măsoară-mi pulsul”, cum a zis dama către mine, „dar nu băga mâna atât de adânc pe-alături”.

Ruhnau găsea că e din cale-afară de comic şi plusă la rândul său.

— Chiar ieri i-am spus uneia: „Ia întinde-te odată în pat, nu vreau decât să verific dacă nu cumva e prea scurt!”

„Bombele” păreau să explodeze de atâta râs şi se priviră cu ochii mijiţi. Astea erau micile lor plăceri de fiecare zi.

În cele din urmă, Vierbein obţinu adresa Lorei

Schulz, nu înainte de a promite aproape solemn că o să le facă cinste „vânătorilor de noapte” - cu o sticlă de rachiu *la Café Asch*. Cu cele mai calde urări pentru ea! Şi salutări ca de la pat la pat.

Vierbein nu înţelegea asemenea subtilităţi. Pentru el, Lore Schulz era soţie, şi încă a unui superior respectabil, deci, tabu. Niciun gând murdar în legătură cu ea!

În afară de asta, Vierbein păstrase un respect tacit, însă sincer, pentru Lore Schulz – dintotdeauna îi fusese milă de ea, aşa cum, odinioară, îşi plânsese şi lui de milă. Îi rămăsese, totuşi, recunoscător pentru bunătatea ei.

În timp ce se pregătea de ieşire, cei doi „vânători de multe” tocmai erau pe cale să stabilească planul de campanie pentru noaptea ce avea să vină. În cazinoul Offizierilor fusese prevăzută o petrecere în societatea damelor”. De data asta, era vorba de doamnele inginerilor şi ale şefilor administrativi ai hidrocentralei. Cu această ocazie „siamezii” fuseseră disponibilizaţi de către organizator, Oberleutnant Schulz, pentru servicii speciale.

— De data asta, încearcă să fii mai atent, îl preveni Bartsch pe prietenul său „N-ai voie să-i mai pui aghiotantului ochelari de orb, pe post de cunună de lauri, atunci când se matoleşte. S-ar putea să se dezmeticească înainte de vreme şi să demonstreze că nu are deloc simţul umorului.

— Dar cine a zăvorât toaleta dameselor şi a încuiat apoi intrarea principală, de-a fost nevoit Schulz să trimită o ordonanţă să se caţere prin gura de aerisire? Dacă te-ar fi prins, acum ai fi putut să-ţi strângi rucsacul şi să-ţi faci testamentul. Pentru că tocmai pe dama aia încuiată pusese el ochii – şi cred că amândoi!

Vierbein îşi dădea silinţa să depăşească asemenea discuţii, înveli cu grijă sticla de coniac pe care i-o dăduse Wedelmann într-o hârtie mai bună de ambalaj şi o legă cu doi metri de sfoară. Cei doi îl priveau cu interes.

— O să ajungă cu prisosinţă, spuse unul.

— Pentru o dată, cu siguranţă, întări celălalt.

— Dacă vreţi să ştiţi, spuse Vierbein, sec, misiunea mea e să predau această sticlă.

— Te şi credem! exclamară ironic cei doi „distrugători”.

- Diseară sunt invitat la Asch. N-o să rămân niciun minut la Frau Schulz. Băgaţi la cap!

Vierbein se îndepărtă demn, indiferent la cuvintele de îmbărbătare strigate din urmă. Părăsi cazarma şi intră în orăşel. Căută Ritterstrasse 12, găsi şi casa din apropierea pieţei şi citi cu atenţie tăbliţa de pe uşă:

Oberleutnant Schulz

Etajul întâi

Sunaţi:

Pentru chestiuni de serviciu – *o dată*.

În afara serviciului – *de două ori*.

Vierbein urcă la etajul întâi şi, după o scurtă chibzuinţă, sună de două ori. Apoi făcu un pas mare înapoi, adoptând o atitudine încordată şi distantă.

— Se străduia să nu trezească bănuiala cum că aici n-ar fi vorba decât despre o chestiune de serviciu. Şi era convins de posibilitatea ca Oberleutnant Schulz, în persoană, să fie cel care să-i deschidă uşa. În acest caz – aşa îşi propusese – avea să înmâneze fără ezitare sticla de coniac „cu salutări de la Herr Oberleutnant Wedelmann pentru Herr Oberleutnant Schulz şi soţia”.

Salut! întoarcere! Plecare!

Mai aşteptă puţin, cu o nerăbdare crescândă. Apoi mai sună o dată. După aceea de două ori – prin urmare în afara serviciului! Imediat auzi paşi – şi uşa pe care stătea scris *Oberleutnant Schulz* se deschise enervant de încet.

Vierbein răsuflă adânc, văzând-o pe Lore Schulz. Salută, vizibil uşurat, după care spuse:

— Pot să vă vorbesc?

— Herr Vierbein! exclamă Lore Schulz, surprinsă. Mai trăieşti! Ce surpriză! Simpaticul Herr Vierbein, ca o

plăcută sperietură, la ceasul ăsta de seară. De unde vii?

— Dacă-mi permiteţi, spuse Vierbein, zelos, aş vrea să…

— Dar de ce nu intri? Sau tot mai crezi că muşc? Doar n-o să rămâi aici, pe culoar.

— Ba da, spuse Vierbein, din ce în ce mai încurcat. De ce nu? Voiam doar să… nu voiam să deranjez.

— Intră! zise Lore Schulz şi-i zâmbi. Nu deranjezi niciodată. Şi pe mine cu atât mai puţin.

Deschise larg uşa şi Vierbein, nehotărât, se împiedică în cele din urmă de prag, intrând în casă.

Lore Schulz izbucni într-un hohot vesel de râs.

— Primul pas greşit, spuse ea, amuzată. Ai avut întotdeauna un talent deosebit pentru aşa ceva.

Vierbein murmură câteva cuvinte care sunau ca o scuză. Refuză să-şi lase hainele în hol. Cu boneta în mână, păşi în sufragerie. După cea de-a doua invitaţie se aşeză pe o margine de scaun şi privi grijuliu în jur.

— Dacă-l cauţi cumva pe soţul meu, zise Lore Schulz, veselă, atunci n-o să ai fericirea să-l găseşti – ca de obicei, nu-i aici.

— Vă admir aranjamentul, spuse Vierbein, stângaci.

— Dacă asta e tot ce admiri, mă rog. Vezi că ne aflăm pe o treaptă socială superioară, decât în trecut – nu-i aia? Acum am ajuns Offizieri. Se mai ajunge omul!

Vierbein găsi pentru prima oară timp s-o privească mai îndeaproape pe Lore Schulz: abia dacă se schimbase. Se mai împlinise puţin la faţă, dar gura îi părea mai îngustă şi ochii mai adânciţi – în rest, arăta ca odinioară!

— Am mai îmbătrânit cu toţii, nu ţi se pare, Herr Vierbein?

— Oamenii devin mai copţi, spuse acesta, cu fermitate.

— Depinde cum o iei, zise ea, cu un aer resemnat, dar, totodată, parcă amuzat. Prin urmare, dumneata ai devenit mai copt, iar eu mai bătrână. Şi crezi că acum

facem mai puţine prostii decât înainte?

Vierbein nu ştiu ce să răspundă. Luă pacheţelul pe care şi-l pusese pe genunchi şi i-l întinse Lorei Schulz.

— Pentru dumneavoastră, cu calde salutări de la Herr Oberleutnant Wedelmann.

Ochii ei tresăriră puţin, dar fără urmă de supărare.

— Doamne! făcu ea, cu o bucurie naivă. De la Wedelmann! Asta nu se poate. Dragul, prostuţul de el! Tot se mai gândeşte la mine. La mine! De necrezut. Cum îi merge?

— Bine, fireşte, răspunse Vierbein. Conform condiţiilor.

— Şi nu m-a uitat?

— Nu, spuse Vierbein.

Şi se simţi tentat să adauge: „Nu s-ar prea zice”. Însă, cu mult tact, cum îi era firea, renunţă la această observaţie. În afară de asta era decis să facă tot posibilul pentru a nu-şi prelungi inutil şederea. Şi astfel dădu să se ridice.

— Doar nu vrei să pleci?

— Trebuie, spuse Vierbein, răspicat. În plus, vreau să evit ca…

— Da… ca bărbatul meu să dea peste dumneata aici? Lore Schulz râse puţin batjocoritor. Dragă Herr Vierbein, în niciun caz să nu te temi din pricina asta. Oberleutnantul Schulz e un om foarte ocupat. Comparativ cu el, Hauptwachtmeisterul Schulz părea să fie într-un concediu permanent.

— Oricum, cred că diseară, la cazinoul Offizierilor, veţi…

— De unde ştii dumneata ce fac oamenii distinşi? Cine ţi-a povestit?”

— Doi Unteroffizieri de la bateria de stat-major. Stau cu ei în cameră. Se numesc Bartsch şi Ruhnau.

— Aşa! făcu Lore Schulz, pe un ton sec. Vasăzică îi cunoşti pe aceşti domni. Şi de la ei deţii informaţiile.

— Într-o anumită măsură.

— Şi informaţii despre mine?

— Aşa s-ar zice.

— Vasăzică de-acolo! exclamă Lore Schulz, cu dispreţ. Atunci înţeleg unele lucruri. De aceea eşti atât de grăbit. Ei bine – atunci nu vreau să te mai reţin.

Vierbein se ridică în grabă.

— Sigur, nu cred nimic din ceea ce se spune, adăugă el. Nicio iotă.

— Nu mă crezi în stare de aşa ceva?

— Nici pe departe, răspunse Vierbein, sincer.

Lore Schulz surâse, recunoscătoare.

— Te cred, afirmă ea. Pe dumneata te cred. Dumneata nu eşti de teapa celorlalţi. Şi asta mă bucură.

Vierbein încercă să se încline şi aproape că reuşi. În clipa asta o onora de-a dreptul pe Lore Schulz. Iar ea simţi prea bine acest lucru.

— Vreau să fiu foarte sinceră cu dumneata, mărturisi Lore Schulz, care-l conduse la uşă. Diseară nu mă voi duce la cazinoul Offizierilor. Nici astă-seară şi nici altă dată. Fiindcă mi-a fost dat de înţeles de multe ori, cu toată claritatea, că locul meu nu e acolo.

— Cine v-a dat de înţeles?

— Soţul meu, Herr Vierbein.

— Aşa! făcu acesta, stânjenit.

— Pe vremea când locuiam în cazarmă, spuse Lore, mai aveam cât de cât nişte prieteni. Mai exact, cunoscuţi. Dar toate astea s-au schimbat foarte mult. Pe atunci, comportamentul meu era doar câteodată imposibil – astăzi, sunt pur şi simplu nevrednică. Vezi dumneata – soţul meu e convins că el a evoluat permanent, către ceva mai înalt. Eu însă, lucru de care e şi mai convins, am rămas în urmă.

Vierbein nu ştia ce să răspundă. Deschise gura, dar nu rosti nimic. În schimb, pe faţă i se citea un protest sincer.

— Zău că nu vreau să te reţin, spuse Lore Schulz.

Pentru că dumneata cu siguranţă ai prieteni care-şi fac griji din pricina dumitale. Te invidiez pentru asta – însă ţi-o doresc din tot sufletul. Dumitale da, Herr Vierbein.

— Mulţumesc mult, făcu acesta, zăpăcit.

— Am o rugăminte, adăugă Lore Schulz. Şi dacă e posibil, o să mi-o îndeplineşti? într-una din zilele următoare, poate ai timp o oră sau o jumătate de oră, sau chiar câteva minute, să mă suni şi să ne întâlnim undeva. Iar dumneata o să-mi povesteşti puţin cum îţi merge, ce faci pe-acolo. Şi tot atunci o să-mi spui câte ceva şi despre Oberleutnantul Wedelmann. Vrei?

— Da! Desigur!

— Într-adevăr, Herr Vierbein?

— Cu siguranţă, răspunse acesta, sincer. Absolut sigur.

Unteroffizierul Vierbein se duse apoi la *Café Asch*, unde era deja aşteptat. Anton, chelnerul-şef, se îndreptă iute prin local către el şi-l anunţă:

— Sunt deja cu toţii sus!

Vierbein urcă în grabă scara ce ducea la locuinţa particulară a proprietarului. Îi deschise Ingrid care, cu simţul datoriei unei iubite pe timp de război, îi întinse gura cuminte pentru un sărut – ştia ce i se cuvenea unui „permisionar de pe front”.

— Puteai să fi venit liniştit ceva mai devreme, spuse ea.

— Am mai avut de rezolvat o misiune, preciză Vierbein, cu oarecare demnitate.

— Bineînţeles că asta te scuză, spuse Ingrid, fără să manifeste vreo curiozitate privind misiunea lui.

În încăperea mare, pe sub tablourile cu veterani, îl aşteptau deja în jurül mesei bătrânul Asch, meşterul Freitag şi fiica sa.

Elisabeth – soţia Wachtmeisterului Asch. Mama Freitag încă mi apăruse, dar o scuzară, fiindcă trebuia să aibă grijă de copilul-Asch.

Vierbein primi un loc de onoare. Stătea ţeapăn şi mândru, iar cei prezenţi îl înconjuraseră, nerăbdători.

— Am vrut chiar să încoronăm scaunul dumitale, Herr Vierbein, îl asigură bătrânul Asch, clipind din ochi. Dar apoi, cu tot protestul energic al lui Ingrid, am renunţat la idee. Asta n-ar fi făcut decât să te incomodeze la «şezut. Aşa se întâmplă uneori din cauza distincţiilor. O rudă îndepărtată de-a mea, de când a primit Crucea de Cavaler, refuza să se mai descheie la guler decât seara, când mergea la culcare. Nici măcar atunci când se spăla n-o făcea! Uite-aşa de severe sunt câteodată tradiţiile.

Cei prezenţi se amuzară. Veniseră pentru a-l asculta pe Vierbein şi-l îndemnară să le povestească. Dar el nu era un povestitor şi se simţea încurcat să fie în centrul atenţiei.

Bătrânul Freitag îşi dădu seama repede de acest lucru şi începu să-i pună întrebări. Procedeul fiind mai pe gustul lui, Vierbein răspundea conştiincios. Doar cu greu reuşiră cei doi taţi, unindu-şi forţele, să scoată de la el unele fapte, care însă îi puseră pe gânduri.

— Cursul războiului depinde destul de mult de problema materialelor, spuse bătrânul Freitag. Dacă încă de pe-acum armatele au vehicule paradite, care nu mai dau randament sută la sută, mizeria din primăvara viitoare le va deteriora simţitor, iar într-un an le poţi arunca la fiare vechi.

— În niciun caz nu sunt în stare să ofer relaţii concrete despre lucruri care depăşesc cadrul bateriei noastre, spuse Vierbein, străduindu-se să nu dea loc la interpretări prin povestirile sale. E drept că vehiculele sunt foarte uzate, dar, la urma urmei, au şi fost solicitate peste măsură.

După părerea lui Akeh, doar Führerul ar avea o imagine globală în acest sens. Freitag era convins că soldaţii din linia întâi simţeau deja în oase desfăşurarea ulterioară a evenimentelor.

Ingrid şi Elisabeth folosiră prilejul favorabil pentru a-l trage deoparte pe Vierbein. Dar nu apucară să-şi astâmpere curiozitatea personală, fiindcă în casa scării izbucni un vacarm cât toate zilele.

În chenarul uşii, apăru imediat Anton, chelnerul-şef, cu o expresie disperată pe chip. În spatele lui rânjeau mutrele lui Bartsch şi Ruhnau. „Siamezii" luaseră straşnic „la bord". Ochii le sticleau în cap, vocile li se frângeau şi emanau un puternic damf de alcool.

— Am venit să-l vizităm pe dragul nostru Vierbein, tună Ruhnau.

— Pentru că vrem să-i uşurăm conştiinţa, gâlgâi Bartsch.

— Credeam că aveţi treabă la cazinou, spuse Vierbein, care se simţi penibil după apariţia lor.

— Am avut treabă la cazinou! Dar am zburat. Schulz ne-a azvârlit afară.

— Şi avem urgent nevoie de consolare. Acum e cazul să sari cu sticla ta de rachiu, Vierbein, Scoate-o din contul socrului tău. Ne-ai promis.

— N-am promis aşa ceva! spuse Vierbein, consternat. Am spus doar că o să vorbesc cu Herr Asch despre asta.

— Atunci vorbeşte odată cu el, omule! Uite-l acolo.

— Nu-i nevoie, interveni bătrânul Asch. Nu primiţi niciun strop de alcool. Sunteţi deja plini până la refuz.

— Atunci, spuse Ruhnau, îndărătnic, ne ducem la Frau Schulz.

— *Jawohl*, aşa facem! făgădui Bartsch. Şi aia va trebui să sară pe interval cu sticla de rachiu pe care i-a dus-o Vierbein adineauri.

— Ce-ai făcut? întrebă Ingrid, tăios.

— I-a dus o butelcuţă de tărie. Şi ce dacă? Şi alţii au făcut la fel!

Zicând acestea, „siamezii de la garnizoană" se îndepărtară.

Gălăgia lor se mai auzi încă multă vreme.

O nouă zi se furişă încet deasupra orizontului. Se târî până la santinela care se sprijinise de ţeava tunului.

Santinela găsi că era o dimineaţă cum mai fuseseră înainte cu sutele. Nori groşi înghiţiseră soarele, iar gerul muşca lacom din pământ.

Poate c-o să ningă, gândi santinela. Sau poate n-o să ningă. Important era să nu plouă. Dacă se punea pe plouat, atunci iama urma să fie măturată din cale. Iar ploaia ajungea ca o binecuvântare pentru război.

Privi dincolo de parapet, pe colina din faţă. Acolo, la câţiva kilometri depărtare, un om tropăia mărunt prin zăpadă. Tot o santinelă.

Şi ăla de sus, gândi santinela, cu figura lui de asiatic, cu ţeasta cheală şi cu uniforma brună, care vorbeşte şi ruseşte, face totuşi acelaşi lucru ca şi mine. Exact acelaşi lucru.

Ciudat, gândi el. Face exact acelaşi lucru!

Soeft cel matinal petrecuse noaptea în oraşul de garnizoană. Asta i se întâmpla deseori. Unuia ca Soeft îi stăteau mereu la dispoziţie mai multe posturi deodată.

În timp ce se bărbierea, purta o discuţie particulară, de dimineaţă, cu unul dintre prietenii săi, furierul-şef al unui depozit de provizii. Feldwebelul stătea tolănit pe sacul său de paie, pândindu-şi cu atenţie partenerul de discuţie.

— Bună crema asta de ras, aprecie Soeft. Mi-ar trebui cinci tuburi.

— Cât dai pe ele?

— O gâscă bună de tăiat.

— Avem conserve, spuse Feldwebelul, aparent dezinteresat.

— Conserve! făcu Soeft, cu dispreţ. Tăiată proaspăt, pregătită proaspăt – în asta stă deliciul. Sunt mulţi care şi-ar linge toate deştele după ce-ar mânca-o.

— Trei tuburi pentru o gâscă grasă, propuse Feldwebelul. Oricum nu mai poţi face prea multe cu

inventarul tău viu.

— De ce nu, cămătarule?

— Fiindcă în curând se pare că vom trece pe alte poziţii! Intendentul-şef a început deja să împacheteze pe ascuns.

Soeft dădu drumul briciului.

— Despre asta o să vorbim amănunţit, spuse el.

Individul care-i aducea lui Luschke apa pentru spălat, în fiecare dimineaţă, îl văzu pe Oberst pironit deja în faţa mesei hărţilor. Parcă dormise acolo. Pe mutra sa obosită erau vizibile urme uşoare de sudoare din timpul nopţii.

— Nu te mai holba aşa la mine! spuse Oberstul. Sau n-ai mai văzut un bărbat nebărbierit?

Individul puse jos în grabă ligheanul cu apă şi se făcu nevăzut.

Luschke răsfoi rapoartele de dimineaţă. Prognoză meteo: nicio schimbare a vremii. Raport despre muniţie: situaţie staţionară. Ordin special de la Comandamentul Superior: au fost constatate acţiuni sporite de recunoaştere; verificare şi eventual întărire a măsurilor de prevedere. Raport despre pierderi: nu există pierderi.

Oberstul împinse hârtiile deoparte şi cercetă harta. Ca în fiecare dimineaţă. Şi tot ca în fiecare dimineaţă spuse:

— Rahat!

Apoi se duse la ligheanul cu apă, care se afla pe un taburet, şi îşi cufundă capul în el. De mai multe ori.

O zi asemănătoare se ridică deasupra Patriei ca un tânăr robust după un somn sănătos. Soarele apăru imediat şi lumină orăşelul. Şi îndată se trezi şi cazarma.

Ca întotdeauna de-a lungul anilor, soldaţii se foiră şi coborâră din paturi. Un fluierat strident le curmă somnul. Unteroffizierul de serviciu răcnea.

Soldaţii parcă îmbătrâniseră. Unii aveau burtă şi umerii diformi. Multe dintre picioarele goale erau subţiri şi strâmbe.

Dar toţi aceştia erau trataţi ca nişte tineri recruţi. Şi se supuneau. Iar majoritatea lor credeau că aşa trebuia să fie.

Unteroffizierul Vierbein se afla printre ei la spălător. Se dezbrăcă până la brâu şi lăsă apa rece să-i curgă pe piele. Soldaţii îl priviră suspicioşi.

— Bine-a fost! spuse Vierbein.

Soldatul de lângă el, un bărbat cu faţa cutată şi cu mâinile lungi şi subţiri, care păreau să-i tremure de frig, spuse:

— Când eram tânăr ca dumneata, îmi pria şi mie apa rece.

— Dar încă nu sunteţi bătrân! strigă Vierbein.

— Sunt soldat. Am varice, un picior mai scurt, ulcer la stomac, doi copii care se pierd încet-încet şi o nevastă care mă-nşală – dar sunt soldat.

Şi Vierbein tăcu.

Wachtmeisterul Asch îi scria soţiei sale. Şi, ca întotdeauna, îi povestea că o duce bine, că e cu gândul la ea şi că nu trebuie să-şi facă griji. Totul avea să fie bine, scria el

Între timp, Wedelmann îşi lua micul dejun. Mesteca încet şi fără prea mare poftă. Din când în când, sorbea din apa fierbinte şi maronie căreia i se zicea cafea.

— Eşti de invidiat, spuse Wedelmann, într-un târziu. Dum neata ştii unde ţi-e locul.

— Asta ştiţi şi dumneavoastră foarte bine, Herr Oberleutnant.

— Ai nevastă şi copil.

— Şi dumneavoastră aveţi Germania şi pe Führer.

— Nu face glume, Asch! spuse Wedelmann cu asprime.

— Herr Oberleutnant, zise Wachtmeisterul, aţi văzut vreodată Germania? Şi l-aţi privit vreodată mai atent pe Führer?

— Cu dumneata nu discut despre asemenea

chestiuni, Asch.

— Atunci cu cine, Herr Oberleutnant? Cu Oberstul Luschke? Cu Hauptmannul Witterer? Ori cu Unteroffizierul Vierbein? N-aveţi o paletă prea bogată – pentru asemenea gânduri mari!

— Termină-ţi scrisoarea şi lasă-mă în pace! făcu Wedelmann, supărat. Eşti un tip cumsecade, Asch, dar n-ai să fii niciodată un bun german.

— Poate, totuşi, spuse Asch, dacă va exista vreodată o Germanie bună.

La început, Obergefreiterul Kowalski protestă când Unteroffizierul Krause cutează, „cu noaptea-n cap”, cam pe la ora opt, să-l trezească dintr-un somn adânc.

— Cară-te, făcu Kowalski, sau te inspir!

Krause adoptă un ton strict oficial, dar Kowalski îi întoarse fundul.

— Am să-i raportez Hauptmannului Witterer! strigă Krause.

— Un rahat o să faci! se stropşi Kowalski. Doar n-o să cutezi să apari în faţa Hauptmannului tău ca un târşelos. Un Unteroffizier care nu se poate impune în faţa unui Obergefreiter! Aşa ceva nu există – în orice caz, nu la Witterer.

Pricepând că acest Kowalski ştia foarte bine dincotro bătea vântul, Krause o dădu pe camaraderie şi adoptă un ton conciliant.

— Să nu-mi faci una ca asta, omule!

— Ba, bine că nu! spuse Kowalski şi-şi trase păturile peste cap.

— Kowalski! insistă Krause şi, oricât îi venea de greu, puse o „placă” mai lină, cu tonuri ademenitoare. E o chestie dată naibii! Aşa ceva nu vezi în fiecare zi.

— Ce? întrebă Kowalski, cu o curiozitate bruscă.

— Ai să rămâi uluit, promise Krause, pe un ton conspirativ. Nu-ţi spun decât atât: o chestie dată naibii!

— Păi, atunci să nu fiu eu ăla care strică jocul,

admise Kowalski şi se ridică alene.

Ingrid Asch şedea în faţa tatălui ei la masă. Bătrânul Asch citea din *Völkischer Beobachter şi* se amuza.

— Războiul se extinde tot mai mult. Până şi Führerul nostru doarme acum într-un pat de campanie. Ce zici de asta?

Ingrid tăcu. Amestecăm cafea o vreme, neatentă la spusele tatălui ei. Era îngândurată.

— Ăla să doarmă într-un pat de campanie! comentă bătrânul Asch, pe un ton provocator. Vreau să ştiu cine crede una ca asta. (Generalul pe care-l cunosc – ăla cu datoriile – s-a lăsat odată fotografiat lângă o bucătărie de campanie. Şi dedesubt scria: „Generalul împarte masa cu simplii soldaţi”. Un rahat împarte ăla! Cel mult, ei cu el, dar nu el cu ei! întâmplător, ştiu că ăla-i nebun după pateul din ficat de gâscă, bineînţeles cu trufandale. În ultimul său concediu a comandat două lăzi pline.

Ingrid continua să fie îngândurată şi nu auzi nici măcar aluzia la iubitul de Führer.

— Eşti bolnavă, Copilă?

— Tată, spuse Ingrid Asch, crezi că Johannes mă înşală?

— Vierbein? Sunt sigur că nu. Dacă totuşi. se-ntâmplă, atunci o face cel mult cu târfa asta de război, ceea ce tu i-ai permis în mod limpede.

— Te rog să nu vorbeşti aşa.

— Copilă dragă, spuse bătrânul Asch, gânditor, dacă aş fi în locul tău, aş şti ce trebuie să fac pentru a nu fi înşelată. Dar ca tată îţi spun: aşteaptă până se va sfârşi totul. Eşti încă foarte tânără. Până atunci cu siguranţă n-o să ajungi o domnişoară bătrână.

Nataşa stătea la geam în cămăruţa ei îngustă. Îşi pusese o scândură pe genunchi şi pe ea o foaie de hârtie. Desena litere mari, gravă şi concentrată, ca un copil care învaţă să scrie.

Scrise: Wedelmann, bateria a 3-a, 4 tunuri, 32 de

vehicule. Apoi şterse totul cu tărie. Scrise din nou: Wedelmann.

Pe fruntea ei, de obicei atât de netedă, apăru o cută lungă, care se adânci. Aplecase capul, iar umerii ei largi erau rotunzi şi egali. Respira cu greutate.

După numele de Wedelmann scrise mai departe: mărime 1,78, greutate 70, ochi albaştri, păr blond-închis, nas drept, gură îngustă, dentiţie completă.

Râse scurt, şi râsul său o surprinse. Dintr-odată deveni însă foarte gravă. Cu mişcări precipitate tăie tot ceea ce scrisese şi întoarse hotărâtă foaia de hârtie.

Pe dosul foii scrise: 1 regiment de artilerie – comandant Oberst Luschke; 3 regimente de infanterie – comandanţi Hanke, Niekisch, Von Behringer; 1 regiment de blindate, echipat cu Panzer IV – comandant Schwaiger.

Şi se porni să scrie până când foaia de hârtie se acoperi în întregime cu cifre şi nume. Apoi, o privi lung.

Se ridică brusc, deschise uşa sobei şi aruncă hârtia în foc, contemplând flăcările intens, ca hipnotizată.

Hauptmannul Witterer stătea lângă camaradul său, un Hauptmann de la jandarmeria militară, pe o colină, în faţa oraşului de garnizoană. În spatele lor, la distanţa cuvenită, se aflau Krause şi Kowalski.

În faţă, doi bărbaţi săpau o groapă. Lucrau încet, dar cu mişcări regulate. Doi jandarmi militari se uitau la ei, rezemaţi uşor în puşti.

— Nu-i de-ajuns? întrebă Hauptmannul de jandarmi.

Unul dintre cei doi jandarmi se apropie de bărbaţii care săpau şi cercetă din priviri groapa. Apoi clătină din cap.

— Cred că ajunge, spuse el.

— Ei bine, atunci ce mai aşteptăm? zise Hauptmannul de jandarmi.

Celălalt jandarm se îndreptă spre săpători, le luă lopeţile şi le aruncă neglijent într-o parte. Apoi îşi încărcă încet carabina, ceea ce făcu şi camaradul său.

Hauptmannul Witterer se mai apropie puţin de groapă. Înăuntru, cei doi bărbaţi stăteau deja îngenuncheaţi cu capul plecat, încât li se vedea ceafa.

— Oamenii mei, explică Hauptmannul din jandarmeria militară, ochesc mereu numai la baza craniului. În general, o împuşcătură e de-ajuns.

Aşa se şi întâmplă. Ţestele săpătorilor se sparseră şi creierul împroşcat lăsă locul unei răni din care ţâşni un sânge roşu-apos. Cei doi se frânseră şi alunecară pe pământ.

— Îngroparea! porunci Hauptmannul de jandarmi.

Obergefreiterul Kowalski scuipă şi se îndepărtă.

Oberleutnantul Schulz se ridică în capul oaselor în pat, căscă din rărunchi, apoi desfăcu braţele şi se întinse. Pe urmă îşi privi soţia care se uita la el somnoroasă, dintre perne, cu ochii mijiţi.

— Vreau să ştiu, întrebă Schulz, de ce eşti tu mereu atât de obosită?

— Din cauza ta, nu! răspunse Lore Schulz, aluziv.

— Asta ştiu, spuse Schulz, sever:

— Şi dacă ştii? făcu ea, supărată. Poate o să te pună pe gânduri.

— Lore, zise Oberleutnantul Schulz şi o privi abătut, în momentul de faţă îi ţin locul comandantului. Deci, sunt pe post de comandant.

— Şi atunci eu sunt doamna comandant!

— Dar tu habar n-ai nici cum se mănâncă sparanghelul.

— Însă de plăcut îmi place, oricum!

— Te-ai uitat în dicţionar, aşa cum ţi-am ordonat? Acum ştii ce-i aia o Excelenţă, ce înseamnă o conversaţie şi ce se-nţelege prin etichetă? Nu ştii nimic.

— Ştiu, în schimb, că tu nu eşti zdravăn la cap!

— Iar tu eşti nenorocirea mea! spuse Schulz şi se prefăcu adânc zguduit de această constatare. Se ridică şi

se postă înaintea ei, în cămaşa sa lungă de noapte. Tu n-ai clasă. Nu poţi să fii soţia unui Offizier, ca să nu mai vorbim de a unui comandant. Şi ce e mai rău, nu-ţi dai deloc silinţa – pur şi simplu nu vrei!

— Tu şi cazinoul tău, se stropşi ea, vă puteţi duce dracului!

— O să regreţi odată şi-odată, spuse el, profund jignit. Şi, luat ca atare, ăsta e chiar un motiv de divorţ.

— Am să-ţi mai dau eu şi alte motive de divorţ, tună ea, furioasă. În curând.

— Trebuie să mă pun la dispoziţia dumitale, spuse Soeft şi-i făcu Lisei Ebner cu ochiul.

Lisa îl cercetă mirată pe ciudatul oaspete matinal, care pătrunsese la ea şi se aşezase cu o naturaleţe de neconceput. În comparaţie cu el, până şi Wachtmeisterul Asch se purta ca un cavaler.

— Poţi să dispui de mine, o îmbărbăta Soeft, şi ochii săi mici licăriră.

— Hauptmannul Witterer v-a trimis?

— Bineînţeles. Ori crezi că am venit singur?

— E cu putinţă.

— Nu şi la mine, o asigură Soeft. Pentru că eu n-am neapărată nevoie de aşa ceva. În domeniul ăsta am o mulţime de oferte. Gama nici măcar nu e atât de redusă, dacă ştii unde sunt izvoarele. Şi eu ştiu. Iar dumneata nu eşti cu tot dinadinsul genul mai.

— Ce vreţi de fapt de la mine?

— Să-ţi împlinesc dorinţele, răspunse Soeft şi făcu pe Califul din Bagdad. De ce-ai nevoie? Săpun, ciorapi, pantofi căptuşiţi cu blană? Delicatese? Câteva sticle bune?

— Şi ce vreţi în schimb?

— Nota de plată va merge Ja Hauptmannul Witterer, spuse Soeft, rânjind complice.

— Afară! strigă Lisa Ebner.

— Uşurel, uşurel! o îmbună Soeft. Tocmai eşti pe cale să iroseşti o avere.

— Acum m-am dumerit! strigă indignată Lisa Ebner. Pe dumneata te-a trimis acest Wachtmeister Asch ca să mă jigneşti. Pentru că voi doi sunteţi foarte buni prieteni. Asta a spus-o chiar sora din căminul de soldaţi. Dumneata vii de la Asch! E limpede.

— Chiar că am plecat, spuse Soeft, uşor derutat. Se pare că dumneata mă confunzi total! Aşa ceva încă nu mi s-a mai întâmplat până acum.

În linia de foc s-a schimbat santinela. Aceeaşi santinelă dintotdeauna: aceleaşi mişcări, acelaşi fel de a gândi.

S-ar putea să ningă. Sau să nu ningă. În orice caz, important e să nu plouă. Pentru că ploaia e pentru război ca şi apa răcoritoare, îl reîmprospătează, iar el se urneşte din nou.

Santinela privi dincolo de parapet, către colinele din faţă, în care se îngropase inamicul.

Acum gândea: porcii ăştia, sărmanii porci! Tu însuţi nu eşti altceva decât un porc amărât! Mulţi porci amărâţi mai sunt pe lumea asta!

O dată pe săptămână, îndeobşte joia, Unteroffizierul Soeft avea obiceiul să viziteze personal linia de foc. Cu acel prilej se purta ca un General, iar respectul pe care Unii i-l arătau nici nu se deosebea de cel arătat unui General. Şi câteodată părea că el, regele aprovizionării, primea chiar omagiile supuşilor săi.

În realitate însă, Soeft nu urmărea altceva decât să testeze apetitul şi pretenţiile celor pe care-i aproviziona.

Obişnuit să aibă o suită, Soeft îl solicitase pe Unteroffizierul Krause să-l însoţească de data asta în runda sa de inspecţie. Krause pricepu imediat că i se făcea o favoare specială şi se grăbi să-şi arate disponibilitatea.

— Spune-mi doar unde să te-aştept, Soeft.

— Poţi veni să mă iei, spuse Soeft, prompt, fiindcă niciodată nu pierdea ocazia de a exploata la maximum orice gest de întâmpinare din partea altcuiva.

Krause apăru devreme în „sectorul de depozitare şi aprovizionare”, situat în zona îndepărtată. Aşteptă răbdător în „anticameră”, unde unul dintre ajutoarele ruseşti ale lui Soeft tocmai sorta pâinea. Între timp, în „biroul principal”, regele aprovizionării se uita la o rusoaică – ajutoare la bucătărie – cum îi ungea cu seu cea de-a doua pereche de cizme. Ca să-i treacă vremea, pălăvrăgea cu ajutorul de bucătar despre modul de preparare a fripturii de rinichi.

Cam după un sfert de ceas, i se permise şi lui Krause să participe la discuţie. Aspirantul la funcţia de aghiotant propuse – la îndemnul, ce-i drept, indirect, însă foarte sugestiv al lui Soeft – să fie procurată o a doua tigaie. Când Soeft solicită şi o a doua bucătărie de campanie, auxiliară, Krause începu să evite orice afirmaţie cu privire la acest punct, desigur, extrem de delicat.

— O bucătărie auxiliară de campanie, spuse Soeft, ar rezolva lejer toate complicaţiile. În cazul unei noi avansări sau chiar retrageri – indiferent de direcţie –, dacă vreau să menţin hrana caldă la standardele noastre ridicate, atunci am neapărată nevoie de această bucătărie.

— S-ar putea să ai dreptate, admise Krause, precaut, şi se consideră din cale-afară de diplomat.

— Am dreptate, făcu Soeft, suav. Pentru că în acest domeniu mă pricep. Să considerăm, de pildă, că facem şniţele. Pe-alea doar nu le poţi plimba cu bucătăria de campanie peste tot. Ca să-i pot servi întregii baterii mai multe feluri de mâncare, aş avea nevoie, practic, de cel puţin două maşini: una de prăjit, care să producă şniţele pe bandă rulantă, şi una de transport, care să ducă, tot pe bandă rulantă, şniţelele la fiecare grupă şi eşalon în parte.

— Îmi dau seama, zice Krause, aprobator, clătinând şi din cap.

În domeniul lui special, Soeft dispunea de o fantezie foarte bogată. Şi nu era niciodată recomandabil să contrazici cu uşurinţă îndrăzneţele planuri ale regelui

aprovizionării, decât, poate, în cazul în care aveai de gând să intri în greva foamei. Fiindcă, lăsând la o parte indiscutabilele succese practice ale lui Soeft, toţi soldaţii din baterie aflaseră imediat ce geniu binecuvântat într-ale bucătăriei de campanie se afla în rândurile lor. A afirma că era divinizat, ar fi fost cu siguranţă o exagerare; dar nu încăpea îndoială că se bucura de o anumită consideraţie.

— Prin urmare, îi spuse Soeft lui Krause, va trebui să-l pregăteşti încet-încet pe şef, dându-i să înţeleagă că trebuie să se mai întâmple câte ceva, dacă nu vrea să treacă prin război pierzând din greutate.

— Bineînţeles că am să-ncerc, zise Krause, precaut, pentru că, la urma urmei, nu sunt un Asch!

Soeft rânji, cu suficienţă. Şi acest rânjet amintea foarte clar de Oberstul Luschke, ceea ce nu era deloc întâmplător, fiindcă „Mareşalul bucătăriilor de campanie" tocmai de la el îl copiase. Şi tot aşa ca şi Oberstul, pe care până şi un Soeft ştia să-l respecte, regele aprovizionării evită să i se dicteze de timpuriu preţul pentru cererile sale: se prefăcu a nu auzi numele de Asch.

Se deplasară în linia de foc şi trecură pe la tunuri, unde se dădu imediat alarma de „afumături şi haleală". Părea că toată lumea era prezentă. Mat întâi, Soeft împărţi fiecărei trupe de servanţi ţigări în plus, din rezervele sale speciale, prilej cu care nu-i uită nici pe fumătorii de trabuc. Pe urmă, ceru să i se raporteze despre. diversele lacune din aprovizionare. Chibriturile ajunseseră iarăşi marfă de contrabandă, şi Soeft le făgădui soldaţilor că, în decurs de douăzeci şi patru de ore, or să aibă mai mult ca sigur în buzunar mult doritele chibrituri.

Apoi, consolatorul de stomacuri anunţă grupele de servanţi, care-l ascultau cu atenţie, că e dispus din nou să livreze o mâncare specială, de duminică, după botul fiecăruia". Îşi scoase la iveală carneţelul de note şi întrebă:

— Aşadar – ce vă doreşte inima?

— Ficat! strigă prima echipă de servanţi, care se

adunase nerăbdătoare în jurul lui, între buncărul de muniţii şi groapa de alarmă.

Unora le lăsa gura apă; puteau vedea deja ficatul, îl puteau mirosi şi gusta, muşcau chiar din el.

Soeft îi privi pe soldaţi, abătut. Mirositorul său imens se ridică şi ochii lui mici străluciră trişti, de parcă tocmai ar fi fost rănit în străfunduri.

— Ce-nseamnă asta? întrebă el apoi, dojenitor.

— Am vrea nişte ficat! exclamară soldaţii, începând să-şi facă griji privind friptura lor de duminică. Doar tu însuţi ai spus că…

— Ce fel de ficat? întrebă Soeft, cu o voce suferindă. De porc sau de viţel? Prăjit sau fiert? Dulce-acrişor sau cum?

Soldaţii îl priviră din nou pe Soeft al lor de parcă ar fi fost un animal fabulos, un fel 4 e inorog al aprovizionării, o balenă a delicateselor. Îşi făcură semne cu capul, îşi dădură coate şi se uitară cu devotament la geniul lor într-ale aprovizionării. Aproape toţi ştiau că Soeft e un escroc, dar nimeni nu-i purta pică – fiindcă, la urma urmei, escroca şi pentru ei. Trăiască Soèft! Prin el trăim şi noi!

Într-un târziu, prima grupă de servanţi conveni asupra ficatului de viţel, împănat cu ceapă, şi Soeft notă cu detaşare în carneţel.

A doua grupă de servanţi ceru carne de oaie cu varză acră. Cea de-a treia anunţă că are poftă de berbec cu fasole. Iar comandantul bateriei a 4-a se rezemă de ţeava tunului său, rânji cu superioritate spre grupa lui de servanţi şi spuse cu un gest larg:

— Pentru noi – caviar.

— Caviar, notă Soeft, cât ai clipi, după care îl lăsă baltă pe soldatul uluit la culme.

— Încetul cu încetul, indivizii o să-şi facă un sport din a-ţi comanda cele mai imposibile lucruri, interveni Krause.

— La mine nimic nu e imposibil, zise Soeft. În domeniul ăsta am şi eu o ambiţie sportivă.

— Nu faci decât să-i răsfeţi pe tipii ăştia!

— Dragul meu prieten şi tablagiu, spuse Soeft şi se opri, lasă grija asta în seama mea. Soldatul are dreptul la ceva porc la cazan, câtă vreme tunul meu încă mai fierbe tocana. Iar între timp stăm lungiţi pe burta şi aşteptăm. Ce anume? Să ne luptăm şi să murim în stare de subnutriţie?

— La urma urmei, suntem în război, Soeft.

— Fac ceva pe război, rosti acesta duios şi sincer. Deocamdată vreau să mănânc bine. Să trăiesc şi să-i las şi pe alţii să trăiască! De aceea mă străduiesc să fac viaţa de-aici cât mai plăcută cu putinţă. Cine nu mă deranjează în chestia asta va avea mereu burta plină. Sau ai cumva ceva de obiectat?

— Bineînţeles că nu, se grăbi Krause să-l asigure.

— Nici n-ar fi prea bine pentru tine, spuse Soeft, cu convingere. Cine nu are o digestie normală, sau cel puţin să simtă nevoia ei, ăla mi-e duşman personal.

Se duseră la transmisionişti, de unde luară legătura cu observatorii, apoi se opriră mai multă vreme la maistrul armurier, în atelierul său provizoriu. Pe urmă, Soeft notă dorinţele grupei de aprovizionare cu muniţie. Până şi Unteroffizierului sanitar, căruia Soeft i se adresa consecvent doar cu „Sanitätsgefreiter[2] Neumann”, i se permise să-şi aleagă o grupă la care să ia masa de duminică.

— Şi ce vrea şefia bateriei? îl întrebă Soeft pe aspirantul la funcţia de aghiotant.

— Eventual, friptură de raţă? presupuse Krause, precaut.

— De ce nu?

— Dacă eşti de acord, o să-l întreb pe Hauptmannul Witterer ce dorinţe are.

— Aşa să faci, spuse Soeft. Însă cât mai repede. Cel târziu până mâine la prânz, toate comenzile trebuie să

2 Agent sanitar (n. tr.).

ajungă deja la mine.

Partenerul meu de afaceri de la compania măcelarilor nu aşteaptă mai mult.

— Până atunci, o să fii precis informat, îl asigură Krause. Şi o să aflu care sunt preferinţele Hauptmannului Witterer în materie de băutură.

— Din partea mea!… făcu Soeft cu mărinimie. Dar, dacă tot eşti pe cale să te interesezi de una şi de alta, atunci căută să afli şi cum stă treaba cu schimbarea de poziţie.

— Schimbare de poziţie? întrebă Krause, surprins. Ce-ţi veni? O să stăm aici ca bătuţi *în* cuie – cel puţin până când se va isprăvi cu topirea zăpezii şi cu inevitabila mizerie de primăvară.

— Poate că da, poate că nu. În orice caz, am prins o vorbă la Comandament. Intendentul de la Statul-Major, care mi-e îndatorat, se pregăteşte, pare-se, să-şi mute catrafusele mai în spate.

— Asta-i o noutate absolută pentru mine, zise Krause, sincer mirat. Cred că Hauptmannul Witterer încă nu ştie nimic despre asta.

— Mi-e de-ajuns că ştiu eu, spuse Soeft. La momentul potrivit, Witterer al tău o să afle, probabil, mai multe detalii. Aşa că tu cască urechile şi dă-mi de ştire din timp, dacă afli niscaiva date utile despre mişcarea frontului. Pentru că, la urma urmei, trebuie să-mi mut nu numai proviziile, ci şi tot colhozul.

Krause clătină din cap şi chibzui. Ca întotdeauna, Soeft părea să fie bine orientat. Mişcarea frontului? în război, orice era posibil. Iar unul ca Soeft, datorită numeroaselor sale relaţii, se orienta mai bine decât un şef de baterie.

— Colhozul meu, explică Soeft, e o valoare de primă mână. În niciun caz nu putem renunţa la el. Dacă se-ngroaşă treaba, am să-l ofer diviziei de blindate ca obiect de schimb. Aia tocmai au primit nişte conserve a-ntâia.

Colhozul Unteroffizierului Soeft se afla la circa doisprezece kilometri în spatele frontului şi fusese declarat obiect de interes al Comandamentului Superior al Armatei. Soeft făcuse rost de plăcuţe originale de interdicţie, ordonase să fie montate în locuri vizibile, după care pusese întreaga curte sub administrarea unui Unteroffizier şi a trei soldaţi, dotaţi, la rândul lor, cu documente aproape impecabile. Oberleutnantul Wedelmann închisese ochii şi lăsase toată răspunderea în seama lui Dumnezeu şi a geniului său într-ale aprovizionării.

În momentul de faţă, colhozul lui Soeft mai deţinea patru vaci, nouă porci, şaptesprezece oi, nouăsprezece raţe şi douăzeci şi opt de găini, dintre care unele ouau. Tot inventarul viu şi mort îi servea lui Soeft, în parte ca obiect de schimb cu alte unităţi, în parte ca surplus de aprovizionare pentru propria-i baterie. De aici veneau şi unele dintre „micile cadouri", care întreţin în general prietenia - la Soeft, prietenia de afaceri.

— Cu timpul, Hauptmannul Witterer, spuse Soeft cu subînţeles, va trebui să se lămurească de adevărata dimensiune a bateriei sale.

— Pesemne că ştie el, chiar dacă nu vrea să ştie tot – pricepi?

— Nu mă încălzeşte şi: n-am ce-i face, spuse Soeft, ameninţător. E treaba aghiotantului să-l facă să priceapă asemenea nuanţe. Dacă ăsta nu poate face faţă sarcinilor sale…

— O să colaborăm bine, Soeft, fii sigur.

— Sper, Krause. Dacă ştii exact dincotro bate vântul, vei putea naviga cum trebuie. Însă ai grijă să nu nimereşti în barca greşită.

— Fii liniştit, Soeft!"

— Cine spune că mă îngrijorez, măi, omule? în locul tău aş aştepta până când vântul din spate e destul de puternic.

— Witterer se va impune, de asta sunt ferm convins.

Soeft rânji cu toată gura şi fruntea i se încreţi.

— Vom trăi şi vom vedea! Aşadar, colhozul şi bucătăria auxiliară de campanie – deocamdată astea mă interesează. Vezi cum te descurci. Dacă durează prea mult, îl înham pe Wachtmeisterul Asch la treaba asta.

— Nu-i nevoie, spuse repede Krause. O să văd eu cum o-scot la capăt. Apoi adăugă: Şi pe urmă, Asch nici n-ar face una ca asta.

— Să încerc?

— Soeft, vorbi Krause, pe un ton de uşoară implorare, e clar că trebuie să ţii cont de contraconcurenţi. Însă, dacă am sprijinul tău în treburile astea, atunci ne vom impune amândoi. Dar trebuie să te decizi – aş zice eu.

— Să mă decid? Pentru cine?

— Pentru Asch sau pentru mine, ceru Krause.

Soeft radia ca un prunc mulţumit, însă ochii săi mici licăriră şiret.

— Dragul meu bărzoi, spuse el, eu sunt om de afaceri. Ţine minte. Şi sunt întotdeauna de partea celui cu care se fac afacerile profitabile. Aşadar, dă-ţi silinţa – şi treaba va merge ca pe roate!

Soeft îl bătu pe Krause pe piept şi-l părăsi. Se îndreptă spre depozitul său de provizii, fluierând jalnic de fals. Stătea aproape evlavios în mijlocul sacilor şi al lăzilor lui, concentrându-se intens.

De data asta avu remarcabila idee de a-şi împărţi proviziile de alimente în trei grupe: a) de transportat în orice condiţii; b) de transportat doar în cazuri speciale; c) de transportat numai când timpul şi spaţiul o vor permite. Şi decise să transporte imediat grupa a).

Inspirat de cererile radicale ale lui Soeft, Krause se hotărî: se impunea ca situaţia lui în cadrul bateriei să fie clarificată urgent şi temeinic.

I se ivise, fără îndoială, marea şi mult râvnita şansă şi nu trebuia cu niciun chip s-o rateze. Doar nu era un dobitoc! Era un om cu o ambiţie sănătoasa, gândi el, care

confirma tocmai principiul selecţiei, denumit şi principiul conducătorului. Pur şi simplu nu mai avea chef să se irosească pe-aici, ca unul dintre cei patru comandanţi de tun, ca un oarecare între douăzeci de Unteroffizieri. Să aştepte până când un Panzer avea să i se târască în dreptul liniei de ochire? El voia să fie avansat, decorat şi să ajungă Offizier! La ce altceva era bun un asemenea război?

Krause se furişă după toate regulile subalternului disciplinat lângă Hauptmannul Witterer. Acesta stătea în adăpost, în apropierea telefonului, şi părea cufundat în gânduri. Îi permise aghiotantului său personal să ia loc.

— Tocmai am vizitat cu Unteroffizierul Soeft fiecare grupă în parte, raportă Krause, cu devotamentul zelos al unui şcolar care tinde să câştige simpatia profesorului.

— Bine, făcu Witterer, sec.

— Unteroffizierul Soeft organizează pentru fiecare grupă un meniu special, de duminică.

— Frumos, spuse Witterer şi se jucă la receptor.

— Realizările lui, Herr Hauptmann Witterer, sunt remarcabile. Dar el vrea să se autodepăşească. Are nişte idei demne de luat în considerare, iar pentru reuşita lor are nevoie, între altele, de o bucătărie auxiliară de campanie.

— O… ce?

— Bucătărie auxiliară de campanie, Herr Hauptmann.

— Nu ştiu să fi întâlnit un asemenea vehicul în vreun regulament. Şi mă pricep la aşa ceva. Eu însumi am elaborat unele prevederi importante.

— Unteroffizierul Soeft, spuse Krause, vrea să încerce un experiment de la care speră foarte mult.

— În bateria mea? Dragul meu Krause, trebuie să bagi la cap un lucru fundamental: în eventualitatea unor neclarităţi, la mine e decisiv în cele din urmă ceea ce scrie în regulament. Regulamentul e Biblia soldatului; doar prin el se obţine o concentrare a forţelor care-l va îngenunchea

cu siguranţă pe orice adversar lipsit de ţel şi de planificare.

Krause tăcu, însă aprobator. În orice caz, trăsăturile feţei sale exprimau o supunere hotărâtă. Găsi regretabil faptul că nu-i reuşi imediat acest prim atac în spiritul lui Soeft, dar nu se lăsă descurajat.

Witterer se afla în continuare sub impresia convorbirii telefonice avute în urmă cu câteva minute cu Oberstul Luschke.

— Cine e Unteroffizierul Vierbein? întrebă el brusc.

— Copilul de suflet al Wachtmeisterului Asch, răspunse Krause, prompt.

— Aha! făcu Witterer, nedumerit de faptul că întrebase „cine” şi nu „ce”, şi fără să remarce că răspunsul Unteroffizierului Krause nu era nici pe departe obiectiv sau complet.

— Acest Unteroffizier Vierbein e propriu-zis în misiune sau în permisie?

— Nu prea ştie nimeni exact”, spuse Krause şi se simţi din cale-afară de şiret. Oficial şi conform evidenţei personalului, figurează în misiune.

— Cine l-a desemnat pentru asta?

— Wachtmeisterul Asch, se pare – oficial însă Oberleutnantul Wedelmann.

— Acest Asch, spuse Witterer, începe să mă calce uşor pe nervi.

— Înţeleg, îl asigură Krause, cu năduf.

Hauptmannul Witterer nu trecuse cu vederea peste acest caz special, asupra căruia tocmai i se atrăsese atenţia, şi recunoscu acest lucru, chiar dacă nu-i făcea plăcere. Convorbirea telefonică cu Oberstul Luschke fusese departe de a-i oferi o imagine de ansamblu.

De ce oare insistase Oberstul atât de categoric ca acest Vierbein să fie dotat cu suficiente documente? se întrebă acum Witterer. Ce înţelegea Oberstul prin „suficiente”? Şi la ce-i foloseau aceste hârtii?

Îl sună pe Hauptwachtmeisterul Bock, care-l informă că Vierbein primise documente pentru misiune, şi în niciun caz pentru permisie. Despre misiunea specială pe care Unteroffizierul Vierbein trebuia s-o îndeplinească din ordinul comandantului, Bock nu era îndeajuns de informat. În legătură cu asta, Hauptwachtmeisterul pomeni ceva despre „transport de materiale” şi „strict secret”, ceea ce-l făcu pe Hauptmann foarte bănuitor.

Ca urmare, Hauptmannul încercă să-l sune pe Oberleutnantul Wedelmann. Dar acesta nu era de găsit. Se zicea că plecase în sat. Unde anume nimeni râu ştia. Cercetările scoaseră la iveală faptul că Wedelmahn plecase cu un mic pacheţel sub braţ şi anunţase că o să lipsească „două până la trei ceasuri”. Asta era culmea!

După alte căutări fără succes, Witterer se văzu obligat să-l întrebe pe Wachtmeisterul Asch despre felul şi amploarea misiunii lui Vierbein. Dar şi Asch lipsea. Informaţia primită spunea că s-ar găsi în oraşul de garnizoană, „în scopul rezolvării misiunii sale speciale”.

— Asta-i culmea! strigă Witterer, indignat.

— E tipic pentru Wachtmeisterul Asch, îl asigură Krause. Probabil că o lungeşte din nou pe la damele din trupa de divertisment. Se pare că-i prieşte pe-acolo, fiindcă, după câte am văzut…

— Ei, ce-ai văzut?

Krause, cafe avea în sfârşit ocazia favorabilă să se descarce în legătură cu Asch, povesti pe îndelete şi destul de amănunţit. Raportă cu multă fantezie, însă în fraze corecte, milităreşti, despre întâlnirea sa cu Asch la căminul soldaţilor şi despre influenţa pe care Wachtmeisterul voia s-o exercite, după opinia lui, asupra domnişoarei Lisa Ebner.

— În orice caz, Herr Hauptmann, comportamentul său a fost atât de provocator, încât am considerat că trebuia să depun plângere.

— Ia aşterne tu pe hârtie toate astea, sub forma unui

raport, ordonă Witterer. Poate că mai târziu se va dovedi folositor. Şi acum ai grijă să fie găsit Oberleutnantul Wedelmann. Trebuie să-mi ţină locul. Pe urmă, mobilizează-l pe Kowalski. Plecăm în oraş să vedem spectacolul trupei de divertisment.

Prima reprezentaţie oficială a cabaretului de front *Cei patru pinguini* de desfăşură în fosta casă de cultură din oraşul de garnizoană.

Sala pentru conferinţe, teatru şi film era deja plină cu o jumătate de oră înainte de începerea spectacolului. Spre tavan se înălţau nori groşi de fum şi un vacarm vesel.

Jandarmii de campanie, porecliţi „câinii de lanţ”, făceau pe plasatorii, cu figuri severe.

— Fumatul interzis! strigă unul.

— Pe asta vreau s-o văd în scris! replică un soldat.

Toate eşaloanele şi subunităţile de la ateliere şi aprovizionare făcuseră o mulţime de rezervări. Se vedeau şi câţiva membri ai subunităţilor de pe front. De data asta, gradele de serviciu se aflau aici în majoritate.

Rândurile din faţă fuseseră rezervate Offizierilor de stat-major. Erau aşteptaţi chiar şi trei Generali, cu colaboratorii lor apropiaţi. O fanfară începu să cânte melodii săltăreţe, ce păreau să fie ale lui Herms Niel. Când tobele imense făcură „bum-bum-bum”, câţiva soldaţi tropăiră cu cizmele în ritm şi se bucurară de zgomotul stârnit. Unul dintre „câinii de lanţ” strigă din nou:

— Fumatul interzis!

Şi un altul montă o placă pe care scria: „Fumatul interzis. Comandantul”.

— E interzis fumatul pentru comandant! strigă un soldat, prompt.

Hauptmannul Witterer se lăsase condus cu maşina aproape de intrarea din dos. Aici, îi eliberă mărinimos pe Unteroffizierul Krause şi pe Obergefreiterul Kowalski „pe durata reprezentaţiei”, după care se duse să caute garderoba.

— Păi, atunci să-i dăm drumul! spuse Unteroffizierul Krause. Hai să intrăm!

— Eu sunt liber, zise Kowalski, şi de-aici fac ce vreau.

Krause se îndepărtă cu un mormăit dispreţuitor. La intrarea în sală, prezentă biletul pe care i-l pusese la dispoziţie Hauptmannul Witterer: Hotărât să se lase distrat, intră în sală şi se aşează în penultimul rând.

Kowalski îşi consultă ceasul şi constată că mai avea puţin timp la dispoziţie. Ca urmare, se duse la garderobă, tot pe intrarea din dos, ca şi Witterer, şi căută pe tăbliţele prinse pe uşi numele de Charlotte. Când îl găsi, bătu, intră şi rânji încântat. Charlotte stătea în faţa unei oglinzi, îmbrăcată în rochie de seară.

— Aveţi fantezie? întrebă el. Atunci, închipuiţi-vă că v-am adus un buchet de flori.

— Florile mele preferate sunt garoafele, spuse Charlotte şi-l privi cu răceală.

— Am ghicit! zise Kowalski şi întinse mâna goală. Trei duzini.

— Ce gest mărinimos din partea dumitale! făcu Charlotte, ironic. Un cavaler înnăscut.

— Pot să vă invit undeva după încheierea reprezentaţiei? întrebă Kowalski. Cum ar fi un supeu intim?

— Ştii şi ce e ăla un supeu?

— Păi, sigur – ceva de mâncare!

Egon, iluzionistul, deschise uşa fără să ciocănească şi vârî capul în micuţa garderobă.

— Totul e gata? întrebă el, preocupat. În cinci minute începem.

— Sunt gata de mult, răspunse Charlotte.

— Se şi vede! spuse Obergefreiterul Kowalski, închipuindu-şi că e galant.

— Tot timpul, vizitele astea la garderobă! strigă Egon, morocănos. Doar nu ne ocupăm cu aşa ceva, Charlotte!

— N-am destulă forţă să-l arunc afară pe individul ăsta cât un taur.

Iluzionistul îl privi provocator pe Kowalski, care se postă în faţa lui. Apoi se resemnă, intuind bătăuşul din el. Se gândi că persoana sa era prea preţioasă pentru a risca.

— Se pare că nici puterea dumitale nu-i suficienţă, spuse Obergefreiterul, cu detaşare. Vrei să-ncerci?

— Aici, parcă ar fi un cuibar de guguştiuci, aruncă Egon, furios, şi se retrase în grabă spre uşă. La Viola, s-a adunat jumătate din corpul Offizierilor, iar din garderoba Lisei tocmai a zburat unul. Cu boltă. Doar am vrut să evităm cu orice preţ toate astea.

Charlotte ridică din umeri. Kowalski încercă să-şi suflece mânecile. Egon părăsi garderoba, clătinând din cap, şi trânti uşa în urma lui.

— O grămadă de concurenţi dintr-odată, aşa-i? Ăstuia se vede treaba că nu-i convine. Dar împotriva uniformelor n-ai ce face! în caz că o să se prindă civilii, n-o să mai avem loc pe-aici de atâţia voluntari.

— Dacă nu pleci imediat, spuse Charlotte, vei găsi toate locurile ocupate în sală.

— Şi ce? făcu el. Eu am locuri rezervate.

— Dacă nu pleci acum, Herr Kowalski, atunci voi pleca eu!

— Tocmai asta vreau să evit, spuse Obergefreiterul, cu patos, făcând o reverenţă şi îndepărtându-se.

Se îndreptă spre intrarea principală, obţinu un bilet de intrare şi păşi în sală. Mai întâi, privi cercetător în jur şi analiză situaţia. Pe urmă, se îndreptă spre rândul întâi şi se aşeză la mijlocul lui.

Se întoarse imediat către el un „câine de lanţ” şi-i explică:

— Locurile astea sunt rezervate.

— E bine! spuse Kowalski şi dădu aprobator din cap.

— Sunt rezervate pentru General, omule!

— Şi? întrebă Kowalski, tolănindu-se în scaun,

nerăbdător.

— Eşti cumva tare de urechi?

— Deloc! Totul e-n regulă! Tocmai vin de la General. Mi-a ordonat să-i păstrez un loc.

Kowalski puse picior peste picior şi rânji tolerant, camaradereşte. Jandarmul înghiţi obrăznicia lui, consternat. După câteva secunde se retrase.

Obergefreiterul Kowalski îşi încrucişă braţele pe piept. Era conştient de atuurile sale! Poanta era veche, dar veşnic valabilă. Nimeni nu risca să se ciocnească de un General adevărat.

Kowalski privi nerăbdător la cortină, apoi la ceas, şi constată că ora prevăzută pentru începerea spectacolului fusese depăşită considerabil. Clătină nemulţumit din cap. Pe urmă privi în jur, prin sală.

Chiar lângă el mai existau câteva locuri libere. Ceva mai departe mişunau „şenilele", adică Offizierii de stat-major, printre care se aflau numeroase grade sanitare" şi administrative. Mai în spate, se înghesuiseră Unteroffizierii şi trupele.

În fundul sălii rezemat de peretele din lemn, stătea în picioare Wachtmeisterul Asch.

Obergefreiterul îi făcu un semn scurt cu mâna jandarmului care trebuia să supravegheze primele două rânduri. Acesta rămase mai întâi surprins, apoi ezită puţin, dar se apropie.

— Îl vezi pe Wachtmeisterul de colo? îl întrebă Kowalski pe „câinele de lanţ" şi-l arătă pe Asch.

— *Jawohl*, răspunse jandarmul.

— Adu-l încoace! ordonă Kowalski, cu o naturaleţe dezarmantă. Iar când jandarmul dădu să protesteze, pe bună dreptate, Obergefreiterul îi explică: ăla e fiul Generalului.

— Aşa! făcu jandarmul militar şi se duse la Asch să-l poftească în primul rând.

— Ia loc, amărâtule, îi spuse Kowalski, rânjind. Fă-te

comod. Aici suntem între noi; fiii de Generali.

— Tu nu mai eşti zdravăn la cap, replică Asch şi se aşează. Mie mi-e totuna. Mai mult decât să zburăm de-aici, n-are ce să ni se-ntâmple. Şi la aşa ceva mă pricep – tocmai am exersat de curând chestia asta.

— Vasăzică, tu ai fost ăla! spuse Kowalski. Ar fi trebuit să-mi închipui. Witterer te-a zburătăcit din garderoba fetiţei cu ochii cât sarmaua.

— De unde-o mai ştii şi pe-asta?

— Avem şi noi relaţiile noastre, răspunse Kowalski şi făcu pe misteriosul.

După ce îşi consultă din nou ceasul, clătină din cap, şi-l chemă iarăşi pe jandarmul militar, de data asta cu mişcări scurte şi repezite. Acesta sosi prompt.

— Spune-i Offizierului ăla care se află-n treabă, îl îndemnă Kowalski, că poate da drumul la spectacol. E timpul. Generalul vine mai târziu.

Jandarmul militar, continuând să lupte cu suspiciunea care-l copleşea, dispăru în spate. Pur şi simplu, nu putea accepta gândul ca un individ să-l ia într-un asemenea hal peste picior. Şi mai ales unul din cadrul armatei, unde el era spaima tuturor sabotorilor.

Străduindu-se totuşi să adopte o atitudine demnă, „câinele de lanţ” se duse într-adevăr la Offizierul responsabil cu spectacolul şi-i raportă cum că „domnul fiu al domnului General a comunicat că domnul General va sosi mai târziu şi că domnul fiu al domnului General e de părere că reprezentaţia ar putea începe”.

— Domnul fiu să mă mai pupe şi-n… făcu Offizierul responsabil cu spectacolul şi dădu semnalul de începere.

Sala se întunecă treptat şi soldaţii exclamară: „Ah!” Câţiva fluierară. Un Offizier de stat-major slăbănog privi cu dispreţ în jur.

— Acum îi dau drumul! spuse Kowalski şi-l înghionti pe Asch.

— Şi tu care le observi pe toate! zise acesta şi se

tolăni pe scaun, în aşteptare.

Încă o dată, soldaţii exclamară: „Ah!” când cortina se ridică şi Frau Charlotte apăru în rochie de seară, scăldată în lumina caldă a reflectoarelor. Zâmbi către mulţimea de oameni şi se lăsă admirată, cu detaşare.

— Incredibil! strigă un soldat, sincer entuziasmat.

Câţiva râseră zgomotos. Şi acelaşi Offizier de stat-major slăbănog, care mai devreme se întorsese dojenitor, se ridică, în toată măreţia lui, şi aruncă o privire severă spre cârdul gălăgios al soldaţilor veseli.

— Huo! strigă unul, la adăpostul mulţumii.

— Huo! strigară mai mulţi.

Offizierul cel slăbănog roşi puternic, ceea ce se observă chiar şi în semiîntunericul din sală, dădu să deschidă gura, dar nu apucă, fiindcă Charlotte începu să vorbească:

— Dragi prieteni, rosti ea, cu o voce caldă, mămoasă, uşor batjocoritoare, astăzi vrem să ne distrăm puţin şi să încercăm să uităm de război!

— Am şi uitat de el! zise Kowalski în gura mare, încât Charlotte îl auzi de pe scenă.

Privi în sală şi-l recunoscu pe Obergefreiter, care-i făcea vioi semn cu capul, rânjind. Charlotte surâse şi vorbi mai departe, amuzată.

— Toţi cei de-aici, spuse că, vă aducem un salut din Patrie. Noi suntem reprezentantele tuturor femeilor, care ar fi fericite să se se afle aici, cu voi. Ale tuturor mamelor şi surorilor voastre.

— Şi ale mândrelor! strigă unul, încântat.

— Şi în numele lor suntem aici, admise Charlotte. Dar pe ele le reprezentăm doar simbolic.

— Păcat! exclamară câţiva.

Un spectator oftă adânc, şi oftatul său se auzi limpede în toată sala. Offizierul de stat-major slăbănog se înfioră.

Charlotte o anunţă apoi pe Lisa Ebner, în timp ce

Hauptmannul Witterer intră în sală pe vârfuri, cu cizmele sale cu scârţ, şi se aşează la capătul rândului doi, pe scaunul rezervat anume pentru el.

— A apărut şeful! şopti Kowalski, căruia nu-i scăpa nimic. Ce zici, să-i ofer unul dintre locurile astea?

— Ala stă bine şi-acolo, răspunse Asch, pe un ton de refuz.

Lisa Ebner purta o rochie lucioasă, neagră, uşor pensată pe şolduri. Ochii ei păreau şi mai mari ca de obicei. Mâinile lungi şi suple îi alunecară nervoase pe chitară, chiar înainte de-a începe să cânte.

— Micuţa are trac, zise Kowalski, cunoscător. Trebuia să tragă şi ea un gât zdravăn de tărie mai-nainte.

— Poate că te-a recunoscut, spuse Asch. Doar dacă ar fi cineva bivol, ar suporta fără probleme imaginea ta.

Lisa Ebner începu cu un cântecel popular, despre dragoste, despre credinţă şi despre o coroniţă de flori de câmp, care – of! – odată şi-odată avea să se ofilească. Dar, în fiecare primăvară, florile înfloresc din nou şi soarele nu apune niciodată. De aceea, trebuie să iubeşti!

— Asta mă dărâmă! spuse Kowalski, câtuşi de puţin impresionat. Auzi, flori de câmp! Da’ ce-s eu, vacă?

— Exact! replică Asch. În ochii mei ai fost întotdeauna o vită.

Lisa Ebner Interpretă un al doilea cântecel, nu mai puţin sentimental, cu vocea ei suavă. Spectatorii aplaudară moderat. Hauptmannul Witterer se ridică şi aplaudă îndelung, ceea ce-i atrase atenţia lui Asch!

— Acum însă o să devină, în sfârşit, ceva mai omeneşte, se veseli Kowalski.

Charlotte o anunţă pe Viola, dansatoarea, în cuvinte scurte şi răspicate.

— Atingerea persoanei e strict interzisă, spuse ea.

Din sală se ridică un adevărat vacarm. Un soldat slobozi o şuierătură stridentă. Şi Offizierul cel slăbănog se cutremură din nou. Un jandarm militar ţâşni ca un uliu

prin sală, dar, când vru să-l înhaţe pe şuierător, se lovi de proteste indignate.

Charlotte surâse cu o ironie nedisimulată; se aşteptase la acest interes viu. Înainte de-a ieşi de pe scenă îi arunca lui Kowalski o privire batjocoritoare, iar acesta îşi corectă imediat poziţia, manierat, rămânând el însuşi surprins de o asemenea ipostază.

Viola apăru şi rămase graţioasă în lumina uşor umbrită a reflectoarelor. Purta un costum unguresc* sau cam aşa ceva. Poate, din zona Balcanilor. Şi avea cizme roşii.

— Prea mult nu-i de văzut, spuse Kowalski, uşor dezamăgit. Dar asta o să mai revină. Cred că dansează de mai multe ori.

Viola ţopăi plină de temperament peste scânduri, îşi mişcă braţele şi picioarele, îşi rostogoli ochii şi îşi scuturâ buclele. Când termină, spectatorii delirau. Părea să se năruie toată şandramaua. Viola făcea bezele. În rândurile din spate, unul trebui să fie oprit cu forţa.

După Viola, apăru Egon, iluzionistul, şi evoluă o jumătate de oră. Se ostenea să antreneze publicul ca să participe direct la numerele sale, lăsă să fie trase cărţi de joc, împărţi inele, căută baticuri şi-i scoase unui intendent-şef, spre deliciul general, monede de aur din nas. Dar, când Kowalski încercă şi el să ia parte la scamatoriile acestuia, doar cu intenţia de a-l batjocori, Egon i-o reteză scurt.

Mai târziu, „pe măsură ce atmosfera se încălzea, Charlotte recită câteva versuri aproape ordinare, de Ringelnatz, Lisa interpretă cântecele vesele, de cheflii, iar Viola evoluă în costume din ce în ce mai sumare. Aplauzele, chiar şi cele din primele rânduri, de veniră tunătoare. Cabaretul de front *Cei patru pinguini* a fost sărbătorit cu entuziasm.

Asch se smulse tumultului şi trecu direct peste scenă, spre garderobă, unde Lisa Ebner îşi pieptăna părul în faţa unei oglinzi. Îl privi cu ochi scânteietori.

— Ei, cum ţi-am plăcut? întrebă ea, curioasă.

— Excelent, spuse Asch, cu sinceritate. De-a dreptul excelent! Acum însă trebuie să te întorci la locul de cazare.

— Trebuie? Doar suntem invitate!

— Mi-am închipuit eu! strigă Asch. Dar asta precis nu se va-ntâmpla. E păcat de dumneata. Mult prea păcat.

— Vorbeşti serios?

— Haide! Te conduc.

— Dacă mă conduci, atunci vin, spuse Lisa Ebner şi-i zâmbi. Asch îi ţinu paltonul, iar că păru că-şi pierde puţin echilibrul. Se împiedică şi se agăţă de el.

— Atenţie! zise Asch şi o apuca de braţ. Stai pe loc.

— Eşti foarte puternic, spuse Lisa Ebner.

— Nu din cale-afară, dar suficient, cât să nu mă înmoi în faţa dumitale.

— Sigur nu?

— Haide odată!

Abia părăsiseră „casa de cultură”, că, la garderobă, apăru Hauptmannul Witterer. O căută pe Lisa Ebner, dar n-o găsi. Se ciocni însă de Kowalski, care era furios la culme, fiindcă jandarmul militar cu pricina avusese ideea să-i mai pună câteva întrebări suplimentare.

— N-ai văzut-o pe Fräulein Lisa Ebner? îl iscodi Witterer.

Kowalski, intenţionând să ajungă la garderoba Charlottei, care era puternic asediată, îl privi absent pe Hauptmann. Continua să clocotească de mânie.

— Ce mă-ntrebaţi pe mine? Adresaţi-vă mai degrabă Wachtmeisterului Asch!

— Aşa! făcu Witterer. Aşa zici?

Unteroffizierul Vierbein urmări cu vădit dispreţ mişcările matinale, obosite, ale „siamezilor” Bartsch şi Ruhnau. Îi privi în silă cum se sculară din paturi, căscând cu gura cât o şură, după care ieşiră din cameră, clătinându-se.

— Nu v-ar fi ruşine! strigă Vierbein.

Bartsch se uită la el inexpresiv, cu ochi apoşi. Vierbein era deja echipat. Cei doi sufereau cumplit de pe urma mahmurelii provocate de cantitatea uriaşă de alcool, de proastă calitate, pe care o consumaseră.

— Domnule! gemu Bartsch şi se ţinu strâns de piciorul patului. Prin câte trebuie să mai trecem şi noi!

— *Jawohl*! gâfâi Ruhnau. Un război ca ăsta nu-i o joacă de copii.

— Vă purtaţi ca ultimii sălbatici, beţivanilor! îi apostrofă

Vierbein, hotărât să-şi exprime dispreţul pentru comportamentul din afara serviciului al celor două „sugative". Ca nişte scroafe tăvălite! Ce v-aţi închipuit voi aseară, când aţi năvălit la *Café Asch* şi v-aţi purtat ca nişte elefanţi într-un magazin de porţelanuri? Ei? Răspundeţi odată, secăturilor! Ce v-aţi închipuit?

— Ce-i, ce-i? Vrei să mai şi gândim?

„Distrugătorii" se aşezară alături pe unul dintre paturile de campanie şi îşi pipăită ţestele suferinde. Se uitară la podea şi li se păru că văd o viermuială îngrozitoare. Unul gemu.

— Ascultă, glăsui Bartsch, în cele din urmă, ia ascultă cum vorbeşte Vierbein ăsta cu noi.

— Lasă-l să vorbească, spuse Ruhnau. Va trece şi asta.

— Nici nu mă gândesc să vă permit să vă bateţi joc de treburile mele! îmi pare rău, dar trebuie să vă cer…

— Vierbein, îl întrerupse Bartsch, dacă ai şti ceea ce ştim noi, ai plânge.

— Şi încă de milă, Vierbein…

— Pentru că, uite, Vieirbein, spuse Bartsch, cu o voce de înmormântare, acum suntem candidaţi la moarte.

Ruhnau încuviinţă din cap, cu greu.

— Poţi comanda încă de pe-acum o coroană pentru noi.

— Să ne dai ultima cinstire, Vierbein – un erou

adevărat la mormântul nostru îi va mai întări pe părinţii îndureraţi.

În faţa unei asemenea nenorociri jelite, lui Vierbein i se risipi toată mânia acumulată.

— Ce s-a-ntâmplat? se interesă el.

— Ne-a ajuns din urmă viaţa de câine, răspunse Bartsch. Şi asta va fi pieirea noastră.

— Deoarece câinele a fost câinele care nu trebuia.

— Despre cine şi ce vorbiţi? întrebă Vierbein.

— Despre câinele căruia i-am prins aseară coada cu un capac de closet, la cazinoul Offizierilor. Dar câinele ăsta nu aparţinea, aşa cum am crezut, nevestei intendentului, pe care Schulz n-o poate suferi, ci taman miresei comandantului.

— Şi asta nu-i tot! Nici Schulz şi nici altcineva n-a descoperit în toaletă câinele care urla, ci tocmai comandantul, care-şi însoţise mireasa până la uşa cu pricina. Acum ai priceput?

— Nu pe de-a-ntregul, răspunse Vierbein, care încă nu reuşise să conştientizeze tragedia în toată amploarea ei.

— Foarte simplu! Mireasa comandantului a schelălăit, comandantul a fost indignat, iar Soeft a răcnit ca în vremurile lui bune. A jurat să-i găsească pe vinovaţi. Pentru renumele său. Şi i-a găsit.

— Şi de-aia am zburat – ca rachetele!

— Aşa vă trebuie! spuse Vierbein.

Cele două „tunuri” clătinată încet din capetele lor grele ca plumbul.

— Dac-am fi nimerit câinele care trebuia, Schulz ar fi râs de s-ar fi spart. Ăla are Umor! Şi dacă Schulz ar fi râs, nici nu ne-ar fi azvârlit afară. Glumele de felul ăsta îi priese. Şi dacă nu ne-ar fi azvârlit afară, nici n-am fi nimerit la *Asch*. Şi dacă n-am fi nimerit la *Asch*…

— Aşa că, vezi bine, Vierbein: totul din cauza câinelui nepotrivit!

Vierbein se străduia din răsputeri să-şi regăsească furia. Însă îl împiedica imaginea celor două figuri jalnice, care şedeau pe patul de campanie, în cămaşă de noapte, şi priveau în gol, profund îndurerate.

— Compătimeşte-ne! strigă Bartsch. Dacă Schulz nu-şi revine din starea în care se afla ieri, atunci se poate întâmpla cel mai înspăimântător lucru, cel mai îngrozitor!

— Până la urmă, te pomeneşti că o să ne şi mute, spuse Ruhnau, cu o voce de înmormântare.

— Sper că nu pe frontul nostru, spuse Vierbein, sincer îngrijorat.

„Siamezii" tresăriră, speriaţi, dar se dezmeticiră brusc. Parcă le-ar fi fost vărsate în cap găleţi întregi de apă ca gheaţa.

Cuvântul „front" le inundă creierele, încercând să se strecoare prin vine şi să le intre în oase. Aveau senzaţia că făcuseră febră.

Grijile mărunte pe care i le provocaseră lui Vierbein, în urma apariţiei lor turbulente din seara trecută, la *Asch*, se topiră în aceeaşi clipă. Refuzară chiar cu îndărătnicie să-i ofere lui Vierbein vreun ajutor în această situaţie critică, de-a dreptul riscantă.

Se echipară, cuprinşi de panică, şi alergară la locurile lor de activitate. Aici aşteptară, gata de acţiune. Pândeau un cuvânt, orice cuvânt de-al lui Schulz. Însă acesta nu venea. Nervozitatea crescândă, care pusese stăpânire pe ei din ce în ce mai mult, le tăie chiar şi pofta de mâncare, lucru pe care ei înşişi îl considerară un simptom peste măsură de îngrijorător.

În cele din urmă, aproape de pauza de prânz, se furişară lângă Hauptwachtmeisterul lor. Acesta îi bată neutru şi speranţele lor renăscură. Cu această ocazie, reuşiră să afle că Schulz nu se arătase deloc la bateria de stat-major – se afla, zice-se, la comandamentul subunităţii, ca să pună în ordine afacerile uzuale de-acolo şi să facă personal ultimele pregătiri în vederea nunţii

comandantului. Astfel, problema rămânea deschisă. Nu se puteau face previziuni certe. Se putea întâmpla cam orice.

— Asta mă dărâmă! spuse Bartsch, frământat. Aici îţi trebuie nervi, nu glumă.

Ruhnau dădu energic din cap şi înghiţi mâncarea cu noduri.

— Cum spuneam eu mereu: războiul e al naibii de dur.

— Ia ascultaţi, măi rataţilor, spuse Vierbein. Nu vreţi să-l sunaţi pe Herr Asch şi să vă cereţi scuze pentru ce-aţi făcut aseară? Şi pe urmă n-ar strica să-i explicaţi domnişoarei Ingrid Asch că vorbăria voastră despre Frau Lore Schulz, despre sticla de rachiu şi despre mine au fost pure tâmpenii.

— Aşa e, omule! spuse Bartsch, părând să se învioreze din nou. Dama aia a lui Schulz mai deţine încă sticla de rachiu care ni se cuvine.

— Deci, n-aţi mai fost deloc la Frau Lore Schulz? întrebă Vierbein, uşurat.

— O să recuperăm noi treaba asta cu prima ocazie, făgădui Ruhnau.

— Să nu-ndrăzniţi, îi preveni Vierbein. Dacă mă mai călcaţi pe coadă, pot deveni foarte nervos. Atunci o să ajungeţi să mă cunoaşteţi!

— Zău? întrebă Bartsch, curios.

— Dacă aţi fi detaşaţi la noi pe front, îi avertiză Vierbein, atunci aţi vedea voi ce n-aţi mai văzut. Vă spun eu!

La îngrozitorul cuvânt „front”, „siamezii” deveniră din nou irascibili. Înghiţiră cu greu resturile mesei lor de prânz, turnară în grabă o bere pe gât, după care se făcură nevăzuţi. Ţinură apoi consiliu de război în depozitul cu măşti de gaze.

— Vreau să ştiu în sfârşit care-i treaba, spuse Bartsch. Situaţia asta e insuportabilă.

— Chiar şi pentru un Unteroffizier.

— Îţi arde de glume? întrebă Bartsch, încrâncenat. Acum nu e momentul.

După îndelungi şi disperate consfătuiri, cu ultima picătură de curaj, hotărâră să-l sune direct pe Schulz. Cerură legătura cu Statul-Major al subunităţii, extrem de neliniştiţi. Se prezentă la telefon aghiotantul.

— Herr Leutnant vrea să fie atât de amabil şi să-l întrebe pe Herr Oberleutnant Schulz dacă, în după-amiaza asta, are nevoie de noi?

— Dacă va fi nevoie de dumneavoastră, spuse aghiotantul, străduindu-se, ca întotdeauna, să-şi păstreze tonul milităros şi corect, Herr Oberleutnant Schulz vă va comunica.

— *Jawohl*, Herr Leutnant. Dacă nu e nevoie de noi, vrem să mergem la depozitul principal să luăm nişte filtre.

— Aşa! făcu aghiotantul. Un moment.

Trecură câteva minute de încordare. Bartsch ţinea receptorul, de care îşi lipise urechea şi Ruhnau, tremurând uşor. Dar nu băgă de seamă.

Cele o mie de măşti de gaze aranjate pe rafturi parcă le rânjeau. Puţea a cauciuc şi a praf de clor. Lui Ruhnau i se făcu greaţă şi deschise larg o fereastră…

Bartsch respira precipitat şi-l treceau sudorile. Se aşezase şi asculta înfrigurat la receptor. Era cât pe-aci să înceapă să se roage, ceea ce nu i se întâmplase niciodată.

Brusc, aghiotantul se prezentă din nou.

— Nu, spuse el. Astăzi după-amiază nu e nevoie de dumneavoastră.

Bartsch închise telefonul şi-l privi pe Rutinau. Ruhnau îl privi pe Bartsch şi verifică automat dacă receptorul fusese aşezat bine în furcă. Gâfâiau şi cântăreau situaţia.

— Ce să-nsemne asta? Schulz chiar nu are nevoie de noi sau nu vrea să mai audă de noi? Totul e în regulă sau dimpotrivă? Totul e anulat sau intră în contul nostru? A uitat totul sau vrea să ne ţină pe jăratic?

— Da, da, omule! Un asemenea război poate fi al naibii de dur!

Astfel că nu le rămase altceva de făcut decât să aştepte. Şedeau ca bătuţi în cuie pe locurile lor, bântuiţi de gânduri înspăimântătoare. Se frământau şi se frământau – însă totul era în zadar.

— Vierbein ăsta ne ameninţă cu frontul! Pe noi! Mi se face rău doar când mă gândesc

— Măcar de-am avea acum o sticlă cu rachiu.

— Sau mai multe!

— Ar trebui să ne consumăm provizia de la cârciumarul de lângă pod. Şi asta cât mai repede. Cine ştie cât timp ne mai rămâne?

— Hai să mergem acolo! Oricum trebuie să ajungem în oraş. Pentru noile filtre la urma urmei, asta i-am raportat Obergefreiterului Schulz.

După cum li se părea lor, ăsta a fost cuvântul salvator! Activitatea – dacă nu degenera în oboseală – îi mai distrăgea niţel într-un mod plăcut. Iar un rachiu tare le-ar mai fi consolat greu-încercatele suflete. Se urcară în Opel Blitzul lor, care le fusese repartizat ca maşină de transport, şi demarară către oraş.

Când ajunseră în dreptul crâşmei de lângă pod, hotărâră că se defectase pompa de Ulei şi duseră maşina într-un atelier de reparaţii cunoscut. Acestea urmau să dureze între trei şi patru ceasuri, după calculele lor.

Intrară în cârciumă şi-şi cerură proviziile. Primiră trei sticle de rachiu, pe cea de-a patra oprind-o cârciumarul, ca „taxă de înmagazinare”. Îl făcură „tâlhar”, „nemernic” şi „porc infect”, ceea ce pe om îl lăsă rece. Lipsa vădită de sensibilitate a cârciumarului le dădu prilejul să schimbe localul, pentru a scăpa de o eventuală „taxă de consum”.

Apoi se aşezară la *Café National*, pe o stradă mai jos, comandară ceai, îl vărsară sub masă şi umplură ceştile cu rachiu. Încă de la prima înghiţitură se trezi în ei o nouă

poftă de viaţă. La cea de-a doua ceaşcă, situaţia deveni mai roz.

Astfel înflăcăraţi, începură să se intereseze de cele din jur. Descoperiră două fete, care priveau hotărâte să petreacă într-un mod cât mai plăcut o după-amiază liberă. Cele două „elicoptere” le poftiră pe „dame” să ia loc la masa lor. Iar „damele” nu statură mult pe gânduri. Şi li se comandă ceai.

Când se goli prima sticlă, cele două „rachete” începură să le tutuiască. Mai către sfârşitul celei de-a doua sticle, ajunseră încet-încet intimi, la care „damele” chicoteau, iar ospătăriţa tuşea cu subînţeles şi nu se opri până când nu-i vârâră în sân o bancnotă de douăzeci de mărci. Ce-i drept, n-avea chef să suporte ca unul dintre „tunuri” să verifice dacă bancnota nimerise într-adevăr în siguranţă. Însă în rest suportă totul…

La cea de-a treia sticlă atmosfera se învioră foarte tare. Din când în când, una dintre fete trăgea câte-un ţipăt. Bartsch şi Ruhnau aveau mâinile ocupate. Iar în fundal, patroana localului, care fusese alarmată din vreme, ridică implorator mâinile ei masive spre cer.

— Aveţi camere de închiriat? întrebară „atacanţii”.

— Puah! strigă patroana… Arăt eu a aşa ceva?

— Da! făcură „siamezii”, convinşi.

Patroana îi ameninţă cu poliţia, Wehrmachtul şi comandourile de asalt. Când făcu şi tentativa de a folosi telefonul, cele două „superbombe” se hotărâră să-şi schimbe radical poziţia. Le oferiră braţul „damelor”, care, între timp, îşi puseseră din nou veşmintele în ordine, şi ieşiră cu ele, clătinându-se”.

Afară, la câteva case mai încolo, se afla o droşcă părăsită, cu vai. „Siamezii de la garnizoană”, care acum se considerau „gonaci”, declarară droşca „rechiziţionată” şi îşi aşezară însoţitoarele în vehicul. Bartsch se urcă vioi după ele. Ruhnau pretinse că vrea să-l caute pe vizitiu, însă acesta nu era de găsit şi se părea că se oprise prin

vreo cârciumă din apropiere. Aşa că, Unteroffizierul dezlegă căpăstrul de pe stâlpul felinarului şi se sui pe capră, legănându-se.

— Pe locuri! strigă Ruhnau. Cursa numărul unu!

Pocni din bici şi calul se urni docil. Roţile se rostogoleau pe pavaj pentru victoria lui Ruhnau. Vizitiul de pe droşcă, auzind vacarmul din jurul vehiculului său, năvăli dintr-o crâşmă şi privi nedumerit priveliştea care i se înfăţişa dinaintea ochilor. Unterofffizierul urcat pe capra sa era pentru ei o imagine inedită:

— *Halt*! *Halt*! strigă vizitiul.

Ruhnau dădu bice calului, iar acesta o luă la galop. Vizitiul alerga în urma lor, cu gesturi disperate şi cu strigăte de alarmă. În droşcă, „damele” ţipau, iar Bartsch ridică triumfător un fel de stindard, care era de fapt un articol de îmbrăcăminte.

O dată pus în mişcare, vehiculul părăsi centrul oraşului, însoţit de privirile uluite şi de râsetele numeroşilor spectatori, de strigătele de îmbărbătare ale lui Ruhnau, de ţipetele „damelor” şi de înjurăturile vizitiului, care alerga în urma lor. Se îndreptă în direcţia periferiei, drept spre cazarmă.

Santinela, un biban tânăr şi fără experienţă, cu ochi apoşi şi urechi de măgar, rămase gură-cască şi se holbă, uimit.

— Deschide poarta cea mare! strigă Ruhnau, de departe. Transport un Offizier!

Santinela se năpusti spre poarta mare a cazărmii şi o izbi în lături. După ce trecu vehiculul, santinela dădu buzna înapoi în locul său şi încercă să execute un salut. La care Bartsch îi făcu un semn binevoitor din droşcă, tot cu un articol de îmbrăcăminte.

Droşca se legăna, hurducăia şi gemea din toate încheieturile, până când, în cele din urmă, se opri în faţa clădirii bateriei de stat-major. Calul pufnea, iar Ruhnau sări de pe capră şi strigă:

— Acum, roiul! mai repede!

Şi imediat „torpiloarele” dispărură în clădirea bateriei.

Vehiculul părăsit, din care priveau două „dame” pilite în regulă şi cam smotocite, găsi imediat spectatori interesaţi. Câţiva soldaţi se aplecară prin ferestrele clădirii bateriei, uluiţi, iar printre ei şi Vierbein.

Ruhnau şi Bartsch se năpustiră în cameră, explodând de râs. Apoi se înghesuită la fereastră, lângă Vierbein, şi nechezau de încântare. Îşi dădeau coate reciproc, cât pe-aci să se sufoce de bucurie.

— Hai, Vierbein! Ai nişte damese în vizită! Fă-te-n jos! spuseră ei.

— Dar voi sunteţi beţi? întrebă Vierbein.

Între timp, la poarta cazărmii, se auziră strigăte stridente, Acolo ajunsese vizitiul, gâfâind şi spumegând de-o furie profundă de birjar, şi acum voia să treacă. Santinela însă părea decisă sad împiedice să pătrundă în unitate pe acest civil, care ocăra cu neruşinare.

— Acum e rândul meu! strigă Bartsch. Voi, Ruhnau şi Vierbein, aveţi grijă ca muierile să dispară. Băgaţi-le într-o cameră a vreunui Unteroffizier! Ce eziţi, Vierbein? Sau nu ştii ce va să zică aia camaraderie?

Şi Bartsch se năpusti jos, în curtea cazărmii, către poartă. Aici, la post, santinela era pe cale să dezasigure arma, pentru a feri cazarma de năvălitor.

— Ce se-ntâmplă? întrebă Bartsch. Cine s-a trezit cu un arici în nădragi?

Aproape turbat de Indignare, vizitiul nu-l recunoscu pe Bartsch, care stătuse în droşca închisă. Prin urmare, se agăţă plin de speranţă de acest Unteroffizier foarte amabil şi scuipă îndârjita sa cerere de înapoiere a droştei. Pentru a câştiga timp, Bartsch făcu pe prostul, ceea ce-i reuşi cu uşurinţă, şi vru să afle detalii.

După ce ascultă cu luare-aminte, minute întregi, o poveste de fapt ştiută, Bartsch declară cu generozitate:

— Am să mă ocup personal de problema dumneavoastră!

Se duse cu vizitiul, vizibil mişcat de atâta mărinimie, la punctul de control şi aranjă să i se elibereze un bilet de liberă trecere. Apoi se oferi să-l ajute s-o caute. Îl purtă pe vizitiu pe căi ocolite, pe după mai multe clădiri, şi abia într-un târziu ajunse cu el la locul în care se afla droşca, de-acum goală.

Vizitiul se năpusti la calul său şi încercă să-l îmbrăţişeze, când, în spatele lui, Bartsch spuse cu duioşie:

— Vă-nţeleg prea bine. Şi tatăl meu e vizitiu pe-o droşcă.

— Sunteţi singurul om adevărat de pe-aici! zise vizitiul, care încă mai gâfâia.

— Se prea poate, răspunse Bartsch, cu o modestie neîntrecută.

— E o ruşine, spuse Hauptmannul Witterer, că trebuie să mai şi ordon aşa ceva. Asta se-nţelege de la sine!

— *Jawohl*, făcu Hauptwachtmeisterul Bock. De fapt, se-nţelege de la sine!

— Dacă situaţia va continua la maniera ăsta, preciză Hauptmannul Witterer, va trebui să specific prin ordin când au voie indivizii să se aşeze pe căcăstoare.

— Până acolo se poate ajunge, spuse Hauptwachtmeisterul cu o ironie surprinzător de subtilă şi, prin urmare, insesizabilă de către Hauptmannul Witterer.

Împinse peste masă biletul pe care Witterer trebuia să-l semneze, fâstâcit şi ezitant, ca unul care tocmai a emis un cec fără acoperire.

Hauptmannul Witterer puse mâna pe un creion chimic, de pe masă, şi se încredinţă rapid că era bine ascuţit. După aceea semnă, elegant şi cu litere mari, chipurile îndrăzneţe: WITTERER. îşi admiră semnătura preţ de vreo patru secunde, cu o încântare evidentă, înainte de a-i împinge biletul înapoi lui Bock.

— Aşa, sper că va merge strună cu asta! spuse el şi încercă să fie convingător.

Tocmai semnase ordinul pe baterie 18/42, care, în limbajul de serviciu al Hauptwachtmeisterului, era denumit „Ordin pe baterie de pregătire a măştii de gaze”. Prin acesta, li se ordona clar încă o dată soldaţilor bateriei a 3-a – Bateria Witterer! – că, în concordanţă cu regulamentul general al armatei – RGA –, emis nu ştiu când, masca de gaze trebuia avută mereu în dotare „de fiecare soldat”, cu excepţia cazurilor de somn, învoire sau curăţenie corporală, când se cerea să fie în „nemijlocita apropiere a soldatului”, permanent pregătită pentru utilizare.

Bock ştia că membrii bateriei aveau să înjure când urmau să ia contact cu ordinul. Dar el îi putea lămuri de faptul că Witterer clocise singur acest ordin». Şi, în momentul înştiinţării, n-o să lase să-i scape ocazia de-a rânji cu subînţeles, cel puţin faţă de gradele de serviciu – de la Unteroffizier în sus. Îşi putea permite acest lucru la orice oră, şi de data asta chiar cu o conştiinţă împăcată. Pentru că un asemenea ordin constituia o şicană indirectă. Niciun soldat normal – nici măcar un Vierbein – nu căra după el fără întrerupere masca de gaze!

Dar în această zi mohorâtă, Witterer se simţea cuprins de un imbold neobişnuit spre fapte mari. Era decis să transforme proasta dispoziţie din seara precedentă într-o acţiune strict militărească. Pesemne, gândi Hauptwachtmeisterul, nu-i mersese treaba cu iepuroaica de la trupa de divertisment.

— Mai departe, să pregăteşti un ordin de luptă pe baterie cu folosirea întregului echipament din dotare, spuse Witterer.

— *Jawohl*! răspunse tărăgănat Hauptwachtmeisterul.

— Vreau ca, pe viitor, în afară de masca de gaze, fiecare om al bateriei mele să fie oricând apt pentru misiuni de luptă. Prin urmare, trebuie să aibă în

permanenţă asupra sa: o armă – carabină sau pistol; însă pistolul nu intră în discuţie decât pentru Unteroffizieri, mai exact pentru cei care deţin portsabie. Pe urmă: muniţie de război, cel puţin două încărcătoare pline, respectiv patru cadre. Pe lângă astea, cască de oţel, trusă de prim-ajutor, plăcuţe de identitate şi carnet de serviciu – acesta din urmă cu specificarea grupei sanguine, care trebuie ştiută pe dinafară. Ameninţaţi-i cu verificări la întâmplare. Mai departe: baionetă.

— *Jawohl*, încuviinţă Hauptwachtmeisterul, mai tărăgănat.

— Şi ai grijă că baionetele să nu fi fost ascuţite sau transformate în ferăstraie. Dacă-l prind pe vreunul din bateria mea că taie pâine sau sparge lemne cu baioneta, îl bag la arest. La mine, totul merge conform regulamentului, Hauptwachtmeister. Cu stricteţe. Dar în felul ăsta putem ajunge mai departe.

— Jawohl.

— Cunoşti specificaţia de transport 17 C, referitoare la încărcarea cailor, hrănirea lor în timpul unui transport mai lung, deci mai lung de douăsprezece ore?

— Probabil, spuse Hauptwachtmeisterul fără să ezite.

Bineînţeles că nu cunoştea acea specificaţie – de ce-ar fi cunoscut-o? La urma urmei, bateria lui era complet motorizată, însă când nu ştia ceva, răspundea invariabil „probabil”, ceea ce echivala cu „habar n-am!”

— Asta e un model de specificaţie, spuse Witterer. Ar trebui s-o ştii pe de rost. E gândită până la ultimul detaliu, dragul meu. Aici poţi vedea ce înseamnă de fapt un regulament: Lucru cu capul, stimabile, lucru cu capul! Şi ai idee cine a conceput această specificaţie? Eu.

— *Jawohl*, spuse Hauptwachtmeisterul şi mimă cu neruşinare admiraţia.

— Aşa deci, asta-i treaba, făcu Witterer, privind întrebător în jur. Maşina mea e aici? se interesă el.

— Stă afară, răspunse Hauptwachtmeisterul.

— Ce? Stă afară? De ce nu-mi dă raportul nemernicul ăla?

— Herr Hauptmann a ordonat strict: să vină cu maşina!

— Şi să raporteze! Asta face automat parte din regulă, Hauptwachtmeister. La mine, în orice caz. Caută să lămureşti treaba asta în cocina dumitale: Din partea mea, şi printr-un ordin pe baterie.

Bock îşi permise să nu răspundă. Nu era cine ştie ce mare îndrăzneală, pentru că Witterer încercase să pună la punct toate pregătirile pentru plecarea sa, şi totul în spiritul ordinului pe baterie emis de el. Îşi încinse pistolul de serviciu, îşi atârnă masca de gaze, porthartul şi casca de oţel. Pe urmă, îşi pipăi vestonul, în a cărui căptuşeală fusese cusut regulamentar un pacheţel de fese. Apoi, mărşălui afară, vioi ca întotdeauna.

Acolo, Unteroffizierul aghiotant Krause raportă că maşina era gata de drum. Şi el avea ţinută completă de război. Kowalski se afla deja la volan şi se zgâia la cei doi eroi. În comparaţie cu dotarea lor, el părea un civil paşnic.

— Unde ţi-e masca de gaze? întrebă Witterer.

— În spatele maşinii, spuse Kowalski, prompt, cu toate că ştia prea bine că acolo nu exista nicio mască de gaze.

— De ce n-o porţi asupra dumitale?

— E mult prea complicat, răspunse Kowalski. Aia e incomodă şi deranjează. Ori conduc obiectul ăsta, ori îmi leg pe burtă o mască de gaze cât toate zilele şi mă aşez în spate – doar una din două funcţionează.

— Dacă am înţeles eu bine ordinul pe baterie, Herr Hauptmann, spuse Unteroffizierul Krause – care căuta să se pună bine cu Kowalski –, atunci e de-ajuns ca masca de gaze să fie la îndemână, deci în apropiere…

— E-n regulă! făcu Witterer. Atunci, ia arată-ne ce va să zică şoferul unui comandant. La amplasamentul tunurilor!

Nu apucase să se aşeze bine, când Kowalski pomi. Witterer se simţi proiectat înapoi şi, o fracţiune de secundă, avu senzaţia sufocantă că inima stătea să-i plesnească. Apoi maşina sări înainte şi ţâşni cu o viteză, de făcea praful din drum să se înalţe ca o fântână arteziană. Kowalski părea decis să nu evite nicio băltoacă. Zbură prin zăpada mocirloasă, împroşcându-l cu murdărie pe Krause, care şedea în spate.

Când Kowalski ţâşni prin poziţiile avansate şi dădu s-o ia de-a curmezişul câmpului, până în mijlocul liniei de foc, Witterer urlă:

— Ai căpiat de tot!

— Cum aşa, eu? întrebă Kowalski, prefăcându-se nevinovat.

— La adăpost, omule! strigă Witterer. Doar nu eşti angajat aici pe post de ţintă.

Kowalski se năpusti asupra unui copac, călcă puternic frâna de motor, trase în paralel şi frâna de mână şi se opri exact la trei centimetri distanţă de trunchiul copacului.

— Toată lumea jos! strigă. Staţia terminus.

Witterer nu ştia prea bine dacă acum trebuia să înjure sau să râdă. Să râdă, gândi el, ar fi fost poate mai bărbăteşte. Cum ai putea reacţiona altfel la acest porc de tranşee, Kowalski – mai mult porc şi mai puţin de tranşee! Se afla însă într-o dispoziţie dintre cele mai proaste, ceea ce nici nu era de mirare după seara de ieri, complet ratată. Aşa că preferă să facă pe sfântul. Se deşurubă din maşină, căutând adăpost. Asemenea unei imagini în oglindă, Krause îi imita aproape fiecare mişcare.

— Mergi până la un adăpost complet! ordonă Witterer.

Kowalski clătină din cap şi conduse maşina în marşarier, cu motorul gâtuit într-un mod jalnic. Se legănă prin peisaj şi dispăru îndărătul unei case. Acolo opri motorul.

Urmat îndeaproape de Krause, Witterer se îndreptă acum către cel de-al doilea tun; ţopăiau ca nişte iepuri, spre amuzamentul santinelei de alarmă. Chiar lângă poziţie, Witterer sări într-o tranşee de comunicare. Krause sări şi el imediat, aproape în cârca lui Witterer. Abia în ultima clipă reuşi să facă o întoarcere şi, ca urmare, se prăvăli grămadă în noroiul de pe fundul tranşeei. Santinela, care se afla la doi paşi, găsi această reprezentaţie foarte distractivă.

Witterer îşi înşfăcă binoclul de la piept, cu o figură hotărâtă de luptător. Se rezemă, aplecat şi cu precauţia regulamentară, peste marginea tranşeei şi privi concentrat în direcţia duşmanului. Abia în această clipă, aşa i se părea, se afla cu adevărat în inima războiului şi savură aceste minute fericite, simţindu-se ca un chirurg care operează pentru prima oară cu bisturiul, dar care ştie totuşi cu precizie că operaţia va reuşi pe deplin. Hotărî să relateze amănunţit despre asta într-o scrisoare de pe front, sau chiar în mai multe.

Aici se aflau, aşadar, liniile inamice. Tranşee îndepărtate şi strâmbe, la fel ca şi cele de-aici. Gropi individuale în lanţul lin de dealuri din faţă, cu multe poteci bătătorite. Şi totul părea amorţit.

— Asta nu-i cu putinţă! Ia uită-te şi tu, Krause, spuse dintr-odată Witterer.

Krause apucă zelos binoclul întins de Witterer şi privi concentrat prin el. Zăpada i se strecura pe mâneci, începea să se topească şi-i curgea ca un pârâiaş spre coate. Dar Krause era decis să n-o ia în seamă.

– Ei, întrebă Witterer, nerăbdător şi din cale-afară de amabil.

Nu vezi nimic?

— Nimic deosebit, Herr Hauptmann. În orice caz, nimic care să mi se pară ieşit din comun.

— Măi, să fie! făcu Witterer, ursuz. La trei mii fix, pâlcul de copaci. La cinci grade mai încolo, tufele alea

rotunde. Ai văzut?

— Văzut, Herr Hauptmann.

— Ei, şi? Ce se mişcă acolo de la dreapta la stânga?

— Un bărbat, răspunse Krause. Probabil unul care transportă mâncarea. Vrea să ajungă la tranşeele de comunicare de lângă deal.

— Şi individul se plimbă ţanţoş prin peisaj! Asta e curată provocare!

— Desigur, spuse Krause, bănuitor, neştiind prea bine ce trebuia să facă, să frâneze sau să dea bice. *Jawohl*, Herr Hauptmann, e într-adevăr o provocare. Dar, în fiecare zi la prânz, fac acelaşi lucru, de săptămâni în şir. Şi adăugă, nesigur asupra atitudinii pe care era recomandabil s-o adopte cu acest prilej: De partea noastră, lucrurile stau la fel.

Witterer înşfăcă brusc binoclul de la aghiotantul Krause. Privi din nou prin el, concentrat. Reglă lentilele la acurateţea maximă Priveliştea paşnică a celui care transporta mâncarea duşmanului, văzându-şi liniştit de drum, îl făcu să scrâşnească din dinţi. Inamicul! Aflat în mod provocator în bătaia puştii. Individul se plimba de-a dreptul, cu inima împăcată, prin faţa gurilor de tun ale bateriei sale – Bateria Witterer! Asta era prea mult!

— Alarmă de foc! ordonă Witterer, fără a-şi lua binoclul de la ochi.

Krause tresări. O secundă prelungită îl bântui spaima.

— Alarmă de foc! strigă apoi către santinelă.

— Ce? întrebă acesta. Ce s-a-ntâmplat?

— Alarmă de foc! strigă din nou Krause.

Santinela ridică din umeri. De ce nu! gândi el. Probabil că bătrânul vrea să declanşeze o alarmă de probă. E într-adevăr o bătaie de cap, dar n-ai ce-i face. Puse în funcţiune mica sirenă răguşită de alarmă şi începu, aşa cum prevedea regulamentul pentru astfel de situaţii, să dezvelească muniţia.

Witterer nu luă în seamă pregătirile, care i se păreau firești. Ţinu în continuare inamicul sub observaţie şi surâse cu răceală.

Servanţii tunului numărul doi se postară în scurt timp pe poziţie. Pentru că soldaţii înregistraseră apariţia lui Witterer; gălăgia maşinii conduse de Kowalski îi smulsese cu brutalitate din somnul lor matinal. Pe urmă, apariţia personală a şoferului în coliba lor îi trezise definitiv.

— Aşteptaţi-vă la fapte mari, băieţaşi! îi anunţă Kowalski. Pe ăsta nou îl mănâncă şoriciul.

Servanţii îşi ocupară poziţiile şi pregătiră tunul de tragere. Comandantul de tun, Unteroffizierul Rauch – un bun executant al ordinelor şi cu o accentuată înclinaţie spre comoditatea civilă –, se îndreptă către Witterer.

— Herr Hauptmann ordonă?”

— Vezi ţinta dumitale? întrebă Witterer, explicându-i detaliile.

— Ţintă recunoscută, răspunse Unteroffizierul.

— Atunci, la treabă! spuse Witterer. Dă ordinele corespunzătoare de deschidere a focului.

— Serios? întrebă comandantul de tun şi nu luă în seamă mişcarea imploratoare a mâinii aghiotantului Krause, din spatele lui Witterer.

— Eşti cumva bătut în cap? strigă Hauptmannul, cu ceea ce considera el o indignare pur soldăţească. De când războiul e o glumă?

Comandantul de tun îşi muşcă buzele şi alergă la servanţii săi. Witterer găsi potrivită descrierea ţintei pe care le-o făcu acesta, însă prea complicată.

— Mai multă vlagă! strigă Hauptmannul. Mai rapid!

— Distanţa trei mii, spuse liniştit comandantul de baterie, apoi îşi pescui din manşetă tabelul de tragere şi-l răsfoi.

— Ţinta fixată, anunţă tunarul ochitor.

Comandantul tunului ordonă reglarea înălţătorului. Pe urmă se uită din nou la Witterer, împreună cu întregul

echipaj, care urmărea din tranşeea adâncă de-un stat de om fiecare mişcare a adversarului „său”. Îi intrase în oase febra vânătorii, îi încordase muşchii, îi făcuse inima – inima sa de soldat – să bată mai tare. Şi consideră că era o trăsătură a lui foarte bărbătească.

— Ce mai aştepţi? urlă Witterer.

— Focos percutant! comandă Unteroffizierul şi ridică abia perceptibil din umeri, în timp ce-şi privea servanţii, rânjind cu resemnare.

Soldaţii făcură nişte figuri nedumerite, contrariate, şi se simţeau ca într-un film care s-ar fi vrut hazliu, însă de care nimeni nu putea să râdă. Tunarul încărcător împinse proiectilul pe ţeavă şi chiulasa se închise.

— Salvă! ordonă Witterer.

Un pocnet puternic şi sec sfâşie liniştea amiezii. Ţeava ricoşă şi scuipă tubul gol. Apoi alunecă încet la loc, în poziţia iniţială. Proiectorul gâlgâi prin văzduh.

Continuând să zâmbească glacial, Witterer întredeschise gura, iar mâna sa care ţinea binoclul se crispă niţel. Îşi depărtă uşor piciorul stâng şi acum scormonea cu vârful prin noroiul tranşeei.

Dincolo, pe colină, în zona celui care transporta mâncarea, cam la cincizeci de metri distanţă, ţâşni din pământ un nor albastru-negricios. Witterer văzu prin binoclu cum soldatul inamic, care ducea mâncarea de pânz, rămase ca trăsnit. Pe urmă privi în jur, cuprins de panică, şi, cu mişcări precipitate, o luă la goană în direcţia opusă celei în care căzuse proiectilul.

— Prea scurt! strigă Hauptmannul Witterer. Altă salvă!

— Alte patru! ordonă supus comandantul de tun. Şi când se auzi semnalul „reglat”, ordonă: Foc!

De data asta, lovitura căzu în spatele ţintei. Soldatul inamic care transporta mâncarea schimbă imediat direcţia şi începu să sară ca un cangur. Se împiedică, se prăvăli la pământ, se ridică din nou şi alergă mai departe, cu povara,

prin zăpada adâncă.

— Ăla are nădragii plini până la refuz! strigă Witterer, încântat. Pe pariu?

— Cu siguranţă, Herr Hauptmann, răspunse Krause, lângă el.

— Mai departe! strigă Witterer. Pulverizaţi-l, pur şi simplu!

Pentru a pune capăt întregii scene, comandantul tunului n-ar fi trebuit decât să ordone: „Mai scurt!” – şi atunci, aşa-numita ţintă ar fi fost aproape cu neputinţă de ratat. Dar i se făcuse milă de tipul de dincolo, cu marmita în spinare, care se zbătea în salturi disperate prin zăpadă.

Şi întreaga tărăşenie i se părea penibilă. Îl scârbea.

— Încă o dată, foc! ordonă comandantul tunului.

Nici nu se uită unde nimeri lovitura. Ştia că n-o să lovească ţinta – şi ăsta era principalul.

— Pe-alături! răcni Witterer, dezamăgit, şi bătu cu piciorul în pământ. Porcăria dracului!

— Mai departe? întrebă comandantul de tun.

— Până când distrugi ţinta! zbieră Hauptmannul. Până când maimuţoiul de colo ajunge arşice!

— Dar, înainte că Unteroffizierul Rauch să ordone următoarea comandă de foc, sună telefonul de campanie. Rauch, bucuros de această întrerupere, se aplecă şi ridică receptorul. După ce se prezentă, anunţă, cu un rânjet crispat:

— Pentru dumneavoastră, Herr Hauptmann. Comandantul Infanteriei.

— Ce vrea? întrebă Witterer, nestăpânit.

Unteroffizierul Rauch se informă, conform ordinului, la comandantul Infanteriei, ce doleanţe avea. Când auzi răspunsul, ridică din sprâncene şi îşi muşcă buzele, pentru a nu fi nevoit să rânjească mai tare. Pe urmă, spuse tare şi răspicat:

— Comandantul Infanteriei vrea să ştie care e idiotul responsabil cu bubuitul. Insistă ca acesta să înceteze.

Witterer, pe care echipajul tunului îl urmărea cu interes, căzu pradă unui acces de furie şi urlă:

— Spune-i ăluia să mă pupe-n cur!

— Herr Hauptmann Witterer vă transmite să-l pupaţi în cur, spuse comandantul bateriei la telefon, pe acelaşi ton dinainte, apoi aşează grijuliu receptorul în furcă, aproape cu tandreţe.

Witterer se luptă eroic cu sine însuşi.

— Opreşte focul! zise el, sec şi inutil.

Sări din şanţ vioi, cu o mişcare elegantă şi îndrăzneaţă, după care le strigă servanţilor:

— N-a fost tocmai grandios! Dar o să mai exersăm. Aşa ceva se suflă de pe firmament dintr-o singură lovitură.

Pe urmă, se întoarse către aghiotantul Krause şi spuse, destul de tare ca să-l poată auzi toţi cei prezenţi:

— Iar acum să-l luăm la puricat pe bambilicul de la Infanterie!

Dar nu se duse la Infanterie. Decise mai degrabă să aibă, în prealabil, o convorbire telefonică cu Oberstul Luschke. Pentru a se pregăti sufleteşte, îi ordonă lui Kowalski să-l ducă până la poziţiile bateriilor cu tragere lungă.

— Astăzi a fost, în sfârşit, o zi în care s-a-ntâmplat ceva! spuse el, mergând legănat lângă Kowalski.

Acesta rânji, fiindcă avea mereu o imagine de ansamblu.

— Aşa s-ar zice.

— Acţiunea pe care am probat-o astăzi, spuse Witterer, într-adevăr mândru de realizările sale, o vom numi „săritura mânzului”!

— Despre asta se va vorbi încă multă vreme, zise Kowalski, cu convingere. Puteţi fi sigur.

— Şi cum e pe-aici cu fetele băştinaşe, aşa, în ceea ce priveşte serviciile personale? întrebă Witterer, pe care prima sa întâmplare pe front îl stârnise peste măsură.

— Întrebaţi-l pe Oberleutnantul Wedelmann, strigă

Kowalski, îndărătnic. Poate că el se simte responsabil cu problema asta.

Urechile Oberstului Luschke înregistrară limpede ecoul agresiunii cu care Hauptmannul Witterer zgâriase liniile inamice, primejduind astfel echilibrul dintre cele două fronturi, păstrat cu grijă. Luschke notă meticulos în carnetul său tot ce află cu litere mici şi frumoase. Deocamdată nu făcu decât atât.

Primul care-l împinsese pe Luschke să treacă la masa hărţilor, întrerupându-l din lectura unui roman rusesc, fusese Hauptmannul Witterer. După spusele lui, îndrăznise să raporteze din proprie iniţiativă. Zicea că ar fi fost vorba de-o acţiune pe care el, printr-o glumă bărbătească, îşi permisese s-o numească „săritura de mânz”, dând de înţeles că se simţea mândru de asta, pe bună dreptate.

Luschke se prăbuşi în fotoliul său de mesteacăn, care se afla în spatele biroului.

— O clipă, spuse el.

Puse receptorul jos, apoi pescui din buzunarul pantalonului o batistă imensă, alb-albăstruie, o despături cu grijă şi suflă puternic nasul, de mai multe ori. Între timp, îşi luă carnetul de însemnări cu cealaltă mână.

Pauza se prelungi, însă Luschke împături batista la loc şi o puse în buzunar, îşi aranjă carnetul şi un creion – şi toate astea doar pentru a avea răgaz de gândire. Apoi ridică din nou receptorul şi întrebă:

— La ce oră? Ce ţintă? Care a fost efectul? Cât de mare a fost consumul de muniţie?

— Doar trei lovituri, nu mai mult, răspunse Witterer, care începea să bănuiască faptul că întreaga tărăşenie era mult mai complicată decât şi-o închipuise el.

— Herr Hauptmann Witterer, spuse Luschke, limpede şi îngrijorător de calm, v-am pus câteva întrebări, cred eu, precise, şi nu aştept explicaţii, ci doar răspunsuri la fel de precise. Vreţi să faceţi un efort să-mi îndepliniţi această dorinţă?

Prin urmare, Witterer se străduia să-l mulţumească pe Luschke, scurt şi cuprinzător, cu o exactitate militărească, cum s-ar spune. Era ferm convins că va reuşi. La urma urmei, experienţa sa în privinţa raporturilor cu tot felul de superiori nu era de neglijat.

Dar Witterer nu apucă să răsufle uşurat, fiindcă Oberstul zise imediat, periculos de paşnic:

— O să mai vorbim!

Luschke cunoştea efectul distructiv al incertitudinii. De aceea, nu se mai obosi să precipite situaţia şi aşa destul de critică. Aruncă trei-patru cuvinte în carnetul de însemnări, sublinie unul dintre ele şi apoi împinse deoparte hârtia şi creionul. Nu se mai întoarse însă la scaunul său de bunic, ci rămase aşezat unde se afla, îşi trase romanul mai aproape şi încercă să citească în continuare.

Cum era de aşteptat, veni şi apelul comandantului Infanteriei. Dar acum nu mai era comandantul de batalion, care se străduise să protesteze energic, ci comandantul regimentului.

— Asta. chiar mă surprinde, spuse Luschke. Am crezut că veţi împinge imediat divizia înainte.

— Cel mai bine ar fi să rezolvăm chestiunea între noi, spuse Oberstul de la Infanterie, în caz că se mai poate.

— Ce fel de complicaţii vă trezesc temeri, domnule coleg?

Comandantul regimentului de infanterie, care înregistră fără surprindere calificativul de „coleg”, pentru că era ceva obişnuit din partea lui Luschke, răspunse:

— La scurt timp după porcăria făcută de bateria a 3-a a dumneavoastră, rusul a pus mortiere în bătaie. Trei dintre soldaţii mei sunt răniţi, dintre care, unul grav.

Luschke dădu drumul creionului pe care-l ţinea în mână.

— Şi ce aşteptaţi acum de la mine? întrebă el, cu o voce aspră. Să vă transmit condoleanţe?

— Tăbăciţi-i fundul dobitocului, dacă se poate. Probabil că individul a fost beat!

— Beat? întrebă Luschke, dus pe gânduri, plimbându-şi alene mâna stângă pe muchia carneţelului. S-ar putea să aveţi dreptate. Dar, chiar dacă a fost beat, n-a făcut-o din pricina alcoolului.

— Nu vă înţeleg, Herr Luschke.

— Dacă asta e tot ce nu pricepeţi din acest război, domnule coleg, atunci vă felicit.

— Nu-mi pot permite luxul de a vrea să vă înţeleg în acest punct, Herr Luschke, spuse comandantul de la Infanterie. În privinţa acestui caz, mă interesează dacă veţi avea grijă ca asemenea porcării să nu se mai repete cu niciun chip. Nu putem tolera ca vreo unitate să întreprindă acţiuni izolate, care n-au fost stabilite de comun acord între noi, în prealabil. În momentul de faţă, mi se pare mai important acest lucru, Herr Luschke, decât consideraţiile filosofice generale despre război.

Luschke luă din nou creionul şi bătu cu el în carnetul de notiţe.

— Domnule coleg, cazul în discuţie poate fi privit din mai multe unghiuri posibile, zise el, cu o amabilitate atât de insinuantă, încât atingea sarcasmul. Şi unul dintre ele arată în felul următor: un Offizier de-al meu descoperă o ţintă inamică şi-o ia sub foc! Iar asta se-ntâmplă în război. Şi basta.

— Îl acoperiţi pe individ, Oberst Luschke?

— Pun preţ pe completa libertate de mişcare din domeniul meu. Chiar şi în cazul cu pricina.

Pleoapa dreaptă a lui Luschke tresări uşor când simţi că discuţia fusese curmată brusc de comandantul Infanteriei. Se auzi doar un pârâit puternic pe fir – şi se lăsă liniştea. Oberstul puse impasibil receptorul la loc.

După aceea îşi trase mai aproape dosarul cu acte, îl deschise şi frunzări câteva hârtii. În cele din urmă, găsi ceea ce căuta: un raport al Unteroffizierului Vierbein care-i

parvenise astăzi, prin prietenul său, comandantul aeroportului de campanie al oraşului de garnizoană.

Luschke citi încă odată cu atenţie tot ce scrisese Vierbein. Apoi sublinie cu grijă două fraze şi ceru legătura cu Oberleutnantul Wedelmann, care, se pare, tocmai aştepta telefonul comandantului său. Acesta se prezentă imediat.

— Cum merge, dragul meu? întrebă Luschke, cu o amabilitate suspectă.

Wedelmann crezu că ştie ce voia să audă comandantul său.

— Când s-a-ntâmplat treaba, astăzi la prânz, Herr Oberst, mă aflam…

— Despre ce vorbeşti, Wedelmann? Care treabă? Pe mine nu mă interesează nicio treabă! Am întrebat doar cum îţi merge.

— Mulţumesc, bine, Herr Oberst, spuse Wedelmanri, nedumerit.

— Păi, vezi? Atât am vrut să ştiu. Când o să mă intereseze şi alte lucruri, o să-mi permit să te întreb.

— *Jawohl*, Herr Oberst.

— Am noutăţi de la Vierbein al dumitale, dragul meu Wedelmann.

— Veşti bune, Herr Oberst?

— Ia ghici!

— S-a-ntâmplat ce vă, Herr Oberst? întrebă Wedelmann, consternat. Nu-mi vine să cred. Dar, dacă ar fi aşa, în orice caz, nu-i vinovat Unteroffizierului Vierbein.

— Poate că eşti vinovat dumneata, Wedelmann?

Acesta tăcu. Încercă să-şi găsească o vină, dar în clipa de faţă nu reuşi. Niciodată nu era uşor să gândeşti limpede în prezenţa lui Luschke.

— I-ai dat lui Vierbein doar un ordin de serviciu. Acum stă la unitatea de rezervă. Dacă avea documentele de permisie şi în plus un ordin de transport, ar fi fost mult mai simplu.

— Să-i trimitem documentele de permisie, Herr Oberst?

— Depinde, spuse Luschke, tărăgănat. Depinde dacă Vierbein şi-a predat actele sau le poartă în buzunar» Dacă e valabilă varianta a doua, atunci omisiunea poate fi remediată relativ uşor. Dacă nu, Wedelmann, atunci se vor crea complicaţii mai mari.

— Ce ordonă Herr Oberst? întrebă Wedelmann, pasând cu abilitate mingea în terenul celuilalt.

— Ce ordon? Ordon să nu faci prostii.

— *Jawohl*, Herr Oberst, spuse Wedelmann şi se simţi ruşinat. Ar fi trebuit să ştie că în faţa Oberstului Luschke nu se practica jocul cu mingea răspunderii! Şi în ce priveşte cealaltă treabă…

— Pe moment, nu mă interesează, Wedelmann! Şi, de altfel, îţi amintesc o chestiune: în ochii mei, dumneata deţii responsabilitatea pentru bateria a 3-a – asta până când te voi înlocui eu de-acolo.

Wedelmann voia să protesteze, precaut. Să spună ceva despre condiţiile nefavorabile, despre confuziile legate de cei îndreptăţiţi să dea ordine, despre dubla comandă. Dar nu apucă. Luschke decise să întrerupă discuţia.

Oberleutnantul Wedelmann îi purta o uşoară pică Oberstului său, altminteri atât de respectat. Se îndepărtă de telefon, cuprins de gânduri neclare, contradictorii. Între timp, intrase Wachtmeisterul Asch, care îşi dezbrăcase mantaua şi o aruncase neglijent pe grămada de paie din colţ.

— Ce voia Oberstul? întrebă Asch. Ne-a felicitat pentru faptele vitejeşti ale noului nostru comandant de baterie?

— Niciun cuvânt despre asta, răspunse Wedelmann şi îşi dădu drumul să cadă cu spatele pe paie. Vierbein stă ţintuit acasă.

— Din cauza documentelor de misiune? întrebă Asch,

bănuitor.

— Nu triumfa imediat, Asch. Din întâmplare, ai avut din nou dreptate. Ei bine, am făcut o prostie. Dar asta se repară. Expediem pur şi simplu documentele de permisie, par avion, iar mâine seară, Vierbein le poate primi.

— Şi credeţi că Hauptmannul Witterer le va semna?

— Emiterea documentelor de permisie va fi datată bineînţeles în aceeaşi zi cu ordinele celelalte de misiune. Atunci însă mai eram şef pe-aici, Asch.

— Bine, o să mă ocup eu de tot ce trebuie, se oferi Wachtmeisterii!

— Aşa să faci, spuse Oberleutnantul şi-şi întinse picioarele lungi, privindu-şi vârfurile cizmelor, ca şi cum, în acea clipă, ar fi fost cel mai important lucru din lume.

Wachtmeisterul rămase pironit în faţa lui Wedelmann.

— Şi cum stă treaba cu Hauptmannul Witterer, Herr Oberleutnant?

— Cum să stea, Asch? Lasă-mă-n pace cu el. Mi-e capul plin de alte chestii.

— Herr Oberleutnant, spuse Asch, îndărătnic, Hauptmannul Witterer a tras pur şi simplu aiurea.

— N-a tras aiurea, ci a tras asupra unei ţinte, Asch!

— L-a pus pe fugă pe unul care transporta mâncare! Cu tunul!

— Ei bine, n-a aruncat cu pietre! Wedelmann încercă să se întoarcă. De ce te consumi pentru asta?

— Pentru că e curată nebunie, Herr Oberleutnant. Ba, aproape o crimă.

Wedelmann se ridică, rigid.

— Vreau să cred că n-am auzit ultimul cuvânt, Asch.

— De la o vreme, păreţi să nu auziţi foarte multe, afirmă Wachtmeisterul, cu îndrăzneală.

— Ce vrei să spui? întrebă Wedelmann şi se ridică încet. Ce înseamnă asta, Asch? Doar nu şunt superiorul Hauptmannului Witterer.

— Dar nici marioneta lui!

Încordat şi cu o uşoară roşeaţă pe faţă, Wedelmänn făcu un pas spre Asch. Acesta rămase neclintit. Stăteau foarte aproape „şi se priveau, de parcă se vedeau pentru întâia oară.

Deodată, Wedelmann izbucni în râs. Îl înghionti pe Asch în umăr şi spuse:

— Doamne, Asch! Ducă-se şi fir-ar să fie! Witterer e şef pe-aici şi, prin urmare, superiorul nostru. Lucrul ăsta trebuie respectat. Noi nu putem decât să-i dăm sfaturi – de hotărât, hotărăşte singur. Iar de prevenit, doar l-am prevenit, Asch!

— Astanu-i de-ajuns!

— Dar ce-ai fi vrut, Asch? Să-l împiedici cu forţa să facă prostii?

— Dacă nu există altă cale, da!

Wedelmann clătină din cap, uşor abătut.

— Dragul meu Asch, ce ştim noi cum s-au petrecut lucrurile? Poate că totul a fost în perfectă ordine. Poate că aşa trebuia să acţioneze, aşa şi nu altminteri – date fiind împrejurările. Ei, da! E posibil ca, lipsit de experienţă cum e, dar totuşi de bună credinţă, să fi judecat greşit situaţia. Şi nu este exclusă nici existenţa unui ordin, a unei directive, despre care noi doi să n-avem idee. Trebuie să respecţi decizia superiorilor, Asch. Unde am ajunge dacă am purta războiul pe cont propriu, peste capul lui Witterer?

— Cu siguranţă nu în groapa comună!

— Asch! făcu Wedelmann. Eşti ţicnit de-a binelea! Pentru dumneata, se pare că Hauptmannul Witterer e doar o cârpă roşie. Ce-ai cu el? Asta e ceva maladiv!

Asch se rezemă uşor de tăblia mesei.

— Herr Oberleutnant, spuse el, calm, în fond, gândiţi ca şi mine. Numai că nu vă puteţi elibera atât de uşor de principiile dumneavoastră. Cel puţin nu vreţi să vorbiţi despre asta – şi în niciun caz în faţa unui subaltern. Dar, în

realitate, nici dumneavoastră nu respectaţi un om pentru simplul motiv că, întâmplător, s-a nimerit să vă fie superior în grad şi funcţie.

— Lasă, Asch, făcu Wedelmann, retezându-i-o scurt. N-are niciun rost.

— Să nu ne mai învârtim în jurul cozii, Herr Oberleutnant. Ştiţi tot atât de bine ca şi mine câte parale face Witterer. Ăsta e aspirant la un glonţ în spate, dacă există aşa ceva. Vedeţi dumneavoastră, Oberstul poartă acest război pentru patria sa, deşi, în momentul de faţă, nu prea ştie unde se află patria. Dumneavoastră, Herr Oberleutnant, credeţi în Führer şi în Germania Mare – şi dumneavoastră vreţi ca războiul să rămână curat. Însă Witterer e de cu totul alt calibru. El poartă război de dragul războiului. Îi place să bubuie. Ăsta vrea să lichideze oameni şi să se împopoţoneze cu distincţii. Iar o asemenea creatură mă scârbeşte, Herr Oberleutnant. Şi la fel ca mine gândeşte nouăzeci la sută din baterie”.

— Încetează, Asch! strigă Wedelmann, tăios. Încetează imediat sau te trimit în faţa unui Consiliu de Război.

— După Hauptmannul Witterer, replică Asch. Sau împreună cu el!

Wedelmann îl privi cu o uimire fără margini. Avea senzaţia că devenise de o paloare cadaverică, iar mâinile îi tremurau puternic. Apoi se întoarse, îşi luă căciula şi centironul şi alergă afară.

În faţa uşii, Wedelmann se opri şi inspiră profund. Era extrem de tulburat. Aerul rece îi făcea într-adevăr bine. Îşi puse automat căciula pe cap şi se încinse cu centironul. Pe urmă, porni înainte, neliniştit şi fără ţintă.

Ieşi de pe strada principală a satului. Trecu indiferent pe lângă un grup de soldaţi din bateria sa, care îşi schimbau teritoriul precum cerbii. Nu-l interesa încotro mergea. Deodată, observă cu surprindere că se îndrepta spre casa în care locuia Nataşa.

Rusoaica părea că-l văzuse venind, fiindcă îşi pusese un batic pe umeri şi stătea în faţa uşii. Când ajunse înaintea ei, îi zâmbi, puţin încurcată, însă cu o căldură evidentă.

— Ce frumos din partea ta că mă vizitezi, spuse Nataşa.

— Se poate? întrebă Wedelmann, mecanic.

— Sigur, răspunse Nataşa şi-i întinse timidă o mânuţă tare şi cărnoasă, pe care Wedelmann o strânse, cu putere. Pe urmă, se dădu la o parte din uşă şi-l invită să intre, cu o mişcare a mâinii aproape caraghioasă.

În cameră, se aşează ca de obicei în faţa lui. Îşi simţea zăpăceala şi neliniştea, ceea ce o făcea generoasă.

— Ai avut necazuri? întrebă Nataşa, compătimitor.

— Se vede?

— Noi femeile avem spirit de observaţie, spuse ea.

— Eşti o femeie? întrebă Wedelmahn şi încercă, cu greu, să adopte un ton glumeţ. Am crezut că, în prezenţa mea, nu eşti decât o rusoaică sovietică.

— Asta să fiu?

— Nu, vai! exclamă Wedelmiann, destul de tare. Îmi prieşte să ştiu că te frământi dacă am sau nu necazuri. Pentru că am într-adevăr probleme. Şi griji. Serviciul aduce inevitabil şi ceea ce dumneata numeşti necazuri. Dacă-ar fi după mine, aş sta cu plăcere doar la dumneata. Însă nu e aşa.

— Va trebui să pleci de-aici? întrebă Nataşa, cu precauţie.

— Cumasta?

Wedelmann găsi neobişnuită întrebarea. Ce voia să splină? Să plece de-aici! Schimbarea radicală de poziţie era iminentă, dar cum putea bănui ea un asemenea lucru? Şi din nou o iscodi:

— De ce întrebi?

— Doar n-o să rămâi veşnic prin aceste locuri, spuse Nataşa, eschivându-se. Aşa e mereu în timp de război.

Wedelmann o privi cercetător. Se scurseră astfel secunde lungi. Şi observă că ea se neliniştea.

— O să-ţi fie dor de mine, Nataşa?

— Da, răspunse ea, simplu, pe un ton ce părea sincer.

El îi luă mâna şi i-o strânse, iar ea nu şi-o retrase. Simţea căldura pe care o emana.

— De ce trebuie să fie război? întrebă Nataşa.

— Fără războiul ăsta, nu ne-am fi întâlnit niciodată.

— Asta o spui numai aşa! răspunse Nataşa cu tărie şi-şi retrase mâna. E un pretext comod şi foarte nepotrivit. Ne-am fi putut întâlni la o mare sărbătoare sportivă, într-o călătorie de vacanţă, undeva într-un teatru, la o galerie. Trebuie să fie mereu un război, pentru ca doi oameni din ţări diferite să se întâlnească?

— Am inventat eu războiul, Nataşa?

— Nu, asta nu. Dar dumneata îl porţi.

A doua zi după scandalul cel mare provocat de furtul droştei, la unitatea de rezervă sosi o scrisoare de ameninţare, dar şi de mulţumire totodată, din partea vizitiului, în care acesta se plânse amarnic de furtul proprietăţii sale, ceru pedepsirea vinovatului, ameninţă cu instructorul-şef local – o rudă apropiată de-a neveste-sii.

În orice caz, scria mai departe posesorul droştei, nu putea să nu pomenească plin de recunoştinţă de intervenţia binevoitoare a unui anume Unteroffizier Bartsch. Numitul Unteroffizier n-a manifestat doar înţelegere, ci a dat un ajutor concret. Dacă cineva i-a întărit lui, vizitiului, credinţa, puternic zdruncinată, în mărinimia Wehrmachtului german, atunci acesta a fost chiar sus-numitul Unteroffizier Bartsch. Şi totuşi!…

Şi totuşi, în scrisoarea vizitiului droştei, la a cărei redactare, se vedea treaba, îl ajutase şi ruda apropiată a neveste-sii, instructorul-şef local, se putea citi mai departe că lui, proprietarul acestei întreprinderi de transport, nu i se putea pretinde să păstreze tăcerea, şi cu atât mai puţin să uite această tărăşenie. Din contră, el pretindea ca

vinovatul să fie pedepsit exemplar. În caz contrar!…

— În caz contrar! făcu morocănos Oberleutnantul Schulz, după ce parcurse voluminoasa scrisoare. În caz contrar – ce?

Aghiotantul comandantului subunităţii, Leutnant şi negustor de băuturi spirtoase, care stătea aproape drepţi în faţa lui Schulz» cel care rezolva temporar toate problemele subunităţii de rezervă –, spuse:

— Probabil că atunci îşi va face apariţia această rudă, instructorul-şef local.

— Şi chiar de-ar apărea aici Gauleiterul[3] în persoană! strigă Schulz, pus pe ceartă. Noi n-avem nimic de-ascuns!

Dar nu credea absolut deloc în ceea ce spunea.

— Desigur, făcu aghiotantul, desigur.

Şi el ştia la fel de bine că Schulz spusese cu totul altceva decât îi trecuse prin minte.

— Cu toate astea, trebuie să ne gândim că Partidul…

— O clipă! făcu Schulz, suveran, şi sună la bateria sa de stat-major.

Ceru legătura cu Hauptwachtmeisterul. Cum era însă de aşteptat, acesta nu ştia absolut nimic.

— Cine ajunge în ziua de azi Hauptwachtmeister! strigă Schulz, bubuind, în receptor. După cum sé vede, ai mare nevoie de-o schimbare a aerului, aşa-i?

Vizibil liniştit, în ciuda informaţiei negative pe care tocmai o primise, se tolăni în fotoliul comandantului. Pe urmă, bătu cu palma în masă şi se ridică în acelaşi timp în picioare cu un salt. Aghiotantul, căruia energia schulziană îi impunea de fiecare dată respect, făcu involuntar un pas înapoi.

— De n-ar fi scrisoarea asta, spuse el, şi arătă cu mâna întinsă spre birou, scrisoarea asta din care reiese clar că tocmai Bartsch a fost cel care l-a liniştit pe vizitiu, atunci aş bănui că nemernicii care au făcut-o lată au fost

3 Conducător de district (n. tr.).

Bartsch şi Ruhnau! Aşa ceva aminteşte de ei. E stilul lor!

— Într-adevăr! încuviinţă aghiotantul. Totuşi, Bartsch e cel căruia îi revine meritul de a fi evitat un scandal.

Schulz lăsă impresia că gândeşte. Şi această activitate o stăpânea în chip exemplar. Aghiotantul tăcu, răbdător.

— Relaţiile noastre cu vârfurile locale ale Partidului sunt, după câte ştiu, excelente, spuse apoi Oberleutnantul Schulz.

— *Jawohl*. Sunt absolut excelente, se grăbi aghiotantul să-l asigure. Şi domnul comandant, căruia dumneavoastră, Herr Oberleutnant, îi ţineţi momentan locul, va dori chiar să rămână astfel.

Schulz aprobă din cap.

— Bine, spuse el, cu greutate. În cazul ăsta, nu există decât două posibilităţi: fie îi găsim pe vinovaţi, şi-i frecăm după toate regulile artei, fie fentăm problema şi-o rezolvăm pe şest!

— Desigur.

— Unteroffizierul Bartsch, la mine!

Aghiotantul se grăbi să transmită mai departe dispoziţia lui Schulz. Nu aşteptă prea mult până când să poată raporta executarea ei. Bartsch, săritor, pândise acest ordin. Şi, cu o mare naturaleţe, îl aduse imediat şi pe Ruhnau.

Se părea că Schulz n-are nimic împotrivă. Aparent, nici nu se aşteptase la altceva decât să-i vadă pe cei doi copoi ai săi cum apar împreună. Se proţăpiră în faţa lui şi-l priviră cu devotament.

Pentru început Schulz îi lăsă pe „siamezi” să stea unde şi cum se aflau. Se uită lung la ei. Pe urmă aruncă o căutătură scurtă asupra scrisorii vizitiului droştei, după care îi fixă din nou cu privirea pe cei doi aventurieri ai săi.

— Contul vostru, spuse el apoi, s-a umplut!

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant! strigară cei doi, de comun acord cu el.

Iar Schulz ar fi putut spune orice, şi ei n-ar fi ezitat să-l aprobe. Atât de bine îl cunoşteau.

— Ar trebui să ordon să vă spânzure de picioare!

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

— Dar vreau să mai fiu o dată mărinimos.

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant, urlară cei doi „şacali” de la garnizoană.

— Chestia aia cu vizitiul droştei aţi rezolvat-o de minune.

„Mistreţii” îşi priviră mentorul cu uimire. Îl înţeleseseră din capul locului greşit. Credeau că ştia totul, că nu era supărat deloc, că manifesta chiar îngăduinţă pentru asta – graţie umorului său. Rânjiră cu toată gura, făcându-şi semn cu cotul abia perceptibil.

— Ce găseşti dumneata de rânjit, Ruhnau? întrebă Schulz, uşor mirat. După informaţiile mele, dumneata n-ai apărut deloc. Numai Bartsch a fost cel care l-a liniştit pe vizitiul de pe droşcă.

— Aşa, deci! îi scăpă lui Bartsch.

— Ce înseamnă asta? îl întrebă Schulz, bănuitor.

— Nimic, Herr Oberleutnant. Doar aşa! răspunse Bartsch imediat şi-l înghionti pe Ruhnau în coaste.

— Ia ascultaţi, măi porcilor, vreau să sper că nu v-aţi vârât cozile voastre murdare…

— Nu, Herr Oberleutnant. Sigur că nu.

— Niciodată, Herr Oberleutnant. Noi nu!

Mult-experimentatul Schulz, veşnic bănuitor şi aşteptându-se la orice, îşi miji ochii şi căzu cu adevărat pe gânduri.

— Avem un alibi, Herr Oberleutnant, minţi Bartseh, în grabă. Aproape toată după-amiaza am jucat cărţi cu Unteroffizierul Vierbein.

— Skat, adăugă Ruhnau, delicat.

— Vierbein joacă Skat? întrebă Schulz, neîncrezător.

— Nu prea grozav, Herr Oberleutnant. Cu ocazia asta, l-am dezbrăcat de pantaloni. Pentru că pe front n-are

unde-şi cheltui solda. Aşa că a trebuit să-l ajutăm, iubitori de oameni cum suntem.

Schulz ezită câteva secunde, înainte de a vorbi cu hotărâre:

— E-n regulă. Deocamdată, vreau să cred că e adevărat. Poate că ocazional am să joc şi eu câteva runde cu Vierbein. Acum însă mă interesează următorul lucru, Bartsch: poţi lichida definitiv chestiunea cu vizitiul ăla de pe droşcă? Dar fără nicio urmare!

— Foarte simplu, Herr Oberleutnant, îl asigură acesta, zelos. Dacă Herr Oberleutnant doreşte, totul se va rezolva. Am să-l îmbrobodesc eu pe vizitiu şi, în plus, am să-i plătesc întreaga tărăşenie. La sfârşit, va fi convins că a făcut o afacere bună.

— Bine, bine! făcu Schulz, străduindu-Se să nu-şi trădeze uşurarea ce-l cuprinse. În trei ore, să am raportul care să-mi confirme că problema e rezolvată. Complet! Şi acum, dispăreţi!

„Siamezii” ţâşniră afară, liniştiţi.

Schulz îi făcu semn cu capul aghiotantului şi spuse:

— Vezi, aşa trebuie să învârti treburile în dugheana asta. E drept că ăştia sunt nişte zăpăciţi, dar, în fond, sunt nepreţuiţi. Ce mai avem în program?

— Socrul domnului comandant, raportă aghiotantul.

— Exact! spuse Schulz. Şi pe urmă, ca lovit de inspiraţie, strigă: Vierbein!

— Unteroffizierul Vierbein? întrebă aghiotantul, cu un scepticism moderat. Credeţi cu adevărat, Herr Oberleutnant, că se poate face?

— Eu pot s-o fac! spuse Schulz, cu convingere. Cheamă-l pe Vierbein. Am să-ţi demonstrez care-i procedeul.

După ce apăruse Unteroffizierul Vierbein, „siamezii” se străduiseră din răsputeri să-l prelucreze: îl conjurau, îi aminteau de onoarea lui, apelau la celebra camaraderie de front şi îl „rugau aproape în genunchi să susţină că toată

după-amiaza de ieri jucase Skat cu ei. La care Vierbein spusese: „Dar eu nici nu ştiu să joc Skat!” în timp ce se petreceau toate acestea, Oberleutnantul Schulz îi oferi aghiotantului său de rezervă o imagine a talentului său de a improviza.

— Crede-mă! strigă Schulz, neclintit şi plin de sine. Experienţa mea face faţă oricărei situaţii. Socrul comandantului nu-şi va reveni din uimire şi, până la urmă, va fi convins că fiica lui face o partidă straşnică şi că ginerele său e un comandant cum scrie la carte. Iar pentru a obţine asta, Vierbein e tocmai omul potrivit. Şcoala mea!

„Siamezii” îl conduseră pe Unteroffizierul Vierbein până în anticamerele Comandamentului subunităţii, apelând, în continuare, cu înflăcărare, la spiritului său de camaraderie. Apoi îl anunţară la aghiotant şi acesta îl introduse pe Unteroffizier în biroul de serviciu al comandantului, unde sălăşluia Schulz.

— Ei, bătrâne jucător de Skat! strigă Schulz, cu amabilitate. Vino-ncoace. Aşază-te! E ţin ordin. Aşa! Cum merge?

— Herr Oberleutnant, misiunea mea…

— Înainte să uit, Vierbein, îl întrerupse Schulz, cordial, nu te lăsa tras în piept de tâlharii ăia doi. Mă refer la Skat.

— Nu, Herr Oberleutnant, zise Vierbein, uşurat de faptul că putea spune adevărul, mai cu seamă fiindcă el nici nu juca Skat.

— Şi acum la obiect! făcu Schulz şi se rezemă comod în fotoliu. Îl privi apoi pe Vierbein prietenos, neliniştindu-l peste măsură. După cum ştii, dragul meu, comandantul nostru se însoară peste câteva zile.

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

— Frumos. Şi cu ocazia asta, am nevoie de dumneata, Vierbein.

— La nuntă?

Lui Schulz i se păru că aude o glumă şi râse în gura

mare.

— Ţi-ar conveni ţie, aşa-i? Eşti acelaşi dintotdeauna! Vierbein, doar nu te gândeşti la soţia comandantului să…

Vierbein se înroşi ca un rac, iar Schulz se delectă, văzându-l cât era de încurcat. Hohoti din nou, bărbăteşte. Adora asemenea glume. La adresa altora.

— Acum pe bune, Vierbein! La nunta comandantului vine şi tata-socru. Ajunge în seara asta încoace şi poimâine, după cununie, o ia din loc. Fii atent, dragul meu! Socrul e Admiral – ce fel de Admiral, nu ştiu. Dar e Admiral. Şi încă unul din primul război mondial. Ai priceput, Vierbein?

— Nu pe de-a-ntregul, Herr Oberleutnant.

— Dumneata, Vierbein, te vei ocupa de Admiral. Asta-i toată povestea.

— Herr Oberleutnant îmi ordonă să fiu ordonanţă…

— Vierbein, spuse Schulz, cu o uşoară severitate. Se pare că ai cam început să uiţi câte ceva din cele ce te-am învăţat. Cum adică, ordonanţă? Unteroffizierii au ordonanţă. Ordonanţa Offizierilor se numeşte însoţitor. Şi cu cât e mai mare în funcţie cel însoţit, cu atât mai mare va fi desigur şi funcţia însoţitorului. În mod normal, cu gradul de Wachtmeister, poţi să fii ordonanţa unui Admirai adevărat. E clar? Acum înţelegi distincţia pe care am de gând să ţi-o acord?

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant, răspunse Vierbein, neajutorat.

Se simţea din nou victima metodelor de-a dreptul şarlataneşti ale lui Schulz, care reuşea, de fiecare dată, să substituie evenimentele reale cu propria sa viziune asupra lor.

— Dar misiunea mea… spuse Vierbein, stânjenit.

— Aia e în curs, preciză Schulz. Sau ce-ţi închipui? în timp ce dumneata îţi iroseşti după-amiezile cu jocul de Skat, noi lucrăm la capacitate maximă pentru a asigura frontul cu oameni şi materiale. Şi ca să nu fii nevoit să joci

doar Skat, dragul meu, mai ales că pierzi tot timpul, eu mă străduiesc să-ţi pun la dispoziţie câteva ceasuri plăcute.

Vierbein şedea supus pe marginea scaunului. I se părea logic să aibă o ocupaţie, dar că trebuia să funcţioneze ca însoţitor al unui Admirai, asta nu-i intra prea bine în cap.

— Sau aştepţi cumva, Vierbein, să te ţinem în puf pentru Crucea ta de Fier clasa I?

— Sigur că nu, Herr Oberleutnant.

Schulz se arătă satisfăcut de acest răspuns şi-i făcu semn aghiotantului, care stătea cu modestie deoparte, Leutnantul – fabricant de lichioruri – despături un bileţel pregătit şi anunţă:

— Herr Admiral Jacoby…

— Cum îl cheamă? îl întrerupse Schulz şi se simţi superior. Jacoby? te pomeneşti că şi Nathan, după prenume? Ăsta ar fi trebuit să se boteze din nou!

Şi râse, încântat. Aghiotantul îi ţinu isonul.

— Aşadar, Herr Admiral Jacoby va sosi la ora şaptesprezece şi treizeci şi opt. Comandantul, împreună cu viitoarea soţie, îl vor întâmpina la gară. Ordonanţa, de asemenea. Herr Admiral locuieşte la Casa Germană. De pregătit maşina de serviciu.

— Şi aşa mai departe! strigă Schulz. Dă-i biletul lui Vierbein. Acum el răspunde ca totul să iasă bine.

Vierbein luă biletul, docil. Îl vârî în buzunarul de la veston şi dădu să plece. Însă Schulz îl reţinu.

— Încă. un lucru, Vierbein. Cum i te adresezi, de fapt, domnului Admirai?

— Cu „Herr Admiral”, Herr Oberleutnant.

— Greşit! strigă Schulz şi savură nedumerirea celor din jur. Total greşit. Şi fostul Spiess îşi făcu din nou simţită prezenţa. Când Offizierii din vechea armată imperială, mormăi el, ajungeau la gradul de General, respectiv de Admiral, li te adresai cu „Excelenţă”. Deci cum, Vierbein?

— Cu „Excelenţă”, Herr Oberleutnant.

— Bine, spuse Schulz, din ce în ce mai zelos. O să probăm imediat treaba asta, ca să nu iasă vreo boacănă.

Schulz se încordă, în toată măreţia lui, şi îşi luă un aer de statuie.

— Aşadar, Vierbein, închipuie-ţi că eu sunt Excelenţa Sa, Herr Admiral. Eşti în stare?

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant, răspunse Vierbein, mirat.

— Bine! strigă Schulz şi privi în jur. Aici – arătă covoraşul – e peronul, iar aici stai dumneata, Vierbein, şi-l aştepţi pe Excelenţa Sa, Herr Admiral. Pune-te odată acolo, omule!

Vierbein se postă docil pe covoraş.

— Aici, continuă Schulz – simţindu-se transportat înapoi, în cele mai frumoase vremuri ale sale de instructor – e trenul, trenul special cu care soseşte Excelenţa Sa, Herr Admiral. Arătă spre masa de scris, îndărătul căreia stătea el. Şi acum, fii foarte atent, Vierbein! Trenul intră în gară, Herr Admiral priveşte pe fereastră, dumneata îl recunoşti, şi…

— Permiteţi, vă rog, o observaţie, se amestecă aghiotantul. E posibil ca Herr Admiral să nu apară în uniformă, ci doar în civil…

— Ei, şi? strigă Schulz, grosolan, din cale-afară de nemulţumit de această întrerupere. Că e în uniformă sau nu, un Admirai rămâne veşnic un Admirai! Şi va fi abordat ca atare. Asta-i clar! Sau credeţi că va îndrăzni careva să-mi zică mie Herr Schulz când sunt în chiloţi de baie?

Aghiotantul tăcu, resemnat. Vru să mai adauge că nu se referise la formula de adresare, ci la modul de recunoaştere, dar îşi dădu seama că n-ar fi indicat să-l mai întrerupă încă o dată pe Schulz.

Acesta se redresă imediat şi ajunse din nou la turaţie maximă.

— Deci, Vierbein: dumneata pe peron, trenul aici, Admiralul la fereastră. Ce faci?

— Mă îndrept către Herr Admiral…

— Pentru numele lui Dumnezeu, Vierbein! Aici – aici, Vierbein! – e peronul, aici stau rezemat pe fereastră eu, Herr Admiral. Acum dă-i bătaie!

— Raportez…

— Raportează odată, omule!

Vierbein luă poziţia de drepţi în mijlocul covoraşului, îl privi supus pe Schulz şi urlă:

— Unteroffizierul Vierbein repartizat ea ordonanţă pentru Excelenţa Sa…

— Mai departe, Vierbein!

— Unteroffizierul Vierbein roagă pe Excelenţa Sa să-i dea geamantanele.

— *Jawohl*, omule! strigă Schulz, satisfăcut. Aşa e bine. Aşa trebuie să fie. Întotdeauna răcneşti: Excelenţă! Asta-l impresionează pe bătrân – îţi spun eu, care mă pricep. O să-i arătăm noi Marinei ce poate Armata.

După ce-i dădu liber lui Vierbein, îl mai asigură încă o dată pe aghiotantul uluit:

— Aici poţi vedea, stimate camarad, şcoala mea! Unul ca Vierbein nu găseşti atât de uşor. Dacă ştiau să mă gândesc cum era atunci când…

Unteroffizierul Vierbein părăsi, la fel de nedumerit, biroul subunităţii. În anticameră, îl pândeau deja „siamezii”.

— Ei, cum a fost? întrebă Bartsch, mai-mai să plesnească de agitat ce era.

— Totul e pe roze? întrebă Ruhnau, îngrijorat.

Vierbein, tot cu gândul la Excelenţa Sa, Herr Admiral, îşi permise îndrăzneala de a le-o reteza celor doi pândari. Se făcu pur şi simplu că nu-i vede. Ei îl mai urmară câţiva paşi, căutând cu înfrigurare să capete informaţii, apoi se opriră, din nou înspăimântaţi pentru frumoasa lor poziţie.

— Dacă individul ăsta ne-a turnat cumva lui Schulz, spuse Bartsch ameninţător, atunci o să-i pregătim un bal,

pe lângă care păţaniile lui de pe front vor fi nişte jocuri nevinovate de copii.

— Cu siguranţă vom reuşi Chestia asta, spuse Ruhnau, atunci când îl vom putea lămuri pe Schulz că Vierbein încearcă să-l gâdile la onoarea conjugală.

— Lore, îţi aud paşii!

— Şi dacă dă greş toată treaba?

— N-are voie să dea greş.

— Şi dacă, totuşi?

— Atunci o să plecăm toţi trei pe front. Dar, înainte, cel puţin ne distrăm cum se cuvine.

— Măi, măi! Atenţie. Mă tem că aici se cam termină distracţia.

Şura pe care Asch o descoperise în poziţiile tunurilor cu bătaie lungă era destul de spaţioasă, şi prin urmare potrivită pentru o reprezentaţie a unei trupe de divertisment în apropierea frontului.

De fapt, nu exista decât un singur impediment în a o folosi, dar acesta avea greutate. În şură, depozitase Soeft o parte dintre proviziile sale şi îşi parcase maşinile de transport. Iar un teren aflat sub stăpânirea lui Soeft putea trece cu siguranţă drept un teren minat.

Wachtmeisterul Asch nu se îndoia de faptul că Soeft o să se împotrivească, fără doar şi poate, să elibereze şura. O discuţie pe terna asta, considera Asch, era absolut lipsită de sens. Şi hotărî să pună de la început în bătaie tunurile grele.

Asch îl îndemnă pe Hauptmannul Witterer să aibă în vedere respectivul loc pentru desfăşurarea spectacolului de divertisment pentru trupă. În acelaşi timp, mecanicul auto, Gefreiterul care administra lăzile cu echipament, şeful grupei de aprovizionare cu muniţie şi Hauptwachtmeisterul fură rugaţi să participe ca martori.

Cd chemaţi se întâlniră în primele ore ale după-amiezii în faţa cancelariei, care mai nou se afla într-una dintre clădirile şefului aprovizionării, Soeft.

Deocamdată oamenii stăteau şi nu prea ştiau ce se aştepta de la ei. Soeft, care nu fusese invitat, fapt ce i se părea ciudat, privea interesat de la geamul colibei sale şi mai-mai că se topea de curiozitate.

Când în cele din urmă apăru Hauptmannul Witterer, punctual – la minut – însoţit de umbra sa Unteroffizierul Krause, priveliştea era completă.

— Deci, Asch, arată-ne acum cât de departe merge fantezia dumitale, îl îndemnă Witterer, cu scepticism.

— În direcţia asta, spuse Asch, arătând spre şura lui Soeft şi luând-o înainte.

Oamenii îl urmară, curioşi.

Soeft avu impresia că nu vede bine şi scoase capul afară, pe fereastră. Când se dumeri ce urmărea Asch cu toţi acei oameni, se înroşi ca un rac. Capul său dispăru fulgerător. Apoi deschise brusc uşa colibei şi alergă agitat după ei.

— Ce-nseamnă prostia asta! strigă el, dezlănţuit, când Asch se opri în faţa porţii de la şură. Aici, accesul e interzis. Şi întă strict!

— Şi pentru mine? întrebă Witterer, glumind.

— În compania mea, sigur că nu, precizã Soeft. Dar, altminteri, nu-mi trece nimeni pragul, dacă nu-i dau aprobare personal. Altfel, e vai şi-amar!

— Această şură, explică Wachtmeisterul Asch, liniştit, fără să-l ia în seamă pe Soeft, e singurul spaţiu din perimetrul bateriei în care ar fi posibilă o reprezentaţie a trupei de divertisment.

Soeft îşi împinse înainte mirositorul uriaş, interesat.

— Doar nu vrei să hotărăşti peste capul meu, Asch, ce se va întâmpla cu spaţiile mele!

— De ce nu? îl înfruntă Asch.

— Măi omule! Măcar puteai să mă-ntrebi! insistă Soeft.

— Fă-i plăcerea, Asch, îl îndemnă Witterer, neliniştit, deoarece îl durea imaginea funcţionarilor săi certăreţi…

— Bine, spuse Asch, oarecum în silă; Atunci o să te întreb: Are Maiestatea voastră ceva împotrivă dacă aici…

— Nicidecum! strigă Soeft, din cale-afară de conciliant, ceea ce produse o uluire generală. Asta-i o idee bună din partea ta, Asch. Una dintre cele mai generoase.

Lui Witterer nu-i veni să creadă ceea ce auzise. Nu era obişnuit cu asemenea schimbări radicale de situaţii. Se uită consternat la Krause, care, de data asta, ridică şi el din umeri, resemnat.

Asch depăşi primul această stare de uimire. Se întrebă ce urmărea de fapt Soeft – pentru că ăsta făcea afaceri până şi cu Moartea. Ei, şi acum, Soeft avea să ceară un preţ. Dar poate n-o să fie atât de mare.

Wachtmeisterul Asch deschise porţile şurii. Pe locul bătătorit se aflau camioanele lui Soeft. În spatele lor se îngrămădeau lăzi, saci şi damigene. Într-o încăpere lăturalnică erau adunate câteva unelte agricole.

— Toate astea am să le evacuez, spuse Soeft, cu emfază, părând să-şi însuşească el conducerea acestei expediţii. Camioanele le ducem afară, în marginea şurii, chiar lângă uşiţa de intrare prin spate. În camioanele astea putem monta pe urmă garderoba artistelor.

— Vasăzică, dintr-acolo bate vântul! exclamă Asch şi rânji cu gura până la urechi. Vrei să le consolezi pe dame.

— Da’ de unde! încercă Soeft să se apere. Nu mă interesează câtuşi de puţin chestia asta. Doar că nu pot suporta să văd tot felul de neaveniţi cum ţopăie prin camioanele mele. Asta trebuie s-o supraveghez personal. În rest, interesul meu este egal cu zero!

— Atunci e bine, spuse Witterer. Dar garderoba nu poate fi instalată decât într-o încăpere încălzită.

— Adăpostul dumneavoastră, Herr Hauptmann? întrebă Asch.

— Sunt dispus să-l ofer pentru o cauză bună.

— Ai văzut? întrebă Asch şi-l bătu pe umăr pe Soeft, care cu greu îşi stăpânea dezamăgirea.

Cei doi rânjiră reciproc cu subînţeles, iar soldaţii din fundal rânjiră şi ei.

— Intră odată în miezul problemei, Asch! zise Witterer, neprietenos.

— Ne aflăm deja în miezul ei! spuse Wachtmeisterul. Prin urmare, asta e şura pe care dragul nostru Soeft ne-a pus-o la dispoziţie, cu atâta abnegaţie şi mărinimie. Acolo, în peretele din capăt, trebuie construit un mic podium.

— De treaba asta mă ocup eu, spuse, sec, şeful grupei de aprovizionare cu muniţie. În viaţa civilă sunt tâmplar.

— Foarte bine, îl aprobă Asch. Apoi, mai avem nevoie de o cortină, iar de-o parte şi de alta a podiumului, de ceva în genul unor cylise. Pentru asta se vor folosi pături şi pânză.

— Aha! făcu Gefreiterul care administra lăzile cu echipament.

— Ai ghicit, încuviinţă Asch. Despături un desen de mână”. Aici sunt trecute măsurile aproximative.

— Şi eu ce să fac? întrebă mecanicul auto. Doar n-o să le boţesc damelor caroseria.

Răsună un hohot general de râs, la care doar Witterer nu participă, şi ca urmare nici Krause.

— Tu, dragul meu mecanic, spuse Asch, o să te ocupi de problema luminilor: faruri de maşină, alimentate de la bateriile vehiculelor.

— Şi să nu uiţi de lumina mată, interveni cu pricepere Soeft, al cărui interes începea să se stârnească de-a binelea. N-ar strica nici puţină lumină roşie.

Mecanicul auto, un om practic, încuviinţă scurt.

— Reglez intensitatea luminii prin legături în paralel. Când va fi nevoie de lumină roşie, pun în funcţiune o galerie conectată la reţea, care să arunce lumina finală.

— Eşti „luminătorul” înnăscut! spuse Asch.

Până şi Witterer dădu aprobator din cap. Iar Krause aprobă şi mai tare.

— Şi de la mine ce se-aşteaptă? vru să ştie Hauptwachtmeisterul Bock, dornic de a participa şi el.

— Tu te ocupi cu organizarea, Bock.

— De pildă?

— Păi, cu distribuirea biletelor de intrare.

— Inutil, spuse Witterer. Sunt totuşi mai multe decât e nevoie.

— Herr Hauptmann, îl contrazise Asch, cu dezinvoltură, fără a se osteni să-şi ascundă aversiunea faţă de el. Când şura va fi evacuată, vor încăpea în ea aproximativ două sute-două sute douăzeci de spectatori. Bateria noastră însă, care evident trebuie să rămână pregătită de luptă, nu poate da decât maximum şaptezeci-optzeei de oameni. Restul locurilor le vom împărţi între bateriile vecine Infanterie şi Transmisiuni.

— Aşa ar trebui făcut, explică Hauptwachtmeisterul, dispus o să elaborez eu o schemă.

— Nu prea ştiu, făcu Witterer, nesigur. La urma urmei, în suntem o instituţie de binefacere.

— Prin asta ne câştigăm prieteni, dădu Bock de gândit. Şi infanteria, care momentan e furioasă la culme pe noi…

— E valabilă şi reciproca, strecură Krause.

— Aşadar, spuse Asch, ne-am înţeles. Haptwachtmeisterul le va pune la dispoziţie unităţilor învecinate o sută treizeci de bilet de intrare. Controlul sălii îl poate prelua Unteroffizierul contopişi Mecanicul se va îngriji în plus şi de un loc de parcare. De plasare locurilor, se va ocupa tâmplarul nostru.

— Iar eu, spuse Soeft, îngândurat, am să ordon să se facă o toaletă pentru dame.

— O… ce, Soeft?

— O toaletă pentru dame! La toate te-ai gândit, Asch, numai la asta nu. O greşeală de organizare. Aici se vede încă o dată cum trebuie să te implici în astfel de chestiuni. Asta am observat-o încă; din Franţa.

— Cred că deocamdată am rezolvat tot, Herr Hauptmann.

— Cum poţi să uiţi tocmai toaleta damelor! spuse Soeft, îndărătnic. N-ai niciun pic de rafinament. Şi de fapt e foarte importantă. Ia închipuiţi-vă: damele călătoresc încoace, sunt puternic hurducăite în toate părţile, apoi se pavoazează, iar înainte de intrarea în scenă le apucă tracul, ceea ce se răsfrânge asupra…

— E-n regulă, Soeft, e-n regulă! i-o tăie Witterer. Atunci, construieşte chestia aia – şi cu asta, basta.

— Se face, făgădui Soeft, mulţumit. Cu toate accesoriile. La mine în adăpost.

— Acum, chiar am terminat, spuse Asch. Reprezentaţia, mâine seară la ora opt.

Witterer consimţi din cap.

— Foarte bine, Asch. Se pare că până aici totul e-n ordine. Numai că, la urma urmei, nu părerea noastră contează. Hotărârea definitivă o va lua însăşi trupa de divertisment.

— Le-am ascultat dorinţele, Herr Hauptmann. Cred că au idee te se aşteaptă din partea lor.

— Se poate, Asch. Se prea poate. În orice caz, aş fi mulţumit dacă un membru al trupei, să zicem, Fräulein Ebner, va supraveghea personal pregătirile noastre. Propun s-o inviţi pe domnişoară la noi, astăzi după-amiază. Aş face-o eu însumi, dar aştept aici nişte telefoane importante.

— Consider că e inutil, Herr Hauptmann.

Witterer se prefăcu a nu auzi această remarcă.

— Ia maşina mea, Asch, în mod excepţional, şi Kowalski să te ducă în oraş. Acum e trei şi câteva minute – pe la cinci te aştept cu Fräulein Ebner.

— Am să încep imediat pregătirile necesare, spuse Soeft, pus pe treabă. Inclusiv toaleta damelor.

Hauptmannul îl părăsi pe Asch şi ieşi din şură. Soldaţii îl urmară. Asch rămase singur, cu capul plecat.

Conform ordinului, îl căută imediat pe Kowalski, pe care-l găsi, ca de obicei, la bucătăria de campanie. Asch îl îndemnă să pregătească maşina comandantului. Kowalski respinse iniţial orice cerere, cum era şi de aşteptat. Când însă Obergefreiterul află care era ţinta marşului, deveni zelos. Cinci minute, mai târziu, maşina lui îşi croia năvalnic drum prin zăpada murdară.

Lisa Ebner stătea întinsă în patul ei de campanie şi citea când intră Wachtmeisterul Asch. Se ridică niţel, împinse cartea într-o parte şi-i zâmbi, senină.

— Ce vizită onorantă! exclamă Lisa, ironic.

Asch îi dădu mâna şi se aşeză nepoftit lângă ea, pe patul de campanie. Lisa îl privi cu ochii mari, dar nu se dădu mai încolo, întredeschise uşor gura şi aşteptă.

— Ce vrei să faci cu mine, Herr Wachtmeister? întrebă ea, curioasă.

Şi fiindcă el nu răspundea, spuse încet:

— Aştept, Herr Wachtmeister!

— Ce anume?

— Ceva. Poate să mă săruţi?

— Şi ce-ai face atunci, Lisa?

— Încă nu ştiu. Încearcă.

— Nu sunt un cobai, zise Asch, cu asprime. Şi în niciun caz pentru dumneata.

— Dar mie îmi plac cobaii. În general, sunt mare iubitoare de animale.

Asch se ridică în capul oaselor, după care se rezemă înapoi. Era decis să sfârşească odată cu idila asta.

— Ia ascultă… spuse el, alene.

— Da?

Asch clătină supărat din cap, aşa cum fac caii atunci când traista cu nutreţ atârnă prea greu.

— Încearcă să rămâi la obiect, Lisa.

— Chiar dacă nu-i uşor?

— Chiar! Nu sunt aici ca să ţes cu tine vise dulci.

— Nu?

— Nu. Am o misiune de serviciu. Trebuie să te duci la noi, adi că la Hauptmannul Witterer, unde să supraveghez! oficial pregătirile pentru reprezentaţia voastră.

— Şi neoficial?

— Nu mai pune întrebări prosteşti! în orice caz, am venit aici, şi cu asta mi-am îndeplinit ordinul. Acum pot să plec.

— Fără mine?

— Desigur. Ai refuzat să dai curs acestei invitaţii. Din motive de înţeles.

— Şi care ar fi motivele, după părerea dumitale? îl iscodi Lisa.

Asch se ridică brusc.

— Mai întrebi? Doar nu vrei să te joci cu focul, fetiţo?

— Câteodată, mi-e foarte frig, spuse Lisa Ebner, cu cochetărie. Şi atunci vreau să mă-ncălzesc.

Asch se îndreptă spre fereastră şi se rezemă cu spatele de ea. Nu voia ca Lisa Ebner să-i vadă faţa cu claritate. Şi el dorea s-o privească la lumina zilei. Se uita prin încăperea primitivă şi respira mireasma Lisei.

— Eşti încă atât de tânără, spuse el. Atât de fragedă.

— Şi dumneata – dumneata eşti un moş?

— E păcat de dumneata să te iroseşti în mediul ăsta.

Lisa Ebner se lăsă şi mai mult pe spate, dar stătea ţeapănă. Avea gura uşor întredeschisă, iar dinţii îi sclipeau. Surâse.

— Mă iubeşti? întrebă ea, tandru.

— Unde te gândeşti, fetiţo! spuse Asch, cu asprime. Îmi fac doar griji pentru dumneata. Nu vreau să ajungi aici în ghearele şacalilor.

— Şi dacă eu te iubesc pe dumneata? întrebă Lisa, jucăuşă.

— Atunci, încearcă să mi-o dovedeşti.

— Cum?

— Cum! Rămâi aici, te închizi în cameră şi-i scrii o scrisoare mamelo dumitale.

— Şi care-i răsplata mea?

— Nu faci riduri pe faţă de timpuriu! Trupul îţi rămâne fraged şi conştiinţa curată.

Lisa Ebner îşi destinse trupul şi respiră adânc. Sânii ei mici şi tari se ridicau şi coborau regulat. Asch o privi încordat, iar când ca observă, îşi accentuă surâsul.

Răsunară bătăi puternice în uşă şi imediat intră Kowalski, vesel. În urma lui apăru Charlotte, prezentatoarea trupei. Lisa nu-şi schimbă poziţia. Asch se ridică, uşor nedumerit.

— Haidem! strigă Kowalski. Mi-am permis să angajez o domnişoară de onoare, adăugă el şi-i făcu entuziasmat cu ochiul Charlotte!

— Găsesc că n-ar fi bine să te duci singură, spuse Charlotte.

— După cum, în general, nu e deloc bine ca omul să fie singur! strigă Kowalski, cu o veselie gălăgioasă.

— Fräulein Ebner nu merge deloc, explică Asch.

— Cum, cum? se zbârli Kowalski. Să cânţi doar cântece cumsecade, şi să mai strici şi jocul?

— Chiar nu vrei să mergi? o iscodi Charlotte pe colega ei.

— Nu vrea! preciză Asch. Şi eu o înţeleg foarte bine.

Lisa Ebner nu se mişcă. Îl privea încontinuu pe Herbert Asch, iar ochii ei frumoşi, uşor lacomi, păreau să se dilate tot mai mult. Dar nu rosti niciun cuvânt.

— La dracu'! tună Kowalski. Ce-nseamnă asta? Domnişoara şi-a pierdut graiul?

— Ce-a fost de spus, am spus eu pentru ea, Kowalski.

— Asta-i încă o dată ceva tipic pentru tine, Asch! Vrei să-i strici ploile unui vechi Obergefreiter, aşa?

— Herr Kowalski, spuse Charlotte, cu amabilitate. Ce înţelegi dumneata prin „a strica ploile"? Sper că expresia nu are nimic de-a face cu mine?

— Ce-ţi veni? se răţoi Kowalski, senin.

Pe urmă se îndreptă spre Asch, care continua să stea

la fereastră, şi începu să-i vorbească insistent:

— Doar n-o să-ţi laşi prietenul baltă!

— Exact acelaşi lucru l-aş putea spune şi eu, Kowalski.

— Am vorbit îngereşte, am făcut pe bărbatul nobil! Şi am lăsai o impresie bună, omule! Mă simt aproape ca un cavaler. Iar tu vrei s-a mă faci din nou un porc? Asch, dacă-mi eşti prieten…

— Cât mai durează negoţul ăsta de vite? întrebă Charlotte, cu fermitate.

— Pe cuvânt de onoare! strigă Kowalski.

— Deci, nu vrei să mergi, Lisa?

Aceasta îl privi ca şi mai înainte pe Asch şi spuse răspicat:

— Nu!

— Bine, atunci n-o să mergem! conchise Charlotte.

— La naiba! tună Kowalski, aprins de mânie, şi îşi smulse ca ciula, aruncând-o de pământ. Asta-i curat sabotaj! Sabotezi dispoziţiile Hauptmannului Witterer, Asch? în general, puţin îmi pasa. Însă de data asta mă deranjează din cale-afară. Te somez pentru ultima oară să…

— Totdeauna e atât de ordinar? întrebă Charlotte, cu ironie.

— În halul ăsta îl aduce dragostea, spuse Asch, prietenos, şi-i făcu semn Lisei cu capul.

Oberleutnantul Wedelmann se sustrase agitaţiei ce amenința să cuprindă peste noapte sectorul său de front şi se refugie la Nataşa. Nu suporta să aştepte, să stea inactiv în colibă, în vreme ce în jurul lui se adunau norii unei furtuni.

Nataşa îl primi, prietenoasă ca întotdeauna. Poate chiar mai prietenoasă ca de obicei. I se aşeză în faţă inevitabilul ceai, pe care-l lăudă, cu toate că era de calitate proastă, însă delicios preparat. Pe urmă se priviră îndelung, puţin trişti, puţin tandri, puţin visători.

— Ce credeţi, acum vor fi tulburări mari? întrebă Nataşa şi se uită gânditoare la ceaiul uşor aburind din ceaşcă.

— Războiul nu ştie de linişte, cel mult, ştie de repaus.

— Păcat că acum pare să se termine şi cu odihna noastră, spuse Nataşa, de parcă ar fi vorbit despre vreme.

— N-ar trebui să te îngrijorezi, Fräulein Natalia.

— Poţi să-mi spui Nataşa – dacă doreşti.

— Mulţumesc, Nataşa.

— Vrei să mă linişteşti. Bărbaţii fac asta cu plăcere, închipuindu-şi că şi femeilor le place. Dar noi nu mai vrem să fim consolate – vrem să ştim adevărul. Nu suntem sexul slab.

— Adevărul? Ce-nseamnă adevărul? De ce să-l ştiu tocmai eu? Nu pot gândi nici măcar despre ceea ce văd. Din ce în ce mai des am senzaţia că sunt doar o minge, un fulg, un grăunte de nisip.

Nataşa clătină încet din cap.

— Cred că te subestimezi. Dacă e hotărât, individul poate face mai mult decât masele, care suportă totul docile.

— Cu asta vrei să mă încurajezi, Nataşa? Vrei să-mi insufli ceva? Dar ce? Şi de ce?

— Îmi fac griji – asta-i tot. Doar de-aia am minte! Şi de câteva zile aud că frontul se mişcă din nou. Nu mai trag doar mitralierele, ca în fiecare zi, ci bubuie tunurile şi mortierele, şi iarăşi tunurile. Asta mă nelinişteşte.

— De unde cunoşti deosebirile dintre arme? întrebă Wedelmann, mirat. Vorbeşti despre ele ca un soldat.

Nataşa păru să roşească uşor, ceea ce-l încântă pe încrezătorul, naivul Wedelmann.

— Războiul ne învaţă lucrurile astea, spuse ea. Înainte de război, am studiat – am vrut să ajung învăţătoare. Pe urmă, războiul m-a luat la şcoala lui. Şi m-a învăţat cum să fur cartofi, cum să fac ceai din ierburi de câmp, cum să mulg vaci şi cum să deosebesc arme.

— În orice caz, zise Wedelmann, pe care continuau să-l nedumerească argumentele contradictorii ale Nataşei, fiindcă simţea că prin asta era primejduită feminitatea ei, în orice caz, poţi să fii liniştită. Agitaţia din sectorul nostru de front se bazează pe o neînţelegere. Motivul iniţial se pare c-a fost o şotie de puştani tâmpiţi.

— Ştii precis, sau asta crezi?

— Din întâmplare ştiu precis. Careva a fost cuprins de febră şi s-a pus să ordone o tragere de exerciţiu. Partea adversă a pornit să tragă şi ea. Dar oare de ce vorbim noi despre aşa ceva? Doar mai există şi alte subiecte.

— Altele decât războiul? Care?

— Dragostea, de pildă.

— Dragoste în război, prin urmare! Ce mai e şi asta? Iubeşti pe cineva acolo – în Germania?

— Nu.

— Şi vrei să te cred?

— Chiar trebuie să mă crezi! N-am avut nicio iubită. Trebuie să ştii că, la noi, un Offizier e total izolat, mai cu seamă de anumite categorii sociale. Există altele în care poate să intre prin căsătorie. Dar, dacă nu găseşte persoana potrivită cu care să se însoare?

— Chiar vrei să te-nsori?

— Da, sigur! Ştii, Nataşa, să cunoşti o femeie care să-ţi placă, să ai un copil căruia să-i serveşti drept exemplu, să ai o căsuţă pe undeva, la care să te poţi întoarce – asta-i viaţa!

— Şi nu ţi-a apărut în cale nicio femeie cu care să fi vrut să te căsătoreşti? întrebă Nataşa, cu blândeţe, şi ochii îi licăriră, întunecoşi.

Învăluit de căldura din camera Nataşei, departe de agitaţia frontului, Wedelmann îşi întinse alene picioarele şi simţi cu voluptate cum trupul său se relaxa, de la picioarele obosite, vârâte în ciorapi, până la muşchii cefei.

— Ba da, răspunse el după o scurtă pauză, a existat o femeie care mi-ar fi plăcut să-mi fie soţie. De fapt au

existat chiar două. Una era ospătăriţă la popota noastră, a Offizierilor – inimă fierbinte şi minte limpede. Dar ea s-a căsătorit cu un Unteroffizier, care astăzi e Wachtmeister la mine. Au un copil şi, în măsura în care e posibil astăzi, sunt fericiţi. Şi au meritat-o.

— Iar cealaltă?

— Cealaltă? Cu asta a fost o situaţie ciudată – se numea Lore. Un fel de copil vitregit – dacă ştii ce-i aia, Nataşa. Iniţial mi-a stârnit doar mila, pentru că avea o căsnicie nefericită. Pe urmă, mi-a plăcut tot mai mult, fiindcă avea o poftă aproape copilărească de viaţă – şi asta nu i-a fost astâmpărată niciodată. De fapt, ca poseda ceea ce se cheamă la noi un cuget senin – putea fi naturală ca un animal; ca o pisică, de pildă.

— O femeie foarte voluptuoasă, pesemne, aprecie Nataşa.

Wadelmann trecu uşor peste acest semn clar de gelozie.

— S-o lăsăm baltă. N-are niciun rost. Eu nu te-am întrebat despre bărbaţii din trecutul dumitale.

— Poţi să mă-ntrebi, zise Nataşa, cu o voce glacială. Am fost chiar logodită. Bărbatul pe care l-am iubit a căzut. Chiar în primele zile ale războiului vostru. Poate că dumneata ai fost cel care I-a împuşcat.

— E posibil, spuse Wedelmann şi o privi ca pe o fiinţă străină: Orice e cu putinţă.

— Totuşi, mărturisi Nataşa, nu mai puţin glacială, un lucru e cu neputinţă: să-i pot iubi vreodată pe ucigaşii iubitului meu.

Wedelmann tăcu şi lăsă brusc din mână ceaşca de ceai, care zornăi. Şi Nataşa tăcu. Se uita la marginea patului, pe care stătea, ţeapăn Oberleutnantul. I se păru că acesta vede lada cu aparatul tic emisie care se afla dedesubt. Neliniştită peste măsură, se forţă să privească în altă parte.

Nu mai putură să reînnoade discuţia. Wedelmann

încercă de mai multe ori să-şi ia rămas-bun, dar, de fiecare dată, amâna clipa despărţirii. Iar Nataşa era decisă să nu-l oprească, dacă ar fi vrut să plece; dar, de fiecare dată, se străduia să alimenteze conversaţia, care abia mai pâlpâia.

Se simţiră amândoi uşuraţi când, în cele din urmă, apăru Wachtmeisterul Asch să-l ia pe Wedelmann.

— Trebuie să vă răpesc, Herr Oberleutnant. S-a anunţat Oberstul Luschke.

— În cazul ăsta… mă scuzi, te rog.

— Te rog, spuse Nataşa.

Îşi dădură scurt mâna şi evitară să se privească în ochi. Nu mai rostiră un cuvânt. Nataşa merse tăcută înainte şi deschise uşa.

— Cam rece, constată Asch când coborâră treptele.

— Dacă te referi la vreme, zise Wedelmann, atunci îţi dau dreptate.

— Şi vremea e rece, constată Asch. Exact. Se simte zăpada în aer.

Părăsiră casă, scăpând de data asta, întâmplător, să mai fie blagosloviţi cu amabilul „porc de câine”. Wedelmann înregistră uşurat acest lucru. Asch păru dezamăgit, pentru că îşi rezervase câteva cuvinte de ocară straşnice pentru „gura copiilor”.

— A sunat Oberstul? întrebă Wedelmann când ajunseră în stradă. Şi ce mă interesează pe mine? Hauptmannul Witterer e comandantul bateriei.

— Oberstul Luschke a cerut explicit să vă vadă pe dumneavoastră, Herr Leutnant. Va veni direct în linia de foc.

— Atâta zel, e de-a dreptul suspect! se miră Wedelmann.

— E normal, îl contrazise Asch. După cele ce s-au întâmplat, mă şi aşteptam să sune Luschke.

Wedelmann găsi că e mai bine să nu se întindă cu Asch la o discuţie despre acest subiect; mai mult decât delicat. Mergea apăsat, iar picioarele sale lungi se mişcau

în ritm egal. Asch ţinea cu greu pasul.

— Menajaţi un bătrân tată de familie, spuse Wachtmeisterul.

— Veşti de-acasă? se interesă Wedelmann.

— Doar veşti de la Infanterie, răspunse Asch. Şi amicii din faţă au mare boală pe noi. Pentru ei, suntem acum pe post de cârpă roşie. Cum se pomeneşte de noi, cum scuipă câte unul.

— Copilării! făcu Wedelmann, cu asprime. Nu mă mai obosi cu subiectul ăsta, Asch.

— Dacă ordonaţi, spuse Asch, atunci am să vă fac bucuros pe plac. Dintr-o veche prietenie, ca să zic aşa. Dar credeţi într-adevăr că Oberstul Luschke îşi va alege alt subiect?

— Dumneata nu eşti Oberstul Luschke, Asch.

— Câteodată îmi pare rău. Dar pe urmă există momente în care sunt fericit că nu mă aflu în pielea lui.

Wedelmann îşi acceleră din nou ritmul paşilor, pe cât mai era posibil. Asch îl lăsă pe Oberleutnant să ţâşnească înainte. Privi îngrijorat către cer, unde atârnau nori groşi şi negri. Până şi fumul din colibe, care se chinuia să iasă pe hornuri, părea să anunţe vreme urâtă.

În poziţiile tunurilor cu tragere scurtă, chiar lângă adăpostul lui Wedelmann, era deja parcată maşina comandantului de regiment. Oberstul Luschke în persoană stătea lângă o grămadă de lemne şi urina. Hauptmannul Witterer, însoţit de Unteroffizierul Krause, se ţineau la o distanţă cuviincioasă şi priveau cu o reţinere respectabilă activitatea Oberstului.

Luschke se îndreptă către cei prezenţi, timp în care-şi puse uniforma în ordine. Când se apropie îndeajuns, soldaţii săi executară un salut strict regulamentar. Oberstul dădu morocănos din cap.

— Dacă şi războiul l-aţi duce la fel de bine, spuse el, cum faceţi gimnastică pe-aici, aş fi putut acum să stau lângă sobă şi să citesc.

— *Jawohl*, Herr Oberst, făcu Hauptmannul Witterer, care, nu departe de adevăr, se simţea vizat în primul rând.

Luschke îşi trăsese adânc pe frunte căciula ponosită şi mototolită. Un guler gros şi cenuşiu îi încadra mutra de cartof. Nasul său le părea acum periculos de mare celor care-l priveau.

— Vii mult prea târziu, Herr Oberleutnant, spuse Luschke. Trebuia neapărat să fii căutat? Dar, dacă ai fost la o fată, Wedelmann, atunci eşti scuzat.

— Atunci sunt scuzat, Herr Oberst.

— Cu plăcere, spuse Luschke şi rânji.

Pe urmă, Oberstul se întoarse drept spre Witterer.

— Herr Hauptmann, i se adresă el; vă informez că am mare înţelegere pentru prostiile mici, cele minuscule mă irită întotdeauna, iar cele monstruoase, la fel. Chestia e buna lor dozare.

— Înţeleg perfect, Herr Oberst, făcu Witterer, prevenitor.

— Dacă, de pildă, unul nu bea deloc, mă face să intru la bănuieli. Dacă e un beţiv, a terminat-o cu mine. Dar, din când în când, câte-un păhărel e-n regulă. La fel şi cu fetele.

— Asta corespunde şi principiilor mele, Herr Oberst, afirmă Witterer.

Oberstul ridică din sprâncene.

— Se prea poate, Herr Hauptmann, spuse el apoi, să avem aceleaşi vederi asupra fetiţelor. În ceea ce priveşte însă războiul, stimabile, aici, vederile noastre se despart radical. Dar radical.

Witterer încasă cu demnitate acest reproş evident, ajutat şi de faptul că Luschke se îndepărtă de el şi se îndreptă cu paşi mici şi apăsaţi spre linia de foc. Soldaţii îl urmară mecanic.

— Harţa! ceru Luschke scurt.

Hauptmannul Witterer se grăbi să-i întindă comandantului de regiment harta sa. Luschke se orientă prin peisaj, cu o privire sigură, fără a-şi schimba câtuşi de

puţin ritmul paşilor. Se îndreptă imediat spre al doilea tun.

— Vă rog să vă ţineţi la adăpost! strigă Witterer.

Oberstul nu luă în seamă această indicaţie. Se postă în apropierea poziţiei tunului, cam la zece metri în direcţia inamicului, pe o moviliţă. Însoţitorilor săi nu le rămase altceva de făcut decât să se grupeze în jurul lui.

Luschke se uită în teritoriul inamic. Pe urmă cercetă harta şi spuse:

— De fapt, vă e cunoscută, Herr Hauptmann Witterer, natura meritelor pe care le-aţi obţinut prin împuşcăturile dumneavoastră?

— Nu, Herr Oberst, răspunse Hauptmannul, sincer, bucurându-se precaut că Luschke tocmai folosise cuvântul „merite” – termen care în vocabularul lui Witterer deţinea un loc de frunte şi onorant prin excelenţă.

— Mi s-a raportat, continuă Luschke, fără să-şi ia privirea de la front, că inamicul a pus noaptea trecută artileria în bătaie.

— Era de aşteptat, zise Asch. Se ştie despre câte unităţi e vorba?

— Nu, spuse Luschke. Inamicul n-a avut amabilitatea să ne informeze.

— Putem încerca să aflăm, Herr Oberst, propuse Hauptmannul Witterer, cu un zel lăudabil.

— Cum oare, Herr Hauptmann? întrebă Luschke, interesat, fără a se întoarce.

— Putem trimite o patrulă, Herr Oberst.

Luschke stătea nemişcat pe moviliţă. Îşi băgă capul între umerii înguşti şi părea să asculte cu luare-aminte. Deodată, un şuier despică aerul din jur. O bufnitură înfundată se lovi de pământ. Câteva schije din oţel zburară, fluierând, în toate direcţiile.

Witterer se aplecase, cât pe ce să se arunce la adăpost. Îşi îndoase genunchii, iar umerii săi laţi atârnau moi. Arăta de parcă ar fi dat să se aşeze pe toaletă.

— Doriţi cumva să plecaţi în călătorie, Herr

Hauptmann? întrebă Wedelmann, abia perceptibil.

Luschke rămăsese neclintit, aidoma unui copac.

— Mortier, calibru mijlociu! constată Asch, calm, după care se întoarse, făcu lejer zece paşi înapoi şi dispăru într-o tranşee.

A doua lovitură veni imediat, însă tirul se dovedi iarăşi prea scurt. Luschke se întoarse şi-şi privi suita fără un cuvânt. Witterer stătea acum în poziţie de drepţi; Krause, lângă el, afişa o ţinută la fel de exemplară. Wedelmann părea cu totul indiferent.

Luschke privi mai depare, dincolo de suita lui, către tranşeea din care privea impasibil Asch. Oberstul începu să rânjească, cu gura până la urechi. Pe urmă, se uită cu subînţeles la Hauptmannul Witterer, care consideră asta ca un îndemn de a-şi demonstra calităţile de superior.

— Wachtmeister Asch» strigă el, n-a fost dat niciun ordin de adăpostire!

— Nici nu-i nevoie, i-o întoarse acesta. De când e nevoie de un ordin special pentru asta?

— Ia exemplu de la noi, Asch!

— De ce? se interesă Wachtmeisterul, pu amabilitate. În ce mă priveşte, ceea ce oferiţi dumneavoastră acolo nu e nici pe departe un exemplu bun de urmat.

— Asta-i!… admise Witterer şi se uită la Oberst, care continua să rânjească, apoi la Wedelmann, care nu se clintise.

— Ce părere aveţi de asta, Her Oberleutnant?

— Aceeaşi ca şi Asch, răspunse acesta, părăsind la rândul lui grupul şi, sub bubuitura celui de-al treilea obuz, punându-se la adăpost.

Luschke râse sacadat, iar Witterer avu senzaţia fatală că Mutră de.

— Cartof râde de el.

— Ce adunătură sunteţi şi voi! strigă Oberstul, bine dispus» apoi alergă iute la tranşee şi dispăru în ea.

Witterer şi Krause, care rămaseră câteva secunde

singuri şi nedumeriţi în mijlocul peisajului, se grăbiră acum să urmeze exemplul superiorului lor. Cel de-al patrulea obuz al mortierului, care căzu la o distanţă ameninţătoare, le dădu aripi. Se aruncară aproape cu capul înainte în adăpostul aglomerat.

— Elegant, ca întotdeauna, afirmă Luschke, liniştit.

Sub privirile cercetătoare ale Oberstului, Witterer îşi îndreptă casca de oţel, care-i alunecase.

— Şi centironul, Herr Hauptmann! spuse Asch, amabil.

Witterer îşi potrivi centironul, a cărui pafta ajunsese deasupra buzunarului stâng al vestonului.

— Ce spuneaţi adineauri, Herr Hauptmann? întrebă Luschke, în şiretenie. Voiaţi să trimiteţi o patrulă?

— Presupunând că Herr Oberst e de acord.

— Asta-i de la sine înţeles, făcu Luschke. Şi, după părerea dumneavoastră, cine ar urma să comande această patrulă? Doar nu dumneavoastră înşivă?

— Poate un Unteroffizier cu experienţă de luptă, Herr Oberst?

— De pildă?

— De pildă, Wachtmeisterul Asch.

— Nu de bunăvoie, spuse acesta, hotărât.

— Şi de ce nu, Wachtmeister Asch? întrebă Luschke, curios.

— Nu vreau să fiu erou cu orice preţ, răspunse Asch.

— Aşa cum se-ntâmplă, spuse Luschke, rânjind cu seninătate. Nici eu nu sunt.

Admiralul Jacoby, socrul comandantului unităţii auxiliare de artilerie, căruia îi fusese repartizat ca ordonanţă Unteroffizierul Vierbein, se dovedi un om adevărat. Fiindcă Admiralul, dezobişnuit de mai bine de două decenii de serviciul rigid şi de disciplina severă, făcuse cunoştinţă cu binefacerile omeniei.

Ajuns în camera de hotel – şi avuseseră grijă să-i rezerve chiar un apartament –, după ce se despărţi de fiica

sa, care nu mai putea trece cu niciun chip drept tânără, şi de viitorul său ginere, comandantul Burtă-Mare, rămase singur cu Vierbein. Şi brusc deveni uman.

— Lasă asta, dragul meu, exclamă el jovial când Vierbein dădu să-i despacheteze geamantanul, aşa cum era prevăzut clar în bileţelul cu instrucţiuni de serviciu. Sau crezi că sunt deja prea bătrân pentru asta?

— Nu, Excelenţa Voastră! strigă Vierbein, cuminte.

— Şi mai lasă Excelenţa la o parte, când suntem între noi".

— *Jawohl*, Excelenţă.

— Nu se obişnuieşte între vechi camarazi de război.

Vierbein îşi manifestă acordul pocnind din călcâie şi continuă să despacheteze. Admiralul Jacoby insistă să-l ajute. Un sfert de ceas mai târziu, curăţau împreună, cu vată, din pură camaraderie, numeroasele decoraţii ale Admiratului.

— Sunt o mulţime, aşa-i? spuse Excelenţa Sa şi zornăi cu degetele pe barete ca pe-un xilofon. O dată ajuns Admirai, primeşti obiectele astea prin poştă. Desigur, nu pe toate. Uite, ordinul ăsta l-am primit personal de la Maiestatea Sa.

— Excelenţa Voastră o cunoaşte pe Maiestatea Sa! făcu Vierbein cu venerabilă admiraţie.

Admiralul, care-sosise într-un costum civil, albastru-închis, dar îşi purta uniforma de gală, cu toate accesoriile, în geamantanul său special, se îmbrăcase acum într-un halat comod de casă. Îşi căută din ochi papucii de pâslă, pe care grijuliul Vierbein îi aduse imediat.

— Maiestatea Sa şi cu mine, spuse Excelenţa Sa, dezlegându-şi şireturile, am fost foarte buni prieteni, dacă pot folosi această formulă. Îmi era permis să-i fiu sfetnic în problemele maritime care se iveau, şi sunt îndreptăţit să spun că Maiestatea Sa preţuia sfaturile mele aproape la fel ca şi pe cele ale l-arelui Admirai.

Unteröffizierul Vierbein era uluit. Bătrânul cărunt, cu

o figură de spărgător de nuci, plină de riduri, era un om ca dintr-o carte de basme germane, şi deci un om pe placul inimii de adolescent a lui Vierbein. Unteroffizierul găsi îmbucurător faptul că un mare conducător de bătălii putea fi atât de amabil.

După ce Admiralul se interesă de decoraţiile lui Vierbein şi de isprăvile ce le precedaseră, marinarul imperial Jacoby anunţă jovial:

— Iar acum, dragul meu camarad de război, să golim un păhărel în cinstea ultimei şi creştineştii călătorii pe mare.

Vierbein, pe care-l aştepta Ingrid Asch, căută, cu băgare de seamă, să se împotrivească.

— Cer permisiunea să raportez Excelenţei Voastre că stingerea…

— Nu-i bai, dragul meu! Atâta vreme cât sunt aici, te afli sub ocrotirea mea personală. Dacă ajungi prea târziu, dacă vrei să scapi mai repede de program, dacă mai ai şi vreo altă dorinţă – fără falsă modestie. Spui doar: „Ordin de la Admiral”. Pe urmă eu acopăr totul! Noi, camarazii de război, doar ne ajutăm unul pe altul!

Vierbein încremenise de recunoştinţă în faţa împuternicirii în alb, pe care Excelenţa Sa i-o oferise cu atâta mărinimie. Cum era un idealist, hotărî solemn să nu abuzeze niciodată de această încredere. Între timp Admiralul sună şi-l chemă la el pe servitorul de cameră.

— Trei carafe şi două pahare! porunci Admiralul. Vrem să bem nişte „vitralii”.

— „Vitralii”? întrebă chelnerul, uluit.

— Nu eşti om al apei, aşa-i? N-ai servit în Marină, n-ai fost niciodată pe mare, nici măcar ca steward? Şi n-ai fost invitat nici la vânătoare în Prusia Orientală?

Chelnerul clătină din cap.

— M-ar fi mirat, spuse Admiratul şi-l privi fix pe chelnerul palid, uscat, aflat într-o poziţie şuie, tipică civilului. Aşadar, „vitraliul” se prepară din cantităţi egale

de rom, Arrak şi vin roşu. Aceste trei culori diferite amintesc de mozaicurile de sticlă din anumite” clădiri, de unde şi numele de „vitralii”.

— *Jawohl*, Excelenţă, spuse chelnerul, supus, şi se făcu nevăzut.

Trecu o vreme până când apăru din nou. Adusese cele trei carafe umplute bine, dată fiind dispoziţia de a i se îndeplini Admiralului orice dorinţă – dar absolut orice dorinţă!

Unteroffizierul Vierbein evită să se uite la ceas. Bunăvoinţa Admiralului îi umplea pieptul. Nu avea tăria de a-l dezamăgi pe amabilul şi venerabilul domn. Aşadar, Ingrid trebuia să aştepte. De data asta, Vierbein se jertfi pentru spiritul soldăţesc cu convingere. Şi recunoştinţa se strecura în sufletul lui – se aşteptase la un superior în genul unei zeităţi, şi, când colo, dăduse peste unul binevoitor, cu un aer patern.

Admiralul Jacoby savură curata veneraţie pe care i-o arăta Unteroffizierul Vierbein. Fusese întotdeauna un prieten al subordonaţilor săi; şi această camaraderie cordială, ca de la hamac la hamac, îi lipsise în toţi aceşti ani îndelungaţi, ce urmaseră pensionării sale, după primul război mondial.

— Şi eu, spuse Admiralul la al treilea „vitraliu”, mi-am scris amintirile din vreme de pace şi de război. Dar, bineînţeles, ele nu se pot publica atât timp cât Maiestatea Sa şi cu mine mai suntem în viaţă.

În perioada umilitoare a Republicii de la Weimar, cultivase varză în Pomerania, mereu în apropiere de coastă, şi apoi, fiindcă nu voia să ruginească, luase parte la întreprinderi de transport al sfeclei de zahăr – e inutil de menţionat că fusese vorba de acţiuni de transport pe apă, cu vaporul cu aburi. Odată cu cel de-al III-lea Reich, al cărui Führer deţinea un grad penibil de mic în armată, reveniră însă şi unele dintre acele zile în care putea să poarte cu mândrie uniforma sa de gală, cu toate

accesoriile.

— Desigur ca actualul Comandant Suprem, spuse Admiralul Jacoby, nu se compară cu Maiestatea Sa – fără să fac aici o judecată de valoare. Vreau să spun doar că Maiestatea Sa purta cu predilecţie uniforma Marinei.

Vierbein tăcu plin de respect şi bău vitejeşte, cu înghiţituri mici. Admiralul pregăti cel de-al patrulea „vitraliu”, care sclipea ispititor când îl priveai în lumină. Sorbi apoi în tihnă lichiorul compact. Pe chipul său de marinar radia curajul conducătorului de flotă.

— N-am nimic împotriva acestui război, spuse mai târziu Excelenţa Sa, chiar dacă nu-l consider la locul lui.

Aşteptând în continuare mărturisiri importante, Vierbein aproape că uită să şi respire. Simţea binecuvântarea acelei clipe. Sfetnicul Maiestăţii Sale tocmai era pe cale să-i administreze o lecţie de istorie universală unui simplu Unteroffizier al armatei Marii Germanii, şi încă unuia din armata de uscat.

— Prea puţină concentrare asupra stăpânirii mărilor, afirmă Excelenţa Sa. În anumite împrejurări, asta se poate răsfrânge cât se poate de negativ. În rest însă şi acest război aduce în prim-plan toate forţele naţionale. Şi aici nu pot decât să spun că realizările dovedite sunt respectabile.

Se uită în pahar, satisfăcut, cu un uşor surâs pe buze. Jawohl – nu era nemulţumit, dacă trecea peste impresionantele erori în construirea şi folosirea Marinei. În rest, până şi cele mai şubrede ciolane germane deveniseră iarăşi sprintene. La fel se întâmplase şi cu fiica sa: şezuse pe-acasă, răbdătoare, dar fără succes, şi, când venise războiul, se înrolase şi ea. Iar rezultatul? Acum se mărită cu un comandant! Şi chiar dacă ăla nu era tocmai un exemplu de lux, fiind şi rezervist pe deasupra, era totuşi un comandant.

— Un asemenea război, spuse la un moment dat Admiralul, e, de fapt, părintele tuturor lucrurilor.

După cel de-al cincilea „vitraliu”, i se permise

camaradului de război Vierbein să-şi ia rămas-bun. Urma să revină cândva, mâine dimineaţă, aşa, către ora zece. Dar fără trusă de curăţat. Şi cu indicaţia de a căuta un croitor, capabil să calce o uniformă de Admiral…

Uşor pilit, Unteroffizierul Vierbein se clătină, cu ultima fărâmă de ţinută, spre ieşire. În ciuda orei târzii, voia să se ducă la

Ingrid Asch, dar nebunescul amestec de rom, Arrak şi vin roşu îi dădu într-adevăr de furcă, încât căută o uşurare, sprijinindu-se de-un zid.

Cu genunchii moi şi capul, după cum i se părea, cât un dovleac, se duse la cazarmă şi se aruncă în pat. Înainte de a adormi, îl cuprinse încă o dată un val de mulţumire; privea ca pe un dar al cerului faptul că soarta îl purtase în apropierea Admiralului Jacoby, pe care se hotărî să-l numească „tătucul”. Era convins că Ingrid a lui avea să fie la fel de bucuroasă ca şi el pentru acest lucru.

Apoi, Vierbein căzu într-un somn de plumb, şi vreo câteva ore uită de toate: de războiul fără odihnă şi de neliniştita Patrie, de dorinţa pentru Ingrid, de bunătatea Admiralului şi de ameţitoarea putere a „vitraliilor”.

Se trezi în plină zi. În faţa lui stătea Unteroffizierul de serviciu, care rânji complice, se aplecă şi şopti:

— Nu fi unul care strică jocul. Schulz nu ţi-ar ierta-o niciodată.

Vierbein se ridică în grabă şi simţi cuţite în creierul mic. Băuse prea mult. Avea gura uscată, iar ochii parcă refuzau să-l servească. Abia după mult timp se dumeri asupra celor petrecute în cameră.

— Am demontat deja oglinda, spuse Unteroffizierul de serviciu şi chicoti înfundat.

Acum Vierbein îl recunoscu cu greutate pe Unteroffizierul Ruhnau, care stătea întins pe pat, cu faţa neagră ca smoala. Dar şi Unteroffizierul Bartsch fusese pictat în negru, ca un corb. Feţele „siamezilor” fuseseră tratate ca nişte cizme şi date cu cremă de ghete din

belşug.

— Asta-i o glumă, spuse satisfăcut Unteroffizierul de serviciu, înghiontindu-l pe Vierbein în umăr. Au fost vopsiţi azi-noapte, când erau foarte pleoştiţi, după ce încercaseră să intre la Lore Schulz. Şi cel mai grozav e că fiecare crede că numai celălalt a fost mânjit cu cremă de ghete. Şi asta până când nu se vor vedea într-o oglindă.

Vierbein îşi scutură, uimit, capul său îndurerat. Pe urmă privi feţele lăcuite cu negru ale celor doi „spărgători de blocade" şi găsi că situaţia nu era lipsită de o anumită nuanţă comică.

— Schulz aşteaptă pe coridor, împreună cu câţiva domni, spuse Unteroffizierul de serviciu. Imediat o să pornească tărăboiul. Şi să nu cumva să-ţi vină ideea să-i lămureşti pe cei doi. Schulz nu ştie de glumă.

Vierbein coborî din patul său de campanie, cu oarecare dificultate, şi trecu la ligheanul cu apă. Aici îşi cufundă capul înăuntru de mai multe ori. Pe urmă îşi pipăi ţeasta dureroasă.

Între timp, Unteroffizierul de serviciu deschise larg uşa. Afară se afla Oberleutnantul Schulz, cu suita. Schulz clătină din cap, încântat şi nerăbdător.

Unteroffizierul de serviciu duse fluierul la gură şi suflă din toţi bojocii.

— Alarmă! strigă el. Alarmă!

Cei doi „comandanţi de trupă de asalt" ţâşniră din paturile alăturate, căscară ochii şi se holbară unul la altul. Încetul cu încetul se dumeriră ce se întâmplase în noaptea precedentă. Apoi explodară într-un, hohot sălbatic de râs.

— Alarmă! strigă Unteroffizierul de serviciu.

Cei doi „vânători de noapte" continuau să urle de încântare, şi fiecare dintre ei era ferm convins că avea motive să râdă de celălalt, care era „negru"!

— N-aţi auzit alarma, mulatrilor? strigă Schulz, mobilizator. Arătaţi ce va să zică viteza.

Şi ochii săi de porc licăreau de o plăcere pură.

Clătinându-se uşor, Unteroffizierii se aruncară în haine, apucară căştile de oţel şi ţâşniră afară. Schulz şi domnii din suita lui nechezau, gata să se sufoce de râs. Aghiotantul subunităţii, roşu la faţă ca un rac, îşi permise libertatea de a-l înghionti pe Schulz, ceea ce acesta păru să nu observe. În spate, Vierbein clătină uşor din cap.

Coridorul se umplu de un vacarm vesel. Câteva zeci de soldaţi îi înconjurară pe cei doi „negri”, care începeau încet-încet să-şi dea seama de cele întâmplate, Se năpustiră împreună la oglinda de pe culoar şi se priviră în ea, uluiţi la culme. Apoi, sloboziră înjurături cumplite şi alergară înapoi în camera lor, urmăriţi de hohote de râs, în rafale.

Stăteau în faţa lui Schulz, clocotind de furie pentru păcăleala straşnică pe care o suportaseră. Feţele lor întunecate şi lustruite erau schimonosite sălbatic. Simţeau nevoia arzătoare de a-i sări la beregată lui Schulz, dar încă nu ajunseseră în stadiul de turbare.

Schulz simţi nevoia de aer şi-şi şterse o lacrimă din ochiul stâng. De mult nu mai râsese atâta! Asta fusese o adevărată glumă între bărbaţi. Ba chiar umor soldăţesc pur.

Însă deodată deveni grav. Făcu un semn suitei sale, şi oamenii se îndepărtară. Pe urmă le ţintui cu privirea pe „bombe”.

— Aşa păţiţi, şuieră el, dacă vă întindeţi ghearele murdare după femei care nu vă privesc.

— N-am făcut decât să greşim adresa, spuse Bartsch, cu voce slabă.

— Promitem că nu se va mai repeta, zise Ruhnau.

— Şi ce fel de sticlă de rachiu era aia pe care voiaţi s-o luaţi de la nevastă-mea?

— Totul pentru Herr Oberleutnant, spuse Bartsch.

— Bineînţeles că nu ne-am gândit decât la Herr Oberleutnant.

— Ce sticlă de rachiu era aia, derbedeilor?

Rămaseră întunecaţi, muţi şi prostiţi, făcând o impresie jalnică.

— Aud?

Şi când Schulz văzu că nu obţinea niciun răspuns, glăsui:

— Dacă nu vreţi să vorbiţi cu mine, tâlharilor, am să vă fac rost de un alt şef de baterie – undeva, mult mai departe de-aici.

Cei doi „siamezi" parcă păliră sub stratul gros de cremă. Stăteau ţepeni şi cu privirea tâmpă. Apoi, unul îl înghionti energic pe celălalt.

— E sticla pe care a dus-o Vierbein soţiei dumneavoastră, mărturisi Bartsch.

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant, consimţi Unteroffizierul Vierbein, dârz…

Schulz rămase câteva secunde ca trăsnit. Îşi împinsese bărbia înainte, iar mâinile îi atârnau moi. Pe urmă, se răsuci cu o mişcare aproape perfectă de stânga-mprejur şi ieşi afară.

— Târşeloşilor! făcu Vierbein, cu dispreţ.

Bartsch ridică din umeri.

— Lasă, camarade, spuse el, la urma urmei aici ne luptăm pentru viaţa noastră.

— Da, aprobă Ruhnau, un asemenea război poate fi al naibii de dur.

— Tu n-ai nimic de pierdut, camarade. Oricum te întorci din nou pe front. La noi însă e altceva.

— Poţi înţelege asta – sau nu? Nu înţelegi? Atunci, cum rămâne cu celebra camaraderie de front?

— Ia mai pupaţi-mă-n fund amândoi! strigă Vierbein, cu o asprime neobişnuită la el.

— Ce maniere! făcu Bartsch, amărât.

— Şi unul ca ăsta, adăugă Ruhnau, vrea să apere Patria.

„Crucişătoarele blindate" începură, printr-un frumos geist de concordie, să-şi cureţe reciproc crema de ghete de

pe faţă. Folosiră terebentină, săpun, perii şi cârpe. Când toate astea nu-i mai ajutară, apelară la soluţie de scos petele.

După o oră, apăru din nou Unteroffizierul de serviciu, le rânji „spălătoreselor” – cum îi numi el – şi-i spuse lui Vierbein:

— Urgent la Oberleutnantul Schulz!

Vierbein încuviinţă din cap. Se aşteptase la asta; era pregătit. Şi decis să se comporte bărbăteşte şi să nu se mai lase făcut albie de porci. La urma urmei, avusese de îndeplinit o misiune.

Trecu pentru început în biroul bateriei de stat-major. Schulz se afla la Comandament, în calitate de reprezentant al comandantului. Prin urmare, Vierbein se deplasă la clădirea principală şi se prezentă acolo. Din nou îşi sugeră: „Să nu se lase făcut albie de porci!”

Schulz trona îndărătul fostului birou al lui Luschke. Îl privi pe Vierbein cu luare-aminte. Şi Unteroffizierul observă cu mirare că Oberleutnantul părea aproape paşnic şi, în niciun caz, capabil să facă una dintre celebrele sale scene.

— Vierbein, spuse Schulz, surprinzător de concret, vei lua parte astăzi la pregătirile pentru tragere.

— Îmi cer scuze, Herr Oberleutnant, zise Vierbein, regulamentar, dar Excelenţa Sa, Herr Admiral, m-a chemat la dânsul.

— Avem însă nevoie de dumneata aici, Vierbein.

— Nu ştiu, Herr Oberleutnant, dacă Excelenţa Sa, Herr Admiral…

— Ăluia am să-i repartizez un alt gradat ca ordonanţă. Bartsch sau Ruhnau, sau chiar amândoi.

— Excelenţa Sa, Herr Admiral, a ordonat textual să mă prezint astăzi la ora zece fix…

— Bine, Vierbein, o să te duci. Însă după-amiază vreau să te văd la pregătirile pentru exerciţiul de tragere. N-o să ai decât de învăţat. Şi de altfel ăsta e şi motivul

prezenţei dumitale aici, Vierbein. La tragere vom utiliza şi aparatele de emisie-recepţie comandate de Oberstul Luschke. Atunci vei vedea cum funcţionează aceste aparate.

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

— Poate că la tragerea de poimâine o să preiei un tun, Vierbein. Vom trage asupra unor machete de tancuri. Va fi de faţă şi Generalul. O să-i poţi arăta şi lui ce e aia o greblă.

Vierbein pricepu. Generalul îşi anunţase – neaşteptat, se vedea treaba –, în ultima jumătate de oră, participarea la exerciţiul de tragere. Probabil că asta era marea şansă a Oberleutnantului Schulz, care momentan îi ţinea locul comandantului, să arate, în sfârşit, cât de grozav era! Iar Vierbein, experimentatul soldat într-ale tragerii, din fericire mereu prezent şi disponibil, urma să-i fie în acest caz de ajutor. O, da, Vierbein înţelegea prea bine ce se juca aici. Tovărăşia îndelungată cu Asch îl făcuse mai perspicace.

— În ceea ce priveşte „cealaltă chestiune, spuse Schulz, tărăgănat, jucându-se cu un prespapier, nu-mi pot închipui că un soldat atât de strălucit ca dumneata, Vierbein, poate să facă prostii care să-i primejduiască viaţa.

Schulz tăcu, şi, surprinzător, tăcu şi Vierbein. Fiecare aştepta să vorbească celălalt, dar amândoi aşteptară în zadar.

În liniştea desăvârşită care domnea în încăpere, pătrunse gălăgia cazărmii: cântece strigate şi strigăte cântate. Oberleutnantul se ridică şi închise geamul de sus, cu o mişcare bruscă.

— Vierbein, spuse el apoi, în sfârşit, poţi să-mi dovedeşti că eşti un bun soldat. M-ar bucura dacă ai reuşi.

Oberstul stătea în biserică, uşor crăcănat şi cu bustul înclinat înainte, de parcă ar fi stat rezemat de o balustradă. Pe locul unde se afla, fusese odinioară un altar

înalt, iar acum şuiera un aparat de tăiere prin sudură.

Luschke se uita la flacăra albă, care muşca placa de fier. Soldaţii lucrau de zor cu Ochelari groşi de protecţie. Prezenţa comandantului le sporea considerabil ritmul muncii.

Prin încăperea largă, înţesată de vehicule şi de transportoare, se apropie de Oberst, vioi ca întotdeauna, Hauptmannul Witteren. Se proţăpi alături de comandant – chiar în faţa aparatului de sudură şi schiţă un salut.

— Hauptmann Witterer, la ordin!

Luschke se bătu cu două degete pe frunte şi scrută cu privirea în ploaia nebună de scântei. În sinea lui, îi compătimea pe soldaţii din atelier. Ştia că-l înjurau pentru că se aţinea deseori în teritoriul lor, şi simpla sa prezenţă declanşa automat mai multă muncă. Când îl căutai, pe-aici îl găseai.

— Hauptmann Witterer, la ordin! se prezentă din nou şeful bateriei a 3-a.

— Mă crezi tare de urechi? întrebă Oberstul, fără să ridice privirea.

Witterer se grăbi să nege. Mai rămase scurt timp în poziţia de drepţi, apoi trecu în pe loc repaus, cu băgare de seamă, şi decise să aştepte.

Cufundat mai departe în priveliştea flăcării şuierătoare, Luschke surâse abia vizibil. Oamenii din atelierul său nu ştiau de ce se oprea atât de des pe la ei – şi nici nu aveau voie să ştie. Ceea ce-l atrăgea de cele mai multe ori aici, într-un chip magic, era vechea biserică năruită. În ea domnea un aer de măreţie şi de pace adâncă, aşa cum i se cuvenea acestui tărâm, călcat acum în picioare, sfâşiat, străpuns de furcile morţii.

Oberstul ridică încet capul, de parcă ar fi început să-i privească cercetător pe soldaţii din jur. Toţi îşi vedeau de treabă, şi niciunul nu cuteza să se uite la el. Witterer consideră că e nimerit să-şi îndrepte ţinuta.

Dar Luschke îşi plimbă privirea pe Ziduri, în sus,

dincolo de ele, acolo unde arcadele ferestrelor fără geamuri se deschideau către cerul adânc şi trist. Părea că uriaşele mâini ale unui mort se ridicau spre Dumnezeu – zadarnic.

Deodată se întoarse, făcu doi paşi scurţi înspre Witterer şi întrebă:

— Cât îi trebuie bateriei dumneavoastră să fie gata de marş?

— Patruzeci şi două de minute, spuse Witterer, prompt.

— De unde ştiţi atât de exact?

— Am repetat, Herr Oberst. În urmă cu trei zile, bateriei îi mai trebuia aproape un ceas. Ieri am atins patruzeci şi două de minute, dar vreau să reuşesc s-o aduc la un maximum de treizeci de minute.

— Şi sunteţi convins, Herr Hauptmann Witterer, că indivizii nu v-au tras în piept?

— Bineînţeles, Herr Oberst. Rapoartele care mi-au fost înaintate…

— … le-aţi verificat?

— În parte, *Jawohl*.

— În parte! Luschke râse scurt şi mulţumit. N-o să reuşiţi niciodată să aflaţi toate şiretlicurile indivizilor ăstora, Witterer – cel puţin mi deocamdată. Soeft al dumneavoastră, de pildă, numai pentru depozitele sale de marfă are nevoie de-o întreagă coloană de transport.

— Dar Unteroffizierul Soeft mi-a raportat doar după douăzeci şi cinci de minute că grupa lui e gata de marş.

— Teoretic, spuse Luschke, sec, o s-o scoateţi la capăt în zece minute. În orice caz, Herr Hhuptmann Witterer, încercaţi totuşi să vă puneţi pe picioare hardughia în două până la trei ceasuri. Prima acţiune după o perioadă mai lungă de odihnă e întotdeauna ceva mai complicată; când însă căruţa războiului o să se urnească, cu greu o faci să se oprească.

— *Jawohl*, Herr Oberst, spuse Witterer şi se comportă

de parcă ar fi înţeles absolut tot ce-i relatase comandantul său.

Oberstul se răsuci pe călcâie şi se îndreptă spre un pilastru din colţul încăperii. Witterer alergă sprinten în urma lui.

— Herr Hauptmann, spuse Luschke, o dată ajunşi acolo, pregătiţi-vă cu bateria dumneavoastră pentru o schimbare de poziţie în trei zile. Ţinta marşului se află la treizeci şi opt de kilometri mai în spate.

— În spate, Herr Oberst?

— Vă nedumereşte cumva, Herr Hauptmann? Doar nu credeţi că noi mărşăluim numai înainte? în decembrie trecut, o armată întreagă a luat-o la sănătoasa, câteva sute bune de kilometri – de la Tula până aici. Şi asta la scurtă vreme după ce Führerul nostru anunţase că, în Răsărit, campania e încheiată. S-a – hai să zicem – înşelat.

— *Jawohl*, Herr Oberst.

— Acum, înainte de ofensiva de primăvară, ne grupăm aici şi ne facem o rampă de lansare. Dar se poate spune că, totodată, vom corecta în sfârşit greşelile făcute în urmă cu trei luni. Numiţi-o „îndreptare a liniei frontului”, Herr Hauptmann.

— *Jawohl*, Herr Oberst, spuse Witterer, cu aerul nemulţumit al unui soldat luptător, care arde de nerăbdare să se ia de piept cu inamicul.

— Vasăzică, în trei zile! Mâine cercetaţi împreună cu Wedelmann noua poziţie. Detalii la aghiotantul meu. Însă fără tam-tam! Chestiunea rămâne secretă. Când totul va fi gata, vom mărşălui noaptea – ne depărtăm de adversar la adăpostul întunericului. Prin surprindere. A doua zi dimineaţă, ruşii vor fi nevoiţi să privească în gol.

— *Jawohl*, Herr Oberst, încuviinţă Hauptmannul Witterer, râzând scurt, pentru că îşi închipui ce mutre idioate, din cale-afară de idioate, vor face adversarii. Asta era aproape ca în Karl May!

Luschke îl privi pe Witterer cu interes. Reacţiile

acestuia îl amuzau în taină şi simţea clar, ceea ce bănuise dintotdeauna, că totul avea să devină din ce în ce mai amuzant în compania lui Witterer.

— Ce aveţi de gând să întreprindeţi în după-amiaza asta? întrebă Luschke, cu viclenie.

— Dacă Herr Oberst pune preţ pe prezenţa mea…

— De asta vreau să te scutesc, spuse Luschke, duios.

— Atunci, zise Witterer, plin de el, am să verific ultimele pregătiri pentru reprezentaţia trupei de divertisment, care, după cum ştie deja Herr Oberst, urmează să aibă loc mâine seară pe poziţie.

Luschke aşteptă tăcut şi pipăi stâlpul lângă care stătea. Piatra era bolnavă; avea lepră, care muşca adânc din ea. Încă vreo câţiva ani – şi avea să se prăbuşească, să moară.

— Pot presupune că Herr Oberst consideră potrivit ca spectacolul de divertisment să aibă loc, în ciuda situaţiei nou-create – într-o anumită măsură şi din raţiuni de camuflaj?

— N-am nimic împotrivă ca soldaţii să se distreze. Găsesc doar că dumneavoastră, Herr Hauptmann, aveţi cel mai puţin nevoie de un asemenea divertisment.

— Cum să înţeleg asta, Herr Oberst? întrebă Witterer, uşor neliniştit.

— Aşa cum trebuie.

— Dat fiindcă tot sunt aici, Herr Oberst…

— Apreciez foarte mult, Herr Hauptmann, când Offizierii mei se ocupă şi de bunăstarea spirituală şi sufletească a soldaţilor. Iar dorinţa dumneavoastră de a-i distra este de-a dreptul remarcabilă. Numai că m-ar mâhni dacă aţi proceda unilateral.

— *Jawohl*, Herr Oberst.

Şi acum Luschke întrebă tăios şi şuierat:

— Aţi fost vreodată în Lazaret?

Witterer se holbă nedumerit câteva secunde. Privirea de şarpe a lui Luschke îl tulbura din cale-afară.

— Niciodată, până acum, Herr Oberst. Sunt pe deplin sănătos, spuse el, cu greu.

— Aici în Lazaretul de campanie, continuă Luschke, tărăgănat, zac câţiva soldaţi din bateria dumneavoastră, conform ordinului de zi – trei bucăţi. Rănire, degerături, pneumonie. Nu v-a venit niciodată ideea să-i distraţi şi pe ei?

— *Jawohl*, Herr Oberst, bâlbâi Witterer, voiam să…

— Atunci, nu vă mai reţin, spuse Luschke scurt, apoi se întoarse şi privi cu intensitate urmele unei picturi murale, prin care apa săpase canale negre şi stranii.

Witterer se simţi pus pe liber, mai salută o dată repede şi ieşi precipitat.

Afară, în faţa bisericii, îl aştepta Unteroffizierul Krause, care deschise iute uşa laterală din dreapta a Kübelwagenului, în care stătea tolănit Obergefreiterul Kowalski. Witterer urcă fără un cuvânt. Krause ţâşni în spate, iar Kowalski ambală motorul.

— Să pornim, aşadar, la duioasa feminitate, spuse Obergefreiterul, calm, şi băgă în viteza-ntâi.

— La Lazaret! strigă Witterer.

Sincer surprins, Kowalski, calcă atât de puternic pe ambreiaj, încât maşina făcu salturi scurte şi necontrolate înainte. Reuşi s-o redreseze şi rosti:

— De necrezut!

— Fă bine şi renunţă la observaţiile dumitale tâmpite, Obergefreiter! strigă Witterer, furios.

— Nu sunt deloc atât de tâmpite, îl încontră Kowalski, paşnic…

— Gura! strigă Hauptmannul.

Kowalski ridică din umeri şi acceleră. Încă o dată păru să se confirme una dintre experienţele sale de bază: discuţii total lipsite de sens cu anumiţi superiori. Niciun iepure n-ar putea convinge vreodată un câine de vânătoare să mănânce trifoi împreună cu el.

Maşina se legănă spre o clădire lungă din lemn, în

faţa intrării căreia atârna pleoştit steagul Crucii Roşii. Witterer coborî, îşi îndreptă cutele mantalei şi-i spuse lui Krause:

— Du-te cu maşina la Fräulein Ebner. Cere-i scuze şi anunţ-o că voi veni cam într-un ceas.

Unteroffizierul Krause repetă cuvânt cu cuvânt cele ordonata Kowalski îl ascultă cu interes şi se delectă, privindu-l cât era de rigid. Pe urmă, demară în trombă, pentru a juca „Nu te supăra, frate” cu duduia Charlotte.

Între timp, Witterer intră în Lazaret. În anticameră, se ciocni de o soră, căreia ţinuta sa de Hauptmann nu părea să-i impună cine ştie ce. Era ocupată cu înregistrarea unor date de pe nişte bileţele lunguleţe.

— Vă rog… spuse Witterer, încercând să pară detaşat, după ce aşteptase câteva secunde, nebăgat în seamă. Vreau să-mi vizitez soldaţii.

— Numele? La ce secţie se află?

Sincer scandalizat de faptul că nu i se arăta respectul cuvenit, Witterer îşi exprimă dezaprobarea cu privire la „modul incalificabil al chestionării”. Sora se încăpăţână şi ţipă, la rândul ei. Lătrară unul la celălalt.

— Nu uitaţi unde vă aflaţi! strigă sora.

— Pe toţi dracii! zbieră Witterer. Noi ăştia de pe front suntem aici pentru voi, sau voi pentru noi? Ceri cu porcăria asta?

Ca la o parolă, la expresia „porcăria asta”, apăru un medic de stat-major. Dădea impresia că avea de gând să facă pe energicul. Dar când recunoscu gradul lui Witterer, deveni amabil. Şi, ca orice camarazi-Offizieri conştienţi de valoarea lor, se înţeleseră imediat. Zece minute mai târziu, Witterer obţinuse deja date exacte despre soldaţii săi.

— Ţin foarte mult, spuse el, ca soldaţii mei să se se însănătoşească. Şi asta cât se poate de repede. Noi, cei de pe front, avem nevoie de fiecare om – mai ales acum.

— Înţeleg, consimţi medicul de stat-major.

Witterer clătină din cap. Acum, credea că pricepuse

şi el ce avusese de gând Oberstul când îl dirijase într-acolo. Un caz limpede! Departe de a fi gingaş, Luschke voia ca toţi comandanţii să-i asigure o trupă puternică pentru luptă. Pentru că, în sfârşit, venise din nou vremea în care nu se mai putea renunţa la niciun om. Vremea concediilor, a învoirilor şi a bolilor trecuse.

Frământat de asemenea gânduri, pe care le considera infailibile, Witterer nu prea luă în seamă ce se petrecea înjur. Cineva îl conduse într-o încăpere mai mare, plină cu bolnavi. Majoritatea zăceau pe saci groşi, cu paie. Aveau până şi lenjerie de pat.

Un bărbat, care se învelise în mai multe pături, îl privi, palid şi supus. Ăsta era, aşadar, unul din bateria sa. Witterer se prezentă şi puse câteva întrebări de ordin general. Răspunsurile, i se păru, erau destul de bune, chiar dacă nu peste măsură de optimiste.

— Cum te simţi? întrebă el.

— Deja mult mai bine, Herr Hauptmann, răspunse bolnavul de pneumonie.

— Ei, vezi? în câteva zile, vei putea reveni la baterie. Te bucuri, nu-i aşa?

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, răspunse soldatul, fără vlagă.

Witterer îşi consultă ceasul. Adăugă câteva cuvinte de îmbărbătare, după care îşi luă rămas-bun. Omul cu pneumonia îl privi inexpresiv. Şi văzu o spinare latră, deasupra unui pantalon bufant, şi un pistol mare atârnând pe fundul Hauptmannului.

Vizita la soldatul cu degerăturile decurse asemănător. Şi aici, Witterer avu impresia că întâlnise o disponibilitate de luptă, dar pesimistă. Mâna stângă a soldatului era înfăşurată din gros cu vată. O alifie cenuşiu-verzuie, cu miros înţepător, pătrundea prin bandaje ca puroiul.

— Important e, spuse Witterer, că ai mâna dreaptă sănătoasă. Sau eşti stângaci?

— Nu, Herr Hauptmann.

— Ei, vezi? spuse Witterer, aruncând o privire la ceas şi luându-şi rămas-bun.

Se opri pe culoar şi trase adânc aer în piept. Putoarea alifiei contra degerăturilor îi făcea greaţă. Oamenii bolnavi erau pur şi simplu respingători – iar încăperea fusese plină de ei. Orice, numai să nu putrezeşti astfel, gândi el, oripilat. Aşa ceva e doar pentru babe. Eroii mor tineri şi strălucitori, sau deloc. Şi, mai cu seamă, nu put…

Se gândi fugitiv la Lisa şi la drăgălăşenia ei, apoi şi mai fugitiv la Oberst şi la iscusinţa lui de a pune cele mai neplăcute chestiuni în cârca soldaţilor săi. Pe urmă însă gândul îi zbură la obligaţia soldatului de front de a dovedi spirit de camaraderie. Ei bine, pe bolnavi îi rezolvase – acum urmau răniţii.

Luptă cu succes împotriva nevoii stringente de a fuma» Se uită la scândurile, tocite din podeaua culoarului şi le auzi trosnind sub, paşii lui. Îi atrase atenţia o pată întunecată şi se opri în faţa ei. „Sânge!”, îşi spuse el. Îl cuprinse o stranie mulţumire la gândul că fusese acolo unde cursese sânge. Simţi iarăşi apropierea războiului, iar acest lucru îi provocă fiori de încântare.

Pătrunse ţeapăn în salonul opt, în care se aflau cei cu răni de abdomen, şi valul de duhoare care-l izbi îi tăie respiraţia. Mirosea, constată el, a rahat fiert. Şi pe deasupra plutea geamătul unui om scuturat, se vedea treaba, de friguri. Individul ar trebui să se stăpânească, gândi Witterer, bărbăteşte…

Ocoli câţiva saci cu paie, fără a-i lua în seamă pe răniţii care zăceau pe ei, şi se îndreptă către soldatul din bateria sa, al cărui nume, număr de pat şi diagnostic figurau pe bileţelul său: despicare a abdomenului.

— Sunt şeful dumitale, îi spuse el. Hauptmann Witterer.

Soldatul rănit, cu faţa cenuşiu-gălbuie, surâse, timid.

Avea ochii adânciţi în orbite şi licăreau a febră. Gura îi ajunsese doar o linie.

— Cum îţi merge, dragul meu?

Soldatul se dezveli. Witterer văzu bandaje groase, înfăşurate peste şolduri, prin care pătrundea un lichid roşu-apos. Se aplecă deasupra şi dădu impresia de cunoscător.

— Ei, da! constată. Putea fi şi mai rău.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, spuse soldatul.

— O clipă, făcu Witterer şi se întoarse, pentru că cineva deschisese uşa.

În prag, se afla Unteroffizierul Krause şi Hauptmannul se îndreptă spre el.

— Ei? întrebă Witterer.

— Fräulein Ebner regretă, răspunse Krause.

— Ce regretă?

— Din păcate, nu-l poate aştepta pe Herr Hauptmann. Are treabă.

— Aşa! constată Witterer, dezamăgit. Are treabă. Şi ea are treabă?

Se gândi la femei, la dorinţa pe care-o stârnesc şi pe care apoi ezită s-o astâmpere. În timp ce se gândea la toate astea şi la altele asemănătoare, auzi din nou geamătul, geamătul ascuţit, şuierător şi febril, al omului din colţ. „Individul chiar că s-ar putea controla ceva mai mult!” îşi spuse el.

Se uită din nou la ceas.

— Doar ca să-mi comunici, ţi-a trebuit o oră?

— Vă rog să mă scuzaţi, Herr Hauptmann, răspunse Krause, dar mai repede nu s-a putut. Kowalski iar a întins-o.

— A umblat din nou creanga?

— A fost la una dintre dame – la Charlotte.

— Ce-nseamnă asta? strigă Witterer, furios. Aşa nu se mai poate!

Îl lăsă baltă pe Krause, aruncându-i o privire care

dădea limpede de înţeles cât de puţin îl încânta situaţia. Trebuia să aibă el de-a face numai cu Obergefreiteri beţivi şi cu muieri abstinente! Şi totuşi! Abstinenţa îndârjită a Lisei putea fi un semn sigur că ea se temea de el. Mititica! Ei da – pe undeva era de înţeles!

Witterer trecu din nou pe la rănitul din bateria sa. Se aplecă deasupra abdomenului bandajat al acestuia, după care clătină din cap. Pe soldatul ăsta trebuia să-l scoată din calcul, deocamdată Abia dacă o mai ducea până la ofensiva de primăvară. După că te va cuvinte de îmbărbătare, îl părăsi şi se grăbi să iasă, urmărit de un val de duhoare.

Ajuns la maşina lui, spuse, înainte de a se urca:

— Acum avem nevoie de fiecare om, Krause. De fiecare în parte. Trebuie să adunăm tot ce e de adunat.

— Şi pe Unteroffizierul Vierbein? întrebă Krause, zelos.

— Pe fiecare!

— *Jawohl*, Herr Hauptmann.

— Ocupă-te de asta! Iar dumneata, Kowalski, ai terminat-o cu viaţa de şofer al comandantului.

— *Jawohl*, încuviinţă acesta şi dădu să coboare.

— Ce-ţi închipui că faci?

— Execut un ordin, răspunse Kowalski şi-i întinse lui Witterer cheile maşinii. Şi-l execut bucuros.

— Urcă-te imediat la loc! strigă Witterer, mai-mai să se înece de furie. Şi când ajungem la poziţie, te vei prezenta la mine – pentru a-ţi primi pedeapsa.

— Cu plăcere, Herr Hauptmann.

Vestea că din nou Kowalski avea să fie pedepsit se răspândi cu obişnuita repeziciune în bateria a 3-a şi stârni o veselie surdă. Kowalski însuşi se amuza cel mai tare şi-l lămurea pe fiecare soldat, dispus să-l asculte, despre „remarcabilele” calităţi ale comandantului bateriei, numindu-l în secret „vită”.

După ce calificativul cu pricina ajunse şi la urechile

Hauptwachtmeisterului, acesta alergă la Hauptmannul Witterer şi-şi permise să-l întrebe dacă Herr Hauptmann ar fi declarat că urma să ia în considerare pedepsirea Obergefreiterului Kowalski.

— E foarte adevărat, răspunse Witterer, ostil. Ăla vă fi pedepsit.

— Cer permisiunea de a-i recomanda domnului Hauptmann să n-o facă.

— N-are rost, Hauptwachtmeister. Çe-am spus, aia se va întâmpla.

— Cer permisiunea de a-i atrage atenţia domnului Hauptmann, spuse Bock, uşor încăpăţânat, că e absolut inutil să-l pedepsească pe Obergefreiterul Kowalski. Pur şi simplu, n-are sens. El nu e afectat deloc. Pentru el – să mă ierte Herr Hauptmann – e tot un drac!

— Am să-l încing eu! strigă Witterer, setos de răzbunare. Individul ăla o să afle cine sunt. Doar n-o să mă las tratat ca o cârpă!

Atâta încăpăţânare într-o problemă care, în fond, fiind vorba de Kowalski, era ceva cam ca o lege implacabilă a naturii, părea de neconceput pentru Hauptwachtmeister. Lipsa de viziune a lui Witterer într-o asemenea problemă îi lăsa lui Bock un gust amar.

— Herr Hauptmann, spuse Hauptwachtmeisterul, e dovedit faptul că nu trebuie să iei în seamă ce îndrugă Kowalski. De fapt, omul e absolut în regulă – porcul de tranşee înnăscut. Dar de mare folos, în timpul acţiunii.

— Totuşi, nu mă pot lăsa încontinuu luat peste picior de mizerabilul ăla!

— Herr Hauptmann, Kowalski a băgat de seamă cu siguranţă că Herr Hauptmann se supără la remarcile lui, şi tocmai de-aia şi le permite. În rest, e destul de zgârcit la vorbă.

Witterer fierbea, devenind din ce în ce mai încăpăţânat. Începu să se plimbe de colo-colo prin încăpere. Semăna cu o panteră care pendula prin cuşcă,

mânată de instinctul de pradă.

— Ala va fi închis! strigă el.

Bock ridică din umeri şi, pentru prima oară, dădu dovadă de delăsare în faţa şefului său.

— N-are rost! spuse Hauptwacbtmeisterul.

— Atunci, adu-l pe individ în faţa Curţii Marţiale!

— Pentru asta, numai vorbele lui nu sunt suficiente, Herr Hauptmann.

— Ajunge cu dăscăleala! strigă Witterer, sec. Porcul ăla să se prezinte la mine.

Haputwachtmeisterul ridică încă o dată din umeri, apoi schiţă un salut şi ieşi. Clătină din cap, dispreţuitor. Ştia din experienţă că aşa nu se putea conduce bateria. Aşa nu!

Bock nu se grăbi. Merse agale spre adăpostul său şi mai întâi îl aruncă afară pe Unteroffizierul conţopist. Pe urmă încercă să-l contacteze telefonic pe Oberleutnantul Wedelmann, dar nu reuşi. Nici Asch nu era de găsit. Chibzui dacă să-l sune pe Luschke – însă îşi retrase degetele de pe aparat.

După o oră, timp în care nu se mai întâmplase nimic, Witterer ceru telefonic să-i fie adus Kowalski, viu sau mort.

— Ei! făcu Hauptwachtmeisterul, după ce lăsă receptorul, şi-l aduse pe Kowalski.

Kowalski se afla în culmea bunei dispoziţii. Părea să fi băut – de dovedit nu se putea dovedi, dar se presupunea. Singurul livrant de alcool era Soeft, căruia îi plăceau la nebunie complicaţiile.

Bock vedea negru în faţa ochilor. Înainte de a-l duce pe Kowalski la Witterer, încercă să-l prelucreze.

— Kowalski, spuse el, camaradereşte, să nu faci vreo prostie.

— Ce vă închipuiţi, Herr Hauptwachtmeister? îl asigură acesta. Doar n-o să-mi supăr prietenii!

— Fii corect, Kowalski.

— Întotdeauna sunt!

— Asta-i dorinţa clară a Oberleutnantului Wedelmann, minţi Spiessul, fără înconjur…

— Serios? întrebă Kowalski.

Bock se prefăcu, într-o manieră elegantă, că nu auzea cum tocmai îi fusese pusă la îndoială veridicitatea unei afirmaţii.

— Am vorbit pe larg la telefon cu Wedelmann, spuse el. Vrea să-ţi ţii fleanca, măcar cinci minute.

— Zece minute, dacă-i vorba de Wedelmann! admise Kowalski, cu mărinimie.

Bock îl împinse pe Obergefreiter în adăpostul lui Witterer. Kowalski se prezentă aproape regulamentar. Hauptmannul îşi încinse centironul, îşi puse cascheta pe cap, strict regulamentar, şi luă poziţie. Se aflau faţă-n faţă, cel care pedepsea şi cel pedepsit, în uniformă de serviciu.

Ridică un bileţel şi citi:

— Îl pedepsesc pe Obergefreiterul Kowalski cu trei zile de arest sever pentru că, în mod repetat, a dat comandantului său de baterie şi altor superiori răspunsuri îndărătnice şi provocatoare, până la primejduirea disciplinei.

Rahat! gândi Hauptwachtmeisterul Bock. Ce rahat! Ăsta nu-i ordin de arestare, ci apă de ploaie. „Pentru că” şi „a dat” – astea-s motivaţii? Fiecare motivaţie trebuie să prezinte un caz cât se poate de concret, nu generalităţi. Aşa pretinde Luschke.

— Nu mai eşti şoferul comandantului dumitale de baterie, îi strigă Witterer lui Kowalski. Din clipa asta, vei transporta muniţie! Ei – ce-ai de spus?

— Foarte mulţumesc, Herr Hauptmann, răspunse Kowalski.

— Afară! urlă Witterer. Piei din ochii mei!

— Cu plăcere, Herr Hauptmann, acceptă Kowalski şi, după ce luă o relativă poziţie de drepţi, în virtutea îndemnului personal al lui Wedelmann, dispăru.

Fără să mai aştepte imboldul lui Witterer,

Hauptwachtmeisterul Bock îl urmă. Continua să vadă negru în faţa ochilor, de data asta şi pentru Hauptmannul Witterer. Când Luschke avea să pună mâna pe acest „atlet al pedepselor” – şi, conform ordinului pe regiment, trebuia să i se raporteze orice pedeapsă în termen de patruzeci şi opt de ore –, avea să fie mare tămbălău. Îi dorea lui

Witterer din toată inima noroc, dar şi el, Bock, urma să nimerească în bătaia puştii.

— Herr Hauptwachtmeister, întrebă Kowalski, curios, când şi unde pot să mă aşez?

— Uşurel, răspunse acesta. Nu-i nicio grabă.

— Conform regulamentului pedepselor disciplinare, explică Kowalski, nerăbdător, executarea pedepsei trebuie să fie întreprinsă cât se poate de repede. Şi eu abia aştept.

— Potoleşte-te Kowalski! spuse Bock. Poate că Herr Hauptmann n-a făcut decât o glumă.

— Dar nu cu mine! strigă Obergefreiterul, cu demnitate.

Haupwachtmeisterul dădu din mână a lehamite şi se duse în adăpostul său. Kowalski îl urmă ca o umbră. Se amuza copios.

— Ce mai vrei? întrebă Hauptwachtmeisterul, morocănos.

— Să-mi execut pedeapsa, nimic altceva.

— Măi, Kowalski, încăpăţânată arătare mai eşti!

— Insist să fiu pedepsit, explică acesta, încântat, pentru că ştia prea bine ce greutăţi urmau.

Hauptwachtmeisterul îl lăsă baltă pe Kowalski. Îşi luă o manta grea din cauciuc de pe cârlig şi-o trase pe umeri. Pe urmă, intră în şopron şi-şi pregăti de drum motocicleta cu ataş.

Kowalski se ţinu după el. Se ridică pe vârfuri şi spuse:

— În locul dumneavoastră eu aş pune să se verifice şi ventilele, că zornăie.

— Pleacă din calea mea, măi, scaiete!

Bock călcă pedala şi ambală motorul. Pe urmă, tăcu din nou.

— Prea multă acceleraţie, constată Kowalski, sec.

Bock reduse puţin acceleraţia, călcă din nou pedala şi motorul porni. Îl lăsă să se încălzească şi-i aruncă Obergefreiterului o căutătură urâtă.

Acesta se apropie şi spuse:

— Ia ascultaţi la ventile – zornăie! Apoi, adăugă rânjind: Ordinul de pedepsire al dobitocului a fost un rahat perfect, aşa-i? Puteţi recunoaşte liniştit. Mă pricep în chestii de-astea. Dar, dacii va schimba fie şi numai un cuvânt, am să mă plâng Oberstului Luschke.

— Dă-te la o parte! strigă Hauptwachtmeisterul, care acceleră şi demară în trombă.

Bock se duse la poziţiile tunurilor cu tragere scurtă, să-l caute pe Oberleutnantul Wedelmann. Nu-l găsi nici în adăpostul său şi nici în linia de foc. Şi Wachtmeisterul Asch dispăruse. Hauptwachtmeisterul înjură şi căută mai departe. În cele din urmă, unui Obergefreiter i se făcu milă de el şi-i vându pontul: Nataşa.

Wedelmann şi Asch şedeau în încăperea strâmtă a rusoaicei şi beau ceai, de data asta din pahare identice, învechite, pe care le procurase Oberleutnantul. Vorbeau despre război – la Nataşa nu se putea discuta alt subiect.

— Un asemenea război, spuse Asch, e ca o căcăstoare uriaşă – fiecare trebuie să intre, dar, înăuntru, numai o anumită categorie de oameni se simte bine.

— Ar fi mai potrivit, zise Wedelmann, dojenitor, dacă ai folosi expresii mai alese.

— Da’ nu pentru rahatul ăsta!

— Pentru noi, rosti Nataşa, cu gravitate, acest război, pe care lui noi l-am început, e o obligaţie patriotică.

— Şi noi, explică Wedelmann, la fel de grav, purtăm acest război ca pe o necesitate naţională. Atacul nostru e o apărare activă.

— Domniile voastre, interveni Asch, încrâncenat, în

urmă cu câţiva ani, la noi în zonă, era un ucigaş de plăcere, care întotdeauna se ruga înainte. Îl chema Schlapprosch pe animal. Ăla era ferm convins că aşa îl lăsase Dumnezeu pe lume.

Nataşa şi Wedelmann tăcură, iar tăcerea lor spunea limpede: „Nu ne înţelegi”. Şedeau alături, aproape unul de celălalt, pe patul îngust al Nataşei. Mâinile lor se atingeau uşor şi părea să le priască.

Aşezat vizavi, pe unicul scaun, care scârţâia la orice mişcare, Asch se amuza. În ochii săi licăreau ironia şi compasiunea.

— Domniile voastre, spuse el, când vă văd pe amândoi, aşa, în faţa mea, ştiu că a sosit ceasul.

— Dacă vrei să pleci, Asch, noi nu te reţinem.

— Voi doi, continuă Asch, imperturbabil, mărşăluiţi într-o eră nouă. Dar, fiecare în altă direcţie. Fiecare dintre voi e convins că are în buzunar ideologia sa desăvârşită. Şi ce e mai rău, fiecare crede că ideologia lui e cea mai bună.

— Chiar că ar trebui să pleci, Asch. Se pare că nu te mai simţi bine aici.

— Eu, spuse Nataşa, ascult. Pe mine mă interesează ce vorbeşte. Convingerea mea e de neclintit.

— *Şi* a mea! zise Wedelmann, zelos. Tocmai de-aia n-are roşi să ne dădăcească.

— Dar asta nu-i dădăceală, se împotrivi Asch, cu o detaşare prietenească. Nici măcar nu încerc să lămuresc lucrurile. La voi doi, aşa ceva nu pare cu putinţă. Pentru că, în ziua de azi, există creiere care parcă sunt teleghidate. Şi iată-vă acum, „acrobaţi roşii şi bruni” de partid, cum vă iubiţi, dar, în lumea voastră, dragostea e o îndeletnicire secundară. Mai întâi, vine Uniunea Sovietică sau Reichul, şi amândouă vor să fericească omenirea. Şansa ca doi oameni să se poată întâlni nu contează la voi. Şi mă întreb: pentru ce fac oamenii copii? Ca să ajungă apărători ai patriei? Sau ca aceştia să trăiască mai departe prin copiii Ipr?

— Nu ştiţi ce înseamnă patrie, rosti Nataşa, cu mândrie. Eu o apăr, pentru ca apoi să pot trăi liniştită în ea.

— Şi probabil că n-ai să pricepi niciodată, spuse Wedelmami, nu mai puţin mândru, că poporul e totul – iar individul nu e nimic fără poporul său.

— Fără speranţă, conchise Asch şi se ridică. Dumnezeu e Unul pentru noi toţi. Şi dragostea ne poate uni. Şi toţi oamenii pot II fraţi. Nu există nimic pe lumea asta care să justifice un război, Nimic!

Asch plecă, fără să le mai arunce nicio privire celor doi, închise uşa şi coborî duduind scara îngustă şi năruită. În încăpere se lăsă o linişte apăsătoare. Departe, pe front, lătra o mitralieră.

— Nu ne înţelege, făcu Wedelmann, abătut.

— Odată poate că ne va înţelege şi el.

Wedelmann clătină încet din cap în semn că nu.

— Niciodată, spuse el. Acest Asch e un caz fără speranţă.

Nataşa îl apucă de mână cu compasiune. El se întoarse şi o privi. În ochii ei citea aşteptare şi teamă. Erau ochi duioşi, strălucitori, întunecaţi, pe care, el îi sărută.

Simţi cum ochii Nataşei se închideau, mâinile pe care el i le strângea începură să-i tremure, dar îşi ţinea capul ţeapăn.

Rămaseră astfel multă vreme, şi niciunul nu îndrăznea să se mişte. Simţea pe faţă respiraţia ei caldă. Buzele lui alunecarăm jos, în timp ce faţa ei se ridica, i se oferea. Îi atinse gura. Şi ea tresări

Stăteau cu feţele apropiate şi ochii ei îi căutau chipul – sălbatic şi tandru, totodată. Abia respirau.

Pe urmă, feţele se năpustiră lacome una asupra celeilalte. Îşi simţeau pielea fierbinte şi buzele uscate. Gâfâiau.

— Te iubesc, şopti Nataşa.

Se desfăcută din îmbrăţişare şi se priviră, tulburaţi.

Vreme îndelungată, nu făcură nicio mişcare. Tresăriră când mitraliera de pe front începu din nou să latre.

— Vino, spuse Wedelmann. Vino cu noi.

— Unde?

— Trebuie să rămânem împreună, insistă el, cât se mai poate.

— Dar suntem împreună.

Wedelmann clătină din cap;

— Nu pentru multă vreme. În următoarele zile, va trebui să plecăm de-aici.

Ea se retrase, rece ca gheaţa. Îşi retrase şi mâinile dintr-ale sale şi rosti cu tărie:

— Nu-mi vorbi despre asta, te rog!

— Trebuie să vorbim, stărui el.

— Nu.

— Vrei să plec?

— Nu.

— Atunci, vino cu mine.

— Nu.

— Ba da, zise el, cu perseverenţă. Avem atât de puţin timp pentru noi, atât de puţin! Şi trebuie să tragem de el cât se poate. Trebuie să vii cu noi. În două zile, nu vom mai fi aici.

Ochii Nataşei se întristară, iar el crezu că se temea. Se temea pentru el, pentru ei amândoi, pentru dragostea lor. Şi asta îl făcu fericit. „Niciodată n-am fost atât de fericit! N-am ştiut că există aşa ceva. Doamne, asta n-am ştiut-o!” îşi spuse el.

— Te iubesc, şopti Wedelmann.

Nataşa închise ochii. Chipul îi devenise palid, iar gura, mică mică şi îngustă. Trase adânc aer în piept. Pleoapele îi tresăriră uşor, de parcă ar fi simţit o durere. Pe urmă, expiră, aproape violent.

Deschise ochii şi-l privi cu luare-aminte.

— Când trebuie să plecaţi? întrebă ea.

— Poimâine noapte.

— Voi singuri?

— Toate trupele de-aici. Nu rămâne nimeni. Tot frontul va fi retras din sectorul nostru.

— Cât demult?

— Vreo patruzeci de kilometri. Vino! Am să-ţi caut acolo un adăpost. Pe urmă, vor mai trece săptămâni în şir până când războiul se va mişca pe întregul front. Iar săptămânile astea sunt ale noastre, Nataşa. Trebuie să fie ale noastre. Uite – aici tu eşti singură. Printr-o întâmplare, războiul te-a aruncat în aceste locuri. De fapt, nu contează unde te afli – principalul e că suntem împreună.

— Vasăzică, poimâine noapte, spuse Nataşa, absentă, parca, şi evită să-l privească.

— Vii?

— Te iubesc într-adevăr! strigă ea, cu putere. Trebuie să mă crezi.

— Da, consimţi el. Te cred.

Se năpusti asupra lui, de parcă ar fi vrut să-şi ascundă faţa la pieptul acestuia.

— Indiferent ce se-ntâmplă, spuse ea, cu respiraţia întretăiată. şi se lipi de el. Indiferent pe se-ntâmplă.

Oberleutnantul Schulz era ca turbat. Alerga ca o vijelie prin încăperea comandantului său. Din când în când, dădea câte-un răcnet. Aghiotantul îl privea resemnat, ca pe o catastrofă a naturii.

Acum s-a zis! gândi Schulz. Răbdarea lui ajunsese la limită. Era în pericol propria-i imagine. În timp ce el stătea aici pe post de şef al bateriei de stat-major şi, totodată”, locţiitor al comandantului, se întâmplaseră lucruri de-a dreptul nepermise.

Exerciţiile de apărare organizate de el eşuaseră în toată regula. Şi prima alarmă aeriană trebuia considerată o nereuşită, însă nu din motive militare, ci, nu în ultimul rând, şi pentru că plăcuţa cu nostima parolă a adăpostului antiaerian pe care o iniţiase el şi care spunea: „Vă rugăm să nu vă umpleţi nădragii” fusese atârnată chiar deasupra

locului comandantului. Noroc că Majorul rezervist şezuse dedesubt fără să bănuiască nimic şi nu se putuse dumeri de ce anturajul său pufnea fără întrerupere.

De parcă astea n-ar fi fost suficiente! „Siamezii" săi dăduseră greş de mai multe ori, într-un chip jalnic. Glumele pe care şi le permiteau erau deplasate şi, mai nou, nu mai aveau nici haz. Nişte rataţi, nişte nulităţi, nişte idioţi! Şi ăştia se aflau sub aripa lui ocrotitoare.

Dar punctul culminant fusese, incontestabil, Vierbein! Tocmai acest Vierbein se învârtise de un post straşnic de chiulangiu pe lângă Admirai; bidiviul ăsta oceanic nu se lăsa în permanenţă periat, aşa cum era poate de aşteptat, ci tindea – se vedea treaba – către o intimă camaraderie de arme. O grămadă de rahat, Marina asta! Dacă el, Schulz, n-ar fi avut mâine atât de mare nevoie de Vierbein la tragere, i-ar fi tăbăcit el fundul.

Şi pe urmă, ca să se umple paharul, incredibila poveste cu violul!

— Asta-i de necrezut! strigă Schulz către aghiotantul subunităţii. Şi cu atât mai puţin în subunitatea mea. Aşa ceva nu e deloc normal.

— Din păcate, e adevărat, spuse negustorul de spirtoase, bine informat.

— Muierile astea sunt chiar atât de pocite? întrebă Schulz. Trebuie să le acoperi faţa cu un prosop?

— Nu prea. Sunt, ca să zic aşa, mediocre.

— Atunci nu mai înţeleg nimic! strigă Schulz, patetic.

Pe undeva, după cele întâmplate, existau într-adevăr lucruri pe care nu le înţelegea. Noaptea trecută, trei telefoniste de la centrala din oraş, care se afla sub comanda sa, sub un pretext oarecare, îl atrăseseră în beci pe Offizierul de informaţii şi, acolo, împreună… îl violaseră. Îl violaseră!

Datorită experienţei practice şi bogatei sale fantezii în acest domeniu, Schulz reuşea să-şi explice procedeul tehnic. Acţiunea în sine i se părea însă destul de

complicată. Nu era însă prea greu de crezut că trei fete hotărâte ar fi fost în stare să încingă un Unteroffizier coclit de război, fără ca acesta să mai aibă vreo şansă de scăpare.

Ceea ce Schulz nu reuşea să priceapă, sub nicio formă, era următorul fapt: cum de se putuse ajunge atât de departe? Cazarma mişuna de soldaţi şi cele câteva muieri de-aici îşi puteau primi dreptul. Categoric! Numai să fi vrut! Era clar că şi astea trei voiseră. Atunci, de ce n-o făcuseră?

— Aici e problema, medită Schulz. Şi nu se explică decât prin faptul că gorobeţii care poartă uniformă în ziua de azi nu sunt decât nişte prăpădiţi. Mai demult, aşa ceva era de neînchipuit la noi. N-am fi permis niciodată să se ajungă până aici.

— Sunt convins, spuse aghiotantul, precaut.

— Ştii ce-i asta? întrebă Schulz. Ştii ce reiese limpede din toată povestea? Lipsa puterii combative! Asta e.

— Şi ce trebuie să se-ntâmple? întrebă aghiotantul.

— Foarte simplu, îl lămuri Schulz, suveran. Unteroffizierul de informaţii va fi mutat pe front, ca incapabil, iar celor trei fete bune de compătimit le vor fi repartizaţi Bartsch şi Ruhnau.

— *Jawohl*, spuse aghiotantul, tărăgănat.

— Şi la ora trei după-amiază, ordonă Schuld, toţi Hauptwachtmeisterii subunităţii auxiliare să se prezinte la mine. În sala de sport, echipaţi de instrucţie. O să-i încing eu pe nemernici cum se cuvine. Crede-mă, aici mă pricep: când li se face vânt Unteroffizierilor, trupa simte că vine furtuna.

Aghiotantul aprobă din cap şi notă. Era convins de faptul că Schulz se pricepea de minune în acest sector. Asta ştia cum să ţină în ham nişte Hauptwachtmeisteri.

— Sunt gata pregătirile pentru diseară? se interesă Schulz.

Aghiotantul scoase din mapă o listă a invitaţilor şi apoi o schiţă meticuloasă, care reprezenta ordinea de aşezare la masa de seară. La ora opt fix urma să aibă loc la cazinou sărbătoarea organizată de Schulz în cercul camarazilor Offizieri, în cinstea comandantului şi a distinsei sale mirese.

— Mi-am adus aminte, spuse Schulz, cu prefăcătorie, că trebuie să-l servim cu totul exemplar pe Herr Admiral. O să-l repartizăm şi în seara asta pe Vierbein exclusiv Excelenţei Sale. Asta va face impresie.

Aghiotantul ridică spre Schulz o faţă sănătoasă. Părea amărât, dar nu umil. Îl tolera chiar şi pe acest Oberleutnant, pentru că-şi iubea funcţia. Doar aici se putea considera soldat, supraveghindu-şi în acelaşi timp şi negoţul en gros cu băuturi spirtoase. Nu, el n-o să manifeste niciun fel de protest, şi cu atât mai puţin unul de natură să zdruncine încrederea superiorilor săi, obţinută cu greu.

— Vierbein, zise Schulz, zelos – reconstituind în minte o scenă dintr-un aşa-numit film colosal, vizionat de curând şi care corespundea nevoii lui crescânde de reprezentare din ultimul timp –, se va afla peste tot în spatele Excelenţei Sale, urmându-l la o distanţă de trei paşi. Nu va servi pe nimeni altcineva, decât pe Excelenţa Sa.

— *Jawohl*, aprobă aghiotantul, ca şi cum ar fi suferit cumplit de pietre la ficat.

Profită de cea dintâi ocazie favorabilă şi se retrase. Acest Schulz nu făcea decât să plănuiască totul, iar executarea propriu-zisă o lăsa în seama lui. Şi aghiotantul, gata să vorbească la telefon, îşi spuse, înainte de a ridica receptorul, că „un asemenea război nu era treabă uşoară”.

Pe urmă luă legătura mai întâi cu propria sa firmă şi, cu precauţie, dispuse să fie aduse cincizeci de sticle. După asta, îl anunţă pe conţopist, un Oberwachtmeister, ca, la rândul lui, să-i anunţe pe Hauptwachtmeisteri să vină la

ora trei, în sala de sport, cu ţinuta de instrucţie. Apoi, îi ordonă Hauptwachtmeisterului bateriei de stat-major să-i scutească, pentru seara respectivă, pe Unteroffizierii Vierbein, Bartsch şi Ruhnau, şi încă cinci ordonanţe instruite, trei ajutoare la bucătărie şi doi oameni suplimentari, ca rezervă pentru cazuri speciale.

O dată rezolvate toate acestea, aghiotantul trecu în cazinoul Offizierilor pentru a supraveghea pregătirile, aidoma unui chelner-şef cu experienţă într-ale cazinoului.

Schulz nimeri primul, cu o jumătate de oră înainte de începerea sărbătorii oficiale. Îmbrăcase o uniformă specială, bine croită, cu un guler alb, strident. Bineînţeles că venise singur. Pe soţia sa nu o considera demnă de a fi scoasă în societate – lucru bine cunoscut şi respectat de toată lumea. Deşi această hotărâre a sa îl apăsa, ca o povară, o purta totuşi cu o ţinută demnă şi neschimbată. Nu mai departe decât azi avusese cu soţia lui o dispută nouă şi, după propria-i părere, decisivă asupra acestui punct delicat. Ea tot nu-l înţelegea.

Îndată după sosirea lui în bucătăria cazinoului îşi făcură apariţia ordonanţele, ajutoarele şi rezervele ajutoarelor. Pentru a verifica temperatura băuturilor, Schulz comandă un coniac – unul dublu. Pe urmă, cu paharul plin în mână, trecu în revistă frontul – „coloană de transport a mâncăilor şi beţivilor”, cum o numea el, ai cărei oameni de frunte erau Bartsch şi Ruhnau.

„Bombardierele cu rază lungă” îl priviră supuse, gata de acţiune. Restul se străduiau, de cele mai multe ori în zadar, să-şi bombeze piepturile în jachetele albe de cazinou. Schulz le aruncă o privire critică. Nu scăpă din vedere nicio pată, fie ea cât de mică.

Apoi, degustă preparatele şi verifică temperatura altor băuturi. Mai găsi el, ce-i drept, câte ceva de observat pe ici pe colo, însă renunţă şi, în cele din urmă, înlocui criticile cu vorbe de laudă – ceea ce-i trăda limpede buna dispoziţie.

Dar această stare îi dispăru brusc atunci când dădu cu ochii de Herr Admiral. Excelenţa Sa venea fără Vierbein!

Schulz se învârti de două ori în jurul Excelenţei Sale. Prima oară, i se permise să-i strângă mâna energic fostului consilier imperial, iar a doua oară, Herr Admiral îl întrebă unde se afla soţia dumnealui. Acest lucru îl surprinse şi-l zăpăci pe Schulz, trezindu-i bănuiala că Vierbein s-ar fi putut să atingă în discuţii chestiuni semioficiale, pe parcursul executării misiunii sale strict oficiale. Acest lucru îl frământa peste măsură. Îl înfuria şi-l făcea nesigur.

Ajunse până într-acolo, încât el, Schulz, nu cuteză să-i adreseze Excelenţei Sale întrebarea care-l ardea: unde era acest Vierbein? Dar asta ar fi fost de bună seamă o îndrăzneală prea mare, poate chiar penibilă. Pentru că, dacă Excelenţa Sa ar fi fost un Luschke, ceea ce din fericire nu era, ar fi putut întreba, la rândul său: „Nu ştiţi unde se află soldaţii dumneavoastră?”

— Nu, asta nu, aşa nu!

Schulz dădu buzna în bucătărie, spre Bartsch şi Ruhnau, care tocmai verificau intens platourile cu răcituri, şi spuse:

— Ia ascultaţi, rataţilor. Să mi-l găsiţi imediat pe Vierbein şi să-l aduceţi încoace!

— *Jawohl!* strigară Cei doi, nu prea încântaţi.

— Şi iute! Dacă n-o scoateţi urgent la capăt, v-aţi lins pe bot de aerul din Patrie.

Cele două „maşini de treierat” mai aruncară rapid câteva sandvişuri pe gât, însoţite scurt de două pahare cu vin. Pe urmă o luară din loc, fără chef.

Îl găsiră pe Vierbein surprinzător de repede, la *Café Asch*, după cum bănuiseră. Vierbein şedea mână-n. mână cu prietena sa, Fräulein Ingrid, în camera de zi, pe canapea. Sub pretextul că voia să-l caute pe prietenul său, Freitag, bătrânul Asch se retrăsese tacticos şi liniştit, pentru a nu-i deranja pe îndrăgostiţi.

Bartsch şi Ruhnau priviră, rânjind veseli, idila ce li se înfăţişa, îşi dădură coate şi-şi făcură cu ochiul. Pe urmă, oftară artistic, ceea ce părea să-i distreze de minune.

— Vierbein, trebuie să te prezinţi de urgenţă la Schulz. Acum e aproape nouă. Ce dai, dacă te-am găsit abia la zece? spuse unul dintre „siamezi”.

— Trei sticle de vin, interveni Ingrid, care se obişnuise încet-încet să folosească limbajul uzual al momentului. Trei sticle pentru ora unsprezece.

— Nu merge, spuse Bartsch. Două ore de căutare e prea riscant pentru noi.

— O oră ar fi normal, zise Ruhnau. De-aia putem da socoteală.

— Dacă trebuie, vin imediat, spuse Vierbein. Chiar dacă nu mi-e uşor să mă tot las smuls din permisie.

— Permisie? Aud mereu de permisie! Doar te afli în misiune pe-aici.

Vierbein duse mâna la buzunarul de la piept, unde foşniră hârtiile sale de permisie, aduse spre seară de motociclistul comandantului de aeroport – proaspăt importate de pe front. Se gândise la rostul acestora şi înţelesese limpede ce se aştepta de la el.

— Aici mă aflu în misiune, spuse Vierbein, cu tărie. La sfârşitul ei, voi lua cu mine transmisioniştii instruiţi şi noile aparate.

Bartsch şi Ruhnau, „aruncătoarele de flăcări”, nu prea ştiau ce se putea face cu această informaţie. Era prea simplă, prea unilaterală, nu prea le dădea posibilitatea să-şi vâre coada. Aşa că se prefăcură a nu fi auzit nimic şi începură din nou să negocieze. În cele din urmă; ajunseră la un pas să se înţeleagă cu Ingrid asupra a trei sticle de vin pentru nouăzeci de minute de căutare.

— Mai bine mergem acum, şi o rezolvăm o dată pentru totdeauna, spuse Vierbein.

— Da’ de ce vrei să te-nghesui, dacă eşti în permisie, omule?

— Probabil că Schulz nu e la curent. Şi pe urmă, ordinul e ordin!

— Ah! făcu Ingrid, dezamăgită. Totul e atât de complicat şi de neplăcut! Cine să se mai descurce în aşa ceva?

Vierbein o apuca tandru de braţ, îi zâmbi, după care se ridică, hotărât.

— Mă întorc repede, făgădui el.

— Aici nu e un han, spuse Ingrid, supărată, unde să poţi trage când vrei şi cum vrei.

— Am să mă grăbesc!

— Şi eu mă duc la culcare.

— Într-o jumătate de oră sunt înapoi, promise Vierbein. Cu siguranţă n-o să dureze mult, şi după aceea totul o să fie în regulă.

Plecă, însoţit de Bartsch şi Ruhnau, care-l bombăniră tot drumul, spunându-i lucruri nu prea elegante. Rataspră o afacere bunăfuseseră înşelaţi, spuneau ei –, şi acest lucru îi indispunea. Îi mai înviora niţel faptul că se dovediseră încă o dată nişte copoi buni pentru Schulz – iar acesta avea să fie mulţumit cu siguranţă.

Dar Schulz nu găsi nici timpul şi nici ocazia de a-şi lăuda „podoabele”. Îl preocupa intens „cazul Vierbein”. Se năpusti asupra Unteroffizierului şi întrebă:

— De ce n-ai executat ordinul meu, Vierbein?

— Cer permisiunea să raportez că am executat ordinul, Herr Oberleutnant.

— Trebuia să-l însoţeşti pe Excelenţa Sa. L-ai însoţit?

— M-am prezentat la Excelenţa Sa, dar Herr Admiral a spus: „Nu am nevoie de însoţitor!”

— Cine hotărăşte aici, Vierbein, explodă Schulz, Admifalul ăsta sau eu?

Vierbein rămase fără replică, fapt care-i dădu satisfacţie Oberleutnantului Schulz. Arătă de mai multe ori cu degetul mare înspre sălile cazinoului. Vierbein ezită scurt, apoi se supuse. Acest lucru îl mulţumi şi mai tare pe

Oberleutnantul Schulz, care îşi permise încă un coniac dublu.

Zece minute mai târziu, când păşi în sălile cazinoului, unde începuse deja dansul, îl văzu pe Vierbein – tocmai pe Vierbein! – şezând în colţul de şah, rezervat exclusiv comandantului, cu un pahar de vin în mână, într-o poziţie politicoasă. Şi lângă Vierbein şedea Herr Admiral, Excelenţa Sa, prăpăditul ăla!

Lui Schulz îi trebuiră câteva secunde lungi ca să-şi înăbuşe furia ce-l sufoca. Prietenia de pahar dintre un Unteroffizier şi un Admirai îi întorcea stomacul pe dos. Se strecură mai aproape şi-i făcu semn lui Vierbein. Acesta se scuză în faţa Admiralului, se ridică docil şi-l urmă pe Schulz pe micul culoar lăturalnic, unde se aflau uşile dinspre toalete.

— Faci parte cumva dintre oaspeţi, Vierbein? întrebă Schulz, la pândă.

— Excelenţa Sa, Herr Admiral, m-a poftit să iau loc, Herr Oberleutnant.

— Şi dumneata ai îndrăznit şi ţi-ai plantat curul în fotoliul comandantului!

— După cea de-a doua invitaţie – *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

— Cine comandă pe-aici, de fapt? întrebă Schulz, după metoda sa de joc îndrăgită. Un pescuitor oarecare de heringi de pe vremea lui Wilhelm sau un Oberleutnant al Marii Germanii?

Vierbein tăcu, dârz.

— Te întorci numaidecât în cazarmă, Vierbein! strigă Schulz.

Unteroffizierul trase adânc aer în piept, închise ochii, poi vorbi:

— Cu permisiunea dumneavoastră, Herr Oberleutnant, vă atrag atenţia că în noaptea asta nu voi dormi în cazarmă.

Schulze se holbă la el, cu ochii cât cepele. Ăsta era

Vierbein? Era imposibil ca ăsta să fie Vierbein!

— Ia suflă spre mine! ordonă Schulz. Vreau să verific dacă nu cumva eşti beat.

Vierbein suflă. Schulz adulmecă, după care clătină din cap, continuând să fie uluit.

— Nu eşti beat deloc, constată el. Ce-i cu tine, eşti bolnav?

— Sunt în permisie, răspunse Vierbein, cu ultima picătură de curaj.

— Prostii! făcu Schulz, cu asprime. Eşti în misiune. Ori ţi-ai lăsat întâmplător creierul pe front?

— Dacă-mi permiteţi, Herr Oberleutnant… spuse Vierbein.

Îşi descheie buzunarul stâng al vestonului şi scoase din el toate hârtiile pe care la primise recent. I le prezentă liniştit Oberleutnantului.

Schulz, care nu-şi mai revenea din uimire, le luă nedumerit şi aproape mecanic şi le răsfoi. După înfăţişare, gândea intens, dar zadarnic.

— Cred că sunt beat! admise, în cele din urmă.

Apoi îi înapoie hârtiile lui Vierbein, cu o mişcare bruscă, şi-l lăsă baltă. Fără să fie fericit, Unteroffizierul răsuflă uşurat. Părăsi cu paşi repezi cazinoul, chinuit de bănuiala că, după ce va fi depăşit acest şoc, Schulz avea să ordone să fie din nou căutat.

Şi instinctul nu-l înşelase. Abia se îndepărtă Vierbein, că Schulz se şi năpusti iarăşi prin încăperile cazinoului, urlând după el. În zadar. Îi chemă pe Bartsch şi Ruhnau şi le spuse:

— Aduceţi-mi-l imediat pe Vierbein ăsta încoace, rataţilor! Altminteri, v-aţi lins pe bot de aerul din Patrie.

În timp ce „căutătorii de mine” porniră, înjurând, la drum, Vierbein încercă să ajungă la Ingrid Asch. Dar Ingrid chiar se culcase. Când Vierbein, disperat, era pe punctul de a intra în dormitor, bătrânul Asch îl opri cu blândeţe, dându-i un sfat prietenesc să se ducă acolo unde

era încă bine venit la ora asta şi unde putea găsi ceea ce aici i se refuza.

Şi astfel, după o vreme de rătăcire, Unteroffizierul Vierbein, îi făcu o vizită nocturnă doamnei Lore Schulz, care-l primi într-adevăr cu bunăvoinţă.

Corespondentul de război B.M. Eberwein, Sonderführer[4], ajunse în primele ore ale după-amiezii la Regimentul Luschke, cu sarcina de a valorifica jurnalistic mişcările de retragere planificată – „o nouă pagină de glorie pentru trupele noastre”.

Eberwein se considera un as al corespondenţilor de război, şi nu erau puţini cei care-l credeau. Dispunea de multă fantezie şi, în plus, de mult curaj. Îşi transmitea ştirile mai repede decât orice concurenţă. Metodele prin care obţinea asemenea rezultate-record constituiau secretul său profesional.

Hauptmannul Witterer îl salută cât putu de cordial pe marele Eberwein, pentru că se simţea apreciat. Faptul că Luschke îl onorase, trimiţându-i acest om de renume, îl făcea mândru şi încrezător. De-acum, considera că avea toate motivele să admită că Luschke era bine intenţionat faţă de el. Prin urmare, iată cum înşelau aparenţele!

După o gură zdravănă de tărie, ca de bun-venit, Eberwein întrebă, la obiect:

— Aşadar, când se urneşte şandramaua pe-aici?

— Mâine noapte, spuse Witterer.

Eberwein începu să calculeze. Era un tip arătos, obişnuit să privească în jur, cu precauţie.

— Deja mâine noapte! Dacă vreau ca pozele pentru raportul transmis la Berlin să fie gata poimâine, trebuie să mă grăbesc. Gel mai bine e să încep îndată.

Witterer îl corectă pe vizitatorul său, grijuliu:

---

4 Sonderführeri – cadre ale Wehrmachtului cu grad de Offizier, având atribuţii speciale în afara activităţii de comandă a trupelor (ex: translatori, corespondenţi de război, geologi, meteorologi,experţi în balistică etc.) (n. tr.).

— Abia mâine noapte. Nu mai devreme.

Eberwein observă imediat că avea de-a face cu un începător, îşi împreună paşnic mâinile rozalii şi spuse:

— Totul e improvizaţie! Şi la noi la fel. Pentru asta îţi trebuie inspiraţie. Noi gândim în perspectivă. Ne închipuim ce se va întâmpla şi construim întocmai.

— Aha! făcu Witterer, care, încet-încet, părea să priceapă. Fotografii regizate.

— Nespecialiştii, îl corectă Eberwein, folosesc cu predilecţie acest termen. Noi, profesionişti, numim metoda asta „sistem de anticipare”.

— Înţeleg, spuse Witterer, zelos. Vă stau bucuros la dispoziţie.

— Grozav, Herr Hauptmann, zise Sonderführerul Eberwein. Dar deocamdată nu vreau să vă deranjez personal. Îmi sunt suficienţi câţiva Unteroffizieri de nădejde. Cu ei voi pregăti totul în amănunt. Fotografiile propriu-zise le voi rezolva pe urmă, într-un sfert de ceas.

— Vă ajut cu plăcere, îl asigură Witterer, aproape camaradereşte. Şi, în orice caz, vă rog. să fiţi invitatul meu la spectacolul de divertisment de diseară.

Eberwein primi invitaţia cu entuziasm. Fantezia lui înfloritoare începu să funcţioneze imediat. În creierul său dinamic şi îndrăzneţ, se şi conturau titluri de articole: „O baterie grea acoperă retragerea”; „Spărgătorii de blindaje dintr-a 3-a intră din nou în acţiune”; „De la spectacolul de divertisment, direct la bătălie”.

Witterer i-l repartiză lui Eberwein mai întâi pe Soeft, căruia i se atrase atenţia să se ocupe şi de bunăstarea personală a corespondentului de război; pe urmă, i se adăugară mecanicul şi aghiotantul Krause. Însuşi Witterer, extrem de interesat, rămase alături de Eberwein şi părea dispus să înlăture orice piedica din calea acestui distins oaspete.

Renumitul corespondent de război şi zelosul său ajutor merseră cu maşina comandantului până în

apropierea liniei de foc. După vreo trei kilometri, Gefreiterul Dammhirsch îi băgă într-o groapă cât un stat de om, şi se izbiră atât de tare, încât Eberwein simţi că i se rupe fiecare oscior. Witterer avea o rană de patru centimetri pe frunte şi înjura cumplit. După această poznă, Gefreiterul Dammhirsch a fost destituit din postul de şofer al comandantului.

După Dammhirsch, urmă Obergefreiterul Trinkler, care avea obiceiul să scuipe. Încerca să scuipe tot timpul dincolo de capota motorului, ceea ce nu-i reuşea niciodată în timpul mersului. Dimpotrivă, scuipatul venea înapoi – o parte pe parbriz, o parte pe feţele pasagerilor, deci şi pe a lui Witterer. După primul scandal în stil mare, Trinkler nu mai scuipă decât lateral. În schimb, chiar în după-amiaza aceleiaşi zile, i se termină benzina. Witterer şi Eberwein se treziră în situaţia de a alerga pe jos doi kilometri.

În aceeaşi seară, Kowalski deveni din nou şofer al comandantului între timp, Eber wein, corespondentul de război, se transformase într-un mic tiran. Ca majoritatea soldaţilor semiinstruiţi, ţinea şi el cu orice preţ să treacă drept un soldat instruit. Se juca de-a războiul cu soldaţii bateriei a 3-a, care-l suportau cu îndărătnicie, fiindcă Witterer era tot timpul cu ochii pe ei.

Prima fotografie: momentul decisiv! Hauptmannul Witterer, şeful glorioasei baterii, stătea lângă tun, în capul oaselor, cu binoclul în mână» privind spre duşman. Fusese ales cu băgare de seamă tunul numărul patru, care se afla după un deal şi, prin urmare, în afara razei vizuale a inamicului. Unteroffizierul responsabil cu muniţia montase o mică încărcătură explozivă la o oarecare distanţă de eroii fotografiaţi şi de cei care fotografiau. Eberwein fotografie detonaţia. Abia la a treia explozie, corespondentul de război se declară mulţumit de fotografie.

A doua fotografie: incident periculos! O şeniletă ameninţa să alunece lateral într-un şanţ. Dar soldaţii săriră la timp, printr-un salt îndrăzneţ – poză –, şi se proptiră în

coasta maşinii, cu un ultim efort: feţe schimonosite, căşti care alunecaseră într-o parte, Cizme ce se opinteau în pământ. Totul după ce mecanicul săltase şeniletă din partea opusă cu cricuri, fotografiat de jos, din lateral.

A treia fotografie: blindat inamic care înainta, distrus în lupta corp-la-corp! Un colos rusesc din oţel, în flăcări; doar la câţiva metri distanţă, într-o groapă nu prea adâncă, un soldat pe cale să mai arunce în el încă o încărcătură. Tancul se afla în apropierea poziţiilor tunurilor eu tragere scurtă, încă de patru luni în urmă. Nu mai era decât un sicriu demontat şi ciopârţit, fără şenile. Mecanicul turnase o canistră de benzină pe el şi apoi îi dăduse foc. Fumega grozav, iar Unteroffizierul cu legătura de grenade de mână nu era altul decât şocă, care-şi juca rolul cu măiestrie;

— Destoinici oameni aveţi în Baterie, Herr Hauptmann, îl asigură Eberwein sincer, după ce adunase vreo două duzini de fotografii bune în „cutie”.

— Materialul nu e rău, spuse Witterer.

Eberwein aprobă din cap.

— Operă de artă – sub aşa o conducere!

Witterer înregistră cu nonşalanţă această laudă cât roata carului. Îşi cunoştea valoarea şi niciodată nu se îndoise de el însuşi. Se întrebă ce-or să spună prietenii săi din Patrie când o să-l vadă poate chiar pe prima pagină din *Völkischer Beobachter*. În fruntea bateriei sale. Cu grenade bubuind împrejur. Ochi în ochi cu duşmanul!

Obergefreiterul Kowalski se prezentă la el, conform ordinului. Witterer îl cercetă, nemulţumit. Faptul că trebuia să-l păstreze în continuare ca şofer al comandantului pe acest individ, care din păcate era un şofer remarcabil, îl indispunea teribil.

— Kowalski, spuse Witterer, le vei lua aşadar pe dame. Te aşteaptă Wachtmeisterul Asch, care va transporta bagajele trupei.

— Şi când am să fac arest? întrebă Kowalski, amabil.

— Asta o amânăm pentru mai târziu, când vom avea

din nou linişte, răspunse Witterer. Şi poţi fi sigur, Kowalski, că aceste trei zile nu vor fi un cadou pentru tine.

— Nici nu l-am cerut, Herr Hauptmann, îl înfruntă Kowalski, enervant de corect.

Witterer se gândi rapid dacă nu cumva era vorba aici de încă una dintre celebrele remarce obraznice ale Obergefreiterului Kowalski. Dar ajunse la concluzia că de data asta nu era cazul, date fiind formularea şi tonul. Şi totuşi, necioplitul de şofer îi deveni şi mai antipatic. Aproape că îl ura pe acest individ, care-i rânjea cu o bunăvoinţă suspectă. Şi îşi jură ca, la prima ocazie, să caute altul mai cumsecade.

În scurt timp, Witterer avu o uşoară controversă cu Oberleutnantul Wedelmann, dar nu lipsită de importanţă, după părerea sa. Wedelmann, care cercetase în zori noile poziţii, îl anunţă prin telefon că nu are chef să vină la spectacolul de divertisment.

— Noi, Offizierii, afirmă Witterer, ostil, trebuie să fim un exemplu permanent pentru soldaţi.

— Desigur, admise Wedelmann, dar nu neapărat în domeniul ăsta.

— Vreţi să-mi daţi peste cap toată organizarea? întrebă Witterer. Pentru astă-seară v-am scutit în mod special de serviciul de observator în linia de foc.

— Foarte mulţumesc, spuse Wedelmann, se acceptă. Ştiu deja cu ce am să mă ocup.

— M-aş bucura să luaţi parte diseară la spectacol, îi spuse Witterer, cu un ton incontestabil de comandă. În continuarea reprezentaţiei, vă aştept în adăpostul meu, la o întâlnire festivă cu artiştii.

— *Jawohl*, consimţi Wedelmann, indispus, şi aşeză receptorul în furcă.

Witterer ştia prea bine de ce punea preţ pe prezenţa lui Wedelmann. Zâmbi îndelung şi cu superioritate. Apoi îl chemă pe Hauptwachtmeister, de la care primi un raport amănunţit despre pregătirile întreprinse.

— Vasăzică, la opt fix, spuse Witterer. Când se face timpul, îi anunţi pe cei prezenţi Oberleutnantului Wedelmann, iar el îmi raportează mie despre situaţia bateriei.

— *Jawohl*, spuse Hauptwachtmeisterul Bock, înţelegând acum ce urmărea Witterer: spectacolul. Fostul şef al bateriei urma să raporteze actualului şef, demonstrând astfel în faţa trupei fără echivoc poziţia sa secundară. Dar lui Bock nu-i convenea.

— Şi membrii celorlalte subunităţi?

— Vor fi raportaţi şi ei.

— Şi dacă printre ei se află şi Offizieri mai mari în grad?

— Vor fi rugaţi să se excludă de la raport.

Bock plecă, morocănos. Era nemulţumit. Nu atât de Witterer, cât de el însuşi. Îşi reproşa faptul că făcea prea puţin pentru a-i arăta acestui novice unde-i era focul. Iniţial, se gândise la Witterer doar ca la o „mătură nouă”, care mătură bine şi cu plăcere – dar nu se aşteptase la o asemenea tenacitate. Novicele ăsta stârnea ceva cam mult praf.

Între timp, Witterer se pregăti intens pentru seară. Ceru de la bucătăria de campanie apa fierbinte comandată de Krause, se bărbieri temeinic, făcu o baie la picioare şi-şi tăie unghiile. Pe urmă îşi luă din geamantanul său numărul doi uniforma cea mai bună, ciorapi noi, o garnitură de lenjerie de corp şi se îmbrăcă. Apoi se parfumă cu apă de colonie. O privire mai lungă în oglindă îl convinse că era o persoană prezentabilă. Cu siguranţă, Lisa avea să-i cedeze!

În sfârşit, Witterer ordonă să i se facă niţică ordine prin cameră. Soldatul special desemnat de Krause pentru asta, care lucra după indicaţii foarte precise, aduse mai multe pături noi şi le întinse pe masă, pe scaune, pe patul cu arcuri. Într-un colţ, pe o ladă mai lungă, soldatul rândui un fel de bufet: sticlele livrate de Soeft, paharele, un platou cu dulciuri şi altul cu prăjiturele.

Witterer gustă din fiecare câte puţin, dădu mulţumit din cap şi-şi propuse să-l laude cum se cuvine pe Soeft.

Chibzui cam pe unde se putea aşeza Lisa Ebner. Ajunse desigur la concluzia că o să se aşeze lângă el, pe patul de campanie, care arăta acum aproape ca o canapea. Şi avu senzaţia că ea se afla deja acolo: mică şi delicată, pisicoasă şi mereu jucăuşă. Dulce persoană! Două sau trei ceasuri mai târziu, aşa, pe la miezul nopţii, oaspeţii aveau să se cam care. De locuri de cazare se ocupase bravul Soeft. Doar urma să rămână singur cu Lisa.

Şi Witterer surâse imaginii sale din oglindă, mai mulţumit decât cu câteva minute înainte.

Imediat sosiră primii invitaţi şi începură să se instaleze în şura în care trebuia să aibă loc spectacolul. Infanteria şedea liniştită lângă Artilerie, şi fură tolerate în mod tacit chiar. şi gradele din serviciul sanitar. Pe un fel de pian, de care făcuse rost Soeft, clămpănea ritmuri vesele un Unteroffizier, acompaniat din când în când de soldaţi, mai cu seamă atunci când melodia se suprapunea unui text straşnic şi obscen.

Afară, chiar în faţa şurii şi în curte, Hauptwachtmeisterul Bock se juca de-a poliţia rutieră, fericit să găsească o mulţime de indivizi care să-l asculte, ceea ce-l transpuse într-o dispoziţie paşnică.

— Nu vă înfuriaţi, camarazi! strigă el, cu toate că nu era nimeni furios, cât vedeai cu ochii. Cine are bilet va găsi şi loc.

Aşteptând entuziasmat să apară damele trupei de divertisment, Soeft îl privi gânditor şi amuzat pe Hauptwachtmeister. În cele din urmă, i se adresă lui Krause, care stătea lângă el:

— Se vede treaba că Spiessul se antrenează pentru când s-o instala pacea.

— Cum aşa? întrebă Krause.

— E sirena înnăscută pentru locurile de adunare.

— Nu Vă înghesuiţi, camarazi! urlă Bock, cu o

preocupare jovială.

Pe urmă. Însă Hauptwachtmeisterul trebui să intre în şură pentru a atenua scandalul ce izbucnise între nişte transmisionişti străini şi câţiva şoferi din propria-i baterie, pentru că şoferii bateriei îşi rezervaseră fără drept de apel două rânduri din faţă. Cereau de trei ori mai multe locuri decât aveau nevoie în mod normal. Îşi aşteptau prietenii de la compania de mecanici alăturată, faţă de care voiau să-şi arate recunoştinţa.

Bock manifestă înţelegere pentru asta şi se purtă de parcă totul s-ar fi petrecut cu acordul său. Ar fi fost de-a dreptul idiot, gândi el, dacă acum şi-ar fi lăsat baltă şoferii, cu care, în calitatea sa, trebuia să colaboreze cât mai strâns. Aşa că le-o tăie străinilor de la Transmisiuni şi-i expedie în ultimele rânduri.

— Voi, cei de la a 3-a! strigă unul, furios. Poate vă-nchipuiţi că aveţi prioritate pe-aici?

— Nu mai faceţi atâta gură, strigă Bock, la rândul său. Aici nu suntem la meci!

— Dar nici la şcoală!

Urmărit de privirile recunoscătoare ale şoferilor săi, Bock o zbughi din nou afară. Sosise un Major de infanterie cu o mică suită. Hautwachtmeisterul salută, după ce observase că Majorul purta Crucea de Cavaler, raportă ceva în mare şi-l conduse pe oaspetele de onoare în primul rând.

Puţin mai târziu sosiră alţi patru Offizieri superiori, printre care şi un Hauptmann de artilerie cu un câine. Bock refuză să lase câinele înăuntru. Hauptmannul se opuse cu vehemenţă, dar Bock rămase ferm. Tocmai apăru şi Hauptmannul Witterer, trăsnind de la trei metri a apă de colonie. Cei doi camarazi Offizieri se înţeleseră imediat. Câinele primi permisiunea să intre.

Trupa de divertisment se prezentă la ora stabilită. Wachtmeisterul Asch transporta cu o camionetă bagajele şi pe iluzionist.

Acesta stătea înfofolit în remorcă, chinuit, ca mai tot timpul, de teama de a nu răci» ceea ce ar fi putut însemna eşecul trucurilor sale. Lui i se cuvenea, aşa credea el, un vehicul demn de un om de vază, nu un mijloc de transport pentru vite. Suferea în mod jalnic şi se uita urât.

Kowalski însă le transporta pe dame. Şedea în spatele volanului pe care-l mişca aproape graţios, cu două degete de la mâna stângă, ţinându-şi nonşalant mâna dreaptă pe spătarul scaunului de-alături, pe locul obişnuit al comandantului bateriei.

Lângă Kowalski Stătea Charlotte, prezentatoarea, şi surâdea, absentă. În spatele ei, Lisa Ebner privea cu ochi mari şi curioşi dintr-o şubă de uriaş. Dansatoarea Viola parcă dormea, atât era de blazată şi de indiferentă.

Îndată, o mulţime de soldaţi interesaţi îi înconjurară pe Kowalski şi pasagerii lui, iar şoferul se simţi de parcă privirile admirative şi curioase îi erau destinate în exclusivitate. Bock, Soeft şi Krause, mecanicul, şeful grupei de aprovizionare cu muniţie şi bucătarul, cărora li se adăugau Sanitätsunteroffizierul[5] şi conţopistul, dădură să le ajute pe dame. Până şi Kowalski acceptă să-i ducă Charlotte! geamantanul cel mic, ceea ce le atrase atenţia celorlalţi. Apoi însă îi lăsă lui Krause plăcerea de a face pe hamalul.

Witterer îşi croi drum, aborda un zâmbet senin de cazinou şi strigă:

— Bine-aţi venit, doamnele mele!

După ce strânse trei mâini, în special pe cea a Lisei, întrebă, curtenitor:

— Preferaţi la început un rachiu, pentru încălzire?

Charlotte scutură din cap. Aceasta preluase fără probleme conducerea trupei de divertisment, întrucât singurul bărbat al ansamblului, iluzionistul, suferea mereu de complexe de inferioritate şi era bănuit de presimţiri

5 Subofiţer sanitar (n. tr.).

sumbre din cauza tratamentului degradant la care erau supuşi.

— Nu, răspunse ea. Mai întâi munca, apoi distracţia.

— Doamnele, aduse vorba Witterer, poate vor să se aranjeze – eventual în locuinţa mea.

— Suntem destul de aranjate, i-o întoarse Charlotte. Nu avem nevoie de pregătiri.

— În afară de asta, spuse Wachtmeisterul Asch, există chiar lângă podium o anticameră provizorie. Cred că va fi suficientă.

— Dacă doamnele, interveni Soeft, la obiect, doresc să folosească toaleta…

Charlotte râse în gura mare. Dansatoarea îşi miji ochii şi-l privi pe Soeft aşa cum îi privesc fetiţele mici pe piticii din cartea cu poveşti. Lisa roşise uşor şi se uită la Witterer. Acesta părea supărat.

— Le arăt cu plăcere doamnelor pe unde s-o ia, garantă Soeft.

— Se pare că într-adevăr v-aţi gândit la toate, spuse Charlotte, cu o ironie fină.

— Începem odată, sau continuăm să facem conversaţie? întrebă Wachtmeisterul Asch, în liniştea penibilă ce se lăsase.

Asch pomi înainte, urmat de dame şi de Witterer. Soeft îi ocoli pe toţi, deschise intrarea laterală în şură, dădu pătura la o parte şi făcu un gest de invitaţie.

— Când o să se sfârşească războiul ăsta, îi spuse Asch, ar trebui să te faci portar cu ora la un hotel.

— Visul meu de-o viaţă! zise Soeft şi zâmbi mulţumit. Pe cât posibil, la Paris.

Witterer îşi luă rămas-bun de la dame – până după spectacol! – privind-o încă o dată adânc, după cum credea el, pe Lisa Ebner în ochii ei frumoşi şi mari. Pe urmă se precipită spre intrarea principală şi pătrunse în şură. Nimeni nu-i raportă nimic. Wedelmann nu venise încă, iar Bock se făcuse nevăzut. Acest lucru îl lovi pe Witterer

drept în inima sa de soldat.

Dar şi mai adânc îl lovi imaginea Majorului de infanterie, la al cărui gât subţire strălucea, provocator, Crucea de Cavaler. În clipa asta, Witterer se simţi de-a dreptul în pielea goală. Şi, colac peste pupăză, Majorul de infanterie spuse:

— Deci, dumneata eşti trăgătorul nostru!

Şi acest lucru sunase de parcă ar fi zis „căcănarul nostru”.

În orice caz, Witterer se bucură când începu reprezentaţia. În timp ce entuziasmul din şură creştea, ceea ce nu era de mirare, în timp ce Crucea de Cavaler a Majorului continua să-l şocheze pe Witterer, în timp ce corespondentul de război Eberwein – numit de Kowalski, în grai popular, „pişat de porc”[6] – „trăgea” câteva din celebrele sale instantanee – în tot acest timp, Asch o consolă cu succes pe Lisa Ebner.

Wachtmeisterul era la curent cu pregătirile pe care Witterer le făcuse în locuinţa lui şi care nu lăsau loc la interpretări. Privirile sugestive cu care Witterer o urmărea pe Lisa Ebner la toate apariţiile ei erau, de asemenea, inconfundabile. În viziunea Wachtmeisterului Asch, era păcat de Lisa să intre pe mâna unuia ca Hauptmannul Witterer. Şi, ca atare, Asch se decise să acţioneze.

Mai întâi, pierduse vremea cu pretenţiile exagerate ale iluzionistului: ba îi fusese prea frig, ba constatase apoi că aerul din şură era alterat, ba se plânse de montarea incorectă a farurilor şi de spaţiul îngust dintre scenă şi public; mai târziu se plânse de nedreptatea publicului, care le prefera pe dame din considerente exclusiv erotice, dar care nu ştia să-i aprecieze lui măiestria.

— Ce, ce? strigă Kowalski, întărâtat, încercând să se erijeze în apărător al feminităţii. Îţi închipui cumva că vom organiza în cinstea ta vreo reprezentaţie specială? Doar

6 în limba germană, Eber înseamnă „vier“, iar Wein înseamnă „vin“ (n. tr.).

pentru poponari!

— Mă scârbeşti! strigă iluzionistul.

— Înseamnă c-am avut noroc, zise Kowalski şi-i trase Charlottei o ocheadă.

Reprezentaţia se sfârşi cu chiote asurzitoare, prilej cu care Viola, frumoasă şi îmbufnată, nu se mai sătura să tot fie rechemată în scenă şi admirată. Witterer profită de moment şi-l invită pe Herr Major de infanterie la un păhărel de împăcare, la el acasă.

— Poa' să fie şi unul mare, trăgătorule, strigă Majorul, dându-şi acordul. Pentru că cine ştie dacă poimâine o să mai fim în stare să închinăm vreunul.

Witterer îi ordonă lui Krause să le ocrotească cu băgare de seamă pe dame şi, când totul se va fi terminat, să le conducă la el acasă. După care se înşurubă la stânga Majorului de infanterie şi-i zâmbi camaradereşte. Majorul înregistră totul cu detaşare.

— Una dintre ele are un cur ca de cal, declară purtătorul Crucii de Cavaler. Iubesc caii.

— Şi mie-mi place călăria, îl asigura Witterer şi râse bărbăteşte.

Se bucură vizibil când şi Majorul de infanterie deveni complice la acest râs. Dar fără vreo urmă de veselie.

— Dragul meu trăgător, spuse cel cu Crucea de Cavaler, enervant de sclipitoare, întotdeauna trebuie să ataci puternic, dacă nu vrei să fii respins – o veche înţelepciune infanterească.

— În viitorul apropiat, îl încredinţă Witterer, vom avea destule ocazii în care să demonstrăm cât suntem de buni.

— Pe mine nu mă doare nici în cur, spuse senin Majorul de infanterie. Dac-ar fi după mine, aş petrece restul războiului în pat.

— Artă! făcu Witterer, închipuindu-şi că ştie el ce ştie. Dumneavoastră aţi făcut deja rost de Crucea de Cavaler.

— Tinicheaua asta? M-a costat şaizeci şi doi de soldaţi, un glonţ în coaie şi remuşcări pentru tot restul vieţii, spuse Majorul, sec. Îmi ajunge oare mizerabila mea de viaţă pentru a răscumpăra toate astea?

— Un asemenea război poate fi al dracului de dur, zise Witterer, luptând să-şi ascundă stânjeneala.

— E dur, admise Majorul. Şi murdar şi împuţit. E pur şi simplu un rahat!

Witterer ajunsese acasă cu ciudatul său oaspete. Se uită cercetător în jur şi găsi din nou că totul era în regulă. Mângâie cu o privire scurtă şi satisfăcută colţul în care avea să şadă Lisa.

Îl pofti pe Majorul de infanterie să ia loc. Acesta gemu când se aşeză. Privi uşor mirat în jur şi spuse:

— Arată aproape ca într-un bordel de campanie.

Witterer râse încurcat, gândindu-se cum ar trebui să procedeze pentru a se despărţi cât mai repede, fără să-l jignească, de blazatul său oaspete. Acest om nu era destul de rafinat pentru el. Nu avea maniere. Probabil că la vremea lui intrase fără prea mare elan în război.

Apăru Unteroffizierul Krause, aghiotantul, care părea neliniştit. Când dădu să salute, se împiedică de covorul din dotare.

— Ei, ce fac damele, vin? întrebă Witterer.

— Cer permisiunea să raportez, Herr Hauptmann: au plecat deja, domnule. Cu Wachtmeisterul Asch.

— La dracu’! strigă Witterer. Ce mai înseamnă şi asta?

— Gata cu bordelul de campanie, spuse Majorul, resemnat.

— Imediat, maşina! ţipă Witterer.

— Cer permisiunea să raportez, Herr Hauptmann: Kowalski a plecat şi el cu ei.

— Nu te mai necăji, dragul meu trăgător! îl sfătui Majorul de infanterie. Scoate-le pe dame liniştit din calcul pentru următorii câţiva ani. Obişnuieşte-te încet-încet cu

faptul că într-un război sunt omorâţi întotdeauna mai mulţi oameni decât apar pe lume. Oricât te-ai strădui.

Wachtmeisterul Asch îi dădu semnalul de încetinire şoferului de pe camionetă. Ajunseră în oraşul de garnizoană. Iluzionistul, care şedea în spate pe geamantanul său, obosit şi speriat în continuare că ar putea să răcească, răsuflă uşurat.

Kowalski se legănă elegant cu vehiculul în urma lor, fără să rateze vreuna dintre gropile adânci pe care le întâlni în cale. Maşina scârţâia şi gemea. Kowalski era convins că acest lucru le amuza grozav pe pasagerele sale.

— Am ajuns! strigă Asch, în spate.

— Acum îi dăm drumul! spuse Kowalski.

Asch sărise deja şi începuse să descarce bagajele trupei. Iluzionistul îl ajută, bosumflat. Kowalski privea răbdător.

— Atunci, să începem să ne luăm rămas-bun, spuse Asch.

— Pesemne că tu nu mai eşti normal la cap! strigă Kowalski, sincer înspăimântat. Pe mine, chestia asta nu mă amuză nici pe departe. Şi-n plus, i-am subtilizat lui Soeft trei sticle de vin, ceea ce e un eveniment. Deci, trebuie să-l sărbătorim.

Asch evită s-o privească, fie şi în treacăt, pe Lisa Ebner, care-l sorbea din ochi. Clătină din cap şi spuse:

— Nu vreau să le stânjenim mai mult pe doamne.

— Eu am oricum o întâlnire, le destăinui Viola, căreia îi plăcea să-şi înceapă programul zilnic de-abia la miezul nopţii. Să-mi duceţi şi mie bagajele sus, copii! Mă grăbesc. Aşadar, pe mâine!

— Nu-i rea deloc! mărturisi Kowalski şi se uită uluit în urma ei, cum îşi unduia şoldurile. Ce mişcare! făcu el cu admiraţie. În altă viaţă, asta trebuie să fi fost cămilă.

— Nu doar în altă viaţă, spuse Charlotte, sec. Dar ce-i cu voi, fii de eroi? Vreţi să îngheţaţi aici, să dispăreţi sau vreţi să mai urcaţi la un păhărel?

— Eu sunt deja sus, zise Kowalski, adunând îţi braţe diverse bagaje.

— Şi dumneata, Herr Asch? întrebă Charlotte, cu ironie în glas. Doreşti să-l aştepţi aici, jos, pe iubitul dumitale prieten?

Asch era nehotărât.

— Nu prea ştiu la ce bun, răspunse el.

— Pentru a păstra o promisiune, îl lămuri Lisa Ebner, în a cărei voce, altminteri atât de duioasă, se simţea puţină supărare.

— Care promisiune?

— Dacă imediat după reprezentaţie – aşa era vorba – ne întorceam repede în oraş, un anume Wachtmeister Asch – aşa se zicea mai departe – avea să fie foarte fericit. Atunci – s-a mai spus – urma să mai Stăm niţel de vorbă şi să bem o sticlă de vin.

— Cine-a zis asta? întrebă Asch, sincer mirat.

— Eu! mărturisi Kowalski. Cine altul? Şi n-am vorbit tocmai pe sufleţelul tău?

— Făcând abstracţie de faptul că nu cred că vreunul dintre voi să ştie ce e ăla suflet, explică Charlotte, cu superioritate, am plecat imediat numai datorită acestei promisiuni.

— *Jawohl*, recunoscu Lisa Ebner, cu hotărâre. Altfel, am mai fi rămas la Hauptmannul Witterer. Şi mie deja îmi pare rău că n-am rămas. Pentru că nu-mi place să fiu minţită – şi în niciun caz pe tema asta.

— Eu nu mă simt vinovat, se disculpă Kowalski, încărcat din greu. Eu spun întotdeauna ceea ce gândesc alţii.

Şi cu asta, Obergefreiterul se urni din loc, iar Charlotte îl urmă, râzând. Lisa Ebner îl abandonă pe Asch, strânse chitara la piept, smulgându-i un sunet, şi se pierdu în urma celor doi. Iluzionistul dispăruse mai de mult.

Asch rămase o vreme afară, cufundat în gânduri. Apoi bătu hotărât cu palma în aripa camionetei. Se aplecă,

înhăţă restul de bagaje ce mai zăceau pe pământul îngheţat şi intră în casă.

Nu se întâlni cu nimeni pe culoarele pustii. Dindărătul uşilor de lemn răsunau sforăituri agitate.

Asch deschise uşa care ducea în camera Charlottei şi a Violei. Kowalski îngenunchease deja în faţa sobei şi sufla în focul mocnit. Wachtmeisterul o lăsă pe Charlotte să-l uşureze de bagajele lor.

— Iar ultimul geamantan, te rog să-l duci alături, spuse Charlotte, zâmbind cu subînţeles.

Asch îi făcu un semn cu capul lui Kowalski, care rânjea cu gura până la urechi, şi trase uşa după el. Apoi intră fără să bată în camera Lisei Ebner, unde lăsă geamantanul.

— Mai ai vreo dorinţă? se interesă el.

Lisa Ebner îl privi cu ochii mari, purtându-se de parcă el nici n-ar fi fost acolo» Cu mişcări clare şi elegante îşi descheie încet paltonul, îl dezbrăcă şi-l aruncă pe pat.

— De ce crezi că n-am rămas la Hauptmannul Witterer? întrebă Lisa.

— Pentru că eşti înţeleaptă. Mult mai înţeleaptă decât am crezut eu.

Lisa Ebner nu răspunse. Îi aruncă o privire scurtă, cercetătoare şi întrebătoare. Pe urmă se trânti pe patul de campanie *şi,* îşi scoase pantofii, fără a le dezlega şireturile. Apoi încălţă o pereche de papuci de casă, care se aflau într-un colţ.

— M-am săturat să tot fiu înţeleaptă, spuse ea, cu vehemenţă.

— Somn uşor, zise Asch. Şi bucură-te că poţi dormi singură. Mâine dimineaţă o să-ţi revină pofta de viaţă.

Lisa Ebner se ridică, grăbită, de parcă ar fi luat o hotărâre bruscă. Acum îl privi intens şi foarte lung. În timp ce-l privea, îşi trase peste cap puloverul. Îl lăsă să cadă lângă ea. Părul îi era tulburător de ciufulit şi ochii de jar.

— Ce înseamnă asta, Lisa? întrebă Asch, liniştit.

— Pot să fac ce vreau.

— Ai să răceşti, spuse Asch, abătut.

Lisa continuă să-l privească, doar pe el. Şi trupul ei mic şi vânos se ridică. Asch îi văzu conturul sânilor, umerii albi» braţele subţiri şi delicate.

Se îndreptă spre ea, o apucă de umeri şi o împinse pe patul de campanie. Lisa nu-i opuse niciun fel de rezistenţă. Se lăsă în voia lui şi-l privi.

Asch se aşeza lângă ea.

— Lisa, spuse el, foarte grav, dumneata faci parte dintre fetele care sunt iubite – rare, ce-i drept. Majoritatea ajung doar obiectul plăcerii. Nu vor fi puţini cei care vor dori să-şi petreacă toată viaţa cu dumneata. Până acum n-am găsit decât două femei cărora le-am putut spune aşa ceva.

— Cine e cealaltă femeie?

Asch surâse.

— Nu te abandona pur şi simplu, Lisa, continuă el. E mult prea păcat de tine.

— Dar eu iubesc! spuse ea, cu convingere.

— Dacă tu-ţi închipui că-l iubeşti pe Witterer, atunci nu ştii ce înseamnă dragostea.

— Nu pe Witterer! strigă Lisa. Pe tine!

— Lisa!

Ea i se aruncă la piept cu o mişcare sălbatică. Era de parcă ar fi încercat să-şi vâre capul acolo. Mâinile mici şi nervoase ale femeii căutară să-l apuce de umeri. Părul îi mirosea puternic şi avea respiraţia fierbinte. Trupul părea să-i dogorească.

— Pe tine te iubesc, şopti Lisa.

Herbert Asch inspiră mireasma pe care ea o emana. Mâinile lui, care încă mai stăruiau. pe umerii goi ai Lisei, o apucară cu putere. Îşi aplecă încet capul, atingându-i părul cu buzele.

Dintr-odată se smulse de lângă ea şi spuse:

— Aşa nu merge, Lisa!

Ea îl privi, neajutorată.

— De ce nu?

— Nu ştii ce vrei.

— Ba da! susţinu Lisa cu tărie, şi ochii i se umplură de lacrimi nestăvilite, care se desprindeau uşor şi curgeau pe faţa ei gingaşă. Ştiu ce vreau. Şi nici nu pot altfel. Aşa sunt. Şi aşa vreau să rămân. Iar tu trebuie să mă iei ca atare.

— Nu uita că sunt însurat!

Simţi că trebuia să se apere, cu toată puterea ce-i mai rămăsese, chiar cu brutalitate, dacă altfel nu se putea.

Asch se eliberă de ea, se ridică şi se îndepărtă atât de mult, încât ajunse de partea cealaltă a măsuţei. Se prefăcu a o privi insistent, însă privirea lui ţintea în gol, pe lângă chipul ei.

— Ce-ţi imaginezi tu, de fapt, Lisa? întrebă el, ferm. Te porţi ca o pisică. Ca o pisică în călduri! Să-ţi fie ruşine!

Pe faţa ei palidă se citea spaima. Lacrimile nu-i mai curseră. Buzele îi tremurau, şi el o văzu încleştându-şi dinţii.

— Cum vorbeşti cu mine! spuse ea, încă suspinând.

— Aşa cum meriţi! Războiul ăsta o să mai dureze vrei doi-trei ani – când s-o sfârşi, o să ai douăzeci şi trei. Abia douăzeci şi trei! Vrei ca atunci să fii o târfă bătrână?

— Ieşi! Ieşi imediat!

— Mâine, spuse Asch, nu mai eşti aici. Iar eu voi fi la câteva zeci de kilometri mai departe şi cu o noapte mai aproape de sfârşitul războiului ăsta împuţit.

— Nu vreau să te mai văd niciodată! Niciodată.

— Asta cam aşa o să fie, admise Asch.

Se îndreptă încet spre uşă, cu umerii căzuţi, înainte de-a pleca, se mai întoarse o dată.

— Ai grija, să nu nimereşti sub roţi! îi aruncă el. Ar fi păcat. Deschise uşa în grabă, se împletici pe culoar şi, după ce închise uşa, rămase nemişcat. Apoi ridică mâna şi o plimbă uşor pe peretele din lemn în spatele căruia se afla

Lisa Ebner.

— Trebuia să procedez aşa, spuse Asch cu voce tare. Încercă să râdă şi se urni din loc. Se îndreptă spre tăbliţa care anunţa: „Rechiziţionat de comandantul local. Ocupat de două femei”. Aici ciocăni şi aşteptă. După o scurtă pauză, ciocăni din nou. Se deschise uşa şi apăru Kowalski, în cămaşă.

— Vii? întrebă Asch, convins că întrebarea sa era zadarnică în cazul unui Kowalski, care habar n-avea de complicaţii – cu atât mai puţin în dragoste.

Dar Obergefreiterul răspunse:

— Da, bineînţeles. Imediat.

Pe urmă dispăru din nou şi apăru exact după cinci minute pe culoar. Era zgârcit la vorbă. Merseră prin clădirea adormită, coborâră scările şi ieşiră.

Se opriră în fâţa intrării. Asch privi spre cerul cenuşiu, încărcat de nori grei. Atmosfera era apăsătoare.

— Se apropie o vreme mizerabilă, spuse Wachtmeisterul. Noaptea de mâine o să fie cumplită.

Şi Kowalski părea cufundat în imaginea cerului înzăpezit şi apos, de parcă adulmeca aerul umed şi rece. Dar, într-un târziu, spuse, resemnat:

— Muierea asta e un pericol, Asch.

Pricepând imediat că era vorba de Charlotte, Wachtmeisterul zise:

— Dar nu părea!

— Ba da, îl asigură Kowalski. Ba da! Şi adăugă, codindu-se: încă vreo câteva zile ca asta, şi aş fi devenit un om cumsecade. Nu-i nemaipomenit?

— Tu un om cumsecade? Asta să n-o crezi, Kowalski.

— Până astă-seară n-am crezut nici eu, îl asigură şoferul. Dar am fost la un pas.

— Eşti sigur că nu-i vorba de damă?

În niciun caz, Asch. Kowalski îl apucă de braţ pe prietenul său, sincer abătut. Uite, omule, am vrut, cum era şi normal, s-o jumulesc o dată temeinic.

— Şi oare să nu fi reuşit, tu? Doar nu începi să te ramoleşti, ca moşnegii?

— Măi, omule! spuse Kowalski şi oftă adânc. Aproape că nu mă mai recunosc. Pe mine, doar războiul şi muierea asta mă au pe conştiinţă! Cum ziceam, am vrut s-o regulez. Şi nici ea nu era prea departe. Dar când mai aveam puţin, încercă să afle ce părere am despre căsnicie. Foarte bună, i-am spus. Să fie la alţii.

— Ţi-a şters una?

— Mult mai rău. A râs. A râs în gura mare! Şi acum mă-ntreb dacă nu cumva a râs de mine?

— Păi, mai era careva în cameră?

— Tu nu mă iei în serios, Asch, se plânse Kowalski. Şi nici ea nu mă ia în serios. Nimeni nu mă ia în serios. Cu timpul, încep să mă simt ca un terchea-berchea.

— Poate că ai băut prea mult, Kowalski.

— Asta o fi! făcu acesta, vizibil uşurat. Asta trebuie să fie. Sunt beat turtă. Pentru că treaz fiind, nu mi s-ar fi întâmplat una ca asta. Niciodată!

— Ei, hai, măi, tu eşti om de viaţă. Probabil că Witterer ne aşteaptă cu drag şi dor.

— Pe Witterer ăsta, spuse Kowalski, am să-l jupoi într-o bună zi de n-are să se vadă. Pe toţi Wittererii din lumea asta.

— După cum se vede treaba, cauţi o filosofie de viaţă, aşa-i?

— Pe toţi Wittererii! strigă Kowalski, de-a dreptul scandalizat. Numai ei sunt de vină că n-am prins trenul astă-seară. Şi n-o să-nghit aşa ceva. Ai să vezi tu cum am să-l iau în tărbacă pe individul ăsta.

Noaptea, care învăluia frontul, era apăsătoare şi umedă. La orizont, cerul şi pământul păreau să se îngemăneze. Zăpada prin care păşea santinela era tare ca aluatul.

Santinela ocoli tunul. Se mişca, pentru a se încălzi. Îşi vârâse mâinile adânc în buzunarele mantalei. Faţa sa

învelită în gulerul ridicat semăna cu o masă cenuşie şi păstoasă.

Dintr-odată, rămase locului şi trase cu urechea în noapte. Şi noaptea părea că încremenise, la rândul ei, pentru a-i asculta respiraţia. I se năzări că auzea mormăitul unor motoare îndepărtate.

„Prostii!”, îşi spuse el, într-un târziu. Duduitul surd, ca prin pâslă, venea din partea rusească. Şi era convins că ruşii dormeau. „Să doarmă liniştiţi”.

Soeft îşi închisese, mulţumit, ochişorii şi căscase gura larg. Mirositorul său uriaş se îndrepta spre tavan. Răcnea cântecul despre femeile uşoare, care erau atât de fierbinţi, încât nu mai aveau nevoie de lenjerie intimă.

Aşa cum Dumnezeu le-a creat.
Aşa trupa le-a regulat.
Iar Generalul a strigat:
Încă-o-dat’!

Împreună cu el cântau prietenii cei mai apropiaţi, Hauptwachtmeisterul, mecanicul şi Sanitätsunteroffizierul, pe care Soeft nu pierdea niciodată ocazia să-l tachineze.

Prin cameră, pluteau vălătuci groşi de fum, iar masa era udă de rachiu vărsat.

— Tot mai bine e să te beţi veşti, decât să n-ai muieri! abia îngăimă Soeft.

— Şi dacă tot sunt morţi, atunci să fie morţi de beţi, vorbi tărăgănat Hauptwachtmeisterul.

Soeft clătină aprobator din cap.

— Mâine noapte, o să se pornească iar războiul. Dar vă spun un lucru: aprovizionarea e întotdeauna mai importantă decât muniţia. Şi cel mai important e Soeft.

— Chestia să i-o torni lui Witterer!

— O s-o facă războiul în locul meu – ăsta le-a venit de hac unor granguri mult mai mari.

Noaptea care trona deasupra Patriei părea paşnică şi

liniştită. Prin întunericul negru-albăstrui se strecura o primăvară timpurie. Pe străzile micului orăşel, războiul stinsese toate luminile.

Unteroffizierul Vierbein şedea în faţa Lorei Schulz, decis să-şi ia inima-n dinţi. Iar Lore Schulz părea dispusă să nu-i pună prea mult la încercare curajul.

— Herr Vierbein, şi eu fac parte, pentru dumneata, din subunitatea de rezervă? întrebă Lore, şi chipul ei părea nerăbdător la lumina caldă a veiozei.

— Frau Schulz, cred că aparţineţi secţiunii combatante, răspunse Vierbein, uimit de propria-i îndrăzneală.

— Cine ştie! rosti ea, galeş. Poate, fiindcă mă las cu plăcere învinsă. Apoi, adăugă şi mai galeş: Nu vrei să-ncerci?

Oberstul Luschke zăcea îmbrăcat pe patul de campanie şi somnul nu se lipea de el. Mutra sa de cartof asudase. Îşi împreunase mâinile peste pături, dar nu se ruga.

Într-un târziu, aruncă păturile şi se ridică din pat. Bâjbâi pe întuneric până la masa hărţilor, apoi pipăi cu mâinile până când dădu de lampa electrică atârnată în tavan. O aprinse. Arunca o lumină mată, pentru că la Baterie curentul era slab.

Luschke avea picioarele subţiri vârâte în ciorapi lungi din lână, iar pantalonii de călărie îi alunecaseră mult în jos, fiindcă în somn i se desfăcuseră bretelele. Crucea de Fier clasa I strălucea şters pe vestonul său de campanie, cu pieptul plin de cute adânci.

Arăta ca un pitic obosit şi surmenat, şi era conştient de acest lucru. Îşi aplecă bustul firav peste hartă şi se sprijini în palme. Privi liniile subţiri ale străzilor de retragere, pe care, mâine noapte, urmau să mărşăluiască bateriile sale.

Grijile îi marcaseră chipul.

Luă rapoartele care-i fuseseră puse pe masă încă de

cu seară, unde probabil erau consemnate: mişcările de trupe ale inamicului în acest sector de front, datele despre starea vremii, despre un emiţător al unui agent inamic, instalat în perimetrul diviziei, mijloacele insuficiente de transport în lazaretul de campanie, starea străzilor neschimbată, interzicerea categorică a oricărei mişcări de trupe înainte de lăsarea nopţii viitoare.

Stinse din nou lumina, se duse la fereastră, dădu perdeaua la o parte şi privi în întunericul de-afară. Fulguia uşor, iar fulgii răzleţi de zăpadă se lipeau de geam şi se topeau.

— Se pregăteşte un mare rahat! mormăi Luschke.

Bătrânul Asch ieşi din dormitorul lui Ingrid, păşi cu grijă pe culoar şi intră în sufragerie. Se aşeză îndărătul unei sticle de vin şi-l privi pe prietenul său.

— Doamne! spuse bătrânul Asch. Doarme singură.

— Doar nu regreţi lucrul ăsta?

— Aş fi înţeles-o, zise bătrânul Asch, dus pe gânduri.

Werkmeisterul[7] Freitag sorbi puţin din vin, apoi spuse:

— După cum povesteşte Vierbein, se pare că în anumite sectoare ale frontului e linişte totală.

— De ce nu? Sau îţi închipui că băieţii abia aşteaptă să tragă?

— Pe ei nu-i întreabă nimeni.

— Dar ei fac războiul. Şi dacă ei nu vor, nici n-o să aibă loc.

— Noi am vrut primul război mondial? întrebă Freitag.

— Sigur că nu.

— Vasăzică, n-a avut loc!

Cârciumarul Asch tăie o nouă ţigară de foi. După ce-o aprinse încet, întrebă:

— De ce ne supunem noi oare când porunceşte

7 Maistru mecanic (n. tr.).

Führerul?

— Specific naţional, omule! La noi, toate ordinele sunt sfinte, indiferent dacă cei care le emit sunt oameni de onoare, idioţi sau criminali.

Nataşa se lipi de Oberleutnantul Wedelmann. Sânii ei plini se striviră de pieptul lui. O simţi tremurând.

— Nu pleca, spuse ea.

Wedelmann se desprinse uşor.

— Trebuie să plec. Mâine va fi o zi obositoare, urmată de o noapte în care nu ne vom vedea. După aceea, vom avea din nou răgaz şi pentru noi.

— Nu pleca! repetă Nataşa, pe un ton implorator, dar şi autoritar în acelaşi timp.

Wedelmann se aplecă spre ea şi buzele lor se întâlniră într-un sărut timid şi tandru, de parcă ar fi fost primul.

— E necesar, spuse el apoi.

Nataşa clătină cu putere din cap.

— N-ar trebui să mă părăseşti niciodată. Niciodată! Ar trebui să rămâi la mine pentru totdeauna. Şi adăugă, aproape în şoaptă: Nu vreau să mai fiu singură.

— Te iubesc ca pe nimeni altcineva.

— Cât pot să urăsc războiul ăsta! strigă ea brusc, cu sălbăticie.

— Şi eu îl urăsc, spuse Wedelmann, fără să ştie ce spune.

Îi mângâie tandru mâinile tremurânde şi se retrase încet.

Nataşa privi în urma lui, chiar şi după ce uşa se închise. Asculta pierdută în noapte.

Într-un târziu îşi apăsă palmele pe faţă cu putere, îşi trecu mâinile prin păr, apoi îngenunche. Arăta de parcă alunecase şi căzuse.

La un moment dat, se aplecă şi pipăi după lada de sub patul ei. O deschise în grabă, smulse din ea câteva haine – un batic, ciorapi şi o rochie mototolită –, după care

scoase la iveală o cutiuţă, se ridică şi o puse pe masă.

Era un emiţător pe unde scurte.

Răcnetele din adăpostul lui Soeft se înteţiră. Acum era în toi cântecul despre fata din Hamburg, care făcea orice pentru bani. Urlau din toţi rărunchii:

Nu mi-a frânt inima.

Nu mi-a tăiat elanul.

Eu căsnicia i-am promis şi atunci ea m-a fericit.

Aşa cântau – sau ceva asemănător, fiindcă aleseseră bineînţeles originalul soeftian, în care cuvintele „elan” şi „fericit” erau înlocuite prin altele, evident mai sugestive.

În timp ce grupul vesel plutea cu o nestăvilită poftă de cântat pe aripile amintirilor din Patrie, în peştera-locuinţă, îmbâcsită de fum şi de abur de rachiu, intrară Asch şi Kowalski, care începură să răcnească imediat, împreună cu ceilalţi, nu fără a se drege printre versuri cu niscaiva licori:

— Ca să vezi, sunteţi încă vii! spuse Soeft, după ce urletele conteniră.

— De murit poate oricine, făcu Asch, umplându-şi un pahar cu rom.

— Dar noi am avut grijă chiar şi de urmaşi, îl asigură Kowalski, rânjind.

Adunarea îl îndemnă îndată cu strigăte vesele să povestească amănunte. Dar privirea batjocoritoare a lui Asch îl opri pe Kowalski să-şi „verse” aventurile amoroase.

— Domniile voastre, spuse Obergefreiterul, un lucru e clar: acolo unde mă pun eu, nu mai are ce căuta un Witterer. Cel mult mi-ar putea ţine lumânarea.

— O să-ţi încingă fundul! chicoti Sanitätsunteroffizierul.

Lore Schulz se juca din nou cu mâinile lui Vierbein, pe care le iubea. Iubea toate mâinile considerate de ea „frumoase”. Iar pe cele ce le simţise tandre, le iubea în mod special.

— Viaţa mea e foarte singuratică, spuse Lore. Crede-

mă.

— Te cred, o asigură Vierbein, gata să-i creadă orice.

— Asta nu-i viaţă! făcu ea. Stau încuiată aici. Nici la cazinou n-am voie să merg. Se zice că nu sunt la nivelul Offizierilor. De soldaţi, nici nu poate fi vorba. Iar civilii sunt nişte prăpădiţi. Ce-mi mai rămâne?

— Am un prieten, spuse Vierbein, şi ăla e Admiral.

Lore Schulz se ridică în capul oaselor, privindu-l uimită.

— Adevărat?

— Şi prietenul meu, Admiralul, e atât de bun cu mine, cum n-a mai fost nimeni până acum, dintre cei care poartă uniformă. Şi dacă eu îl rog ceva pe Admirai, sunt sigur că îmi îndeplineşte dorinţa.

— Ce să facă?

— E socrul comandantului. A venit încoace special pentru nuntă. Am să-i povestesc despre tine, cât eşti de frumoasă, de bună şi de veselă. Iar pe urmă am să-l rog să te ceară ca doamnă de companie la masă.

— Faci tu asta pentru mine? întrebă Lore Schulz, emoţionată

— Cu multă plăcere, răspunse Vierbein. Pentru că meriţi. Şi adăugă, aproape imperceptibil: Şi el merită!

În această noapte, la poşta din orăşel sosi o telegramă urgentă, în care se spunea: „Unteroffizier Vierbein… întrerupe-ţi grabnic permisia… înapoi la subunitate… Witterer, Hauptmann şi comandant al bateriei”.

Hauptmannul Witterer, puternic afectat, se afla tot în compania Majorului de infanterie. Stomacul acestuia părea o uriaşă groapă, care nu se mai umplea. Bău şi bău, dar fără vreun efect.

— Nu reuşesc să dorm decât foarte puţin, mărturisi purtătorul Crucii de Cavaler.

— Soldaţilor nu le trebuie mult somn, zise Witterer, mort dv oboseală.

Aghiotantul Krause, care şedea lângă el, încuviinţă cu greu din cap.

— Pe dracu'! făcu Majorul de infanterie. Dorm puţin pentru că nu pot dormi. Şi pe urmă, cine poate dormi în rahat? Odată însă am să clachez – şi-am să fiu bun de dus la ospiciu! Mă bucur de pe-acum!

— Mâine noapte pornim, rosti Witterer, cu gândul de a-i sugera oaspetelui său să plece. Atunci vom avea nevoie de toate forţele.

— Mâine noapte o luăm – batem şi noi o dată în retragere la ordin, spuse Majorul. Însă, dacă rusul nu ne împinge din urmă, va fi o plimbare.

— Vă temeţi de complicaţii, Herr Major? întrebă Witterer, cu o atenţie mărită, în timp ce Krause, umbra lui, ciuli urechea.

— Tot războiul nu e făcut decât din complicaţii, spuse, indiferent, purtătorul Crucii de Cavaler.

— În orice caz, conducerea noastră va şti foarte bine…

— Rahat! zise Majorul, cu convingere, şi dădu pe gât conţinutul unui pahar plin. Să duci război pe hărţi e cu totul altceva decât să zaci în mocirlă. Sângele e una, creionul roşu e alta. Aici crăpi, acolo dai odată cu guma de şters! Unul îşi borăşte în zăpadă plămânul sfâşiat, celălalt borăşte fiindcă a turnat în el prea mult vin roşu.

— Şi dacă, într-adevăr, rusul ne va împinge din urmă…

— În acest caz, ai să te joci din nou de-a trasul la ţintă, amice!

— Fii bucuroasă că n-ai făcut-o, îi spuse Charlotte Lisei Ebner, care şedea alături de ea pe pat.

— El n-a făcut-o!

— Atunci scrie-i mâine o carte poştală şi mulţumeşte-i.

— I-aş fi arătat cât de mult îl iubesc. Iar el n-ar fi uitat niciodată.

— Copilule, surâse Charlotte, ce înseamnă „niciodată”? Trei zile? Un an? Cât va ţine războiul? Asemenea vremuri ne alterează memoria. Suferim cu toţii de boala asta. Bărbatul meu a căzut în Polonia – i-am rămas eu credincioasă?

— Asta a fost în urmă cu doi ani.

— Trecuseră abia zece luni când m-am culcat cu altul.

— Dacă l-ai iubit…

— După alte două luni, a urmat altul, şi tot aşa, luni de zile.

— De ce?

— O luasem la vale, spuse Charlotte, demnă. Nu mă mai puteam opri. Îşi privi gânditoare hainele, care zăceau împrăştiate pe scaun şi pe jos. Dar acum, adăugă ea, nu mai vreau.

— Ce vrei, de fapt, Charlotte?

— Să mă mărit. Vreau să ştiu, în sfârşit, unde mie locul. Iar tipii ăştia care mă dezbracă din ochi mă dezgustă. Dacă războiul ar avea chip, l-aş scuipa.

Oberleutnantul Schulz tăifăsuia cu mireasa comandantului său. Dama era încă destul de vioaie, în timp ce viitorul ei soţ aţipise şi sforăia metodic în fotoliu.

Schulz făcu uz de ceea ce el numea şarm.

— Stimată domnişoară, i se adresă Schulz, proţăpindu-se în faţa ei şi căutând s-o încânte cu ţinuta lui impozantă. Stimată domnişoară, viitorul dumneavoastră soţ se poate bizui pe mine în orice situaţie. Dar în orice situaţie.

— Noi doi vă apreciem foarte mult, Herr Schulz.

— Sunt onorat, făcu acesta, afectat, cât pe ce să-i facă semn cu ochiul.

— Mă bucur, spuse ea, senină.

Era o persoană subţirică, aproape uscată, cu faţa palidă şi părul blond-spălăcit, iar viaţa ei interioară părea la fel de palidă şi blond-spălăcită. Dar ochii îi licăreau ca

într-o aşteptare plină de încântare. Schulz o considera o doamnă, nu în ultimul rând fiindcă urma să fie soţia comandantului. Şi pentru doamne el avea o slăbiciune.

— Doamne! spuse domnişoara. Întoarse puţin capul spre comandantul adormit şi-i zâmbi lui Schulz.

Îi plăcea acest bărbat lat în umeri, care, pe undeva, reprezenta pentru ea imaginea viitorului ei soţ militar.

— Permiteţi, zise Schulz.

Sună, se prezentă o ordonanţă şi Schulz porunci scurt:

— Să vină imediat la mine cei doi scafandri de adâncime!

Ordonanţa dispăru. La scurt timp îşi făcură apariţia Bartsch şi Ruhnau, serviabili, şi luară poziţie. Deşi se clătinau uşor, în general erau apţi să pornească în misiune.

— Voi, geamandurilor, o să-l transportaţi acasă pe Herr Kommandeur. Cu atenţia cuvenită! Şi să nu-mi faceţi vreun pocinog, canarilor! Mâine avem exerciţiu de tragere, şi vreau să vă văd la post.

„Siamezii de la garnizoană” rânjiră încântaţi, pentru că înţeleseseră.

— Dacă stimata domnişoară permite, spuse Schulz şi se dădu cavaler, atunci am s-o conduc acasă.

În faţa casei ei m-am oprit.

De-acolo nu m-am mai urnit.

La o cafea ea mă pofti, iar eu cheia o învârtii!

Soeft şi ansamblul său personal lătrau cu ultimele puteri acest cântec, pe care regele aprovizionării îl dirija cu mişcări frenetice, ostenindu-se, cât putea, să-şi păstreze echilibrul.

— Sanitätsgefreiterul Neumann, lălăi Kowalski, cântă ca o scroafă matolită!

Mecanicul, îmbibat până la refuz de alcool, se ridică, clătinându-se, alunecă, se prăbuşi, se ridică din nou şi tună:

— Tu eşti de vină, gloabă de doi bani, că am căzut în

cur.

Pricepi? Acum cântă, păduche!

— Ia mai pupă-mă-n cur! bâlbâi sanitarul cu o voce obosită.

— Să cânţi! zbieră mecanicul.

— Dacă nu mă laşi în pace, făcu supărat sanitarul, am să-i raportez Hauptmannului Witterer că tot timpul încerci să mă faci de rahat în faţa trupei.

— Huo! strigă Asch.

— Huo! strigară toţi cei prezenţi.

— Prin trupă, dobitocul face referire la mine, lălăi Kowalski. Ăsta nici nu ştie că eu sunt mai important decât Offizierii de stat-major. În anumite paturi, chiar şi decât generălimea.

— Am să-ţi dau eu ţie Hauptmann Witterer! urlă mecanicul, pescuindu-şi centura dindărătul lăzii pe care şedea. Îşi smulse pistolul din toc şi-l îndreptă spre sanitar. Saltă-ţi aripile, Witterer! zbieră el.

Sanitarul îl privi pe provocatorul său cu ochi sticloşi. Pe faţa ca o lună se citea panica. Se părea că i se umpluseră nădragii.

— Foc! ordonă Hauptwachtmeisterul Bock.

Mecanicul trase. Sanitarul sări în sus. Mecanicul trase din nou. Sanitarul se aruncă pe duşumea, în praf. Mecanicul mai trase o dată. Sanitarul răcni în gura mare:

— Sunt rănit!

Asch se năpusti imediat spre el. Kowalski rânji dispreţuitor. Soeft se aplecă, uitându-se cu interes. Hauptwachtmeisterul nu se clinti din loc. Mecanicul rămase ca înfipt în pământ.

— Are o uşoară zgârietură la fund, spuse Asch, priceput.

— Păi, acolo am şi ţintit, explică mecanicul. O să-l satur eu pe ăsta de Witterer!

Acum, şi Kowalski se repezi la sanitar, care continua să geamă. Împreună cu Asch, îl întinse pe masă şi-i dădu

jos pantalonii. Fundul îi strălucea alb-cenuşiu în lumina lămpii cu petrol.

— Daţi-mi iod! spuse Obergefreiterul, încântat.

Şi Hauptwachtmeisterul explică fără jenă:

— Mâine dimineaţă, o să fac cerere să primească medalia pentru răniţi. Pentru lupte cu partizanii!

— Primul pe lista victimelor. O să urmeze în curând şi alţii, spuse Wachtmeisterul Asch.

Noaptea care învăluia frontul începea încet-încet să se ascundă. Acum, cerul şi pământul păreau contopite. Fulgii de zăpadă cădeau asemenea picăturilor de apă. Subţiratici. Izolaţi. Abia perceptibili.

Santinela de la tun se ghemuise sub o foaie de cort. Privea în direcţia duşmanului. Şi asculta cu încordare, mijindu-şi ochii.

Duduitul îndepărtat al motoarelor se apropiase tot mai mult. Erau motoare grele şi făceau un zgomot înfundat. Santinelei i se păru că vehiculele inamicului îşi croiau drum prin mocirla drumurilor.

Erau vehicule? Şenile grele? Sau tancuri?

— Prostii! zise cu glas tare santinela. Ce-o mai fi şi asta?

Ştia că noaptea orice zgomot se amplifică de patru ori. Treaba asta îl mai linişti. Se simţea însă obosit, obosit ca un câine, obosit de moarte – de ce n-ar fi şi ruşii la fel?

Continua să ningă. Tăcut. Şi fulgii se transformau în picături de apă.

Subţiri. Răzleţe. Abia perceptibile.

Când războiul începu încet-încet să se urnească, primul se cărăbăni corespondentul de război, Sonderführerul Eberwein – numit în continuare de Kowalski, în limbaj popular, „pişat de porc”. El n-avea nevoie de războiul propriu-zis, pentru a-şi putea scrie reportajele. Evenimentele directe de pe front le lăsa în seama colegilor cu ambiţii măreţe, dar cu o fantezie limitată. După cum credea el, avea deja „maimuţele în

cutie”.

Soeft îşi luă şi el din vreme picioarele la spinare, dar intenţiona să revină. Îşi permise luxul de a efectua personal, înainte cu douăsprezece ore, schimbarea de poziţie atât de mult camuflată şi pregătită în secret. Până la lăsarea întunericului, orice mişcare de trupe era interzisă, dar Soeft începu operaţiunea încă din primele ore ale după-amiezii.

Faptul că nu ceru permisiunea nimănui era de la sine înţeles, încărcă mai întâi toate delicatesele, spirtoasele şi afumăturile pe noul său Henschel, de opt tone. Cu această ocazie favorabilă expedie în Patrie, cu penultimul tren de marfă ce pleca din oraşul de garnizoană, trei lăzi la o adresă camuflată – pentru completarea depozitului său personal.

— Dacă vrei să trimiţi trei lăzi, îi comunică Oberwachtmeisterul, omul de încredere şi ajutorul comandantului gării, trebuie să livrezi patruzeci-cincizeci la sută pentru Tătucu – mai nou asta e taxa.

— Încet-încet ajungeţi la camătă, spuse Soeft, cu reproş.

— Dacă nu vrei, replică omul, imperturbabil, nu vrei. Atunci eliberează măcar rampa de încărcare, ca să vină alţii la rând.

Soeft privi, din ce în ce mai indispus, grămada de lăzi, saci şi valize de pe peronul gării de mărfuri. Grupa de încărcare şedea degeaba, fumând şi moţăind, şi aştepta penultimul mărfar. Comandantul gării se plimba ţanţoş ca un cocoş pe mormanul de gunoi.

— O ladă pentru trei lăzi, ca de obicei, spuse Soeft, în cele din urmă, şi pe deasupra un pachet cu delicatese pentru tine personal.

— Cu icre negre? întrebă Oberwachtmeisterul, la obiect.

— Cu un kil de icre negre, preciză Soeft.

— Bine, atunci o să fiu de treabă! promise

Oberwachtmeisterul şi se purtă de parcă această decizie l-ar fi afectat. La urma urmei facem şi noi ce putem şi în virtutea vechii noastre prietenii, Soeft…

— Scuteşte-mă de vorbăria ta dulceagă, tâlharule! îi zise Soeft, camaradereşte. Suntem doar între noi, fiicele de pastor.

O dată încheiată tranzacţia, Soeft pomi cu maşina sa pentru livrări speciale, cu Henschelul şi cu Fordul în primul tur oficial de depozitare. Regele aprovizionării nu luă în seamă protestele Hauptwachtmeisterului Bock, care se temea de mari complicaţii.

— Doar nu poţi face asta, Soeft! îl conjură Hauptwachtmeisterul.

— Ba pot, zise acesta.

Soeft ferecă uşa din spate a Henschelului cu un lanţ cu lacăt, răsuci cheia sa specială şi o vârî în buzunar, rânjind mulţumit. Fiind un om extrem de suspicios, prefera să se asigure mai degrabă de trei ori mai mult, decât o dată mai puţin – pentru că era totuşi posibil ca prin preajmă să se preumble şi alţii ca de-alde el.

— Ştii foarte bine, Soeft, spuse Hauptwachtmeisterul, implorându-l şi somându-l în acelaşi timp, că bateria noastră, conform ordinului de deplasare, are voie să se pună în mişcare cu totul doar la ora două şi două. Iar subunitatea de la tunuri cel mai devreme la miezul nopţii.

— Ce ştiu, făcu Soeft, cu detaşare, e că îţi umpli cam repede nădragii.

— Orice deplasare de trupe inutilă trebuie evitată, Soeft!

— În sectorul meu e necesară, spuse acesta, şi prin urmare inevitabilă.

— Ne putem aştepta, insistă Hauptwachtmeisterul, cu încăpăţânare, citând din ordinul diviziei, ca duşmanul să ne observe fiecare mişcare.

Soeft clătină din cap şi se urcă în maşina lui specială de marfă.

— Şi tocmai de-aia pornesc acum. În caz că duşmanul ne-ar observa într-adevăr mişcările, ceea ce nu cred, fiindcă tipii din eşaloane bat şi ei câmpii, că altă treabă n-au, atunci va şti că harnicul Soeft se plimbă ca în fiecare zi, pentru ca tu să-ţi poţi sătura ceata. Dacă însă n-am să mă arăt astăzi, duşmanul are să intre la idei şi are să-şi spună: „Ăştia, pesemne, că o coc!” Ai priceput?

— Fă ce vrei! strigă Hauptwachtmeisterul, morocănos şi totuşi împăcat. Pe răspunderea ta. În orice caz, eu nu ştiu nimic.

— De data asta, o să te creadă toată lumea, spuse Soeft şi dădu semnalul de pornire.

O oră mai târziu, telefonă Luschke, care, după ce-l termină scurt pe Bock din cauza lui Soeft, ceru să vorbească imediat cu Witterer. Acesta însă nu era de găsit, oricât se străduia Bock să dea de el.

— Să mă sune imediat! strigă Luschke. Şi nu uita, Hauptwachtmeister – am spus imediat!

Bock îl asigură că înţelesese ordinul. Clocotind de furie, puse receptorul în furcă şi-l înjură cumplit pe Soeft. Pe urmă îi alertă pe toţi subordonaţii din zonă şi-i însărcină să telefoneze după Witterer, până când zbârnâie firele.

Hauptmannul Witterer, însoţit ca întotdeauna de umbra lui, Krause – numit mai nou de soldaţi „încălzitor de cur” –, era ferm convins că, în fine, i se ivea acum marea ocazie de afirmare. De când purta uniformă, chiar cu ani înainte, privise cu jind la evenimentul de front, iar acum se apropia de primul său pas! Aproape înflăcărat, supraveghea pregătirile pentru schimbarea de poziţii, şi asta cu maximum de zel.

Organiză exerciţii de încărcare cu subunitatea de la muniţii până când oamenilor începu să le atârne limba de-un cot. Îl obligă pe bucătar să gătească în camionul care era deja gata de drum. Se strecură chiar în adăposturile soldaţilor şi cercetă bagajele – adică, îi obliga să le despacheteze din nou. Sortă şi delimită destul de drastic

bagajele utile de cele inutile. Şi apoi dădu ordin, iar Krause îl consemnă, zelos, că bagajele inutile să fie excluse de la transport.

Soldaţii rămaseră cu ochii holbaţi.

Pe urmă, Hauptmannul Witterer făcu instrucţie cu servanţii mitralierelor grele, vreme de-un ceas încheiat. Cu cât exersa mai mult, cu atât oamenii se mişcau mai încet, ceea ce l-a dus la disperare.

— Notează, Krause! ţipă el, în cele din urmă. Consemnează-i pe toţi! în noile poziţii vom exersa mai departe. Până vor zbârnâi!

Krause notă. Hauptmannul bâţâia din genunchi, pus pe fapte mari. Subunităţile de servanţi stăteau în poziţie de drepţi şi se holbau la comandantul lor. Doar Unteroffizierul privea în sus.

— Sunt aici, omule! strigă Witterer.

— Ninge, spuse Unteroffizierul, liniştit.

Fulgi de zăpadă grei şi încărcaţi de apă pluteau spre pământ. Ningea liniştit.

— Într-adevăr, ninge, spuse acum şi Krause.

— Văd! strigă Witterer. Nu trebuia să mi se atragă atenţia pentru atâta lucru. Ei şi? De-ar cădea tone de zăpadă – ce-i cu asta? Chiar de-am fi obligaţi să ne vânzolim prin mocirlă până la gât, şi tot vom face o curată sqhimbare de poziţie.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, se grăbi Krause să confirme, nu din cale-afară de încântat.

— Dacă o să gafeze vreunul dintre voi, gorobeţilor, strigă Witterer, am să-l belesc cu mâna mea.

Sosi în fugă un curier. Gâfâia din greu, cu toate că nu făcuse cine ştie ce efort. Gâfâitul său era o făcătură iscusită.

— Herr Hauptmann să-l sune pe Oberst Luschke, dar imediat.

— Asta vrea să însemne, îl corectă Witterer, cu severitate, că Oberstul Luschke îmi cere să iau contact

telefonic cu el, şi asta fără întârziere.

— *Jawohl*, admise curierul, asta înseamnă.

Hauptmannul Witterer le mai aruncă o privire nimicitoare servanţilor de la mitraliere, apoi încă una, de data asta, satisfăcută, mormanelor înalte de muniţie din poziţia de foc, după care, urmat de „încălzitorul de cur” Krause, se îndreptă spre cea mai apropiată staţie de comunicare la distanţă.

Această staţie ţinea de observatorii bateriei sale şi se afla într-un şopron mic, pe care soldaţii îl transformaseră – cu scânduri, lut şi pături – într-un fel de adăpost primitiv. O peşteră fără nicio fereastră, ticsită cu trupuri omeneşti şi obiecte din dotare.

Witterer îi expedie pe cei prezenţi, care nu prea păreau să-l bage în seamă.

— Afară cu voi, la aer liber! Vreau să telefonez.

— Hai, afar’! strigă Krause. Dar iute. Aerul proaspăt o să vă învioreze!

— Du-te şi tu cu ei, Krause! ordonă Witterer.

Soldaţii ieşiră din peşteră, mârâind. Krause îi urmă, aşa cum urmează turma un câine ciobănesc. Lătra ca un căţel, însă niciun soldat nu se sinchisi.

După ce Hauptmannul îndepărtase cu precauţie orice ascultător, puse mâna pe staţia telefonică şi ceru legătura la comandant. După două minute, Luschke se prezentă, vorbind, ca de obicei, calm şi măsurat.

— Aici Hauptmann Witterer. Trebuia să-l sun pe Herr Oberst.

Luschke îşi drese la început glasul, apoi spuse, la fel de lin:

— Ce părere aveţi, Herr Hauptmann, de ce sunt făcute ordinele?

— Ca să fie executate, Herr Oberst, răspunse Witterer, prompt.

— Cât de frumos aţi spus-o iarăşi, Herr Hauptmann, făcu Oberstul cu blândeţe. Ar trebui să le-o spuneţi şi

soldaţilor dumneavoastră – şi asta cât de curând!

— *Jawohl*, Herr Oberst.

— Pentru că nu aţi prea răspândit prin baterie, Herr Hauptmann, descoperirile dumneavoastră, atât de preţioase pentru mine. Ştiţi cumva pe unde se învârteşte dragul de Soeft?

— Presupun că în poziţie, Herr Oberst.

— Presupuneţi, Herr Hauptmann? Mi-ar plăcea mai mult dacă aţi şti cu siguranţă. Fiindcă, dacă aţi şti cu ce se ocupă Soeft al dumneavoastră în clipa de faţă, atunci aţi fi la curent şi cu faptul că bateria nu dă o para chioară pe ordinele dumneavoastră, Herr Hauptmann. Pentru că Soeft s-a apucat să care provizii, şi asta cu o risipă de maşini, de parcă ar avea de aprovizionat trei Generali.

— Imediat am să herr Oberst Dacă-i adevărat, Herr Oberst, atunci îl arestez pe individ!

— Dacă e adevărat? Puneţi cumva la îndoială afirmaţiile mele, Herr Hauptmann? Ca să vezi! Ce drăguţ din partea dumneavoastră! Şi vreţi să-l arestaţi? Dragul meu figurant – vedeţi să fie ordine în perimetrul dumneavoastră, dar nu neapărat cu măsuri radicale. Aţi auzit vreodată ceva despre încredere? Despre colaborare? Aţi auzit! Ei, aţi văzut? Dar se pare că nu prea ştiţi ce-i asta, aşa-i?

— *Jawohl*, Herr Oberst.

— Bine. Şi cel mai bine ar fi dacă v-aţi şi purta în consecinţă. Colaborarea şi încrederea! întrebaţi-l pe Wedelmann. Interesaţi-vă la Wachtmeisterul Asch. Lăsaţi-vă sfătuit de soldaţii dumneavoastră. Ăia au mirosit când treaba a fost împuţită pe-aici. Şi, întâmplător, ştiu că până şi un Soeft n-a şters-o niciodată în trecut fără să-l fi anunţat, în prealabil, pe şeful său. Asta ar trebui să vă dea de gândit.

— *Jawohl*, Herr Oberst.

— Herr Hauptmann Witterer, şuiera Luschke, ameninţător, dacă faceţi o porcărie cu bateria a 3-a a mea,

atunci să vă ferească Dumnezeu, presupunând că Dumnezeu mai are de spus vreun cuvânt în această Germanie! Aveţi acolo o mulţime de soldaţi excepţionali – să purtaţi războiul cu ei, nu împotriva lor. Dacă vor exista niscaiva fricţiuni, Witterer, şi se va dovedi că dumneavoastră sunteţi cauza – Doamnei Atunci o să-l cunoaşteţi pe Mutră-de-Cartof, dar până la ultima fibră.

Şi cu aceasta Oberstul puse capăt discuţiei telefonice. Witterer mai ţinu câteva secunde receptorul în mână şi privi prin încăperea sumbră. Fusese lovit şi chiar zguduit – dar încă nu era distrus.

Hauptmannul Witterer îşi întrerupse jocurile de instrucţie cu trupa prevăzute pentru luptă şi se întoarse în adăpost. Aici făcu bilanţul provizoriu. Unteroffizierul Krause îl ajută cu o precauţie şireată, însă atunci când i se cerea, dădea dovadă de o vie participare. Discuţia telefonică avută cu Mutră-de-Cartof încă îşi mai făcea simţite urmările.

— Eu sunt şeful, spuse Witterer. Şi pretind încredere.

— Dar e de la sine înţeles, admise Krause, arătându-se de bună-credinţă.

— Înainte de toate, importantă e colaborarea, zise Witterer.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, spuse Krause, gata să colaboreze.

— Sper că mă pot bizui pe dumneata în orice privinţă, zise apoi Witterer.

Krause îşi privi şeful cu supunere, aparent autentică. Era ca o recunoaştere mută. Witterer clătină aprobator din cap, după care spuse:

— În afară de asta, Krause, mai sper să fi înţeles clar că ambiţia dumitale de avansare presupune o poziţie de extremă încredere!

— Fireşte, Herr Hauptmann, îl asigură Krause, aproape solemn.

— Bine, admise Witterer, vom vedea.

Apoi, se preumblă încoaoe şi încolo prin încăpere, încercând să-şi stăpânească neliniştea ce-l cuprinsese în urma discuţiei telefonice cu Oberstul Luschke. Îşi duse mâinile la spate, cu pumnii strânşi, îşi împinse bărbia înainte şi îşi miji ochii.

Deodată se opri, privindu-l pe Krause atent şi provocator.

— Îl cunoşti cumva mai îndeaproape pe Oberstul Luschke? Ce fel de om e? îl întrebă Hauptmannul.

Krause pricepu importanţa momentului şi încrederea cu care era investit. Avea voie, la îndemnul unui Hauptmann, să dea un verdict despre un Oberst. Şi astfel devenise cu adevărat mâna dreaptă a lui Witterer, sfetnicul său, intimul său.

— Nu cred să existe cineva, spuse Krause, cu precauţia care se impunea aici, care să-l cunoască mai îndeaproape pe Oberstul Luschke.

— Nici Oberleutnantul Wedelmann?

— Greu de crezut, Herr Hauptmann, chiar dacă pare limpede că Herr Oberst îl apreciază în mod deosebit pe fostul nostru Oberleutnant.

— Ca om?

— Pesemne mai mult ca şef de baterie – datorită realizărilor sale. Succesele bateriei vor fi fost hotărâtoare.

— Aha! făcu Witterer, care nu se jena câtuşi de puţin să discute despre asemenea lucruri cu Krause.

Dae Witterer simţea că se apropie de punctul culminant şi începu să se mişte tot mai agitat. Apoi se potoli. Dintr-odată avu impresia că era cât pe ce să-şi dea seama cu exactitate ce joc se făcea aici. Drept care îşi spuse: „Witterer, tu eşti un bărbat trecut prin ceva furtuni şi, în plus, pe sub comanda câtorva Generali, ca superiori direcţi. Ai scos-o tu la capăt cu cei mai complicaţi strategi de birou, şi nu vei fi în stare să-l dai pe brazdă pe unul de-alde Luschke? Chiar dacă nu brusc, dar puţin câte puţin”.

Oberstul, spuse Witterer, mai mult pentru sine, e

pornit pe colaborare şi încredere. Asta-i de fapt răsfăţat, dar, din partea mea, n-are decât.

— Şi ceea ce-i impune e vitejia, spuse Krause, foarte liniştit, abia sesizabil.

— O va avea!

Krause vorbi, acum în aparenţă calm, însă stăpânindu-şi cu greu agitaţia lăuntrică şi bănuind că următoarea sa afirmaţie avea să fie cea mai mare momeală care-i putea fi aruncată lui Witterer.

— Dar ceea ce nu are încă Herr Oberst e Crucea de Cavaler.

— Măi, să fie! se rezumă să spună Witterer, uimit şi satisfăcut, totodată. Şi adăugă: Exact asta e! Punctul nevralgic.

— Herr Oberst, zise Krause, mimând modestia, pe la sfârşitul toamnei trecute s-a aflat aproape de obţinerea Crucii de Cavaler. Dar înaintea lui pe listă era comandantul diviziei.

Witterer clătină din cap, însă nu-l aprobă pe Krause, ci, mai degrabă, pe sine însuşi. Vasăzică dintr-acolo bătea vântul! Se părea că băieţaşul cel bătrâior s-a lămurit că putea obţine cu siguranţă o Cruce de Cavaler doar dacă realizările trupei sale, în special ale bateriei a 3-a, se menţineau. Şi câtă vreme fusese şef aici un Wedelmann, aceste realizări păreau să fie şi în continuare garantate.

Vasăzică, asta e! gândi acum Witterer, din cale-afară de uşurat. Lui Luschke îi arde buza după Crucea de Cavaler! Şi nu crede dă eu, Witterer, sunt la fel de capabil ca Wedelmann. Tocmai aici se înşală Oberstul. Şi de acest lucru trebuie lămurit. Să-şi capete Crucea sa de Cavaler! Din partea mea şi cu frunze de stejar[8]. Deocamdată, în ce mă priveşte, mi-e suficient dacă-mi pică Crucea de Fier clasa I s-au Crucea Germană în Aur.

De aceea: colaborare! De aceea: încredere! Să le

8 Cmcea de Cavaler , cu frunze de stejar (şi spade) – cea mai înaltă distincţie militară germană (n.tr.).

aibă! Să aibă totul! Witterer râse, scurt şi uşurat. Începea încet-încet să-i revină superioritatea sa, altminteri fără limite.

— Invită-l la mine pe Oberleutnantul Wedelmann! ordonă el. Poate veni şi Wachtmeisterul Asch.

— *Jawohl*, se conformă Krause, tărăgănat. Dacă Herr Hauptmann consideră…

— Înainte de asta, dispuse Witterer, ia legătura cu comandantul local de la garnizoană şi cu ăia de la cazare. Încearcă s-o chemi la aparat pe Fräulein Ebner.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann.

În timp ce Krause telefona zelos şi cu pricepere, Witterer îşi întinse în faţă harta şi privi coordonatele: poziţia actuală, poziţia viitoare, drumul de marş. Acum începea să se bucure din nou de aventura războiului, bucurie ce-i fusese umbrită de mitocăniile lui Luschke adresate de la distanţă.

Telefonul sună cu înverşunare. Fusese stabilită mult dorita legătură cu Lisa Ebner. Witterer comută prompt, şi din eroul aventuros se transformă într-un cavaler bine dispus.

— Regret, spuse el, că aseară n-aţi mai rămas.

— Şi eu regret, zise Lisa Ebner.

— Măcar Wachtmeisterul Asch v-a fost o companie plăcută?

— L-am dat afară!

— Adevărat?

— Şi încă cum!

— Ei, bravo! făcu Witterer, încântat.

— Găsesc că nu e deloc îmbucurător, Herr Hauptmann.

— Bineînţeles că nu, admise acesta, zelos. În orice caz, la noi aţi fi petrecut cu siguranţă o seară mai plăcută.

— Asta, categoric. Păcat că n-o putem recupera astă-seară, dar tocmai ne facem bagajele.

— Dacă reuşesc, trec eu puţin pe-acolo după-amiază.

Doar nu plecaţi nici dumneavoastră înainte de lăsarea întunericului.

— Aş fi încântată, spuse Lisa Ebner, cu oarecare rigiditate.

— Şi eu, admise Witterer şi zâmbi atât de galeş, de parcă Lisa s-ar fi aflat chiar în faţa lui.

Discuţia asta îl învioră peste măsură. Faptul că se simţea în sfârşit băgat în seamă, şi încă de o femeie voluptuoasă, care ştia prea bine ce înseamnă bărbăţia, îi dădu din nou aripi. Şi când lăsă jos receptorul, îşi recăpătă siguranţa de Sine.

Când apărură Wedelmann şi Asch, îi întâmpină în picioare, făcu chiar doi paşi înspre ei, le dădu mâna, ceea ce pe Oberleutnant îl amuză uşor, iar pe Wachtmeister îl făcu bănuitor. Krause se retrase în spate, lângă soba. De-aici asculta cu atenţie. Nimeni nu părea să remarce prezenţa lui.

— Domnii mei, spuse Witterer, cu o reală cordialitate, v-am invitat ca să mai discutăm operativ unele treburi de ordin general. Dar, luaţi loc…

Wedelmann şi Asch se aşezară. Witterer rămase în picioare în faţa lor şi le zâmbi de sus.

— Deci, domnii mei, pregătirile pentru schimbarea de poziţii sunt ca şi încheiate. Întrucât dumneavoastră nu mai aveţi de îndeplinit sarcini generale în cadrul Bateriei, îmi permit să vă am în vedere pentru unele speciale.

— Ce înţelegeţi prin asta, Herr Hauptmann? întrebă Wedelmann.

— Foarte simplu: deoarece niciunul dintre dumneavoastră nu conduce, veţi avea sarcini de control.

— Suntem cumva la căile ferate? întrebă Wachtmeisterul Asch, adresându-se inconfundabil Oberleutnantului său.

Wedelmann ridică din umeri.

Witterer se comportă ca şi cum n-ar fi auzit remarca şi hotărî că asta avea să fie ultima remarcă mizerabilă a

acestui Asch pe care o trecea cu vederea.

— Printre altele, sarcina dumneavoastră, spuse el, este şi aceea de a mă sprijini în activitatea mea de comandant al bateriei. Dumneavoastră, Herr Oberleutnant, vă veţi deplasa pe înserate la noua poziţie, unde veţi supraveghea sosirea bateriei. Dumneata, Wachtmeister Asch, vei lua o motocicletă şi vei însoţi toate segmentele în marş ale bateriei, mai întâi pe cei din poziţii, apoi pe cei din linia de foc.

— Ca un fel de dulău de pază, probabil.

— Cam aşa ceva, Wachtmeister. Dacă în marş vor apărea pene, de orice natură, ai grijă să fie rezolvate. Sau nu te simţi destul de tare pentru asta?

— Destul de tare mă simt eu, spuse Wachtmeisterul Asch netulburat, dar nu destul de netrebnic. Însărcinările prevăzute pentru mine, Herr Hauptmann, fac parte din atribuţiile fiecărui conducător de grupă şi, în plus, ale mecanicului.

— Wachtmeister Asch, rosti Hauptmannul Witterer, cu superioritate, şi ce se-ntâmplă dacă apar evenimente neprevăzute?

— De când există un Wachtmeister pentru evenimente neprevăzute? insistă Asch, adresându-se din nou lui Wedelmann.

— Cazul e clar, Asch, interveni Oberleutnantul Wedelmann, fără să-şi ascundă câtuşi de puţin pornirea. Tot nu te-ai lămurit?

— Câteodată sunt greu de cap, răspunse Asch. Şi mă gândesc mereu că probabil mai sunt şi alţii atât de prăpădiţi ca mine.

— Domnii mei, există două lucruri pe care pun preţ în mod deosebit: încrederea şi colaborarea, spuse Witterer, cu oarecare putere de convingere, reuşind încă o dată să treacă peste observaţiile personale ale Wachtmeisterului Asch.

— Îmi sună oarecum cunoscut, murmură Asch.

— Şi la astea, pretinse Witterer, fac acum apel. Încrederea şi colaborarea! La care se adaugă disciplina şi vitejia. Pentru că, domnii mei – şi aici Witterer deveni aproape confidenţial –, vreau să văd în sfârşit o baterie care funcţionează. Acum să iasă la iveală calităţile soldăţeşti. Şi eu aştept să daţi un exemplu bun.

— Altceva? întrebă Wedelmann şi se ridică.

— Oficial, nimic, răspunse Witterer. Neoficial, încă ceva, pe adresa dumitale, Wachtmeister.

Asch, care nu se clintise, privi curios în sus, spre Witterer.

— Şi ce-ar putea fi? întrebă el.

— Nu mă interesează din cale-afară calităţile dumitale umane, preciză Witterer, pe un ton uşor dispreţuitor. Ai organizat destul de bine spectacolul de divertisment, şi pentru asta te laud. Regret că nu te-ai purtat, omeneşte vorbind, prea bine, după cum mi-a mărturisit la telefon Fräulein Ebner, dar nu-ţi port pică. Aştept însă ca, în orele şi zilele ce vor urma, să-ţi dovedeşti mult lăudatele dumitale calităţi soldăţeşti. M-am făcut înţeles?

— Pe deplin, admise Asch şi se ridică încet.

— Despre disciplină, spuse în încheiere Witterer, tăios, o să vorbim pe îndelete mai târziu.

— Cu plăcere, murmură Asch, sumbru, înainte de-a pleca împreună cu Wedelmann.

— Iar noi doi, i se adresă Witterer lui Krause, simţindu-se deja ca un mare învingător, noi o să-i administrăm lui Ivan un salut de rămas-bun pe care n-o să-l uite atât de repede.

Hauptmannul, împreună cu Krause, se lăsă condus de Kowalski în linia de foc, alarmă două echipaje de tunuri, le arătă, la trei minute mai târziu, nişte ţinte, şi le ordonă:

— Atac cu foc!

Detonaţii puternice aruncară ţevile înapoi, proiectilele lătrară în direcţia duşmanului şi crăpară pe

colină, în mijlocul unui şir de case…

Acolo, ţâşni o flacără ascuţită şi se ridică un fum gros, înecăcios.

— Tot aşa! strigă Witterer din groapa în care se adăpostise.

Apoi, îi spuse lui Krause, care se ghemuise lângă el:

— Acum, hai să-i dăm drumul! Tot nu mai contează: poate să aducă Ivan câtă artilerie vrea; până să nimerească aia aici, noi am şi luat-o din loc.

Deodată însă se porniră spre ei lovituri grele. Şuierau adânc şi ameninţător. Witterer dispăru cu totul în groapa sa. În jurul lui, pământul părea sfârtecat în mai multe locuri. Prin aer, fluierau schije.

— Ăştia au artilerie! constată Krause, uluit.

La tunul al doilea, un om scoase un ţipăt. La numai câţiva metri de Witterer, un altul era ţeapăn. Îi ţâşnea sângele din carotidă.

— În adăpost! urlă Witterer.

Din nou obuzele se repeziră asupra lor, se înfipseră în pământ, azvârlind schije şi noroi.

— Sanitar! strigă un om, pe un ton strident, ca de sirenă.

— Porcărie blestemată! ţipă Witterer, după ce-şi veni oarecum în fire. Ce naiba a fost asta? Ordin către observator: localizaţi bateria inamică. Şi pe urmă le stricăm toată şandramaua porcilor ălora!

Un rănit fu transportat într-o foaie de cort. Un altul se târa cu mişcări precipitate pe teren şi urla ca un animal. Comandantul tunului sări din adăpost şi încercă să-l prindă.

— Individul ăla să se stăpânească! ţipă Witterer, şi tunurile inamicului tăcură, de parcă nici n-ar fi existat.

— Schijă în cap, probabil, Constată comandantul de tun şi-l ţinu strâns pe rănitul agitat.

Witterer ieşi din groapa de adăpost, urmat, cu paşi mărunţi, de Krause.

— Vreau să ştiu, spuse Witterer, o dată ajuns la camionul său, de unde are Ivan dintr-odată tunuri? Aici nu-i lucru curat!

— Păi de ce să n-aibă tunuri? întrebă Kowalski şi porni motorul. O să mai vedeţi dumneavoastră cum ştie să tragă cu ele. Asta n-a fost decât începutul.

Tragerea, cu verificarea concomitentă a staţiilor de transmisiuni, prevăzută de Oberleutnantul Schulz pentru ora nouă dimineaţa, cu prezenţa comandantului unităţii auxiliare de artilerie, nu începuse nici la unsprezece.

Tunurile se aflau în poziţie, încă din zori, de la ora şapte. La ora opt fu raportată pregătirea de foc, iar la opt şi un sfert, staţiile de transmisiuni raportară că sunt gata de acţiune. Către ora nouă sosi Oberleutnantul Schuld, cu aghiotantul subunităţii şi cu Unteroffizierul Vierbein.

La zece, Unteroffizierul supraveghetor raportă că totul era în regulă. Aproape în acelaşi timp, Unteroffizierul responsabil cu ţintele, din comandamentul poligonului, raportă că ţintele mobile, în număr de patru, erau şi ele gata de mişcare în poziţiile lor de pornire. La zece şi treizeci, se anunţă telefonic sosirea Generalului pentru ora unsprezece.

Schulz, comandant din cap până-n picioare, hotărî să folosească timpul rămas. Organiză o instrucţie cu tunurile, de ieşiră scântei. Stătea cu ceasul de buzunar în mână şi urmărea, bănuitor, fiecare mişcare a soldaţilor săi de rezervă.

— Am să vă dau eu pe brazdă, trântorilor! strigă el, cu voluptate. Le-am venit eu de hac la alţii şi mai şi! La loc comanda!

Unteroffizierul Vierbein stătea puţin retras, pe un dâmb. Uită pentru câteva minute că Schulz îl luase pe post de cal de paradă al subunităţii. Soarele blând de primăvară îi surâdea, îl încălzea într-un mod plăcut, aşternându-se pe chipul său tânăr şi puţin melancolic. Şi Vierbein visa cu ochii deschişi.

— La loc comanda, prăpădiţilor! urlă Schulz. Şi mişcaţi-vă mai repede, momâilor, sau vă încing cururile cu jăratic. Gata? în poziţie!

Cele patru echipaje de tunuri acţionau cu încrâncenare, înălţau ţevile, ridicau fălcelele, puneau piedicile, poziţionau afeturile. Metalul se izbea de metal, sudoarea curgea şiroaie, iar Schulz râdea aspru şi dispreţuitor.

— Cinci secunde peste timpul normal! strigă el. Şi ăştia se cheamă tunari! Instruiţi sub comanda mea – nişte baligi, asta sunteţi! Ce sunteţi?

— Baligi, Herr Oberleutnant! urlară servanţii tunurilor.

— La loc comanda! zbieră Schulz. Schimbaţi poziţia!

Vierbein părea să nu audă nimic de pe dâmbul său. Se sprijinea în mâini, cu trupul rezemat pe spate, şi privea peisajul. Contempla colinele suple, câţiva mesteceni şi verdele crud al pajiştilor. Avea senzaţia că se află întins pe un covor.

Şi apoi i se păru că o vede în mijlocul acestui covor, îngenunchind chiar în faţa lui, pe Lore Schulz, cu ochii aproape închişi şi gura întredeschisă. Ochii ei licăreau verzui şi gura era roşie ca macul. Pe urmă rămase doar pata roşie, care se întinse, umed-strălucitoare, părând să semene, în cele din urmă, cu sângele. Verdele pajiştii pălea din ce în ce mai mult, deveni cenuşiu, apoi tot mai alb, până când se transformă în zăpadă. Zăpadă cum era în Rusia.

Se înfioră şi duse mâna la piept, ca şi cum ar fi vrut să verifice, aproape mecanic, dacă avea vestonul încheiat regulamentar, în buzunarul său foşnea o bucată de hârtie. Era telegrama unui anume Hauptmann Witterer, care îl chema înapoi pe front.

— Vine Herr General! strigă observatorul special.

— Acum, atenţie sporită, prăpădiţilor! urlă Schulz. Arătaţi-i Generalului că sunteţi în stare de mai mult decât

numai să haliţi. Şi vă spun, lighioanelor, dacă nu iese cum trebuie, atunci am să vă frec sistematic, încât o să preferaţi să crăpaţi.

Echipajele de rezervă ale bateriilor de tunuri formate în majoritate din soldaţi mai bătrâni, gâfâiau puternic şi-şi puneau ţinuta în regulă, urmăriţi de ochii ageri ai Unteroffizierilor. Serviciile auxiliare – cum ar fi transmisioniştii, secretarii, curierii, Unteroffizierii de siguranţă, cei responsabili cu ţintele şi sanitarii – luară poziţie pe flancul lateral. Lor li se alătură şi Unteroffizierul Vierbein. Pe aşa-numita colină a conducătorilor de oşti se aflau Offizierii: instructorul, comandantul bateriei, Offizierul bateriei, Offizierul de siguranţă, responsabilul cu ţintele, Offizierul sanitar.

Printre ei, se număra şi aghiotantul. Iar în fruntea lor era Oberleutnantul Schulz.

Generalul apăru cu o suită „restrânsă”, repartizată în două maşini. Era un domn mic, îndesat, cam grăsuliu, cu o figură de locţiitor de General şi cu un mers de inspector general. Un teckel brun, care îl urma peste tot, alergă spre Schulz şi dădu să se uşureze pe cizma lui.

După câteva comenzi introductive, Oberleutnantul Schulz raportă cu o voce răsunătoare. Offizierii salutară. Trupa stătea nemişcată. Într-o clopotniţă îndepărtată, orologiul bătu ora douăsprezece.

— Bună-dimineaţa, soldaţi! strigă Generalul.

— Bună-dimineaţa, Herr General! strigară soldaţii.

Acesta înclină binevoitor din cap, dădu mâna cu Schulz şi spuse, jovial:

— Ei, ia arătaţi ce ştiţi!

După care se postă în faţa cetei de Offizieri, pe creasta colinei conducătorilor de oşti, şi aşteptă.

Între timp se făcuse ora douăsprezece şi un sfert. Putea începe „tragerea, cu verificarea concomitentă a staţiilor de transmisiuni”, prevăzută pentru ora nouă. Dar lucrurile tergiversară.

Mai întâi clacară cărătorii de ţinte. După ce aceştia îşi reveniră, nu mai exista siguranţă. Apoi, se raportă avarierea dispozitivului de ochire al unui tun, prin mânuirea neglijentă a muniţiei, în cele din urmă, când se raportă din nou că totul era „în siguranţă”, se rupse funia care aducea ţintele.

Generalul, care începuse prin a conversa voios cu anturajul, amuţi complet. Încercă să privească sever, însă nu reuşi decât să privească tâmp, dintr-o parte în alta. Pe urmă pufni, prost dispus, bătând ritmul cu mănuşile sale din piele pe pantalonii de călărie.

Oberleutnantul Schulz se afla pe punctul de a exploda.

După vreo trei sferturi de ceas penibile, se declanşă prima lovitură, care trecu la câţiva kilometri pe lângă ţintă. A doua căzu mai aproape, dar tot pe-alături. Niciunul dintre primele opt proiectile nu lovi, şi prima ţintă mobilă intră cu totul neavariată în adăpost.

— Mare păcăleală! spuse Generalul, maltratându-şi în continuare mănuşile din piele.

Schulz deveni stacojiu şi scrâşni din dinţi. Când şi a doua ţintă rămase absolut neatinsă, încleştă pumnii, cuprins de furie.

— Mare, mare păcăleală! făcu Generalul.

Atunci, Schulz strigă şi, după cum credea cu tărie, îşi jucă singurul as:

— Următoarea salvă o preia Unteroffizierul Vierbein!

Vierbein se duse la tunul prevăzut. pentru tragere şi schimbă priviri cu echipa. Întâlni o indiferenţă sinceră, pe care o resimţea şi el.

Vierbein ştiuse încă din primul moment că nu putea face nimic cu servanţii, şi nici ei cu el, de parcă ar fi aparţinut unor lumi diferite.

Unteroffizierul Vierbein dădu comenzile cu glas măsurat. Se declanşă lovitură după lovitură, dar niciuna nu nimeri. Şi cea de-a treia ţintă mobilă trecu teafără la

adăpost.

— Foarte mare păcăleală! constată din nou Generalul.

— Nulitatea asta afurisită de pe front! spumegă Schulz.

— Uriaşă păcăleală! repetă Generalul, nestăpânit. Apă de ploaie. Sub orice critică.

Şi, legănându-se pe genunchi, îi aruncă lui Schulz o privire nimicitoare, în timp ce teckelul dădea vesel din coadă.

— Se vede treaba că postul ăsta nu-i potrivit pentru dumneata, Oberleutnant.

Apoi, Generalul plecă. Câinele alergă după el, iar în urma câinelui, clătinând din cap şi cu figuri sumbre, se precipitau cei din suita „restrânsă”.

Schulz rămase înconjurat de Offizierii care păreau că se adunaseră în jurul unui mormânt proaspăt săpat. Liniştea ce-i învăluia pe toţi era apăsătoare.

— Vierbein! urlă subit Schulz.

Unteroffizierul se prezentă, iar el urlă mai departe:

— N-am să ţi-o iert niciodată! Niciodată! M-ai tras în piept. Ai tras ca o scroafă, doar ca să mă compromiţi. Dar am să ţi-o plătesc eu, găoază! S-a zis cu tine. Eşti terminat! Gata! îngropat!

— Herr Oberleutnant…

— Te mişti imediat în cazarmă, Unteroffizier Vierbein! Dar pe jos. Cei nouă kilometri până acolo să-i dai gata în douăzeci de minute! La ora trei te prezinţi la mine. Şi până atunci să-ţi faci testamentul, mizerabilule!

Unteroffizierul Vierbein făcu o întoarcere apăsată, de-l împroşcă pe Schulz cu nisip pe pantaloni. După care se urni imediat. Păşi singuratic pe şosea, în direcţia orăşelului de garnizoană.

Maşinile Offizierilor îl depăşiră şi-l învăluiră în praf. Dintr-una din ele îl privi amenințător Schulz. Apoi, îl depăşiră tunurile şi camioanele auxiliarilor, şi nori groşi de

praf îl înghiţiră.

Vierbein mărşăluia. Şi cu cât mărşăluia mai mult, cu atât figura îi devenea mai rigidă. Soarele de primăvară îl făcu să transpire. Sudoarea i se aduna, sub bonetă şi-i curgea pe faţă, lăsându-i dâre pe stratul de praf. Arăta de parcă ar fi plâns. Însă era hotărât să nu plângă.

La ora două şi treizeci şi cinci de minute ajunse la cazarmă, îşi spălă sudoarea şi murdăria de pe cap. La ora trei fix se afla în uniforma de serviciu în faţa Oberleutnantului Schulz.

— Aşa, spuse acesta şi se balansă pe genunchi, atunci să-i dăm drumul!

— Cer permisiunea să raportez, rosti Vierbein, calm, că trebuie să mă prezint imediat la Excelenţa Sa, Herr Admiral.

Schulz făcu ochii mari. Aşa era, iar el uitase cu desăvârşire. Asta îi strica toate socotelile. Şi el îşi voia victima, îl voia pe Vierbein. Individul ăsta chiar trebuia să meargă la Admiral?

— Se vor duce Bartsch şi Ruhnau! ordonă Schulz.

Dar „siamezii” nu erau de găsit nicăieri, şi Schulz recunoscu, în cele din urmă, că Excelenţa Sa, Herr Admiral, nu se cădea să aştepte. Despre alt înlocuitor, dată fiind importanţa persoanei sale, nici nu putea fi vorba. Şi, în afară de asta, era târziu!

— Bine; mârâi Schulz, du-te, aşadar, dracului la Excelenţa sa! La patru e cununia religioasă, aşa că o să mai scapi niţel, Vierbein. Dar la cinci se rupe vraja, şi peste douăzeci de minute o să fii din nou aici, nemernicule! Şi o să vezi tu!

— Cer permisiunea de a-l întreba pe Herr Oberleutnant dacă transmisioniştii şi aparatele sunt gata de drum.

— Afară! urlă Oberleutnantul.

Schulz îi aruncă lui Vierbein priviri de-a dreptul ucigătoare. Regreta amarnic faptul că-i procurase acestui

ticălos un asemenea post de sinecură. Îi venea să-şi tragă singur şuturi în fund, de ciudă!

Se uită la ceas. Timpul îl presa. Ce bine că, prudent cum era, ceruse să i se aducă la cazarmă uniforma de mare ţinută, cu toate decoraţiile, cu pantaloni lungi, pantofi de lac şi sabie. Mai rezolvă câteva semnături, se interesă apoi precaut dacă Herr General… Dăr acesta încă nu luase nicio hotărâre.

Oarecum uşurat, Schulz se schimbă sprinten, se urcă apoi în maşina de serviciu, care-l aştepta deja de-o jumătate de oră, şi ceru să fie dus la hotel *Excelsior*, unde, conform planului său de organizare, urmau să se adune nuntaşii înainte de intrarea în biserică. Păşi în hală plin de elan şi demnitate.

Şi simţi că-l loveşte damblaua. Nu se putea dezmetici, pe toţi sfinţii (credea el oare în sfinţi?), nu se putea dezmetici! Pentru că o văzu pe Lore, soţia lui. În rochie de seară! Lângă ea se afla Excelenţa Sa, Herr Admiral!

Schulz avu senzaţia că intră în pământ! Lore a sa, grămada asta de lene şi îndărătnicie, persoana asta nedisciplinată, absolut nedemnă! Târfa asta! Şi tocmai cu Excelenţa Sa, Herr Admiral.

Stăpânindu-se cu greu, Schulz o trase deoparte.

— Ce cauţi aici?

— Ia gheara de pe o doamnă, ripostă Lore, nu eşti acasă!

— Cum de-ai ajuns aici?

Şi Lore îi aruncă cea mai veche poantă pe care o ştia.

— Pe uşă, spuse ea.

Dar Schulz nu râse. Avea chipul aspru şi milităros. Deschise gura mare, foarte mare, hotărât să zbiere la ea, s-o acopere cu tone de „drăgălăşenii” cazone.

— Dragul meu Herr Oberleutnant Schulz, rosti în clipa aceea Excelenţa Sa, te invidiez pentru consoarta dumitale.

— Aşa! făcu acesta, perplex.

— De ce nu ne-ai prezentat-o până acum? Dacă tânărul meu camarad de război Vierbein nu m-ar fi…

— Vierbein, se zburli Schulz, de-a dreptul înspăimântat, tot timpul acest Vierbein!

Simţindu-se lovit în străfundul fiinţei sale, se întâmplă ca Schulz să uite toată scena. Îl lăsă baltă pe Excelenţa Sa, Herr Admiral, şi-l căută pe Vierbein, ordonanţa. Îl găsi într-un colţ şi se îndreptă spre el decis să-l distrugă.

— Vierbein, bălmăji Schulz, într-atât ameninţa să-l sugrume furia oarbă. Acum s-a zis. Te-ai ars definitiv. Acum mergem amândoi imediat în cazarmă.

Unteroffizierul Vierbein trase adânc aer în piept, după care spuse, hotărât:

— Cer permisiunea de a-i raporta domnului Oberleutnant că mă aflu în permisie. Şi în seara asta va expira. La noapte trebuie să mă întorc pe front cu un avion de transport. Rog să mi se distribuie transmisioniştii şi aparatele.

— Am să-ţi coc eu ceva! urlă Schulz, atât de tare, încât nuntaşii încremeniră.

Odată cu lăsarea întunericului, frontul german începu să se desfacă, pentru a se regrupa, după marşurile de noapte, la aproximativ patruzeci de kilometri mai în spate. Deocamdată, totul decurgea conform planului. Organizarea părea să funcţioneze mai mult ca oricând.

Singurul impediment era vremea. Ningea. Ningea neîntrerupt. Dar stratul de zăpadă nu era încă destul de gros şi de apos, pentru a pune probleme serioase.

— Un uşor văl de camuflaj – conform programului, constată Witterer, cu superioritate.

În orice caz, frontul începea să se urnească. Mai întâi porni coloana eşaloanelor – în frunte aflându-se cele superioare şi cele înalte, în măsura în care nu erau deja undeva, departe, în spate. Urmară unităţile de topometri,

de meteorologi, maşinile speciale pentru transmisiuni, maşinile cu arhivele şi hărţile, maşinile cu bagajele personale şi unităţile speciale de aprovizionare.

Hauptmannul Witterer se postă pe un deal şi trase cu urechea în noaptea care se lăsa. Peste tot duduiau motoarele. Vehiculele formaseră şiruri lungi şi porneau, legănându-se, în întuneric. Încet-încet se umplură toate drumurile – toate drumurile din perimetrul frontului.

Witterer se dedica şi mai îndeaproape marii aventuri a războiului. În aceste minute i se părea că putea cuprinde cu ochii tot ceea ce se întâmpla. Aşa cum stătea, cu urechea ciulită pe deal, mai-mai că se confunda pe sine însuşi cu un comandant de oşti.

— Ascultă, îi spuse el lui Krause. Şi ascultă iarăşi în noapte, cu o încântare mută. Războiul se mişcă din nou.

Şi războiul se mişca într-adevăr. Uliţele satelor şi drumurile de câmpie pe care se înşirau coloanele de maşini erau ca pâraiele şi văile. Din ele se alimentau râurile drumurilor secundare. Şi de-aici, arsenalul războiului se vărsa în fluviile străzilor principale.

Eşaloanelor superioare şi celor înalte, după care veneau coloanele lor speciale, le urmau eşaloanele medii. Acum rulau unităţile de mecanici, cele ale brutarilor şi măcelarilor, lazaretele de campanie, unităţile de recunoaştere, jandarmeria militară, coloanele de muniţie.

Mai rămăsese doar linia îngustă a frontului combatant: infanteria, în spatele ei, artileria, iar între ele unităţile de luptă antitanc.

— Noi, spuse Witterer, purtăm răspunderea pentru sute de mii de oameni.

— *Jawohl*, îl aprobă Krause. E un sentiment nobil.

Noaptea părea să debordeze de urletul motoarelor. Şi acest urlet parcă răzbătea dincolo de linia orizontului.

Hauptmannul Witterer îşi privi cadranul ceasului, ca de multe alte ori în această noapte. Acum era aproape unsprezece. Clătină din cap, coborî de pe dealul său de

comandant de oşti şi se îndreptă spre amplasament. Unteroffizierul Krause, „încălzitorul de cur”, îl urmă îndeaproape.

În curtea mare a amplasamentului tunurilor cu tragere lungă, vehiculele stăteau îngrămădite. Încremeniseră în muţenie. Şoferii şi însoţitorii lor se rezemaseră de capotele motoarelor sau şedeau tolăniţi în cabină. Cei mai mulţi fumau. Abia dacă scotea vreunul o vorbă.

Hauptwachtmeisterul Bock se afla, împreună cu Wachtmeisterul Asch, în mijlocul curţii. Şi ei fumau şi tăceau. Priveau fulgii de zăpadă, care se aşterneau liniştiţi.

— Totul e gata? tună Witterer.

— Totul e gata! răspunse Hauptwachtmeisterul.

— Soeft s-a întors?

— *Jawohl*. Acum un ceas. Dar a luat-o iar din loc.

— Pe-ăla o să-l iau eu la întrebări, spuse Hauptmannul: ăluia o să-i piară graiul.

Witterer îşi consultă din nou ceasul.

— Încă trei minute, anunţă el. Apoi, pornim.

— Ar fi mai bine, spuse Asch, calm şi răspicat, prin întuneric, dacă am pomi abia peste trei ore.

Witterer rămase mirat, după care se îndreptă spre Wachtmeister. Hauptwachtmeisterul se grăbi să-i deschidă calea. Soldaţii ascultară cu interes.

— Dumneata dai ordine pe-aici, Asch, sau cine?

— Ar trebui să le dea cel care are viziunea asupra situaţiei. Planurile de organizare făcute la masa verde sunt cel mai adesea un rahat.

— Wachtmeister Asch, zise Hauptmannul Witterer, simţindu-se infinit superior. Niciun război nu se poate închipui fără organizare.

— Şi nici fără improvizaţie, replică Asch.

— Ordinele de marş pentru noaptea asta, Wachtmeister Asch, au fost gândite de cele mai capabile capete ale noastre. Tot ce se desfăşoară aici e o

capodoperă a strategiei.

— După părerea mea, ceea ce au clocit capetele astea aşa-zis capabile e mai degrabă o treabă de diletantism feroce. Fiindcă n-au luat în calcul vremea şi nici alte elemente.

— Nu-i căderea dumitale să critici, Asch.

— E cumva interzis să gândeşti? întrebă Wachtmeisterul, cu încăpăţânare.

Străduindu-se mereu să evite pe cât posibil complicaţiile din domeniul său, Hauptwachtmeisterul Bock strigă:

— S-a făcut ora unşpe fix, Herr Hauptmann.

— Plecarea! ordonă Witterer, tăios.

Înainte însă ca Hauptwachtmeisterul Bock să dea ordinul de marş, auzi din nou vocea Wachtmeisterului Asch:

— Herr Hauptmann, străzile sunt arhipline. Ninge de azi-dimineaţă. Toate drumurile creează probleme. În aceste condiţii, o viteză normală de marş e pur şi simplu imposibil de păstrat.

— Ce mai aştepţi, Hauptwachtmeister? întrebă Witterer, nestăpânit.

— Ce spune Wachtmeisterul Asch, vorbi Bock, precaut, nu e chiar complet fals.

— Dacă pornim imediat, adăugă Asch, ne vom împotmoli pe undeva, după câţiva kilometri. Atunci o să rămânem înţepeniţi pe stradă şi o să încingem motoarele de pomană. Dacă nu aşteptăm până se fluidizează circulaţia…

— Destul! urlă Witterer. Dumneata să-ţi mai ţii fleanca aia spartă, Asch! Şi dumneata la fel, Hauptwachtmeister! La mine ordinul încă mai e ordin. Băgaţi la cap. Şi dacă ordinul spune: plecarea la unşpe, atunci la unşpe se va pleca. Chiar de-ar ploua cu căcat.

— Jawohl, spuse Hauptwachtmeisterul, indiferent.

— Atunci o să mărşăluim. Dar, dacă nu ne-om

împotmoli după cel mult trei kilometri, să-mi spuneţi mie Arsch[9].

— La volan! strigă Hauptwachtmeisterul. Porniţi motoarele! Marş!

Convoiul ieşi încet din curte, către şoseaua principală. Vehiculele încărcate din greu mergeau cu luminile Stinse. Doar când unul dintre şoferi frâna, se aprindeau lămpile de semnalizare în roşu-aprins. Motoarele urlau şi gâfâiau. Wachtmeisterul Asch încheia convoiul, pe motocicleta lui.

— Îl admir pentru răbdarea sa, pe Herr Hauptmann, spuse Krause.

— Acum s-a zis cu ea, făcu Witterer.

Privi în urma coloanei care se îndepărta. Apoi se îndreptă spre maşina lui, în care Obergefreiterul Kowalski dormea. Torcea ca un motan mulţumit.

— Aici e război, şi individul trage la aghioase! exclamă Witterer. Scoală, mă!

— Ce s-a întâmplat? întrebă Kowalski, înviorându-se brusc. E rost de haleală suplimentară?

— Bagajele le-ai încărcat? întrebă Witterer.

— Ai încărcat bagajele, Krause? întrebă şi Kowalski.

— *Jawohl*, răspunse acesta. Bagajele militare ale domnului Hauptmann se află în portbagaj, iar pe cele personale le transportă Soeft.

— Bagaje militare? făcu şoferul, interesat. Ce-i aia? N-am auzit niciodată de aşa ceva.

— Mai ai al naibii de multe de învăţat, Kowalski, spuse Witterer, sumbru, şi pipăi bagajele.

— Niciodată nu le înveţi pe toate, mormăi Kowalski, liniştit. Chiar dacă ai un grad mai înalta tot nu eşti ferit de prostie.

Witterer nu dispunea de timp să asculte monologurile kowalskiene. Auzi cum se apropie de ei o motocicletă.

---

9 Cur – lb. germană vulgară (n. tr.).

Motorul pufăia enervant de tare.

Era Wachtmeisterul Asch. Se legăna în direcţia lui Witterer, frână drept în faţa lui şi apoi opri motorul.

— Coloana e blocată, comunică el. La aproximativ doi kilometri de-aici.

— Grozav cred că te mai bucuri, spuse Witterer, tăios.

— N-am niciun motiv. Drumurile sunt total blocate, aşa cum era de presupus. Stratul de zăpadă atinge aproape zece Centimetri. Vehiculele trebuie să-şi calce pe urme, dacă vor să înainteze. Dar nu pot. Pe drumuri nu mai e liber nici un centimetru. Coloanele s-au împotmolit.

— Şi dumneata ţii discursuri, Asch!

— Nu fac decât să raportez.

— Dispari, omule! Ocupă-te de convoi. Mergi până la şoseaua principală şi vezi cine e ăla care blochează circulaţia.

— Am fost deja acolo, spuse Asch.

— Ei şi?

— Abia se strecoară coloanele care ar fi trebuit să treacă pe la ora nouă şi care au fost nevoite să zăbovească mai bine de două ceasuri.

— Atunci aşteaptă şi dumneata! Chiar şi două ceasuri. Şi, dacă e nevoie, douăzeci de ceasuri. Iar dacă eşti total incapabil, atunci aşteaptă acolo până când putrezeşti sau până când se termină războiul. Dar la mine fiecare ordin se execută!

— Chiar fiecare? întrebă Kowalski, tărăgănat.

— Gura! strigă Witterer.

Asch porni motocicleta şi o luă din loc. Krause părea gata să-l urmeze – la ordin. Witterer izbi puternic cu piciorul drept în cauciucul roţii din spate a maşinii.

— E destul aer la îndemână, constată Kowalski, ironic.

— Notează, Krause! spuse Witterer, furios. Notează tot. Cuvânt cu cuvânt.

Krause se aşează pe bancheta din spate, aprinse o lanternă de buzunar, îi camuflă cu o pătură fasciculul şi începu să scrie. Witterer se plimba prin curtea goală, dintr-o parte în alta, iar Kowalski îşi aprinse calm o ţigară.

— Pe nimeni nu te mai poţi baza, spuse apoi Hauptmannul Witterer. O adunătură de netrebnici! Sper ca măcar Oberleutantul Wedelmann să fi ajuns între timp în noua poziţie.

— E de presupus, Herr Hauptmann, zise Krause, zelos. Herr Oberleutnant Wedelmann a pornit, după cum se prevăzuse, încă de la ora trei. Cu o motocicletă cu ataş, un camion şi cu traducătoarea.

— Cu cine, Krause?

— Cu traducătoarea personală. Cel puţin aşa a desemnat-o Oberleutnantul Wedelmann pe doamna care-l însoţeşte.

— Are o aşa-numită traducătoare?

— Păi, sigur! spuse Kowalski, generos, de parcă ar fi stat de vorbă exclusiv cu Krause. Şi de ce n-ar avea! Şi dumneavoastră aţi putea avea. Fiecare unitate are. Soeft personal are chiar două traducătoare, dar el le zice „personal auxiliar la bucătărie”. Chiar n-aţi auzit până acum de aşa ceva?

Witterer tăcu şi rămase pe gânduri. Acest subiect, găsea el, merita o chibzuinţă mai atentă.

— Bună – traducătoarea asta? întrebă Hauptmannul.

— Şi-ncă cum! aprecie Kowalski. Dar nu cred să se lase folosită de fitecine…

— În orice caz, comentă Witterer, râzând scurt şi bărbăteşte, aşa ceva i se cuvine unui şef.

Apoi, se aşeză lângă Kowalski şi-şi puse casca de oţel.

— Încotro? întrebă Kowalski. La noua poziţie?

— N-o să răzbaţi până acolo, Kowalski.

— Eu răzbat peste tot.

— La linia de foc, desigur, indică Witterer. La urma urmei, mai avem pe-acolo o mulţime de muniţie

suplimentară.

Abia termină de vorbit, şi cerul păru să se spargă deasupra frontului. Un fulger uriaş spintecă orizontul. La mici intervale, apăreau alte şi alte fulgere. Apoi, cerul se închise la loc cu zgomot. Loviturile bubuiau sălbatic în noapte.

— După cum se vede, şi ăia au multă muniţie suplimentară! constată Kowalski, sec.

Witterer se aplecă uşor şi trase încordat cu urechea; Recunoscu imediat că inamicul, Ivan, fusese cel care dezlănţuise acest foc nocturn, concentrat. Obuzele sale se năpusteau, urlând, asupra frontului german.

— De unde au ăia dintr-odată artilerie? întrebă Krause.

— Probabil de la Moş Crăciun, răspunse Kowalski, ironic.

— Mare scofală! exclamă Witterer şi făcu pe superiorul. Ce mare lucru? Ne iau drept tâmpiţi. Fac şi ei gălăgie. Au băgat şi ei ceva de seamă şi acum trag din toate găurile. În cel mult zece minute li se taie răsuflarea. Şi într-un ceas ne-aşternem la drum! Conform planului.

Din nou lumina brăzdă cerul. De mai multe ori. Obuzele urlau, ţipau strident şi şuierau sălbatic. La distanţă de câţiva kilometri, pământul părea că ia foc pe alocuri, de parcă ar fi erupt un vulcan.

— Aşadar, în linia de foc! spuse Kowalski, liniştit.

— Uşurel, n-o lua razna! îl temperă Witterer. Cel mai bine cred că ar fi dacă ne-am deplasa deocamdată la Statul-Major al regimentului.

Oberstul Luschke stătka în faţa mesei sale cu hărţi, şi asta chiar înainte de a se declanşa marele vacarm al frontului. Parcă se chircise şi semăna cu un beţiv, fără vlagă. Dar ochii săi tăioşi şi vicleni se plimbau necontenit pe hartă.

De trei ore, sectorul se afla în retragere. Luschke şi Statul-Major nu se retrăgeau – ei nu făceau parte din

sector. Încet-încet se apropia miezul nopţii. Oberstul aştepta. Ce anume aştepta, nu ştia. Era însă clar că desprinderea de inamic urma s-o facă doar atunci când trupele de pe front se puneau în mişcare.

Sună după aghiotant. Acesta apăru imediat, în pas milităresc.

Luschke nu suporta ca perimetrul Statului-Major să fie confundat cu un teren de instrucţie. De aceea, aghiotantul se purtă ca un civil în uniformă. Acum nu mai avea altceva de făcut decât să aştepte ordinele comandantului său. Totul era în mişcare.

— Vremea? întrebă Luschke.

— Stratul de zăpadă se îngroaşă, iar barometrul scade încet-încet, până la furtună.

— Situaţia pe străzi?

— Toate-s blocate.

Oberstul încuviinţă scurt. Date previzibile: vremea scârboasă şi blocarea drumurilor. Migraţia asta nocturnă fusese o pură idioţenie – scăpată din creieraşul de vrabie al vreunui strateg de duzină. Momente de surprindere? La urma urmei, un asemenea război nu era altceva decât un uriaş calcul. Dar fantezistii au stat întotdeauna prost cu calculele.

— Rapoarte de la baterii?

— Niciunul important. Deocamdată, totul decurge conform planului.

— Altceva?

— Afară aşteaptă un Unteroffizier din Abwehr[10] şi cere permisiunea de a vorbi cu Herr Oberst.

— Un Unteroffizier din Abwehr vrea să-mi vorbească? Departamentul ăstora n-o ia şi el din loc?

— Cu siguranţă, Herr Oberst, dar Unteroffizierul pare să aibă ceva de comunicat.

— Da, bine – ce mai e?

---

10 Serviciile de spionaj şi contraspionaj ale armatei germane (n. tr).

— A sunat comandantul aeroportului de campanie. Au veşti de la Unteroffizierul Vierbein. Unitatea auxiliară creează probleme.

— Probleme – Unteroffizierul trimis de mine?

— Aşa se pare, Herr Oberst.

Luschke îşi concentra privirea asupra hărţii şi începu să bată cu degetele un ritm de marş în Surdină.

— Reţeaua de comunicaţii la distanţă e foarte aglomerată? întrebă, în cele din urmă.

— E liberă cum rareori se întâmplă, răspunse aghiotantul. Eşaloanele se deplasează, dar contactele se menţin. Abia dacă mai telefonează cineva.

— Atunci, fă-mi imediat rost de-o legătură cu comandantul unităţii auxiliare de artilerie. Precizează: convorbire urgentă la nivel de comandă. Din partea mea: convorbire-fulger la cel mai înalt nivel. Ce mai aştepţi?

— Herr Oberst, dacă…

— Dacă războiul va începe din nou pe-aici, dragul meu, o să am nevoie de noile aparate. Şi războiul dă semne de mişcare – o simt în oase. Aşa că să le tragem un şut telefonic în fund adormiţilor din Patrie, cât mai avem timp. Sau îţi închipui cumva că sunt sensibil?

Aghiotantul negă şi dispăru. Unteroffizierul din Abwehr păşi înăuntru şi rămase modest lângă uşă. În camera de-alături, aghiotantul urla într-un asemenea hal, de parcă încerca să se facă auzit în Patrie fără telefon.

— Închide uşa şi vino mai aproape, îi spuse Oberstul Unteroffizierului din Abwehr. Deocamdată nu muşc.

Acesta se apropie. Arăta ca un învăţător miop. Fiecare gest trăda veşnicul civil din el. Părea să poarte uniforma din greşeală, îl privi pe Luschke, timid, de parcă şi-ar fi cerut iertare că trăieşte.

— Cum de-ai ajuns dumneata în Abwehr? întrebă Luschke, cu blândeţe.

— În viaţa civilă, explică Unteroffizierul şi surâse modest, am fost inginer la Königsberg. Pe deasupra,

stăpânesc bine limba rusă. Înainte de război, am montat pentru firma mea staţii de emisie în Rusia sovietică.

— Şi de ce nu pleci acum, împreună cu gloata dumitale?

— Acum, Herr Oberst, răspunse Unteroffizierul, cu un surâs pronunţat, în ceasurile astea, pe-aici e oarecum linişte. Cele mai multe eşaloane sunt pe drum, şi ocazia e favorabilă, fiindcă nu trebuie să trec peste nimeni. Iar faptul că tocmai dumneavoastră vă aflaţi aici, Herr Oberst, constituie pentru mine o plăcută coincidenţă.

— Dacă-i chiar atât de plăcută, se va mai vedea, spuse Luschke. Lucrezi pentru Serviciul de Siguranţă al Gestapoului sau pentru Contrainformaţii?

— N-am nimic de-a face cu poliţia politică, preciză Unteroffizierul şi-l privi cu seninătate pe Luschke. Şi nici nu vreau să am de-a face cu ea.

— Asta mi te face deja mai simpatic.

— Ştiu, Herr Oberst, spuse Unteroffizierul, paşnic. Şi pe urmă cită: „Coşurile încă mai fumegă!”

— Sunt cumva ascultate convorbirile mele telefonice? şuieră Luschke, ameninţător.

— Multe telefoane sunt ascultate, răspunse Unteroffizierul. Din ce în ce mai multe, după cum tind să se orienteze evenimentele.

— Mulţumesc pentru informaţie, spuse Luschke, sec.

— V-am dat-o cu plăcere, îl asigură Unteroffizierul.

Luschke părea să se facă şi mai mic îndărătul mesei cu hărţi. Doar ochii îi licăreau senini. Mutra sa de cartof începuse să-i strălucească.

— Vasăzică. vânăm acelaşi vânat, constată el.

Unteroffizierul înclină din cap.

— Cât timp ne vor mai fumega coşurile.

Luschke râse înfundat. Umerii îi tresăltau. Arăta ca un spărgător de nuci morocănos. Existau mai mulţi indivizi de teapa lui decât credea, mai mulţi decât cutezase el să spere vreodată, ceea ce îi pica bine…

— Asta-i tot ce-ai vrut să-mi comunici, Herr Unteroffizier?

— Nu chiar. Dar ăsta cred că a fost esenţialul.

Telefonul sună strident. Luschke ridică receptorul şi trase cu urechea. Pe urmă, îi spuse, rânjind, vizitatorului său:

— O convorbire-fulger, la nivel de comandă, cu Patria. Dacă doriţi să ascultaţi din nou, luaţi căştile.

— Nu mai e nevoie, zise Unteroffizierul şi făcu un semn uşor, de refuz, cu mâna.

— Cine-i acolo? întrebă Luschke, tunând în aparat. Dumneata, Schulz? Nu-mi vine să cred! Ai ajuns cumva comandant?

Oberstul ascultă cu vădită satisfacţie. Vocea lui Schulz atât de sigură, de obicei, părea tulburată. Faptul că încă exista un Luschke pentru el, îl chinuia cumplit.

— De necrezut! strigă Oberstul, cu ironie. Vasăzică, se însoară comandantul, iar dumneata îi ţii locul. Eşti cumva locţiitorul înnăscut?

La celălalt capăt al firului, pe Schulz îl treceau toate sudorile. Când i se raportase că îl caută la telefon un anume Oberst Luschke, crezuse că era vorba de o glumă bună. Dar binecunoscuta voce tăioasă, ca un brici, care-i sună în receptor îl trezi într-o clipă la realitate.

— Oberleutnant Schulz, spuse Oberstul, se pare că m-ai uitat de-a binelea. Mă doare sufletul, dar sunt dispus cu plăcere să-ţi împrospătez memoria.

— Herr Oberst, zise Schulz, zelos, sperând că salvase în ultima clipă aparenţele, în ceea ce priveşte cererile adresate de Herr Oberst, bineînţeles că imédiat am să…

— Herr Oberleutnant Schulz, continuă Luschke, dacă ai să creezi vreo problemă pe-acolo…

— Niciodată, Herr Oberst, îl asigură Schulz.

— Dacă faci acolo fie şi cea mai mică problemă, Schulz, atunci am să te cer personal. M-ai înţeles?

— *Jawohl*, gâlgâi Schulz.

— Şi dacă te voi cere personal, Schulz, am să te şi obţin!

— Chiar la noapte, spuse Schulz, toate cel dorite vor fi pe drum. Chiar la noapte!

— Dar de ce atâta grabă? făcu Oberstul.

Acestea fiind zise, Luschke sistă, rânjind mulţumit, convorbirea-fulger la nivel de comandă cu Patria. Faptul că vocea sa era suficientă pentru a pune pe jăratic, la distanţă de sute de kilometri, un erou de cazarmă din Patrie îl încânta peste măsură.

Luschke se întoarse iarăşi spre vizitatorul său, care continua să-l privească ţintă, modest, ca şi atunci când intrase. Scosese din buzunar un bileţel cu însemnări şi aştepta răbdător să fie din nou băgat în seamă.

— Dă-i drumul, spuse Luschke şi se rezemă pe spate, aşteptând. Se pare că ai o ghiulea zdravănă pe ţeavă.

— Herr Oberst, începu Unteroffizierul, încercând să pară că regretă amarnic. În perimetrul sectorului de front au existat trei agenţi sovietici cu emiţătoare. Am interceptat aproape toate emisiunile – majoritatea le-am descifrat, iar două dintre ele le-am localizat şi le-am stins.

— Să vorbim, aşadar, despre al treilea emiţător, spuse Luschke, atent.

— Poziţia celui de-al treilea emiţător, explică Unteroffizierul, n-a putut fi stabilită până acum. Abia în dimineaţa asta am reuşit o localizare aproximativă.

— Ce înţelegeţi prin aproximativă, Herr Unteroffizier?

— Sunt posibile erori de până la doi kilometri.

— Şi unde credeţi că se află sau s-a aflat acest emiţător?

— Aproximativ acolo unde se află poziţia tunurilor cu tragere scurtă ale bateriei dumneavoastră, a 3-a, spuse încet Unteroffizierul.

Luschke miji ochii, apoi îşi scărpină intens bărbia cu mâna stângă. În cele din urmă, vorbi:

— Acolo unde se află tunurile cu tragere scurtă ale bateriei a 3-a veţi găsi o mulţime de unităţi: infanterie, antitanc, transmisiuni, aruncătoare, blindate.

— Cu siguranţă, aprobă Unteroffizierul. Exact.

— Dar?

— Herr Oberst, abia astăzi după-amiază târziu am putut descifra împreună cu oamenii mei mesajele celui de-al treilea emiţător. Şi s-au dovedit mai bine documentate decât celelalte două. Lansase deja informaţia în urmă cu patru zile; era plănuită o retragere a frontului cu aproximativ patruzeci de kilometri.

— Încep să pricep, spuse Luschke, mai mult pentru el.

— Numai că, Herr Oberst, informaţia privind retragerea frontului a fost comunicată abia acum cinci zile, într-un cerc restrâns – până la comandantul de regiment, inclusiv. Iar trei zile mai târziu acest ordin a fost transmis mai departe ca strict secret, până la nivel de comandanţi de companie.

Luschke îl privi ţintă pe Unteroffizier.

— Prin urmare, întrebarea dumitale sună astfel: aţi vorbit cu vreunul dintre Offizierii dumneavoastră, eventual cu vreunul din bateria a 3-a, acum patru zile despre retragerea frontului?

— Această întrebare, sau una asemănătoare, Herr Oberst, am pus-o astă-noapte şi altor doi comandanţi de regiment.

— Şi răspunsurile au fost, evident negative.

— Bineînţeles, admise Unteroffizierul. Dacă însă aceste răspunsuri rezistă unei verificări amănunţite, e cu totul altă problemă.

— Şi dacă vin şi eu şi spun nu?

— Vă rog, Herr Oberst, să nu mă înţelegeţi greşit. Eu nu vă adresez dumneavoastră o întrebare. Dumneavoastră, nu. Coşurile ar trebui să fumege în continuare pe cât posibil fără să fie stânjenite. Dar poate veţi considera

nimerit să cercetaţi personal această problemă în continuare. Pentru propria dumneavoastră siguranţă sau pentru a găsi o confirmare – sau ce veţi mai găsi.

— Aproape că eşti prea şiret pentru a putea fi cumsecade, spuse Luschke, după o pauză mai lungă.

— Pesemne că una o condiţionează pe cealaltă în ziua de azi, replică Unteroffizierul, cu o resemnare abia perceptibilă. Poate că eu sunt totuşi un tâmpit. Sau sovieticii sunt idioţi.

— De-alde ăştia o să găseşti în orice tabără. Ce te face să crezi una ca asta?

— Nimic, Herr Oberst! Eşaloanele merg şi înfundă străzile, dar pe front nu-i nicio schimbare. Şi de aceea mă întreb dacă nu cumva sunt eu tâmpit. Sovieticii cunosc planurile noastre de zile întregi, însă noi nu ne mişcăm. Activitatea de transmisiuni a inamicului s-a înviorat brusc. Agenţii au semnalat deplasări de trupe. E clar că inamicul a pus în poziţie şi artilerie suplimentară. Dar de întâmplat nu se întâmplă nimic.

Oberstul se ridică şi-i făcu Unteroffizierului semn cu capul.

— Vino! spuse el. Hai să adulmecăm niţel războiul.

Ieşiră amândoi afară. Luschke mergea aplecat şi repede înainte. Din când în când, aprindea lanterna de buzunar. O santinelă strigă la ei, apoi luă poziţia de drepţi când îl recunoscu pe Oberst.

Luschke se îndreptă spre biserică, pe care o numea în taină „biserica lui”. Fulgii deşi se zăpadă se transformau în apă când atingeau uniforma. Şi totuşi noaptea era senină. Pentru că luna lumina norii, iar zăpada strălucea asemenea unui voal ud de mătase.

Oberstul lumină treptele ciobite, care duceau sus în turn. Pe urmă ajunseră pe o platformă şi se uitară prin găurile uriaşe ale bisericii ruinate.

— Ascultă! făcu Oberstul. Acolo, acolo e frontul. Şi ce auzi? Nimic.

— Nu se-ntâmplă nimic, constată Unteroffizierul, aproape disperat.

— Acum ascultă dincolo! Zgomot de motoare. Acolo se află străzile care duc înapoi. Vehiculele îngrămădite le-au blocat de vreo patru ceasuri. Şi cu fiecare minut, Herr Unteroffizier, momentul ăsta devine şi mai periculos.

— Dar credeţi că rusul ştie treaba asta, Herr Oberst?

— Oricine care cunoaşte frontul o ştie. Marea artă însă e să foloseşti această ştiinţă la momentul potrivit. Să-l laşi pe inamic să se apropie până la poziţia cea mai favorabilă pentru tragere, sau să aştepţi până s-a împotmolit. Dar pentru aşa ceva îţi trebuie sânge rece, nu glumă! Sânge rece! Lucrurile astea nu le înveţi la birou. Iar dacă se confirmă într-adevăr bănuiala dumitale, Unteroffizier, dacă inamicul nostru a masat într-adevăr forţe pentru a ataca din urmă, atunci – îndure-se Dumnezeu de noi!

Unteroffizierul tăcu, privi în noaptea strălucitoare, dar de nepătruns, cu respiraţia aproape întretăiată.

— Dacă aş fi dincolo, spuse Luschke, as aştepta.

— Cât?

„— Cam până pe la miezul nopţii. Deci încă vreo cincisprezece minute.

Coborâră şi se întoarseră în adăpostul. apropiat al Oberstului. Luschke contemplă gânditor harta, apoi o smulse de pe masă, împăturind-o neglijent şi cu mişcări bruşte. Îl chemă înăuntru pe aghiotant şi ordonă:

— Oberleutnant Wedelmann să se prezinte la mine! Imediaţi

Pe urmă se întoarse din nou spre Unteroffizierul din Abwehr.

— Mă bucur că te-am cunoscut. Şi sper să păstrăm legătura, spuse el.

— Ca să continue coşurile să fumege, zise Unteroffizierul, surâzând timid.

— Şi, în cel târziu o oră, adăugă Oberstul, se va

vedea dacă eşti un tâmpit sau nu. Dar tare mă tem că nu eşti!

— Dacă insişti cu orice preţ, îi spuse comandantul aeroportului din Patrie Unteroffizierului Vierbein, atunci ţi se va face voia.

— Cer permisiunea să pot zbura şi eu, regulamentar.

Comandantul aeroportului din Patrie, prieten intim al comandantului aeroportului de pe front, prieten, la rândul lui, cu comandantul de regiment Luschke, îl privi pe Unteroffizierul Vierbein cu o bunăvoinţă părintească.

Comandantul asculta în noapte. Ţeasta şa cheală strălucea rozalie sub lumina veiozei. Afară, pe pistă, duduiau câteva motoare de avioane. Din hale răzbătea vacarm de la montaj. Trecuse puţin peste miezul nopţii.

— Unteroffizier Vierbein, spuse comandantul, amabil, nu cred că e vreo grabă cu zborul. Dacă vrei, de ce să nu mai rămâi liniştit câteva zile pe-aici? Eu sunt dispus să-ţi confirm în scris că n-aveai nicio posibilitate de transport.

— Mulţumesc, zise Vierbein, dar mă cheamă înapoi o telegramă.

— O telegramă de la Oberst Luschke?

— Nu.

— Dacă nu vine direct de la Oberst Luschke, în locul dumitale aş considera că nici n-a ajuns. Serios, dragă Vierbein. În ce mă priveşte, am să-ţi dau la orice oră un loc într-unul dintre avioane, ba chiar îţi pot pune la dispoziţie un avion special. Pentru Oberst Luschke fac cu plăcere acest lucru. Dar, fie vorba între noi, momentul este total neprielnic. În noaptea asta, frontul se mută înapoi. S-ar putea să nimereşti chiar în mijlocul marii schimbări de poziţii.

— Poate că va fi nevoie de mine, spuse Vierbein, cu naivitate.

Comandantul ridică încet privirea de pe birou, uitându-se la Vierbein sincer uimit.

— Nevoie? întrebă el, încet. Pentru ce? Războiul se

descurcă şi fără dumneata, câteva ceasuri.

Nevoie! încă mai crede că e nevoie de el! gândi comandantul; Nu ştie că Generalii socotesc în termeni de divizii. Nu bănuieşte că există nopţi în care se duc pe copcă vreo câteva mii de Vierbeini, fără ca vreun comandant să viseze urât din pricina asta. S-a lăsat convins că el schimbă istoria lumii! Dar un mic capitol al istoriei universale se scrie cu milioane de litri de sânge. Ce înseamnă aici un Vierbein?

— Poate nimereşti chiar într-o învălmăşeală generală, rosti comandantul, încet. S-ar putea să fii obligat doar să stai pe-acolo şi să aştepţi până când se linişteşte din nou toată treaba.

— Am să dau eu de subunitatea mea, zise Vierbein, încrezător.

Avea ordin, iar el se supunea ordinelor întocmai şi la timp.

— Atunci face vrei, spuse comandantul, în consecinţă, şi sună după aghiotant.

Aghiotantul sosi imediat. Arăta de parcă avusese o păţanie deosebită, dar nimeni nu părea dispus să ia în seamă înfăţişarea lui.

— Unteroffizierul Vierbein, spuse comandantul, va zbura cu unul dintre aparatele următoare pe front. Cel mai bine cu o „ladă", care ajunge la destinaţie în primele ore ale dimineţii.

— E-n regulă, se conformă aghiotantul, însă rămase locului, de parcă ardea de nerăbdare să fie întrebat.

— Ce ai, e ceva deosebit?

— Afară, relată aghiotantul, cu aerul că divulgă un minunat secret, în faţa hangarului numărul unu stă un Admirai, un Admirai adevărat. Dar pesemne unul din primul război mondial. Şi cu o damă.

— Zău? exclamă comandantul, uluit. Eşti sigur? Dacă n-aş şti că eşti antialcoolic, aş putea crede că eşti beat. Un Admirai! Ce să caute unul ca el pe-aici?

— Cer permisiunea să raportez, spuse Vierbein, corect, că Excelenţa Sa Herr Admiral m-a adus încoace.

— Cu tot respectul. E unchiul dumitale – sau aşa ceva?

Vierbein negă.

— Excelenţa Sa, Herr Admiral, e socrul comandantului subunităţii auxiliare de artilerie, care s-a însurat astăzi. I-am fost repartizat ca ordonanţă Excelenţei Sale.

— Ia te uită! se minună comandantul. Pe ăla chiar că trebuie să-l văd.

Comandantul se îndreptă spre hangarul numărul unu, împreună cu Vierbein. Aghiotantul, care voia să-i urmeze, curios, primi ordin să se ocupe de pregătirea decolării avioanelor.

Noaptea senină şi răcoroasă învăluia aeroportul. Cerul părea o cortină întunecată de catifea.

În faţa porţii mari a hangarului numărul unu, Excelenţa Sa, Herr Admiral, se plimba cu Lore Schulz, căreia îi oferise braţul, ca un cavaler de modă veche. Vorbea entuziasmat, iar Lore Schulz îl asculta îngândurată.

Comandantul aeroportului se îndreptă către Excelenţa Sa şi ceru permisiunea de a se prezenta. Admiralul îi întinse mâna. Comandantul o apucă, explicându-i ce onoare era pentru el să-l poată saluta pe Excelenţa Sa în perimetrul lui. Lore Schulz şi Vierbein priveau uimiţi această scenă ceremonioasă.

— Dar, vă rog, stimate camarad, spuse Admiralul, foarte cordial. Sunteţi în exerciţiul funcţiunii, şi probabil că timpul vă este drămuit. Am venit doar să-mi iau rămas-bun de la dragul şi tânărul meu camarad de artilerie. A avut urgentă nevoie de un vehicul, iar eu l-am îndemnat pe ginerele meu, comandantul, să ne pună la dispoziţie maşina lui. Atâta lucru doar puteam face pentru prietenul nostru.

— Desigur, Excelenţă, îngădui comandantul, găsindu-l la rândul său pe bătrânul, cam ţicnitul, dar cordialul şi veselul lup de mare grozav de simpatic. Mi se pâre formidabil că Excelenţa Voastră îl însoţeşte pe Unteroffizierul Vierbein al nostru.

— Mi-am luat adesea rămas-bun de la trupe, spuse Excelenţa Sa, cu demnitate. În măsura în care serviciul meu personal la Maiestatea Sa mi-a permis acest lucru, n-am pierdut niciodată ocazia de a inspecta vasele de luptă înainte de plecarea pe mare şi de a le vorbi Offizierilor, Unteroffizierilor şi echipajelor.

— Ar fi o onoare pentru mine, îl asigură comandantul, dacă

Excelenţa Voastră ar binevoi să viziteze aeroportul şi dotările lui.

Bătrânul lup de mare radia. Se ridică în capul oaselor şi se simţi ca în vremurile de odinioară.

— Aţi fost şi dumneavoastră Offizier sub Maiestatea Sa? întrebă el, bănuitor.

Comandantul răspunse afirmativ şi cu mândrie:

— Pilot de luptă! în escadrila Immelmann.

Nu era chiar aşa, dar suna bine. Mai exact, fusese pe atunci ceva în genul unui Offizier de siguranţă a zborului, numit în glumă, la popotă, Mătură-de-Nuiele – termen în care era glosată activitatea sa ca specialist în Construirea pistelor.

— Aşadar, pilot de? luptă, repetă Excelenţa Sa. În escadrila Immelmann. Sub Maiestatea Sa. Asta se simte şi nici nu se uită, Herr Kamarad. Pentru că, la vremea aia, Comandantul Suprem – dacă mă gândesc, în schimb, astăzi… Dar să lăsăm asta.

— Mai ales în acest punct sunt întru totul de acord cu Excelenţa Voastră.

— Mă bucur. Mă bucur din cale-afară.

Apoi, Excelenţa Sa, Herr Admiral, se adresă doamnei Lore Schulz:

— Dacă permiteţi, spuse el, galant, aş vrea ca, împreună cu Herr Kamarad de la Luftwaffe[11], un sfert de oră…

— Dar vă rog, acceptă Lore, cu zel.

Întotdeauna era fericită când se simţea respectată ca doamnă. Această seară plină de evenimente părea s-o încânte după multă vreme.

— Şi până atunci îi ţineţi companie tânărului nostru luptător de pe front, nu-i aşa, stimată doamnă?

„Stimata doamnă” Lore Schulz roşi până în vârful simpaticelor ei urechi.

— Desigur! consimţi ea, fericită că iluminaţia nu era atât de puternică, încât să-i trădeze tulburarea.

Excelenţa Sa, Herr Admiral, şi Offizierul Maiestăţii Sale, actualul comandant de aeroport, păşiră voioşi în hangarul numărul unu.

Lore Schulz se uită entuziasmată în urma lor. Vierbein privea în întuneric, spre fâşia lată a pistei, care părea să se îngusteze tot mai mult, pierzându-se apoi în albastrul întunecat al nopţii. Foarte sus, deasupra lor, se rotea un far de poziţie.

Un megafon urlă:

„Unteroffizier Vierbein la aghiotant”.

Vierbein înclină din cap, de parcă ar fi fost nevoie să încuviinţeze urletul.

— Mă grăbesc, o anunţă el pe Lore Schulz.

— Fii liniştit, spuse ea şi-i aruncă o ocheadă. Cu siguranţă n-am să fug de tine, micuţule.

Vierbein surâse, duios şi uşor îndurerat.

— Ce bine c-ai venit, zise el.

— Dacă era alta în locul meu – ar fi fost şi mai frumos, aşa-i?

— Tu eşti bună şi dârză, făcu el, niţel încurcat. Ştiu asta. N-am să uit asta niciodată.

---

11 Forţele Aeriene Militare Germane (n. tr.).

— Oh, micuţule, mare târfă mai sunt şi eu – dar cu tine n-am fost nicio clipă.

Megafonul din apropiere acoperi necruţător discuţia cu un urlet. Striga după Vierbein. Şi Vierbein se grăbi să ajungă la aghiotant.

— Zborul dumitale, îi comunică aghiotantul, se amână cu o oră. N-o să pleci cu al treilea, ci abia cu al nouălea avion.

— Pot să întreb…

— A sunat unitatea auxiliară de artilerie. La aparat era Oberleutnant Schulz. N-o să zbori singur. O să vină cu tine doi Unteroffizieri şi zece soldaţi. Un camion cu soldaţi şi material e deja pe drum.

— Aparatele de transmisiuni! constată Vierbein, pe un ton fericit.

Aghiotantul clătină din cap. Căzu din nou pradă mirării; noaptea asta părea plină de fapte neobişnuite…

— Ei, dar te bucuri ca de o decoraţie! zise el.

— Acum mi-am îndeplinit misiunea, spuse Vierbein.

— Din partea mea, aşa să fie! făcu aghiotantul şi ridică din umeri.

— Mai trăieşti! spuse Oberstul, sumbru, şi-l privi cu interes pe Witterer. Cât mă bucur.

Hauptmannul, în mare ţinută de război, încercă să salute regulamentar. Dar nu reuşi. prea bine. Se încurcă în cordonul măştii de gaze şi mâna îi ajunse cu greu la casca de oţel.

— Războinicul înnăscut! constată Luschke. Dacă te arăţi aşa în faţa ruşilor, ziua în amiaza mare, ăia se sperie.

— Cer permisiunea să raportez, Herr Oberst…

— O clipă! spuse Luschke, stăvilind zelul Hauptmannului cu mâna întinsă, ca un agent de circulaţie.

Ridică receptorul şi ceru legătura cu un eşalon al diviziei, dar n-o obţinu. Cu stânga bătea darabana pe harta din faţa lui, cu mişcări scurte şi precipitate, care-i trădau nervozitatea. Însă vocea lui era calmă, ca întotdeauna.

— Am nevoie de General, spuse Luschke. Cu servitorii n-am ce discuta.

Afară, frontul clocotea cu sălbăticie. Fulgerele tunurilor se succedau cu o repeziciune pe care ochiul n-o putea percepe: orizontul pâlpâia aprins. Sub loviturile ce păreau să se apropie, coliba Oberstului începu să tremure uşor.

Luschke aruncă receptorul cât colo, îşi descheie gulerul, se aplecă scurt peste hartă, după care pufni cu dispreţ:

— Vii de pe front, zise el. Cum e pe-acolo?

— Cer permisiunea să raportez, Herr Oberst, că am preferat să vin direct la Herr Oberst…

— N-ai fost deloc de faţă?;

— Supravegheam plecarea la oră fixă a poziţiei mele şi primele manevre din cursul deplasării, când focul inamic…

— Bine, spuse Oberstul, scurt.

— Dacă Herr Oberst consideră…

— Nu-ţi fac nici nu reproş, Herr Hauptmann. Poate că ai acţionat totuşi potrivit. Cunosc şi eu câte ceva din cele ce se-ntâmplă acolo în faţă. De schimbat, n-ai fi putut schimba nimic – cel puţin în momentul actual.

— Voiam să întreb, Herr Oberst, dacă vor apărea modificări esenţiale?

Oberstul îşi descheie vestonul, trecu pe lângă Witterer şi crăpă uşor uşa:

— Cafea şi o ţigară! strigă el.

După care se întoarse la masa hărţilor.

— Unde-i Oberleutnantul Wedelmann? se interesă Luschke.

— În noua poziţie…

— Cine mai e cu el?

— Cinci soldaţi, un autovehicul şi un camion, Herr Oberst.

— Şi în rest, nimeni?

Deoarece Witterer ezita vizibil cu răspunsul, învăluindu-se într-o tăcere de-a dreptul iritantă, Oberstul întrebă, tăios:

— Şi în rest, nimeni, Herr Witterer?

— O traducătoare, răspunse acesta, încet.

Luschke se aşeză, sorbi puţin din cafeaua ce-i fusese adusă, apoi muşcă trabucul, scuipă restul de tutun şi nu luă în seamă chibritul pe care Hauptmannul i-l întindea, binevoitor. Fumă cu indiferenţă.

— Situaţia e încă neclară şi extrem de de imprevizibilă, spuse el, într-un târziu. De la miezul nopţii, adversarul a pus în bătaie unităţi grele de artilerie şi grupe de aruncătoare. Nu e sigur ce va urma. Părerea dumitale, te rog.

— O cacealma, probabil, Herr Oberst. Ivan…

— Spune, te rog, adversarul.

— Adversarul, Herr Oberst, a observat mişcările noastre de trupe şi acum, pentru a le distruge, îşi consumă întreaga provizie de muniţie. În curând se va fi epuizat.

— Îmi amintesc, Herr Hauptmann, de încercările dumitale de tragere de acum câteva zile, pe care le-ai denumit în glumă „saltul mânzului”. Până. atunci, inamicul nu avea artilerie aproape deloc în sectorul ăsta de front. Unul dintre Hauptwachtmeisterii dumitale numea acest fapt „invitaţie la dans”, şi găsesc că avea dreptate. Ei, mi se pare că acum s-a dat curs acestei invitaţii”.

— Artileria, Herr Oberst, zise Witterer şi se felicită în taină pentru măiestria sa, pe care adversarul a pus-o în bătaie aici trebuie să fi retras-o de pe un un alt sector de front.

— Herr Hauptmann, spuse Luschke şi-şi mirosi cafeaua, în timp ce masa la care stătea tremura uşor, aşa-numita privire de ansamblu e câteodată o simplă autoamăgire. Aici însă, în micul nostru sector, a început urgia, iar ansamblul doarme liniştit mai departe.

— Dar, dacă tirul de artilerie va înceta, după ce nu va

mai avea muniţie, atunci…

Oberstul ridică mâna şi trase cu urechea. Witterer se înclină puţin şi abia cuteza să respire.

Nu auziră nimic.

Luschke stinse lumina şi se duse la geam. Smulse perdeaua la o parte şi deschise fereastra. În afară de uruitul îndepărtat al motoarelor, nu auziră nimic. Frontul tăcea.

— Ei, poftim, Herr Oberst! constată Witterer, uşurat.

— Până acum, spuse Oberstul şi inspiră aer proaspăt, inamicul a tras asupra poziţiilor noastre cele mai înaintate. Pierderile infanteriei se păstrează, cum atât de nimerit se zice, în limite normale, iar pierderile noastre ar putea fi considerate mărunte. Acţiunile de retragere care se desfăşoară pe străzi, chiar dacă nu întocmai conform planului, decurg totuşi fără deranjamente periculoase. Disciplina de marş e bună şi nu e pusă în pericol.

— Prin urmare, şi trupele de front se vor putea retrage conform planului.

— Dacă nu…

Luschke tăcu. Se auzi din nou focul de artilerie şi fulgerele brăzdară orizontul.

— Slab, rosti Witterer. Nu prea convingător.

— Asta, preciză Luschke, abia perceptibil, e artileria noastră. Printre lovituri – auzi? – foc de infanterie.

— Într-adevăr, admise Witterer, uluit.

Luschke închise fereastra, trase perdeaua, se îndreptă spre masa hărţilor şi aprinse lumina. Mutra sa de cartof părea să asude.

— Înseamnă că inamicul atacă, spuse el.

— Şi acum ce facem? întrebă Witterer, evident nedumerit.

— Dacă adversarul atacă într-adevăr, explică Luschke, atunci există întotdeauna numai două posibilităţi: sau îl oprim, sau ne calcă în picioare.

— Şi mişcările ordonate, de retragere?

— Probabil că vom fi nevoiţi să le contramandăm. Sau doar să la stopăm. Ori, dacă inamicul atacă din urmă, ceea ce e de presupus, va trebui să ne retragem luptând. Sistem defensiv-ofensiv. Tot un fel de „salt de mânz” Herr Hauptmann.

— Înţeleg, Herr Oberst.

— Cât mă bucur, spuse Luschke, cu asprime. Dar mă* voi bucura şi mai mult când mă vei suna, în scurt timp, din poziţia dumitale de foc şi vei avea amabilitatea să-mi relatezi cum arată pe-acolo.

— *Jawohl*, Herr Oberst.

Witterer dispăru, cu mersul său vioi. Simiţi încă o dată că se apropie unul dintre marile sale ceasuri.

Abia acum, rămas singur în cameră, Luschke îşi aprinse ţigara. Ardea strâmb şi nu-i plăcu. O puse deoparte şi o lăsă sa se stingă.

Apăru aghiotantul cu primele rapoarte prin radio. Luschke le răsfoi: „Inamicul atacă pe înălţimea 234, la digul de cale ferată, lângă lac – practic pe o lăţime mare. Unităţi de infanterie de putere medie. Deocamdată n-a cucerit teren, şi nu sunt semnalate tancuri. Uşoare pierderi de partea noastră”.

Mereu acelaşi lucru, gândi Luschke. Mai întâi, simptomele nebunului furios. Nebunul aleargă şi se dă cu capul de un perete din cauciuc, care cedează puţin, apoi revine la forma iniţială. Nebunul aleargă din nou şi se izbeşte cu capul de perete, cu forţa unui berbece. Până la urmă, dacă are ţeasta de fier şi elanul mare, iar materialul de care se ciocneşte e şubred, va sfârşi trecând prin el.

— Nici acum nu se poate lua legătura cu comandantul diviziei, raportă aghiotantul. Şi locţiitorul lui…

— Locţiitorul diviziei e în particular un om de treabă şi în funcţie un papagal al Generalului – unul făcut cadou!

— A sosit Oberleutnantul Wedelmann.

— Să intre copilul-minune. Între timp, încearcă să-l

prinzi la telefon pe stimabilul meu coleg de la Infanterie.

Aghiotantul înclină din cap. Se purta mai degrabă ca un civil: intra şi ieşea fără să salute, nu lua niciodată poziţia de drepţi şi nu vorbea milităreşte. Iar asta era întru totul în spiritul lui Luschke, care spusese: „Am nevoie de un om destoinic, nu de o paiaţă!”

Wedelmann apăru, mare, suplu, grav ca întotdeauna, şi, fiind cu capul descoperit, execută salutul german.

— Nu te mai schimonosi! îl dojeni Luschke. În clipa de faţă n-are loc niciun fel de sărbătoare a partidului pe-aici. Stai jos. Şi vezi să stai bine.

Oberleutnantul se aşează, docil. I se părea că Oberstul Luschke era uşor uervos. Wedelmann îl înţelegea, având în vedere că situaţia nu cra deloc roz.

— De ce crezi, Wedelmann, că te-am chemat încoace?

— Să preiau din nou bateria a 3-a, Herr Oberst?

— Ţi-ar conveni! Vreau să te aduc în faţa Curţii Marţiale!

Wedelmann tăcu, supus şi răbdător. Bănuia că era vorba de una dintre glumele seci ale Oberstului. Una nu prea reuşită. Însă nici nu-l surprindea, dată fiind situaţia de moment.

— Vii din noua poziţie, Wedelmann?

— *Jawohl*, Herr Oberst. Cu o motocicletă. Cu alt vehicul e imposibil să răzbaţi. Am parcurs treizeci şi cinci de kilometri în nouăzeci de minute.

— Bună viteză! Dacă ai fi bănuit pentru ce te-am chemat, ai fi mers probabil mai încet. Cum e disciplina de marş?

— Deocamdată, în regulă. Se simte, totuşi, o uşoară nelinişte. Dacă inamicul ar trimite avioane…

— Wedelmann, spuse Luschke şi se rezemă pe spate, te-am chemat să-ţi spun o poveste. Drumul dumitale cu motocicleta până la mine a presupus un mic efort, pe care, probabil, o să-l mai faci de vreo două ori la noapte – dar o poveste ca asta merită atâta lucru.

Wedelmann aşteptă, fără să comenteze. Era sincer curios; nu bănuia câtuşi de puţin ce voia să-i povestească Luschke.

— E povestea unui aparat de radioemisie care nu era german, dar care se afla totuşi exact în perimetrul poziţiei tunurilor cu tragere scurtă, unde îşi desfăşura activitatea un garant al Führerului. Şi aparatul pălăvrăgea tot ceea ce ştia acest preţios reprezentant al Führerului.

Wedelmann se făcu alb, că varul.

— Cu neputinţă, Herr Oberst.

— E dovedit, Herr Oberleutnant.

— Nu!

— Cine a manevrat aparatul deţinea toate informaţiile, cunoscute doar de eroul Führerului şi de bătrânul nătărău cu mutră de cartof.

— Nu, repetă Wedelmann.

Oberstul Luschke îşi schimonosi gura, de parcă ar fi vrut să rânjească. Dar chipul îi rămase neclintit, Ochii săi mici exprimau tristeţe şi răceală.

— Dacă-i adevărat, am să suport toate consecinţele, spuse Wedelmann, pălind.

— Numai una, preciză Oberstul. Pe toate celelalte lasă-le în seama mea.

Wedelmann se ridică rigid.

— Chestia cu „celelalte consecinţe” e un ordin, adăugă Luschke. Un ordin de la mine, Wedelmann.

Wachtmeisterul Asch ştia ceea ce avea să urmeze. Trecuse prin toate astea, într-o măsură mult mai mare, în decembrie 1941.

Atunci, o armată întreagă înaintase prea mult, chipurile pentru a cuceri Moscova, iar vârfurile ei se înfipseseră până la Tula. Apoi, armata o luase la goană. Şi raportul Wehrmachtului anunţase: retragere a frontului, conform planului.

Străzile deveniseră nişte gropi comune, de cinci sute de kilometri, pentru oameni şi vehicule. Offizierii de stat-

major îşi pierduseră pentru prima oară stăpânirea de sine şi puseseră la îndoială credinţa în Führer. Se zvonise atunci că Hitler îl făcuse „albie de porci” cel puţin pe unul dintre Generalii comandanţi. Soldaţii nu avuseseră nimic împotriva gestului ca atare, însă faptul că toată generălimea ajunsese să tremure îi pusese pe gânduri.

Din acele zile, începuse să circule în rândul trupelor de pe front sloganul: „Şi Generalii au un fund, şi ăla se cere tăbăcit!”

În noaptea cu pricina, Asch pomi pentru a cincea oară alături de coloana Hauptwachtmeisterului Bock, care, în ultimele trei ore „abia înaintase vreo trei kilometri. Vehiculele supra-încărcate se legănau pe drumul accidentat. Roţile lor se înfundau în zloata tot mai adâncă. Motoarele fierbeau, iar fulgii de zăpadă ce cădeau pe ele sâsâiau uşor.

Coloana se blocă din nou. Unii şoferi îşi stinseră motoarele. Hauptwachtmeisterul Bock moţăia în vehiculul-limuzină. Zgomotul îndepărtat al frontului nu-l deranja câtuşi de puţin.

Wachtmeisterul Asch se strecură cu motocicleta lui fără dificultate şi se opri lângă maşina Spiessului. Bătu în geamul închis. Bock tresări.

Pe urmă, Hauptwachtmeisterul îl întrebă printr-o mică fantă de aerisite:

— Vrei să te încălzeşti, Asch?

— E bun la ceva romul tău, Bock?

— Chipurile e original din Jamaica, dar să ştii că gustul corespunde. M-a costat oricum o cutie cu trabucuri.

Wachtmeisterul Asch luă sticla şi bău.

— Nu-i rău deloc, spuse el, apoi. Îţi cam dă însă la temelie.

— După cum se pare, noaptea asta o vom petrece în drum, zise Bock.

— Tot mai bine decât în şanţ. Sau chiar în groapa comună.

— Când vom fi ajuns o dată la şoseaua principală, spuse Bock, restul de treizeci de kilometri îi vom parcurge în două ceasuri.

— Eşti şoferul de curse înnăscut, Bock. Dar nu uita că nu poţi avansa mai repede decât cel mai lent vehicul din coloană. Şi asta, presupunând că vom fi lăsaţi să avansăm. Pe deasupra, mai intervin vremea, care nu se supune Führerului, sovieticii, care nu ne menajează deloc, şi Generalii noştri, dintre care niciunul n-a scos până acum nasul la aer rece.

— În clipa asta vreau să trag la aghioase, spuse Spiessul. Noaptea e lungă.

— N-o să tragi la nimic, făcu Asch, ci o să ai grijă de maşinile tale. Eu mă duc înainte să văd ce se-ntâmplă.

— Tu şi veşnicele tale călătorii de plăcere, zise Hauptwachtmeisterul, morocănos. Odată, tot ai să te izbeşti cu capul de zid, şi eu am să spun: „Aşa-i trebuia!”

Bock se văzu nevoit să coboare din maşină. Merse de-a lungul coloanei sale, cercetând vehicul după vehicul. Soldaţii erau prost-dispuşi, dar nu din cale-afară de obosiţi. Vacarmul de pe front îi neliniştea. Voiau să plece, să plece mai departe, să ajungă la noile adăposturi. Ştiau ce pericole te păşteau, dacă rămâneai blocat pe un drum de câmpie.

Wachtmeisterul Asch îşi părăsi coloana şi trecu pe lângă un lanţ de camioane, ce părea nesfârşit. Doar ici şi colo se zăreau câteva vehicule mici. Abia dacă vedeai vreun soldat afară. Pe o porţiune de vreo trei kilometri, convoiul încremenise. Drumul de acces părea o linie moartă.

La ramificaţia cu drumul de marş numărul trei domnea însă o agitaţie vie. Aici, jandarmii militari înarmaţi până-n dinţi, „copoii”, făceau pe poliţia rutieră. Şi un Major îi dirija.

Asch se apropie mai mult. Dintr-odată, situaţia se limpezi: Majorul şi agenţii săi de circulaţie blocau toate

căile de acces – cu excepţia celei pe care pătrundea divizia lui. Şi, de fiecare dată când alte coloane încercau să se strecoare, Majorul părea să explodeze.

Era un bărbat de statură mijlocie, a cărui faţă colţuroasă şi brutală se iţea din gulerul de blană. Când se simţea provocat, dădea porunci tăioase.

Acest om, găsi Asch, era atât de energic, încât putea ajunge la crimă. Cunoştea bine genul. Ăsta ştia să se impună! Şi, dacă într-adevăr s-ar fi lovit de o rezistenţă serioasă, ar fi scos pistolul.

Asch era convins că, atâta vreme cât individul stăpânea intersecţia, coloanele de pe drumurile de acces puteau să moară liniştite, până să le dea el cale liberă. Aşadar, Majorul trebuia să plece. Dar cum?

Asch pătrunse în intersecţie, dădu să intre pe şoseaua principală, însă un jandarm îl blocă prompt, cu braţele întinse.

— *Halt*! strigă el.

Ca atras de un magnet, Majorul se şi năpusti într-acolo.

— Curier! zise Asch, care cunoştea prea bine regulile.

— Poate trece, spuse Majorul.

Asch acceleră şi intră pe şoseaua principală de marş. Maşinile pe care le depăşea înaintau încet. La trei kilometri mai încolo, părea să fie un ambuteiaj. Drumul era din nou blocat.

Nişte soldaţi se agitau în jurul unui camion. Înjurau şi strigau. Se amestecă şi un Offizier, ocărând.

— Ce se-ntâmplă? întrebă Asch.

— S-a rupt axul, răspunse un soldat. Suprasarcină. Cu siguranţă, e maşina cu haleală a vreunui ştab.

— Răsturnaţi-l în şanţ! ordonă Offizierul.

Şoferul camionului refuză să execute ordinul. Alţi şoferi îl acoperiră cu urlete. Un alt camion încercă să depăşească, alunecă pe stânga şi se izbi de-un copac.

— Ambele maşini în şanţ! ordonă Offizierul.

Un Henschel mare se apropie încet şi se propti în camionul cu axul rupt. Îl împinse cu bara înainte, până când acesta ieşi de pe şosea, îşi pierdu echilibrul şi se răsturnă pe o mică pantă.

— Cale liberă! strigă Offizierul. Înainte!

Asch îşi continuă drumul, evitând motocicliştii care veneau din sens opus. Constată că numai motocicletele puteau circula aproape nestânjenite în fiecare direcţie. Maşinile de mare tonaj, ce voiau să depăşească, se trezeau scoase din traseu de coloanele strânse.

Doi jandarmi militari pe motociclete se îndreptau în direcţia coloanelor din sens opus.

— Toate vehiculele mult la dreapta! strigară ei. Eliberaţi şoseaua şi opriţi motoarele! Generalul vrea să meargă înainte.

Camioanele grele se legănară cuminţi către partea dreaptă a şoselei. Asch se strecură lângă un microbuz. Se auzeau nişte sirene. Trecu, urlând, un vehicul de teren cu şenile, închis.

Un soldat se aplecă din camion şi privi în urma maşinii Generalului, apoi i se adresă lui Asch:

— Se pare că în faţă rahatul e mare!

— Nu cred că-i aşa de groasă, spuse Asch, de vreme ce un General adevărat reuşeşte să avanseze.

— Poate că ai dreptate, admise soldatul, aruncând din nou o privire şi căutând s-o ia din loc cât mai repede.

Însă şoseaua părea blocată în continuare.

Asch băgă în viteza întâi şi încercă să treacă pe lângă microbuz. Aprinse farul şi, la lumina fasciculului îngust, zări în spatele microbuzului nişte bagaje ce-i păreau familiare. Frână, stinse farul şi apoi motorul.

Deschise uşa din dreapta şoferului şi strigă prin întunericul din microbuz.

— Ei, fete de eroi! Cum vă merge?

— Nu cumva, e Herr Asch? întrebă o voce sumbră,

puţin obosită, care nu putea fi decât a Charlotte!

— E spiritul meu! spuse Wachtmeisterul Asch şi intră.

— Dumneata! exclamă Viola, prost dispusă, înfăşurându-se mai strâns în blana ei şi ghemuindu-se în colţ. Dumneata mai lipseai.

— Dumitale, cu siguranţă nu-ţi lipsesc! replică Asch. Şi pe urmă, am crezut întotdeauna că vei fi transportată de Offiziéri de stat-major în persoană.

— Ne puteţi ajuta, Herr Asch? întrebă iluzionistul, uitând parcă de orice controversă. Se prefăcea a nu fi ranchiunos, dar, în realitate, se temea. Suntem blocaţi aici şi nu mai putem înainta. Nu vi se pare groaznic?

— Ce, cum? strigă Asch, voios. Doar nu v-aţi aşteptat ca războiul să fie simpatic.

— Herr Asch, insistă iluzionistul, cu o amabilitate forţată, dacă ne ajutaţi…

— În locul dumitale, strigă Lisa Ebner spre aşa-zisul membru masculin al trupei lor, aş ruga pe oricine altcineva, dar nu pe acest domn!

— Îmi pare bine că eşti veselă Lisa, remarcă Asch.

— Nu mai putem de frig şi de foame, mormăi Charlotte.

— Sete nu vă e? se interesă Asch. Am nişte coniac în bidonaş.

— Dă-ncoace! ceru imediat Charlotte.

— Ieşi afară! făcu Lisa Ebner.

— Dacă ne-aţi ajuta… îl conjură iluzionistul.

— Linişte! strigă Asch.

Îndată se liniştiră cu toţii.

— Nu auziţi nimic? întrebă Asch.

Dar pe moment nu auziră nimic.

— Toată lumea afară, urgent! strigă Asch.

Hotărârea din glasul său îi determină pe călătorii din microbuz să coboare în grabă, în frunte cu şoferul.

Stăteau nemişcaţi şi ascultau. Soldaţii ieşiseră din vehicule şi priveau în sus. Din înălţimi, se îndrepta spre ei

un zumzet, apropiindu-se din Ce în ce mai mult.

— Un avion! constată sec iluzionistul.

— O aşa-numită maşină de cusut, explică Asch. Una dintre cele mai vechi „lăzi" ale sovieticilor, din care bombele se aruncă tot cu lopata.

Lisa Ebner stătea aproape de Asch. Încerca să ghicească ce se citea pe faţa lui. Dar se izbea de o mască dură şi cenuşie. O figură inexpresivă şi fără contur.

„Maşina de cusut" zumzăia acum chiar deasupra lor. Deodată, un zgomot tremurat şi strident străpunse aerul. Iluzionistul se aruncă în şanţul de la marginea şoselei. Lisa Ebner se agăţă de Asch; mâinile ei mici îl apucară cu putere de braţ.

— Nu-i niciun pericol pentru noi, conchise Asch.

Bomba căzu urlând şi se sparse la aproximativ trei sute de metri în faţa lor, chiar lângă şosea! Asemenea unui far ce luminează totul în jur, ca apoi să se stingă pentru totdeauna. Urmă o bufnitură înfundată şi se auzi un ţipăt sălbatic.

— Doamne! exclamă Lisa Ebner.

Asch se desprinse ferm de lângă ea.

Din locul în care explodase bomba, se înălţau tot mai multe strigăte, acoperite, la rândul lor, de ordine răcnite în noapte. Cerul părea înţesat de zumzete.

Apoi, motoarele câtorva sute de camioane porniră din nou. Coloanele voiau să scape, să lase în urmă şoseaua mânjită cu zăpada lipicioasă şi avioanele ameninţătoare.

Dacă o mai ţin tot aşa, gândi Asch, să vezi pe urmă panică şi încă un front spart!

— S-ar putea să revină, ceva mai târziu, spuse Asch şi se îndreptă spre motocicleta sa.

— Nu rămâi? întrebă Lisa Ebner, care-l urmase.

— Imposibil, răspunse Asch. Trupa are nevoie de mine.

Wăchtmeisterul se urcă pe motocicletă, băgă în viteză, acceleră şi demară. Se îndreptă spre Majorul care

continua să domine intersecţia cu comenzile sale violente.

— Herr Major, i se adresă Asch, la doi kilometri de-aici s-a împotmolit un General.

— La naiba! făcu Majorul. Care General?

— Nu ştiu, răspunse Asch. În orice caz, Generalul a ordonat să vă prezentaţi de urgenţă la el. Cu trei jandarmi militari.

— Eu?

— Majorul de la intersecţie – aşa a spus Generalul.

— La naiba! strigă Majorul, după care luă trei jandarmi cu el, lătră câteva cuvinte de avertizare spre ceilalţi cerberi ai circulaţiei şi se evaporă.

Wachtmeisterul Asch coti pe drumul lăturalnic, unde rămăsese blocată şi coloana Hauptwachtmeisterului Bock, şW căută pe Offizierul cel mai apropiat de intersecţie. Găsi foarte repede un Oberleutnant, care ocăra de zor.

— Herr Oberleutnant, spuse Asch, acum s-a ivit ocazia favorabilă. Pe moment, intersecţia e liberă de orice superior.

Oberleutnantul pricepu imediat, o zbughi şi preluă comanda în intersecţie. Opri divizia Majorului şi dădu undă verde coloanelor şale.

După o jumătate de oră, când reveni Majorul, spumegând de furie, tocmai intrau Vehiculele bateriei a 3-a pe şoseaua principală. Cele care le urmau se treziră în faţă cu ţeava pistolului Majorului furibund.

Wachtmeisterul Asch se îndrepta însă spre poziţia de foc a bateriei a 3-a.

Excelenţa Sa, Herr Admiral, şi respectabilul său camarad, comandantul aeroportului din Patrie, fost Offizier al Maiestăţii Sale, îşi terminaseră vizita nocturnă.

— Ceea ce am văzut, Herr Kamarad, m-a impresionat peste măsură, explică Excelenţa Sa, aproape ceremonios. Poate doar vizionarea submarinelor imperiale după o luptă victorioasă cu inamicul m-a mai impresionat aşa.

— A fost o epocă fericită, îl asigură comandantul.

Excelenţa Sa încuviinţă.

— Pentru noi, soldaţii, fără îndoială.

Păşiră împreună, pe deplin conştienţi acum de valoarea lor, către hangarul numărul unu, în faţa căruia o zăriră deja de departe, în lumina farurilor, pe Frau Lore Schulz, alături de Unteroffizierul Vierbein.

— Tânărul nostru camarad de la Artilerie, rosti Excelenţa Sa, cu convingere, e un adevărat simbol al timpului prezent, un adevărat soldat german – modest şi viteaz.

— Şi mereu supus, adăugă comandantul, uşor aluziv.

— Întruchipează realele virtuţi soldăţeşti, constată Herr Admiral. Se supune. Doar ăsta e lucrul cel mai important!

— Dacă însă vor fi distribuite vreodată ordine care îndeamnă la crimă? întrebă comandantul, prudent.

— Asta nu-i nicio problemă, dragă Herr Kamarad, spuse Excelenţa Sa, aproape solemn. În Germania n-a existat şi nici nu va exista aşa ceva.

Comandantul preferă să nu comenteze. Bătrânul lup de mare era un soldat grozav şi un om bun – însuşiri deja rare. Şi avea o fire plină de naivitate. Ar fi fost detestabil să distrugă toate astea.

Comandantul aeroportului căută un alt subiect.

— Persoana cu care aţi venit pare deosebită.

— Această doamnă, spuse Excelenţa Sa, e fermecătoarea soţie a unui Offizier remarcabil, care, în clipa de faţă, îl suplineşte pe ginerele mçp, comandantul. Fermecătoare şi foarte feminină. Nu aparţine, desigur, vechii şcoli a doamnelor noastre de Offizieri. Dar nu numai metodele războiului s-au schimbat, ci şi obiceiurile şi tradiţiile din cazinouri.

— Aşa s-ar zice, îl asigură comandantul, privindu-i pe Vierbein şi pe Lore Schulz, care i se păreau suspect de apropiaţi.

— O doamnă exemplară, adăugă Excelenţa Sa, Herr

Admiral, cu o uşoară sensibilitate marinărească. Nici urmă de infatuare sau chiar de falsă mândrie cu privire la importantele realizări ale soţului dumneaei. Mai degrabă aplecare spre grijile şi nevoile subordonaţilor. Vă mai amintiţi, desigur, cum Maiestatea Sa, împăratul, vizita şi îngrijea răniţii, şi cum Alteţele lor regale, prinţesele, făceau chiar serviciu regulat în lazarete?

— Fără îndoială, spuse comandantul. Şi din păcate nu găsesc niciun exemplu asemănător la ora actuală. Nici doamnele Reichsleiterilor[12] şi nici cele ale Gauleiterilor…

— Dar, vă rog, dragă Herr Kamarad, priviţi-o pe simpatica noastră doamnă Schulz! Ce face ea, de fapt? Părăseşte o petrecere ca să însoţească un soldat care merge, respectiv zboară, pe front. Găsesc acest lucru exemplar!

Comandantul încuviinţă din cap. Când, împreună cu Excelenţa Sa, se aprbpie de Vierbein şi de simpatica lui însoţitoare, Unteroffizierul luă poziţie de drepţi. Lore Schulz surâse.

— Ei, cum merge?

— Decolarea în douăzeci şi cinci de minute, raportă Vierbein. Dar soldaţii şi aparatura încă n-au ajuns.

— Vor ajunge, îl asigură comandantul. Şi dacă va fi să întârzie, vei lua alt avion.

Excelenţa Sa râse cu poftă.

— Nicio grijă, dragul meu. Războiul n-o să fugă de dumneata, de dumneata cu siguranţă nu.

Un alt avion rulă afară din hangar şi se îndreptă, duduind, spre pista de decolare. O dată ajuns, se opri, tremurând din aripi.

Megafonul urlă:

— Siegfried 18. Loc două sute şaptezeci şi nouă. Încărcătură ca de obicei. În plus, Hauptmann Lehmann. În plus, Stabsarzt Dr. Winter, cu doi oameni. În plus,

12 Persoane desemnate de Führer pentru executarea unor sarcini de conducere pe linie de partid (n. tr.).

Unteroffizier Vierbein, cu doisprezece oameni. Decolarea în douăzeci şi două de minute.

— Uimitor de precise, ordinele! constată Excelenţa Sa, Admiralul.

— Ordine de decolare asemănătoare am introdus încă pe-atunci, la escadrila Immelmann.

Dinspre clădirea Administraţiei se apropie de pistă un camion. Se opri lângă aparatul de transport, scrâşnind din frâne. Sări din el un bărbat în manta de Offizier, care comandă ca într-o curte de cazarmă:

— Coborârea! Alinierea!

— Bărbatul meu! exclamă Lore Schulz, surprinsă.

— Un bărbat vrednic, o asigură Excelenţa Sa, Herr Admiral, sincer încântat. Un bărbat eminent de vrednic.

— Asta cred şi eu, spuse comandantul.

Vierbein însă tăcu.

Oberleutnantul Schulz stătea mare şi lat în mijlocul pistei şi părea conştient de ţaptul că mulţi ochi se aţintiseră asupra lui. Se pregătea să le ofere o reprezentaţie semisoldaţilor din Luftwaffe şi era convins că îl vor privi cu veneraţie.

Urmărit de privirile Oberleutnantului, şoferul ocoli în fugă camionul; desferecă latura transversală şi o coborî. Dinăuntru săriră soldaţi cu bagaje şi se aliniară în faţa lui Schulz.

Unul dintre cei doi Unteroffizieri, încoronat cu o cască de oţel nou-nouţă, care străluceam bătaia reflectoarelor, comandă celuilalt Unteroffizier şi celor zece soldaţi, îi puse să ia distanţă, să întoarcă privirea, şi-i raportă lui Schulz:

— Doi Unteroffizieri şi zece soldaţi, aliniaţi!

Vierbein constată cu mare uimire că Unteroffizierul care dădea raportul era Ruhnâu. Iar celălalt, Unteroffizierul Bartsch. „Siamezii de la garnizoana”!

Oberleutnantul Schulz îşi atinse uşor cascheta, tună un „mulţumesc” şi dădu pe loc repaus.

— Aştept de la voi să nu-mi faceţi de râs pe front subunitatea. Şi nici pe mine. Acum, în „ladă” cu toţii.

Se întoarse, uitându-se cercetător în jur, în timp ce soldaţii îşi încărcau bagajele în avion. Vierbein înţelese imediat că pe el îl căuta. Dar Schulz păru să nu-l observe. Îşi privea soţia, care surâdea şi se uita pe-alături de el. Atunci îi observă pe Excelenţa Sa şi pe comandantul aeroportului.

Schulz se îndreptă spre cei doi Offizieri, salută şi le întinse mâna.

— Mi-am permis, spuse el, să livrez personal soldaţii şi aparatura. Ocazia nu e doar urgentă, ci şi importantă.

— Ăsta zic şi eu spirit de responsabilitate, aprecie Excelenţa Sa, Herr Admiral.

— Când va afla Oberst Luschke, se va bucura nespus, îl asigură comandantul.

— Sper, admise Oberleutnantul Schulz, cu gravitate.

După care se duse glonţ spre soţia lui şi se priponi în faţa ei.

— Cine te-a adus încoace? întrebă el, cercetător.

— Bineînţeles că din nou acest Vierbein, răspunse Lore Schulz.

Oberleutnantul pufni scurt; privirea sa scrutătoare exprima, totodată, dispreţ şi ameninţare. Trecu mecanic cu mâna peste centură, de parcă ar fi vrut să-şi netezească nişte cute imaginare.

— Unteroffizier Vierbein! rosti apoi Oberleutnantul Schulz, legănându-se uşor pe genunchi.

Cel apelat luă poziţia de drepţi în faţa lui. Întrucât Schulz nu găsi imediat cuvintele potrivite, îşi privi subordonatul tăios şi cu subînţeles. La rândul lui, Vierbien credea că, până şi în aceste ultime minute, îl putea paşte o catastrofă nimicitoare.

— Unteroffizier Vierbein! repetă Schulz şi tăcu din nou.

Excelenţa Sa, Herr Admirar, asculta interesat şi cu o

vie participare. Pe Oberleutnant îl considera un mare soldat, pe Unteroffizier un războinic vitez, iar vremurile le considera năvalnice. Doar actualul Comandant Suprem nu-i prea plăcea. Însă: *Deutschland über alles*!

Comandantul pretinse că trebuia să se ocupe de avionul gata de zbor. Lore Schulz se apropie, de parcă ar fi intenţionat să ia parte la disputa dintre Schulz şi Vierbein. Unteroffizierul rămase ca un copac ameninţat de trăsnet.

Lumina reflectoarelor se revărsa în noapte. Motoarele aparatelor de zbor mormăiau într-un ritm obosit. Soldaţii unităţii de încărcare lucrau la intensitate maximă. Pilotul discuta strident cu un mecanic, dar nu pe o temă tehnică, ci făceau schimb de adrese.

— Unteroffizier Vierbein, spuse acum Oberleutnantul Schulz, în ciuda marilor dificultăţi, a fost posibil să pun la dispoziţia regimentului de pe front doi Unteroffizieri, zece oameni şi şase staţii radio.

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant, răspunse Vierbein, automat.

— În ciuda marilor dificultăţi, reluă Schulz, cu încăpăţânare, de parcă ar fi vrut să-i inoculeze tocmai acest termen Unteroffizierului. Ai văzut şi dumneata însuţi, Vierbein, cât de mari sunt problemele pe-aici. Pe scurt, ţi-am oferit ocazia să cunoşti aceste dificultăţi, şi cred că ai reuşit să le cunoşti.

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

— Materialul uman care ni s-a pus la dispoziţie e prost şi, de la o lună la alta, se degradează din ce în ce mai mult. Sigur că astfel se îngreunează considerabil procesul de instruire. În consecinţă, e nevoie de cei mai buni instructori. Ai observat asta, Vierbein?

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

Schulz clătină din cap cff importanţă, de parcă şi-ar fi adunat forţele să depăşească ultimul obstacol, cel mai mare şi cel mai greu.

— Şi asta, fiindcă avem mereu în faţa ochilor un

singur ţel: să asigurăm frontului materialul cel mai bine instruit cu putinţă. Sper că te-ai lămurit.

— *Jawohl*, îl asigură Vierbein.

— Dacă într-adevăr te-ai lămurit, atunci nădăjduiesc – Schulz mai trase o dată adânc aer în piept, după care dădu drumul porumbelului – că vei şti să-i explici toate astea Oberstului Luschke.

Dar, înainte ca Vierbein să răspundă ceva, Schulz se aplecă uşor şi-i spuse, confidenţial, aşa, ca de la camarad la camarad:

— Dacă Herr Oberst Luschke are vreo dorinţă specială – i-o îndeplinim la orice oră. Eu personal garantez acest lucru. Chiar dacă, la fel ca acum, trebuie să depăşesc cele mai mari greutăţi. După cum se vede, nu am ezitat să-i trimit doi dintre cei mai buni şi mai de nădejde Unteroffizieri ai mei, de care mi-e foarte greu să mă despart. Dar am făcut-o pentru Oberstul Luschke, şi ai putea să i-o raportezi.

Unteroffizierul Vierbein, care nu apucase să-şi stăpânească tulburarea, tăcu. Nu era în stare să priceapă cu limpezime marea realizare a lui Schulz. Nu prididise nici măcar să se întrebe ce l-o fi determinat pe Schulz să se lipsească până şi de serviciile celor doi „siamezi de la garnizoană”.

Megafonul urlă:

— Aparatul Siegfried 18 decolează în cinci minute. Toţi pasagerii la bord.

Unteroffizierul Vierbein ceru permisiunea de a-şi lua rămas-bun.

— Coşurile încă mai fumegă, zise comandantul şi transmise rugămintea ca Oberstul Luschke şi comandantul aeroportului să fie salutaţi din partea lui cu aceste cuvinte.

— Te invidiez, tânărul meu camarad, spuse Excelenţa Sa, Herr Admiral, şi se simţi de parcă şi-ar fi luat rămas-bun de la mari unităţi ale Marinei Imperiale. Ai voie să lupţi pentru Germania. Să faci cinste patriei dumitale.

— Raportează-i Oberstului Luschke din partea mea că ordinul a fost executat, conchise Schulz.

Lore se apropie de Johannes Vierbein, îl privi ţintă, se aplecă apoi repede şi-l sărută drept pe gură.

— Sărmane micuţ! şopti ea, cu ochii înlăcrimaţi.

Vierbein se îndreptă repede spre avion, dispăru în burta lui, privi scurt feţele palide ale soldaţilor, printre care şi cele ale „siamezilor de la garnizoană”. Încercă să se agaţe de un geam al cabinei, dar nu văzu decât o elice care se rotea.

Încet-încet, avionul porni, tremură puternic, prinse viteză şi se ridică apoi de la pământ, clătinându-se obosit.

Ceea ce Vierbein numea Patrie dispăru în beznă.

Wachtmeisterul Asch se apropie de poziţia de foc a bateriei, a 3-a. Cu cât înainta, cu atât traficul devenea mai dificil; chiar în spatele liniilor celor mai avansate se blocase aproape complet. Abia se mai vânzoleau, prin noroi ambulanţele şi camioanele cu muniţie.

Pe front se deştepta un război care cu greu îşi revenea în simţiri. În depărtare, tunurile lătrau ca nişte câini obosiţi. Mitralierele îşi scuipau încărcătura placide. Seriile loviturilor de aruncătoare se auzeau asemenea unor cărbuni azvârliţi într-o pivniţă.

Ochii se obişnuiseră cu noaptea. Zăpada apoasă cădea cu fulgi tot mai deşi, şi în curând avea să se transforme în lapoviţă:

Asch intră în satul din spatele frontului, unde se mai afla încă poziţia tunurilor cu tragere scurtă a bateriei a 3-a. La doar câteva sute de metri în faţă, în linia de foc, gemea o maşină de tracţiune; când motorul ei ameninţă să se oprească, se auziră voci care înjurau de zor. În rest, războiul dezlănţuit din nou părea să ignoreze acest sector de front.

Wachtmeisterul văzu maşina comandantului la intrarea colibei în care locuiseră până acum el şi Wedelmann. Asch îşi rezemă motocicleta alături şi păşi

înăuntru. Kowalski îşi usca ciorapii la focul din sobă.

— Ce cauţi aici? întrebă şoferul. Ţi s-a făcut dor de noi?

— Voiam să văd dacă aţi fost terminaţi.

— La noi nu se arată nimic, spuse Kowalski. Inamicul nici nu ne bagă în seamă. Witterer a început să renască.

Aşa îşi închipuise şi Asch: mai întâi câteva atacuri ample pe tot segmentul frontului, după care aveau să se formeze puncte principale. Şi niciunul dintre aceste puncte principale nu atingea spaţiul bateriei a 3-a.

— Lui Witterer al nostru, declară Kowalski, i-a încolţit încet-încet ideea că sovieticii se tem de el.

— Consum mare de muniţie? presupuse Asch.

— Cam aşa ceva, răspunse Obergefreiterul şi făcu vânt cu ciorapii prin dreptul gurii sobei. Mai nou, eroul nostru face economie. A aflat şi el, în cele din urmă, că sovieticii trag întotdeauna cu precizie absolută atunci când trage şi el. Şi asta l-a călcat pe nervi.

Asch se aşează pe pământ, lângă Kowalski, şi-şi întinse mâinile spre focul din sobă.

— Sovieticii vor încerca să spargă frontul, zise Wachtmeisterul.

— Nu pe la noi. Nu vor să-i facă lui Witterer una ca asta.

— Dar pe undeva pe la stânga sau pe la dreapta sectorului nostru. Şi pe urmă o să-i avem dintr-odată în flanc sau chiar în spate.

— Eşti curios să afli ce se-ntâmplă cu rahatul ăsta mare, aşa-i? Vrei să-l vezi pe Witterer cum aleargă cu nădragii plini. Altminteri, de ce-ai fi venit încoace?

Asch rânji spre Kowalski.

— Am adus jumătate din baterie pe drumul ce bun, iar acum trebuie să mă ocup de cealaltă jumătate.

— Vezi să nu uiţi că Witterer se află pe lista mea neagră, îl atenţionă Kowalski.

— Nu face prostii, zise Asch, prevenitor. S-ar putea să pui în pericol întreaga baterie…

— Vreau numai să-l încerc niţel, spuse Kowalski, sumbru. Dacă-i putred, oricum se va vedea mai devreme sau mai târziu. Şi cel mai bine e cât mai devreme!

Asch se mai încălzi un pic, apoi îl părăsi pe Kowalski şi ieşi din nou în noapte. Situaţia rămăsese neschimbată. Frontul fremăta de ambele părţi; în sectorul său domnea o relativă linişte. La doi sau trei kilometri mai departe răpăi o mitralieră. Apoi, căzură împuşcături răzleţe de carabină.

În linia de foc a bateriei a 3-a, vehiculul de tracţiune continua să geamă. Încerca să tragă un tun afară din poziţie, însă roţile i se împotmoliseră, iar şenilele scăpau şi ele în mod repetat. Soldaţii se propteau de marginile laterale, fără prea mare tragere de inimă, după cum observă Asch imediat. Witterer stătea alături şi striga comenzi.

Asch se postă în apropierea Hauptmannului şi privi.

— Ce stai pe-aici degeaba? ţipă Witterer. Mai bine pune mâna!

— N-are rost, replică Asch. Pământul e mult prea răscolit.

— Lasă-mă pe mine să judec treaba asta! strigă Witterer.

— E o chestiune de experienţă, preciză Asch. Daţi-mi voie să mă ocup eu.

Şi fără să aştepte aprobarea Hauptmannului, Asch preluă comanda cu mare naturaleţe.

— Opriţi motorul! Trei oameni să aducă legături de vreascuri.

— Păi, sigur! făcu şoferul. Doar aşa. Am spus deja acest lucru acum o jumătate de oră.

— Cum de-ai ajuns aici, Asch? întrebă Witterer, supărat.

— Cu o motocicletă.

— Nu trebuia să fii la coloana de marş a lui Bock?

— Am fost!

— Ei şi? Coloana a ajuns la noua poziţie?

— E blocată pe drumul numărul trei. Deocamdată, nu se poate face nimic. Şi fiindcă aveam misiunea să însoţesc şi formaţiunea tunurilor…

— După cum vezi, nici vorbă să mărşăluirii mai departe.

— Am bănuit că vor fi date peste cap toate planurile. În orice caz, teoretic, trebuia ca tunurile să fi pornit deja.

— E chiar atât de târziu? întrebă Witterer, sincer uimit. Îşi consultă ceasul la lumina lanternei lui Krause. Într-adevăr, strigă el. Continuă dumneata aici, Asch. Mă duc să-i telefonez comandantului.

În timp ce Witterer sărea în adăpostul unde se afla staţia telefonică de campanie, Asch se ocupă de tun. Ordonă să se pună legături de vreascuri sub şenile şi împinse în urma lor şi două coşuri goale de proiectile.

— Porneşte uşor, spuse el.

Şoferul acceleră, şenilele mai alunecară niţel, după care se proptiră. Încet-încet, vehiculul de tracţiune se urni şi trase după el tunul, până când ambele ajunseră pe pământ mai tare.

— E-n regulă, îi asigură Asch pe soldaţi, apoi se duse la Witterer, în adăpost.

— *Jawohl*, Herr Oberst, spuse Witterer. Repetă de trei ori, după care îi strigă lui Krause: Harta!

Krause despături harta, avu grijă s-o ilumineze şi ţinu un creion la îndmână. Witterer îl apucă şi însemnă un loc pe harta sa, care, după cum văzu Asch, se afla cam pe la jumătatea distanţei dintre poziţia veche şi cea nouă. Apoi, Witterer spuse din nou:

— *Jawohl*, Herr Oberst.

Hauptmannul ieşi din adăpost, cu aerul unui conducător de oşti. Mantaua îi venea impecabil pe ţinuta rigidă. Urmele de noroi de pe mâneci şi de pe umeri îl

făceau să apară ca un om de acţiune.

— Comandanţii de subunităţi la mine! ordonă el.

Părea din cale-afară de mulţumit de discuţia telefonică recentă. Privi aproape provocator spre colinele din faţă, unde se aflau poziţiile inamicului, regretând pe moment că acesta n-avea forţă să-l atace.

— Tot regimentele vecinp au parte de cele mai bune poame, i se adresă el lui Krause.

— Poate o să le rămână în gât, spuse Asch, liniştit.

— Ei, asta-i! făcu Witterer pe superiorul. Ivan încearcă să năvălească peste tot, dar nu răzbate pe nicăieri.

— Până acum! îl corectă Asch. Niciun front n-a fost spart vreodată doar dintr-un simplu asalt.

— Ne-am înfipt în ei de nu s-au văzut! spuse Witterer. Dacă şi la adversari treburile funcţionează ca la noi, în cel mult o oră nu vor mai spune nici „pâs”!

Wachtmeisterul Asch se amestecă printre comandanţii de grupă, care se adunaseră în jurul lui Witterer. Krause făcu prezenţa. Răspunseră pe rând: „Aici!” Deocamdată, totul decurgea ca într-o şcoală de recruţi. Doar Obergefreiterul Kowalski răspunse: „În carne şi oase!” Unii o luară ca o glumă şi râseră înfundat.

Pe urmă, după un raport oficial pe care Witterer îl recepţionă cu detaşare, începu distribuirea ordinelor. Iniţial, Witterer ceru să-i fie prezentate hărţile de către fiecare comandant de grupă în parte.

— Sper că ştiţi-a citiţi o hartă! li se adresă apoi.

Comandanţii înregistrară în tăcere şi cu demnitate această bănuială de-a dreptul jignitoare. Doar Kowalski spuse:

— Singurele cărţi care mă interesează sunt cărţile de joc[13].

Witterer îi aruncă lui Kowalski o privire tăioasă şi

13 Efect intraductibil: în lb. germană, Karte înseamnă „hartă“, dar şi „carte“ (de joc, poştală etc.) (n.tr.).

batjocoritoare, pe care o percepură, în ciuda semiîntunericului, toţi cei prezenţi, cu excepţia persoanei în cauză.

— Căutaţi fiecare pe hartă poziţia noastră din momentul de faţă, ordonă Witterer, în continuare. O aveţi? Arătaţi-o!

Comandanţii de grupă îşi prezentară hărţile supuşi, însă cu dispreţ. Indicară cu degetul arătător poziţia actuală. Se simţeau ca nişte recruţi aliniaţi pentru inspectarea îmbrăcăminţii.

— Şi harta dumitale, Asch?

— N-am, Herr Hauptmann. Nici nu-mi trebuie. Cunosc ţinutul pe dinafară.

— În cel mult douăsprezece ore, ordonă Witterer, te prezinţi la mine cu o hartă. Nu mă interesează de unde o iei. Poţi s-o iei şi de sub fundul unui General.

Kowalski izbucni în râs. Witterer se simţi satisfăcut că tocmai Kowalski îi apreciase gluma. Dar şoferul spuse:

— Ăla pe care îl ţine un General deasupra hărţii nu-i fundul, ăla arată doar ca un fund.

— Dacă cineva face glume pe-aici, Obergefreiter, zise Hauptmannul, cu severitate, atunci ăla sunt eu.

— *Jawohl*, se ştie!

— Aşadar, domnilor, continuă Witterer cu distribuirea ordinelor, ştiţi unde se află actuala poziţie pe hartă. Acum vom muta degetul cu optsprezece kilometri – deci optsprezece centimetri – mai la vest, aşadar, spre stânga. Acolo se află un sat, Nikolski – sau aşa ceva. Găsit?

— Găsit! murmurară câţiva comandanţi de grupă, cu jumătate de glas.

— Acolo e o culme – culmea 175. Râde cineva?

Asch interveni:

— În Marea Expoziţie de Artă Germană, sub numărul 175 atârna un tablou intitulat: „Asta este a noastră, SA”.

— Notează, Krause! indică Witterer. Seamănă cu o bătaie de joc la adresa statului.

— Dar Asch chiar nu are nevoie de aşa ceva, Herr Hauptmann, spuse Kowalski, rânjind.

— Ştiu eu mai bine cine are nevoie sau nu, făcu Witterer, tăios. Iar ăla o va şi încasa – imediat ce se va fi destrămat vraja de-aici. În orice caz, culmea 175 e noua poziţie provizorie. A notat fiecare? Deocamdată, aici ne vom stabili. Apoi, vom mai vedea. E clar?

Comandanţii de grupă încuviinţară. Nici măcar Kowalski nu obiectă.

— Optsprezece kilometri, făcu Asch, dus pe gânduri, înseamnă cam patru-cinci ore de marş, dacă nu intervine nimic deosebit.

— Am calculat totul, spuse Witterer.

— Şi eu am luat în calcul orice eveniment neprevăzut, zise Wachtmeisterul.

— Plecarea, imediat! ordonă Witterer. Şi pretind o disciplină de marş impecabilă. Vai de cel care iese din rând. Să-l ferească Dumnezeu pe cel care-şi pierde stăpânirea de sine. Dacă clachează vreunul sau îşi ruinează vehiculul, pe ăla îl aduc în faţa Curţii Marţiale.

— Măi, da ce lozinci scoate şi ăsta! îi spuse Kowalski lui Asch.

— Sper să fie într-adevăr doar lozinci, zise Asch.

— Dumneata, Wachtmeister, rămâi la Baterie! ordonă Hauptmannul Witterer. Eu pornesc înainte!

— Ăsta încurcă direcţiile! rosti Kowalski, sec. Când zice că merge înainte, merge de fapt înapoi.

— Ce treabă ai tu, şofer?

— Fii sigur că ăstuia am să-i arăt eu ce înseamnă înainte, apoi departe, tot înainte.

— Am de vorbit cu tine, spuse Oberleutnantul Wedelmann şi o împinse în lături pe Nataşa, care voia să-l îmbrăţişeze.

— Ce bine că eşti din nou aici.

— Nu voi rămâne.

Străbătuse cu motocicleta cei treizeci şi cinci de

kilometri prin noaptea târzie, în aproape două ceasuri. Trecuse pe lângă coloanele înghesuite, se strecurase printre ele, se împotmolise de câteva ori în zăpada adâncă, reuşind să iasă de fiecare dată, mai mult trăgând motocicleta, decât conducând-o.

— Acum le-am văzut pe toate, zise Wedelmann. Vehicule frecate până când au ajuns nişte hârburi, oameni care zbierau unii la alţii, iar printre ei răniţi, care urlau; în mijlocul drumului zăcea un cadavru de care nu se ocupa nimeni. Maşinile grele au trecut peste el şi l-au terciuit.

— Războiul e groaznic! spuse Nataşa.

Wedelmann, se trânti pe un scaun, aşa echipat cum era. Se simţea epuizat şi nu ascundea acest lucru.

— Ceai? întrebă ea, timidă.

— Nu! răspunse el, aspru.

Rămase în picioare în faţa lui, lângă perete. Nu se mişca, dar îl privea neliniştită.

— Ştiu cum e pe front, continuă Oberleutnantul. În mai multe locuri e foc intens de artilerie. Infanteria a pornit asaltul. Pierderi de ambele părţi. Presiunea creşte din oră în oră. Dacă în noaptea asta se va reuşi o pătrundere mai mare, catastrofa devine inevitabilă.

— Nu te mai gândi tot timpul la asta, sugeră Nataşa.

— O să mă gândesc cât voi trăi, mărturisi Wedelmann. Şi adăugă, aproape imperceptibil: Iar în clipa asta îmi doresc sincer să nu mai am mult de trăit.

— N-ai voie să spui aşa ceva – nici măcar să gândeşti astfel.

— Morţi, cu miile! Insuportabil pentru o conştiinţă.

— Despre ce vorbeşti?

— Am văzut destui soldaţi murind şi am fost lângă ei, cât pe-aci să mor şi eu – dar conştiinţa îmi rămânea curată. Acum, s-a zis cu asta. Acum, sunt un câine ticălos.

— Niciodată, spuse Nataşa.

— Sunt un ticălos.

— Ce s-a-ntâmplat?

Wedelmann o privi pentru prima oară, la această întâlnire, drept în ochi. Nataşa citi pe chipul lui disperare, dar şi teamă şi hotărâre. Părea cuprins de-o febră sălbatică.

Însă mişcările îi erau de o încetineală înspăimântătoare, de parcă i-ar fi provocat dureri. Duse mâna la tocul pistolului, îl deschise, scoase pistolul şi-l puse în faţă lui, pe masă.

— Desfă patul! zise Wedelmann.

Nataşa se uită la el, din cale-afară de tulburată, fără să se urnească. Ochii ei exprimau o groază desăvârşită.

— Am spus să desfaci patul!

Ea se mişcă precipitat, ca împinsă de un arc. Smulse păturile, aruncă pernele pe jos şi trase salteaua de paie din cadru.

— Rupe salteaua! spuse Wedelmann.

Nataşa sfâşie salteaua şi risipi conţinutul prin încăpere.

— Goleşte dulapul! strigă Wedelmann.

Ea aruncă pe paie hainele, lenjeria şi o pereche de pantofi.

— Goleşte-ţi lada! ţipă Wedelmann.

Nataşa încremeni, uşor încovoiată, cu un batic în mână, cu capul plecat.

— Nu! se opuse ea.

— Deci, totuşi!… făcu Wedelmann, simţind că tocmai rostise un fel de sentinţă. Apoi strigă: Lada!

— Bine! încuviinţă ea, tot atât de sălbatică şi de hotărâtă ca el.

Deschise capacul lăzii, scotoci cu mâinile printre stofe şi veşminte, smulse din fundul lăzii o cutie de mărimea unei cutii de ghete şi o puse în faţa lui Wedelmann, pe masă, lângă pistol.

Oberleutnantul respira precipitat. Avea faţa palidă ca zăpada proaspătă. Întinse uşor mâna şi scoase capacul cutiei. Se vedea un aparat de emisie.

Wedelmann simţi că nu se mai poate mişca. Scrâşni din dinţi şi mâinile începură să-i tremure.

Apoi, se sculă încet, de parcă ar fi plutit, îşi încleştă mâinile pe cutia cu aparatul de emisie, o ridică deasupra capului şi o trânti cu toată puterea de pământ, sfărâmând-o.

Trosni înfundat. Sticla spartă şi bucăţile de metal se rostogoliră pe podea. Nataşa nu se clinti. Stătea cu ochii închişi. Avea o rană la piciorul stâng, care sângera.

Wedelmann se lăsă din nou pe scaun.

— Da, constată el, e adevărat!

— E-adevărat. Şi eu te iubesc, spuse Nataşa, după o pauză mai lungă.

Wedelmann închise ochii, de parcă îşi dorea să n-o mai vadă.

— M-ai minţit. M-ai înşelat şi te-ai folosit de mine. Nu te-ai dat în lături de la nimic.

Nataşa clătină uşor din cap.

— Cât de puţin mă cunoşti!

— Cât de puţin te-am cunoscut! spuse Wedelmann, tăios.

— Niciodată nu te-am minţit. Nici atunci când îţi mărturiseam că te iubesc. Şi te iubesc! N-am iubit niciun bărbat înaintea ta şi nici n-o să pot iubi pe altcineva aşa cum te iubesc pe tine.

— Şi ai făcut din omul pe care pretinzi că îl iubeşti un ticălos ordinar.

— Niciodată nu te-am lăsat să te îndoieşti de faptul că-mi iubesc patria, cel puţin la fel cum o iubeşti şi tu pe-a ta.

— Eu sunt soldat şi lupt pentru ea.

— Iar eu nu sunt soldat şi totuşi lupt pentru patria mea. Cât îmi stă în puteri. Nu vreau să ucid, nu pot lupta la partizani. Trebuia să fac un lucru la care mă pricep cel mai bine. Şi dacă n-aş fi făcut-o, m-ai fi putut dispreţul.

— Am vrut să te iubesc, nimic altceva.

— De parcă mai există dragoste pur şi simplu! strigă Nataşa, înviorată, cu o voce adâncă şi puternică.

— N-am făcut decât să te iubesc.

— Ai omorât ruşi sovietici – da sau nu?

— Am luptat cinstit şi deschis cu adversarul meu. Au existat şi morţi – *Jawohl*. Dar de ambele părţi. Îmi reproşezi cumva că mai sunt în viaţă? Eu însumi îmi reproşez. Dar eu sunt îndreptăţit…

— Bine, admise Nataşa. Tu ţi-ai făcut întotdeauna datoria. Exact acelaşi lucru l-am făcut şi eu.

— Până şi războiul are legile sale, dispoziţiile sale, regulile sale de joc stabilite de sute de ani, spuse Wedelmann.

— Nu şi ăsta!

— Asta-i un război ca toate celelalte.

— În niciun caz! Am fost atacaţi. Ne-aţi jefuit, aţi împuşcat oameni şi i-aţi deportat.

— Eu n-am împuşcat şi n-am deportat pe nimeni. Am luptat.

— Dacă noi am fi atacat Germania – ce crezi, ce-ar fi trebuit să facă femeile voastre? Să se uite? Sau să vă susţină lupta?

— Femeile n-au ce căuta în război.

— Da, dar războiul a ajuns şi la ele, obligându-le să participe. Unele fabrică grenade, altele îngrijesc răniţi, iar altele transmit ordine. Ei bine, eu am adunat informaţii.

— De la mine.

— De unde am putut. Şi de la tine. Te iubesc ca pe nimeni altul, dar tu eşti german şi, ca german, eşti un soldat al lui Hitler, iar toţi soldaţii lui Hitler sunt duşmanii noştri.

Wedelmann izbi cu palmele în tăblia mesei, de făcu pistolul să salte.

— Ajunge! strigă el.

Întinse mâna dreaptă şi o aşează pe pistol. Îl simţea rece, rece ca gheaţa. Îl trase mai aproape.

Nataşa îşi roti privirea prin camera devastată. Stătea uşor încovoiată, de parcă ar fi obosit.

— Acum fă ce vrei, spuse ea. N-am avut de ales. Cel mai bine ar fi să mă împuşti chiar aici. Sau poţi să mă dai pe mâna oamenilor tăi, şi atunci mă vor împuşca ei. Înainte de a mă ucide, e posibil să mă chinuiască şi să mă interogheze. Mi-e indiferent. Orice s-ar întâmpla – ştiu că mor pentru patria mea. Şi o să spun mereu că te-am iubit.

— Patria asta, spuse Wedelmann, cu o voce slabă, e câteodată ca un ştreang.

— Şi probabil nu ne vom gândi niciodată să scăpăm de el.

Wedelmann rămase rigid. Apucă strâns pistolul şi-l cântări în palmă. O privi încă o dată cercetător pe Nataşa. Ea nud evită privirea. Şi fiecare citi în ochii celuilalt ceea ce gândea.

— Nu vreau să te mai revăd, rosti Wedelmann. Ca şi cum nu te-aş fi cunoscut. N-ai existat niciodată în viaţa mea.

— Iar eu te iubesc mai presus de orice, spuse Nataşa, şi lacrimile îi şiroiau din ochii duioşi şi trişti.

Wedelmann ieşi în noapte, pentru a-şi ascunde faţa. Şi el plângea.

Avionul îşi croia drum prin întuneric către front. Pilotul privi morocănos aparatele de bord şi căscă. Se săturase de existenţa asta de vizitiu.

Cei doi Unterofizieri, care până nu de mult purtaseră cu mândrie numele de „siamezii de la garnizoană”, şedeau acum tăcuţi şi neînsemnaţi într-un colţ al calei şi se uitau în gol.

Lângă ei, Vierbein, cu capul înclinat uşor pe spate, parcă privea spre cer. Dar peste tot nu vedea decât pereţi din tablă ondulată, deşi cerul părea să fie omniprezent, chiar şi sub picioarele sale.

— Totul a început cu javra nevestei comandantului.

— N-ar fi trebuit să atârnăm niciodată placa aia la

poarta cazărmii.

— Cefei de placă? întrebă Vierbein.

— Una inofensivă, vopsită în negru, alb şi roşu, pe care scria: „Strict interzis în cazarmă accesul câinilor de rasă inferioară, al aşa-numiţilor maidanezi sau javre”.

— Şi imediat a fost interpretat personal!

— La noi pe front, spuse Vierbein consolator, nu vi se poate întâmpla una ca asta. În comparaţie cu Schulz şi cu cazarma lui, linia întâi e pentru noi un adevărat sanatoriu.

Şi, în timp ce Unteroffizierul Vierbein făcea aceste afirmaţii, la câteva sute de kilometri în faţă, frontul se rupse, de parcă ar fi fost la fel de fragil ca peretele unei cutii de Chibrituri.

Unităţile ruseşti de infanterie înaintară şi se treziră în mijlocul poziţiilor germane, cu feţele lor schimonosite, pline de sânge. Apoi, alte unităţi porniră asaltul şi se împiedicară de primele rânduri, care zăceau împrăştiate prin peisaj ca nişte aşchii risipite.

Pe urmă, asupra artileriei germane se năpustiră blindatele. Se încrâncenară până când ajunseră nişte mormane de fier vechi. Alte tancuri rupseră flancurile descoperite. În frontul kilometric se deschisese acum o breşă, care nu era mai mare decât albia unui fluviu. Dar era un fluviu de sânge.

Avionul păru să se îndrepte tocmai către această breşă. Pilotul cunoştea pe dinafară cifrele sale de navigaţie. Fixase maneta de comandă şi fuma. Rutina asta veşnică îl plictisea.

— Şi apoi, povesti Bartsch, îngândurat, n-ar fi trebuit să ne luăm niciodată de Lore Schulz.

— Persoana asta a însemnat pentru noi catastrofa!

— Halal iluzie optică!

— Ce şi-a permis ea, a fost înşelătorie curată!

— Frau Lore Schulz, zise Vierbein, cu convingere, e un om foarte cumsecade.

— Păi, tocmai despre asta-i vorba, omule!

— Tocmai asta ne-a frânt şira spinării.

— Nu pricep, spuse Vierbein.

— Întotdeauna, aşa-zişii oameni cumsecade sunt ăia de care te loveşti.

— Aia, făcu Ruhnau, sunt nenorocirea noastră.

— Şi când te gândeşti că i-am oferit toate şansele posibile! I-am dat până şi un calendar exact cu programul lui bărbatu-său, şi asta tot cu câte douăşpatru de ore înainte. Dacă o femeie nu reacţionează imediat la aşa ceva, şi încă una de calibrul ei, atunci nu e-n regulă.

— I-am lăsat un gust amar, fiindcă nu i-am fost simpatici. Şi lucrul ăsta poate fi periculos. Măi, Vierbein, muierile astea o să ruineze tot Wehrmachtul. Ar trebui să li se dea răspicat un ordin de luptă, altminteri se duce totul de râpă. Ţi-am povestit întâmplarea cu Wachtmeisterul Reitter? Ce – încă nu? Deci: Reitter a înţepat-o pe fiica intendentului nostru şef şi, fiindcă ăla era recunoscut ca livrant angrosist pentru Generali, Reitter s-a trezit una-două pe front. Pe urmă, s-a constatat însă că drăgălaşa copilă de Stabszahlmeister e gravidă, şi Wachtmeisterul Reitter a fost din nou transferat în Patrie, pe motiv de căsătorie obligatorie. Dar apoi a urmat chestia cu avortul, aşa că Wachtmeisterul, fiind în plus, a fost aruncat prompt înapoi pe front. Acum însă vine cheia: în următoarea sa permisie, Wachtmeisterul Reitter s-a îngrijit din nou de urmaşi…

— La noi pe front, interveni Vierbein, asemenea lucruri, slavă Domnului, nu se petrec.

Şi, în timp ce Unteroffizierul Vierbein făcea aceste afirmaţii, într-un sătuc de câmpie, Unteroffizierul Soeft scoase la licitaţie trei fete aparţinând trupei de divertisment. Contravaloarea – un tractor închiriat pentru douăzeci şi patru de ore.

Afacerist din cap până-n picioare, Soeft garantă, ce-i drept, pentru livrarea în condiţii bune a mărfii şi pentru calitatea ei excepţională, dar nu şi pentru comportament şi

servicii. Asta, explică el, era treaba destinatarului, respectiv a destinatarilor. În orice caz, ocazia se arăta favorabilă, iar preţurile sale puteau trece drept modice.

Partenerii lui de discuţie – membri ai unei „staţii-pilot pentru obţinerea produselor indigene", nişte semisoldaţi în uniformă, cu creier de partid – îl cunoşteau îndeajuns de bine pe Soeft. Ştiau din experienţă că ofertele lui erau, în general, serioase – serioase din punct de vedere negustoresc. Şi astfel pecetluiră contractul printr-o strângere de mână.

Aşadar, pentru următoarele douăzeci şi patru de ore, Soeft avea la dispoziţie un tractor aproape nou, şi în plus foarte util. Iar Soeft ştia prea bine cu ce scop o să-l folosească. Să dispui într-o asemenea situaţie de un vehicul care putea merge pe orice teren, nu însemna altceva decât să-ţi creezi independenţă faţă de şosele.

Acum, avea să încaseze o dată mai mult în stil mare! Atâtea vehicule supra-încărcate zăceau stricate şi părăsite în şanţ. Nu trebuia decât să le tracteze de-acolo. Măsura panicii lui era echivalentă cu rata profitului. Dacă totul decurgea conform planului – din punctul său de vedere –, exact douăzeci şi patru de ore mai târziu bateria a 3-a ar fi numărat în rândurile ei un om putred de bogat.

Şi avionul se apropia tot mai mult, cu fiecare minut, de acest cazan în clocot. Pilotul calculă punctul în care se aflau, deşi ştia încă dinainte fiecare cifră în avans.

— Războiul, spuse Bartsch, cu amărăciune, e doar o treabă de bărbaţi! De ce li se permite muierilor să se amestece?

— Ţi-aminteşti de sărmanul nostru prieten Senkpiehl? întrebă Ruhnau.

— Sărmanul Senkpiehl! N-a vrut, şi asta l-a nenorocit.

— La urma urmei, a fost un dobitoc. Nevasta Hauptmannului Wolf îi făcea propuneri clare, iar el, tâmpitul, a refuzat. Pe front cu dumnealui!

— Măi să fie, câteodată soarta e tare crudă.

— Şi, după Senkpiehl, i-a venit rândul lui Kempka. Ăla a acceptat. Dar l-a prins Hauptmannul la nevastă-sa! Pe front cu el!

— Nu vă rămâne altceva de făcut, spuse Vierbein, într-un surprinzător acces de ironie, decât să deveniţi eroi.

— Nevoia voastră e mare, aşa-i?

— Oricine luptă pe front e un erou, filosofă Ruhnau. Scrie prin ziare. Pe unde scuipi, dai de eroi. Păi bine, prin urmare suntem şi noi eroi!

Şi, în timp ce Unteroffizierul Vierbein asista la aceste discuţii, periculoasa rană a frontului se sparse şi mai tare.

Pe acolo pătrundeau din ce în ce mai multe blindate inamice, aduse în marşuri forţate de prin alte sectoare. Sfârtecau pământul şi doborau soldaţii din calea lor. Foc, sânge, apă, zăpadă şi pământ – totul se amesteca într-un terci al războiului.

Era de parcă s-ar fi rupt un zăgaz. Moartea se revărsa în potop peste câmpie. Se apropia de drumurile supraaglomerate şi le înghiţea. Vehicule strivite, arse şi jefuite rămâneau ţintuite ca nişte gunoaie.

Nu puţini erau cei care încercau să se salveze cât mai aveau timp. Izbucnise panica! Se năpusti asupra coloanelor în marş, iar acestea se cutremurau ca sub impulsul unei febre nebune.

Maşini se ciocneau de maşini. Se ameninţa cu pistoalele. Soldaţii strigau, înjurau, răcneau, se rugau, plângeau, ocărau, ţipau. Deasupra tuturor însă se roteau „maşinile de cusut”, iar în spatele lor frontul avansa, apoi se retrăgea, şi iar avansa. Frontul se întindea peste tot.

Printre soldaţii fără teamă, fără speranţă şi fără iluzii se aflau câţiva Offizieri, cu ochi ageri şi minte limpede, şi câţiva Unteroffizierii cu sânge rece.

Şi în mijlocul lor se agita Unteroffizierul Schulz, cu tractorul său, zbătându-se să nu-i fie rechiziţionat, lucru care scotea din sărite o mulţime de Offizieri. Schulz

pretinse că acţiona din ordinul direct al Generalului comandant. Deocamdată scoase din zona periculoasă microbuzul cu fetele din trupa de divertisment – poziţia exactă o aflase de la Asch – pentru a le plasa partenerilor săi de discuţie.

Hauptmannul Witterer îşi trăgea sufletul într-o casă ţărănească. Acest moment de respira dura de vreo două ceasuri, şi Kowalski găsi că era categoric prea mult. Propunerile Obergefreiterului de a merge din nou în linia de foc deveneau tot mai insistente, drept care Witterer se decise, în sfârşit – cum spunea el – să intervină personal.

Avionul se legăna pe ultima sută de kilometri. La orizont, părea să se crape de ziuă. Pilotul constată fenomenul cu oarecare mirare.

Se uită la ceas. Era prea devreme să apară zorile, gândi el. Poate ardea vreun rezervor de benzină sau vreun sat, ori poate a sărit în aer vreun depozit de muniţie. Căscă cu gura până la urechi. Ah, cărăuşia asta era curat somnifer!

— Dar pe front, spuse Bartsch, există şi surori de caritate. Sunt bune de ceva?

— Când vei avea prima rană gravă, o să afli, răspunse Vierbein.

— Şi cum e cu ajutoarele de la Statul-Major? întrebă Ruhnau.

— Acolo unde suntem noi, nu există eşaloane superioare cu ajutoare-femei.

— Dar fetele din trupele de divertisment? Aşa, ca un fel de bordel de campanie?

— Încă n-am văzut.

— Ei, şi copilele ţării?

— Nici din astea n-am văzut.

— Măi, omul lui Dumnezeu, exclamă Bartsch, cutremurat, doar nu vorbeşti serios!

— Dacă-i într-adevăr aşa, spuse Ruhnau, acum ştiu şi de ce sunteţi voi asemenea eroi! Pentru că nici nu vă

rămâne altceva de făcut.

Încet-încet, avionul se pregăti de aterizare. Ajunsese pe noul aeroport de pe front. Pilotul mai căscă o dată din rărunchi, pe urmă închise gura şi împinse bărbia înainte. Zborul era un joc de copii, decolarea, o chestie de rutină – dar aterizarea! Aterizarea era o treabă de bărbaţi.

Avionul tremura. Pe urmă, motoarele tăcură, Unteroffizierul Vierbein sări primul pe pistă. Se bucură când simţi pământul bătătorit sub picioare.

— Bine-ai venit în patria ta! îl întâmpină o voce voioasă.

— Soeft! Doamne, Soeft! strigă Vierbein, apoi alergă spre Unteroffizier şi-l îmbrăţişă.

— Păi, cum! făcu acesta. Credeai c-am devenit muiere peste noapte?

— Măi omule, Soeft! exclamă Vierbein, fericit. Ce grozav că eşti aici. Ai venit să mă întâmpini?

— Aşa de prăpădit arăt? îl întrerupse Soeft. Am vrut să arunc şi eu o privire pe-aici, să văd care-i situaţia. Şi, dacă e posibil, să preiau marfa nouă. Niciun transportator care se respectă nu umblă gol de colo-colo. i

— Noi suntem marfa ta, Soeft!

— Da prost aş fi! făcu acesta. Ai sosit destul de devreme. Ia-ţi grădiniţa cu tine şi du-te de trage una la măsea. Pe urmă, umflaţi-vă de somn cât puteţi. Abia dup-aia să te prezinţi cu sugarii tăi la următorul post de comandă de pe front. Până atunci rahatul ăla mare se va fi sfârşit.

— Ce se-ntâmplă aici, Soeft?

— De toate pentru toţi.

— Du-ne la Baterie!

— Dar ce-s eu, întreprinderea de pompe funebre? întrebă Soeft. Măi omule, stai unde eşti şi fii bucuros. Niciun individ zdravăn la cap n-are chef de un anunţ cu chenar negru.

— Comandanţii de grupă, imediat la mine! strigă

Hauptmanriul şi sări, încă agil, din maşină.

Cu ocazia asta, Kowalski scăpă frâna, rânjind, roţile se mai învârtiră puţin şi Witterer se împiedică straşnic.

— Fii atent, omule! ţipă Witterer.

— Am fost foarte atent, ripostă Kowalski.

După mai multe telefoane şi un nou respiro, Hauptmannul aterizase, în cele din urmă, în poziţia de foc a bateriei a 3-a, la primele ore ale dimineţii. Era poziţia pe care o desemna cu numărul doi, situată la optsprezece kilometri mai la vest de cea veche.

Witterer privi cercetător în jur, de data asta, neînsoţit de Krause, care plecase înainte în noul adăpost. Tunurile i se păreau prea aproape unul de celălalt. Desigur, puterea de foc a bateriei sporise, dar crescuse, totodată, şi gradul de vulnerabilitate. El preţuia cel mai mult coordonarea perfectă a efectului cu siguranţa. Însă comandanţii de grupă nu puteau pricepe asemenea rafinamente.

În faţa lor, terenul era cam descoperit. De-a lungul şi de-a latul lui, nici urmă de infanterie. Tunurile, aduse în poziţie după un deal, astfel încât ţevile se iţeau dincolo de el ca nişte nasuri curioase, erau gata de tragere…

Wachtmeisterul Asch îi anunţă pe comandanţii de grupă. Preluase tacit comanda bateriei de luptă, iar Witterer se prefăcea că nu observă. Situaţia e a naibii de gravă, gândi Hauptmannul, iar acest Asch se zice că-i un soldat bun – şi tot mai bine e să se ostenească pe-aici decât să facă pe deşteptul în altă parte.

— A fost ceva deosebit? întrebă Witterer.

— Până acum niciun contact cu inamicul, răspunse Asch.

— Al naibii de păcat! făcu Hauptmannul, sincer.

Ar fi fost tare îmbucurător dacă acum ar fi avut de raportat „mai sus” câteva obiective doborâte.

— Dar se poate ivi, spuse Asch.

— Să sperăm, admise Witterer.

— Am instalat un observator la trei kilometri în faţă,

anunţă Asch, cu detaşare. A semnalat apropierea infanteriei inamice de puterea unui batalion.

— Când? Unde?

— Adineauri. Direcţia de marş – exact încoace. Cam într-o jumătate de oră veţi avea mult doritul contact cu inamicul.

Witterer stătu şi chibzui. Infanterie inamică era bine – dar un batalion întreg i se părea mult, categoric prea mult. Cine ştie ce mai vine din urmă? se întrebă el. În afară de asta, a sosit un nou ordin din partea Oberstului Luschke – şi acesta trebuia executat.

— Îmi pare sincer rău că sunt nevoit să te lipsesc de această plăcere, ca şi pe mine, de altfel. Facem schimb de poziţii, spuse Witterer.

— Probabil că după aceea…

— Imediat. Hărţile afară! ordonă Hauptmannul. Noua poziţie: la nouă kilometri mai încolo, exact în direcţia vest. Acolo se află un colhoz. Sunt însemnate trei case. Chiar în faţa celei de-a treia intrăm în poziţie. Priceput?

— Clar! confirmă Asch.

— Altă întrebare?

— Pentru mine totul e clar! repetă Wachtmeisterul şi-i aruncă o privire lui Kowalski.

— Păi, atunci să-i dăm drumul! strigă Witterer. Scuipăm în palme şi ne suflecăm nădragii. Împrăştiem repede vreo câteva grupe prin zonă, ca să-l oprim pe Ivan, şi după ăia o luăm din loc.

— Câte grupe?

— Nu mai întreba mereu ca un şcolar, Asch! Trei, patru sau cinci. Toată bateria.

Şi-l cuprinse o adevărată bucurie la gândul unor împuşcături înverşunate. Făcu vesel o socoteală: infanteria inamică la distanţă de vreo patru kilometri – Vasăzică timpul de marş până încoace, de aproximativ treizeci de minute. Atacuri şi foc cu întreaga baterie: zece minute. Schimb de poziţii: cincisprezece minute. Ajunge!

— Ia lăsaţi-mă să mă ocup eu de asta, spuse Hauptmannul.

Dădu comenzile de pregătire pentru foc, de parcă s-ar fi aflat pe un teren de instrucţie. Le învăţase bine, şi, în succesiunea lor, se derulau fără cusur. Iar vocea lui era tăioasă.

Wachtmeisterul Asch luă legătura prin telefon cu observatorul avansat, ceru poziţia inamicului aflat în înaintare şi o trecu pe hartă. Apoi i-o ţinu sub nas lui Witterer.

Hauptmannul pricepu şi întrebă, ceva mai blând decât adineauri:

— Cât să fie înălţătorul?

Asch scrise o cifră pe marginea hărţii.

— Începem cu asta!

Witterer încuviinţă din cap. Urlă comenzile pentru foc, stând aproape în poziţie de drepţi. Kowalski îl privea cu ochii mijiţi. Hauptmannul căscă gura larg şi ordonă:

— Foc!

Înainte ca Asch să poată afla poziţia de la observator, pentru a putea aduce apoi corecturile pentru tragere, Hauptmannul urlă din nou:

— Foc! Şi încă o dată: Foc! Şi iarăşi: Foc! Şi din nou: Foc! Foc! Ochii săi licăreau şi spuse: Salva asta n-or s-o poată face nevăzută! apoi comandă: Schimb de poziţii!

Rămase pe locul unde se afla, satisfăcut după marea aventură pe care tocmai o trăise. Privi cum mureau oamenii din bateria sa de luptă şi nu găsi nimic semnificativ de reproşat.

Stătu mai departe neclintit, când începură să sosească primele maşini. Wachtmeisterul Asch adună bateria la cinci sute de metri mai departe, pe şosea. Pe urmă, aceasta porni în marş.

Curând după aceea, războinicul Hauptmann se afla singur pe poziţie.

— Atunci, să-i dăm drumul! îi comunică Witterer lui

Kowalski, care stătea liniştit lângă maşină şi privea în direcţia inamicului.

— Se face şi timpul, spuse Obergefreiterul.

— Grija asta las-o în seama mea, auzi?

— Cum vreţi. Dar, poate că Herr Hauptmann doreşte să privească într-acolo.

Şi Kowalski arătă cu degetul spre vale.

Infanteria inamică, larg desfăşurată, se îndrepta în direcţia colinei. Erau oameni bruni-cenuşii. Unii se aruncară la pământ şi începură să tragă…

— Acum însă, plecarea! strigă Witterer şi sări lângă maşină, apoi, cu un salt uriaş, înăuntru.

Kowalski se aşeză la volan şi-l privi scurt pe Witterer, care era uşor agitat.

— Dă-i drumul o dată, omule! ţipă Hauptmannul.

Kowalski apăsă pe acceleraţie. Motorul porni brusc, dar se opri imediat. Kowalski călcă din nou acceleraţia.

— Ce se-ntâmplă? strigă Witterer, sălbatic.

— Nimic, răspunse Kowalski. Se pare că nu vrea s-o ia din loc.

Infanteriştii inamici se aruncaseră în noroi. Unii trăgeau, însă distanţa era prea mare pentru a nimeri. Gloanţele şuierară din toate direcţiile asupra maşinii.

— Fă ceva cu maşina ta, ticălos blestemat! urlă Hauptmannul.

— Jawohl.

Cu mişcări enervant de lente, Kowalski coborî din maşină, deschise capota din stânga, o asigură şi privi cu atenţie motorul.

— Încearcă să te grăbeşti! urlă Witterer.

— Uşurel, spuse Kowalski şi desfăcu capacul distribuitorului.

Infanteria inamică, bănuind că are de-a face cu unităţi inamice puternice, se răsfiră şi înaintă apoi în salturi răzleţe.

Din nou unii traseră, însă distanţa era prea mare

pentru armamentul de infanterie.

— Dacă nu te grăbeşti, porcule, am să te aduc în faţa Consiliului de Război.

— Cine ştie, spuse Kowalski, pipăind acum ventilele, dacă veţi mai avea ocazia.

— Meritai s-o fac mai de mult! tună Witterer. Eşti un câine ticălos şi mizerabil.

— Vreţi să vă spun ce sunteţi dumneavoastră? întrebă Kowalski şi se ridică încet, cât era de mare.

— Nu mai vorbi! Pune maşina aia pe roate! Sau s-a zis cu tine.

— Cu amândoi, Herr Hauptmann. Cu amândoi.

Gloanţele de infanterie şuierau strident, periculos de aproape.

Unul găuri aripa din spate cu un zgomot sec şi clar. Witterer se aruncă la adăpost.

— Cum e temperatura la sol? întrebă Kowalski şi deschise capota din dreapta a motorului., îndrăzneţ ca întotdeauna, Kowalski avea acum o maşină întreagă drept scut. Privi cu atenţie în direcţia infanteriei inamice, înainta, dar nu era încă îndeajuns de aproape pentru a deveni cu adevărat periculoasă. Kowalski acumulase şi în acest domeniu o experienţă vastă.

— Măi omule! gemu Witterer, ceva mai blând. Pune-ţi odată moara în mişcare.

Pe Kowalski părea să-l fascineze priveliştea capetelor de cilindri. Îşi scoase pistolul şi-i ciocăni. Witterer nu pricepu de unde venea sunetul şi tresări.

— Kowalski, omule! Doar eşti un şofer bun, cel mai bun…

— Credeam că sunt un câine ticălos şi mizerabil.

— Kowalski! îl conjură Witterer.

O rafală de mitralieră se înfipse în pământ, la numai douăzeci de metri de ei, împroşcându-l pe Hauptmann cu toată mizeria din jur. Acesta stătea întins chiar lângă maşină, cu faţa apăsată febril de pământ, iar mâinile sale

căutau ajutor, cu mişcări agitate şi frânte.

— Kamarad Kowalski! gemu Witterer.

— Se apropie din ce în ce mai mult, spuse Obergefreiterul. Acum pot să-ţi vadă curul tău mare, Kamarad Witterer.

Din nou mitraliera sfâşie pământul. Împuşcături răzleţe găuriră capota din spate. Witterer încercă să se salte în sus. Se ridică, clătinându-se. Pe urmă se îndepărtă alergând îngrozit şi bezmetic, fără vioiciunea lui obişnuită.

Kowalski sări în maşină, deschise robinetul de benzină, pomi, şi motorul se aprinse imediat. Merse în urma alergătorului Witterer şi-l trase la bord. Acesta gâfâia înecăcios şi se agăţă de o latură.

— Da, spuse Kowalski, un asemenea război poate fi într-adevăr o mare aventură.

Oberstul Luschke se afla chiar lângă pistă. Stătea cu bărbia împinsă înainte, morocănos, şi cu mâinile la spate. Arăta de parcă s-ar fi aflat în curtea unei cazărmi, şi nu în centrul unui vulcan. Se uită uşor obosit, dar liniştit, la soarele timpuriu al zorilor.

Nimeni nu-l băga în seamă. Lui însă nu-i scăpa. nimic. Privea vehiculele care derapaseră, soldaţii care strigau, maşinile ce goneau nebuneşte peste tot.

Oberleutnantul Wedelmann se apropie cu motocicleta de comandantul său, frână brusc în faţa lui şi salută. Oberstul îi răspunse ceremonios, apoi spuse:

— Bună dimineaţa, Herr Oberleutnant! Nădăjduiesc că ai suportat cu bine noaptea.

— Bună dimineaţa, Herr Oberst, răspunse Wedelmann şi-l privi ţintă pe Luschke.

— Pune morişca deoparte, Herr Oberleutnant, şi vino să-mi ţii puţin tovărăşie.

Wedelmann îşi rezemă motocicleta de zidul unei case din apropiere. Pe urmă se îndreptă din nou spre Luschke, se postă lângă el şi tăcu.

— Mai avem de discutat câteva chestiuni, Herr

Wedelmann. Dar, deocamdată, nu ceea ce-ţi închipui. Cum vezi dumneata situaţia?

— Herr Oberst, până acum nu prea am avut ocazia…

— Ştiu asta, şi totuşi te întreb.

Wedelmann se strădui să se concentreze şi privi drumul ticsit.

— Sunt motive de panică, spuse el. Dacă inamicul atinge, în următoarele două sau trei ceasuri, noua noastră linie a frontului, totul se prăbuşeşte.

Luschke încuviinţă scurt din cap.

— Bateriile noastre se retrag în salturi de câte zece kilometri. Până acum totul a funcţionat, oarecum. N-au fost nici pierderi, dar nici succese semnificative.

— Se pare că încă nu s-a atins punctul critic, Herr Oberst. Atacurile de noapte au fost mai mult nişte manevre la clerută. Abia atacurile de zi pot fi folosite pentru formarea unor puncte forte decisive.

— Ca soldat, ai ceva calităţi, spuse Luschke, privind cerul palid şi încărcat cu zăpadă.

Wedelmann pricepu; rămase nemişcat şi tăcut.

— De curând mi-a parvenit un raport al bateriei a 3-a. Acolo, pare-se că a existat un contact cu infanteria inamică, de puterea unui batalion. Pierderi nu, succese, da! O duzină, cică, au muşcat iarba.

Acum, fie vorba între noi, Wedelmann, crezi că acest Witterer se laudă?

— Herr Oberst, eu sunt Oberleutnant, iar Herr Hauptmann Witterer e comandantul meu de baterie.

Luschke îşi îndreptă mutra de cartof spre Wedelmann, miji ochii şi spuse glacial:

— Herr Wedelmann, n-am nevoie de poveţe. Vreau să aud un răspuns.

— Răspunsul meu, Herr Oberst, e afirmativ.

— Mulţumesc, făcu Luschke, dur.

— Dar îmi permit să observ…

— Mulţumesc, Herr Wedelmann. Fără operă!

Repertoriul mi-e destul de cunoscut.

Oberstul făcu un semn scurt cu mâna stângă şi aghiotantul său, care aşteptase la intrare, se apropie în fugă.

— Află poziţia bateriei a 3-a. Caută să stabileşti cât mai grabnic legătura permanentă. du-mi maşina. Ordin către toată trupa: îngroparea, imediat ce sunt atinse noile poziţii; pregătiţi apărarea cu tot armamentul de infanterie. În plus, am nevoie de ultimul comunicat radio de ieri-noapte.

Aghiotantul încuviinţă, apoi plecă, luându-şi câteva notiţe rapide.

— Noi doi, Herr Wedelmann, mai avem însă şi altceva de discutat.

Luschke o luă înainte, spre casa din lemn de lângă drum. Wedelmann îl urmă. Pe uşă fusese desenat cu cretă groasă însemnul regimentului.

Oberstul trecu printr-o încăpere mai mare, în care aghiotantul lucra împreună cu soldaţii din Statul-Major personal. Fiecare se străduia să nu-l ia în seamă pe Luschke, întrucât acestuia nu-i plăcea ca soldaţii să-şi întrerupă activitatea pentru a face sluj. Nu putea suferi timpii morţi, indiferent ce motive i-ar fi provocat.

Apoi, Oberstul intră într-o încăpere mică, un fel de celulă cu un geam îngust, cu gratii. Îşi aruncă cascheta boţită – nimeni nu-l văzuse vreodată cu o cască de oţel – pe masa care se clătina.

— Nu trage cine ştie ce concluzii dacă nu te invit să iei loc, spuse el. Patul e plin de ploşniţe. Scaunul se va prăbuşi cu prima ocazie. Şi pe scaun, dacă vreau, şed eu însumi.

— *Jawohl*, Herr Oberst.

— Nu pentru că sunt Oberst! Dar oasele mele încep, treptat, să se anchilozeze, sângele se leneveşte, iar muşchii nu mai sunt decât nişte vreascuri. Ce se-ntâmplă cu creierul meu, încă nu ştiu prea bine.

Oberleutnantul tăcu. Luschke îl privi cu atenţie, de parcă ar fi vrut să-l evalueze.

— Vezi, Herr Wedelmann, asta-mi place la dumneata. Oricare altul ar fi spus acum: „Herr Oberst arată foarte vioi" – sau alte trăsnăi de-astea. Dar dumneata nu eşti un târâtor. Şi chiar dacă ai fi – ceea ce nu cred –, atunci, cel puţin ai destulă devlă să pricepi că, dată fiind situaţia dumitale actuală, nu-ţi poţi permite să faci echilibristică pupincuristă.

— Aşa e, Herr Oberst.

Luschke se apropie, se sprijini cu ambele mâini de masă şi întrebă, veşnic la pândă:

— Totu-i rezolvat?

Wedelmann se încordă.

— Totul e adevărat. Emiţătorul a existat, mărturisi el.

— Şi mai departe, Wedelmann?

— Iau toată vina asupra mea, Herr Oberst.

— Curte Marţială?

— *Jawohl*, Herr Oberst.

Luschke ridică încet braţele, după care lovi cu palmele în tăblia mesei. Lemnul gemu din toate încheieturile. Oberstul se sculă în picioare.

— O fată? întrebă el, încet.

— Da.

— Înţeleg, spuse Oberstul, privind neajutorat în jur, de parcă ar fi căutat un sprijin. Se mişcă neliniştit. Apoi păşi spre fereastră, unde rămase câteva secunde. Dintr-odată se întoarse şi reveni lângă Wedelmann. Măi omule! Ştii ce mai poate însemna asta? îl întrebă.

— Sunt pregătit, Herr Oberst, să suport orice consecinţă a comportamentului meu.

— Vasăzică eşti pregătit. Herr Oberleutnant vrea să suporte consecinţe. Ia te uită: e pregătit! Pregătit să se lase arestat, să stea în faţa unei Curţi Marţiale, să fie pus la zid sau să fie ultimul cur gol într-un batalion disciplinar, unde să îngroape cadavre şi să dezgroape mine. E pregătit

pentru orice! Cât de nobil. Scârbos de nobil! Dar nu eşti dumneata singur pe lumea asta!

— Regret sincer, Herr Oberst...

— Fac ceva pe regretul dumitale! strigă Luschke, cu grosolănie. N-am nevoie de el. Mă descurc şi fără.

— Eu nu, spuse Wedelmann, supus. Niciodată.

— Ce înseamnă asta? întrebă Oberstul şi se postă foarte aproape, în faţa lui Wedelmann. Înseamnă că nu-l mai poţi privi pe iubitul dumitale Führer în ochii săi de conducător de oşti?

— Cam aşa ceva, răspunse Wedelmann, cu o voce slabă.

— Dacă vrei să ştii, Wedelmann – nu mi-am dorit niciodată să privesc în ochii ăştia de viţel! Pentru că războiul pe care-l duc eu nu e războiul lui. Şi, dacă bunăvoinţa lui e singura dumitale grijă, Wedelmann, atunci ce n-aş da să am eu grijile dumitale!

— Nu-l înţeleg pe Herr Oberst.

— Va trebui, în sfârşit, să mă înţelegi, spuse Luschke, sugestiv. Şi fiindcă pari cam greu de cap, cel puţin în acest punct, trebuie să fiu mai exact. Ascultă cu atenţie, Wedelmann: războiul ăsta e un război murdar.

— Nu, Herr Oberst. Acest lucru n-are voie să fie adevărat!

— Nu, n-are voie, Wedelmann! Dar aşa este. Şi cu cât pricep mai limpede, cu atât mă consider mai demn de dispreţ.

— Herr Oberst!

— Mă simt vrednic de dispreţ, Wedelmann.

Luschke ridică mâinile, lăsându-le apoi să cadă, într-un gest de disperare, care-l mişcă pe Oberleutnant.

— Eu vă respect, spuse Wedelmann, abia perceptibil.

— Iar eu sunt un Luschke. Dar ce mare lucru e un Luschke? Au existat câteva duzini pe lume. Oameni mărunţi, pastori, funcţionari, Offizieri. Oameni cinstiţi. Au trăit decent, au făcut copii cumsecade, au murit în linişte.

Eu sunt ultimul. Nu trăiesc decent, n-am făcut copii şi nu voi muri în linişte.

Wedelmann se simţea peste măsură de tulburat; sentimentele i se contopeau, ca nişte fluvii învolburate, se amestecau şi nu-şi găseau liniştea. Îl iubea pe acest om, dar nu-l înţelegea. Se simţea atras de el, dar îi provoca teamă.

— Pe ultimul Luschke l-a făcut de rahat propria-i patrie! Pentru cine îmi fac datoria, Wedelmann? Cine e ăsta? Omul care a pus la cale acest război nu e cinstit. Şi de aceea întregul război nu e cinstit.

— Nu, Herr Oberst.

— Da, Herr Oberleutnant – un război dezonorant. Înfăptuit cu premeditare! Dus cu metodele unui proxenet! Plin de dispreţ pentru vieţile omeneşti. Îmboldit de un patos năucitor. Ferecat în frazele ieftine ale gloriei. Eroismul unor indivizi turbaţi şi o patrie pentru cei bolnavi de putere. Şi toate astea vor otrăvi întreaga omenire. Fără scăpare.

— Nu pricep, spuse Wedelmann, neajutorat.

— E timpul să înveţi să pricepi, Wedelmann. Tot nu pricepi ce se-ntâmplă aici? Rahatul care e purtat acum prin lume îi murdăreşte pe toţi. Unii măcelăresc o mie, alţii două, alţii cinci, şi alţii zece mii. Aici se jefuieşte, acolo se violează. Mai întâi, case arzânde, apoi, şosele bombardate, pe urmă, oraşe năruite. Mai întâi, cadavre de bărbaţi, apoi, de femei, pe urmă, de copii. Nu mai e un război pentru soldaţi, Wedelmann. Trebuie să fii animal, ca să crezi că e grozav.

— Şi eu urăsc războiul.

— Cunosc! Urăşti războiul, dar îţi iubeşti Patria. Şi tatăl acestei patrii se numeşte, pentru dumneata, Hitler. Iar omul ăsta zice că a fost soldat pe front, dar foarte repede a mai uitat. Soldaţii luptă, ei nu atacă, nu înşală, nu urăsc. Dumneata însă împuşti jidani, jefuieşti ţinuturi întregi, îi obligi pe civili la serviciu de război, omori

ostatici?

— N-aş lua niciodată parte la asemenea acţiuni, Herr Oberst.

— Te cred, Wedelmann. Te cred pe cuvânt. Dar dumneata nu eşti nici întrebat şi nici nu eşti necesar. Există o mulţime de băgători de seamă. Criminali înnăscuţi şi Ucigaşi cu ideologie. Iar în acest climat, Wedelmann, soldaţii se pierd şi ies la iveală criminalii. Când trupele noastre au fost cuprinse de primul val de panică din acest război, în decembrie trecut, criminalii au început să-i pună, în umbră pe soldaţi: revolte, jafuri, contrabandă, chipurile în legitimă apărare. Gândeşte odată! Trezeşte-te, fii realist, foarte lucid. Şi recunoaşte odată în ce situaţie mizerabilă a nimerit lumea asta! Anesteziată de megafoane, urlete, orbită de cerneală tipografică. Ai impresia că stai de vorbă cu un om când, în realitate, te dai pe mâna unui agent. Şi eu, Wedelmann, cred că în clipa de faţă vorbesc cu un camarad – am cumva un turnător înaintea mea?

— Herr Oberst!

— E-n regulă, băiatul meu.

— Şi ce-o să se-ntâmple acum, Herr Oberst? întrebă Wedelmann, după o tăcere lungă.

Luschke trase adânc aer în piept. Părea epuizat. Însă ochii săi licăreau.

— Herr Oberleutnant Wedelmann, spuse el, redevenind întru totul intangibilul „vicleanul, superiorul comandant Mutră-de-Cartof. Ca soldat, te-am preţuit întotdeauna, ca om, nu mi-ai fost niciodată indiferent. Voi consemna aşadar raportul dumitale cum că ai dibuit un emiţător inamic, dar agenta respectivă ţi-a scăpat printre degete.

— Herr Oberst!

— O să punem împreună la punct raportul când se va fi terminat cu toată vânzoleala de-aici. Nu veni acum cu mutra asta de câine credincios, Wedelmann – fir-ar să fie!

Wedelmann era copleşit. Tot nu pricepea ce i se

întâmplă. Simţea doar recunoştinţă şi ataşament. Mai mult dragoste.

— De fapt, continuă Luschke, trebuie să-ţi mai arăt conţinutul unui mesaj. O să-l poţi verifica pe urmă la aghiotant. Surâse, cu viclenie. Herr Wedelmann! Te felicit cu prilejul avansării dumitale la gradul de Hauptmann. Începând cu ziua de astăzi, preiei comanda batalionului 1 al regimentului meu.

Wedelmann îl privi neîncrezător pe comandantul său. Încet, foarte încet, se lămuri cam ce se petrecea cu el. Era gata să se înmoaie, ca o cârpă.

Dar Luschke nu-i lăsă răgaz şi spuse:

— Te-aş sfătui, Herr Hauptmann Wedelmann, să te ocupi acum de batalionul 1, în special de bateria 3-a.

Hauptmannul Witterer părea că trecuse cu bine şi rapid peste umilinţa pe care i-o administrase Obergefreiterul Kowalski, în primele ore ale dimineţii – slavă Domnului, fără martori! Se năpusti în luptă plin de speranţa în izbândă. Dar acţiunile sale erau stăpânite de nervozitate.

Se lăsă condus la poziţia numărul 3 de Kowalski, care pentru el nu mai exista ca om, ceea ce pe şofer bineînţeles nu-l impresiona. Pe drum se lovi de un Unteroffizier care, văzând maşina comandantului bateriei a 3-a, sări dintr-un camion, ce se căznea să treacă prin noroi.

— Kowalski! strigă Unteroffizierul. Opreşte, Kowalski!

— Tu ne mai lipseai, mormăi şoferul şi îşi continuă drumul.

— Opreşte odată! ordonă Witterer.

Unteroffizierul *se* năpusti vioi spre ei şi-l privi pe Kowalski cu prietenie, ceea ce părea să-l aducă pe acesta la exasperare. Luă poziţie în faţa lui Witterer şi strigă:

— Unteroffizier Vierbein revine din misiunea la unitatea auxiliară de artilerie.

— Prin urmare, dumneata eşti Unteroffizierul

Vierbein!

Witterer ştia că soldatul din faţa lui, pe care-l vedea pentru prima oară, era cel mai eficient comandant de tun al Regimentului Luschke. Nu arăta el, ce-i drept, ca un spărgător de blindate înnăscut, dar asta era – după cum reieşea clar şi din hârtiile personale. Dacă cineva putea aduna lauri pentru baterie, atunci puştiul ăsta o făcea.

— Cine sunt eu, probabil că ştii.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann.

Ştia. Maşina condusă de Kowalski era a comandantului; aşadar, acesta trebuia să fie şeful cel nou, care, împreună cu Witterer, semnase telegrama ce-i fusese expediată.

— Ţi-ai putut îndeplini misiunea, Unteroffizier?

— *Jawohl, Herr* Hauptmann, raportă Vierbien, mândru. Doi Unteroffizieri şi zece oameni, plus şase staţii radio. În momentul de faţă, aceştia se află la aeroport, gata de apel.

— Mă bucur pentru dumneata, spuse Witterer. be fapt, ai sosit la timp. E nevoie urgentă de comandanţi de tun cu experienţă de luptă. Urcă, Unteroffizier!

— Nu trebuie să te prezinţi mai întâi la Oberst Luschke? întrebă Kowalski, aluziv.

— Am spus să urci, Unteroffizier!

— Dar, dacă trebuie să treacă mai întâi pe la Oberst Luschke? insistă Kowalski, cu încăpăţânare.

— Urcă!

Unteroffizierul Vierbein se grăbi să se supună, fără a se gândi la vreun refuz. Îl mira însă felul în care vorbea Kowalski cu noul comandant. De la Kowalski te puteai aştepta la multe. Când era şoferul lui Wedelmann, fusese el niţel guraliv, dar întotdeauna decent. Nu-şi permisese niciodată să fie obraznic sau de-a dreptul neruşinat.

Obergefreiterul îi conduse cu viteză mică la poziţia ocupată între timp. Drumurile de marş erau mai descongestionate; scăpaseră deocamdată de presiunea

directă a sovieticilor. Câmpul era stăpânit acum de trupe.

— Aici o să mă lăţesc! strigă Kowalski când se apropie de poziţia de foc.

Tunurile se aflau în vecinătatea caselor colhozului; nu erau doar trei sau cinci clădiri, aşa cum apăreau pe hartă. Wachtmeisterul Asch le rechiziţionase pe toate pentru bateria a 3-a şi le explicase celor interesaţi în continuare că încartiruia un regiment întreg.

Poziţia de foc oferea o imagine de-a dreptul paşnică. Regiunea bântuită de puternicul vacarm al luptei se afla acum la câţiva kilometri" depărtare. Lângă tunuri stăteau doar santinelele de alarmă. Restul soldaţilor se întinseseră prin adăposturi; unii jucau cărţi, cei mai mulţi moţăiau, doi se bărbiereau, iar unul îşi tăia unghiile, cufundat în gânduri. Lui Witterer îi displăcură toate astea.

— Unde-i Wachtmeisterul Asch? întrebă el.

Şi când acesta se apropie fără prea mare grabă, îi strigă:

— Te afli cumva în concediu de odihnă sau ce se-ntâmplă?

— Dar ăsta-i Vierbein! exclamă Asch, surprins. Cum de-ai nimerit aici, micuţule? Şi adăugă imediat: Puteai să mai rămâi liniştit acolo, a scoteam noi la capăt şi fără tine!

— *Jawohl*, strigă Witterer. Ca să stai şi să leneveşti nu-i nevoie de comandanţi de tun cu experienţă.

Asch prezentă cu un gest larg poziţia sa de foc.

— Un ţinut sănătos, Herr Hauptmann. Războiul se pare că ne ocoleşte.

— Niciun contact cu inamicul? Niciun succes?

— Niciun succes, fiindcă n-am avut niciun contact cu inamicul, răspunse Asch. Războiul se derulează la cinci kilometri mai încolo. Ghinion!

Witterer tăcu, prost dispus. Situaţia nu-i plăcea deloc. Războiul era în plină desfăşurare, dar bateria sa se afla departe de zona de acţiune. Cum putea el să demonstreze de ce erau în stare oamenii lui!

— Ce se-ntâmplă acolo, în faţă? întrebă el.

— Obişnuita vânzoleală, conform rapoartelor observatorilor, preciză Asch. Mirajul infanteriei. Şi ceva blindate.

— Blindate? se interesă Witterer.

— Pot să-mi preiau tunul, Herr Hauptmann? vru să ştie Unteroffizierul Vierbein.

— Poţi! răspunse Witterer, cu mărinimie.

— Măiculiţă, Doamne! se minună Kowalski, în gura mare, şi-l privi pe Asch. Eroii nu mai au astâmpăr.

— Unteroffizier Vierbein! strigă Witterer, căruia tocmai îi venise o idee, după părerea lui, genială. Vei avea posibilitatea să arăţi imediat ce poţi. Doar eşti destul de odihnit – acum, la treabă!

— Cum să înţelegem asta, Herr Hauptmann? întrebă Asch, liniştit.

— Dacă blindatele nu vin la noi, Wachtmeister, atunci le vom face noi o vizită. Trei până la cinci kilometri – nu-i mare distanţă. Pregăteşte-ţi tunul de marş, Vierbein! Să afle Ivan cine suntem.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann! strigă Unteroffizierul, bine dispus.

Alergă spre tunul său, comandă „schimb de poziţii” şi, între timp, îşi salută camarazii scurt şi cordial. Soldaţii îi făcură semn cu capul, iar unul îl bătu pe braţ – cu toţii arătau cât de mult îl preţuiau.

Acest lucru îl umplu de fericire. Le surâse camarazilor, şi ochii săi de puşti străluceau. Abia acum se simţea ca „acasă”.

— Merg şi eu, spuse Asch, cu cea mai mare naturaleţe, şi se îndreptă spre tunul lui Vierbein.

— Herr Hauptmann, probabil că nu va merge, zise Kowalski, provocator.

— Voi conduce personal această acţiune, explică Witterer.

Kowalski încuviinţă. Acest Witterer, gândi el, poate

că era ticălos, dar în niciun caz dobitoc. Asta ştia cu precizie unde se culegeau roadele. Pe deasupra, o plimbare pe front cu Unteroffizierul Vierbein şi cu Wachtmeisterul Asch putea deveni o ocazie sigură şi favorabilă.

— Wachtmeister Asch, spuse Witterer, misiunea dumitale şi a Unteroffizierului Vierbein, pe care o voi supraveghea personal, sună astfel: înaintare până în terenul unde se dau lupte, aşezarea tunului în poziţie şi intervenţie în acţiunea de luptă. Ţintele principale: tancurile.

— E limpede, Herr Hauptmann.

— Wachtmeister Asch, insistă Witterer, pe care aprobarea necondiţionată a comandantului de subunitate, în general atât de reticent, îl făcea suspicios, ai vreo obiecţie sau ceva propuneri?

— Nu, Herr Hauptmann, răspunse Asch. După părerea mea, totul e în ordine. Am întreprins acţiuni asemănătoare şi împreună cu Oberleutnantul Wedelmann. Poate că acolo, în faţă, e într-adevăr nevoie de noi.

— Păi, ce mai aşteptăm? strigă Witterer.

Wachtmeisterul Asch chemă tractorul. Unteroffizierul Vierbein supraveghe înaintarea tunului. Pe urmă, se urcară amândoi lângă şofer, iar echipele de servanţi pe laturi.

Tractorul porni cu greu, apoi prinse viteză; în spatele lui, se legăna tunul. Witterer venea în urmă, condus de rânjitul de Kowalski.

Asch se orientă după harta sa şi-l îndrumă pe şofer. Apoi se uită la Vierbein şi-i zâmbi.

— A fost frumos acasă, micuţule?

— Mai târziu, am să-ţi povestesc multe.

— Aştept cu bucurie, Johannes.

Wachtmeisterul Asch se concentră acum exclusiv asupra terenului. Părea părăsit. Doar vehicule izolate de transport se aţineau pe lângă copaci şi tufe. Zgomotul luptei se apropia.

— Dacă n-am fi avut tractorul tău, îi mărturisi Asch şoferului, am fi stat acum în rahat până la urechi.

— Şi unde mai pui că această căruţă e şi un bilet sigur de întoarcere.

— Doar până la vulcan şi înapoi, spuse Asch. Sper că nimeni n-o să-şi pârlească fundul cu ocazia asta!

Vehiculul cel greu se strecura prin peisaj. Vierbein trecu în spate şi numără muniţia. Kowalski, care venea în urmă, îi făcu semn cu mâna Unteroffizierului. Witterer consideră gestul nelalocul lui, dar tăcu, pentru că-şi jurase să nu-i mai adreseze niciun cuvânt personal lui Kowalski.

După trei kilometri de drum pieziş, prin câmp, Asch dădu semnalul de oprire lângă un petic de pădure. Sări din maşină şi urcă în fugă un deal. Acolo se opri scurt, pentru a se orienta. Apoi se întoarse, îi făcu semn şoferului şi-i descrise cu ambele braţe un semicerc mare.

Şoferul pricepu imediat. Acceleră şi se apropie de deal, executând un ocol. La câţiva metri de creastă, se opri.

— E bine aşa! făcu Asch.

— Poziţie! strigă Vierbein.

Servanţii coborâră, desfăcură cârligele de ancorare şi aduseră tunul în poziţie. Doi tunari aruncară în zăpadă coşurile cu muniţie. Tractorul se retrase, la indicaţia lui Asch, către peticul de pădure. Şi tot acolo îşi lăsă şi Kowalski maşina.

Hauptmannul Witter ei se urcă pe deal şi privi prin binoclu peisajul ce se întindea la picioarele lui. Rămase uluit de ceea ce văzu. Totul părea să scuipe pământ şi foc, sfâşiind orizontul. Oamenii abia se distingeau, dar se făceau auziţi.

— Jumătate dreapta la trei mii, spuse Asch. Între copacul rotund şi şură.

— Măi, să fie! se minună Witterer, cu un glas cât se poate de nefiresc.

— Localizat ţinta! strigă Unteroffizierul Vierbein,

dându-l la o parte pe ţintaş şi operând el însuşi la instalaţia de ochire.

— Cinci tancuri! făcu Witterer, neîncrezător.

— Opt! îl corectă Asch şi închise ochii.

— Hai, oameni buni, hai! strigă Witterer, cu o voce spartă, agitată. Ce mai aşteptăm?

— Putem începe, Vierbein? întrebă Asch.

— Grenade antitanc! comandă Witterer.

— Nici nu avem alt fel de muniţie la noi, Herr Hauptmann. Şi comanda o are acum Unteroffizierul Vierbein.

Vierbein îl îndrumă pe ţintaş. Pe urmă, dădu ordinele pregătitoare de foc. Deschise tabla de tragere şi controlă înălţătorul.

— Foc! ordonă Vierbein.

— Prea scurt, mult prea scurt! strigă Witterer. Prea departe! strigă el, după cel de-al doilea foc. Mult prea departe.

— Al treilea foc, spuse Asch, fără a scăpa din ochi ţinta, e o lovitură în plin. Îl cunosc pe Vierbein.

A treia lovitură atinse ţinta. Lângă copacul rotund, un tanc izbucni în flăcări şi din el ţâşniră nori negri-albăstrui de fum.

— *Jawohl*! urlă Witterer. Aşa e bine! Aşa trebuie! Tot aşa!

Vierbein îşi supraveghea grupa de servanţi. Şi Asch îl urmărea pe Vierbein. Îl iubea pe tipul ăsta palid, nebănuit de viteaz, îl iubea ca pe propriul său frate.

— Tancul din marginea stângă, indică Unteroffizierul.

— Acum! spuse ţintaşul.

— Foc!

Tancul păru împins de-o uriaşă forţă nevăzută, ca şi cum s-ar. fi ciocnit de-un zid invizibil. Turela îi zbură câţiva metri prin aer şi din tanc izbucniră flăcările. Pe urmă începu să fumege, de parcă ar fi fost înăbuşit cu o pătură udă.

— *Jawohl*! ţipă Witterer. *Jawohl*!

— Acum dă-i zor, Vierbein! îl îndemnă Asch, pentru că ştia ce avea să urmeze.

Nicio haită de tancuri nu s-ar fi lăsat ciopârţită, fără să acţioneze. Acum, rapiditatea era egală cu prelungirea vieţii. Cine reacţiona cel mai încet muşca cel dintâi ţărâna.

Încă un tanc arboră stindardul morţii. Apoi, celelalte cinci porniră. De undeva, încercă să se facă simţit un aruncător de grenade. Deodată, în jurul dealului se ridicară ciupercile primelor lovituri.

Unteroffizierul Vierbein lichidă cu echipajul său şi un al patrulea tanc. Pe urmă, la doar douăzeci de metri de tun, explodă un obuz greu. Un val de murdărie, zăpadă şi schije de oţel se năpusti asupra soldaţilor.

— Mai bagă cât mai intră! îl povăţui Asch. Şi apoi valea, la iuţeală!

Lui Witterer ăsta i-a pierit graiul, gândi sec. Dar nu avu vreme să se întoarcă şi să-l privească pe Hauptmann. Acum era o chestiune de secunde.

Ţeava tunului scuipa înspre inamic obuz după obuz, după care aluneca înapoi, tresăltând, şi scuipa tubul gol. Tunarii responsabili cu muniţia rupeau coşurile şi-i aruncau obuzele tunarului încărcător. Acesta le împingea în închizător, de parcă ar fi împins nişte pâini în cuptor.

Un al cincilea tanc se opri, arzând. Celelalte trei, care se tot apropiau, trăgeau din răsputeri. Obuzele inamice se năpusteau asupra lor, ca o ploaie grea.

— Încă douăşpe lovituri! comunică Unteroffizierul Vierbein.

— Afară cu ele! După aia, schimb de poziţii! Eu aduc tractorul.

Asch privi în jur. Witterer dispăruse. Parcă-l înghiţise pământul. Wachtmeisterul rânji dispreţuitor. Pe urmă, coborî dealul şi se îndreptă spre pădurice pentru a aduce tractorul.

Însă tractorul nu mai era acolo. Doar maşina lui

Kowalski stătea părăsită la liziera pădurii. Altceva nimic.

Asch urlă. Kowalski veni din pădurice, ridicându-şi nădragii. Avea un aer mulţumit.

— Unde-i tractorul?

— S-a dus. Cu Witterer. Ăla a strigat după mine ca un copil de ţâţă după mă-sa. Dar eu tocmai eram foarte ocupat. Atunci a luat tractorul, în locul maşinii şefului.

— Hai! urlă Asch. După el!

Kowalski pricepu imediat. Sări în maşină, porni motorul şi demară.

— Vierbein nu mai, are muniţie; îl informă Asch, în timp ce goneau peste câmp, legănându-se violent. Va fi curând copleşi. Dacă nu poate face imediat schimb de poziţii, s-a zis cu el şi cu tot echipajul.

— Porcul ăsta! spuse Kowalski şi călcă acceleraţia până la refuz.

După un kilometru de goană nebunească, zăriră tractorul. După alte trei sute de metri, Kowalski îl depăşi. Îi dădu ocol şi apoi puse maşina sa de-a curmezişul şoselei.

Asch sări afară şi alergă spre tractor.

— Înapoi, imediat! urlă el.

— Dă-te la o parte! ţipă Witterer. Aduc întăriri. Şi, către şofer: Continuă drumul!

— Înapoi!

Fără să stea pe gânduri, Asch scoase pistolul, îndreptându-l spre Witterer. Apoi sări pe tractor.

— Afară! îi strigă lui Witterer. Jos cu tine!

Hauptmannul păli şi începu să tremure. Asch îl înşfăcă de piept cu mâna liberă, îl ridică şi-l îmbrânci din tractor. Witterer se prăbuşi la pământ şi rămase lat.

— Înapoi, imediat! îi ordonă Asch şoferului.

Dar când ajunseră la poziţia de tragere, Unteroffizierul Vierbein căzuse.

Soarele încerca să strălucească, însă cerul rămase şters. Nu mai ningea, nu mai ploua.

Străzile erau ca nişte mormane de fiare vechi, iar

printre epavele din lemn, tablă şi fier zăceau cadavre. Nimeni nu se ocupa de ele. Tot ceea ce lumina ziua cea nouă părea să moară, nebăgat în seamă.

Frontul se liniştise. Inamicul îşi terminase cursa. Se consemnaseră destule pierderi de-o parte şi de alta. Dar de când războiul era zgârcit?

Din nou patrulau santinele, din nou priveau în tabăra opusă. Obiectivul – se zicea cu emfază – fusese atins. Dar santinelele nu-şi băteau capul cu asta.

Totul arăta ca şi în ziua precedentă: aici, tunurile, acolo, inamicul. Colibele semănau între ele, iar muşcăturile păduchilor erau şi aici la fel de iritante, ca şi cu patruzeci de kilometri mai spre răsărit. Totuşi, ce se schimbase?

Câteva mii de vehicule deveniseră epave. Câteva mii de oameni nu mai respirau. Printre ei, unul care se numise Johannes Vierbein şi care fusese Unteroffizier.

Unteroffizierul Soeft transportase în siguranţă trei camioane străine cu tractorul închiriat. Acum le desfăcea în noua poziţie.

Soeft nu era un cărăuş orb. Pentru a recupera într-un mod profitabil capitalul investit în tractor, fiecare încărcătură fusese verificată personal de el, înainte de a monta cablul de tractare.

Era mulţumit de pradă. Primul camion conţinea echipamente pentru vivandiere, celălalt îmbrăcăminte, iar al treilea, un cabinet stomatologic complet.

— Ce vrei să faci cu astea? întrebă Obergefreiterul Bock, care, în mod excepţional, avea voie să asiste la evacuare.

— Poate mă ia vreodată durerea de dinţi, răspunse Soeft, ironic.

— Nu-i un obiect prea bun de schimb, spuse Obergefreiterul, bănuitor.

— Depinde cine cu cine negociază. Un prieten de-al meu, partener de afaceri, se pricepe. A investit în Balcani

într-un submarin. Alt prieten posedă o vilă la Atlantic. Unde mai pui că, în momentul de faţă, cursul aurului dentar e destul de ridicat. Şi-ţi garantez că vor mai fi şi altele.

— Mecanicul poate să căsăpească pe urmă vehiculele?

— Două bucăţi, dacă mi-l repară pe-al treilea. Pentru că mai am nevoie de-un camion – la belşugul ăsta!

Şi arătă, mândru, spre mormanul de lăzi.

— Măi să fie! făcu Bock, nemulţumit. Domeniul tău acumulează întruna, în timp ce soldaţii bateriei se tot împuţinează.

— Cele câteva pierderi, spuse Soeft, abia dacă atârnă la cântar, în orice caz, nu la aprovizionare. Iar aprovizionarea cu material uman merge strună…

Numele lui Vierbein şi ale altor şapte soldaţi nici nu mai figurau pe lista lui. Le tăiase.

Wachtmeisterul Asch săpă un mormânt adânc, împreună cu Obergefreiterul Kowalski. Cadavrele soldaţilor morţi se aflau alături, înfăşurate în foi de cort.

Toată bateria va trebui să fie aliniată, spuse Kowalski. Şi pe urmă voi striga ceea ce ştiu.

— Nu. Înmormântarea e doar pentru morţi.

— Şi vinovatul?

— Va fi tras la răspundere în altă parte.

Kowalski clătină din cap a dispreţ. Apoi continuă să sape cu înverşunare. Li se alăturară, în tăcere, şi alţi soldaţi.

— Am să-l târăsc încoace, mai zise Kowalski. Să vadă ce-a făcut.

— Vorbeşti prea mult! îl articulă Wachtmeisterul Asch şi măsură mormântul. Nici n-ai cum să-l târăşti, pentru că e pe drum. Îşi valorifică victoria.

Continuară să sape, cu mişcări greoaie şi largi. Se adunaseră deja cincisprezece soldaţi. Şi veneau mereu alţii.

— Odată, am să-i sap şi lui groapa – dar singur. Şi va fi pentru mine cea mai frumoasă îndeletnicire din războiul ăsta.

— Acum, gata! făcu Wachtmeisterul Asch şi privi în jur. Înmormântarea are loc peste un ceas. Cine vrea poate să participe.

Fetele din trupa de divertisment se aflau împreună în noul lor cvartir. Traversaseră cu bine noaptea precedentă. După câteva ore de somn se treziră înviorate.

— Soldaţii noştri, spuse Viola şi-şi frecă bărbia, sunt nişte tipi straşnici.

— Tu trebuie să-i ştii! făcu Charlotte. La experienţele tale!

— Acest Herr Asch, explică Lisa Ebner, e pentru mine un nimeni. Ne-a lăsat baltă.

— O fi avut şi altele de făcut, decât să ne dădăcească pe noi, obiectă Charlotte. În afară de asta, se aude că tocmai unitatea lui a avut o contribuţie decisivă la stăvilirea inamicului.

— Doar nu Asch!

— Se zice că tipii ăia viteji au distrus şase tancuri, spuse Charlotte.

— Trebuie să fi fost cu siguranţă Hauptmannul Witterer.

Viola, dansatoarea, ciuli urechea.

— Un bărbat viteaz e şi un bărbat puternic?

— Ai vrea să-ncerci?

— Nu-i o idee rea.

— Ţie am să-ţi scot ochii odată! strigă Lisa Ebner.

— Eşti geloasă, copilaş?

— Furioasă!

— Din cauza ocaziilor ratate?

— Acum taci, capră, o dojeni Charlotte. Încă vreo câteva duzini de teapa ta, şi tot frontul ajunge o cocină.

Hauptmannul Witterer se proţăpise mândru în faţa

Oberstului Luschke, care şedea înfundat în fotoliul său din lemn de mesteacăn. Părea să aibă crampe acute la stomac. Însă ochii îi erau reci şi limpezi.

— Repetă, te rog, Herr Hauptmann.

— Mai multe unităţi inamice de infanterie luate sub foc. Cifra succeselor nu se mai poate stabili cu exactitate. Pierderile inamicului se ridică, probabil, la treizeci-patruzeci de oameni şi vreo două-trei mitraliere.

— Şi mai departe, Herr Hauptmann?

— Şase blindate inamice distruse.

— Şi asta sub... Cum ai spus atât de frumos adineauri?

— Sub comanda mea, Herr Oberst.

— Şi propriile noastre pierderi, Herr Hauptmann? întrebă Oberstul, la pândă.

— Doar un Unteroffizier şi şapte oameni!

Luschke urlă deodată cu o voce tunătoare:

— Doar un Unteroffizier şi şapte oameni căzuţi!

Witterer se sperie, pocni din călcâie şi-l ţintui cu privirea pe comandant.

— Puteau să fie mai mulţi, spuse el. Situaţia a fost extrem de periculoasă. Însă succesele justifică...

— I-aţi înmormântat pe soldaţii căzuţi?

— *Jawohl* – dispoziţiile au fost date.

— Scrisori la rude?

— *Jawohl* – le compune Obergefreiterul. Rudelor Unteroffizierului le va fi expediată în plus şi o telegramă.

— Mort pentru Führer şi Marea Germanie?

— *Jawohl*, Herr Oberst – aşa se procedează de obicei.

Luschke îl privi pe Witterer cu ochi duri, apoi spuse:

— Dispari! Prezintă-te la comandantul dumitale de batalion, la Hauptmannul Wedelmann!

— La cine? întrebă Witterer, neîncrezător.

— La Hauptmannul Wedelmann. Şi acum, piei odată din ochii mei! Crucea de Fier am să ţi-o arunc când se va ivi ocazia.

Soldaţii înconjurau mormântul deschis. Erau treizeci şi opt – treizeci şi opt din o sută douăzeci de oameni. Veniseră cu toţii voluntari. Aveau căştile de oţel pe cap şi erau încinşi cu centiroanele.

— Să-i aşezăm în groapă, spuse Wachtmeisterul Asch.

Soldaţii puseră mâna, tăcuţi, ridicară morţii şi-i purtară în foaia lor de cort până la mormânt. Kowalski stătea înăuntru şi prelua cadavrele. Le aşeza cu grijă unul lângă celălalt.

Când Obergefreiterul isprăvi, ieşi. Se duse lângă Asch şi se uită în groapă: Soldaţii se apropiară.

Wachtmeisterul Asch rosti:

— Îi înmormântăm aici pe Unteroffizierul Vierbein şi echipa sa de servanţi. Nimeni nu ştie exact cum au murit. Când i-am găsit, decedaseră cu toţii. Un singur lucru e cert: suntem îndreptăţiţi să credem că n-au vrut să moară.

Şi Wachtmeisterul Asch continuă:

— Se poate spune că au murit vitejeşte. Însă nimeni dintre noi nu prea ştie ce înseamnă de fapt vitejia. Liniştea dinaintea morţii, sau supunerea faţă de ceea ce se cheamă soartă? Nu l-am auzit strigând pe niciunul dintre aceşti opt soldaţi, nu l-am văzut pe niciunul plângând – războiul a fost prea asurzitor.

După care Wachtmeisterul Asch spuse:

— Cine va să ştie cu exactitate dacă s-au jertfit sau au fost jertfiţi? Nu mă refer la ei ca la nişte camarazi. Johannes Vierbein mi-a fost prieten. În cei doi ani şi jumătate de război, unii mi-au ieşit de multe ori în cale şi i-am văzut întotdeauna cu plăcere, alţii îmi sunt aproape necunoscuţi. Dar şi moartea noastră poate fi ca a lor – asta ne leagă pe toţi.

Asch tăcu, iar soldaţii din jurul lui tăcură şi ei. Aveau chipurile încremenite. Nimeni nu plângea.

Şi cerul privea cenuşiu şi indiferent pe deasupra tuturor.

— Acest Vierbein, spuse Unteroffizierul Soeft şi

deschise o nouă ladă, a fost întotdeauna un câine amărât.

— Un băiat cumsecade, ripostă Bock, cu asprime.

— După părerea mea, nici nu putea să sfârşească altfel! Ala era însemnat. Câteodată chiar mă întrebam: oare cum o să muşte ăsta ţărâna?

Hauptwachtmeisterul băgă mâna în lada deschisă, scoase o bucată de ciocolată şi se înfruptă din ea.

— Le-am scris rudelor sale, din ordinul lui Witterer, că a fost un erou – asta a şi fost, dacă există într-adevăr eroi.

— Iar dacă există porci, Witterer e unul dintre ei.

— Vierbein e mort, spuse Bock, mestecând, pe când Witterer trăieşte şi e comandant al bateriei – observi distincţia?

— Ai dreptate. De înviat, nu putem învia pe nimeni. Cine trăieşte profită mai mult de viaţă!

— Şi totuşi, continuă Bock, moartea asta nu prea i se potrivea lui Vierbein. După părerea mea, ar fi trebuit să moară altfel.

— Cum?

— Poate să fi degerat! ăla, dacă era santinelă pe undeva, şi nu-l schimba nimeni, ce se-ntâmpla? Degera. Un Vierbein, mai degrabă degera, decât să-şi părăsească postul.

— În principiu, e corect, spuse Soeft. Un mic detaliu în plus: nu şi-ar fi părăsit postul chiar de-ar fi vrut. Propriul său Hauptmann nu i-a mai dat ocazia s-o facă. Ai zis ceva?

— Ciocolata este excelentă!

— Am şase lăzi cu sortimentul ăsta.

Hauptmannii Wedelmann şi Witterer stăteau în faţa mormântului proaspăt de pe deal şi priveau crucea pe care atârna o cască găurită.

O tăbliţă anunţa: „Aici odihneşte Unteroffizierul Vierbein, cu echipa sa de servanţi”. Şi urma numele celor şapte soldaţi. Iar dedesubt scria: „Au căzut pentru că au

fost soldaţi”.

— Au căzut, spuse Hauptmannul Witterer, pentru Führer şi Marea Germanie. Cu precădere, dumneavoastră, Herr Hauptmann, veţi şti să apreciaţi acest lucru.

— Unteroffizierul Vierbein mi-a fost foarte apropiat.

— Ca, de altfel, fiecare soldat din baterie, bănuiesc.

— Ca nimeni altul.

— Ei, da – dar mai sunt necesare şi jertfe.

— Odată cu Vierbein, a murit cel mai cumsecade om pe care l-am cunoscut. Acum, am impresia că războiul nu mai e destul de curat, fără el.

— Dar, vă rog, Herr Kamarad!

— Nu sunt camaradul dumitale! spuse Wedelmann şi plecă.

Oberstul Luschke îl privi lung pe Wachtmeisterul Asch, Pe urmă, se uită la Wedelmann, care stătea alături. Le ascultase rapoartele şi tăcea.

— Trăim într-o epocă măreaţă, spuse el, în cele din urmă. Şi în asemenea epoci multe lucruri sunt neobişnuite. Puteţi citi zilnic despre cât de măreaţă e această epocă.

Apucă un teanc de ordine de zi, care zăceau pe biroul său, le trase mai aproape şi ridică foaie după foaie.

Cită de pe primul ordin de zi:

„Führerul şi Comandantul Suprem: *De aceea am zburat la voi, ca să epuizez toate mijloacele de a vă uşura lupta de apărare şi de a o transforma, până la urmă, într-o victorie. Dacă fiecare dintre voi mă sprijină, cu ajutorul Atotputernicului, vom reuşi din nou*”:

Cită de pe cel de-al doilea ordin de zi:

„Generalul comandant: *Am trecut prin zile de intensă încărcătură istorică. Atunci când Führerul ne-a spus, la Cartierul General, că viteaza noastră Abwehr i-a depăşit aşteptările, şi când mi-a strâns mâna cu putere, am considerat acest gest ca pe un omagiu adus vouă, soldaţilor*”.

Cită de pe cel de-al treilea ordin de zi:

„Comandantul Diviziei: *În nenumăratele ei lupte grele, Divizia a dobândit tot atâtea strălucite victorii. Asta a fost posibil doar pentru că fiecare a participat neabătut la postul său. Fie ca şi în viitor să rămână tot aşa*”.

Cu mici modificări, citatele de faţă sunt autentice.

Oberstul împinse deoparte hârtiile şi-l privi pe Wachtmeisterul Asch.

— Astea sunt câteva mostre ale măreţiei epocii în care ne e dat să trăim, spuse el, apoi. Ce părere ai, Asch?

— Trebuie să v-o comunic, Herr Oberst?

— Şi dumneata, Herr Hauptmann Wedelmann?

— Aceeaşi, Herr Oberst.

— Vă ofer încă o mostră, spuse Luschke, şi de data asta citez un Generalfeldmarschall: *Vă cer categoric tuturor, soldaţi şi membri ai trupelor de sub comanda mea, să daţi dovadă de o voinţă fanatică şi necondiţionată pentru victorie. Ca un semn exterior al dorinţei noastre comune de a lupta, ordon să i se adauge următoarele cuvinte fiecărei parole zilnice: „Niciun soldat nu trebuie să fie mai bun*!”

Wedelmann se uită stânjenit într-un colţ şi îşi verifică mecanic ţinuta. Asch se mânie peste măsură şi dădu de înţeles fără înconjur că aceste citate erau execrabile. Oberstul Mutră-de-Cartof rânjea.

Pe urmă spuse, încrâncenat:

— Ordinul meu de zi sună astfel: Terfeliţi-l odată pe Witterer ăsta şi încetaţi de-a vă mai încurca cu toţi porcii!

Telegrama care consemna că Unteroffizierul Vierbein a căzut „pentru Führer şi Marea Germanie – exemplar, viteaz şi devotat până la ultima suflare” ajunse în mâinile bătrânului Asch.

Acesta o citi şi apoi îi dădu drumul pe masa la care stătea Ingrid. Multă vreme nu spuse nimic. Într-un târziu, împinse telegrama, tăcut, către fiica sa.

Aceasta o despături. Păli brusc şi începu să respire precipitat.

— A fost un soldat viteaz, rosti ea, în momentul următor.

— Acum e un soldat mort, spuse bătrânul Asch. Şi sunt sute de mii ca el.

— „Exemplar, viteaz şi devotat până la ultima suflare”, citi Ingrid Asch.

— Şi, înainte de a muri, a strigat; „Trăiască Führerul şi Marea Germanie!”

— Mulţi soldaţi mor astfel, zise Ingrid, cu o tristeţe mândră.

— Asta citeşti peste tot! constată bătrânul Asch, cu duritate. În telegrame, în scrisori şi în rapoartele din ziare. Dacă e să le dai crezare, înseamnă că tot frontul vuieşte de strigătura asta. Dar eu nu cred.

— E posibil să fie şi unii care, înainte să moară, îl blestemă pe Führer, cu Marea lui Germanie. Trebuie să fie! Sau o să crăpăm cu toţii.

Un singur om plânse după Vierbein. Lore Schulz. Nu avea pe nimeni altcineva după care să fi putut plânge.

— Pentru Germania asta nu vreau să mor, declară Wachtmeisterul Asch.

— Cine te-ntreabă? vru să ştie Kowalski.

— Trebuie să existe o altă Germanie pentru care să merite să mori.

— Măi omule! spuse Kowalski. Poate că vreodată o să existe şi o Germanie în care să fie plăcut să trăieşti.

Război! Pe scene diferite ale globului, cu arme din ce în ce mai sofisticate. Dar ceea ce rămâne întotdeauna neschimbat este umanismul personajelor, necorupt de ororile din jurul lor, sentimentul solidarităţii şi al prieteniei în momentele-limită, curajul şi voinţa de a supravieţui – natura omenească în cea mai reală dimensiune a sa. Iată de ce literatura de război se bucură de un imens succes la public.

În curând:
Hans Hellmut
Kirst 08/15 LOCOTENENTUL ASCH

Chris Buster Morris
SINDROMUL TIRPITZ

Au apărut:
Arno Hilf
ADIO, ENTEBBE!

De formaţie fizician, profesorul Arno Hilf este român rezident în Israel. Destinul i-a hărăzit să fie martor la unul dintre cele mai celebre şi dramatice acte de terorism ale istoriei contemporane: deturnarea unui Airbus 310, pe ruta Tel-Aviv –, Paris, de către un comando palestinian. Cartea de faţă este mărturia unui om care a trăit o săptămână de infern, la Entebbe, în Uganda dictatorului. Idi Amin. O săptămână care s-a încheiat cu o la fel de celebră şi dramatică acţiune de comando a trupelor speciale

israeliene, una dintre cele mai îndrăzneţe acţiuni militare din istorie.

Douglas Reeman
VOLUNTARII

Erau antrenaţi pentru raiduri-fulger pe coastele ocupate de inamic, şi fiecare dintre ei fusese ales cu grijă pentru a nu da greş niciodată. În tot timpul celui de-al doilea război mondial au îndeplinit misiuni de mică anvergură, dar ucigătoare – misiuni dincolo de orice speranţă şi uneori dincolo de îndurare. Ei au fost bărbaţii din unităţile speciale ale Marinei Regale britanice. Voluntarii. Scriitorul englez Douglas Reeman este celebru pentru romanele sale de război care descriu acţiunile forţelor navale ale Marii Britanii în cei şase ani de război.

Traducere din limba engleză de OCTAV BOZÂNTAN

Peter McAleese
MERCENARUL

„Era pentru prima dată când, faţă în faţă cu un inamic, a trebuit să-l omor. Mă simţeam bine, eram în formă, mă simţeam tare. Numai că euforia ce mă cuprinsese nu avea nimic de-a face cu faptul că luasem viaţa unui om. Mă simţeam perfect pentru că nu intrasem în panică, numii dezamăgisem camarazii şi reacţia mea a fost cea a unui soldat profesionist, pregătit de alţi profesionişti în domeniu, iar entuziasmul şi agitaţia acelui schimb de focuri erau ceva de-a dreptul” fantastic. E adevărat că nu m-am drogat niciodată, dar nu pot să cred că există ceva pe lumea asta care să se poată compara cu senzaţia atât de puternică a unei bătălii. O ador, pur şi simplu!” (Autorul)

Traducere din limba engleză de IOANA UNTEANU

În curând:

Chris Buster Morris
SINDROMUL TIRPITZ

Traducere din limba engleză de FLORIN CHIRCULESCU

Portul Haiphong. Sute de sampane se leagănă uşor pe valuri. Unul dintre ele nu este însă ce pare a fi. Echipajul lui este format din trupe SEAL şi în cală, sub baloturi de mătase, sunt ascunse două minisubmarine. E singura posibilitate pe care o au americanii de a distruge un submarin nuclear sovietic care s-a strecurat în port. Şi care poate bombarda orice ţintă din Vietnamul de Sud. Planul de şantaj al ruşilor trebuie dejucat, dar în cel mai mare secret. Klaus Spaatz şi echipa lui nu prea au şanse să se întoarcă din această misiune...

Apărut 1997, Bucureşti

Herbert Asch, eroul lui Kirst, luptă cu orice preț împotriva prostiei și răutății, a brutalității și lipsei de înțelegere care dezumanizează soldații armatei germane. Între ridicol și tragic, asemeni unui Don Quijote, el se împotrivește ierarhiei militare ce are ca unic scop mascarea inutilității sacrificiului și a haosului.

08/15
ÎN RĂZBOI

Experiența de front a autorului, felul în care a înfruntat fanatismul hitlerist, ne ajută să vedem cu alți ochi aventurile celor trimiși pe front să devină carne de tun.

ISBN 973-9301-56-7

NEMIRA